

R. P. R.

DOS. Nr. 40046

VOL. Nr. 1

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Anchetă

PROBLEMA

23 AUGUST

Data

1955495

P 010933, Vol. 1

Urmează Vol. Nr. 2

P 10933/1

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

- Direcția IV-a. -

Nr. 520549/14.2.1964.-

DOSAR Nr.

SECRET-SECRET

S.C.41.

Exemplarul nr. /

CAIRE

- M.A.I. - SERVICIUL " C " -

Vă trimitem alăturat un material compus din 16 volume privind pe MOGSONY STIRCEA ION și alții, pentru a fi clasat din ordinul Tov. Adjunct al Ministrului General-locotenent NEEREA VASILE, la arhiva specială - problema "25 August".-

SEFUL DIRECTIEI

Anala Gh.

SEFUL SERVICIULUI

COLONEL

D. Dunitrescu

Redactat: Col. Dunitrescu B.

Dactilo: Mititelu O.

Nr. exemplare: 2. anexă 16 dosare

ex. nr. 1. la Sv.C.

ex. nr. 2. la D.A.

758389

15 FEB 1964

C. 224 - I. P. - Tipografia

O P I S U L

- materialelor obținute de la mai multe elemente în
frunte cu MOCSONY STIRCEA ION, în problema "23 August".-

1.- Declarația sinteză dată de MOCSONY
STIRCEA ION (copie).-	conține 429 pagini
2.- Declarația numitului MOCSONY STIRCEA
ION (din 23.11.1962) cuprinsă în volu-
mele: 1, 2, 3, 4, și 5. (copie).	conține 1901 pagini
3.- Declarația în original a numitului
MOCSONY S. (cuprinsă în volumele:
1, 2, 3, 4, 5,) - 26.11.1962	conține 1365 pagini
4.- Declarația dată de MOCSONY STIRCEA
ION (copie).-	conține 4 pagini
5.- Amintiri (copie)	conține 36 pagini
6.- Schema de organizare și funcționare a
Palatului (copie)	conține 2 pagini
7.- Portretul fostului rege Mihai (copie)	conține 2 pagini
8.- Portretul fostei regine Mamă Elena-
copie	conține 3 pagini
9.- Portretul Cpt. de jandarmi Vergotti
Ion - copie -	conține 2 pagini.

10.-	Portretul - consilierului în afacerile externe: Stîrcea Ion (junior) - copie -	conține : 1 pagină
11.-	Portretul particular al regelui Ioanițiu Mircea - copie -	" 1 pagină
12.-	Portretul Doamnei de onoare - copie -	" 1 pagină
13.-	Portretul succint al ofițerilor și generalilor care au fost la Casa Militară și f.f. Mareșalat. copie -	" 1 pag.
14.-	Adjuncții regelui - copie -	" 4 pag.
15.-	Amintiri - original -	" 38 pag.
16.-	schema de organiz. și funcționare a palatului - original -	" 2 pag.
17.-	Portretul fostului rege Mihai - original -	" 3 pag.
18.-	" fostei regine mamă Elena - orig. -	" 3 pag.
19.-	" cpt. de jan. Vergoti Ion - original -	" 2 pag.
20.-	" consilierului af. externe - original -	" 1 pag.
21.-	" secretarului particular al regelui - Ioanițiu Mircea - original.	" 1 pag.
22.-	" d-nei de onoare - original -	" 1 pag.
23.-	" succinte ale ofițerilor superiori și g-rali - original -	" 1 pag.
24.-	Adjuncții regelui - original -	" 3 pag.
25.-	Funcționarii superiori - orig. -	" 2 pag.
26.-	Amintiri - copie 1.12.1939-5.09.1940.	" 31 pag.
27.-	" - original -	" 54. pag.
28.-	" - copie -	" 13 pag.
29.-	Organiz. palatului - copie -	" 1p ag.
30.-	Portretul nr.1. al fostului rege Carol al II-lea. - copie -	" 3 pag.
31.-	Portretul nr.2. al fostului demnitar O.Urdădeanu Ernest - copie -	" 1 pag.
32.-	Portretul nr.3. al g-ral Ilasievici C. copie -	" 1 pag.
33.-	Portretul nr.3.- Mocsonyi Anton copie -	" 1 pag.

34.-	Portretul Stîrcea Senior-copie	conține: 1 pag.
35.-	" Fiondor Iancu-copie -	" 1 pag.
36.-	" Ullea Octav - copie -	" 1 pag.
37.-	" Marinescu Florian-copie -	" 1 pag.
38.-	" Col.rez.Stavăr Gh.-copie -	" 1 pag.
39.-	" Ernest Ioan-copie -	" 1 pag.
40.-	Amintiri - original -	" 16 pag.
41.-	Organizarea palatului-original -	" 1 pag.
42.-	Portretul nr.1.al fostului rege Carol II-lea.original -	" 4 pag.
43.-	Portretul - Urdăreanu Ernest - orig.-	" 1 pag.
44.-	" - Ilasievici C-tin-orig.	" 1 pag.
45.-	" - Mocioni Anton-orig.	" 1 pag.
46.-	" - Stârcea Senior - orig.	" 1 pag.
47.-	" - Fiondor Iancu - orig.	" 1 pag.
48.-	" - Ullea Octav- orig.	" 1 pag.
49.-	" - Marinescu Florian-orig.	" 1 pag.
50.-	" - Stavăr Gj.-orig.	" 1 pag.
51.-	" - Ernest Ioan - orig.	" 1 pag.
52.-	Amintiri - copie - 5.9.1940-23.8.1944.	" 8 pag.
53.-	" original "	" 13 pag.
54.-	Declarație.Victor Rădulescu-Pogoneanu - copie - 2 dec.1961.-	" 24 pag.
55.-	" " original -	" 19 pag.
56.-	Declarație - Borcescu Traian- copie - 15 mai 1962	" 84.pag.
57.-	Declarație - Borcescu Traian-original-completări la paginile:3,10,16,22,24,29,42,46,36,37.-	" 124.pag.
58.-	Declarație - Borcescu Traian-original -	" 79 pag.
59.-	" - Borcescu Traian - orig. din 14.02.1962	" 46 pag.
60.-	Amintiri - copie -	" 31 pag.
61.-	" "	" 31 pag.

✓ 5

62.- Amintiri -copie -	conține 13 pag.
63.- organiz.palatului- copie -	" 1 pag.
64.- portretul nr.1.al fostului rege Carol II.- copie -	" 3 pag.
65.- portretul - Urdăreanu Ernest - copie -	" 1 pag.
66.- " - Ilasievici C-tin - copie -	" 1 pag.
67.- " - Mocioni Anton - copie -	" 1 pag.
68.- " - Stîrcea Senior - copie -	" 1 pag.
69.- " - Piondor Iancu - copie -	" 1 pag.
70.- " - Ullea Octav - copie -	" 1 pag.
71.- " - Marinescu Florian - copie -	" 1 pag.
72.- " - Stavăr Gh.- copie -	" 1 pag.
73.- " - Ernest Ioan - copie -	" 1 pag.
74.- Amintiri - copie -	" 8 pag.
75.- " - copie -	" 8 pag.
76.- organiz.palatului - copie -	" 1 pag.
77.- portretul -fostul rege Carol II.	" 3 pag.
78.- " - Urdăreanu Ernest - copie -	" 1 pag.
79.- " - Ilasievici C.- copie -	" 1 pag.
80.- " - Mocioni Anton . - copie -	" 1 pag.
81.- " - Stîrcea Senior - copie -	" 1 pag.
82.- " - Piondor Iancu - copie -	" 1 pag.
83.- " - Ullea Octav - copie -	" 1 pag.
84.- " - Marinescu Florian - copie -	" 1 pag.
85.- " - Stavăr Gh.-copie -	" 1 pag.
86.- " - Ernest Ioan - copie -	" 1 pag.
87.- Amintiri - copie	" 36. pag.
88.- Schema - palatului - copie -	" 1 pag.
89.- Funcționarii - copie -	" 1 pag.

90.-	Portretul - regelui Mihai - copie -	conține: 1 pag.
91.-	" fostei regine Elena - copie -	" 3 pag.
92.-	" cpt.Vergotti Ion - copie -	" 2 pag.
93.-	" Stîrcea Ion - copie -	" 1 pag.
94.-	" Ioanițiu Mircea - copie -	" 1 pag.
95.-	" d-nei de onoare - copie -	" 1 pag.
96.-	" foștilor generali Maresalat - copie -	" 1 pag.
97.-	" adjutanților regelui - copie -	" 4 pag.
98.-	" amintiri - partea doua - copie -	" 36 pag.
99.-	schema organiz.a palatului - copie -	" 2 pag.
100.-	portretul fostului rege Mihai-copie-	" 2 pag.
101.-	" - fostei regine Elena - copie -	" 3 pag.
102.-	" - fostei regine " " "	" 3 pag.
103.-	" - consilierului Stîrcea Ion -	" 1 pag.
104.-	" - Ioanițoiu Mircea - copie -	" 1 pag.
105.-	" - d-nei de onoare - copie -	" 1 pag.
106.-	" - generali - copie -	" 1 pag.
107.-	adjutanții regelui - copie -	" 4 pag.
108.-	declarație Victor Rădulescu-Pogoneanu- copie - 2 dec.1961.-	" 25 pag.
109.-	declarație Borcescu Traian - copie- 14 febr.1962.	" 24 pag.
110.-	declarație Borcescu Traian - copie - 15 mai 1962.	" 84 pag.
111.-	declarație Borcescu Traian - copie -	" 84.pag.
112.-	declarație Eremia St.Ion - copie - 20 nov.1960.	" 41 pag.
113.-	declarație - Eremia St,Ion - copie -	" 41 pag.
114.-	" Ardeleanu Aurel - copie - 19 nov.1960.-	" 5 pag.
115.-	" "	" 5 pag.
116.-	referat - Peuker Robert - (6 exem- plare.-	" 6 pag.
117.-	declarație - Ionescu Balacianu Gh.copie 8 dec.1961.-	" 12 pag.

118.-	declarație - Ionescu Bălăcianu Gh. copie -	conține:	
	8 dec.1961.- în 2 exemplare -		12 pag.
119.-	declarație Ionescu Bălăcianu Gh. original -	"	21 pag.
120.-	" " " original	"	2 pag.
121.-	" " - copie -	"	5 pag.
122.-	" Borcescu Traian - 14.02.1962 copie -	"	23 pag.
123.-	" Victor Rădulescu Pogoneanu - copie -	"	25 pag.
	2 dec.1961.		
124.-	" Borcescu Traian - copie -	"	23 pag.
	14.02.1963.		
125.-	" ROSIN CONSTANTIN 21 febr.1963, copie	"	24 pag.
	(trei exemplare) și original.		
126.-	notă ROSIN CONSTANTIN 30 nov.1962, copie	"	5 pag.
127.-	notă ROSIN CONSTANTIN 29 dec.1963, copie	"	4 pag.
128.-	notă ROSINGHER A. 28 decembrie 1962, orig.	"	3 pag.
129.-	notă ROSIN CONSTANTIN 31.oct.1962, copie	"	7 pag.
130.-	notă ROSIN CONSTANTIN 14 dec.1962, original	"	2 pag.
131.-	notă ROSIN CONSTANTIN 11 dec.1962, original	"	6 pag.
132.-	notă ROSIN CONSTANTIN , copie	"	5 pag.
133.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 30 nov.1962, original	"	4 pag.
134.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 27 nov.1962, original	"	2 pag.
135.-	notă ROSIN, ALEXANDRU, 22 nov.1962, original	"	4 pag.
136.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 17 nov.1962, original	"	2 pag.
137.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 15.nov.1962, original	"	10 pag.
	și două copii.		
138.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 10.nov.1962, original	"	3 pag.
	și două copii.		
139.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 9.nov.1962, original	"	11 pag.
	și două copii.		
140.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 6 nov.1962, copie. .	"	3 pag.
141.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 5 nov.1962, original	"	17 pag.
	și două copii.		
142.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 3 nov.1962, original	"	9 pag.
	și două copii.		
143.-	notă ROSIN CONSTANTIN, 31 oct.1962, original	"	12 pag.
	și copie.		
144.-	declarație TRAIAN PUIU, original și 3 copii	"	153 pag.
145.-	declarație ALEXANDRINI ALEXANDRU, original	"	46 pag.
	și copie., 16 aprilie 1963.		
146.-	declarație ALEXANDRINI ALEXANDRU, original	"	125 pag.
	și copie, 23 mai 1963.		
147.-	declarație ALEXANDRINI ALEXANDRU, original	"	37 pag.
	și trei copii, 11 mai 1963.		

148.-	declarație	ALEXANDRINI ALEX., 14 mai 1963, original și trei copii.	conține	42 pag.
149.-	declarație	ALEXANDRINI ALEX., 16 apr. 1963, original și 3 copii.	"	34 pag.
150.-	declarație	ALEXANDRINI ALEX., 16 apr. 1963, original și 3 copii.	"	6 "
151.-	cuvîntul	- Lazăr Vrabie - copie -	"	4 "
152.-	"	- Zaharia Stancu - copie -	"	8 "
153.-	"	- Arta Florescu - copie -	"	3 "
154.	"	- Egizio Massini - copie -	"	2 "
155.-	"	- Jan Rînzescu - copie -	"	2 "
156.-	"	- Nicolae Herlea - copie -	"	1 "
157.-	"	- Constanța Crăciun - copie -	"	7 "
158.-	"	- Loghin Valentin - copie -	"	2 "
158.-	"	- Octav Enigărescu - copie -	"	3 "
159.-	"	- Radu Beligan - copie -	"	4 "
160.-	"	- Cornelia Gavrilesco - copie -	"	6 "
161.-	"	- Cojocaru Viorica - copie -	"	5 "
162.-	"	- Valentinei Crețoiu - copie -	"	9 "
163.-	"	- Serban Tasian - copie -	"	8 "
164.-	"	- președintele prezidiului - copie -	"	2 "
165.-	"	- Buf C-tin - copie -	"	2 "
166.-	"	- Mihail Stirbey - copie -	"	6 "
167.-	"	- Hero Lupescu - copie -	"	4 "
168.-	"	- Lascarache Popa - copie -	"	3 "
169.-	"	- Konia Ladislau - copie -	"	1 "
170.-	"	- Colea Răutu - copie -	"	1 "
171.-	"	- Brediceanu Tiveriu - copie -	"	2 "
172.-	"	- Barbu Dumitrescu - copie -	"	2 "
173.-	Declarație	- IONESCU BALACIANU GH - copie	"	5 "
174.-	"	- TRAIAN PUIU - copie	"	7 "

①

S I N T E Z A

- declarației condamnatului
MOJSONI STIRCEA ION.

MOJSONI STIRCEA ION, fost deșințat al paștelui între anii 1942-1944, condamnat în 1947 la 15 ani muncă silnică pentru infracțiunea de trădare de patrie, își începe declarația sa privind viața politică a României cu momentul istoric de retragere a României din Societatea Națiunilor. În urma acestui fapt i se reziliază și lui contractul în baza căruia ocupase funcția de membru al Secției Politice a Secretariatului General al Societății Națiunilor, iar la 28 august 1940 a fost încadrat la Ministerul Afacerilor Străine în biroul tratativelor duse de delegația română în frunte cu ALEXANDRU CRETIANU, în cadrul Conferinței de la Cusiova.

În această perioadă se știe că din entouragele intime ale lui CAROL sînt și din cercurile intimilor lui TITULESCU (din care MOJSONI STIRCEA făcea parte), că regele era stăpînit de gîndul degajării României din tratativele de asistență mutuală mai primejdioase și neangajării ei în plănurile alianțelor sistemului securității colective prin care se putea fi antrenată automat, în viitoarea conflagrație mondială împotriva puterilor revizioniste nu pentru a o feri de invazie și ocupație, ci pentru a o feri de repetarea pe o scară mult mai mare a campaniei de retragere din 1916-1917. CAROL intenționa să păstreze pe cît îi va fi posibil întreg teritoriul și potențialul de război pînă la faza lui finală în care, la nevoie, arasta română să fie capabilă a repeta rolul ei decisiv din 1918-1919 în Sud-Estul Europei.

Pentru ca mentalitatea României din prima fază a războiului să fie respectată, CAROL preconiza deținerea puterii de către un regim autoritar inamovibil, care prin continuitatea politicii sale în toate sectoarele vieții de stat, pe plan intern în primul rând înarmarea României și fortificarea țării, iar pe cel extern menținerea și eventual chiar întărirea alianțelor, spre a constitui un bloc neutru viabil la care să fie tentată a adera și Bulgaria dacă nu și Ungaria.

În același timp, CAROL înțelegea să acorde țării temporar mai puternică și agresivă, toată producția de petrol și agricolă - excedentară.

Duplicitatea prea stravezie a manevrelor sale politice îl făcuseră pe CAROL să-și piardă și slăbul credit moral de care mai dispunea în lume la început și să-l ducă pe acesta la impasul din septembrie 1940.

În aceste împrejurări, CAROL se hotărăște să-l aducă pe ANTONESCU la putere (tăindu-și astfel singur creșea de sub picioare) în noaptea spre luni 2 septembrie, după îndelungi consultări cu diverși membri ai corpului diplomatic, ai guvernului și consilierii regali, dar în cele din urmă luând această hotărâre din proprie inițiativă, ca o soluție "in extremis".

La ora aceea ANTONESCU era candidatul cel mai agresiv de toate partidele de opoziție, iar fracțiunea crucială a germanofililor, anticarliștilor și nemulțumiților de tot felul din armată și aparatul de stat îl considerau persoana cea mai acceptabilă spre a forma guvernul de uniune națională, ce-l reclama situația aceluia moment.

În dimineața sau după amiaza zilei de 2 septembrie fiind inspectorul de siguranță însărcinat să-l anunțe pe generalul ANTONESCU, aflat la Mănăstirea Bistrița cu domiciliu obligatoriu "că este chemat de Vodă la Palat" și să-l aducă cu mașina sa în capitală, acesta a aflat că generalul a plecat cu o altă mașină venită după el, în dimineața aceleiași zile.

Ulterior s-a stabilit că "răpirea" lui ANTONESCU, din domiciliul obligatoriu a fost organizată de IULIU MANIU, care îl informase despre intenția palatului. În acest scop, MANIU îl pune la curent pe general cu situația zilei și îi recomandă condițiile ce trebuiesc impuse Coroanei ca: abrogarea Constituției, desființarea "camerilei" și de a nu consimți

să în fără prealabilă se aprobare vreun angajament față de CAROL, asigurându-i totodată că în această privință s-a înțeles cu DINU BRATIANU, pe care s-a decis să îl vor vedea împreună. La sugestia lui MANIU, ANTONESCU consimți de asemenea să-l vadă singur, încă în seara aceea pe HORIA SIMA pentru ca la constituirea lor fixată pentru a doua zi să poată analiza cu de-amănuntul pretențiile legionarilor. Înțelegerea MANIU-BRATIANU-ANTONESCU nu mai are loc, deoarece Siguranța a dat de urmă lui ANTONESCU pe care foarte curtenitoare l-a invitat de urgență la palat fiind așteptat de CAROL.

Discuția între acesta și ANTONESCU începe în jurul orei 22 și se termină după primele ore ale dimineții de 3 septembrie.

Ceea ce s-a putut afla din aceasta, este că regele a recunoscut unele mari greșeli de conduită ale politicii sale interne și externe, i-a prezentat generalului câteva acte sensationale ultra-secrete ale arhivei sale personale pentru a-i arăta că oricum s-ar fi manevrat, rezultatele ar fi rămas aceleași.

CAROL văzându-l impresionat pe general de sinceritatea mărturisirilor sale ca și de perspectiva greutăților ce comportă pentru origine acum prin preluarea puterii, l-a tratat ca pe cel mai scump aliat și prieten credincios în zilele grele, acceptând pe de o parte satisfacerea cererilor în legătură cu măturarea Camerilei de la palat și din jurul trenului, începând cu URDAREANU (la care se profesa că nu ține deloc), iar pe de altă parte aflându-se cu ANTONESCU în privința oportunității îndelungate de a răsturna dintr-o dată cu lăo de grade toată temeliea noilor speranțe și orânduiri de stat.

Pentru soluționarea problemei constituționale și legislative, au convenit ca o comisie de juristi - din care regele a cerut să facă parte ISTRATI MICOȘCU și CONSTANTIN STOICESCU, iar generalul i-a propus pe ALEXANDRU OTULESCU și MIHAI ANTONESCU, cărora s-ar mai adăuga cei delegați de partea opoziției - să elaboreze amendamentele de adus Constituției și legislației aferente, independent de rezolvarea "crizei de guvern".

Regele cerea imperativ ca în lotul mandatelor să urmasi să revină generalului pe lângă Interne, Apărarea Națională și Justiție (unde, dintre cei doi candidați propoși, CAROL l-a preferat lui ICA, pe OTOLACU) să figureze în locul Ministerului Comunicațiilor și al Lucrurilor Publice pe care ANTONESCU intenționa să și-l rezerve, neapărat cel al Externelor (la care nici nu reflectase), spunând că "fiind mult prea riscont să-l lasi în mâinile lui MORIA SIMA", generalul nu avea decât să-l țină personal, fie ca interimar, pînă la găsirea unei persoane de încredere și potrivite situației (din corpul diplomatic sau din afară, dacă nici unul dintre virfurile acestuia "nu ar accepta să se sacrifice"), fie definitiv păstrîndu-l în ambele cazuri pe BRATIANU ca secretar general și că, în ceea ce privea distribuirea celorlalte departamente, insistă în a-i recomanda, pe de o parte, să nu cedeze legionarilor decît trei din umătosarele "ministere inofensive": acei ai Cultelor și Artelor, al Sănătății Publice, al Educației și Propagandei Naționale, iar pe de altă parte, să unească de toată greutatea co-i conferească prelucrarea răspunderii guvernului pentru ca Finanțele, în orice caz, și apoi, sau Economia Națională sau Industrie și Comerțul să intre în lotul liberalilor.

Cînd CAROL i-a oferit lui ANTONESCU Armata și Internele, a zisat pe faptul că în armată "Coroana" conta pe o serie de generali pe care și-i apropiase și care nu vor asculta de ordinele unui general răvrătit, iar la Interne cerea păstrarea personalului de asemenea atașat lui.

În urma acestei convorbiri, așa cum fusese inițial stabilit, are loc o întrevedere între MANIU, BRATIANU și ANTONESCU, în cadrul căreia, ANTONESCU le comunică doleanțele lui CAROL. Față de problemele ridicate, MANIU îi cere lui ANTONESCU ca să impună abrogarea Constituției din 1923, - și revenirea la cea din 1864, adăugînd doar suspendarea provizorie a acesteia din urmă.

În cadrul acestei întîlniri, MANIU e fost de acord cu punctul de vedere al regelui în problema Ministerului Afacerilor Străine, propunînd însă desființarea Ministerului Propagandei inițial distribuit legionarilor, pentru

ce accepta să nu-l poată folosi ca organism concurent Externelor, prin atașatii și consilierii culturali și de promăvirii pe la toate legațiile - și trecerea lui înapoi la Externe ca o simplă "Direcție a Presei și Propagandei Naționale".

De asemenea MANIU s-a mai declarat de acord că MORIA SINA nu trebuie să primească decât cel mult Sănătate, Cultele și Educație, având astfel același număr de mandate ca și el și BRATIANU, cu care era de mult înțeles ca liberalii să ocupe Finanțele și Industria, iar țăraniștii Economia, Agricultură, Muncă și Ceretirile Sociale și Comunicațiile dar care trebuind a fi militarizat l-a cedat generalului ANTONESCU, dar cerind în schimb două subsecretariate de stat: unul al cultelor și celălalt la interne și anume cel al Jandarmeriei.

Cum ANTONESCU încă nu fusese pus la curent cu pretenția blocului democrat asupra Ministerului Justiției, el l-a oferit lui BRATIANU, pentru a nu și-l disputa partidele și să ajungă eventual în mina extremiștilor.

Conform înțelegerii sale anterioare cu CAROL, ANTONESCU nu a împărtășit pretenția lui MANIU cu privire la acel departament din Interne.

Din convorbirea generalului din aceeași seară cu SINA, nu mai ramine aproape nimic din proiectul inițial stabilit cu MANIU și BRATIANU, pretențiile legionarilor crescând asupra condițiilor în care s-ar putea pune problema colaborării cu ei.

Legionarii cereau ca în guvernul provizoriu a cărui președenție erau de acord să i-o lase generalului - să dețină nici mai mult nici mai puțin decât toate ministerele cheie, începând cu vice-președenția și sfârșind cu Comunicațiile și fiind dispuși să-i acorde generalului la Interne doar acel subsecretariat ce-i suridea lui MANIU.

După 60 de ore de grele tratative, urmăriți îndeeaproape de ambii miniștri ai Reichului la București (MANFRED von KILLINGER și FABRICIUS - care trebuia să mai rămână în țară până la "soluționarea problemei românești"), legionarii au renunțat la conducerea Ministerului Justiției și Interneilor, dar nu și la subsecretariatul mai important

al acestui ministru păstrând în schimbul acestei concesi, Externele și Ministerul Propagandei.

Trebuie remarcat faptul că atât MARIU cât și BRATIANU au ținut să nu participe la formațiunea guvernamentală din 6 septembrie 1940, decât prin "împrumutarea unor specialiști tehnicieni ai ramurilor respective", tocmai pentru a nu-și compromite particole, ținându-se a nu fi acuzați, după înfrângerea hitlerismului de colaborare la fascizarea țării.

Astfel legionarii au reușit să obțină în guvernul de la 6 septembrie opt din totalul de patruzeci de departamente, iar SINA a insistat pe lângă generalul ANTONESCU să aducă cât mai neîntârziat la cunoștința regelui "cererile minime" ale legiunii, așa că în după amiaza de miercuri 4 septembrie, ANTONESCU este primit în audiență de rege.

CAROL nu a fost surprins peste măsură de raportul anunțat al generalului.

În ultima analiză el a oferit lui ANTONESCU conducerea unui guvern pur militar, înlocuind eventual treptat pe miniștrii în funcțiune cu "generali cu care să se poată înțelege" la care ANTONESCU a răspuns: "Pentru soluția asta e prea târziu ori încă prea devreme; acum trebuie să ne înțelegem cu legionarii și pentru aceasta rog pe Maria Ia să nu respingă cererile lor".

CAROL i-a cerut lui ANTONESCU o zi de reflecție, fixându-i audiența de răspuns pe a doua zi la aceeași oră, fără să-i ascundă deloc intenția sa de a se sfătui de acum cât mai discret cu oamenii săi de încredere și cerându-i la rîndul său de această dată, păstrarea secretului absolut, față de SINA, a celor discutate în audiență, iar mai relativ față de BRATIANU și MARIU, cărora a ținut totuși ca ANTONESCU să le mai transmită "ultimul apel al Coroanei, la Uniunea Națională de care nu trebuia să lipsescă țara în clipa ei cea mai grea".

ANTONESCU, pentru a-i forța intructivă sîna, i-a cerut să accepte să-l aducă pe MORIA SINA la audiența de a doua zi, la care CAROL - deja exasperat de insuccesul tuturor planurilor sale - i-a replicat: "Nu, încă nu!"

Față de poziția lui CAROL, ANTONESCU a sterut rugându-l pe acesta să-l autorizeze să-i de lui SIMA un răspuns provizoriu care să nu fie negativ și nici să nu anticipeze asupra răspunsului definitiv, la care regele i-a răspuns: "Spune-i ce crezi că-l va calma mai bine, că tot mata ai să formezi guvernul și vei avea de făcut cu el, indiferent de hotărârea mea".

Joi dimineață, ANTONESCU este chemat la palat iar, când îl anunță că poate să-i comunice lui SIMA răspunsul său afirmativ în legătură cu formarea guvernului și să-i așteaptă pe amândoi la orele 15 pentru a cunoaște și discuta cu el compoziția lui, întrucât s-a convins și el că "starea de spirit generală nu-i de natură a permite prelungirea crizei cu creșterea tensiunii ce ar rezulta din ea".

Între timp, SIMA și trecuse la ofensiva generală pentru obținerea treptată, în cursul zilei, a majorității celorlalte puncte ale programului legionar ce deosebea soluția cererilor minimale de situația constituțională pe care se va întemeia regimul dictatorial din 6 septembrie și față de care ANTONESCU a capitulat.

În cercul său intim generalul și-a manifestat regretul cu privire la modul în care a înțeles să colaboreze cu SIMA, exprimându-se - după relatarea lui MOCSONI STIRCEA textual:

"A fost greșeala mea, întâi să accept a comunica verbal palatului cererile minimale ale lui SIMA, în loc să-l fi avut la mine cu ele scrise și semnate", iar apoi, că am propus să-l aduc la curte, fără să fi ajuns cu el la un acord, în doi - deci nu se putea în patru - scrise și semnate, din nou, asupra compoziției guvernului și programului maximal al acestuia și, în sfârșit de a fi crescut și eu ca regele că împreună îl vom aduce la rațiune mai ușor. Peste că astfel, se evita sfârșitul continuu a Legăției Germane, care a profitat de lipsa noastră de coeziune și nu se ajungea la întâlnirea prematură a regelui cu SIMA, care a stricat lucrurile și mai rău".

În urma acestei situații, CAROL a abdicat, cu toate că după cum afirma MOCSONI STIRCEA ION, monarhia nu era în mod serios amenințată.

16
În privința abdicării IULIU MARIU a afirmat că nu el, nici SIMA, ci ANTONESCU este acela care a ridicat problema, joi seara după răspunderea sa audiență la palat.

La rândul său BRATIANU a confirmat în cercul său intim întocmai spuselor lui MARIU, amănând adăugind că SIMA nu le vorbise înainte de problema abdicării și nici ulterior propunerii pe care o considerau pur entonessiană, atribuind-o spiritului inventiv al lui ICA ANTONESCU. Acest lucru a fost ulterior stabilit cu certitudine încă înainte de rebeliune, dintr-o sursă sigură de la Președinție și comunicat noului rege de către STOICESCU, pentru a-l pune în gardă față de ANTONESCU.

MOȘCHÎ STIRCEA, STOICESCU și alții, cu oarecare părere că regele CAROL nu s-a lăsat ușor detronat, această părere fiind întemeiată pe următoarea frază exprimată de ANTONESCU în cercul său intim: "El totuși a păstrat atîta singe rece și spirit combativ, cît i-au trebuit pentru a-și aranja, în felul cum a vrut, interesele dinastice și personale cele mai importante, pînă în cea din urmă clipă". Și I. ANTONESCU spusese aceasta cu necesitate, deoarece nu reușise să obțină semnătura regelui pe actul de abdicare redactat de ICA, cu care venise în busunar, juridic este nestăruibil, ci acceptase tot pe cel gata scris și semnat dinainte pentru eventualitatea plecării după conceptul lui ISTRATI MIHESCU, grație formulării căruia, CAROL a și declarat la sosirea sa în Portugalia, că nu abdicase, ci trăsese doar consecințele unei situații vremelnice, în care țara era lipsită de suveranitatea ei.

ANTONESCU nu reușise să-l convingă pe CAROL a nu-și expune singurul moștenitor al tronului vremurilor vitrege prin care trecea țara, în luptă internă ce va trebui s-o dăde pentru a o salva de leșionizare și compromiterii cu politica externă pe care CAROL tocmai socotind-o sortită înfrîngerii s-o și decis să plece.

ANTONESCU era de părere că problema continuității monarhice să fie rezolvată printr-o regență sau locotenență regală fiind dispus a o lua asupra sa, mai ales că MIRAI devenea major abia la 21 octombrie 1942, dată pînă la care, după toate socotelile sale, războiul putea fi de mult terminat, lucru asupra căruia CAROL nu s-a lăsat convins.

ANTONESCU nu reușise să-l convingă pe CAROL nici a lăsa averea sa în țară lui MINAI, printr-un act oficial de donație între vii, răsunător, care să dea lui HITLER impresia că abdicarea e reală și nu o combinație provizorie la care s-ar fi pretat el, ANTONESCU, omul sincer politicii noi românești, alături de Germania.

De asemenea ANTONESCU regreta că acceptase plecarea lui, cu cine și ce a vrut să ia cu el în garnitură completă a trenului regel, nestingheriți de nici un control, chiar nici din partea legionarilor până la granița jugoslavă, contra condiției - respectată de CAROL - de a nu se atinge de colecția tablourilor Carol I, care valora mai mult decât tot ce exportase.

Din mărturisirile generalului - arată M. STIRCEA - se știe că regele revenind către sfârșitul ultimelor discuții politice la problema evreiască, i-a pus în vedere ca o ultimă și insistentă recomandare, ca nu cumva să comită greșeala de a se lăsa influențat de HITLER, pentru a urma exemplul lui în exterminarea evreilor întrucât aceasta este singura pensă a României de a mai beneficia vreodată după victoria finală a anglo-saxonilor în lume, de aceleași mari favo-uri care i-au fost acordate de Versailles.

În dimineața zilei de sâmbătă 7 septembrie, ANTONESCU influențându-se la polul îl sunează pe MINAI și-i semnează primele două decrete ale sale, prin care Președintele Consiliului de Miniștri generalul ION ANTONESCU, a fost numit "Conducătorul Statului" permanent și inamovibil - după intenția lui - și învestit cu toate prerogativele ce-i mai lipseau în afară de (declarația războiului - încheierea păcii, grațiere, etc.) bătărea monedei, conferirea decorațiilor și numirea primului ministru. În felul acesta regele era scutit de orice răspundere în treburile statului.

Față de această situație IULIU MANIU și DINU BRATIANU, pentru prima și ultima oară în viața lor politică erau de aceeași părere cu TATARASCU ca tustrei să preia puterea la "momentul oportun", pronunțându-se în favoarea Constituției Carliste care nu era abrogată ci doar "suspendată" și împotriva decretelor intermediare care puteau fi oricând înlocuite.

MINAI la rîndul său a întâmpinat vii proteste din partea celor trei şefi politici pentru că semnase, fără probabila lor consultare, decretele care modificau situaţia constituţională din 6 septembrie la placurile lor şi, între timp făcea ca ANTONESCU să scape de sub controlul lor. Cu toate acestea, şefii opoziţiei nu au fost de acord cu ideea lui MINAI de a reveni asupra semnăturii date intrucît ar slăbi poziţia destul de grea a lui ANTONESCU şi ar îndepărta şi mai mult relaţiile cu el.

Cădată văzut în armura de "Conducător al Statului", ANTONESCU impune regelui să fie primul în a da exemplul ruperii cu trecutul în absolut toate privinţele, conformându-se personal şi, impunînd aceeaşi atitudine întregii familii regale, al cărui şef devenise, schimbărilor fundamentale în situaţia constituţională intervenită în ajun prin adoptarea vieţii şi stărilor lor şi ale curţii, noilor împrejurări. Regele şi toţi membrii dinastiei cu rudele şi entourageul lor (vizînd pe NICOLAE şi pe ANTON de HAREBURG) netrebuind să se compromită, recomandîndu-le să trăiască cît mai izolaţi şi retraşi din ochii şi gura lumii. MANIU a fost de acord cu ANTONESCU asupra reformelor reclamate.

ANTONESCU îi mai impune regelui ruperea oricăror legături cu cercurile politice şi mondene intime sau apropiate, înlocuirea Camerilei sale din însăşi curtea regală, precum şi renunţarea chiar şi la relaţiile sale particulare şi în nici un caz să nu acorde audienţe sau să dea comunicate fără dezlecarea lui.

MINAI, de faţă fiind şi ROSSONI, a cerut stăruitor lui MANIU a interveni pe lângă ANTONESCU pentru a-l determina să adopte o atitudine mai conciliantă şi înţelegătoare faţă de el care refuză să fie tratat ca şi cum ar fi responsabil de abuzurile tatălui său, pe care el (MANIU) l-a rădus în ţară şi totodată mai cerîndu-i asigurarea că va avea concursul său şi al lui DIU BRATIANU, în cazul cînd resistent unor cereri excesive ale lui ANTONESCU, a-ar ajunge la o criză gravă.

MANIU, după ce a existat mult să-i dea un răspuns, l-a asigurat pe MINAI că el şi BRATIANU de fapt au şi cerut să fie primiţi de general, recomandîndu-i însă să fie înţe-

legător, deoarece generalul a preluat o situație foarte grea și de aceea era atât de nervos și violent dar, dacă o criză dezastruoasă nu s-ar putea evita, el și BRATIANU vor fi alături de Coroană.

În ziua de miercuri 11 septembrie, MANIU și BRATIANU sînt primiți de ANTONESCU la palatul Cantacuzino unde se instalează Președinția, care cu proteste identice îl acuză pe Președintele Consiliului de formarea unei noi dictaturi, proteste pe care ANTONESCU le respinge, reușind totuși să-l convinge să se retragă și să renunțe pînă la scăderea încordării existente, la alte contacte cu palatul. Atît MANIU cît și BRATIANU au continuat să păstreze contactul cu MIHAI însă în mod discret prin intermediul lui MOUSONI.

La o săptămîină după fuga lui CAROL cu ELENA LUPESCU, ELENA cea autentică și-a făcut intrarea publică în țară, întîmpinată la Jimbolia de Ministrul de Finanțe, de către fiul său împreună cu mareșalul curții MOUSONI și cu ofițerul de ordonanță al lui MIHAI, maiorul TOMESCU, iar la gara Bogoșoaia de Conducătorul Statului în fruntea miniștrilor, de toți șefii opoziției, BARBU STIRBESCU și alții.

Pentru a-și demonstra popularitatea mare ca fiind rege în civil, fără nici un preaviz și spre exasperarea siguranței, s-au plimbat pe jos prin oraș fiind chiar un spiritiv la "Dragonir Niculescu".

MORIA SIMA impresionat de efectele acestei demonstrații regale se grăbește să stabilească contactul direct cu MIHAI și propune reînvierea șoselei Kiseleff, generalului ANTONESCU, care a acceptat-o imediat rebotezînd-o B-dul Regele Mihai I.

ANTONESCU, pentru a nu se lăsa nici el mai prejos, inspirat de PAMPIL BEICARU, decretează pe nume lui MIHAI "Regină Mămă", spre bucuria Principesei care încă nu se consideră divorțată de CAROL și care mai nutrește speranțe că-i va reveni spre bătrînețe cînd se va fi saturat de aventuri. Pentru această atenție a lui ANTONESCU, ELENA era dispusă să-i mai ierte din ieririle grosolane față de ea și fiul său.

Cître sfîrșitul lunii octombrie, MOUSONI SPIRCEA este invitat cu soția la cîniul cu ELENA pentru a fi prezentat lui MIHAI. Aci, printre altele, MIHAI îi propune

lui MOCSONI STIRCEA postul de secretar particular al său, propunere cu care MOCSONI STIRCEA este de acord. MIHAI do-
rea ca noul său secretar să reorganizeze și să conducă și
Cancellaria Marelui Statului deci să îndeplinească și funcția de
director al Cancellariei în locul colonelului ULRA.

CRETZIANU neputând da curs cererii surții fără apro-
barea șefului departamentului SIMA, s-a formalizat de această
însușire ca chestiunea să ajungă la ANTONESCU, care în loc să
ia asupra sa răspunderea ei, întrucât asigurase pe MIHAI
că nu s-ar amesteca în alegerea persoanei, l-a însărcinat
pe STURZA să-i facă o notă despre activitatea lui MOCSONI
STIRCEA și să-l pună pe CRETZIANU să-i explice lui ULRA, de
ce ar fi mai bine să anuleze adresa, urmând ca pe MIHAI să-l
informeze el, ANTONESCU.

Deplasându-se la palat, după multe insistențe din
partea lui MIHAI, ANTONESCU, printre altele, i-a spus ace-
stui că el nu se opune decât temporar numirii lui MOCSONI
STIRCEA, deoarece în afară de faptul că nu stăpânește bine
limba română, din evidențele Reichului este cunoscut ca an-
glofob și prin urmare prost cunoscut în cercurile legației
germane.

Pentru postul de secretar personal, ANTONESCU i-a
sugerat regelui căutarea unei persoane din afara serviciilor
statului, cât mai puțin cunoscută și dintr-un mediu familial
și social fără coloratură politică, oferindu-se să-l găsi în
cercurile intelectuale cunoscute lui MIHAI ANTONESCU. Regele
respinge însă această soluție. Prin această recomandare -
după cum remarcă MOCSONI STIRCEA, ANTONESCU făcuse o vătă-
reșă căci ea i-a trădat intenția de a-și vîri omul de
casă chiar în biroul personal al regelui.

CRETZIANU îl informează pe MOCSONI STIRCEA că
ANTONESCU s-a opus numirii sale ca secretar particular al
lui MIHAI din cauza reputației proaste de anglofil cu atî-
tudini afigate, dar că totuși generalul îi va propune Direc-
ția Cabinetului Civil pentru chestiunile externe.

BUZESTI și POGONIANU aflînd despre această intenție
a lui ANTONESCU, nu l-au încurajat pe MOCSONI STIRCEA să
accepte, spunînd că ei nu ar primi să se compromită printr-o
colaborare directă cu conducerea noului guvern de componență
semi-fascistă și cu tendințe net antidemocratice manifestate

însoși de ANTONESCU personal, care se îmbrăcase în cămașă verde.

Mai târziu, MOCSONI STIROA a fost chemat de ANTONESCU întâi, pentru s-a arăta că suveranii s-au pripit cerându-i transferul de la externe la palat și apoi s-a făcut cunoscut că s-a gândit să-l transfere la cabinetul său de la Propedinție, având astfel confirmarea celor spuse de CRETIAȘU. La această propunere MOCSONI STIROA a răspuns negativ, motivând că nu vrea să-și compromită cariera post-belică printr-o colaborare cu guvernul, altele decât pur tehnică de la externe, totodată mai invocând lipsa sa de curajitate în exprimarea și redactarea curentă în românește.

Cu toate acestea însă, MOCSONI STIROA participă în delegația română la conferința din noiembrie 1941, de la Berlin, a Puterilor Semnatore ale Actului Anti-Komintern, la care, împreună cu celelalte state satelite Axei, a aderat și România.

Așa cum s-a mai arătat, SINA căutase de la comirea ELENBI să se apropie de suverani în timp ce ANTONESCU amenința pe aceștia pentru cazul în care s-ar încumeta să-l instige pe SINA împotriva sa.

Pentru siguranța sa, ANTONESCU cere S.S.I.-ului să urmărească cu atenție orice mișcare a suveranilor și entităților lor, în această direcție întocmindu-se dosarul "Relațiilor Regelui cu Legionarii".

Tensiunea între ANTONESCU și SINA era în creștere ca și aceea, deja mult accentuată, între vechile cadre, însă neprimenite ale armatei și legiune.

Toată rebeliunii surprinsese pe MIHAI și ELENA la Sinaia, unde stăteau aproape permanent, după ce li se ceruse de ANTONESCU să trăiască cât mai retrasi. Aflând la telefon prin firul direct, de la RIMNICURANU, care trebuia să stea la București pentru conducerea afacerilor curente ale Curții, că izbucnise rebeliunea, MIHAI i-a cerut să fie avertizat din timp dacă prezența sa în capitală ar deveni necesară și să-l țină în curent cu desfășurarea acestor evenimente prin aparatul Hughes, mai sigur decât telefonul.

În dimineața celei de a doua zi, când luptele din București se intensificau, MIHAI este trezit de TOMESCU cu anunțul că ar fi bine să se pregătească de plecare, intruocît

vorbiase cu RIMNICIANU și acesta îi dăduse a înțelege că legionarii ar fi dispuși să negocieze încetând lupta printr-un armistițiu și că s-ar putea ca el să fie chemat a înlesni înțelegerea între cele două tabere și împăcarea lui ANTONESCU cu NIKITA SÎNA și că RIMNICIANU urma să mai vorbească în sensul acesta cu ANTONESCU și să-i comunice lui rezultatul.

Într-adevăr RIMNICIANU l-a chemat la telefon pe TOMESCU spre a-i comunica că MIRAI trebuia să vină de urgență la București și în acest moment el se aplecă la volan cu TOMESCU lângă el, pornind în cea mai mare viteză spre capitală.

La bariera orașului Plocești, MIRAI este oprit de generalul ROZIN, în mijlocul unui grup impresionant de ofițeri (cu care tocmai terminase lichidarea legionarilor din Plocești) și din ordinul lui ANTONESCU i-a comunicat că trebuie să se întoarcă imediat la Sinaia și să nu se miște de acolo pînă cînd el (ANTONESCU) care ținea situația capitalei perfect în mînă, va lichida orice rezistență legionară în 24 de ore, îl va anunța că poate veni.

MIRAI a obiectat că poate ordinul primit de ROZIN era anterior comunicării primite de el prin RIMNICIANU, dar generalul l-a asigurat că este recent de numai cîteva minute și că ANTONESCU a mai ordonat și arestarea maiorului TOMESCU. Maiorul foarte calm și mai puțin speriat decît stăpînuc său, l-a întrebat dacă îi permite să se lase arestat, la care MIRAI a ezitat o clipă, uitîndu-se la ROZIN cu intenția de a-l determina să nu execute ordinul, însă în același timp un colonel din suite acestuia, în mod brutal, l-a scos pe TOMESCU să se dea jos din mașină și cum acesta, foarte protocolar aștepta ordinul regelui, a comandat unor soldați să pună mîna pe maior. MIRAI văzînd situația, a spus lui TOMESCU a se lăsa arestat.

Așa cum arată MOȘCARI SPIRCEA, MIRAI nu avea nici un motiv să-l suspecteze pe TOMESCU a fi principalul agent al S.S.I. sau instrumentul lui N. SÎNA, care era conștient sau inconștient însărcinat acum, fie a-i întinde capcana menită a pune capăt acuzațiilor ce i se aduceau într-un dosar al S.S.I.-ului, fie a-l aduce cu "mîinile legate" în lagărul nazist, prin doborîrea fascismului regal de la pa-

latul din Calea Victoriei, unde SINA, împins de KILINGER, s-ar fi înclinat pentru a întoarce nota împotriva lui ANTONESCU, care în cazul aceste poate nu ar mai fi fost urmat orbește de comandanții efectivi ai marilor unități adunate în jurul său.

De aceea regele a considerat ordinul dat de ANTONESCU ca o nouă lovitură, dintre cele mai umilitoare date chiar în fața armatei, pentru a clătina în răndurile ei prestigiul Coroanei.

În drum spre Sinaia, regele fiind însoțit de un adjutant dat de generalul ROZIN, a aflat că fusese victimă încercării lui SINA de a-l strage de partea lui în lupta pe care era pe punctul să o piardă la București și pe care nu o câștigase în nici un centru important al țării. De asemenea a mai aflat că armatele nemțești din țară, primiseră ordine să nu intervină timp de trei zile, în cursul cărora ar vedea în favoarea cui va inclina balanța și s-ar reia starea acestora.

Când RIMNICIANU a venit la București să dea raportul către MIHAI, acesta a aflat spre marea lui mirare, că RIMNICIANU nu vorbise prima oară lui TOMESCU de a-l mobiliza, ci numai ca el (TOMESCU) să aibă grijă ca regele să fie pregătit sufletește pentru soluția preconizată de legația germană. RIMNICIANU aprecia că ceea ce l-a făcut pe TOMESCU să propună deplasarea cel puțin a regelui la București, a fost dorința de a-l ști cât mai bine ținut la curent cu mersul evenimentelor.

Într-o discuție avută de MIHAI cu ANTONESCU și în care acesta din urmă îl acuză de a fi cochetat cu legionarii prin intermediul lui TOMESCU, RIMNICIANU a luat apărarea lui MIHAI, explicând că vrînd să se exprime cât mai lapidar și acoperit la telefon, nu formulase în termeni clari ceea ce a doua sa comunicare telefonică și în consecință desvinovățus total pe TOMESCU, cerînd totodată regelui să-i primească demisia de la Casa Regală și din armată.

Prin eliminarea miniștrilor din guvernul de la 6 septembrie, neremaniat pînă la rebeliune, ION ANTONESCU amintindu-și de sfatul lui CAROL, a preluat personal Departamentul Afacerilor Străine, căruia înțelegea să-i imprime osum

nuanța particulară a politicii sale și să-l reorganizeze și reformeze după placul lui, având discuții în controversă cu CRISTIANU pe care-l păstrase mai departe ca secretar general, cu toate că acesta îi refuzase oferta preluării răspunderii ministeriale, pe motivul că nu era de acord cu noile țeluri ale politicii externe române nici cu mijloacele preconizate de general pentru atingerea lor.

STRUZA care participase activ la luptele din ianuarie, comandind expediția prin care legionarii încercaseră să cucerescă palatul purtând numele său, se refugiase cu SIMA și banda fruntașilor teroriști la logația germană de unde Gheșapoul îi scotea camuflat peste granițe grupându-i la Viena și München, în vederea pregătirii lor pentru alte întreprinderi.

Fostul ministru de externe GHEORGHE GAFENCU, avu-
sesse totdeauna o influență politică foarte mare asupra prietenului său cel mai bun ALEXANDRU CRISTIANU. De un an de zile de când îl înlocuise pe GHEORGHE DAVIDESCU, ca reprezentant al României la Moscova, GAFENCU devenise ostil soluției războiului cu Uniunea Sovietică, pentru redobândirea teritoriilor anexate, împărtășind vederile colegului său german von SCHULENBERG, care fusese autorul principal al Acordurilor MOLOTOV-RIBBENTROP, și care se opusese planului agresiv al lui HITLER.

În aceste condițiuni, atât ambasadorul Reichului cât și GAFENCU, nu fuseseră ținuți la curent de guvernele lor, cu privire la iminența atacului germano-romano-finlandez asupra Uniunii Sovietice, în nopțile de 21 spre 22 iunie 1941, agresiunea germană fiind-le anunțată de MOLOTOV.

MOLOTOV i-a cerut lui GAFENCU să comunice guvernului său apelul celui sovietic ca România să nu participe la agresiune întrucât Uniunea Sovietică îi va recunoaște granița Nistrului în cazul menținerii păcii între ele, propunând încheierea imediată a tratatului în acest scop la Moscova sau București.

GAFENCU transmisese pe loc comunicarea cu recomandarea insistență a acceptării ofertei sovietice, când ordinul trecerii Nistrului nu fusese încă dat efectivelor române așa încât era perfect posibilă.

Cum CRETZIANU nu ştia nimic din angajamentele personale şi ultra-secrete ale lui ANTONESCU faţă de HITLER, nici despre exploarea concentrării armatei române în Nord-Estul ţării şi iminenţa atacului comun, el a făcut tot ce a putut ca să-l determine pe general a negocia cu ambele puteri în luptă, păstrarea neutralităţii României, născăr numai pe plan militar, exact după poziţia politică a Bulgariei.

CRETZIANU hotărât a lupta în această direcţie, înlesnindu-l pe GAFENCU la Palat care informase pe MIRAI şi ELINA despre oferta sovietică, acceptia cu apreciat ce greşită poziţie lui ANTONESCU.

Atât MANIU cât şi DINU BRATIANU, i-au adus grele acuzaţii lui ANTONESCU, pentru că nu fuseseră consultaţi ei puşi în faţa faptului împlinit la intrarea în război - în ciuda ofertei sovietice atât de favorabilă ţării - în timp ce TATARASCU, GH. BRATIANU, bătrânul CUZA, fiul său GHEORGHE şi MICESCU ce şi ei erau legionari, cu care fie ei personal, fie ICA avuseseră contacte directe nu-i fuseseră nici un reproş.

Pentru a se prevala de faptul că a consultat şi opinia publică de stînga, ICA a ţinut să-i vadă şi pe TITEL PETRESCU.

CRETZIANU întocmeşte un memoriu discutat în prealabil cu BUZESTI, care de fapt a servit ca bază notelor formulate asenănătoare ale lui MANIU şi D. BRATIANU. TITEL PETRESCU a consemnat şi el în scris protestul său, fără să-i fi dat însă vreo publicitate, iar TATARASCU, care se opusese doar pe motivul de a cruşa armata, s-a raliat ca şi GEORGE BRATIANU, planurilor lui ANTONESCU, amândoi insistînd ca retrocedarea Ardealului de Nord să fie efectuată exact la un an de la cedarea lui şi în aceleaşi condiţiuni şi etape în care fusese ocupat în limitele graniţelor României a noului dictat german.

Diferendului romino-maghiar asupra Transilvaniei - spunea HITLER - nu i se va putea găsi soluţie definitivă şi potrivită intereselor generale ale Europei noi, decît la pacea generală, cînd se va ţine cont fireşte şi de contribuţia fiecărui stat la câştigarea războiului care va hotărî noua orînduire a lumii pentru milenii, dar pînă atunci Reichul

este dispus a renunța în favoarea României la teritoriul populat în bună parte de români, între Nistru și Bug, adăugând că "Românii, vor înțelege în curând că Transnistria va-loransa cît toată Transilvania". Tot atunci MIRAI ANTONESCU și-a exprimat foarte discret mărturisirea cum că HITLER era destul de perfid să nu se dea nici Rucengul definitiv în schimbul Transilvaniei întregi dacă ar câștiga marelui, iar numai ANTONESCU putea să fie atît de naiv să se încredese în promisiunile lui la care atît MIRAI cît și ELINA nu au știut cum să reacționeze de teamă să nu fie o provocare.

Delegația română care urma să plece la Berlin a fost compusă din ANTONESCU, flancat de aghiotantul său colonel DAVIDESCU, vicepreședintele Consiliului de Miniștri (de recentă numire) și totodată Ministru de Externe și al Propagandei MIRAI ANTONESCU. GHEORGHE DAVIDESCU (fost ministru la Moscova) și MOCSONI SPIROA în calitate de interpret; urmînd a fi asistată și completată la nevoie pentru chestiunile militare, economice și culturale, de către membrii delegației de la Berlin.

MOCSONI SPIROA relatează că atunci cînd HITLER ceruse ca delegației române să i se adauge în interesul bunului mers al tratativelor politice, economice și militare germano-române acei experți germani, pe care șefii misiunilor lui diplomatice și militare din România i-ar socoti indispensabile și că ANTONESCU, furios de această umilitoare și obraznică cerere, refuzase categoric pe orice asistent militar străin, pe motivul că se lipsea și de experții săi într-un domeniu în care nu pricea statul român, dar pînă la urmă adămisese, pentru a nu indispona pe HITLER, însoțirea delegației sale de către KILLINGER, CLORIUS, LANGENHAHN și contele von MIRBACH.

În trenul ce transporta delegația spre Berlin, IRA ANTONESCU i s-a adresat lui KILLINGER în cadrul unei discuții neoficiale, cum că România ar putea să dea o contribuție mult mai importantă pe frontul rusesc, dacă nu ar fi silită să mențină imobilizate două corpuri de armată numai din cauza amenințării neghierilor împotriva Ardealului de Sus, Crișanei și Banatului, ce ar constitui o concentrare de 3 corpuri ungurești în proximitatea granițelor acestor pro-

vincii cu Ungaria, fără a mai scoți ca nici Moldova nu putea fi lipsită de rezervele necesare frontului ucrainian din aceeași cauză, astfel încât ar fi în interesul Germaniei de a rezolva problema retrocedării Ardealului de Nord, în cel mai scurt timp.

KILLINGER i-a răspuns lui ICA ANTONESCU că aceasta nu ar fi nici o soluție pentru decongestionarea graniței romino-maghiare de ambele părți, întrucât fără intervenția germană pentru a pune un termen acestei tensiuni inadmisibile în situația actuală a luptei pe viață și pe moarte, cu Sovietele, retrocedarea Ardealului de Nord i-ar obliga să mobilizeze încă un corp de armată în această regiune, adăugând că Reichul garantind granițele noastre la belvedere, HITLER va ști să pună capăt acestei încercări absurde și va veghea ca atât România cât și Ungaria să fie preocupate exclusiv de războiul din Răsărit în care amândouă trebuiau să contribuie cu toate forțele lor armate și cu toate resursele lor economice și industriale.

ICA ANTONESCU foarte ofensat de acest răspuns dat pe un ton arrogant și provocator a răspuns destul de degajat "Pentru moment ungurii nu au contribuit cu nimic la războiul din Est, cu toate avantajele nemeritaste ce le-au tras din alianța cu Germania, pe când noi luptăm cu 22 divizii de la începutul campaniei și sîntem deci în drept să fim nerăbdători a obține cât mai neîntîrziat satisfacerea nu a unei ambiții nejustificate, ci a dreptății care este de partea noastră și la care nu vom renunța niciodată". KILLINGER vrînd să mai spună ceva, ICA i-a tăiat cuvîntul cu următoarea frază puțin teatrală:

"Excelență, sînteți soldat (uniforma diplomatică introdusă de HITLER seamăna leîc cu cea militară dar KILLINGER nu a fost niciodată nici în armată, nici în mîșina de război) și ce atare știți de altfel luptă ostașul care știe că are gospodăria lui a rămas intactă și că familia lui are griji numai pentru întoarcerea sa, decît acela care se gîndește mereu cum va scoate afară din casă pe vecinul, care profitînd de plecarea sa pe cîmpul de onoare pentru a-i fura una din criile sale cele mai frumoase" și fără să mai aștepte vreun răspuns, a dat alina cu toți și l-a rugat pe DAVILAȘCU să-l urmeze pe motivul că ar avea de lucru.

MOCSONI SPIRCHA rămânând în continuare de vorbă cu KILLINGER și alți frunzeți nazisti, printre altele discuții de ordin general, KILLINGER și-a exprimat mirarea pentru neînțelegerea manifestată de MOCSONI SPIRCHA în problema evreiască, după cum spune el mai importantă pentru România decât pentru Germania (care exterminase deja majoritatea evreilor) proporțional mult inferioară minorității evreiești din România, unde cooperarea sectorului economic de către israeliți era masivă. La această remarcă, MOCSONI SPIRCHA ar fi replicat că studiind problema în lumina planului Balfour, persecuția minorității și exterminarea unor oameni fără de apărare stârnise indignare, groasă și condamnarea morală a lumii întregi și mai cu seamă a popoarelor mici, care erau în drept să se aștepte că după evrei le va veni și lor rândul, afirmând că problema și-ar găsi rezolvare prin creșterea Statului Palestinean.

MOCSONI SPIRCHA pretinde că ar fi reușit în această discuție să-l convingă pe KILLINGER că ASTOREȘII aveau dreptate să nu admită atingerea chestiunii evreiești în România până la prăbușirea sovietelor, întrucât prapirea ei ar duce la dezorganizarea vieții economice a țării.

Ajunși la Berlin delegația română a fost primită de von RIBBENTROP, generalul KRITEL, baronul von WEISSENER, secretarul general al Augustingen APT, ministrul SCHMIDT, directorul presii din Ministerul Propagandei, RAUL BORSI, ministrul României, colonelul GHERGHE ION șeful militar, consilierul legației CAIUS VALEANG, DOMIN SCHIOPU, consilierul economic ION RASMERITA și alți funcționari ai legației.

Din prima zi A.A.-ul prin intermediul lui DOMBRES și MIRBACH se înțeles să aducă, dintr-o inedită inițiativă unilaterală, o modificare la compoziția acesteia, propunându-l pe SPIRCHA MOCSONI ca "înlocuitor cu protocolul delegației române" și nu ca interpretul ei oficial, așa cum figura pe lista oficială a delegației române semnată de ASTOREȘCU șef al legației germane din București.

Seamarea ceremonială a Pactului de către noii adherenți trebuia să aibă loc a patra zi, iar până atunci HITLER, GÖRRING, RIBBENTROP, GOERBELS și celelalte "mărimi" ale guvernului și partidului nazist au evitat să-i primească personal pe aceștia, stînd de vorbă numai cu șefii delegațiilor japoneză, italiană și spaniolă. Cu ceilalți s-a stat

de vorbă prin specialiștii lor subalterni ai sectoarelor interesând Reichul în țările respective. Această situație a fost apreciată ca unilateră pentru statele vizate intrucât echivala cu insinuarea că, în cazul în care ele s-ar dovedi rezistente față de anumite pretenții ale axei în cursul tratativelor tehnice preliminare, riscau să nu fie admise ca parteneri ai noii „igi nici la conferința oficială, lucru ce l-a supărat extrem pe ANTONESCU, astfel încât și-a arătat nemulțumirea și a fost singurul primit dintre conducătorii statelor satelite însă nu de HITLER, ci de către GÖRING și abia a treia zi.

Problemele ce interesau pe nații în cel mai înalt grad în România nu erau relative la contribuția ei militară, ci economică, ceea ce a făcut ca din dimineața sosirii delegației române, amândoi ANTONESCU să fie asaltați de economiștii aduși de către GLOBUS: FUNK, LEY și alți tehnicieni și chestiunilor speciale dezbătute cu privire la adaptarea României la nevoile economice de război germane.

Înainte de începerea tratativelor, nații încearcă să-i izoleze pe ANTONESCU, propunând lui ICA la o primă audiență pe WILHELM JER, cu care avea de tratat toate problemele relative la plingerile României, tot nesatisfăcute în legătură cu abuzurile maghiare în Ardealul de Nord și care nu puteau fi soluționate pe cale directă iar pe general îl întreprinseseră cu probleme economice, știindu-l nepregătit și susceptibil de a fi tras pe sfoară mai ușor decât pe ICA, în problema acceptării cererii lor de a plăti României soldul creditor în aur.

La discutarea problemelor economice generalul l-a folosit ca interpret pe MOȘONI SPIROMA, care mai mult decât un simplu interpret, așa cum pretinde el - îl sfătuiește pe general să amâne discuția de fond în curs în care se angajase prea mult în direcția dorită de germani, pînă la consultarea experților sai - respectiv pe HARMERITA care discuta paralel chestiunile de cîștig cu FUNK, lucru pe care l-a și făcut.

După amiază cînd vedința a fost reluată de ICA, cunoscut cu mai mult fier și competență decât ANTONESCU, în probleme economice - financiare, tot la sugestia lui MOȘONI

STIRCEA, în plina discuție a plății în sur, a nu accepta lingouri ale statelor ocupate ci numai germane, sau în cel mai prost caz, sur monetat, francez, belgian, etc., a pus următoarea condiție ca surul să fie german intrucit în lingouri putea fi oricând reclamat în cazul victoriei aliaților.

În discutarea problemelor militare, MOCSONI STIRCEA nu a fost admis ca traducător interpret al delegației române pe motivul că Wehrmachtul nu admitea nici pe interpreții germani de la A.A. să cunoască secretele militare ale războiului. Astfel că, s-a folosit în continuare numai de DAVINESCU ca asistent în discuțiile sale politice și de RABENITA pentru cele economice.

În timp ce se aflau la Berlin pentru Conferință, MOCSONI STIRCEA pretinde că ar fi sugerat ANTONESCULUI reducerea treptată a efectivelor române angajate în război sub pretexte tehnice, ce urmau să fie găsite de specialiștii militari ca să ajungă la o participare mai mult simbolică, de felul celei maghiare, iar, la nevoie dacă Ungaria și-ar schimba politica contribuind cu un mare număr de divizii, să propună Germaniei recrutarea întregii sale minorități din România în armata germană și deci scăderea acestei contribuții în material uman din efectivele românești, pe motivul că sașii și evreii care au aderat la Volksgruppe german se socoteau nemți și ar lupta mult mai bine sub comandament german, întreținerea lor în Wehrmacht sau S.S., unde i-ar încadra nemții, putând fi suportați de România și deci socotiți cu aceeași trupelor lor staționate pe teritoriul ei, fiind astfel mai preferabil să contribuie pe tărâm economic decât pe cel militar.

Trecând la partea cea mai importantă a problemei, MOCSONI STIRCEA arată că a propus ANTONESCULUI și în mod special generalului, să revizuiască relațiile secrete cu Anglia și U.R.S.S., primele fiind necesare cu precădere, intrucit ieșirea României din război și reîntoarcerea noastră în tabăra puterilor aliate erau de neconceput fără ajutorul efectiv al acestora, ce nu se putea realiza decât prin debarcarea în Balcani, cât mai aproape de Dunăre, iar nu în Aous, unde rezistența Reichului ar fi în orice caz mai mare, deci redutabilă pentru ele.

Tratatativele cu Sovietele, spune MOCSONI STIRCEA, aveau un singur scop: reînnoirea firului propunerii MALONOV în vederea obținerii recunoașterii lor formale a graniței comune din 1939 la semnarea armistițiului în momentul în care România va fi în măsură să iasă din războiul dus alături de Reich, fie prin renunțare la participare, fie prin întoarcerea armelor împotriva acestora, recunoscându-li-se totodată dreptul la juste despăgubiri pentru pagubele cauzate de armata română dincolo de Nistru și arătându-li-se, dovadă a bunelor intenții participarea simbolică a României la războiul împotriva lor.

Generalul nu a lăsat impresia a fi de acord cu sugestia lui MOCSONI STIRCEA, în schimb ICA reținuse cu vădit interes chestiunile Volksgruppei și surului, remarcând că prima era incompatibilă cu drepturile minorităților consacrate prin tratativele de la St. Germain și Trianon, interpretând ulterior opțiunea celor care ar prefera să fie soldați ai Reichului ca o renunțare implicită la naționalitatea română.

Cea de a doua chestiune era, după părerea lui ICA foarte delicată, nefiind deloc recomandabil a renunța plata soldului creditor în sur - favore consimțită de Führer - pe motivul că surul respectiv fusese ridicat din băncile de stat ale țărilor învinse, în timp ce Ungaria și chiar statele neutre au trebuit să accepte mărci germane.

ICA ANTONESCU întrebându-l pe MOCSONI STIRCEA ce părere avea fratele său despre PILSA, și ce știa el (STIRCEA) despre reputația de care acesta se bucura la Londra, generalul i-a atras atenția spunând că "aici nu este cazul", iar lui MOCSONI STIRCEA i-a spus "cred că nu este necesar să-ți cer cuvântul că nu cunosc nimic din ceea ce s-a vorbit și cu care eu nu sînt deloc de acord".

Rezultatele conferinței au fost nefavorabile pentru România, în privința așteptărilor ANTORE PILOR de a obține măcar o promisiune mai concretă din partea lui HITLER în problema Ardealului.

Faptul că nu reușise să obțină satisfacție contra ungarilor nu-l descurajase pe general, fiindcă se aștepta la compensații economice în Est și justa rezolvare a diferențelor.

dului romino-maghiar la terminarea războiului cu Uniunea Sovietică.

Din spusele lui DAVIDESCU și aceste comunicate strict confidentiale, MOCSONI STIRBEA arată că HITLER îl asigurase pe ANTONESCU că Japonia va interveni în curând de o manieră hotărâtoare pentru victoria Axei Berlin-Tokio și că amândoi ajunseseră a se înțelege perfect, până la urmă, asupra planului campaniei sovietice pe 1942, scopul ei fiind - după părerea personală a lui ICA - îndreptarea spre Ucraina și Caucaz pentru a lipsi tot Nordul, nefertil, de grâнарul lui sudic, de minele de fier și cărbune din Bazinul Donului, de cimpurile petrolifere de la Baku și de a-i tăia comunicațiile cu Iranul, de unde ar putea fi aprovizionate de către americani.

Generalul părea convins de posibilitatea reușitei planului, asigurat de HITLER că Reichul dispunea de mijloace externe.

ANTONESCU s-a lăsat convins de VETURIA GOGA, sfetnicul său în materie de politică externă, că anticiparea stării de război cu S.U.A., care și așa trebuia să survină până la urmă, prin declarația României nu costa nimic, pentru că tot nu erau să se ajungă la lupta împotriva lor, și avea avantajul a se crea acum încă un drept la revendicarea Ardealului, întrucât Ungaria va refuza sau întârzie declarația și ulterior secol mult mai însemnat avantaj de a trata și semna armistițiul și pacea finală nu numai cu URSS și Anglia, epuizată de război, ci și cu Statele Unite, care astfel deveneau garante ale garanțiilor române.

ICA ANTONESCU a recurs la tot felul de încercări pentru a obține renunțarea lui HITLER la cererea sa referitoare la declararea stării de război SUA de către România, ori cel puțin o permisiie până la terminarea războiului cu URSS și rezolvarea problemei ardelen. În felul acesta, așa cum arată MOCSONI STIRBEA, ICA își trădase tocmai fondul gândurilor ascunse pe care se sprijinea toată concepția politică sa de duplicitate, dând astfel temei suspiciunilor nu numai aliaților germani, dar și români față de persoana sa, în conformitate cu cele ridicate ea din întâmplare de GLODIUS în convorbirea secretă ce o avusese cu MOCSONI STIRBEA în tren, la ieșirea din Conferință, în cursul căreia vicepre-

pedintele se dovedise mai rezistent decât prevedintele Consiliului și Delegației Române.

El s-a opus categoric tuturor cererilor legației germane privitoare la predarea pe mâinile Gestapoului, a unor cetățeni americani rezidenți în România ca directorul YMA-ului, corespondentul ziarului "Christian Science Monitor" și alții, să-l determine pe ANTONESCU să-l susțină cu dârzenie în activitatea sa de apărare a intereselor economice americane în România.

ION ANTONESCU însă neavînd încoțre, a cedat insistențelor misiunilor militare și diplomatice germane precum și presiunii Berlinului pe canalul HILGER-KILLINGER de a admite totuși anchetarea "mixtă" a unora dintre acești cetățeni ai Statelor Unite, care pînă atunci fuseseră groasă chinuți de nați.

HILLINGER ventilase, încă din primăvară în epoca tensiunii între palat și președinție, oportunitatea unei vizite a lui MIHAI însoțit de ELINA la HITLER, cu scopul de-ghizat de a-și întări poziția față de ANTONESCU printr-un contact personal cu HITLER care astfel devenea arbitru al relațiilor între coroană și guvern. Regele însă nu dorea să se compromită cu HITLER, nici să admită imixtiunea acestuia în afacerile interne ale țării, prin intrigi între dinastie și general, căruia nu vroia să-i facă dificultăți în urma celor aflate în legătură cu manevrele germane din timpul rebeliunii și rezistența acestuia față de ele. Acum însă îi convenea și lui ANTONESCU ca MIHAI să facă cel puțin un gest simbolic oficial de acționare la lupta împotriva comunismului, în care el angajase țara prin trecerea Ristrului, semnarea iminentă a Pactului Anti-Komintern și hotărîrea de a contribui cu maximul de efective la cîștigarea victoriei la Răsărit în anul ce urma, cu atât mai mult, cu cît spera să obțină, cu prilejul conferinței, promisiunea fermă a Fûhrerului, de a restitui României Ardealul de Nord, în urma contribuției ei mai importante decât aceea a Ungariei la campania antisovietică și atitudinii ei mai hotărîtă alături de Reich, la dovada căreia ar contribui și prezența regelui

la Berlin în timpul conferinței, la care HORTH nu a trimis decât pe primul ministru.

KILLINGER care în problema Ardealului și a relațiilor romino-maghiare era dintre toți membrii influenți ai partidului cel mai favorabil României și, cu toate că față de ANTONESCU trebuia să opereze totuși Führerului, față de acesta susținea cererea României (precum regele era informat prin intimii lui HITLER, ALBRECHT DE HORNZOLLERN și LINGENHAHN) propusese în consecință ca regele să participe dinadins ca singurul Cap de Stat la Conferință, ceea ce MIRAI a refuzat categoric și nici ANTONESCU nu acceptase a merge chiar într-ocole ca România să fie singurul stat suveran reprezentat prin Capul Statului, fapt ce de altfel ar fi avut și inconvenientul a-l pune pe el în urmă.

După lungi dezbateri între ANTONESCU și MIRAI, care nu s-au decis fără consultarea și obținerea avizului favorabil al șefilor opoziției s-a ajuns la soluția unei simple vizite neformale la HITLER, în drumul lor (MIRAI și ELENA) spre Florența.

În gara Wilhelmstrasse MIRAI și ELENA au fost primiți de GÜRRING, însoțit de o mică suită de intimi și mai și ai lui HITLER.

La prânzul intim din apartamentul Cancelarului de la Reich skanzelli numai în patru, HITLER și Regina au mîncat reginul acestuia compus doar din crudități vegetale în timp ce GÜRRING a oferit lui MIRAI reginul său, servindu-le niște halci de biftecuri la grătar.

În timpul mesei s-au purtat discuții pe teme politice și de război. HITLER expunînd masefirilor săi situația războiului din Est cu totul altfel decât o credeau ANTONESCU și cum avea să judece către sfîrșitul conferinței după cele trei lungi întrevederi cu acesta. Pără să bagateliseze deloc rezistența sovietelor, asupra importanței căreia a insistat de cîteva ori, a descris cu lux de amănunte operațiunile cunoscute din primele trei luni și pe care spunea că le urmărise în apropierea imediată a cîmpului de bătălie din sectorul central, unde-și fixase cartierul general, ca să evidențieze că germanii puteau, dacă voiau să forțeze nota, ușor să des peste cap și armatele sovietice ținute în

rezervă și care reușiseră să formeze iar linii de apărare, dar fiindcă ofensiva nu putea fi lăsată să continue în acest ritm, numai pomenit din cauza maselor prea mari de unități sovietice încercuite în spatele lor și a căror dezarmare și transportare în spre taberele din afara liniilor de comunicații fusese o sarcină gigantică ce depășise cu mult așteptările sale.

Regele s-a abținut a se angaja în discuții militare și politice întrucât ANTONESCU îi strădăse atenția în această direcție de temă de a nu face vreo gafă.

Din aceeași cauză s-a forțat să-l întreba pe HITLER cu privire la perspectivele dezvoltării operațiilor ofensive, asupra cărora nu s-a mai menționat nimic, cu excepția aprecierii măgulitoare exprimate în ea de HITLER și GÖERING la adresa armatei române, "ai cărei soldați se dovedeau demni de frumoasele tradiții militare ale țării lor și la înălțimea rolului ei însemnat în acest război". La plecare, HITLER simță și destul de manierat a condus până la ieșire pe MIHAI și ELENA, întrebându-i de durata șederii lor la Florențe și stringându-le amabil mâinile.

Un alt amănunt ce n-a scăpat spiritului de observație al ELENEI, - avertisată ce-i drept, de constatările altor cucoane și care se comentau de mult în cercurile înalte antinaziste, drept semne diagnostice indicatoare a uneia dintre cunoscutele psihopatii de care HITLER ar fi suferit și după unele manifestări caracteristice mai concludente și scârboase destăinuite prin 1935-1936, într-o serie de articole senzaționale despre "mîncătorul de covoare", de către ziaristul francez de stînga JEAN THOUVENIN, care l-a asigură pe MIHAI că deține informația din sursă neinfirmabilă cum că ADOLF nu putea rezista tentației de a mîngia blănuri noi, catifelele și plușurile mîșcose și a păte, umblînd pe patru labe, cînd se credea neobservat, covoarele mîșcose de factura celor de Smirna sau orice țesături de lînă pîrtoase - a fost următoarea scenă: ea venise într-o blănă de asur (într-adevăr splendidă și strălucitoare, din moment ce făcea și admirația blănarilor) lepădînd-o la scire, contrar sfetului lui ANTONESCU care o preveni că locuința Fûhrerului era subînclîzită și, într-adevăr, la masă, în sufrageria mai

sfârșit fiind lipsită de umezeală, i se făcuse frig, așa că
GĂRINĂ triumfător s-a dus personal să-i aducă blana, la vi-
sul căreia ochii tiranului s-au iluminat, iar după masă, tre-
când în salon, el nu s-a mai putut reține să-și pipăie și frece
cu degetele.

+
+
+

Generalizarea războiului prin noua agresiune îngre-
una sensibil ANTONESTILOR - care regretau că fuseseră siliți
s-o facă - dorința de a negocia ieșirea din această.

ANTONESTII, s-au arătat mulțumiți de propunerea lui
CRETZIANU de a nu-l rechema pe BRUTUS COSTEA în centrală, ci
s-l lăsa să stea, nu în cadrul membrilor legației, ci ca par-
ticular în concediu de boală, la Lisabona, unde americanii
și mutaseră baza informativă europeană, el fiind cunoscut cu
mari și importante relații în cercurile republicane și demo-
cratice din anturajul Casei Albe. Rapoartele lui BRUTUS COSTEA
pline de informații extrem de interesante erau citite cu mult
interes nu numai de CRETZIANU, STRUZA și ICA, dar înșeși de
ANTONESCUL.

MANIU fusese informat de CRETZIANU despre combina-
ția de a-l păstra pe BRUTUS la Lisabona și considerase această
măsură ca o dovadă a intențiilor generalului de a purcede la
sondări.

MANIU luând contact cu ANTONESTII după îndelungate
discuții, accepta să autorizeze a face primul pas în direcția
tratativelor cu englezii cu condiția ca ei să nu fie impli-
cați în cazul unei indiscreții.

Totodată ANTONESCUL a promis să examineze acum cu
MIHAI schimbările ce le doreau de mult în privința organi-
zării Curții și completării posturilor rămase vacante în
urma neînțelegerilor regretabile din trecut, lucru pe care
MANIU l-a comunicat lui MIHAI odată cu rezultatul celeilalte
probleme mai importante.

Comanda frontului de Sud cu care HITLER îl înălțase
nase pe ANTONESCUL după declarația promptă de război contra
Statelor Unite și recunoașterea gubredă că lui îi revenea me-
ritul principal pentru biruința rezistenței sovietice la

sucerirea Odesei, l-a ridicat pe acesta la pretenția de a fi cel de al treilea mareșal din istoria țării, lucru ce s-a și întâmplat.

După aceasta a urmat o oarecare destindere în raporturile dintre ANTONESCU și MIHAI având întâlniri mai dese decât în trecut și petrecind adeseori sfârșitul săptămânii la Predeal.

ANTONESCU achiziționează pe lângă el pe tânărul locot. de jandarm JACQUES VERGOTI, fiul unui grec din Beșle, arendaș de moșii, căsătorit cu o belgică înstărită, pe care îl va folosi în special ca secretar particular și ofițer de ordonanță.

În scurt timp mareșalul descoperind la VERGOTI comori de talente ascunse în domeniul ecologicului, s-a gândit că după ce îl va dresa puțin, să-l folosească la palat, idee ce imediat a fost împărtășită și de IBA.

Su a fost deosebit de greu realizarea acestui plan pentru că nu trecuseră nici două săptămâni și MIHAI întorcându-se la ski începe să-l ocătorească pentru lecțiile lor, fiind și un bun instructor al acestui sport. Așa dar, JACK a fost mai întâi invitatul lui MIHAI la Sinaia, apoi detașat vremelnic, ca după alte două sau trei săptămâni să fie cerut definitiv de MIHAI lui ANTONESCU în aceeași calitate în care funcționează până atunci. ANTONESCU a acceptat cererea lui MIHAI, dar după oarecare ezitare, pentru a lăsa impresia că se desparte greu de ofițerul său de ordonanță și mai ales pentru a lăsa planurile.

VERGOTI fiind înalt, bine făcut și reprezentativ, plăcea mult lui MIHAI, care ținea ca toți din entourageul lui să fie foarte strășni.

MOCSONI STIRCEA apreciază că nu știe în ce măsură trio-ul ANTONESCU s-ar fi gândit și la putința de a-l folosi tocmai ca unesită cară în vederea compromiterii ELENELI în stilul eventualei manevre TOMESCU cu episodul din Plocești. Însă cert este că el a devenit în scurt timp foarte agresiv ELENELI.

VERGOTI - după cum arată MOCSONI STIRCEA, că are cunoștință din spusele suveranilor și ale lui IOANIFIU - primise de la ANTONESCU drept condiție a detașării și răzămării lui la palat - în loc să-și facă stagiul de front în-

comandă-i rapoarte scrise sau verbale despre viața intimă a suveranilor și entourageului lor imediat, sentimentele și atitudinea adevărată a acestora față de el, presun și despre părerile și intențiile lor politice și că VERGOTI acceptase misiunea și începuse să îndeplinească, întâi mai conștiințios și apoi din ce în ce mai rar și incomplet până când în cele din urmă a început să-l dezinformeze cu rapoarte tieluite.

Prințul ANTONESCU văzându-se trădat a înăvrașat pe mareșalul curții, MARDARE, cu formarea unui decar compromițător lui VERGOTI la care însă MARDARE a contribuit completându-l cu informațiile serviciilor secrete obținute de el.

Informațiile erau asanunțite dări de seară despre programul neoficial al vieții suveranilor și înoseabi a ELENEI, cu indicații ale orelor sosirii și plecării lor și a majorității vizitelor externe și interne, în special concentrate asupra prezenței lui VERGOTI, filat intens în relațiile sale exterioare, raminerii sale în buduarul ELENEI, singur cu ea, ceasuri întregi, etc.

VERGOTI este somat de ANTONESCU ca să explice neinformarea sa asupra relațiilor ce le are cu ELENA și tănuirea celor ale lui MIHAI cu DOLEY, acuzându-l pentru compromiteren ELENEI în ochii tuturor de la curte și deci opinia publică, dar fără să fie atit de supărat pe el cit parea montat împotriva suveranilor scopărindu-i cu tot felul de insulte.

ANTONESCU i-a și atras atenția asupra faptului că ar expune unor consecințe mai grave și viitorul lui și poziția suveranilor dacă nu o făcea, intrucit orice încercare a acestora de a se opune hotărârii sale irevocabile ar fi cu totul inutilă și ar cauza o nouă criză a raporturilor între Coroană și Conducere, pe care el era sincer doritor s-o evite, dindu-i de asemenea să înțeleagă că opoziția suveranilor n-ar fi posibilă dacă el, VERGOTI, va fi decia a stăruii asupra demisiei sale și nu va accepta ca MIHAI să intervină în favoarea lui.

ELENA s-a declarat tot atit de hotărâtă ca ANTONESCU a nu reveni asupra rezoluției sale și de a cere regelui să-i opere onoare, să interzică lui JAQUES prezentarea de-

33
misiiei și plecarea ca voluntar pe front, să reclame imperios
anchetarea tuturor persoanelor care au colaborat la montarea
actelor de acuzare împotriva ei și a lui VERGOTI, spre stabili-
lirea fondului afacerii și demonstrarea adevărului, urmând ca
persoanele care s-au pretat la calomnierea ei să fie pedep-
site disciplinar, iar dacă criza se edincea, chiar penal, pen-
tru orică de les-majestate și să mobilizeze toți demnitarii
Curții în lupta împotriva Președinției, strângându-le atenția
asupra faptului că povăelile lor vor fi socotite trădare și
că în consecință, cei ce nu luau poziție pentru suverană con-
tra ANTONESCILOR, nu aveau decît să se considere "ipsofacto"
concediați din serviciul Casei Regale.

MIHAI a dovedit și în această împrejurare că era
mai matur decît se credea: deși era și el adine mîhnit, de
starea mamei sale, mai mult decît de fondul afacerii, pe care
nu-l considera merit să creeze dinadins o nouă criză, el is-
vorit din ambiguitatea misiunii inițiale a lui JACQUES pe care
dorea să-l păstreze, dar nu în riscul de a face din cazul lui
o problemă de stat. Vroia întîi să-și numere efectivele finan-
te de a porni la luptă și chiar atunci să caute a găsi o so-
luție de compromis, ameliorînd pe cît s-ar putea compoziția
Curții cu acest prilej, pentru a nu-și compromite șansele de
a câștiga, la un moment mai prielnic bătălia generală și fi-
nală cu ANTONESCII. La aceste concluzii preliminare ajunseser
în analiza celor reietate de JACQUES cu nedespărțitul și cu-
minteale său amic IOANI, spre a-i pune în curent, a le cere
sfatul, concursul și discreția absolută asupra celor dezbătu-
te și hotărîte. ULLEA fusese chemat pentru că generalul
MANGOLSCU era plecat în inspecție în Moldova, iar la întoar-
cerea sa la București trebuia prelucrat de cumnatul său, cu
care locuia în aceeași casă, înainte de a putea fi intercep-
tat de ANTONESCU și influențat în sensul opus încercării lui
MIHAI de a-l păstra pe VERGOTI și de a-i schimba pe MARDARE
și ANDRONESCU, precum și toată siguranța palatului; încă focu-
te sistematic, MIHAI urmărea în primul rînd curățirea curții
de aliații Mareșalului, claxarea afacerii VERGOTI fără tîm-
bălu, înțelegînd prin aceasta să rezolve și chestiunea ma-
tei sale printr-o acord în doi cu Mareșalul, în sensul de
a-i da cuvîntul că nu va exista nici un pericol de genul afe-
cerilor sentimentale ale tatălui său cu ELIZI LAMBRINO și

ELENA LUPESCU și a primi în schimb asigurarea bătrânului de a nu-și băga antenele în jurul Stinei Regale și a dispune ca organele Interne să vegheze dimpotrivă pentru pace discretă a locuințelor fetei la Sinaia și București față de serviciile străine, întrucât ea nu va sta tot timpul la Stină, iar odată obținute aceste puncte primordiale, să pășească la obținerea consimțământului pentru numirea lui IONICA ROSETTI, IORDU GHICA și a lui MOCSONI SPIRORA în posturile respective de Mareșal al Curții, Prefect al Palatului și secretar particular al Regelui. Cum PETRE LAZAR se afla de serviciu la Sinaia în acea memorabilă zi, MIHAI l-a informat în fața lui JACQUES de cele întâmplate, rugându-l să-l susțină în discuțiile cu ANTONESTII și să-i recomande un șef de Casă Militară general sau colonel plin, acceptabil de către ANDRONESCU și totuși de cealaltă parte a baricadei, precum și pe cel puțin unul iar preferabil doi locot.colonei sau colonel în locul lui ANDRONESCU și PASTIA.

MIHAI a rezistat sub influența ELENELI dincolo de limitele prudenței și pe chestiunea menținerii lui VERGOTI, refuzând plecarea lui până în ultima clipă, căsind în consecință prin ordine personale acele de chemare la unitate și neadmițind-o decât după ce se asigurase de rezultatul favorabil al anchetei, de schimbarea cușii concomitentă a tuturor membrilor Curții Militare și a Comandantului Batalionului și ținând, spre a-i da cel puțin această satisfacție, ca MARDARE să plece înainte și anume la 1 aprilie, când a predat conducerea Curții lui TH. ROSETTI-SOLESCU, primul mareșal oficial al ei numit de MIHAI, pe când JACQUES a plecat abia la 15 aprilie, în chiar ziua intrării lui MOCSONI SPIRORA și a lui GH. GHICA în serviciu, iar restul ofițerilor palatului au fost înlocuiți treptat până la 1 mai, data numirii noilor membri ai Casei Militare, așa încât a mai apucat două săptămâni de gestiune a acestora de către ANDRONESCU și PETRE LAZAR, timp necesar pentru introducerea succesorilor lor în toate treburile administrației militare, locul ofițerului de ordonanță rămânând vacant, întrucât ELENA hotărâse să-l rezerve întoarcerii lui VERGOTI.

MARDARE fusese chemat de MIHAI pentru a explica cum ajunsese să întocmească decretul lui VERGOTI, pe care suver-

nii cereau să-l citească. Aici MARIAN a comis greșala să pretindă că acesta n-ar mai fi consultabil, intrucât din motive de discreție nu păstrase copii de pe unicul exemplar ce se afla deja la ANTONESCU, lipsindu-i astfel de posibilitatea pregătirii apărării lui JACQUES și eventual a lor, iar din reproducerea sintetică verbală numai a raportului său, minimalizând importanța și caracterul insidios al actelor dresate și omițind să arate ce cunoștea din piesele pe care i le dăduse sau arătase ANTONESCU, nu putuseră deduce că afacerea n-ar fi fost susceptibilă de recuză, revizuire, clasare și trângere prin "observații scrise" pe unele puncte de acuzație minore ce nu făcea să fie contestate și nu puteau fi amnistiate fără a fi stins amorul propriu al superiorilor lașiți și mai ales al lui ANTONESCU, cărora era deci obligat a le da această mică satisfacție principală. ANTONESCU înmânând regelui "singurul exemplar" al dosarului afecării "amantul reginei" la scutirea sa pentru o întrevedere numai cu "Seful familiei regale responsabil de puterea ei", care a durat o dimineață întreagă, spre sfârșitul căreia și "vinovata" a fost admisă spre a lua act de conștiință dată în lipsă și fără posibilitate ascultare a apărării ei și în cursul căreia ANTONESCU a acuzat stăt de violent, brutal, jignitor, disprețuitor, nedrept, fanatic deșănănos și în termeni ireparabili și neretractabili pe toți membrii morți și vii ai dinastiei Române cu singura excepție a întemeietorilor ei, încât și-a pecetluit în așa zi în mod definitiv și irevocabil propriul său verdict în fața Curții Regale, drept care avea să și renunțe la dreptul cererii de grațiere în prezajna execuției sale la patru ani și jumătate mai târziu.

MIHAI de un calm aprosopie anormal, s-a opintit de la primele fraze, întrerupându-l pe orator fără cea mai mică povăire cu câteva formule pe care le pusese la punct cu IOANIDIU și care erau menite să taie "belăstrului" elanul agresiv: "Junosco trecutul și nu mă mai interesează - asta mă mai suxit-o de zece ori - te rog să lași pe morți să dormă în pace - te rog să respecti memoria celor ce au făcut mai mult pentru țară decât dă - te rog să nu-mi mai vorbești de tata, te-am mai rugat și nu vreau s-o mai repet - îți interzic să-mi vorbești așa despre mine, dacă vrei să te mai

assult - dacă nu te poți stăpîni, min audiența - subiectul nu interesează să revină la treburile noastre (sau) la lucruri mai serioase, mai schimbă place - asta-i fumată de mult nu-ți permit să-ți dătești mie (i-a spus fără să fi pregătit ieșirea, cînd s-a ajuns la tema DOLU) altceva, dacă mai ai și ceva interesant de spus - nu insistă dacă nu vrei să te las să vorbești cu zidurile (aici ANTONESCU și-a ieșit din fire, fiindcă a înțeles greșit că MIHAI îl amenința cu pușcăria, ceea ce nici nu-i trecuse prin minte, traducînd doar o expresie englezescă, așa că a început să șbiere că a trecut timpul cînd putea fi trimis la mînăstiri) - vorbește de zidurile camerei acestea, că eu n-am obiectul să insinuez (MIHAI se sculase cu intenția de a se retrage) nu țipa, eu nu sînt surd (cu efectul că ANTONESCU s-a calmat și MIHAI s-a apăsut spunîndu-i: ce-er fi s-o chem pe mama ca să veni cît de gîrit ai fost informat?!

În trei, MIHAI a intervenit doar de cîteva ori energic în apărarea mamei sale, atunci cînd ANTONESCU a insinuat că ardura cu care insistă pentru desvinovățirea lui VERGOTI, păstrarea lui la palat, concedierea ofițerilor Curții Militare și ai Batalionului care au contribuit la întocmirea dosarului și schimbarea politicii palatului, pedepsindu-i pe toți informatorii care s-au pretat la defăimarea ei, îi confirmă și lui justetea constatărilor generale că ea era îndrăgostită de JACQUES, deci vinovată, independent de faptul că iubirea lor se consumase sau nu, întrucît lumea avea perfectă dreptate să nu deosebească platonismul de epicurianismul dragostei între o femeie la vîrsta periculoasă și un tînăr cu reputația bine stabilită de cuceritor de femei, cu aventuri foarte "prozaice" și mai puțin poetice.

Mareșalul ceruse imperios să fie primit de MIHAI într-o dimineață către sfîrșitul lunii și a pus acestuia alternativa crizei monarhice sau acceptării condițiilor sale favorabile adevăratelor interese ale țării, Coroanei și ale adevăratului suveran. Într-un termen de cîteva zile, noile decrete urînd să fi publicate în M.O. pe data de 1 aprilie 1942, condițiile erau: înlocuirea întregii Curții Militare printr-una aleasă de conducere, în schimbul acceptării propunerilor lui MIHAI la posturile vacante ale Curții Civile,

umind ca palatul să-și aleagă și noul director al politicii sale dintre cadrele acestei cariere, ministrul Internelor avind ordinul să satisfacă orice dorință a lui MIHAI în acest sens.

În privința lui VERGOTI, MIHAI a cerut cuvîntul de onoare lui ANTONESCU că acesta nu va fi tras la răspundere pentru nici una din faptele săvîrșite în timpul cît a stat la Curte și nu va fi expus pe front dinadins unor misiuni menite să-l pedepsească indirect pentru atitudinea sa neconformă vederilor superiorilor săi de la Curtea Militară.

Cît despre alegerea noilor demnitari civili, persoanele propuse de MIHAI încă din 1940 erau IONICA ROȘETTI și MOCSONI STIRCEA, așa că ANTONESTII nu puteau pretinde că nu știau despre ele, singura nouă propunere fiind aceea a lui GHICA, față de care ANTONESTII făcuse obstrucție, pentru că acceptase de foarte mult numirea unei "Mari Doamne de Onoare a Curții" (adică nu a reginei, ci a regelui, post onorific necesar la toate curțile în ceremonialul pentru prezentarea cuscanelor primite de suveran etc) atunci cînd ar fi numit și Mareșelul Curții și se văzuse de acord asupra alegerii Prințesei Elisabeta Ghica-Bonieni, născută tot GHICA, soția fostului ministru de externe DIMITRIE GHICA, o persoană apreciată de toate nuanțele politice și sociale din țară și străinătate, care figure și ea pe lista supusă lui ANTONESCU de către MOCSONI, așa că acela obiectase: "Doi Ghiculești la Curte și încă numiți în aceeași zi nu merge; ce, n-ați putut găsi în toată țara pe altcineva pentru Prefectura Palatului, pe unul cu un nume curat românesc? Si iarăși numai boieri în entourageul regelui și din aceeași familie, iar trei din cîșii fanarioți: MOCSONI, MOCSONI-STIRCEA, GHICA, GHICA și ROȘETTI A. MOCSONI, la toate acestea i-a răspuns: "Un rege cu o curte fără boieri este ca un general cu o armată fără ofițeri; Ghiculeștii sînt romîni albanezi veniți din Albania, Roșetistii italieni din Dalmația, nici unii nici ceilalți nu sînt greci și n-au trecut prin Fener, iar ambele familii s-au înscris în istoria țării cu fapte frumoase destule și n toate domeniile ca să se poată mîndri cu numele lor și să nu mai fie considerați străini; dar să mă iertați, domnule Mareșal, dacă vă întreb cum se face că la Președinție sînt doi Antonestii din care unul știe precis că sînteți greci de origine,

veniți tocmai din Fanar și stabiliți în Argeș, uind și documente de boierie munteană de la un strămoș medievalist?». ANTONESCU, care nu se aștepta la poarta finală, i-a răspuns puțin jenat: "Astea sînt poveștile lui ICA; eu nu știu decît că sînt romîn". Dar MOȘONI a replicat: "Tot așa sînt și ei", iar de atunci ANTONESCU nu a mai risicat ocaziune latură a ocaziunilor sale față de candidații lui MIHAI, mai cu seamă după ce a aflat că toți acești aristocrați, eredi săraci și muncitori.

Nici un decret regal nu putea fi publicat în M.O. fără să fie precedat cu apostila regală, iar cele de numiri la Curte fără adresa Mareșalului ei. De asemenea, comunicatele Curții în ziare și la radio necesitau adrese către Ministerul Propagandei semnate de Mareșalul Curții. ANTONESCU însă, nerespectînd aceste norme, a dat un comunicat la radio, prin care numea în postul de Mareșal al Curții pe TROSCU ROȘETI. În urma acestui fapt, chemat la telefon personal de MIHAI, ANTONESCU s-a fîsticit, pretînd că înțelesese că propunerea sa făcută prin MOȘONI fusese de mult acceptată de MIHAI, întrucît lui nu i se mai vorbise personal în sens contrar și că de altfel nu el, ci ICA tratase ulterior chestiunea cu Palatul și era responsabil pentru acel comunicat. Într-adevăr MOȘONI nu-l mai văzuse pe ANTONESCU pentru a-i anunța în mod special refuzul lui MIHAI de a-i primi propunerea numirii lui T. ROȘETI, întrucît ICA intrase pe scena tratativelor cu suveranii, iar la ultimele două întrevăderi cu ANTONESCU nu mai fusese cazul să se redeschidă acea chestiune, din moment ce din însăși propunerea acestuia, acceptată de MIHAI, imediat, se înțelegea implicit că el și-ar alege pe cine vrea, adică pe ROȘETI. MIHAI furios de această rea credință a celor doi Antonești, care-și bătușeră joc de el în mod evident și se ascundeau acum unul în spatele celuilalt, i-a replicat că regretă "neînțelegerea" cu atât mai mult cu cît Președinția nu avea nici un drept să dea comunicate privind Casa Regală și că a face aceasta fără avizarea ei prezabilă era și mai încorect, dar că va da pe loc un comunicat oficial al Curții Regale pentru rectificarea erorii Președinției. ANTONESCU l-a rugat atunci insistent să nu-l dea înainte de a fi discutat cu ICA o soluție mai adecvată, acesta urînd

s-a prezentat imediat in audienta la el. ICA a scutit pe loc
ce sa dea de inteles lui MIRAI ca tot ANTONESCU era acela
care-i ceruse publicarea comunicatului implorandu-l sa nu
mai redeschida o noua criza a relatiilor lor cu acesta,
intrucat infirmarea comunicatului Prevedinței de catre Pa-
lat ar face vilva, dind in vileag in mod oficial neintele-
gerile intre Coroana și Conducere, ceea ce trebuia evitat
neaparat in situatia politica internationala actuala in care
tabara inamică s-ar sesiza de acest incident pentru a bate
moneta pe tema disensiunilor interne din Romania.

Față de aceasta situatie, MIRAI s-a predat impre-
jurărilor și l-a acceptat - drept soluție transitorie - pe
ROBERTI care s-a prezentat foarte jenat și plătuit de ceea
ce aflase între timp de la MORONI cu privire la neintelege-
rea și provizoriul situației sale la Curte.

ANTONESCU ținea cel mai mult la MANOLESCU dintre
toți curtenii pe care el îi impusese lui MIRAI întâi din
prietenie pentru acesta și faptul că administra prin el, hotărâ-
rind astfel cât din venitul acestuia putea să fie lăsat să
 intre în Casieria Palatului, apoi spre a păstra bune și bine
camuflate relații cu NICOLAE BRANA, care trăia cu nevastă-sa
și fetița lor la St. Moritz și era singurul român de mare
rang într-o țară neutră, în excelente raporturi cu englezii
care-l apreciau foarte mult, așa că putea servi guvernului
român ca prețios intermediar când țara s-ar afla la ananghie
(iar în ultimul rând dar nu al importanței), ca să obțină de
la MIRAI cedarea celor vreo zece ha. ale Domeniilor Coroanei
din spatele vilei lui de la Predeal, pe care le și improj-
muse de mult în mod cu totul ilegal, făcându-și un parc din
ele cu aprobarea tacită a prietenului său MANOLESCU, cărui
îi ceruse să rezolve problema și juridică "cât ar mai sta
la Palat". De mai bine de un an de zile MANOLESCU venise cu
documentul prin care MIRAI dona - dădă-l semnă - lui ANTONES-
cu acest teren, virindu-l printre alte acte ce trebuiau neapă-
rat iscălite de el, fiind convins că va obține spostila re-
gală fără nici o dificultate, cum îi asigurase pe ANTONESCU
care se spusese deja de îngrădirea lui pe motivul că, numai
fiind un simplu particular, trebuia să-și organizeze astfel
apărarea securității personale. MIRAI fusese însă învățat de

STOILBESCU a nu semna uşor nici un act fără să-l fi citit cu atenţie şi chibzuinţă, mai cu seamă când era vorba de chestiuni juridice ce merituau întotdeauna a fi temeinic studiate a refuzat să semneze un asemenea act.

Cum MIHAI vroia să scape de MANOLESCU şi aduna în cunoştinţă de cauză de acuzaţia împotriva lui, n-ar fi trebuit afacea în nici un caz cu acesta, ţinând-o pe pieşă de rezervă şi la dosarul lui, ce nu mai avea în curind să aibă nevoie de acest fleac spre a-l infunda pe nomenclatorul lui nu numai cu compromiterea iremediabilă a postului său ci şi cu puşcăriia dacă MIHAI nu l-ar fi iertat de a doua pedeapsă care implica public şi pe ANTONESCU, pe care MANOLESCU nu l-ar fi putut omite în spăşarea sa, lucru ce ar fi provocat desigur criza monarhică într-o conjunctură cu mult mai nefavorabilă Coroanei decât aceea din primăvara următoare.

În această situaţie, MIHAI, la îndemnul lui MOCSONI STIRCEA, ordonă un control financiar asupra activităţii lui MANOLESCU, cu care ocazie îl descoperă ca pe un exoroc, care furase sume imense din veniturile Domeniilor Coroanei. Nevoind să-l acţioneze în justiţie pentru motivele deja arătate dorind totuşi să obţină acte probatorii, MIHAI se adresează Curţii de Conturi, dar numai sub forma unei consultări asupra cazului, fără să-l acţioneze în justiţie pe MANOLESCU indirect pe ANTONESCU, obţinând sub această formă un răspuns care dovedea cîrdăşia celor doi şi pe care l-a folosit ca un argument categoric pentru a scăpa de MANOLESCU, care era omul de încredere şi iscoada lui ANTONESCU la Palat.

În acest timp numirea lui MOCSONI STIRCEA ca Mareşal al Palatului, a devenit iminentă, mai ales că ANTONESCU în urma afrontului primit, nu mai putea să obiecteze nimic contra acestuia.

Aflînd despre acest fapt, MANIU îl cheamă pe MOCSONI STIRCEA la domiciliul său şi în cadrul unei convorbiri secrete, îl pune la curent cu planurile P.M.T. şi P.M. de a întreprinde unele tratări prin CRETZIANU la Ankara pentru a încheia o alianţă cu englezii. De aceea cunoşcind vederile anglo-file ale lui MOCSONI STIRCEA, îi dă ca sarcină să influenţeze pe MIHAI spre această direcţie, urmînd a fi şi omul de legătură între rege şi MANIU, fapt pe care MOCSONI STIRCEA l-a acceptat.

La linia mării, tratativele opoziției se soldaseră
realmente cu un eşec în ajunul nămirii lui MOGIONI la Palatul
noile tatonări întreprinse de ROSTE prin C.I.C. (Counter In-
formation Center al americanilor) şeful cărui DOMBOVAŞ vi-
zitate în tinerul său mondial din preajma războiului şi Româ-
nia, fusese primit de GABOL şi la insistenţele sale vorbise
singur şi cu MIRAI, pentru ca vechile legături liberale-
ţărâneşti cu "Intelligence Service" (SEIU GARAUFIL la Paris,
iar BIANU şi STEFAN KEMITESCU la Londra), fuseseră tăiate de
englezi, se transformaseră în contacte cu accepţia (din înţeleg
indeanul C.I.C.-ului, care aştepta dar intra în zona operativă
britanică) şi un început de sondeaje în cursul cărora deodată
ei cerură propuneri formale şi concrete ce fură prezentate
neîntârziat pe la sfârşitul lui ianuarie sau începutul lui
februarie în numele lui MIRAI şi al şefilor celor două par-
tide democratice, dar au rămas fără răspuns, iar discuţiile
întrerupte timp de nouă luni, din cauze "neexplicate şi ne-
cunoscute lui BIANU", foarte explicabile însă prin faptul că
şi ANTONESCU îndemnat de ICA, s-a hotărât totuşi la deschi-
derea unor negocieri secrete cu americanii la Madrid către
sfârşitul lunii martie, care au coincis exact cu din întâm-
plare cu întreruperea celorlalte.

Despre aşănuntele ambelor tratative MOGIONI SPIRCHIA
arată că nu a cunoscut nici în epoca lor decât fracţiuni de
informaţii din ceea ce îi comunica sporadic ROSTE şi POGO-
REANU, acesta din urmă devenind directorul adjunct al Cifru-
lui pe 1942 şi directorul unic din 1943 până la 23 August,
tocmai pentru cifrarea şi descifrarea tuturor actelor ultra-
secrete relative la acea problemă şi păstrarea arhivelor lor
pe când MOGIONI SPIRCHIA nu a lucrat nici unul din aceste do-
cumente, citind doar pe spusele unale din ele, din care pre-
tinde că nu reţine decât esenţialul - propunerile respective
întrucât el a fost retransferat pe 1 ianuarie 1942 la Direc-
ţia Politică, activând în primul trimestru al anului şi ultimul
mul, ca şef al Secţiei Orientale, prin răscoală cu CAMIL BUCU-
RESCU, prieten de şcoală al fraţilor POGORANU, care va
trece ulterior la cabinetul vicepreşedintelui şi face pentru
aceasta cu titlu de curier o misiune la Madrid contactând
personal pe ambasadorul Statelor Unite şi cunoscând astfel
în detalii negocierile guvernului.

Propunerile opoziției au fost: încheierea armisti-
tialui cu cele trei Mari Puteri Aliate la ieșirea României
din război, cu înlocuirea armelor numai dacă Epichul se va
opune acestuia, în care caz România va lupta alături de Pu-
terile Aliate până la sfârșitul războiului general, recunos-
cându-i-se calitatea de aliat al acestora, cu toate forțele
disponibile, cu condiția restabilirii, recunoașterii și ga-
rantării granițelor sale din 1919 la pacea generală și des-
chiderii unui front balcanic. Problemele decurgând din accep-
tarea propunerii au fost discutate marginal, fără să aibă
caracterul unor obligații sau condiții formale.

Lui MIHAI nu i s-a cerut spustila, semnăturile lui
MANIU și BRATIANU, implicând acordul lui și fiind acceptate
drept garanții valabile pentru acesta, pe acreditivale plini-
potențiere ale lui COȘES.

Pe CRISTIANU și BUZEȘTI nu-l frapase ridicarea chesti-
unii exclusivității lui MOCSONI STIRCEA în informarea lui
MIHAI despre problemă, pentru că nu puteau ști în ce măsură
MANIU i-o destăinuise lui MOCSONI, cu care era presupus a fi
în vechi și excelente relațiuni de prietenie și încredere re-
ciprocă și nu se încumetau să-l cenzureze pe ANTONESCU de cum
nu se îndoiu că știe ce făcea, cu atât mai mult cu cât
MOCSONI STIRCEA o ridicase abia atunci când s-a știut că va
fi detășat la Curtea Regală pe data de 1 aprilie, în cadrul
celorlalte aranjamente stabilite cu BUZEȘTI (care urma să
fie menținut la Direcția Cabinetului de succesorul lui CRIS-
TIANU, DAVIDESCU), întru informarea lui MIHAI, așa cum îi
promisese MOCSONI STIRCEA, la cesaul de la Casa Scut și nu
le dezvoltase cauza pretenției sale, deoarece se jura că le
mărturisese că MOCSONI împărțea, în fond, mai mult teama
lui ANTONESCU decât cea a opoziției, nimeni neapăsându-se
la era ceea ce ICA era tocmai pe punctul să-l determine a o
schimba brusc dintr-o dată, în afară poate de MANIU care era
totuși carecum înțeles să-o facă, întrucât ce va fi asigurat că
aliații acceptau să discute cu ei, ceea ce refuzau nemților.

ANTONESCU era convins fără ca să fi spus că ANTO-
NESCU i-o mărturisise, că acesta nu se îndoiă nici de loialia-
mul șefilor opoziției față de el, nici de faptul că până și
aliații erau conștienți că el era cel mai indicat pentru a

opere interstare și în consecință vor prefera oricând să stea de vorbă cu el decât cu MIHAI, temându-se nu de acesta, ci de acei susceptibili de a cauta înălturarea sa pentru soluția ieșirii din război și mai ales de indiscreții și agitații inutile ce ar putea periclitiza efectuarea acțiunii cu minimum de riscuri. Ori, numai două lucruri puteau să-i adărnicească puțința de a o realiza cu maximum de șorți de reușită: suspectarea sa de către nemți și înlocuirea sa prin MORIA SIMA, printr-un general fără orizont politic, total supus ordinelor reichului, sau vreun aventurier politic germanofil și captarea lui MIHAI de către un politician sau general carlist pentru achimbară conducerii în vederea ieșirii din alianța cu Germania înainte de clipa potrivită.

MOCSONI STIRCEA a încercat să-l determine pe MIHAI să facă un ultim apel pentru să-l capteze nu pe ICA, de care se ocupa MOCSONI STIRCEA, ci pe ANTONESCU, asupra cărui părea să aibă totuși o cădere influență din moment ce obținuse ceea ce precedesorii săi nu izbutiseră: ridicarea censurii pentru relațiile cu străinii. Dar MIHAI nu vroia îmbunătățirea raporturilor sale cu ANTONESCU, ci întărirea autorității sale în interiorul Curții prin lentă și sistematică ei epurare de toți acei pe care nu ar putea conta pentru evenimentele grave pe care le prezintea și în vederea cărora ținea să fie cât mai bine înarmat.

După preluarea de la ROSETTI a funcției sale, MOCSONI STIRCEA a avut o lungă discuție cu MIHAI despre persoana, mentalitatea, politica, dictatura și pretenția lui CAROL de a recupa Tronul în cazul în care monarhia ar ieși teafără din război, ceea ce se putea citi printre rândurile scrisorilor sale către fiul său, pe care i le dăduse a le citi, cerându-i părerea despre problema eventualei restaurări a domniei "Regelui Renașterii Române" cu care MIHAI s-a destăinuit că ar fi mai mult decât de acord, cu condiția ca tatăl său să se desbrace definitiv de "Duduia", lăsând-o în străinătate și regularizând situația mamei, încredințându-se cu ea la Alba Iulia, reintroducând regimul democratic fie prin revenirea la Constituția din 1866, fie prin promulgarea legii de către o Adunare Constituantă a unei mai moderne dar strict democratice și reimportând averea scoasă din țară, spre dezvoltarea industriei naționale ca să fie

iertat de SAMIU, BRATIANU și toți acei ce-l dușmăneau pentru greșelile trecutului, ceea ce i-ar crea lui MIHAI satisfacția împăcării părinților și repararea nedreptății făcute mamei sale, precum și posibilitatea de a se pregăti prin călătorii în străinătate și experiența unei vieți mai libere și în contact cu lumea largă pentru "memoria de reg".

În această ordine de idei, MIHAI îl consultase pe MOISEONI STIRCEA cu privire la răspunsul ce nu-l dăduse încă la ultima scrisoare prin care CAROL îl sfătuisă să experte tot ce putea din averea lui particulară, deoarece pînă la clarificarea situației războiului și viitorului României, era imprudent să se expună unui eventual exil fără mijloace de trai corespunzătoare rangului lui, întrucît nu trebuia să contene pe veniturile reduse ale tatălui său căruia i se blocau toate fondurile plasate în Statele Unite, astfel încît cu partea redusă a lichidităților sale, se angajase în plaseamente speculative ce nu se puteau recupera în curînd și prin urmare nu ar fi în măsură să-și crească situația materială la care s-ar fi putut aștepta în alte împrejurări. Cu acest prilej, MOISEONI STIRCEA intrase în fondul problemei, susținînd teza dușmanilor fostului regiu și a persoanei lui CAROL cu mai multă obiectivitate decît așteptas, dar fără menajamente pentru susceptibilitatea fiului, care totuși îl iubea pe tatăl său și a fost în consecință jignit în sentimentele sale de afecțiune filială de caracterizarea părintelui drept criminal, exoroc, pervers, sadic, imoral și incorijibil; așa că MOISEONI ținu să-l previe pe MIHAI în interesul general, al monarhiei, dinastiei și al lui personal că trebuia să-și scoată din cap orice falsă iluzie cu privire la atitudinea tuturor patrioților romîni și a oamenilor corecți, pe care trebuia să-și sprijine domnia viitoare, cînd va fi într-adevăr chemat să joace rolul de factor constituțional și de arbitru al națiunii, față de tatăl său și pretențiile lui de a reînter experiențele trecute. MOISEONI STIRCEA a mers la un moment dat, în focul pledoariei țerei opoziției întregi și a regimului antonescian, pînă a declarat că el, care se considera un stîlp al monarhiei și un adevărat slujitor devotat al Capului ei, nu ar exista să comită un abțentat decît fostul rege ar cuteza să forțeze voința națiunii, revenind, cu aju-

torul sau fără complicitatea anglo-saxonilor în țară în felul cum se întorsesse în 1930.

MIRAI l-a răspuns că atunci CAROL venise în țară chemat de Prinț - Regentul NIKOLAI și MARIU, cu știrea și conștientul tacit al anglo-francezilor - și nu ar repeta operația decât în condițiuni similare, deoarece era prea inteligent ca să încerce o lovitură împotriva voinei lumii întregi și mai ales a Puterilor care vor dista pacea și noua ordine mondială.

Discuția pe această temă, a durat încă vreo oră, - mai liniștit și convingător - după ce MIRAI îl întrebase dacă tot "nucleul gîndea la fel" și primise un răspuns afirmativ, spre a dovedi că soarta monarhiei depindea de evitarea oricărei greșeli majore în epoca de după război, cînd în vecinătatea și granița deschisă de Uniunea Sovietică victorioasă, partidul comunist român va trebui să fie legal recunoscut și va deveni din ce în ce mai puternic iar în regiuni democratice se trebuia reinstaurat opinia publică își va putea spune cuvîntul din ce în ce mai critic față de erinduirea tradițională, așa că nu trebuia să-și închipuie că va mai tolera înaltimarea Alianțelor sau sforțările aventurierilor politici, petșanii devenind conștienți că nu se pot desinteresa de soarta țării, spre a preîntîmpina nenorocirile prin care au trecut. De altminteri, Londra și Washingtonul dovedeau clar că nu-l agreau pe CAROL închizîndu-i granițele, iar cei ce mai preconizau întoarcerea lui erau fie dornici să compromită definitiv prestigiul monarhiei, fie personal interesați dar inconștienți.

MIRAI l-a întrebat cum își explică atunci că GURA TATARESCOU și A. MOJSONI care nu erau oameni naivi și atîția alți romîni care deduseră a înțelege că se așteptau la reînnoirea lui CAROL nu împărtășeau părerile și temerile ce le exprimasă. MOJSONI MIRAIKA a răspuns că în cazul tatălui său era explicabilă atitudinea aceea, numai din miopia unui om prea vîrstnic ca să mai poată simți pulsul națiunii și realității politicii mondiale, iar în cazul lui TATARESCOU, doar din gangsterism camuflat sub pompoase atitudini de patriotism verbal. Cît despre generali carliști și politicieni care-și făcuseră rapide cariere nemeritate sub vechiul regim, era tot miopie sau ambiție personală și că MIRAI nu putea ghici în totă țara un om tînr, inteligent și patriot care să susțină

această țară. IOANITIS a participat atunci la discuție pentru a confirma teoria lui JOSEPH STIERNA și a-i reaminti prietenului său regal că sușea sa și de la el ceea ce îi raportase de atâtea ori. MIRAI a recunoscut că și el se convinsese de imposibilitatea reintroducerii tatălui său, adăugând însă că era tot atât de convins că acesta ar fi un excelent rege democrat la sfârșitul carierei sale, deoarece era prea inteligent ca să nu-și schimbe radical politica, adaptând-o, cum făcuse și în trecut, exigențelor vremurilor noi ce se vor deschide în era postbelică.

Cît despre sfatul de a-i urma exemplul în exportul averii, după tot ce se scrisese în presă despre acest subiect, l-a calificat cu de-a dreptul cinic și monstruos singurul mijloc de a dovedi tuturor, nu prin vorbe, ci prin fapte, că trebuie să afie din toate punctele de vedere la antipodul concepțiilor de viață a părintelui său era să facă întotdeauna exact contrariul celor făcute de acesta și reproșate lui. Era de acord, dar îl întreba pe A. STIERNA ce era să facă dacă România devenea republică obligându-l firește să plece ca ultim suveran iar tatăl său nu putea sau nu vroia să-l ajute din cauza ostilității sale față de LU-PESCU, - din ce ar trăi cu maică-sa, fără meserie, pentru că nu avea studii? acesta i-a răspuns că în cazul trecerii de la monarhie la republică, fără revoluție, Statul i-ar acorda fără îndoielă cel puțin aceleași drepturi de care se bucurau toți străinii, care moșteneau averi rurale, de a le lichida și exporta legal la cursul oficial contravaloarea lor. Desigur că, în cazul acesta, statul ar avea tot interesul ca MIRAI să-și lichideze și bunurile pe care străinii aveau dreptul să le pozeze în România; imobile urbane, industrii, acțiuni, rente de stat și capital lichid, spre a evita existența unei administrații particulare de bunuri foste regale într-o tină republică preocupată de apărarea existenței ei, înlesnindu-i mai mult decît probabil operațiunea lichidării și transferului prin răscumpărarea de către stat a acestor bunuri. Tot el a opinat însă că această ipoteză era neverosimilă într-un viitor apropiat și posibilă numai în eventualitatea în care noua orînduire mondială ar încuraja rapid și efectiv, iar nu prin vagi rezoluții, tendința normală a popoarelor mici vecine și cu aceleași interese regionale, cum le aveau de pildă cele dunărene, a se uni mai temeinic decît prin simple alianțe și că pentru înlesnirea "spiritualizării granițelor" ar fi în avantajul lor de a avea aceleași forme de stat, uniunea personală fiind posibilă între

doi regate dar imposibilă între un regat și o republică. Pericolul pentru monarhie îl considera însă comunismul care va deveni popular la sfârșitul unui război din care Uniunea Sovietică va ieși victorioasă și ar putea să pretindă ocuparea vremelnică a României învinse sau a unei părți din teritoriul ei până la plata unor despăgubiri sau sub pretextul demilitarizării ori "desfășurării" despre care se vorbea din ce în ce mai mult la emisiunile de radio ale Aliatilor, iar în cazul unei ocupații militare sovietice, aceasta va avea grijă să răstoarne regimul monarhic și orânduirea capitalistă prin forță. Considera însă că anglo-saxonii nu vor admite comunizarea României, deoarece nu există atunci aici un motiv ca Ungaria, Austria și Germania să nu împartă aceeași soartă de țări vremelnic ocupate ca foste inamice. Ori, aceasta ar echivala cu comunizarea Europei Centrale, ceea ce ar avea o înfrigurare mare și asupra Franței, care era deja foarte puternic infiltrată de comunism înainte de război. Sovieticii aveau tot interesul ca HITLER să se întindă către Apus iar nu spre Răsărit; iar acum, la înfrângerea Germaniei și căderea regimului polițianesc al statului francez, P.C.F. va deveni o forță de temut pentru toată Europa Occidentală, inclusiv Reichul biruit, intrucît pentru a scăpa de urmărire, naziștii vor fi primii transfugi spre partidul comunist german mai degrabă decît la partidele de nuanță religioasă sau de centru cu mentalitatea cărora nu se împăcau deloc. ROOSEVELT - era un om care nu cunoștea nici geografia nici istoria Europei și se lăsa sfătuit în diplomație de o clică de consilieri evrei stit de orbiți de legitimitate ură împotriva reacționarismului central-european, încît nu se putea conta pe Casa Albă pentru a-i salva, deci situația s-ar repercuta rapid asupra restului Europei. Dar WINSTON CHURCHILL, partidul conservator englez (care va fi contribuit mai mult decît laburiștii defetisti la cîștigarea victoriei) și liberalii, dacă nu chiar și o parte din laburiști nu vor putea admite o asemenea situație din care li s-ar putea trage prăbușirea metropolei înainte de destrămarea Commonwealthului. MIRAI i-a spus atunci că "Daddy" era întotdeauna foarte bine informat și că neputînd scrie epistole politice ci doar scurte mesagii cu caracter familial, această frasă i se părea un avertisment în sensul că seocotea situația viitoare a României, în orice caz pentru o anumită vreme, ca destul de critică ca să-i recomande a exporta din averea sa.

Dar în chestiunea răspunsului de dat lui "Daddy" cu care s-a încheiat conversația, au rămas la păreră ce trebuia omis sau paret cu întrebarea: "Ce te face să fii atât de pesimist cu privire la soarta noastră de aici!", ceea ce crede că MIHAI i-a și scris fără să mai primească însă de atunci nici un răspuns la întrebare. A stat el la Pelet, sau de care să-i fi pomenit după demisia sa. Discuția fusese necesară - spune MOCSONI STIRCEA - mai cu seamă în ajunul numirii sale în funcția de Mareșal, pentru că singurul vetou al lui ANTONESCU cu care era total de acord și înțelegeau să-l respecte cu mare vigilență era acel privitor la relațiile lui MIHAI cu "clasa tătărească" și ținea să clarifice atitudinea dinainte, spre evitarea oricăror neînțelegeri ulterioare. MIHAI a crezut de cuviință să-i verifice părerea că "tot nucleul" gândea la fel, sondând rînd pe rînd despre această temă pe toți noii săi cunoscuți politici pe care avea să-i prezinte în curînd, ca să nu aibă impresia că el vroia să-i monopolizeze informația și contactele personale politice și să-l borneye la cunoașterea realităților numai prin prisma ochelarilor săi. Si s-a putut convinge spre uimirea sa că nu numai BUZESCI și POȘONIANU, din partea cărora nu s-a mîrșat că vedeau identic, dar și VISOIANU, SAVEL RADULESCU, IONEL CRISTU, ș.a. care se compromiseseră într-o oarecare măsură cu trecutul regin, doreau și socoteau închis pe veci și pînă la ultima pagină capitolul CAROL. Nu aceleași idei aveau să-i fie mărturisite, mai pe ascuns de către NEGELE și generali cu care a fost silit pentru reușita loviturii să-l pună în contact personal: ALDEA, E. POTOPȘANU, C. NICULESCU, DRAGALINA, IOSIF TEODORESCU și apoi în special MIHAIL și SANATESCU, MIHAI preferîndu-i pe ei într-un sens "celulei politice" de la Externe pentru că-i inspirau dubla încredere de a fi rămas credincioși "tăticului" și a fi acum cu atât mai mult credincioși săi. Aceeași bizară concepție, chiar mai ciudată în cazul ei, o avea și ELENA, care ura foarte camărilor dar totuși considera mai siguri monarhiști, pe dezinteresății simpatizanți ai "nemernicului ei bărbat" sau cel puțin pe acei ce nu-l acuzau așa cum făcuse la diferite ocazii BUZESCI și cu MOCSONI STIRCEA.

ANTONESCU, plictisit de insuccesul intervenției sale și mai ales de a nu fi putut afla dacă și el era vizat direct sau indirect de avizul Curții de Conturi în cazul acțiunii în fața Căsușiei, l-a chemat pe MARINESCU, iar tot simultan pe MOCSONI

STIRCEA, ce să cunoscă dosarul, deoarece ROSETTI îl restituise lui MIHAI după ce MARINESCU îl citise în biroul lui) și fusese incapabil să-l lămurească pe ANTONESCU și mai ales pe ICA despre amănuntele veridictului. Din lipsă de încredere în ANTONESTI, MIHAI a refuzat să le transmită originalul, ceea ce s-a lucrat o noapte întregă la Adm. Casei și Mareșalat pentru a-l copia în trei exemplare din care MOCSONI i-a înmănat a doua zi lui ICA iar MARINESCU Mareșalului cite o copie. Amândoi ANTONESTII aflând în ajun de la ROSETTI că "el nu avusese nici un amestec în toată chestiunea, care era desigur numai opera lui MARINESCU", acesta din urmă n-a reușit să-l câștige pe ANTONESCU ca să-l propună lui MIHAI pe el la Domeniile Corcanei, după planul sau prestabilit de a-l lăsa pe Sef-Contabilul Casei Regale la Administrația acesteia, deoarece simțise că MOCSONI STIRCEA nu era dispus să se dea peste cap spre a-i pleda revendicarea față de MIHAI.

MOCSONI STIRCEA fiind întrebat de ICA asupra înlocuitorilor lui MARINESCU, a susținut față de ICA toate "atacele" lui D.D. NEGRU: alura și prestața, nepot al defunctului Regent BUZDUGAN, fără de partid sau trecut politic, în afară de gestul lui patriotic de a fi acceptat să colaboreze cu guvernul de "Uniune Națională" din 6 septembrie 1940, din care s-a retras pentru a nu se compromite nu cu politica acestuia, ci cu pungășiile șefului său la Dep. Apr. Arm. boieraș cu două moșii în jud. Bacău bine gospodărite de el însuși și avocat cu experiența contenciosului unor industrii, bănci și societăți de import-export, iar în plus cu o reputație generală necontestată de probitate fără de reproș. ICA întrebându-l pe MOCSONI STIRCEA cum procedase în rezolvarea problemei Mareșalului Gurții în cazul probabil în care ROSETTI se va retrage și prinzind din zbor ideile lui MOCSONI STIRCEA, i-a spus pe loc: "Cel mai bun lucru ar fi să vă numească pe dvs. în funcția de Mareșal, pentru că aveți precum se vede și talente organizatorice administrative și astfel am putea rezolva între noi doi, fără amestecul unui mareșal de tipul lui R. ROSETTI și al unor contabili ca MARINESCU, toate problemele pendinte între Președinție și Palat". MOCSONI a spus stunei cu proficuită modestie și gravitate că ar fi prea fericit să se poată achita cu sirguință de o atare misiune, dar că el nu putea să se auto-propună suveranilor, adăugind că d-lui ar fi cel mai indicat a le-o sugera ca o soluție binevenită guvernului, dacă se va pune problema înlocuirii lui ROSETTI și dacă credea că Mareșalul ANTONESCU nu se va formaliza din cauza subordonării Sefului

Casa Militară și a membrilor ei, năuți la propunerea d-sale, unui secretar de leguție ei, II-a, d-ilor fiind colonel și lt. colonel. Vice-președintele, întrebându-l deja posibilitatea sa de a ajunge prin intermediul lui care se arătase totdeauna suplin și servibil față de el, să-și creeze o situație privilegiată și intimă la Casa Regală și Poștor, pe care bătrânul său patron nu ar putea nici odată s-o realizeze, a răspuns la toate laturile problemei deopotrivă de pripit, entuziasmat și sfabil. De ANTONESCU se însăreina el ca să-l convingă că era cea mai favorabilă soluție pentru toți, iar lui MIHAI i-o va propune și era convins că va fi de acord, întrebându-l dacă era mulțumit cu el, la care MOCSONI i-a răspuns afirmativ.

După o scurtă tăcere, MOCSONI STIRCEA i-a spus: "Dacă ai avea certitudinea că, Mareșalul sau Dvs. veți întoarce marea și răsturna situația la momentul potrivit, ar fi cu totul altceva pentru mine, dar văd că ne-ai angajat și mai mult decât ai înțeles că ni se ceruse la Berlin și închipuiți-vă că ROȘETTI și Casa Militară duc o campanie susținută de propagandă spre a-l determina pe MIHAI să viziteze frontul, ceea ce ar fi cea mai mare greșală după părerea mea". În loc să-i mai reproșeze stăruința de a-l scuti de avansuri compromițătoare, IJA i-a destăinuit atunci secretul negocierilor guvernului, adică ale lui, căci nimeni în afară de el și ANTONESCU plus CRISTIANU, MUZEȘTI și POGORANU nu știau absolut nimic despre ele la ora aceea. Aflase deja cele pomenite de la Cabinet, dar s-a făcut a fi total surprins și incintat, rugându-l să-i permită să-l informeze pe MIHAI el însă l-a rugat să-i lase lui această plăcere, cu primul prilej, când spera să-i poată face bucuria de a-i da și primele rezultate ce le aștepta în zilele acestea. MOCSONI i-a făgăduit a nu-i strica efectul bombei ce va constitui anunțul pentru MIHAI. El părea mulțumit crezând că cei de la Cabinet nu-i spusese nimic, intrucât ținea vădit, cum i-a și spus cu acest prilej, că problemele externe să fie aduse la cunoștința lui MIHAI și ELENA numai de către el, fie direct fie prin intermediul lui. Aflase că CRISTIANU în lipsa sa de la rege venea "pentru niște decrete ce nu fuseseră deloc urgente și ar fi putut foarte bine să aștepte întoarcerea" și i-a spus că nu aprecia tendința "colaboratorilor săi" de a încerca să creeze la Palat impresia falsă că el n-ar fi exact de aceeași păreri cu opoziția, dar nu putea să și le manifesteze în poziția sa. I-a spus că era acum a unsprezecea persoană din țară țară în curent cu acest mare secret, ceea ce nu era exact fiind

ce născuse pe seama să numere pe d-nele ANTONESCU, BOGA și BABU, pe fiul acestora și pe CAMIL DEMETRESCU, sau pe MARIU și BRATIANU, ceea ce evident că nu i-a spus. În schimb, i-a povestit că tatăl său învățase în cariera diplomatică austro-ungară că numărul persoanelor cunoscând un secret nu se socotea după regula obișnuită a adunării, ci astfel: 1 = 1, 2 = 1 + 1, 11, iar 3 = 1+1+1 adică 111 p.s.m.d. Cât despre vizita lui MIHAI pe front s-a declarat total de acord cu el, rugându-l chiar să comunice acestuia că el va stăruia pe lângă "Ionel" ca să-l convingă a răspunde unui eventual demers al Făurului în sensul sugerat de el lui MOCSONI.

MARIU făcea lui MIHAI un călduros apel să nu comită marea nedreptate de a se lăsa orbit de minciunile ultimelor circurări ale camarilei carliste și de a lăsa într-un caz, integru, devotat și mare patriot, care avea toată încrederea Prințului NICOLAE, a Prințului STIRBEI și a sa personală, ci să revină asupra rezoluției pripite dând acuzatului timpul și dreptul de a se apăra fără a recurge la un proces care l-ar pune (pe MIHAI) într-o lumină nefavorabilă, de persoană interesată și opusă operelor de ridicare a nivelului comunelor din regiunile Domeniilor Coroanei.

Prevedând necesitatea de a-l întoarce pe dos pe "Marele MARIU", MOCSONI ceruse Regelui voia să remită acestuia a treia copie de pe dosarul Curții de Conturi, pentru ca experții contabili ai partidului țărănist să-l poată lămurii altfel decât ar fi putut el să-l convingă chiar cu dosarul în mână.

În consecință l-a rugat pe MUZEȘTI să citească dosarul ca să se lămurească personal de neadevărul tuturor afirmațiilor lui BABULESCU, ceea ce avea tot timpul să facă pînă în amurg.

În prealabil îi explicase tot ce trebuia să știe în afara de dosar, pentru susținerea tezei sale în sensul că afacerea nu izvorise din intrigile lui MARINESCU, ci din nepotrivirile vechi și din ce în ce mai accentuate între Rege și Adm. Dom. Coroanei, care profitase de echivocul incompatibilității ordinului dat de MIHAI cu directivele lui ANTONESCU, ca să-și scopere gestiunea frauduloasă de care toți subalternii săi erau de mult conștienți, insistînd asupra faptului că MIHAI nu stătea politica de investiții și ajutoare, ci numai ceea ce se ascundea sub această etichetă și făcuse obiectul exclusiv al anchetei

și al avizului Curții, povestindu-i numai pentru "informarea
lui personală", sfecerea terenului de la Predeal, pe care MIHAI
nu o releva, nefigurând la dosar, ci o ținea ca piatră de resis-
tență contra lui ANTONESCU, doar pentru cazul când ar fi necesar
a desvîlui în public genul "operelor sociale", preconizate de
acesta și cu realizarea căreia MANOLESCU făcea demagogia. Tot
în secret, i-a mărturisit că se dăduse peste cap pentru a-l
ajuta pe MIHAI să profite de prilejul descoperirii fraudelor
ca să scape de cel mai de încredere aliat al lui ANTONESCU în mi-
nul Casei Regale și care urmărea mai mult interesele chiar și po-
litice ale acestuia decât alele ale Coroanei - ceea ce nu era
necesar să-i spună lui MANIU care dorea probabil totuși să-l pă-
streze palatului în vederea ipotezei de colaborare cu ANTONESCU
pentru răsturnarea alianțelor.

În cadrul unei audiențe la ANTONESCU, MOCSONI SPIRCEA
a lăsat să trescă neobservată aluzia la dreptatea lui MANOLESCU,
relevând numai că se bucura pentru T. ROSETTI de perspectiva unei
misiuni cu mult mai importante, interesante și utile pentru țară
decît ceea ce o avusese la Casa Regală, că MIHAI intenționa
să-l decoreze cu comanda coronei după scurgerea intervalului
usual în cazul unor decizii de caracterul celor ultime neuzuale
la palat, că va fi și mai fericit să-l poată distinge cu o deco-
rație de război și se făcea că regretă sincer plecarea lui pe
care el - MOCSONI SPIRCEA - a încercat să o împiedice olt a stat
în putință fiindcă se înțeleseră bine și că, într-adevăr acum
se simțea mult mai descoperit decît sub suspiciile lui, dar că
mobilizase deja pe părintele său adoptiv cu scopul de a-și în-
teți frecvențele cu CLODIUS, NEUBACHER, generalii HANSEN și
v. GHRISTENBERG ca să compenseze într-o oarecare măsură lipsa lui
ROSETTI și că se va strădui la rîndul său să-l liniștească pe KL-
LINGER prin intensificarea relațiilor mondene cu STELTZERII,
intrucît își dădea perfect seama că acesta era singurul punct
vulnerabil al orînduirii noi din casa regală. ANTONESCU - spune
MOCSONI SPIRCEA - mi-a spus atunci că nu socoteaabil să ne
agităm prea ostentativ în această direcție, deoarece avansuri
excesive pentru a capta încrederea națiilor ar putea dăuna
să le pară o confirmare a faptului că MIHAI s-ar simți cu nesa-
pe căciulă, dar că trebuie să evităm orice manifestare sau mi-
care ce ar putea să-i ofenseze, să contravină spiritului alian-
ței militare romîno-germane, să le pară suspectă și cu stit mai

puțin subversivă și să pună capăt cât mai neîntârziat atmosferei "defetiste" de care se plîngeau că dăinuia în general în țară și în special în cercurile lor neadeptate noilor curente politice europene. Cu sugestii mai relativ la stăvilirea și cenzurarea admisibilității cererilor pentru viitoare audiențe și tot ce spunea în legătură cu inoportunitatea restricțiilor și cenzurii relațiilor exterioare ale suveranilor, s-a declarat cu totul mulțumit și de acord, subliniind însă dorința sa de a vedea încetate "contactele indirecte" cu elita tătară și cu generalii curiați prin foștii aghienți și instructori ai lui MIHAI, MOCSONI STIRGHA a răspuns de bună credință, că nu știe nimic despre acestea din urmă, dar că se va informa imediat și că putea fi absolut liniștit că se va ține cu strictețe de "recomandările și dorințele" lui dar nu prin subterfugii ci prin sincera lămurire și convingere a lui MIHAI de temeinicia și dreptatea acestor imperioase necesități. Simțind că audiența era pe terminate intru-cît ținuse aproape două ore și vrînd să profite de atmosfera și dispoziția lui favorabilă, a revenit la stoc la tema utilității rezolvării cât mai rapide a problemelor litigioase din trecut, cu excepția celei a reorganizării curții care acum nu mai era nouă, rugîndu-l să-l autorizeze a le examina pe toate rînd pe rînd în ordinea lor de importanță și urgență, cu ICA, care să fie înzestrat cu depline puteri pentru a face contra-propușurile guvernului ca să poată ajunge prin dezbaterile amănunțite a tuturor aspectelor lor și consultarea experților juriști și economiști respectivi la soluții definitive ce ar urma să fie puse în vi-goare după prealabila aprobare a lui ANTONESCU. I-a spus în afir-mit, că va discuta chestiunea cu "ICA" pe care-l aștepta la cină.

Era firesc - spune MOCSONI - ca MIHAI să-l considere pe el ca un "zbir" și nu ca pe afetnicul cel mai apropiat al lui. Se așteptase să găsească în ELENA o persoană mai înțeleghătoare care să-l ajute în greaua sarcină ce i-o lăsase CAROL. S-o poarte singur fără nici un ajutor efectiv din partea opoziției. MIHAI și BRATIANU îl ataca și critica oficial, îl aproba în secret și totuși îl submina clandestin prin diferite manevre menite să-l asigure viitorul pentru toate eventualitățile și ei erau încă cei mai potoliți și leali adversari. TATARASCU, care-i scrisese o du-zină de scrisori ca să-l asigure de sentimentele sale sincere și patriotice, își pregătise și el pe ascuns tot felul de combinații cu socialiștii ș.a. și încerca chiar să-și repare reputația în

caravanele extremiste de dreapta și stînga pentru a mai putea juca și mîine un rol politic. De legionari nici nu mai făcea să vorbească; toate încercările lui ICA de a-i aduce pe cei mai potoliți la rațiune și renunțarea opoziției lor absurde, de minbunare și luptă pentru redobîndirea puterii, eşuaseră lamentabil. În armată nu putea conta total pe elementele necontaminate de politică, adică pe subofițeri și cadrele active tinere, sau chiar cele vechi, care fuseseră sub comanda sa personală, căci mulți dintre comandanții ei umblau de asemenea cu cite o combinație politică sau intrigi la nemți. Nici în guvernul său nu avea numai bronji, însuși ministrul de război încercînd să-l supraliciteze față de nemți. Caracterul era ceea ce lipsea mai mult în țară, fiindcă fostele regimuri nu făcuseră nimic pentru a-l recompensa, ci din contră îi persecutaseră pe toți aceia ce-l aveau și nu-și învoiaseră spinarea, iar tineretul educat la școala caracterelor tari (legionari), era orbit de prostia comandanților săi mediocrii, căci pe cei deștepți și talentați CAROL îi exterminase prostete. Acum și ICA începuse să-i facă "nesincerități" care-l mîhniseră profund. Ar fi vrut ca MIHAI și în special ELENA, care avea stîta influență asupra fiului ei, să fi înțeles mai devreme cine le era adevăratul aliat și cine nu încerca decît să le cîștige grațiile și încrederea. "Doamne mareșal - spune MOCSONI STIRCEA - nu știu și nu mă privesc motivele ce v-au determinat să-mi destăinuiți desamăgirea încercată în urma vreunei atitudini desigur neînțelese a d-lui MIHAI ANTONESCU, față de dvs., dar fiindcă ar putea fi în legătură cu remanierea de la palat, la care nu vă dăduserăți asentimentul prealabil, țin să aduc la cunoștința dvs. spre înlăturarea oricărui echivoc și restabilirea adevărului, că nu d-ss, ci numai eu port toată vina pentru publicarea prematură a nuntii mele". El s-a oprit din mers și l-a întrebat, vădit bucurat de ceea ce auzise: "Cum așa! Ia povestește-mi cum s-au petrecut lucrurile?" MOCSONI STIRCEA i-a relatat atunci în detaliu partea conversației sale cu ICA privitoare la sugestia soestului, omîțind doar pasajele critice la adresa lui T. ROSETTI, sugestia a doua referitoare la bruscarea demisiei lui și unele cîteva aprecieri asupra atitudinii lui față de MIHAI ce i se păreau a confirma destul de limpede temeinicia suspiciunilor bătrînului față de tînrul ANTONESCU, cu rezultatul de a fi tras concluzia că neînfirmarea timp de trei zile de către acesta a cheazăției sale pentru consînțămîntul lui ANTONESCU, îi permisese să propună lui MIHAI a pune

capătă târâgărilor produse de intrigarea lui ROSETTI în problema înlocuirii lui MAROLBESCU, în felul cum a acționat. ANTONESCU s-a îmbujorat de bucurie și, oprindu-se în fața lui, i-a întins mîna spunînd: "Îți mulțumesc, domnule GELASCU, pentru sinceritatea mărturisirii d-tale bărbătești și care-mi dovedește că ICA și SOLBESCU au avut dreptate să-ți susțină candidatura la conducerea palatului cu atîta înverșunare; explicația marelui îmi lămurește totul și te rog să uiți leziunea mea la adresa colaboratorului meu celui mai intim, care s-a încăpățînat a lua asupra-și toată răspunderea publicării neașteptate a numirii d-tale, spunînd că în urma convorbirii voastre, MIHAI a avut tot dreptul să procedeze cum a procedat. Actul marelui de curaj și lealitate te onorează, îți mulțumesc". Folosindu-se atunci de excelenta ocazie să-i vorbească cu date cunoscute pe de rost de dilema în care se afla de la începutul anului, de care nu se putuse discuta din cauza crizei VERGOTI și sfecarea MAROLBESCU care-l paralizase pentru orice alte preocupări mai urgente în așa hal pe MARINESCU, că nu cutesase să-și expună buna sa reputație de scriitor și poziția consolidată de supleant la Administrația Sechestrului, venind să cerșească bani la Președinție: reducerea cu încă cel puțin 30% a întregului personal, solicitarea demnitarilor avuți a renunța la orice remunerație, închiderea palatului din București cu excepția părții aripei cancelariilor, mutarea tuturor la Sinaia unde și Peleşul trebuia definitiv închis, etc. etc. sau continuarea încă pe un an a menținerii situației necorespunzătoare actuale, de miserie surită, satupînd gaura bugetului ca și în anul trecut, dar de această dată mai masiv în urma lacunei Domeniilor Coroanei, nu din venitul ei din averea mobilă particulară deja suficient de redusă a lui MIHAI, ceea ce nu era o soluție corectă, întrucît lista era salariul primului funcționar al statului și deci trebuia să-i acopere fără să depășească cîtuși de puțin spezele meseriei. I-am spus că MIHAI nu se plîngese de situație ca să nu fie considerat interesat ca tatăl său. I-a mulțumit pentru înțelegerea ce-o arăta pentru soluționarea, în spiritul civilizat al vremurilor moderne, a problemei reajustării salariilor și pensiilor ca și pentru promptitudinea cu care a răspuns apelului său pentru sporirea listei civile, dar îl ruga să amîne convocarea Administrației Casei Regale

până spre sfârșitul lunii, cel tirziu începutul lui august
 fiind opera să fi găsit cu ajutorul tehnicienilor guvernului,
 și administrației statului și ai marilor întreprinderi parti-
 culare, pe un specialist de clasă I-a în chestiuni economice,
 financiare și industriale, dacă se va găsi, de preferință, unul
 cu doctoratul în economie națională din Germania, Anglia sau
 Harvard (USA) și experiența conducerii unei bănci, industriei
 sau a unei direcții de la Finanțe ce să-l înlocuiască pe MARI-
 HESCU atât la Casa Regală cât și la Adm. Burz. Particulare ale
 Regelui, întrucât el nu putea face cale lungă cu acest individ
 care reprezenta pentru el chintesența relei și necinstitei
 administrației moldo-velanșe din trecut, a ciurucurilor vechiu-
 lui regim din palat și a spiritului de intrigant profesionist.
 ION ANTONESCU a izbucnit într-un râs violent care a culminat
 printr-o chintă de tuse secă ce l-a silit să se temperese și
 ștergându-și ochii cu batista l-a întrebat cu voce răgușită
 cum își închipuise că va putea să scape de acest "păianjen" de
 care nici el nu îndrăznise să se atingă la epurarea palatului
 din 40 fiindcă mobilizase o armată de funcționari de la Finanțe,
 Agricultură, Ec. Națională și Ind. și Com. în spărarea sa și deșir-
 nea toate ițele lumii afacerilor oficiale și de bursă neagră în
 sertarele lui de la Jockey și Casa Regală, iar pe deasupra era
 omul cel mai de încredere al ELENEI și principalul ei informa-
 tor, încă din timpul celor zece ani ai exilului ei de la Flo-
 rența, oferindu-și de altfel serviciile de această natură și
 "Președinției". MOCSONI i-a răspuns că știa de mult toate aceas-
 tea și spera că "Președinția", chiar dacă-i primise oferta, nu
 s-a luat după informațiile lui, întrucât preocuparea lui princi-
 pală era să spioneze prin valeții și lacheii angajați de ei
 cu demisia în alb, așa cum dl. MANIU își recrutase noile cadre ale
 partidului (altă chintă de râs tușit), pe toți acei din perso-
 nalul, funcționăria și demnitarii Curții Regale, care consu-
 mau cafele, dulceață, ba chiar și pâine, ținând evidența cepti-
 lor, lingurilor și feliilor și punându-i să le plătească prin-
 tr-o scădere oficioasă din salariu dacă aveau vre-o "pică" con-
 tra lor, că-și pierdea vremea peste orice măsură închipuibilă
 cu toate intrigile, certurile, combinațiile amorose și de
 furtigaș între oamenii de serviciu, reținea din salariile lor
 paharele și ceptile sparte sau nițel ciobite, obligându-i să
 stingă luminile ori de câte ori părăseau o încăpere pe câteva
 minute, dar punându-le la socoteală și becurile ce se ardeau

mai repede cu acest sistem de false economii. Toate acestea - a răspuns ANTONESCU îned foarte înveselit de poveste - nu erau motive suficiente ca să-l strângă cu ușa. L-a întrebat atunci ce părere avea despre următoarea sa descoperire recentă; ținea din 6 sept. 40 într-un sertar secret al biroului său de la Palat, iar nu în casele de bani ale casieriei, necontabilizate niciieri, întrucât erau socotite a fi fost "imminate Regelui", treizeci de milioane și vre-o patru sute de mii de lei în bilete de una mie, reprezentând lichiditatea averii personale a lui MIHAI, rezultată de mult din rente de stat ieșite la tragere, pachete de acțiuni vindute la un curs favorabil, chiria unui imobil din capitală și venituri răsălețe, pe motivul că în cazul unei plecări pripite de felul celui a lui CAROL sau unor noi situații revoluționare ca acela din săptămîna de la 8-15 sept. 1940, cînd casele de bani au fost primul obiectiv al echipelor de controlori - investiga-tori care au scormonit toate ungherele palatului fără să dea de sertarul secret al lui FLORIAN, MIHAI n-ar rămînea fără bani, căci aurul și devizele s-ar confisca, iar acțiunile nu se puteau vinde la iuțeală, pe cînd leul era autorizat și s-ar schimba la cursul oficial în străinătate".

ANTONESCU l-a întrebat cum descoperise chestiunea celor 30 de milioane și dacă MIHAI știa despre ea. MOCSORI i-a relatat pe scurt cum G. GHICA o aflase de la un subaltern al lui MARINESCU, antagonist camuflat alceostuia, și îl pusese să-l întrebe direct, la care el i-a destăinuit confidențial cele arătate, iar el l-a încunoștințat îndată pe MIHAI care știa de existența acestei lichidități dar crezuse că era necesară drept capital de rulment, productiv, deoarece nu se pricepea în chestiunile bănești și avea ca și ELENA mare încredere în MARINESCU, neputîndu-și închipui că le-ar putea cauza o asemenea pierdere.

Ei confundau spiritul lui de economie cu capacitatea lui de economist, ELENA fiind extrem de economică și educîndu-l pe MIHAI de mic în aceeași mentalitate. L-au chemat și s-au convins de pierdere, primind exact același răspuns stupid pe care i-l dăduse lui. Suveranii procedaseră însă contrar avizului său de a-l prinde cu suma incompletă, necerînd vîrșirea ei imediat la casierie, ci acceptînd propunerea lui de a o investi în anumite acțiuni de achiziționat la cursuri fixe sau cu o insuficientă margine, ceea ce s-a apucat să facă treptat, deoarece la bursă slabă din București o tranzacție atât de masivă nu se putea opera într-o zi și cererea mare sîlta imediat toate cursurile, astfel

Încît avea tot timpul să completeze suma.

ANTONESCU l-a însărcinat pe MOCSONI să comunice lui MIHAI că nu-l va primi deloc pe MARINESCU pînă la înlocuirea lui și în cazul descoperirii unor nereguli la preluarea gestiunii va cere înlocuirea lui și la Adm. Sechestrului iar ICA va sta la dispoziția lui MIHAI pentru a-i prezenta persoanele recomandate de organele competente ale statului pentru scut post, candidați dintre care el să-l poată alege pe cel care-i plăcea mai mult.

În obșar nius plăcerii lui MARINESCU, disimula, BALACIANU îl anunță pe MOCSONI SPIROBA că generalul ALBNA cerea să-l vadă neapărat pe cine se putea mai discret, comunicîndu-i aceasta pe șoptite în dreptul geaului mare a încăperii, către piața palatului, spre a nu vorbi lîngă birou, din cauza operatorilor de telefon ce bănuia că ar conține microfoane. ALBNA nu-și ascundea sentimentele rebele în primele două trimestre ale anului 41, dar se calmase nițel după rebeliune, deoarece se apropiase de intrucitva de legionari, în căutarea unor generali nemulțumiți drept aliați de circumstanță pînă la trecerea punții, iar după epurarea masivă a armatei de toate rămășițele, prietene lui, pierduse nădejdea în subrezirea poziției ANTONESCILOR și cînd, în sfîrșit, mai toată nația l-a sculat pe "generalul reintregitor al provinciilor cedate de CAROL", s-a retras la moșie și de atunci nu spăruse la București decît sporadic spre a nu pierde contactul cu ceilalți epurați și alți prieteni politici dintre care VISOIANU era unul vechi și destul de intim, fiindcă se trag din aceeași regiune din Oltenia și se cunoșteau din tinerețe.

ALBNA - care așa cum spune MOCSONI SPIROBA - avea poftă pentru conspirații, fără să fie înzestrat cu talente ce se cer unui bun conspirator, intrucît era lipsit de simțul securității, l-a asigurat însă că nici unul dintre tovarășii săi complotiști, care cereau imperativ să-l cunoască pentru a putea stabili la nevoie contacte directe cu palatul, ce s-ar putea dovedi necesare în cursul desfășurării viitoarelor "acțiuni", nu puteau să fie măcar bănuți a fi susceptibili de un joc de duplicitate, astfel încît MOCSONI a acceptat invitația. ULBNA, în curent cu afacerea și cel mai indicat ca vechi membru al secretului, de frecventatori ai Casei Oștirii, l-a invitat cînd la o gustare în clubul său. Pînă la Club, l-a condus pe jec BALACIANU

amândoi trecând ca din întâmplare lângă clădire și intrând subită, cînd nu văzuseră că nu erau nici urmăriți nici observați de nimeni pe stradă, fiind așteptați la ora fixă de ALDEA care îl pîndea vorbind la intrare cu un grup de ofițeri uși tineri, lt.col. și colonel, nu obier toți în civil, intrucît unii erau și acum în armată. BARADIANU s-a retras, iar fără vre-o prezentare a fost condus carcum înconjurat de ei, care se fureau pe scene de amuziți aiți membrii ce se aflau la ora aceea la eluș, într-o ocazie literalmente ticsită de 42 ofițeri superiori și 27 generali al cășor sumet se auise deja pe sală, dar a încetat brusc la intrarea noastră, ei retrăgîndu-se nițel către dreapta ușii de intrare, iar ALDEA după ce se asigurase de pace - la uși și pe coridor - a făcut o scurtă formulă de prezentare și introducere în sensul că "această adunare urmărea să dovedească Regelui că adevărații comandanți ai armatei, deblocați sau volnisi de către regimul trădătorilor interesului real al națiunii, înfundați cotropitorilor naziști, dușmani de veci al neamului românesc și slujitorii servili ai inamicului, care ducrau țara la dezastru, acest "mic grup de ofițeri patrioți și fideli coroanei din numărul mare de comarzi aflători înăuntrul și în afara cadrelor oștirii, în țară și pe front, ținuse să se întrunească pentru a primi în sinul lui pe tîndrul deamitar pe care Regele l-a ales la conducerea Casei Regale "fiindcă știs că avea și încrederea lor a tuturor" îl saluta ca reprezentant al Regelui, și șefului suprem al armatei. În același timp îl însărcina să transmită lui MIRAI următorul mesaj pe care l-a scos din buzunar și punîndu-și ochelarii l-a citit încurcîndu-se cu punctuația: "Ofițerii generali, superiori, inferiori și subofițerii armatei regale romine, adevărați reprezentanți ai acesteia și credincioși jurămîntului prestat comandantului lor suprem, capul statului și al oștirii, iar nu usurperului conducerii națiunii, trimiteau tîndrului vodă salutul lor ostășesc - să trăiți majestate, - și-l asigurau pe Rege, că stateau scut în jurul tronului așteptînd primul semnal ce li s-ar da pentru a porni la lupta dezrobirii patriei de cotropirea dușmanului tradițional al neamului românesc și de răsturnare a tiraniei trădătorului, care-și aroga dreptul să-l conducă spre înfrîngerea și nenorocirea lui". Mesajul era scurt și ușor de reținut, în termeni tipici teatrali melodramat scumpi castei militare pe care spune că nu l-a putut reproduce întocmai lui MIRAI, intrucît nu-i erau familiari și nu s-a reusit vre-un text

din grija pentru siguranța conspirației. Apoi s-a procedat la efectuarea prezentărilor și pentru că erau mulți și mai toți necunoscuți lui, și-a permis să-și scoată stiloul și un notes și să le facă liste alfabetică, spre evitarea susceptibilității lor în stabilirea ordinii de președere după rang și vechime, ceea ce s-a efectuat rapid datorită disciplinei ostăgești în asemenea operații. Trebuie să mărturisesc spre rușinea mea - spune MOUSONI SPIRICA - că nu-mi pot aminti un singur nume dintre acei cu care n-am mai avut nici odată de-a face ulterior și nu-mi aduc aminte nici decât MIRAIL, COSTICA RIGULESCU, POTOPLEANU, DRAGALINA, I. THEODORESCU și DAMACIANU au fost prezenți sau ba, dar cred că nu și mi se pare că, în schimb, am întâlnit printre ei totuși trei figuri cunoscute, nefiind însă sigur le dă cu toate rezervele: general TATARANU, col. LIFTEANU și vice am. COSMINIL. Ulterior, ROBERT BOSSY a pretins că ar fi fost și el acolo, dar că erau prea ocupat de conversațiile cu ceilalți pentru a-l fi reținut și tot el a pretins că și gen. PAUL THEODORESCU și col. VIRTEJEANU se aflau cu el, dar că n-am mai apucat să vorbesc și cu ei fiind asaltat de alți rebeli mai băgăreți. Conversațiile n-au avut nici un interes, ca de obicei în asemenea ocazii, fiind doar recomandându-se deosebitei atențiuni a Regelui fiindcă o asemenea frază stereotipă asupra dezastrului ce pîndea țara dacă nu se degaja cât mai era vreme din aventura catastrofală în care o aruncase acest nebun de "oîine roșu". Cîțiva au ținut să-și atragă atenția asupra faptului că erau informați că ANTONESCU urmărea lichidarea monarhiei la primul relativ succes ce l-ar avea în campania din Rădărit, iar toți au insistat să-l prevină că trebuia să-l ferească pe MIRAIL de membrii Casei Militare toți oameni 100% credincioși lui ANTONESCU și capabili să-l și aresteze la ordinul guvernului, sugerînd ca primă măsură de precauție să-l ajute pe MIRAIL la schimbarea lor cu oameni inofensivi, dacă nu puteau fi chiar dintre cei devotați Coroanei.

Așa cum MOUSONI promisese lui ALBNA și tuturor celorlalți conspiratori, a raportat lui MIRAIL cu primul drum la Sinaia povestea Casei Ostirii, acesta fiind mult mai impresionat decît se aștepta, la vîzul listei pe care a copiat-o personal într-un singur exemplar la mașina lui de scris mică și a băgat-o în casă de fier din camera de culcare unde ținea toate documentele ultra secrete: mesagii de aceeași natură primite anterior prin IOANIN de la diverși generali deblocați, notele de protest originale a lui MANIU și BRATIANU, scrisorile tatălui și altora confidențiale

cu site o frază politică compromițătoare, din strălătitate, etc. și i-a spus că el considera manifestarea destul de simptomatică pentru înșuşul ofensivei, deoarece printre numele conspiratorilor se aflau generali serioşi de ai tatălui său care nu s-ar fi spusat să "nişte" dacă nu aveau informaţii sigure că lucrurile mergeau foarte prost pentru naţi.

MAIU îl considera pe generalul NICULESCU ca un simpatizant ţărănist şi conta pe concursul lui la o adică, dar nu-şi închipuise din informaţiile ce le dăduse TOMOI - spune MOISEVICI STIRCEA - despre caracterul lui, că ar putea intra în considerare ca şef militar al "juntei" desidente guvernamentale, ALDRA vorbindu-i de asemenea despre el în termeni nu prea admirativi în privinţa fermităţii energiei şi spiritului de iniţiativă, trăsături ce i-ar lipsi. Din conversaţia sa cu el nu se puteau deduce aceste sclderi pentru un ofiţer ajuns la gradul şi poziţia lui, ci mai degrabă că era prea serios şi ponderat ca să se aventureze în conjuncturi fanteziste şi să trateze uşuratic şi superficial problema gravă şi foarte complexă ce s-ar pune în primăvara viitoare când credea că aliaţii vor fi ajuns la desăvîrşirea pregătirilor pentru debarcarea în continent, pe care el o prevedea numai în Peninsula Balcanică, spre conturarea sistemului de fortificaţii de-a lungul coastei Atlanticului şi de pe Rhin, la care se lucra intens, propaganda Wehrmachtului făcînd din ce în ce mai mult caz de inexpugnabilitatea lor MOISEVICI s-a grăbit să-i comunice lui MIHAI părerea că NICULESCU i se părea un factor mai apreciabil chiar decît ALDRA, pentru simplul motiv că deţinea un post de comandă important pentru asigurarea stăpînirii capitalei şi chiar dacă nu l-ar păstra pînă la momentul fatidic, era de presupus că i se va încredinţa, în locul lui, un post de comandă mai important, din care să poată contribui şi mai cu folos la succesul loviturii, pe cînd generalii deblocaţi, oricît de capabili şi hotărîţi ar fi, se aflau într-o situaţie mult mai dificilă pentru preluarea unor comenzi în care riscau să găsească multe elemente subalterne înfeudate regimului sau chiar noii alianţe şi care puteau să le saboteze comanda în primele clipe ce erau să fie desigur mai hotărîtoare. Din ambele puncte de vedere, MIHAI era de altă opinie, fiindcă-şi cunoştea mai bine generalii şi reacţiunea armatei într-o situaţie înoclită de genul celei de la rebeliune: Primul Ministru, Ministrul de Război, Şeful Marelui Stat Major şi Ministrul

Internele, plus subsecretarii celor două departamente trebuiau să fie oameni energici, hotărâți și autoritari, iar NICULESCU n-ar fi bun pentru nici unul din aceste posturi; nici un comandant de mare unitate și cu atât mai puțin al uneia nici nu va cădea ordinele acestor autorități legal numite de Coroană, cu excepția lui ANTONESCU care nu va fi urmat de armată decât dacă aceasta s-ar găsi în afara granițelor țării, împetrită cu unități germane superioare numeric și ca putere de foc și comandată de ANTONESCU care s-ar afla la ora 11. în mijlocul ei la Marele Cartier General, unde stat-majorii ar asculta de ordinele lui. Nici ALDEA nu era, după părerea lui MIHAI, omul potrivit pentru unul din primele trei posturi, întrucât ceea ce reproșa lui NICULESCU, pe bună dreptate, era valabil și pentru el. Generalul MIHAIL era personajul pe care MIHAI îl socotea drept Hindenburg-ul plus Ludendorff-ul României, cel mai capabil dintre toți strategii armatei și cel mai autoritar, dinamic, energic, calm și hotărât comandant, dar din nefericire inacceptabil pentru MANIU, fiindcă era unul dintre cei mai devotați carliști, fost șef al M.St.M. apoi Ministru de Război și în sfârșit Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri sub GIGURTO, așa că se manifestase și se compromisese politiceste cu CAROL, deși nu i se putea reproșa de a nu fi adept convins al politicii opoziției democratice și mai ales al personajilor conducătoare ale celor două partide istorice. Potuși, MIHAI era ferm hotărât a-l impune lui MANIU ca Ministru de Război, întrucât nu concepea posibilitatea ca acest departament să fie condus în timp de război de către un politician civil, iar pe generali el înțelegea să-i aleasă și nu partidele democratice care nu aveau ca simpatizanți în armată decât ciurucurile ei, cu excepția lui IACOBICI care însă era nițel depășit după opinia lui MIHAI atât ca vîrstă cât și ca potențial dinamic, fiind însă o incontestabilă valoare militară. Dacă din renumita-i încăpăținare, MANIU se va opune morții numirii lui MIHAIL, MIHAI era decis să-l impună cu orice preț la M.St.M., deoarece nici nu concepea putința de a întreprinde o acțiune de importanță aceleia învedereată, lipsindu-se de capacitatea acestui militar ce-l ținea drept singurul genial dintre toți și necontestat de nici unul dintre colegii lui, în afară, bineînțeles, de ANTONESCU care-l urea fiindcă-i era vădit superior. MIHAI i-a mărturisit că nu încetase nici o dată să păstreze foarte

discrete contacte cu MIRAIL prin DAMAȘCANU care era elevul și devotatul lui, iar mai recent prin IOANIFIU. Generalul IACOBICI își depusese mandatul și se retrăsese din armată primul dintre generali de mare valoare și totuși folosiți de ANTONESCU, în urma divergențelor lor în legătură cu comanda operațiunilor ce culminaseră prin cucerirea Odesei, consemnate într-un celebru raport mult comentat spre finele anului 1941 și chiar încă ulterior când a început să speră din ce în ce mai clar că IACOBICI avusese perfectă dreptate. Raportul său nu criticase numai greșelile strategice și tactice comise din ordinul personal al lui ANTONESCU ci și fondul premiselor unui război ofensiv dus de armata română dincolo de linia Nistrului, demonstrând toate cauzele ce pledeau împotriva alăturării României acțiunii ofensive germane cu o armată mult prea redusă și total lipsită de mijloacele tehnice indispensabile noilor condiții ale războiului ofensiv, propunând, în consecință, deținerea ei de către Reich cu exact același armament și material rulant de care dispunea Wehrmachtul, întru evitarea pierderilor excesive în material uman ce trebuia necesarmente să rezulte dintr-o înaintare în același ritm cu acesta însă fără avantajele sale moto-mecanizate, în blindate, aviație și putere de foc. Concluziile sale fuseseră că oferind sau acceptând colaborarea cerută în aceste condiții de inferioritate, armata română s-ar afla inevitabil în curând în situația de a trebui să ocupe un sector disproportionat de lung al frontului față de potențialul militar redus, atât uman cât și material, așa că avea să constituie forțamente punctul vulnerabil al dispozitivului general ofensiv unde inamicul va putea să opună cu succes maximum de rezistență și să treacă apoi la contra-ofensivă, riscându-și ruperea frontului, sau în orice caz o punga serică în sectorul nostru, cu pierderi permanente mult superioare celor ale armatelor germane. "Memoriul" - căci astfel își intitulase IACOBICI raportul către ANTONESCU, - nu conținea nici o aluzie la aspectele politice ale problemei continuării războiului alături de Reichul german, dar faptul că preconiza ca propunerea concretă, susținută cu o serie de argumente de ordin militar, nedeșăgirea liniei Nistrului, fortificarea acesteia în edinele până la Prut, după sistemul fortificațiilor liniei Siegfried și a zonelor de apărare rusești, mai ieftine și lesne de construit cu mijloacele noastre tehnice, în locul rigidității li-

aiilor maginot și cele care odată străpunsese într-un loc nu mai aveau nimic în spate spre stăvilirea pătrunderii, apoi creșterea armatei și înarmarea ei la maximum cu orice sacrificiu băneșe în scopul păstrării ei intacte pentru ultima fază, defensivă, a războiului european și faptul că toate aceste recomandări nu difereau cu mult de acce făcute guvernului aproape concomitent de geții opoziției democratice, precum și acela că generalul nu-și ascunsese nici odată excelențele sale relații cu MARIU, deși nu era țărănist, dar ca orice naționalist român transilvănean un simpatizant al geșului vechiului partid național, atribuiseră "memoriului" caracterul unei demonstrații și de substrat politic, așa că IACOBICI devenise subiect extrem de popular nu numai în Banat, Crișana și Ardeal, ci chiar în vechiul regat; a îndrăznit să se opună "tiranului atotputernic" în mod leal, curajos, deschis, în scris și nu pe teorii politice discutabile și demagogice, ci pe înșuși tăria militară, (apanajul exclusiv al acestuia", care se credea infailibil în problemele strategice, și tactice ale războiului) iar dacă ANTONESCU care fusese atins de acest afront, totuși nu-l considera pe autor capabil să autrească față de regim gânduri rele și subversive, nu acceleași erau simțămintele misiunilor germane mai ales civile față de el, după publicitatea excesivă ce o dăduseră memoriului.

După cîte aflate de la MIHAIL, MOUSONI STIRCEA spune că MIHAIL părea mult mai preocupat de greutatea ieșirii din război prin întoarcerea armelor contra nemților decât asupra acce era IACOBICI care considera problema realizabilă, cînd sovieticii vor fi ajuns în preajma granițelor Romîniei, dacă ANTONESCU va putea fi convins să pregătască terenul în sensul corectării greșelilor comise și readaptării planurilor la memoriul său, care dacă ar fi fost ascultat, crece condiții optime pentru acceasta, intrucît contra-ofensiva sovietică s-ar fi lovit numai pe Mîstru de un sistem de fortificații rezistent, iar pentru a nu se opri, ar fi continuat în spre Polonia, cu șanse mari de a putea trata armistițiul în condiții acceptabile, dar în caz contrar acceasta accearta Romîniei pecetluită pe multă vreme, intrucît nu crece într-o debarcare anglo-americană în Balcani și nici în posibilitatea occidentalilor de a-i mai acceste pe sovietici din peninsula dacă nu-și cădeau principiile în pi-

cisare încheină pacea separată cu Reichul, ipoteză pe care o excludea, pe cînd MIHAIL conta faza pe frontul inter-aliat balcanic de a-i împiedica pe sovietici să ocupe România, decât aceasta capătula la momentul oportun, slucind totodată o importantă contribuție la accelerarea prăbușirii germane prin lipsirea acestora de petrol și cereale.

Așita vreme cît GHEZIANU ar rămîne la București, MOCSONI considera că nu ar avea un sfetnic mai bun decît el, iar cînd ar pleca, BUZEȘTI i-ar lua succesiunea. În orice caz, pentru aspectul politic al criteriilor de admisibilitate din române, pe plan extern, urma să păstreze poziția cheie la Dir. G. 2. b. în umbra paravanului creșt de G. DAVIDESCU, iar pe acel intern era desemnat de MANIU a ține legătura permanentă a șefilor democrați cu Palatul, prin el, pe cînd în domeniul coloriale sectoare avea în STOILESCU și la nevoie în bătrînul LUPU pentru lumea juristilor, cu care era înrudit, în GEORGESCU, GHEZIANU și NICHY CHRISOVELEONI pentru cea economico-financiară, în familia POȘONTEANU pentru toate generațiile de intelectuali și profesori universitari și de licee, în A. MOCSONI pentru cercurile militarilor de vază și ale protipendadei în general, sfetnici destui și competenți pentru a se putea ghida, spre evitarea unor greșeli ce s-ar fi putut produce din lipsa de legături întinse în societatea românească.

Isbutise - după spusele sale - cu chiu cu vai să-l capceteze pe BUZEȘTI mulțumită ajutorului necondiționat al lui PICHU, s-l determina pe MANIU să nu insiste a cere să-l vadă înainte de aplanarea totală a agitațiilor misiunilor germane pe chestiunea remanierelor de la Palat, lăsîndu-l pe el să aleagă momentul.

MANIU se pregătea să protesteze împotriva călătoriei lui MIHAIL în Ucraina. MIHAIL vrînd să-l trîmîtă pe MOCSONI STIRCEA la el peste cîteva zile pentru a-l face să înțeleagă greșelile ce ar comite de a judeca prin prisma politicii partidelor de opoziție un set ce nu privea decît armata, care-și făcea datoria și de soarta căreia șeful ei suprem nu avea dreptul să se desintereseze, urmînd să-l determina în consecință să nu atribuie prin proteste, inoportune și deplasate, îndeplinirii constituționale și normale a funcțiilor acestuia, un caracter politic ce nu-l aveau cîtuși de puțin.

KILMER s-a avea decât o singură misiune de însoțire la București: vegherea atentă ca nimic să nu poată contraveni unei cutării cât mai prompte și perfecte a tuturor exigențelor germane; restul nu-l interesa decât tangențial spre aprecierea atmosferei și a limitei răbdării și supunerii României. El știa precis ce se gândea și se vorbea despre HITLER și toți ai lui; de aceea nici nu se sinchisea de protestele formale și teoretice ale opoziției și-și putea permite atitudini indulgente și serene protestoare față de gafi lor de care nu se teme, fiind însă de o vigilență extremă în observarea activității acestora cu poziții cheie, deci înseosebi a politiciii ANTONESCU-PILOI, ținându-se de ICA mai mult decât de oricine și socotind importantă urmărirea mișcărilor lui MIHAI și ELENA susceptibili de a fi ceptați pentru acțiuni de răsturnare a guvernului și alianțelor, mai cu seamă de cînd cu infiltrarea lui MOCSONI la Palat și preluarea de către acesta a conducerii lui. Negocierile antonescuene ajunseseră la un punct mort. Aliații dîndu-și seama că guvernul păstra rezerve doveditoare ale atitudinii sale de duplicitate, în special cu privire la inconsecvențe asigurărilor date în sensul reducerii contribuției militare cu actele săvîrșite ulterior în contradicție flagrantă cu acestea. Din această cauză CRETZIANU pleacă la Ankara hotărît a redeschide calea tratativelor opoziției și a plade cu vehemență în favoarea planului unei debarcări în Belcani. Avea aceeași însărcinare și din partea lui ANTONESCU, care s-ar angaja să întoarcă armele în clipa cînd virfurile armatelor anglo-americane ar stinge culmile acestora, refuzînd însă să ia în considerare orice propunere de armistițiu în situația triumfului actual germano-ruso-român. Nu putea accepta capitularea armatei române din Ucraina în mâinile Sovietelor nici trecerea ei sub comanda lor, iar degajarea ei din luptă și retragerea către țară arsună expluse în prezenta fază a operațiunilor. CRETZIANU considera inspecția lui MIHAI utilă pentru reafirmarea rolului Regelui de "comandant suprem al armatei" și ridicarea prestigiului regel în rîndurile ei, dar cu condiția ca să nu se lase antrenat la vizitarea Transilvaniei și nici la manifestații politice în cadrul discursurilor de la recepții și răspunsurilor lui ICA la comenziunile unităților. Șefii opoziției erau de aceeași părere, ceea ce avea să-i stipuleze în mod expres HANU, la Bufta unde aranjase ca BARBU să-i invite împreună la un prînz. CRETZIANU l-a rugat pe MOCSONI să-l prevină de data plecării lui MIHAI intrucît și a lui se apropie și ținea neapă-

sut să-l vadă pe STIRBEI cât mai spre limita acestora, în audiența de încredințare a noii misiuni în numele lui ALIPI, spre a-i putea comunica eventualele ultime rapoarte asupra negocierilor din Apus și expune mai pe larg situația generală externă și de ansamblu a acestora.

Converbirile a avut loc și a început prin informarea lui MARIN de către CRETEIANU, asistat de BUZBETI, despre toate rapoarte și telegrame ale legațiilor române ce nu i le comunicaseră și comentaseră până atunci, trecându-se apoi la o expunere făcută de BUZBETI, la invitația lui CRETEIANU, asupra evoluției generale a războiului, în lumina declarațiilor principale ale factorilor responsabili ai ambelor tabere, a situației globale a fronturilor și a perspectivelor schimbării ei în detrimentul Axei învedereate de observatorii neutrii pe baza calculului statistice ale producției industriale în cele două tabere.

S-a discutat și faptul că ungurilor nu li se cerea același sacrificii ca românilor, lăsându-i să constituie rezervă pentru apărarea cercului Japetilor și în contraofensiva sovietică îl va fi stins dându-i-se totodată rolul de jandarm plăsat în această Românie spre a o sili să continue a se sacrifica total și să nu creeze să creeze a capitula sau întoarce armele în cazul deschiderii unui nou front în Balcani. ASTORHATII adoptaseră de la început o tactică complet greșită față de nați, de totală sinceritate și de servilism față de ei, pentru a-și consolida pozițiile amenințate de concurența legionară, chiar atunci când nu erau amenințate, iar ei nici nu fuseseră cantajați oferind colaborarea dincolo de linia Nistrului și acceptând apoi sporirea contribuției militare la aproape limita disponibilităților. Acestea se știau în Occident și nu era deci de mirare că nu se avea acolo mare încredere în ei și se negocia cu guvernul doar fiindcă, deținând puterea, se credea că ar fi mai în măsură să opereze rasturnarea cu ajutorul întregului aparat de stat, decât opoziția, pe capacitatea căreia de a acționa altfel decât prin proteste verbale nu se punea prea mult temei.

Propaganda intensă ce se făcea armatei roșii și Uniunii Sovietice în general în Anglia și Statele Unite dovedea că guvernele acestor țări erau hotărâte să joace cartea rusă în reorânduirea lumii și prin urmare nu se vor lăsa convinse a face un astfel de sacrificiu decât de către SPALIN, pentru a precipita capitu-

larea unui stat de rangul României, care pe deasupra era acum fără vânt de opinie publică mondială în urma ajutorului nepreputat ce-l acordase și continua să-l dea Germaniei hitleriste.

După părerea lui BUZEȘTI era fundamental greșită poziția adoptată de ANTONESCU, de a negocia de la egal la egal, de a prezenta trecerea celor circa 20 de divizii românești dintr-o tabără în cealaltă, dar chiar tăierea petrolului, care era indiscutabil cartea cea mai mare în acest joc, punând tot felul de condiții ce păreau să fie irealizabile, întărind totodată pregătirea condițiilor interne propice pentru întorsătura și care fuseseră posibile de efectuat, perseverând în același timp, a contribui din ce în ce mai radical la încercarea disperată de a obține cel puțin o victorie parțială în Răsărit înainte de anul debarcării.

MANIU ascultase toată expunerea lui BUZEȘTI din care nu s-a redat nici sece la sută - cu cea mai încordată atenție, deoarece vorbise bine, încheșat, plastic, fără căutarea unor efecte ieftine.

BRATIANU și cu MANIU sesizaseră pe Aliați în condițiile cunoscute, încă din anul trecut, arătându-le clar și detaliat poziția identică a partidelor liberal și țărănist, întemeiată pe opinia majorității alegătorilor, astfel cum au putut să le stabilească prin organizațiile de partid, față de politica guvernului; pe când națiunea fusese absolut unanimă a aproba trecerea Prutului în 22 iunie 1941, pentru că nu știa că MOLOTOV oferise Basarabia și Bucovina de Nord, recunoscute și garantate României de Uniunea Sovietică, decât renunța la război și încheia un tratat, consfințind granițele vechi și relații amicale între cele două popoare. În situația prezentă însă, depunerea armelor sau întorscerea lor împotriva nemților în Rusia era de neconceput, pe motivul că riscul de a cădea prizonieri în ambele ipoteze era prea mare ca soldații să nu prefere libertatea și să lupte până în clipa în care s-ar putea retrage nevătași la căminurile lor.

Propunerea concretă cu care se terminase ultima convorbire avută de COSTE în numele lui MIHAI și a șefilor blocului democrat, era aceea a unei debarcări în Dobrogea sau în Bulgaria, pentru întâmpinarea căreia ANTONESCU ar fi ușor de câștigat să reducă efectivele din Ucraina și să concentreze în țară forțele ce ar interveni imediat pentru sprijinirea celui de al doilea front european ce s-ar deschide astfel în Balcani cu mari pers-

positive de a întoarce radical situația războiului.

MANIU continuă atunci să arate că englezii totuși au dovedit interesul ce-l aveau propunerii, prin însuși faptul că au consimțit să reia discuția problemei cu ANTONESCU pe care-l socoteau deci demn de atenția lor, demigur fiindcă ținea puterea și comanda armatei într-o singură mână și avea șanse de a reuși o lovitură mai lesne decât un eventual înlocuitor fără experiența conducerii politice și militare în conjunctura actuală cu toate că fuseseră avertizați că dinșul nu s-ar putea la schimbare fără a se putea bini pe ajutorul ce l-ar primi prin deschiderea celui de al doilea front în vecinătatea României astfel încât să poată beneficia și de sprijinul aviației anglo-americane.

CRISTIANU pleacă la Ankara trimis de guvern tocmai pentru a învia tratativele începute și a le putea da o întorsătură favorabilă având pe deasupra, înălcinarea opoziției de a veghea ca ele să nu fie târâgămate, iar la nevoie substituite prin noi propuneri ale acestora în sensul celor expuse de BUZEȘTI care le concretizase perfect, conform vederilor conducerii partidelor democratice. MIHAI urma să fie pus în curent cu această situație de CRISTIANU înainte de plecarea sa și trebuia să se opună oricăror încercări de ale germanilor sau veleității posibile ale lui ICA de a da inspecției armatei chiar și cel mai neînsemnat caracter politic, survolind Transnistria la dus și la întors și evitând a vizita în URSS altceva decât obiective militare ale armatei române, ca să nu dea impresia unei călătorii a unui Cap de Stat într-o țară cucerită.

ANTONESCU se interesase de la Cartierul General obosit, necăjit, mai coarșat și irascibil decât înainte de plecare și vădit inclinat să-și ascundă preocupările pe care ICA le ascundea pe șoptite, a fi mult mai pesimiste decât se așteptase. Acesta venise să explice lui MIHAI că de aceea "șeful" ruga să fie scuzat dacă nu venea imediat să-l vadă, fiind supraincercat cu treburi urgente și sugera să vină, singur, pentru a deține cu el în cerc restrâns la Pradeal unde opera să plece spre sfârșitul săptămânii ca să se refacă. Cu acest prilej, se conveniseră cele arătate relativ la inspecția regală, el considerând că era bine ca ea să se facă acum, cât timp traseul frontului s-ar mai afla în formă, iar unitățile, a căror vizitare o programase la fața locului, în caz acoaleșii dispozitive și amplasamente

în care se lăsa, părînd a o socoti drept ceea ce care MIHAI avea deci interesul a se achita cît mai curînd iar el bucuras se scapa prin substituirea sa de către ICA, la însoțirea acestuia, neascunzînd mușafirilor Regali, neînțelegerile sale cu von MARS-SIMIN.

Darea de seamă anunțată asupra stadiului în care se aflau negocierile ANTONESCILOR cu Aliații făcute lui MIHAI de CRETZIANU, nu releva nici un element nou sau deosebit față de cele cunoscute anterior, cît despre părerile și recomandările sale relative la poziția de adoptat de către STIRSKI, ele corespundeau întocmai cu vederile expuse de MANIU la Buztea. CRETZIANU a ținut înfine, să-l recomende cît se putea mai călduros pe RU-ZSKI, pe care-l desemna ca înlocuitorul său la centralizarea tuturor legăturilor și informațiilor externe și interne ce urma să le raporteze lui MIHAI personal sau prin MOCSONI, rugîndu-l să-l considere cel mai de încredere afecțio politic mai ales în ceea ce privea anunțurile problemei răsturnării alianțelor.

Despre inspecția regală a frontului, MOCSONI susținea că mare lucru nu știe, pentru că MIHAI a discutat și stabilit personal tot itinerarul și programul acesteia cu ICA, I. CO-DERANU și adjutanții.

CAROL interzisese, odată cu promulgarea Constituției și a Codului Civil și Penal ce-i poartă numele, bătăia în armată. La scurt timp după trecerea Nistrului, Generalul ANTONESCU a reintrodus pedepsele corporale în armată, sub formă de bătăie la fund din 5 în 5 pînă la 25 de lovituri, reglementate f.vag la număr și în intensitate, pentru anumite delictе, astfel încît aprecierea aplicării lor era lăsată la discreția comandanților de batalion dînd acest "ordin pe armată", fără aprobarea, nici înștiințarea lui MIHAI fiindcă știa precis că acesta era categoric contra unei asemenea măsuri. Intrusit ANTONESCU vroise să o ia cu mult înainte și-i vorbise lui MIHAI care se opusese energic pe motivul că "este o rămășiță a barbariei vremurilor trecute, incompatibilă cu demnitățile ostășului modern, mai degradantă pentru cei ce o aplică decît pentru acei ce o primesc și dăunătoare prestigiului și popularității armatei, care de aceea era urită de popor", adăugînd că tatăl său își făcuse cu desființarea definitivă a bătăii o imensă popularitate în popor și armată, toată soldătimea și ofițerimea progresistă salutînd-o cu entuziasm și înfruntînd critice, nemulțumiri și opoziții surdă numai a minorității cadrelor învechite, compuse din subofițerimea abuzivă și fan-

să și din comandanți reacționari, de școală și mentalitate prusică. Chiar și HITLER nu o adoptase în S.A. și nu o introdusese nici în U.S., iar apoi o abolise, și în Vestmacht pentru a da soldaților săi o demnitate și mândrie pe care acei ai Kaiserului celui de al doilea Reich german abrutizați de teroarea unei discipline excesiv de rigide și ridiculizate pe tot globul pământesc, nu le avuseseră. La aflarea de la maiorul DUMITRESCU a ordinului abuziv și ilegal al reintroducerii lui "25", MIHAI îl chemase la palat pe ANTONESCU prin MANDARIN, pentru a protesta contra unei măsuri luate fără aprobarea și în cunoștința opoziției sale și a cere retragerea ei imediată întrucât nu admitea ca toată lumea să creadă că era mai puțin democrat decât tatăl său și să-i poată reproșa că sub domnia și șefia sa supună a opțirii s-a revenit la această practică reacționară, barbară și odioasă tuturor. ANTONESCU a răspuns atunci: că ordinul fusese dat în numele său personal și nu în al celui al capului armatei, motivat de situația excepțională peste hotare; deci nu angaja răspunderea și reputația regală, că toată armata știa acest lucru și prin urmare toată țara avea să-l știe în curând; că lua bucuria singur răspunderea acestei măsuri datorită căreia armata română nu urmasse pilda celei ruse de la noi în 1917/1918, ci o dezamase și nu se lăsase bolșevizată nici în Ungaria lui Bela Kun, ci înfrântuse România-mare; MIHAI n-avea decât să ridice măsura după război, în timpuri când nu va fi nevoie de ea, dar nici CAROL, nici el nu avea dreptate, fiindcă nu-și cunoșteau poporul și nici armata. Țărânului român nu-i plăcea să se îndepărteze de căminul său; de aceea dezerta de la regiment și în timp de pace, în anii de cătanie, când știa că nu putea fi înșușit și mai ales de când aflase că nu-l mai aștepta 25-ul, singurul lucru de care-i era groasă; nu-i războinic ca neamțul, sârbul, turcul și sovietanul, ci se luptă doar silit și căutând primul prilej ca s-o șteargă acasă sau tupilet prin vecini.

Dacă era vorba să-și opere glia contra cotropitorului, mai mergea; dar pe meleaguri străine, când trebuia să înainteze în lupte grele pentru a cuceri pas cu pas pământul ce știa că nu va fi al lui, prefera să se rănească singur, trăgându-și un glonț în mână sau în picior, decât să lupte și numai frica de a fi înșușit de dușman, decât se predă, sau de ai săi, decât dezerta îl menținea pe loc. Cu toate acestea aveau prea mulți demotori, automutilați și chiulangii. Românul nu avea conștiința datoriei și încrederea oarbă în ofițerii săi și în conducere, ce o

avea soldatul german, care la un semn al Führerului se pleca fără nici o șovăire și la cucerirea Americii. Se dădea și la acte de sabotaj al materialului, ca să se poată pune în loc să urărească fără răgaz pe inamicul în retragere. Unde se ajunge dacă ne-am apuca să-i impunem pe toți acești criminali și delinvenți mai gravii? Iar dacă nu dădeai destule exemple de pedeapsă capitală, n-aveai cum să-i mai sperii și să-i ții în frâu, căci de carceră sau pușcărie le era dor acum. De bătăie în schimb se temeau toți ca de dracu și aceasta era în orice caz mai ușură, mai puțin barbară și incomparabil mai puțin dăunătoare interesului conservării națiunii decât moartea, iar în plus, singurul mijloc de a îngreuna delictele mai mărunte de furt, distrugere sau deteriorare a bunurilor armatei, ce constituiau și ele o stavilă la înaintare și în lupta neînfrântă ce trebuia dusă pentru zdrobirea rezistenței sovietice. În consecință, nu putea lua răspunderea conducerii armatei dacă era să revină asupra acestui ordin. MIHAI a sugerat atunci să nu retragă ordinul, ci să-l completeze printr-unul stipulând că această măsură excepțională era valabilă numai pe front sau în afara granițelor țării, dar ANTONESCU a răspuns că "războiul mondial, hotărâtor al soartei lumii pe milenii, era și urma să fie până la capăt unul total, neîngrădit de frontiere nici de fronturi: frontul intern era tot atât de important ca cel extern și dinopotrivă extinderea măsurilor disciplinare era să fie până la urmă, dacă nu în curând, necesară și în sfera cadrului armatei uniformizate, pentru toți mobilizații la lucru. Bătăia rămânea mijlocul de ocerciziune cel mai propice și inofensiv ca să li se vină de hac și sabotajilor civili interni și să mai potelescă agitația, propaganda și alarmismul defecțiștilor, pacifiștilor și aștitătorilor contra regimului, guvernului și frăției de arme romino-germană. În pușcărie și lagăre era deja introdusă cu succes, poliția și jandarmeria nu trebuia să-i lipsească de corecțiuni corporale bine meritete pe detractorii luptei pe viață și pe moarte împotriva bolșevismului și pe toți dușmanii interni camuflați ai națiunii". Discuția avusese loc în biroul mare de la Foișor, în prezența lui MĂRDARE, înainte de prânzul la care fusese invitat CRISTIANU ca să nu refuze a veni în audiență sub pretextul programului său încărcat, iar la masă continuase să susțină binefacerile pedepselor corporale ca metodă educativă pe care civilizații de englezi nu o considerau o barbarie din moment ce o aplicau nu numai în școlile lor, dar și în academiile navale și

militari, marină și armată, iar, pe deasupra, chiar și ca pedes-
că la care orice cetățean putea fi condamnat de justiție pentru
delicta și crime, întrebându-i pe comandanți: "de ce nu fi mai pro-
gresiști decât ei?". Aceasta se petrecuse într-o vreme de rela-
tivă destindere între MIHAI și ANTONESCU.

MIHAI nu a încetat însă a vorbi tuturor ofițerilor ro-
mini cu care venea în contact de "profunda sa indignare față de
această înjosire a demnității cetățeni și scădere a nivelului
și prestigiului pe care tatăl său le dăduse armatei", întâlnind
tacita aprobare a unora dintre comandanții marilor unități,
dar dezacordul altora și clasificându-i deci după acest criteriu. Pe
comendantul Reg. de Gardă Celare l-a prevenit că în cazul splică-
rii unei singure bătăi în regiment, el nu va mai pune în viața
lui piciorul la palat. Acesta însă neținând deloc să mai vină la
Curtea Regală pe care o socotea sortită dispariției, a crezut de
cuviință să-i informeze pe prietenii săi intim ANTONESCU, despre
acest ordin, așa că prin septembrie-octombrie 41, ANTONESCU
a chemat pe MARDARE ca să se plângă de "atitudinea neloială a
lui MIHAI care ar face bine să nu dea pilda răvrătirii contra
conducerii statului și a armatei și să înceteze să-i submine pre-
stigiul și autoritatea prin intrigi nedoane de un rege", iar la pri-
ma sa vizită la palat, l-a rugat destul de amenințător și catego-
ric pe MIHAI, să nu se mai amesteca deloc în treburile armatei.
Deoarece PASTIA era de serviciu și MIHAI îl rugase să asiste la
converbiere pentru că-l știa mult mai energic apărător al cauzei
regale decât MARDARE, întrebare răsbind pe amândoi membri ai Casei
Militare, dacă socoteau compatibilă pretenția formulată de ANTO-
NESCU, cu constituția și regulamentul armatei. MARDARE tăcuse,
pe când PASTIA răspunsese așa cum era de așteptat, că totuși ține
recunoștea pe Rege drept șeful oștirii iar aceasta jurase credință
și ascultarea lui, așa că, nici nu se putea pune problema consi-
derării dorinței Generalului decât ca o rugămintă de a lăsa pen-
tru moment chestiunea abrogării acelei deciziuni neaprobate de
MIHAI în suspensie, ceea ce îl și sfătuisă să-o facă. După mai puțin
de o lună, PASTIA a venit să ceară lui MIHAI să plece pe front,
deoarece fusese avertizat de colegii săi de la M. St. M. că ANTONES-
CU intenționează să-i provoace "înlocuiri" la Casa Militară și că
preferă să i-o ia înainte, scutindu-l de grija de a-i fabrica un
dosar care i-ar rămânea veșnic agățat de memorie, stricându-i-l.

ceea ce vroia să evite, intrucît era pînă atunci virgin de orice observațiuni negative, MIHAI și ELENA l-au regretat enorm, dar au înțeles punctul lui de vedere, iar ce răspuns la noua amenințare de imixtiune în afacerile interne ale Palatului, s-au aranjat cu PASTIA și MARDARE pentru numirea lui PETRE LAZAR pe care-l cunoscuseră între timp și care plăcuse mult ELLENI. În ziua plecării lui PASTIA, nemai avînd aceeași încredere în MARDARE, fiindcă acesta nu-l secundase pe PASTIA, cum ar fi trebuit și putut, considerînd că avea încrederea și prietenia lui ANTONESCU, MIHAI a dat un ordin scris și semnat de mîna sa Com. Bat. de Gardă, peste capul lui MARDARE, interzicînd aplicarea măsurii relative la pedepse corporale și punîndu-i în vedere lui ANTON IONIMARESCU că răspundea personal pentru conformarea șefului la acest ordin. Cînd MARDARE a venit să protesteze contra faptului că nu fusese nici consultat nici informat, MIHAI l-a răspuns că n-a vrut să-l expună și pe dinzul unei situații de felul celei a lui PASTIA. Nu s-a știut niciodată cine l-a informat imediat pe ANTONESCU de ordinul scris al lui MIHAI, dar MARDARE s-a jurat că nu el, nici că ar fi scos fotocopia originalului, care va figura la dosarul Regelui alcătuit de ANTONESCU, în timpul crizei monarhice. În schimb, chemat la ANTONESCU pentru a se explica, acesta i-a cerut o copie de pe ordin pe care MARDARE a trimis-o lui DAVIDESCU după ce luase pentru aceasta aprobarea lui MIHAI și s-a lăudat din contră față de MIHAI a fi reușit atunci să evite izbucnirea unui nou conflict convingîndu-l pe ANTONESCU să renunțe la deschiderea unei discuții inutile, intrucît MIHAI n-ar consimți în nici un caz să revină asupra acestui ordin. Totuși, după cîteva săptămîni, cu ocazia următorului dejun antonescian la palat, bătrînul a cerut lui MIHAI retragerea ordinului pe motivul că toată armata aflase de el și-l comenta "nefavorabil" pentru prestigiul Coroanei. MIHAI l-a răspuns că nu el, ci Președinția purta răspunderea pentru ebruitatea unui ordin intern deci secret, că era convins (ca să nu recunoască faptul că era informat precis), că armata comenta ordinul său "favorabil Coroanei" și chiar în cazul contrar tot nu înțelegea să revină asupra lui decît dacă primea cuvîntul de onoare al lui ANTONESCU că va anula măsura în ziua ocupării Odesei, ceea ce i-ar permite s-o facă în mod onorabil, fără să-și cîntine prestigiul, motivat prin victoria armatei mulțumită brevurii "soldaților romîni". ANTONESCU s-a gîndit mult la propunere, răspunzînd în sfîrșit că va mai reflecta asupra ei, dar n-a mai insistat pen-

tru retragerea necondiționată a acestui ordin. MIHAI crezuse deja a fi câștigat "bătălia bitei", dar speranțele sale nu aveau să se îndeplinească: precum ICA i-a mărturisit ulterior confidențial, bătrînul a vrut să-l retragă în condițiile propuse de MIHAI, dar enturajul său feminin și militar l-a oprit cu argumentul că toată lumea ar considera acest gest ca o capitulare față de Rege. Așadar chestiunea nu mai fusese atinsă nici în discuțiile cu ANTONESCU, nici în interiorul Casei Regale pînă la schimbarea din aprilie - mai, cînd MIHAI a reamintit lui CODREANU în chîr sîne prezentări sale și apoi la preluarea Batalionului, de existența acestui ordin prin care înțelegea să excepteze cel puțin unitatea din presă și să se asigure că păsea securitatea personală de la măsura introdusă de ANTONESCU împotriva vederilor și voinței sale, aceștia luînd act de ordinul lui cu răspunsul reglementar: am înțeles, să trăiți Majestate! Adjutanților nu le mai vorbise de chestiune, deoarece ea nu-i privea direct. Ei trebuiau să cunoască "ipso facto" toată arhiva Casei Militare și pe de altă parte nu mai ținea să reactualizeze acest subiect spinos prin pîlăvrăgeli inutile. Abia sosit, HALACIANU mare milos și pacifist, vechic revoltat contra abuzurilor clasice militaro-polițienești cu o nutră desfigurată de furie și indignare, a sosit în trombă în biroul lui MOȘCONI STIRCEA ca să anunțe că elături în biroul lui, un soldat venise să-l arate ranile și să se plîngă apelînd prin el direct la Rege nu pe calea ierarhică a Batalionului ci prin Mareșalat, avînd acest curaj fiindcă știa că ceea ce pățise nu mai era legal și avea încredere în dreptatea Regelui, mai ales că fusese bătut pe nedrept, în fața companiei, cu 25 lovituri de centiron, cu oțetare pe spatete gol, în aze fel încît leșinase de două ori, dar fusese trezit cu o găleată de apă rece și avea tot spatete numai în rîm.

IOANITIU nu era însă chîr atît de sigur de acest lucru, fiindcă credea că Mareșalul montase toată afacerea și deci nu-și va abandona fără lupte grele slugile credincioase. În asemenea situație MOȘCONI STIRCEA cerea lui MIHAI boicotarea totală și ermetică a lui CODREANU și a celor din Casa Militară, care se vor rîndui de partea lui, chîr dacă ar însemna să trăiască cu lunile într-o acută criză internă și externă cu ANTONESCU, asigurîndu-l pe IOANITIU că se făcea forte, să-l mențină pe ICA de partea lui MIHAI și să câștige bătălia pentru schimbarea Curții Militare. Propunea chîr aplicarea sancțiunilor prin interzicerea oricărui raporturi de serviciu și particulare între toți civilii Casei Regale în cap cu MIHAI (inclusiv personalul de serviciu, șoferii

eto...) și cei patru ofițeri antonescieni, deci neprimirea lor de către suverani la masă, tăierea paștelor și cererea la M. St. M. de înmînare a pîciorului cu situația personală lui MIHAI prin curieri speciali. În acest fel trebuiau să rămînă ca o barcă pe uscat, fără mașini, etc. și în imposibilitatea să-și facă serviciul. Se putea chiar refuza servirea lor la masă, obligîndu-i să mîncească la popotă Batalionului. După inspecția regală a frontului și noile sale relații cu Legația Germană - afirma MOCSONI - TIRCEA - nu avea de ce să se mai teamă de o criză gravă de regim. Cîna Ție dacă HITLER n-ar putea fi captat pentru înlocuirea ANTONESCULOR cu un guvern pur militar condus de un general ce-l apreciau ambele misiuni germane și care avea și încrederea lui MIHAI, cum era de pildă TATARANU. Cu acesta, ca Prim Ministru, obînuiră - fără titlul de "Conducător al Statului", deci nedobîndirea de către Rege a prerogativelor pierdute prin actele de la 6 și 7 sept. 1940 și BANATSCU la palat, se putea da lovitură la primul moment cît de cît favorabil. ICA ar putea fi păstrat mai departe la Vice-Președinție, Externe și Propagandă, dacă nemții nu se vor opune, ca să se le faciliteze debarcarea jăvrei bătrîne - care nu-i mai putea cîntăci cu negocierile guvernului și tratativele opoziției fără să se autoacuze - iar dacă nu vroiau să mai audă de el, GRIGORCEA la Externe și VOJEN la Propagandă, pentru a da o aparență de satisfacție legionarilor, dar de fapt pentru a-l rupe oficial din tabăra celor din Germania, sau orice militar ori civil cuasi germanofil și gheșcher - de pildă un avocat dintre acoliții lui MICESCU, dacă n-ar vrea să se compromită chiar bătrîniul ISBRAK, la apelul lui MIHAI - ar putea soluționa problema. Nu credea - spune el - că se va ajunge pînă acolo, deoarece era convins că ANTONESCU va ceda, dar era bine ca MIHAI să nu se teamă a porni lupta, cu aceste soluții în rezervă pentru orice eventualitate, la care nu s-ar recurge înăd decît "in extremis". În nici un caz nu se mai putea mușamaliza conflictul cu Casa Militară deoarece dovedise acum limpede de ceea ce era capabil, așa că păstrarea ei cu speranța de a o prelucra pentru scopurile lor ultime era o utopie criminală ce-l putea costa foarte scump.

ICA a fost foarte mirat de ceea ce afluase de la MOSCU SPIRCEA, făcîndu-i impresia că nu-i atribuisă Coroanei un amestec direct și premeditat în afacerea încălcării ordinului regal și în nici un caz a fi știut ceva în legătură cu o eventuală stare în-

tenție.

El era convins că membrii Casei Militare aveau ordinul expres al Marșalului de a nu se lăsa "demisionați", așa cum se lăseseră MANOLESCU și ROBERTI. Dacă, în consecință, MIHAI se grăbea cu măsurile de boicotare a ofițerilor palatului, dinse am-l încredințase mai dinai pe IONEL. Pe de altă parte, MIHAI nu putea lăsa fiorul să se răcească, bănuia mult să-l arunce roșu și diform în apă ca să-l bată apoi la reze după săptămâni sau luni, cu atât mai mult cu cât atunci i se va scoate argumentul că-l putea folosi turtit în continuare dacă nu-l bătuse cît era cald. În plus, el vroia să rezolve toate problemele Curții Regale acum, cît timp el era interimarul Președinției și nu curva un general ca Debre, PANTAZI sau POPESCU, deoarece avea foarte multă încredere în persoana lui și prea puțină în aceea a lui ANTONESCU, să-l substituie.

În acele frații de secunde cît mi-a trebuit ca să pronunț ultima frază - arată MOȘONI STINCEA - EA și-a schimbat și reschimbă culcarea feței din galbenul obișnuit în alb și apoi roșu, de emoția dublă de a fi înțeles că se știa la palat, poate mai mult decît îi raportaseră iscoadele personale, despre gubresimea poziției sale și încercările lui KILLINGER de a obține substituirea lui prin unul din acei generali ce-i menționasem exact în ordinea primejdiei ce constituiau pentru interinatul său și că MIHAI îl aprecia pe el ca pe un aliat și om de încredere, căruia nu i-ar fi teamă să-l încredințase toată puterea, căci cu reflexul unor feline atacate de canini mi-a pus câteva scurte întrebări fulgerătoare, înproșcîndu-mă din cauza vitezei cu care vorbeam, ca să aflu dacă Suveranul sunicera de acele manovre ale Legăției Germane prin prințul ALBERT VON LANGENHAHN sau din surse fomenine, prietene comune cu stăpînii palatului și cei ai vilei, dar liniștindu-se rapid cînd i-am spus că doar înșuși el îi vorbise de această sabie a lui Democles ce-i stîrnea mereu deasupra capului - lucru ce nu era tot adevărul, căci îi vorbise foarte mult și numai de DOBRE, pe cînd diferendele lui și amenințările bătrînului cu ceilalți doi miniștrii, proști, incapabili și de aceea mult apreciați de acesta și de monți, erau din surse FIPS și confirmate în parte de ALICE STURZA - și apoi ca ce-mi spusese stăpînii ca să fi putut deduce că știa "cît de mult ar vrea să-l poată servi altfel decît din postul cel mai îngrat ce și-l puteai închipui: numai nume și răspunderi pentru cele ce nu reușeau, dar nici o recunoștință și satisfacție reală de a putea plămădi soarta țării după concepțiile și intuiții-

le proprii ce nu se potriveau cituși de puțin cu acele ale lui ANTONESCU. Atinsesea ocară sensibilă și vroiam s-o fac să vibreze mai intens în favoarea loviturii cu Casa Militară. De aceea am spus f. încet că MIHAI își dădea f. bine seama de situația complexă a lui și mai ales de rolul ingrat ce-l joca, dar care risca să se dovedească chiar fatal dacă nu va ști din timp să se descolosească de anumite obligații și să se descătușeze de legături prea oneroase pentru-un cap politic de mărșură și talentul său, ce merita să-și poartă de roadele în alte condiții, situații și vremuri de care un om de vîrstă sa avea tot dreptul de a nu se feri și sustrage, iar țara sa de a nu se lipsi.

Nu-i ceream lui ICA în numele lui MIHAI - spune MOȘCHIN - decât să-și dea cuvîntul, că în această problemă va susține pînă la capăt cauza regală, cu riscul de a fi nevoit să se descolideze de un vechi prieten, dar căut în greșală dacă ar stăruî în ea.

ICA, ai cărui ochi jucau în cap ogîndind tot felul de gînduri rătăcite și mult îndepărtate de subiectul inițial, revenind la acesta i-a spus înfine pe un ton teatral: "Pentru a câștiga prietenia Regelui nu voi ezita să jertfesc oricare altă, aici este datoria noastră a tuturor să subordonăm orice îndatoriri secundare celei principale față de simbolul viu al națiunii".

Pentru a accelera procedura i-a propus o convorbire telefonică cu MIHAI din care să poată afla rezultatul audienței lui CODREANU, după care ICA să-i asigure personal pe MIHAI de tot sprijinul său. Nu părea bucuros că era atît de grăbit, simțind desigur că încerca să-i forțeze nițel mîna și a pretextat neimportanța secretului convorbirilor telefonice, chiar pe firul palatului, spre a sugera o întrevvedere cu MIHAI după ce va fi vorbit cu ANTONESCU. El nu l-a slăbit însă ce să bată fierul roșu, ci ca să știe amîndoi dacă MIHAI l-a primit sau ba pe CODREANU, și dacă i-a dat a înțelege că trebuia să plece de la Casa Militară și cum a reacționat acesta.

În timp ce IOANITIU îi vorbea, MOȘCHIN traducea pe cîmpite lui ICA, iar la sfîrșit MIHAI a intrat pe fir ca să-l întrebă ce făcuse acolo unde se afla. Acesta i-a transmis comunicarea cu care îl însărecase ICA, adăugînd că-i tradusese, fiind lîngă el, tot ce-i spusese IOANITIU și că ar fi bine să-i vorbească personal mulțumindu-i calduros pentru promisiunea lui, cerînd-

du-i mână liberă pentru înlocuirea celor doi eliminați din Casa Militară, fiindcă nu se putuse altfel, având în vedere explicația incalificabilă a șefului și invitându-l mâine la prânz pentru răspunsul lui ANTONESCU.

Instinctiv, ICA avea perfectă dreptate să simtă că avea mai multe șanse să păstreze poziția sa de secund în stat cu ANTONESCU decât cu MIHAI, și a deveni succesorul la conducerea unică și absolută dacă eventual venții iar apoi și anglo-saxonii preferau să nu se amestece în treburile constituționale românești și acceptau o formulă franco-salazariană unică de monarhie constituțională, slabă pază a siguranței lor de a putea menține România de mâine drept bastion al rezistenței față de înfrigurarea comunistă a Marii Puteri vecine. Washingtonul se împacă perfect cu regimul Franco în Spania, nerecunoscându-i nici o dificultate, ba având chiar tendințe sperent din ce în ce mai sporite de a-l susține împotriva opiniei laburiste britanice, iar Londra susținuse și susținea mortuic spiritul competitiv cu orânduirile democratice anglo-saxone în care SALAZAR dictator ca oricare altul, pilota barca Portugaliei.

Cu toate că pretindea în mod ipocrit la pelet și față de șefii unora din misiunile diplomatice neutre - în speță Munțiul, de WROK, ISTINELI și Încărcinatul cu Afaceri portughez, care se grăbea apoi întotdeauna să-i repete lui SPITZMULLER "confidențele senzaționale ale Primului Ministru interimar", că nu lucra în unison cu ANTONESCU și se afla într-o postură f. delicată în guvern, opunându-se mereu hotărârilor politice ale acestuia și cererilor germane pe care celălalt le accepta întotdeauna peste capul său, fără a încerca măcar să le reziste la maximum. În realitate, ICA îl completa de minune pe bătrîn la conducerea politicii lor oportuniste, lucra mână-n mână cu el și știa precis că acesta avea nevoie de ajutorul său juridic și tehnic în toate chestiunile gingașe și de importanță pentru regimul lor, așa că nu risca deloc în compania sa, să fie înlocuit cu un alt secund mai suplu sau mai sincer devotat și dezinteresat, pe cînd în ipoteza redobîndirii treptate de către MIHAI a prerogativelor pierdute, nu era el atât de prost să-și închipuie că va putea păstra puterea într-o Romînie revenită la Constituția ei originară democratică, în concurență cu actualii sau viitorii șefi ai marilor partide politice. Această permanentă arzătoare preocupare îl va determina să ajungă, după ieșirea victorioasă, cu totul neașteptată, a lui MIHAI din marea criză monarhică în preajma căreia se afla

deja - după indicele arătat și altele ce vor aparea în cale ce urmează - la proiectul creării unui partid de al său "pentru a-l sprijini pe ANTONESCU lipsit de orice organizație politică de care să se poată rezana" și la propunerea de a-l câștiga pe MIHAI întru patronarea înființării acestuia. Pentru moment însă, fie că dibuise din contactele sale mai dese cu MIHAI că tendințele corcurilor regaliste nu erau favorabile lui și că emanciparea rapidă a acestuia de sub tutela conducerii Statului risca să se averseze f. periculos pentru viitorul carierii sale, fie că s-a adaptat rapid, la timp, ca să nu piardă trenul, f. abil ca să nu apară în vedetă, dar contribuind din umbră, în toată criza, din plin la lupta împotriva Coroanei cu toate gamele sfaturilor sale tehnice alături de ANTONESCU hotărârii acestuia, punând totuși a nu fi fost inițiatorul, ci secundantul lui, obligat și f. interesat să-și salveze propria piele, ICA a început să dea semne vizibile de tângăj începând din aceeași vreme în care patronul său se păsiona subit de analiza loviturilor de stat și revoluțiilor antimonarhice ale istoriei moderne și contemporane, cu scopul nemăsurat, dar limpede demascant în februarie-martie 1943, exact la expirarea termenului de trei luni dat pentru încheierea lucrării cerute Dir. Of. de Studii, de a se inspira de ele pentru lovitura de stat anti-regală și lichidarea monarhiei pe care avea s-o încerce și care nu-i va reuși.

Piatra de încercare pe care au folosit-o pentru a vedea în ce măsură ICA era sau nu sperjur față de eforturile sale manifestării de loialitate, de suspectă insistență alibiistică, cu care copleșea pe MIHAI și pe MOȘBONI STIRCEA, pentru a-i face să creadă în neparticiparea sa la complotul ce se urzea la vilă contra lor, a fost problema Fundațiilor Regale: cea care s-ar fi putut lesne rezolva de doi ani, dacă ar fi existat un minimum de bună credință și voință din partea ANTONESCILOR. MOȘBONI STIRCEA profitase de atmosfera cordială ce domnise în tot decursul participării lui ICA la recepția de ziua lui MIHAI, pentru a-i spune cu tîlc, dar fără intenția de a-l jigni - că cel mai frumos cadou pe care guvernul ar fi putut să-l facă Regelui, de majoratul lui și încă n-ar fi tîrziu să-l facă nici "post festum", era rezolvarea promptă a tuturor chestiunilor pendinte de douăzeci și cinci luni între Casa Domnitoare și conducerea Statului, începînd cu cea mai dezinteresată dorință a lui MIHAI, de a vedea imediat acceptat punctul său de vedere privitor

la soluția canonică a problemei Fundațiilor Regale. MIHAI se întorsea ca nedormit, dar pînă la urmă în f.bună dispoziție de la Arpaș, demerînd apoi ca un bolid la Foișor ce să se achinge înainte de a primi felicitările națională și ocazul minune care l-a plăcut la nebunie și l-a conșolat imediat de toate ghinioanele sale viitoarești.

MIHAI plecase puțin după cadourile ce-l așteptau la Stîna și care trebuia să fi fost dintre cele mai dulci, căci s-a întors radios de acolo ca să primească felicitările tuturor domitorilor civili și militari la amiază, iar la 12,30 pe sciele ale lui ANTONESCU "bolnav" prin ICA, invitat la dejun și care l-a făcut un mic discurs în numele absentului, al său personal și al membrilor guvernului, plin de urări fin ticluite în legătură cu evenimentele stît de grave ce spăseau pe umerii mulținii de vamaile de răsăritie a istoriei omenirii.

ULIANA adusese toate telegramele și scrisorile de urări sosite pînă atunci, pe care MIHAI și ELIANA, IGANITIU, ULIANA, IORIU și cu STIRCEA le-au citit în cea mai importantă parte, alegînd cele mai interesante, căci pentru a le citi pe toate le-ar fi trebuit o zi. Cea mai lungă, caldăroasă, sprosă efectuează telegramă dintre sciele ale Capilor de State, a fost aceea a lui HITLER, atît de surprinzătoare încît ICA a spălit cînd ea a fost tradusă la cererea Suveranilor, remarcînd pe loc efectul penibil, de-a dreptul dureros ce i l-a provocat și pe care violența gangsteră s-a ținut să-l maschese. Era și acesta un indiciu simptomatic al ostilității sale reale față de MIHAI căci normal ar fi fost să se bucure din contră că "Marele Aliat ajunsese să aprecieze la justa ei valoare contribuția României la războiul lui pentru cucerirea lumii", dar se vedea că ICA socotea că această apreciere se datorează exclusiv lui ANTONESCU, iar lui MIHAI s-ar fi căzut să fi manifestat doar la un prilej oficial, iar nu personal și nu se înșela considerînd că nota textului era una de ambilitate personală, lipsită de substrat politic în sensul frazeologiei uzuale oficiale între aliași într-un război și mai cu seamă unul atît de total ca cea de a doua conflagrație mondială.

La una din pedințele de negocieri devenite de-a dreptul penibile - arată MOISEȘ STIRCEA - de cînd ICA se țină tare pe poziție, intrucît mi-ar fi venit mai greu acum să trec peste capul lui cerînd să-l vedea direct pe ANTONESCU de cînd interinatul Președinției devenise cuasi permanent și pe deasupra

ANTONESCU nu mai pusese picioarele la pământ și nu ceruse nici să nu mai vadă personal, deși-l primise pe CODREANU de câteva ori după incidentul nostru neapănat în felul ce-l recomandase MIHAI, prin intermediul lui ICA, fiind carecum supărat pe mine de a nu fi respectat dorința sa de a să înapoieze cel puțin în mod particular cu membrii Casei Militare sancționați de stăpîn, acesta a ridicat decodată din nou față de mine chestiunea terenului de la Predeal, înșușind că ANTONESCU nu mai putea fi adus să sprobe nici o altă concesie față de MIHAI, deși acesta nu înțelegea la rîndul său să dovedească bunele intenții de a ajunge la altfel de relații ca cele de veșnică neîncredere și încoardare de pînă cum ce nu părea să le dorească nici cum înlăturate din moment ce persista în a refuza să facă acest cel mai minim gest de curtoazie față de cei cărora "le pretindea mereu cite ceva, deși se arătau mai mult decît înțelegători în rezolvarea promptă a principalei și cele mai acute probleme: cea financiară, a listei civile". MOCSONI i-a răspuns atunci că îl miră faptul că ANTONESCU s-ar putea gîndi a face să depindă rezolvarea unor probleme ce nici n-ar fi trebuit să existe decît guvernul nu s-ar fi apucat să ia măsuri revoluționare și strict ilegale prin care a știrbit o serie de drepturi legitime ale Coroanei, Casei Domniei re și a unor instituții întemeiate de ea, cit și interesul națiunii de a vedea stabilite raporturi normale între șeful statului și al guvernului, de o chestiune de interes particular pe care MIHAI ar fi fost prea bucuros s-o poată rezolva spre satisfacția lui ANTONESCU dar nu avea putința s-o facă totuși pentru că nu confunde legea cu abuzul de lege, nici averile statului cu bunurile sale personale. Cît despre veșnicile pretenții ale lui MIHAI era destul de trist și totodată admirabil că el mai avea răbdarea să ceară direct, în mod pașnic și conciliant restituirea sau repararea lucrurilor ce-i aparțineau, sau de care era interesat față de națiune, de drept, nu de fapt, în loc să recurgă la alte mijloace pentru a reîntra în prerogativele Coroanei și drepturile regale, constituționale și legale. Atunci ICA s-a făcut a fi surprins de limbajul său întrebîndu-l pe loc și pe un ton oficial și aproape amenințător la ce alte mijloace se referă.

ICA se încuruntase la vorbele sale și a ezitat să se pronunțe asupra lor, așa că MOCSONI îi mai spuse atunci, spre a "auri pilula" că-și închipuise că ANTONESCU a remarcat că MIHAI n-a cerut guvernului un ban, ci doar l-a anunțat, discret și

fără ca opinia publică să fi știut vre-odată de lipsa sa financiară, datorită cărui fapt ar fi silit să închidă regedintele regale să concedieze tot personalul lui aferent, dacă guvernul socotea utilă această economică, pe cînd în acele chestiuni în care nu avea nici un interes material sau practic - cum era cea a Fundațiilor Regale - cerea cu insistență îndeplinirea unor justificate exigențe, tocmai pentru să lupta spre apărarea patrimoniului și drepturilor încălcate ale unor apăsăminte de interes național și de apărarea cărora era însărcinat prin însăși legile lor de întemeiere. Aceasta era o nuanță substanțială, pe care ANTONESCU n-ar fi trebuit s-o piardă din vedere. Dacă el dorea neapărat să rezolve problema posesiunii juridice a terenului ce-l poseda de fapt la Predeal, n-avea decît să găsească tot pe calea legală a Cassației, mijlocul de a-l defalca din Domeniile Coroanei printr-un schimb de teren de aceeași suprafață sau valoare și să-l cumpere de la Stat cu suma stabilită de Ministerele respective ale Agriculturii și Domeniilor și al Finanțelor, MIHAI fiind fără îndoială prea fericit a i-o schita din averea sa particulară, îndată ce soluția canonică i-ar permite să-i arate prin acest gest cît de puțin justificate fuseseră banușile că n-ar fi dorit să vadă satisfăcută această dorință a lui. Dar ca să i se pretindă ceea ce nu avea cum să facă în mod legal era o curată absurditate și dacă ANTONESCU nu avea suficiente cunoștințe juridice pentru a sesiza aberația pretenției sale, era de datoris lui ICA s-l elucide. Era exact ca și cînd ar cere ca MIHAI să-i dăruiască Cîmpigiuul sau Delta Dunării, ce nu erau ale lui. Dacă generalul MANOLESCU putuse induce în eroare pe ANTONESCU, fiindcă nici nu înțelesese temelia juridică a Domeniilor Coroanei, pe care-l administra atunci deja mai mult de un an de zile, MIHAI ANTONESCU profesor al Fac. de Drept din București, avocat cu renume și fost. Min. al Just., nu-l putea lăsa să subziste în acea grosolană și regretabilă eroare! Totuși, ICA a continuat să trăgăneze tratativele încă o săptămînă, cînd l-a chemat pe MOGȘONI special la el "ca să înmormînteze definitiv" cel puțin acest măr de discordie între ei, acel al Fundațiilor Regale. Hotărît s-l convinge de justetea vederilor sale, i-a citit de la un capăt la celălalt expunerea de motive și legea redactată de el personal pe care le considera o capodoperă de concepție juridică.

Conform acestei legi, Fundațiile Regale deveneau o măr-
mă a Ministerului Presei și Propagandei, iar scopul lor era să
a îndrăgă pe popor prin cămine, cu propaganda și temele politice
guvernamentale, la ordinea zilei, ROȘCENI i-a spus din capul
locului că era inutil să încerce să-l convingă pe el, întrucât
nu avea nici o cădere pentru a se ralia sau opune proiectului lui,
dar a ținut să-l prevină că nici MIHAI nici directorii, nu vor
accepta această răsturnare radicală a organizației unor fundații
existente de o jumătate, o treime și un sfert de veac și ceea
ce era inacceptabil fiind mult mai grav, răsturnarea totală a
menirii tuturor celor patru fundații altfel de cum fuseseră con-
cepute de întemeietorii lor.

În cele din urmă, după îndelungate discuții, ICA l-a
rugat să-l anunțe pe MIHAI că avea să mai încerce odată să-l
convingă pe ANTONESCU să accepte proiectul regal cu motivarea
guvernamentală și să-i solicite totodată o nouă și ultimă au-
diență pentru încheierea definitivă a divergențelor privitoare
la Fundațiile Regale.

Credind că și dăduse lovitură, ROȘCENI a sugerat o
converbiere telefonică personală cu MIHAI, între confirmarea acord-
ului, fixarea imediată a audienței și prezentarea legii gata
semnată de Primul Ministru, pentru punerea ștampilei regale.
ICA i-a vorbit, fixându-i-se audiența pe a doua zi la Casa Regală
cu reținere la prânz. Tot atunci MIHAI i-a spus lui ROȘCENI
în cod britanic, pe fir că o să-l decoreze prin surprindere pe
ICA, pentru faptul că totuși cedase în ciuda situației de a-și
elăta nițel prestigiul în lumea universitară, toată de mult
informată despre problemă prin bătrînul profesor SAMURCĂȘ, care
o era mobilizase de partea sa.

În audiență ICA în loc să vină personal numai cu ori-
ginalul legii propuse de MIHAI scrisă la palat și bună de imprim-
nat, a adus în servietă sa și două texte scrise la Propagandă,
unul al proiectului regal și celălalt al lui, amîndouă avînd
exact același conținut în afară de o singură frază ce le deose-
bea: aceeași aparență și expunere de motive introductive. Cu
audiența a fost una de mare cordialitate, MIHAI nu s-a așteptat
la vreun vicleug infam și josnic, ICA însă i-a adus dinadins
și copia ce i-o înmînase ROȘCENI îned murdărită, adnotată și no-
tocolită, remițînd-o lui MIHAI, cu rugămintea de a urmări tex-
tul său pe care el îl citea din acel scris la Propagandă și
pe care deci la sfîrșitul lecturii urma să-l dea lui MIHAI la

semnat. Aceste urmărind "mot à mot" textul și constatând că cel citit de ICA era identic, a semnat imediat șeul pe care l-a primit din mâinile acestuia. ICA, care ținea în mână amândouă textele l-a trecut însă pe al său, așa că a obținut prin fraudă spostiila regală mult dorită, pe legea sa cu fraza "Președinției directorului Fundațiilor Regale Mihai I".

Culmea a fost că după plecarea sa, MIHAI a ținut să-l felicite pe MOCSONI pentru faptul că socotea că întrevăderea sa din ajun la Președinție, fusese cea hotărâtoare pentru victoria "legii MIHAI", în același timp se întrecea în a-i găsi totuși lui ICA marea calitate de a nu fi atît de încăpățînat ca ANTONESCU și mai devotat lui, ca a doua zi dimineața la deschiderea "Universului" de către IOANIFIU și apoi la primirea Monitorului Oficial, să vadă publicate legea ICA! Furia lui MIHAI și a lui MOCSONI n-a fost mai mică decît a bătrînilor directori.

ICA, chemat direct la telefon de MIHAI a jurat "pe cruce, pe viața mamei sale și pe lumina ochilor săi", că a fost tot atît de surprins ca și el și nu-și putea explica nenorocirea, decît prin faptul că greșise din neatenție. Vroia să vină iar la palat ca să vadă ce era de făcut. Rectificarea ar părea cu totul ciudată; nimeni n-ar crede adevărul și s-ar crea tot felul de interpretări nepotrivite. Cel mai bine era să fie lăsată pentru moment legea așa cum era publicată iar ulterior, dacă s-ar simți nevoia imperioasă de a o modifica, s-ar decreta un amendament al ei. MIHAI nu s-a lăsat convins, ci a cerut publicarea celui alt text și abrogarea legii promulgată în ajun cu explicația unei greșeli de tipar. ICA a cerut f. mult să nu insiste, rugînd a fi primit din nou în audiență, pentru a explica de ce considera mai oportună propunerea sa.

Pînă la urmă MIHAI a acceptat soluția lui ICA, acesta convingîndu-l că nu era admisibil ca Regele și Curtea Regală, Primul Ministru și toată Președinția, Fundațiile Regale și chiar Monitorul Oficial, să se facă de rîs cu o frază întregă, foarte clară, inteligibilă și corectă, dar tocmai aceea care schimba substanțial orînduirea noului organ de direcție înființat de lege, ce nu putea fi dintr-odată tăiată cu explicația unei simple erate fără a se da în vileag, prin confirmarea lor oficială și de o manieră discreditantă pentru guvern, disensiunile cercurilor conducătoare. MIHAI a fost destul de "sportiv" pentru a în-casa fără a crîni afrontul dublu de a fi pierdut lupta printr-o excocherie și de a fi decorat pe adversar pentru infamia lui,

caei nimeni nu a existat să conchidă că ICA nu se îngelase deloc înăfându-i decretul său de lege. Era de altfel cum a doua lovitură antonescienă de exact același stil: cei cu numirea lui ROSETTI în locul lui JEANNEU ROSETTI și aceasta, a Fundațiilor Regale. Dar n-avea să trescă anul nici luna ca să-i plătească cu virf și îndesat. Prilejul l-au oferit următoarele împrejurări:

SPINREA socotind însă că nici varianta ICA nu era stil de nefavorabilă fundațiilor și Curtea Regală recomandase solduros ca să nu se riște stricarea cărui și cu aceasta, pe o chestiune minoră, având în vedere că era preferabil să fie lăsat cu această minimă victorie și sentimentul că acum el era dator să repare decepția cauzată lui MIHAI printr-o concesie, iar aceasta să-i reziste până în pînsele albe pe cea majoră, extrem de importantă și iminentă a declarațiilor sale de Anul Nou, se cădeau în competența lui directă.

Ori, deja în prima sa mai lungă dură de seamă către șefii opoziției despre contactele sale în numele lui MIHAI și al acestora cu reprezentanții Statelor Unite și Marii Britanii la Ankara, CRUȚIANU ținuse să-i prevină din timp că MIHAI trebuia pregătit sufletește a lua riscul unor noi și mult mai grave tensiuni cu nemții și probabil și cu guvernul, în urma declarațiilor cu un substrat politic net diferit de cele două din trecut ce va trebui să facă de sfîrșitul anului spre a marca că se situează pe o poziție cu totul deosebită de cea oficială a regimului antonescien, demonstrație pe care o considera absolut necesară față de Aliați și mai cu seamă pentru opinia publică anglo-saxonă foarte ostilă acestuia, iar BUZEȘTI și cu SPINREA să asesească modelitatea cea mai adecvată pentru realizarea acestui comandament imperios al momentului politic și al atmosferei dominante în cercurile conducătoare anglo-americane, în pofide greutăților ce le-ar întâmpina din partea Antoneștilor. Mai recent, într-un alt mesaj olandez destins în special lui MIHAI și consacrat aproape exclusiv aceluiași chestiuni, ALEXANDRU insistase din nou în mod categoric asupra faptului că toate declarațiile de rigoare în ceea ce trebuia să fie la fel de neîndoelnice cu privire la atitudinea regală dezaprobată a politiciii antonesciene, a războiului dus alături de Axă, pacifistă și pe cît se putea mai limpede doveditoare a simpatiei sale față de tabăra democratică. BUZEȘTI, adus de

STINCRA de la Casa Nouă trecind prin pasajul subteran, absolut neobservați de nimeni, după ora cinei, citise mesajul lui MIHAI lui IOANITIU și lui STINCRA, adăugind că palatul trebuia să urmeze întocmai sfatul lui GREZLIANU deoarece gestul era desigur enunțându-se indispensabil pentru ce ALEXANDRU, care era atît de serios, ponderat, ba chiar de o prudență notorie și adeseori excesivă, să insiste așa de mult asupra acestei cereri ce părea să exane, astfel cum se putea subînțelege dintr-o frază și deosebi interpretabilă în acest sens, chiar de la personaje de frunte anglo-americeane. MIHAI a și obiectat de aceea că prezența acestora ce ar fi sugerat-o lui GREZLIANU i se părea de-a dreptul menită să-l educe pe MIHAI la Weichau și că nu se încredea în onerabilitatea jocului ce se urmărea: ce importanță avea timpit de opinie publică anglo-saxonă orbită și ca de slogane-rile ministrului Propagandei înființat de CHURCHILL și în imposibilitate de a cunoaște și înțelege situația în care se trăia și care se va schimba de pe o zi pe alta cînd va fi priceput realitatea și va vedea pînă la urmă de ce MIHAI trebuia să tacă și suporta politica antonesciană pînă la clipa potrivită cînd o va putea răsturna sigur și cu folos pentru Aliați, față de importanța primordială de a-i păstra, singurului factor în măsură și efectus răsturnarea, posibilitatea de a acționa, în loc să-l expună, dacă nu chiar la un lagăr de concentrare în Reich, la un prizonierat mai mare decît cel actual, de felul celui al lui CHRISTIAN, care era în neputința de a mișca pînă cînd nemții nu vor binevoi să se retragă din Danemarca? Să se întreba serios dacă nu era o căpșă laburistă întinsă regalității din România, pentru a scăpa de ea? Între ceea ce MIHAI declarase în 1941 și chiar în 1942 și ceea ce i se cerea acum existau o mie de poziții intermediare; nu trebuia să ceda dintr-o extremă în cealaltă! STINCRA susținea că textele trebuiau ticluite atît de abil încît să poată fi interpretate în cel puțin două feluri, fiecare putînd să înțeleagă ce vroia și să le comenteze după placul său, ceea ce implica de bună seamă o deosebire fundamentală față de ceea ce ar fi normal să declare în cazul cînd MIHAI s-ar fi aflat pe aceeași linie cu guvernul ANTONESCU și era să producă și așa fără îndoială destulă vîlvă la Wilhelmstrasse. Trebuia să fie studiată în cele mai mici amănunte tehnica de aplicat cu ICA. În pri-

mai fiind, MIHAI urma să-l anunțe să în anul acesta, fiind acum
major, înțelegem să-și conceapă singur toate declarațiile, lucrând
la ele cu mult înainte de data publicării și respective pronun-
țării lor și cerându-i în consecință anticipat, alocuția Primu-
lui Ministru ca să știe cum să-i răspundă. Totodată ICA trebuia
întreprins de ȘTIROA și bine prelucrat pentru a face un discurs
cât se putea mai puțin rasboinic, scurt, potolit și mai neutru
decît în anul precedent, fără să-i explice însă că aceasta era
de dorit pentru să i se putea răspunde și mai și, pe aceeași
linie, avînd deci astfel și un oarecare pretext pentru aceasta.
Era dreptul lui MIHAI să-și redacteze singur orice declarație
și cel al ministrului de Externe să-i censure cele de politică
externă, așa că nu era lucru straniu sau suspect dacă MIHAI se
decisese la majoritate a face un de ei, promițînd însă bineînțe-
les să i le comunice în prealabil pe toate, adică chiar și pe cele
care nu-l priveau: "Ordinul de zi către Armată" și răspunsul
la cuvîntarea Patriarhului. Faptul că tot el va fi chemat a da
asentimentul conducerii în locul lui ICA pentru declarațiile
cu caracter militar, bisericesc și general ale acestor două
texte plus cel mai important și lung, "Cuvîntul către Tară", îl
va fi lăsat, dar natural că toate acestea îi vor fi supuse de ȘTIRO-
A cit mai tîrziu, eventual chiar în ajun, ca nu cumva să mai
aibă timpul și mai ales vîltoarea să se apuce de redactarea al-
tora, dacă cele propuse nu-i vor prea conveni.

Cu NIDOREM, Patriarhul Ugro-Vlahiei, primit de două ori
din aprilie încace în lungi audiențe de MIHAI, dar nereținut
la prînzul de acum tradițional de după audiențe tîrziu "ante
meridies" întrucît pretinsese a fi deja în postul de Crăciun,
se întîmplase următoarea fericită creștinească minunăție, ca să
nu zicem minune.

Fusese la Roma, spre sfîrșitul verii sau chiar mai re-
cent, invitatul lui PACELLI, cu care se înțelesese perfect. Ase-
ta, dorind a face un gest istoric legat de cel al precursorului
său care-l numise pe Ștefan al Moldovei apărătorul creștinătă-
ții, comandase la cei mai mari și iluștrii artiști meștrii
sculptori-șizelori de la Florența, o cruce de vreo 3 kgr. de aur
masiv, adevărate capodopere de artă a meșteșugarilor aurari și
școlii lui Benvenuto Cellini, stilizînd-o întru creșterea simbio-
zei crucilor romană și bizantină și a ambelor stiluri și arte
bisericești drept simbol al unirii celor două religii, prea pu-
țin deosebite ca să nu se poată reuni în noua cruciadă. Aceasta

originală și nouă formulă de Cruce, unică în felul ei, a fost numită "Crucea Biruitoare" purtând o inscripție latinescă în sensul acesta, gravată, respectiv reliefată în desenul ei și însoțită de o bulă papală impresionantă, altă capodoperă a artei pisarilor pontificali, scried în litere de aur și culori variate în genul letopisețelor minăstirești moldovenești pe un pergament de asin benedictin de la Monte Cassino, prin care Pius al XIII-lea binecuvînta poporul și armatele românești în frunte cu MIRAI, le aducea laude și mulțumiri pentru felul în care știuseră, știau și vor ști desigur, pînă la biruința totală, drept care-i trimitea acest simbol al crucii, biruitoare. Crucea în chestie sosise recent la Patriarhie, și secretarul acesteia, un reverend călugăr îl vizitase pe STIRCEA spre a-i face cunoscut că NICODEM își propunea s-o înmîneze de Anul Nou lui MIRAI spre veșnică păstrare în tezaurul Coroanei unde i se părea în cea mai mare siguranță, cu o cuvîntare și cărui text peletul îl va primi îndată ce va fi pisat în toată regula, ca să știe cum să-i răspundă capului bisericii sale noul Ștefan. În nici un caz MIRAI nu va primi crucea cu pisania ce o adusese NICODEM deoarece abia aflate de la STIRCEA fără ca acesta să fi insistat asupra limbajului ei violent, de fondul cuvîntării destăinuit lui de secretarul Patriarhului și deja MIRAI îi pusese în vedere că prefera ca în stare condițiuni să renunțe la primirea ei. NICODEM aflînd se făcuse rogu de minie și îl întrebă pe STIRCEA ce gîcea stit de violent în textul discursului său. STIRCEA a redat pergamamentul și începînd să-l citească în a doua frază a dat de cuvîntele "cruciada contra bolșevismului", iar a treia era ticșită de substantive și adjective de genul "păgîni, necredincioși, desrobire, jugul tiraniei comuniste, forțele întunericului, tot stilul - spune STIRCEA - fiind bun de imprimat la "Porunca Vremii".

La refuzul lui NICODEM de a-și retrage textul de frumos ce era scris, STIRCEA infuriat a băgat sus sîntita picanie în plin foc. Redactarea noului text a fost făcută de un comitet din trei format din STIRCEA, BUZESTI și secretarul Patriarhului care avînd și cuvîntarea Nunțului sosită chiar în după amiază aceea a reușit să aducă serioase modificări textului Patriarhului, dîndu-i același numitor, așa că acesta a putut constata că avea să țină un limbaj diametral opus celui pe care el l-ar fi ținut dacă ar fi fost lăsat să-și declame textul năstreguie

de pe piașnia arse în foc.

Ambele cuvântări ale fețelor bisericești permiseseți redactarea unor răspunsuri prin care MIHAI protesta categoric contra alegației că ar fi împărtășit vreodată concepțiile politicii rasboinice, agresive, imperiale, de cuceriri și coterpire, ale bunului plac și care făceau să treacă forța înaintea dreptului, samavolnicie înaintea justiției și tirania înaintea libertății, se recuza de presupunerea asocierii sale cu cei responsabili de izbucnirea războiului înfiorător în care era angajată omenirea întreagă. La compunerea și frământarea acestor două răspunsuri și mai cu seamă stilizarea celui francezesc, iar mai puțin a celui românesc, SPINCEA contribuise în egală măsură cu BUZNEȘTI, acesta însă având paternitatea exclusivă a "Cuvântului către Tară" și a "Ordinului de zi către Armată" lucrând singur la ele timp de câteva săptămâni, cărora nu li s-a putut schimba un cuvânt și nici o virgulă, pe cînd, cuvîntărilor de răspuns MIHAI și IOANITIU le-au adus câteva modificări restrictive întru prescurtarea frazelor și atenuarea unor termeni întrucît răspunsurile trebuiau pronunțate de MIHAI în timp ce ambele celelalte declarații de bună, se publicau și comunicau la radio citite numai de speaker. Acestea erau de asemenea atrebatute de la primul și pînă la ultimul cuvînt de același spirit pacifist, de aceeași notă de reprobare a războiului pe care națiunea nu-l cîntase și-l ducea contra voinței sale, ambele texte fiind fabricate cu acele pinseturi de mătase venețiană roz-verzui care, privite dintr-o parte, par a fi trandafirii, dar mișcate nițel spre verzi, iar dacă înlocuiau numai cîte un cuvînt sau două de fiecare frază, textele căpătau pe loc ținuta unor declarații ultra-conformiste. Scopul acestei griji speciale a lui BUZNEȘTI de a le construi de așa manieră a fost cel de a le dedubla, dînd a-i citi lui ICA varianta B. perfect conformă cu vederile sale și politica germană și a-l pune să parafese drept văzute și aprobate de el cele două copii de trimis Dir. Presei și Radio României și a treia de păstrat în arhivele Palatului, originalul citit de ICA urmînd a rămîne, virgin, cuasi spre a fi citit de MIHAI respective pentru arhiva sa personală. Ori cele trei copii urmau să fie ale variantei A., cu acele cuvînte ce n-ar fi trecut neobservate de ICA și ar fi făcut-o inacceptabilă, iar odată citit de el și aprobat prin semnătu-

sa se pe cele trei pseudo-sopii, originalul B. se distrugea, rămânând în viață numai variantele A, al căror original rămânea la Mihai STIRCEA trebuind la nevoie să susțină că-l dăduse pe acela de citit lui Ică înainte de a-l remite lui Mihai, când va începe scandalul cu neștiință, iar Ică va fi scuzat de ei care nu vor crede niciodată că Mihai redactase personal declarațiile sale, nici că Ică citise altceva decât semnele, decât într-adevăr nu le concepușe personal cu STIRCEA sau MUZEȘTI - că pusese pe Mihai să țină aceste cuvântări și să semneze manifestele adresate națiunii și armatei, desigur fiindcă se pregătea de ieșirea României din război. Era firește o lovitură tare joasă și cea joasă de dat Vice Președintelui și Primului Ministru interior dar, pe de o parte eminamente necesară în interesul superior al cauzei generale de a mulțumi pe Aliați și opinia lor publică și totuși a-l feri pe Mihai cât mai mult cu putință de consecințele acestui act și, pe de altă parte, bine meritată de acel care nu se arătase să facă Palatului aceeași onorabilitate cu privilegiile numirii lui Rosetti și publicării legii Fundațiilor Regale.-

Ică nu a făcut nici o dificultate Patriarhului când acesta, care a consădit la rugămintea lui STIRCEA într-o a doua audiență la Patriarhie să-i ceară deslegarea guvernamentului pentru pronunțarea noului text de discurs, i-a explicat schimbarea bruscă de direcție pe motivul că ținuse să nu fie stit de disonant cu acel al Muntelui, pe care a omis dinodine să-i specifice că nu-l aflase direct, ci de la STIRCEA. Din cauza aceasta, Ică a întârziat a trimite textul adresei sale la palat pentru ca Mihai să-și poată pregăti la timp răspunsul, rugându-l pe STIRCEA să-l scuze față de acesta, invocând falsul pretext al unor ocupații prea stringente, pe când de fapt, Ică îi destăinuise lui Nicodem intenția de a-și refăce textul adresei guvernului la care lucra, dar nu-l dăduse încă formă definitivă, pentru a-l alina mai mult cu cele două de care avusese avantajul a putea lua cunoștință dinainte și în timp util. Așa dar, prin manevrele Palatului cu fețele bisericești, se izbutise întârzierea în sensul favorabil intențiilor regale și teze și ținute declarației guvernului redactate de Ică.- Muzești fusese dintr-început de părere că declarația regală cea mai laconică trebuia să fie răspunsul la discursul lui Ică, fiindcă acesta va fi în orice caz cel mai războinic și gerosofil, deci fără elemente justificative a unui răspuns mai simplu, în conformitate cu teze celorlalte

declarații regale. La redactarea celui de al treilea răspuns, regal, Pichi a colaborat cu Busești întocmindu-se și pentru aceasta, deslășit ea și pentru unele prime răspunsuri două versiuni stit de asemănătoare încă, citind o singură dată cea conformistă, nu puteai s-o mai deosebești apoi la citirea celorlalte surori genene. Cea mai bună dovadă pentru aceasta este faptul că nici măcar Bălașanu, care a bătut la mașină toate cinci declarații de această dată cu patru în loc de două copii, adică în cîte cinci exemplare, dar numai în variante A. n-a remarcat nici o deosebire între ceea ce scrisese și copiile ultime ce avea să primească de la STIRCEA înscălite de Ică pentru a le băga la dosar și nu știe nici astăzi de texte genene și despre operația lui STIRCEA și că nici Ică nu va menține afirmația că nu citise acele texte, publicate și propunute de Mihai, ci altele asemănătoare dar mult mai potolite și acceptabile, cînd va găsi semnătura sa pe toate copiile, dar din nefericire nu și pe originalele Regale. Pentru că totul mersese destul de bine pentru Palet, Mihai montat de Ullea n-a mai vrut să accepte pretenția Cond. de a se considera mai mult decît șeful guvernului și a se plasa, ca în cei doi ani trecuți, la ceremonial de ziua saului în sala tronului, nu în fruntea guvernului, ci izolat, pe treapta intermediară între nivelul sălii și cel al platformei tronului în partea dreaptă a Regelui unde stătea guvernul, dar privind male, stînd diagonal, ca, să nu-ntoarcă nimeni spatele, ca și cum ar primi împreună cu ei toată ceremonia felicitărilor guvernului, și Corpul Diplomatic și de această dată și ale Patriarhului educator de cruce. Adevărul era - arată STIRCEA - că Ion Antonescu avea, de cînd ajunsese conducător al statului, ambiția mitocănească de a fi egalul Regelui. Astfel, în '41, Sime stînd cu guvernul dar în fruntea lui, deci în locul Primului Ministru ce nu era și ar fi fost normal să fie ocupat de Gen. Antonescu, care în fond nu era altceva decît Președ. Cons. de Miniștri cu mai multe puteri, dar cu un Regent, cum ar fi vrut să pară și prin urmare ar fi trebuit dinzul să facă discursul guvernului și nu să-l asculte pe Sime vorbind și să-l primească împreună cu Mihai, încercînd a sta lângă Suverani, așa cum făcuse, acestora nu au survenit mare dificultate a-l încadra pe A. MOGHEON, absolut scandalizat de această înfrîngere a ceremonialului C.R. și a protocolului Regatului care trebuie să

reprezintă în via ordinul de precădere în stat, să-l poartăm pe G.A. a cobori la nivelul guvernului în fruntea căruia-i era rezervat locul. I. Antonescu se făcuse verde de furie și spusese lui A. Moesony după ceremonie că nici Elena nu era de drept Suveran și deci nu avea deloc ce căuta în sala tronului la ceremoniile oficiale de stat, la care primise răspunsul "că toarnă de seces se scoscoră tronurile, respective tronul unei sale, M.M. hotărînd a sta în picioare cu R.M. în stînga se retrăsă cu un pas". Deci, deși lipsea Elena, Mihai s-ar fi așezat pe tron și l-ar fi putut obliga pe Antonescu să stea în fruntea guvernului. În anul următor, Mihai plecînd de la punctul de vedere legalist că într-o monarhie monarhul stabilește protocolul în stat, n-a vrut să renunțe la dreptul ei cîștigat din Iusultul Ordin al Regelui dar nici să-l oblige din această cauză pe fiul ei să accepte pretenție de "primus inter pares" al mîjicului de Antonescu, mai îngîmfat de cînd fusese avansat la gradul de mareșel, l-a pus pe Mihai să-i ordone lui Mardare a trimite cu două săptămîni înainte de ceremonie programul ei cu descripția protocolului și schițe arătînd exact locul fiecăruia și fixînd locul al G.S. doi pași în fruntea guvernului și unul înaintea Vice Președintelui. Mardare, militar devotat și supus lui Antonescu și în plus fricos, l-a pus pe Ulles să facă toate lucrările și schițele și să le trimită semnate de el ca Meestrul Curții însărcinat cu ceremonialul ei, Dir. Protocolului Președinției, nou înființată de Antonești după călătorie și ședere la Berlin, cu fostul adjutant al Prințului Nicolae "Caby-Mircescu" ca director și instrucții de a se lua după protocolul mussolinian și hitlerist, în concurență cu palatul, întrucît Dir. Protocolului de la Externe nu se pretase la aceste cereri ale Antoneștilor, considerîndu-se mai departe subordonat G.R. în materie de stabilire a protocolului în Stat, Mircescu nefindrîndu-i pune în vedere lui Antonescu că Protocolul Curții Regale îl desemnase în locul treptelor tronului locul de pe nivelul muritorilor de rînd, a încercat să cadă la o tranzacție cu Ulles, dar fără succes, așa că amîndoi conveniră a șterge de pe schiță cerculețul pe care ar fi trebuit să stea șeful guvernului și să lăsa pe-afumuratul cuceritor al Odesei să-și aleagă din nou singur locul, dar strîgîndu-i-se atenție că "Mihai îl ruga să nu mai stea pe trepte". Deși încă nu era interimarul Președinției, Iel a ținut de această dată discursul guvernului, iar Ion Antonescu

s-a răstît la Mardare cu voce tare cînd seeste, trimis de Mihai l-a rugat să coboare de pe treapta de sub nivelul tronului, gîndindu-se se urcase cu una mai sus, spunînd în cazul tuturor: "Nu-ai poartă de protocolul vostru; sîcse stau, aici rîmîni" El, ca și în rîndul trecut, tot dejunul de Anul Nou fusese strîicat de furia Mareșelului de a fi fost din nou poartit să intre în rînd cu guvernul din care nu se mai considera a face parte. Dealtminteri, după ceremonie, spusese tot lui Mardare ceea ce Mihai și Elena totuși nu-i convenea să discute direct problema ambițiilor sale cu din moment ce de la mai stătea în tribuna regală pe același nivel cu Regele, nu vedea de ce la poartă ar trebui să fie relogat la un loc umilitor pentru adevăratul șef al Statului, ULIRA, care era prezent la această discuție, și-a permis să-i explice că în tribuna regală și toată Curtea Regală stătea pe același nivel cu Suveranul pe cînd în sala tronului ea își relua locul corespunzător cu procederea generală în Stat. Antonescu nici nu-i răspundea atunci, dar nu i-a uitat această "obraznicie". Dealtminteri, interinutul de seun permanent al lui Ică se detora aceeași preocupări. Pentru a treia ceremonie de mine Anului Nou, Mihai era însă ferm hotărît să-l oblige pe "pseudo-Cromwell al Romîniei" să stea acolo unde el, Regele major și cîreacum emancipat de sub tutela guvernului, îi fixe locul și în consecință îi vorbise deja în cursul verii de această dorință și obligație lui Stîrcea de a veghea ca să și fie respectată. De la stricarea căruței pînă la mijlocul lui noiembrie, apoi vestea cu studiul cerut lui Stoica, iar și mai mult după insistențe lui Gretsianu de a se lua de Anul Nou cu orice risc de tensiune mare cu neștii și guvernul, o atitudine net deosebită de ceea din anii precedenți, Mihai l-a convins și pe Antonescu că ar fi momentul cel mai potrivit pentru a-i face față de toată lumea așfrontul de a-l oblige să-i ocupe locul prescripș de Mareștrul Curții din Înalț Ordin punîndu-i la nevoie pe lăchii săi tragă de minecă jos de pe trepte spre locul lui și reînceptîndu-se ceremonie înainte de a-l vedea acolo, acest eventual așfront, deși nu înțelegea să răspundă invitațiilor demnitarilor Curții, cedînd perfect cu declarațiile scrise de Mihai cu un subtext politic ce nu va lipsi și așa să creieze o vilvă și o nemai pomenită încordare cu bătrînul zbîr. Stîrcea nu a fost de aceeași părere, deose rece seceata cu totul inutil a-i provoca anticipat și cîreacum pe Antonescu cînd aveau tot interesul ca tensiunea cu neștii să fi găsească pe cit posibil unită cu guvernul prin Ică, pe care declarațiile egale îl vor expune peste mai mult decît pe seel ce

le pronunțe, așa că-l vom avea aliat de nevoie mai mult decât de voie și Ion Antonescu nu va putea fi aliat de pornit pe răsturnarea monarhiei, dacă Ică se va afla în tabăra dinastică. - Stăroos era gata pregătit de mult cu toate lucrările - orânduite în acest ordine crescând al importanței și valorii declarațiilor pentru Aliști, ca Ică să nu fie surprins de cele mai drastice înainte de a fi citit cele mai benigne și anume răspunsurile la adrese sa, a Muniului, a Patriarhului, apoi declarațiile "din burtă", întâi către armată și în al doilea rând ceea către țară și în sfârșit la coddă, programul pentru el și Ion Antonescu, iar între ele originalul B poste, din pusele originalul A, și celelalte patru copii ale acestuia, urmind a-i cere a i le parafa toate copiile, fără a putea reține nici una. - Ică și-a luat totul rezervor de birou și sub textul primei copii le stinge mai jos, ca să nu pară chiar semnătura primă a autorului orator, a tres o semnătură din cele mari și vizibil afectate și altele mai seunde, dar tot întregi, ca semnătura lui obișnuită, pe toate copiile celelalte în colțul stîng, inclusiv textul francezesc, după care a exclamat "Atite vreme cît sint, așa cum vîd, perfect conforme cu politica mea externă, nu se nimic de obiectat". Grebs de a pleca la revelion, perspectiva unor discursuri aliate penibile pentru regimul său și politica "sa" de care era de patru ori responsabil și faptul că Mihai se necăjea - cum aflase - a învățat răspunsurile sale pe din aferă, îl făcuse pe Ică să uite că ceea ce citea urme doar a fi publicat și radiodifuzat, dar nu pronunțat de Mihai fiindcă i-a spus după trei lecturi consecutive atente și cu recitirea unor fraze mai gingașe de repetate ori: "Eu-i schimb nimic; e texta mea, dar cea oficială, sintetizată în adevăr perfect - vă felicit dar să știți că vom avea bucluc cu monșii fiindcă aici s-or fi convenit să fie totuși pomeniți altfel decât prin tăcere și sub înțeleșuri, f. puțin maligne ce-i drept, dar pentru Killinger în special usturătoare; vom avea neplăceri, eu mai ales, dar și dvs. căci de Mihai nu se vor lega direct: dar nu-i nimic, am argumente suficiente pentru a riposte i" și semnindu-le pe toate copiile chiar mai epăsat și citet, fără ezitare, a adăugat că astfel Mihai nu se va fi străduit degeaba a învățat pe de rost primele sale declarații personale; care să fie cu noroc". Credes că terminase, dar atunci Stăroos i-a pomenit de program, înminindu-i cele două exemplare pentru el (Ică) și Ion Antonescu și ambele originale, edică

nu în copii de carton, nișnuit prezentate cu aspect și rugin-
du-l mai întâi să le semnase și pe acestea în celelalte patru
exemplare aduse în acest scop pentru buna ordine a dosarelor
Cămarilor Civile și Militare ale Curții Regale și ale Mir. Prot.
Președinției și Externelor, care le cerea lui Stăncu parafate
de Ică pentru descărcarea lor. De fapt, VLADIMIR nu ceruse lui Stăncu
nici o parafă, dar în schimb Ulles vroia să aibă un exemplar
semnat de Ică pentru arhiva specială a Protocolului Curții Rege-
ștului și care avea să-i prindă bine în ziua izbucnirii cri-
zei monarchice. În fond, această exigență era o simplă fantazie
de a lui STĂNCU izvorită dintr-un surplus de prudență și pre-
simțire că avea să-i fie de folos în cazul unei crime grave
cu aspectul de a-l Ion Antonescu căci protocolul statului și cu
stăruie mai mult ceremonialul C. R. făceau parte din prerogativele
regale rămase lui Mihai și necontestate vreodată de Antonescu,
incluse în ceea ce conferărilor ordinilor și decorațiilor și tutu-
ror celorlalte distincții conferite de Stat, așa că nu exista nici
o nevoie de semnături pentru o presupusă aprobare a programului
primilor de Anul Nou. - Întors la Palat, Stăncu a informat pe
Mihai și Elena despre victoria de toată linie, fără nici o ex-
cepție, nici o virgulă schimbată, totul semnat, aprobat și pro-
mis inclusiv respectarea protocolului " și depunând pe biroul
lui Mihai cele cinci originale și prime copii ale declarațiilor
sale plus acele ale programului pe care le ținuase ascunse la spate
spunându-i lui Mihai că aceasta era codoul de Anul Nou. Mihai
controla toate iscăliturile lui Ică pe care le analizase ca și cum
ar fi bănuit că erau false, intrucât nici el nici Ioanițiu și cu-
stăruie mai puțin Elena nu știau nimic din complotul lui Stăncu
cu Buzeghi și ar fi periat pe tronul lui că Stăncu nu va obține
niciodată acceptarea întocmai a textelor" de fabricație camă-
ră regale". Stăncu hotărâse într-adevăr cu Buzeghi a nu-l ex-
pune deloc pe Mihai și Elena iar dacă Ioanițiu ar fi știut de ve-
știgul său și Mihai. Dacă s-ar fi aflat trucul, toată răspun-
darea și oprobiul trebuia să cadă numai pe Stăncu iar până la
trecură hopului cu nenții și probabil și cu I. Antonescu n-avea
nici un rost ca Mihai să se poată simți cu muzee pe căciulă. Si-
ce nu se simțea deloc la largul său și tot trăia pe alt posibi-
lă cuvintele cele mai ascuțite. Dacă ar fi știut că Ică citise
altceva decât avea el, Mihai, să răspundă a doua zi, s-ar fi făcut
la pronunțarea discursurilor și probabil se-ar fi făcut figura

de a mai schimba cu Ioanițiu în ultima clipă este un cuvânt sau
frază, stricându-se tot efectul scontat al textelor. Pentru di-
minuarea de 1 ianuarie 1943, Stircea a convenit cu Ion să-l pri-
mescă personal cu un efort de ordă înainte de primele sosiri,
știind că va întârzie și calculând acea margine de timp necesară
pentru a-l lua semnăturile și a-l introduce în sala tronului pe
intrarea Curții Regale, dar nu a lui Mihai și Elena dinspre
partea tronului - înainte de sosirea lui Antonescu sau simultan;
în cel mai rău caz. Și, a sosit la 10 fără vreo 5-7 minute, cere-
monia începând la ceea fix, astfel că, după primirea guvernului
"in corpore" între 10 fără un efort și fără ceea, Stircea a
fugit dincolo de să-l mai aștepte vreo 3-5 minute cu birtoarele
pe care deci nu a mai avut timpul să le semneze în biroul lui
ci în picioare la masa registrelor și, făcând împreună un mare
sprint "de sprint" au ajuns în sala tronului după I. Antonescu
pe care așa dar Ullea îl primise în lipsa lui Stircea. Mihai s-a
informet de dispoziția Conducătorului la care Ion i-a explicat
ce spusese deja lui Stircea în sprintul lui că menținerea a
fost fixarea locului acestuia în descrierea protocolului și pe
schită, trimise tuturor participanților, așa cum i-a raportat
Mircescu chemat să răspundă pentru lipsa lui de vigilență. Dacă
n-ar fi văzut programul astfel alcătuit, ar fi acceptat dorința
verbală discretă a lui Mihai sau Elena dar acum spre a demonstra
că nu admitea să i se ordone unde trebuia să stea, era decia
să-și recupe poziția de pe trepte și în plus era rău infurată
de sfrentul public ce i se făcuse în "retrogradarea se publică în
documentul palatului". Nu s-a putut vorbi mai mult căci se făcuse
fără 1, iar Stircea trebuia să-l aștepte pe Ion spre a nu-l
lăsa să intre singur în sala tronului sau cu Suveranii, cum el
ar fi fost f. capabil, ca să-și dea seara de viitor conducător față
de dușmanii săi dintre militarii guvernului și nu-l salutase
încă de primire pe actualul conducător, așa că săindoi au intrat
la ține cu să se achite de această elementară datorie de poli-
tețe. - Dat fiind că, peoaperte se simțea destul de tare pe pozi-
ție în urma acceptării textului declarațiilor sale fără nici o
cenzurare și că, pe de altă parte, fusese prevenit la ține și
deci se aștepta la repetarea figurii de pe trepte, Mihai a in-
trat nițel încreștat, cu expresia se caracteristică de începă-
tinsare, iar când l-a văzut pe Ion Antonescu pe trepte, i-a făcut
seamă lui Ullea să-l poartea la locul lui. Ullea a ieșit deci

din rîndul demnitarilor și traversînd "coridorul" (adică spațiul liber al sălii între guvern și Curtea Regală) s-a dus la Antonescu și pe șoptite l-a rugat să-și ocupe locul protocolar pentru ca ceremonia să poată începe. Conducătorul s-a făcut rogu în clipe-a care l-a mîrit venind către el și punînd pumnul în soldul stîng a spus tare și destul de susibil pentru Mihai și Elena și toți cei mai apropiați, dar cu o voce răgușită care i-a scăpat de control scînd la cei de a doua vorbă cu trei sferturi de intensitate și ton: "Refuz să așez înăleg singur locul!" Stîrcea i-a făcut atunci un semn lui Ieă, care era visavi fiind amîndoi în fruntea rîndurilor opuse, în sensul de a interveni și el dar acesta s-a făcut a înțelege că-l invite să-și pornească discursul și a spus: "Bine, mai tare decît vorbele lui Ulles care continuase să-l roage pe Antonescu acum verde la față de revărsarea fierii și protestînd cu vocea stînsă astfel că se auzea doar un șchiopștat metallic" nu... nu...", a nu împiedica tîrerea cuvîntării, dar suzindu-l pe Ieă pornit pe discurs a intrat în rîndul rîu, el acum rogu ca zeul și făcînd un gest de scuză și neputință către Mihai care-l fulgera din priviri, furios că se lăsase pe tînjeală. Astfel pornise cuvîntarea abea citită și admirabil intonată de interinerul cap al guvernului în zilele acestuia, pe care primele cuvinte îl impresionaseră mai puțin decît ceea ce ridicolă de pe trepte, dar cu alt vorbes mai mult, mai aprins și cu totul altfel decît majoritatea lui se așteptase căci Ieă și-l mai schimbase perceptibil pentru Mihai și Stîrcea, în cursul nopții sau dimineții "stît de aglomerate" probabil după citirea lui Churchill, Roosevelt și Petain, în sensul favorabil răspunsului ce ătia că-l va primi, așa că variante A. devenea de acum mai puțin frapant discordantă - miniștrii generali dar și civili au început să-și des cu costele și să se privească unul pe altul cu nătre întrebătoare sau mirate și apoi către I. Antonescu stît de livid acum de furie incidentului cu Ulles încît nu asculta nimic ci se gîndea probabil doar la studiul lui Stoile, hotărît să nu mai stea pe trepte la anul. În timp ce Primul Ministru vorbea, Bălăceanu personal înmîna directorului Presei, apoi lui Iuliu Ionescu, vechi cunoscut de al său și - lui T. Șelșolu, sosiți tustrei după "toate textele și regule și guvernamentele - clericale" care astfel vor fi citite deja la emisiunea orei 12, înainte de sfîrșitul pronunțării unora și publice în zierele emisiunii

dar din nefericire fără rectificările adresei guvernului, pe care Ieă se pretinde că nu merita să fi făcute intrucît el se destina-
se doar impresiei mai concordante cu răspunsul regel faţă de
Antonescu şi de extremişti germanofili ai guvernului său. Dacă
membrii acestuia fuseseră surprinşi de orientarea nouă a şefului
mult abătută depe vechi traiectorie clasică a bombardamentelor
araterice ale lui Ieă apoi răspunsul lui Mihai nu i-a mai lăsat
să păstreze o ţinută strict curtenitoare, căci Mihai nu s-a
bîlbîit şi n-a sfîncet nici un cuvînt, ci şi-a citit textul se-
nat de interlocutor ca un elev de a I-a de liceu, însoţit apăsător
şi oprindu-se la virgule şi puncte, aşa că extremişti au avut
putinţa să-l comenteze pe şoptite între punctuaţii, fixându-l
cu stăruinţă pe cuedruplul responsabil al acestuia cărui i-l
atribuiau sută-n sută fără excepţie, pe cînd el, întors pe jumă-
tate către regele vorbitor, surîzîndu-i circumstanţial în chip
de apreciere. Totuşi, către final, cînd într-o frază care-l fre-
pese ieri pentru întorsătură ei estuioasă şi istetă, Ieă găsi
scum o reliefare de substrat vecină cu o poartă venicoasă şi mu-
cătoare, a tîcîit şi s-a uitat perplex la Stîrcea. A-avea că să-i
mai facă - spune Stîrcea - nici el nici I. Antonescu nici Killin-
ger şi-i dusesse pe tustrei de nas pentru chestiunea cu Rosetti
vizita la O.K.W. fundatiile şi lesismul său conformist faţă
de conducere, aşa că speră să-i ducă şi scum făcîndu-se de-o
dreptul indignat de presupunerea că declaraţiile regale n-er fi
curat antonesciene în fond şi formă, la propriu şi la figurat.
Urmărindu-i discret privirile ce se plimbau pe zidurile goale, al-
be şi lucioase, pe plefonul înalt şi înepoi la marmore de Carare
tăiată-n lespeni mari de mîieştrii ganovezi aduşi aleşi de Stoppe
pe locuşorul treptelor dintre două planuri, ce aduceau straniu
a valuri între două luntri în care seest nenorocos bătrîn pes-
cer de bastoane, coloane şi corone surite se-nespăţină mortie
a se-afige cu riscul de s-şi infunda mai mult decît picioarele şi
dosul strîbte, se gîndi Stîrcea că el şi Buseşti, erau de vină că
nu-l stopase hotărît pe Mihai să comită greşala scenei tipic ho-
henzollernească cu "progresul" care zădărnicea toată stratagemă atît
de reuşită nenei svînd însă scum realmente nici un smetec în
treburile Curtii. După corosonial I. Antonescu fusese mai mult
tres şi împins de mîin decît cu vorbe, de către Ieă, "să nu face
pe nebulul" şi se potolise insfirîit nitel intrînd cu scenele în
săliţă. Mihai şi Elena l-au primit extrem de subtil, urîndu-le
intîi, contraz uzanţelor, un an mai norocos decît cel expirat,

sănătate bună căci aceasta era lucrul de căpetenie și mai puține griji. Creștând că aceste urări erau altele cu vîile și cerecum ironice, în loc să se-nsemneze s-a îmbufnat mai rău, uitînd complet să-i felicite la rîndul său și spunînd că anul trecut adusesse armatei române marea victorie, așa că nu fusese fără de noroc, că de sănătate el nu dusesse lipsă și că de griji nu se făcuse adevărații conducători ai popoarelor, ci numai trîntorii care puneau pe alții să muncească pentru ce ei să-și poată duce traiul în trîndăvie. Mihai și Elena se făcuseră a nu înțelege elușis, dat fiind că I. Antonescu nu știa că "frelon" înseamnă bărăune și nu trîntor, pe frîntunește, așa că știa căre-l cunoștea mult mai bine pe Linne (marele naturalist care a fost primul să inventariere și clasifice toate speciile) decît pe Hecine; i-a răspuns că frelonul era din contră prea harnic și cu pericol, că el trei înțepături de ale lui omorî pe un om, iar șapte un cal. Ică încercase a schimba conversația, dar cînd A. Moesony a intrat pentru a le anunța sosirea Muntelui, I. Antonescu a revenit la subiectul ce-l dusesse, agățîndu-se iarăși de Moesony și spunîndu-i că "aceasta va fi fost ultima ceremonie de întii ianuarie la palat, dacă se va continua să se-acere s-a conteste în protocol locul corespunzător rolului nu de Prim Ministru ci de Conducător al Statului, ce era cu totul altceva". Dobitocul - spune Stîrcea - prost informat de cadoșii săi din C.M., își închipuia că tot A. Moesony conducea Curtea Regală prin el, Stîrcea, din umbră, ca o "eminență surdă" și în același timp urmîrea bătaia șelei ca să priceapă cîșii, Stîrcea l-a auzit pe adoptivul său răspunzîndu-i cu calul său britanic și o prezență de spirit macedoniană: "Vă privește dacă vreți să fie ultima dvs. participare la ceremonia Curții Regale de Anul Nou ! M-aveți decît să lipșiți de la această festivitate dacă nu vă convine protocolul ei ! Acesta a fost stabilit odată și pentru totdeauna de Carol I, a fost res ectat de atunci și R. Mihai îl va menține la rîndul său cît va domni, fiindcă-i dreptul său la care nu renunță. Sîntoși șeful guvernului numit de R.S. și înzestrat cu mai mari puteri temporare, dar nu altceva, căci Constituția noastră nu cunoște factorii intermediari între Suveran și Guvern ! M-aveți decît să consultați Cesația; ea vă va lămuri cum m-a lămurit pe mine președintele ei". - Antonescu s-a spucat să țipe dintr-odată cu voce spartă și scîrțîindă: "Nu mai există aici o constituție în afară de actele din 6 și 7 sept. 1940, iar viitoarea o voi face eu și nimeni altul; protocolul în stat de asemenea, căci trebuie să

oglindeasă realitatea și realitatea este că eu dețin puterea și mă voi și folosi de ea!". A vrut să continue - vocea revenindu-i, dar Ică l-a oprit spunând mai tare: "Te rog Ionel, nu aici și acum!" Mihai încântat de vorbele lui A. Moșoni și alb de furie la auzul ultimelor cuvinte ale lui I. Antonescu, a spus tare, târându-și silabisirea și trăgând cu coada ochiului la acesta "qui vivra verra". Elena pălise și ea de frica întetirii scandalului în preajma primirii Corpului Diplomatic iar Nelly se făcuse roșie de teamă. Numai Ică și cu Stîrcea, conștienți că omul era grav bolnav și "păcise o criză", nu erau prea impresionați. Stîrcea nu a mai sunit sfîrșitul scenei, dar în curînd repriza celui-alt duel oratoric, peșnic, avea să dovedească vădit că Ică se ținuse de promisiunea din ajun, intrucît spărînd pe scena momentului precedat de patron, pierduse buna dispoziție în care venise la palat și-a drum către locul său, acum pe flancul drept al rîndului cartonier, la dreapta lui Stîrcea cu-a pas înainte, ea și cum ar fi trecut în tabăra regală drept comandantul ei, i-a întinat sunibil înc-odată să stea cu el în fața sa, cu singurul rezultat de a-l coborî cu o trespță, pe prima peste planul lor, unde a început din nou să caute în zadar muștele, și, convins pe neașteptate de rigurozitatea censurii lui Ică n-a fost atent la scurta perorație monsignorislă pronunțată cu cel mai necesar accent padovean, nici la masecul frazelor armonioase abea recunoscibile prin lipsa intonațiilor cu care Mihai, indispus, neconcentrat și mai ales acum puțin convins de creștineștile perceptive pacifiste de trebuia să și le însușească predicîndu-le, a citi ecule de hirtie ce-o ținea cu ambele mâini uitîndu-se din cînd în cînd peste ea la Stîrcea cu un aer de seacă și unul de jenă către Truelle care părea să se eforteze a suzi și pricepe mai deslușit ce se grăie. Acest ponos avu însă și un folos: mai toți pelnipotențiarilor extraordinari su cerut lui Stîrcea textele, ceea ce i-a permis să le promită pe ascuns și trimite încă-n cursul dimineții grupeii legațiilor neutre respectiv "eliste, Ică de la jumătatea răspunsului la Patrierh, citit de Mihai extrem de frumos fiindcă nu mai vorbea decît pentru Patrierhul Nicodem, I. Antonescu și o suită de curteni din care mai bine de două treimi apreciau cele ce spunea la justa lor valoare. Ică începuse să tîngheze de pe un picior pe celălalt. Cele ce citise acum Mihai nu se potrivesc cu textul așteptat de el în ajun. Să fi fost tras pe aforă de Stîrcea, nu i se părea posibil. Elena și Mihai nu s'er preta la un atare joc! Dar atunci, cum se făcea că nu văzuse aceleași adjective și unele substantive ce nu le

puteau uita, mai ales în decurs de 12 ore ? deci s-a întors de unul
multe ori spre Stărces, uitându-se interogativ - scrutator în albul
ochilor săi, cu o privire și o mimică ce spuneau: dar este de unde
să mai răsarit? Stărces făcuse să nu pricepe întrebarea, ci doar
uimirea pentru felul măiestros în care textul era redat. Și astfel
Ică - care nu dorea nici să-l alerteze pe patron despre intenția
sa de a mai ține seama din texte și de aceea discută chestiunea
opririi emisiunilor și publicării declarațiilor abea în drum către
biroul lui Stărces îl pusese pe acesta să telefoneze Dnr. Pre-
sei în timp ce-și spăla mâinile în camera de toaletă ediscentă. Di-
rectorul era și el plecat de dejun, iar locțiitorul funcționar de
serviciu îl liniștea pe Stărces că totul era de mult gata aranjat,
emis, transmis și publicat în perfectă regulă cu mai bine de două
ceasuri înainte de "d-nii directori și șefi de cabinete". Stărces
l-a convins pe Ică că o rectificare în asemenea cazuri era cu mult
mai gravă decât textul mai virtuos intrusese să fi pur și simplu
recunoșterea de către un vechi truc diplomatic de reliefare ex-
plicită a caracterului neconformist al acestuia și pe deasupra o
subliniere în litere grase a pasajilor spinoase care, lăsați în
bună pace, nu erau deloc atât de relevante, căci el, Ică va con-
vinge din recitare că puteau toate fi interpretate și așa și așa:
cea mai perfectă dovadă fiind tocmai aceea că la primele câteva
lecturi din ajun nu-l frapaseră deloc pentru că le înțelesese exact
așa cum trebuia înțeles de Hitler, Himler, Ribentrop etc. Că
nu mai putea fi nici corectate nici retrase, odată ce spărușeră
și mai ales fuseseră rediodifuzate, recunoscute și Ică, dar cum
de nu le citise mai stent și nu văzuse cât de periculoase erau
unele întorsături de frază, expresii și cuvinte, tot nu înțelegea.
Discret, după dejun și cafele, Ică l-a rugat pe Mihai să binevoiască
că s-i scoate textele din "safe", dar nu în salon ci în altă parte
ar vrea să le citească, așa că f. natural și sigur de sine Mihai
l-a poftit în biroul său. Bucuros de a scăpa de societatea lui
specialmente neplăcută a lui Ion Antonescu, rămăseseră în birou
vreo trei sferturi de ceas, Mihai nescoțindu-i (din nici un safou,
ci din sertarul mesei) decât textele răspunsurilor, iar Ică, regă-
sindu-se la eventualitatea ce și textele adreselor cele două în-
finit mai importante să fie și ele diferite de ceea ce citise în
ajun, nu s-a mai spuset să-i ceară să revadă și pe celele.
Toate depeșele de felicitări aflându-se pe birou, Mihai îl pofti-
se pe Ică să le citească când s-a retras o clipă în camera de
baie, iar când a revenit înapoi neuzibil, mulțumită ușilor

silenzioase, covorurilor groase și tălpilor sale de crep, asculta
nu citea telegrese și scruta contra luminii hirtie răspunsurilor
regale, pe sonne ca să studieze dacă purtau urmele de răsături
ale unor cuvinte șterse și schimbate. Cum Mihai nu bănuia că Ion
ar fi putut citi în ajun altceva decât sonase și aceste, s-a îndră-
nit să-i destăinuiească suspiciunea ce-l rodea, a fost surprins
de secret examen al hirtiei, comunicându-i-l ca o senzație dove-
ditoare a neîncrederii fantastice a celor doi Antonesci față de
palat și tot ce-l privea sau esența de la el. Între timp, I. Anto-
nescu nu era nesulțunat de acest spate al lui Mihai cu Ion,
înțelegând că ajunseseră a fi în termeni de mai mare cordiali-
tate și intimitate decât erau de fapt, convins că mai era stun-
ci că textele fuseseră mai mult sau mai puțin opere lor comune,
pentru că nu fusese informat de această că cedase loc și dorinței
monarhului major de a-și redresa de acum încolo personal toate
declarațiile. În rîndul său, Ion nu se așteptase ca textele re-
gale să fie de valoare politică ce se dovedeau acum a comporta,
crezînd că vor fi suficient de amabile și simple ca să le
poată romania nițel spre a le ameliora. Că nu erau să ridice-a
slavă pe Fuhrer și politica oficială antonesciană, nu implice
necesarmente caracterul lor dogmatic insidios înfățișat sub
forma unor diplomatice manifeste de progres politic general.
Acest aspect nu ieșise stîit de clar în evidență cînd le citise
prima oară, așa că era normal ce el să nu fi exclus nici ipoteza
că originelul citit în ajun nu corespundea cu copile și fusese
ulterior fie retușat fie înlocuit. Dar din moment ce toate de-
clarațiile ajunseseră deja difuzate în lumea largă pe calea unde
lor și erau deci la ore scese, cînd s-a căutat urme de gușă pe ori-
ginelul lor, de mult omologate de toate serviciile străine de
radio-ascultare, cel de patru ori responsabil reprezentant al
guvernului și politicii sale extreme și interne care le con-
zura și persifera, nu mai avea încotro, rămînîndu-i doar fie
să-și protesteze semnăturile fără dovadă că fuseseră obținute în
mod fraudulos, dar aceste imediat căci ulterior actul nu mai
avea nici o valoare și s-ar interpreta doar ce un gest formal de
retragere, reparație și salvare personală problematică și în ca-
zul cel mai bun temporară sub hegemonia germană a Sud-Estului
Europei, întrucît ar lăsa desvăluit fondul manevrei urîdite, fie
că se predea evidenței făcînd "autră bună le joc prost" (bonne

mine a nouveau jeu) să caute s-l transforme într-un bun valorifi-
cându-l la maximum prin solidizarea sa cu politica regală, ba
mai mult, erogându-și paternitatea acestuia față de tabăra dușma-
nă democristiană f. probabil victorioasă în lumea-atrăgătoare până la
sfârșit și încercând între timp s-l minimizeze efectul destruc-
tor în ce există, vremelnice aliate și sortită înfringerii. Meniu
l-a trimis în mod special pe buzești înainte de bobotează la pe-
lă pentru s-l transmită lui Mihai toată recunoștința, mulțumi-
rea, admirația și aprecierea sa pentru efortul, spiritul de abne-
gație și sacrificiu în folosul binelui obștesc și fericirii vii-
toare a poporului român, în numele și interesul cărui avea pre-
tenția să vorbească, cu care se schitasse stit de prompt și sa-
tisfăcător pentru Aliați și opinia publică a lumii libere, deco-
rate de prime și cea de căpetenie îndatorire a Capului Statului;
cea de "s-și iubi și apăra țara".- Mihai și Elena sa și deslășel
tot grupul restrâns al confidenților lor intimi, la curent cu com-
plotul anti-exist ce se urzea în jurul tronului, când spre mij-
locul lunii a sosit mesajul lui Alexandru exprimând mereu satis-
fecție a tuturor intereselor la suzul declarațiilor regale și
mai ales la constatarea efectului miraculos anglo-americane și
toți reprezentanții lor.- Aportul cel mai însemnat politico-econo-
mic informativ, în general, pe plan intern și internațional, avea
să aducă în special schimbarea radicală a atitudinii "milionului
de evrei", de băștină română față de cel pe care sub domnia tată-
lui îl bănuiseră de simpatii legionare, fiind că știe că e duș-
manul pe rîndele victorioase a mamei sale, ambasadorul lor cea
mai de seamă din vârful piramidei puterilor în sat, iar regatul
legionar de scurtă viață, dar îngroțitoare pentru ea, îl suspecta-
seră a fi ținut mult cu sima decât cu Antonești în timpul rebe-
liunii, cu toate că el le dăduse tot sprijinul său slab dar nepre-
ocupat întru sistarea persecuțiilor anti-semite pe care tot ei
și Elena contribuiseră în bună parte a le reduce la ocol regis-
trare de defecare și discriminare utilitate, obiectă, dureroasă și
revoltătoare, dar totuși salvatoare de bunurile cele mai scumpe -
vieți omenești - care avea să-i ferescă, până la sfârșitul hege-
moniei naziste pe continentul european, numai în România, dintre
toate țările ocupate de călăii omizii, de exterminare-n masă că-
reia i-au fost victimele nevinovate, până la urmă și-a Ungarie
lor stit de adorată și preferată României perică și acum, fără nici
o rațiune inteligibilă și valabilă. De cînd cu declarațiile rega-
le, pe care evroisea le prinsese-n zbor, comentându-le chiar cu

prea mare eficiență de satisfacție și speranțe într-o înaintare în-
trecere a zecilor norocului ei, mesagiile clandestine de felici-
tări, îmbărbătări și asigurări de totală existență morală propagan-
distică, materială tehnică și informativă subversivă ce i s-ar
cere întru sprijinirea unei eventuale acțiuni de răsturnare a si-
tuației politice interne și externe a țării, începuseră să ningă
asupra Palatului. Fără să știe acest limbaj nu era ținut de cei
doi păstori oficiali ai binelui și propagării comunității de care
trebuia să aibă grijă, nici chiar în stîlce cuvinte de către lo-
cotentenții lor, dar înseși comunicările făcute lui Mihai prin A.
Kocsoni de către baronul Neuman (I.T.A.) și prin Stircos de Max
Augnith, care amîndoi ieșiseră astfel pentru prima dată din rezerve
prudentă ce o păstraseră pînă atunci față de palat, dovedeau lim-
pede importanța pe care cei doi salvatori adevărați ai evreilor
românești - întrucît vărsaseră "Patronajului" în termen de trei
zile patru miliarde de lei, atunci vreo cincizeci de milioane
de fr. elvețieni pentru oprirea evacuării evreilor sîlători în
interiorul granițelor țării spre "Transnistria" oficială, dar de
fapt către necunoscute destinații nord-estice unde ar fi urmat
sorte milioaneilor de evrei austrieci, cehi, polonezi și baltici
în lagărele de muncă exterminatorie ale organizației inginerului
Tot. Stircos arată că singurul domeniu în care sprijinul evreilor
române oferit avea o valoare deosebită pentru palat era îndubita-
bil cel informativ, iar tema principală: date precise asupra cantita-
tății și calității efectivelor "combatante" și auxiliare germane
stationate pe teritoriul național și în jurul apropiat al acestuia
a puterii lor de foc, armamentului, stocurilor de muniții, mate-
riale și alimente, amplasamentul lor, moralul trupei, etc...și în
accesul privință avea să primească rare și puține, dar în schimb f.
judicioase observații asupra stării de spirit și date, după cri-
terul gurilor de brînit, ca bază de estimare cea mai sigură a
numărului efectiv de soldați nemți aflați în țară și a sto-
curilor lor alimentare, de proveniență românească. După încheierea
declarației făcute de Mihai cu ocazia zilei anului/1943. Stircos
arată că, consultîndu-se cu Buzzeți și Vișcianu secrete ce și Pote-
peanu l-au sfătuit de a sesiza cît mai discret, dar din timp pe
toți acei absolut siguri și devotați. În consecință, Stircos, Buzze-
ți și Vișcianu și-au împărțit misiunile secrete: Buzzeți alarmînd
pe Meniu și Brătianu care la rîndul lor și-au mobilizat toate ele-
mente din partidele lor respective, pe bune credință, discrețiune
și capacitatea de a alerta la rîndul lor pe toți acei capabili să

"ridice nasele la momentul operațiunii. Vișoianu punându-l pe generalul Aldea - sosit și el ca Potopescu de Sf. Ion în capitală, dar nu ca să-l ureze lui "Ionică - grenafon -" (altă poreclă populară a lui I. Antonescu de Mihai de la necerșii de la garaj, cică "fiindcă ar avea o muniuță-n câpățînă) mânăte, noroc și vîstă lungă, ci ca să aflu ce s-a întîmplat cu Mihai să fi ținut asemenea discursuri și apeluri - să-și prelucereze camerarii generali și colonel-activi de absolută-ncredere, cu scopul unei discrete acțiuni de lămurire înlăntuită mai departe, a cadrelor, necontaminate de spiritul frăției de arme, din corpurile staționate pe teritoriul național și în special cele din Muntania și Oltenia, cu recomandarea unei deosebite atențiuni de a se păstra secretul regal: Stîrcea preluînd după cum spune el - una din cele mai gingașe misiuni diplomatice din toată cariera sa de pin-stență, caume de a explica toată problema lui Nicodan, fără să-i spună mai mult decît trebuia să știe despre partea "putschistă" eventuală, dar de acum din ce în ce mai probabilă, cu care va fi necesar să se soldeze răsturnarea alianțelor, nici despre tratativele propriu zise, cu rezultatele de a-l fi convins integral de dreptatea nu a cauzei regale ecuestre, pretextate, ci a celei mari care era și cauza celor două vechi partide democratice unite și aliate Puterilor ce vor fi indiscutabil victorioase; de a-i fi scutit cuvîntul de Patriarh că nu va exista să sprijine, în orice împrejurări s-ar întîmpla să se desfășoare criza cu Antonescu, pe Mihai și ca să se ier între timp să-și convoace pe rînd cît mai curînd pe toți mitropolitii și episcopii pentru a-i avertiza despre gravitatea consecințelor pentru viitorul țării și al bisericii ortodoxe autocefale dacă ar fi lipsite de singura pavăză istorică permanentă, sigură și eficace a nestîrnării și propășirii ei, Corosna și prin urmare datorie lor de a o sprijini așa cum ea sprijinise totdeauna biserica și părinții ei; Cota a fost și el informat despre tot ce s-a descris mai sus privitor la declarațiile regale și furtuna ce se desenează la orizont în ura lor, pentru a obține concursul lui întru serizarea Președintelui Iupu, în numele lui Mihai, lăsîndu-i lațitudine de a vorbi la rîndul său cu ceilalți consilieri ai Înaltei Curți de Casație și eventual unele personaje din lumea judecătorească, pe simțămîntele, discreția și contribuția cărora ar crede că s-ar putea bizui Peletul și la care deci era consultat a se apela în mod preventiv ca să poată la rîndul lor pregăti spiritele în vederea rolului corpului legislativ întreg la tabăra constituțională. Stîrcea a prevenit prin Maniu pe generalul

Niculescu, prin Ioanițiu pe Mihail și Dăscăleanu ce și pe profesorii universitari cunoscuți mai intimi ai lui Mihail prin Pichi, pe colegii vechi devotați ai tatălui său tot din cercurile universitare și prin Elena pe fideli ai doctori, iar înăfrăit prin A. Moșoni pe toți prietenii lui siguri din cadrele vechi și active ale armatei și partidelor nedemocrate ce și pe fețele bisericesti ale celorlalte culte, iar prin Irgu și Wildermann, Max August și alții încă dentul de puternici înrăsăriți (Pinkas, Karmits, Stern, Alfent, etc.....) fără a lăsa să transpire încă nimic din preocupările Palatului față de cercurile tătarăscene, georgiene și euziste net pro-antonesciene (intruic Dina și propunea să-i vorbească personal lui Georgescu B, doar abia când s-ar cere, odată izbucnită criza efectivă), societatea mondantă în general (Jockey-Automobil, etc.....) nici prietenilor comune ale Elenei și Măreșăloșiei, de la care dimpotrivă nucleul aștepta să afle ce se sucea la vilă. Informațiile ce determinaseră pe Stărces și ceilalți a lua această precauție, ce avea să se dovedească a fi fost salutară în toată criza, le proveniseră cuși concomitent de la Ioanițiu, fiind elarnat de-o binelac de această dată de cămătușă sa, cam neliniștită de faptul că soțul ei avea parte să fie silit să se compromită iremediabil cu tabara dușmanilor Casei Domnitoare la care ea personal ținea mult sentimental și de la Ion care începuse dintr-odată să tangheze rău, refuzând politicos să mai vină în audiențe "oficiale și la dejunuri", să-l pri-mesească pe Stărces la președinție și să răspundă personal la telefon, aranjând însă cu totul pe neașteptate s-o contacteze prin ALICE STURZA pe Nelly că Elena să-l invite "telefonie" la cina ei pe care din politete față de soacra nu l-ar putea refuza și cum dorința i-a fost satisfăcută, a povestit lui Mihail și Stărces cu scest prilej că Killinger fusese înfine la el cerind să cunoască motivele pentru care guvernul român a ținut să inaugu-rose anul hotărâtor pentru soarta Reichului și a României, care se juca acum la Stalingrad, printr-o declarație care ar fi stărnit în România un val de indignare în rândurile tuturor cetățenilor conștienți de gravitatea orei, dar natural de bucurie în seale ale evreiesei (Judantun), ale opoziției democratice și de "Brunnenvergitter" și spioni britanici din rotipendade românești, iar în Reich stupefacție, nedumerire și maree nemulțumire a partidului și guvernului. Intr-o expunere de mai bine de o oră, întreruptă constant de protestele violente ale baronului

congestionat de efortul de a o urmări și prinde în ce măsură
era realmente victime unei manevre de șantaj a principalului
alist militar al Reichului toamă în clipa când acesta se abă-
tea în tot stit de reale greutate pe frontul de care depindea
salvarea sau prăbușirea sa, Ică îi dezvoltase tensiunea, încor-
când e-l cepta pentru o "ultimă încercare de e-l convinge pe
Führer să-și schimbe atitudinea față de unicul său adevărat și
sincer alist deșă era profund nedreptățit, pentru raportarea
căreia Freiherrul îi ceruse un memorandum pe care Ică îl refuza-
se pe motivul că cuplase deja Reichkancellei cu menorende de ca-
re deci nu dădea lipsă, ci de înțelegerea și bunăvoința celui
care, după toate imensele succese raportate în misiunea sa di-
plomatică la București, ar fi trebuit de mult să se facă sube-
sadorul României pe lângă Cancelarul Reichului pentru eliminarea
acestui unic dar f. mare stit militar cît și politic,
romano-german, cu rezultatul că acel căruia Ică îi mai spusese
că ar merita, de ar reuși să-l înlăture, cetățenie de onoare
și improprietății în țara aceea care-l primise cu stite
ospitalitate și-i arăta constant stite prietenie, scosese creionul
și hirtia ținând sub povara eforturilor de a reuși să sin-
tetizeze măcar punctele esențiale ale expunerii săptămânale a
interlocutorului său, ce să revină a treia zi cu Steltzer abea
sosit, cu primul avion de după întârzierile ultimei săptămâni
de ninsoare, și care a avut obrușnicia să protesteze, fără nici
o calitate în funcție de consilier al șefului său ce-l însoțea
oci doar în chip de secretar venit a nota pentru-un raport cir-
cumstanțial declarațiile din presajul ale interviului șef al
guvernului român, că procedeul de a rezolva probleme intime in-
ter-aliste prin declarații publice programatice de Anul Nou
era cu totul neobișnuit și inadmisibil în raporturile diploma-
tice dintre două state aliate și să mai ceară și lămuriri asu-
pra împrejurărilor în care I. Antonescu a înțeles să recurgă la
înrolarea Corcovei în această nouă și periculoasă formă
de a-și manifesta față de un Mare Alist atitudine inamică și
prejudicioasă, drept care Ică-l chemase la respect anunțând be-
neficiarului audienței că nu i-o acordase și-lui consilier și
ar cere imediat puseră capătul prezenței lui tolerate exclu-
siv pentru facilitarea transmiterii comunicării făcute lui Ică
doar mai continuă să-și depășească rolul Ică sperase după acea-

aceste două convorbiri să fi câştigat răgazul necesar pentru a întârzia sau poate evita total vrea intervenție de a Führerului dar după nici o săptămână, Killinger ceruse a fi primit de Ion Antonescu, fără a da cererii un caracter de urgență, nici să îl unui demers de făcut în numele personal al lui Hitler, așa că el, Ion, fusese silit să-i de lui Antonescu mai ample explicații asupra celor două demersuri anterioare ale lui Killinger și totuși cu totul personale ce i-o opusese, despre care prin-stăruia nu pomenise la vild decât ca de un fapt neimportant și fără de posibile urmări mai grave, liniștindu-l totodată pe patron în legătură cu efectul ce-l produsese din ce în ce asupra lui raportele mereu amplificate ale "licheliei de Eugen Cristescu și altor compari stat-majoriști de ai lui" și obținând ceea ce fusese de cea mai esențială importanță, răspunsul către L. Pătrășcanu că M.A. era suferind și nu primea nici o vizită până la restabilirea sa totală, rugându-l în consecință pe reprezentantul Reichului a se adresa capului guvernului pentru orice comunicare ar dori să-i facă. - Aproape concomitent cu plecarea lui Killinger Boosy ceruse imperios agrementul pentru a putea veni la centrul, spre a cunoaște situația și a cere instrucțiuni verbale, întrucât nu era în măsură să mai răspundă cererilor de explicații asupra declarațiilor de Anul Nou și evenimentelor interne sau externe ce le determinaseră, cu care era asaltat de către Heisecker și acum de von Ribentrop. Ion-i răspunsese întâi negativ, punându-i neîntârziată instrucțiuni scrise a tot lămuritoare, ce după nici 24 de ore, aflând de chemarea lui Killinger la Wilhelmstrasse -cum se crezuse la început-, să-l rechemă spre să-l invite a sosi imediat la raport și instrucțiuni verbale, astfel că Raoul a ajuns din fericire a informa pe Buzăști, Ion, A. Moșoni și Stărcuș, înainte ca să fie primiți de I. Antonescu atât el cât și Killinger întors cu o întârziere de aproape două zile față de cerelara sa berlinenă.

În primele trei zile, nimeni nu se sinchisise la Reichskanslei de ceea ce câpătaseră posturile de ascultare, principalii factori responsabili fiind dealtfel plecați din Berlin, Hitler contrar celor ce crezuseră, petrecuse toate sărbătorile fără să miște de pe front, respectiv Marele Cartier General din spatele nordic al acestuia; discursul lui fusese imprimat pe placă și dat pe Deutschlandsender fără mențiunea locului de unde vorbes, dar fiind precedat și urmat de itonuri în parte petrecute și în parte închipuie a se fi întâmplat sau a fi

foară programate de Berlin, toată lumea s-a rămas convinsă că vorbise din Reichskanzlei. Abia după înregistrarea concentrării la posturile de emisie și ziarele străine, în special a celui săptămânal al lui de Salis la Berna și articolelor de fond ale marilor gazete elvețiene, iar pe de altă parte siferea de către Gestapo a celor ce se vorbeau în cercurile legațiilor neutre din Berlin și apoi prin rapoartele parvenite din celelalte capitale europene, Weizsäcker, primul întors la datorie după vacanță, a fost și primul să sesizeze și să dea alarmă cu privire la discrepanțe între declarațiile românești încheiate regale din anul acesta și cele ale anului precedent și să releve totodată refinamentul textelor interpretabile în două sensuri, atribuind firește grije acestui echivoc geniului inventiv și versatiliș cunoscut al prof. de drept Mihail Antonescu. Hitler, membrii guvernului, inclusiv Ribbentrop plus toți comandanții militari și gendarmii care l-au vizitat la O.K.W. de Anul Nou, nu remarcară absolut deloc ceva anormal și nimic suspect în acele declarații până când Fuhrerul a primit raportul trimis direct la Marele Cartier General, de către W. în lipsa și oarecum peste capul lui von Ribbentrop ca să-i facă figură, întrucât nu se-nghiteau nici una reciproc. Himmler, prezent la citirea raportului urgent, secret și personal, a făcut o crină de turbare cerind destituirea imediată a lui Ribbentrop, care, chemat împreună cu W. pare să fi fost epistotizat de cei doi Hitler și Hitler stăt de grav înalt contele Stroschitz, de obicei bine informat despre dedesubturile Cancelariei Imperiale, și dădea demisionat și înlocuit cu Bersens sau von Popen, iar von Weizsäcker a fost sunat spunând că preluarea lui Auswertigen Auto de către Fuhrer personal cu Weizsäcker ca Subsecretar părea soluția cea mai probabilă. Dar, și în rândurile Gestapoului și mai ales a celor din România erau așteptate deosebit de câteva figuri marșante și tăieri reze în armata agenților locali mărunți, toți reprezentanții principali căutați în van la București, fiind convocați de urgență la Berlin - ceea ce ne explică lipsa lor stăt de îndelungată de la București - însăși situația lui Killinger părind a fi cam compromisă în urma unei dări de seamă despre primirea Corpului Diplomatic la palat fără nici o mențiune a fondului cuvintărilor pronunțate, trimise în anexă printr-o adresă unui subaltern drept literat, de înmormintat în arhivele A.A. Potrivit informațiilor lor L. Suediei, Himmler ceruse a fi lăsat să "ancheteze cazul la fața locului", pe când Goebbels - "alt candidat posibil pentru

Ausschütiges Ante" - părea, după aceleași surse, să fi oprit pe
Mührer a sări peste el, obținând convocarea tuturor responsabi-
lilor diverselor sectoare la o conferință la Reichskanzlei în urma
căreia Manfred primise ordinul telegrafic s-l sonda pe Ică, apoi pe
I. Antonescu înainte de a fi chemat să-i explice Mührerului nobile-
leschiubări de atitudine față de acordurile politicii comune sta-
bilite cu prilejul conferinței de la Berlin. Simultan Bossy fusese
chemat de Weissbaker și invitat a răspunde unui chestionar sub
formă unor sendeje politicease, dar carecum ultimative, întru elucl
darce guv. german în cel mai scurt termen, drept care ceruse Externe
lor avizul relativ la oportunitatea deplasării sale. Bossy nu as-
cunsese lui Ică și nici Palatului păreror se că Hitler va cere lui
Ion Antonescu în concluzie renunțarea guvernului român cu scopul
eliminării lui Ică de la interimet și Externe. Recll considera și
rămânerea lui Stiroce la Curtea Regală de acum f.alestorie, chiar
dacă n-s acceptat să ia asupra se textele pe care el le atribuia
tot lui Ică, deși acesta îl relatase adevărul, pe care spunea că n-
meni nu-l putea crede, așa că n-avea nici un rost ca Ministrul de
Externe să nu le ia asupra-și în loc să-scoare s-și nicșora răs-
punderes cu prea puțin ca să-i poată recolta circumstanțe ste-
nuate stit pentru cuvintarea se proprie cit și pentru a fi lăsat
să speră declarațiile lui Mihai. De salvat nu-l mai putea salva de-
cit Ion Antonescu, de care Hitler nu se putea lipsi în situație
actuală a frontului, dar fără nici o victimă totuși nu era de pre-
supus că s-ar putea splanș incidentul, așa că scotea absurd ca
Stiroce să-l facă pe Don Quixotte pentru s-l cruțe pe Ică pe care
tot nu-l putea salva decât cei doi Himler și Hitler insistau nospă-
rat s-i cere capul, iar pe Mihai nu Stiroce ci numai primul minis-
tru îl putea scoperi dacă această se legea și de el, ceea ce Bossy
nu credea probabil pentru aceleași motive ca și în cazul lui I. An-
tonescu, iar dacă într-adevăr acesta încerca să profite de prilej
pentru a lichida monarhia, ceea ce iarăși nu-i venea să creadă,
recunoșterea redactării textelor regale era tocmai cea mai tă-
lășă armă pusă în mână usurpatorului contra Curții Regale. Min-
fericire, Ică manevrase pentru moment destul de abil ca să-mpiedi-
ce contractele lui Killinger cu Bossy și I. Antonescu care astfel
- probabil dar nu sigur - încă nu-și dădea seama de amploarea
scandalului stîrnit de declarații la Marele Cartier General și
Wilhelmstrasse, iar norocul meu a fost că putusem de asemenea să-
încurajez pe Bossy s-l susține loc & pe Ică față de I. Antonescu
nesperiindu-l ci minimizînd scandalul și consecințele lui posi-

bile și determinându-l a rezista față de încercările celor doi
Hitleri de a obține de la el stăruirea lui și astfel opoziției se
putea înțelege mai ușor cu el decât cu I. Antonescu, având în
faze actuale neapărat nevoie de el la Președinție cum și astfel
I. Antonescu nu trebuia să se lipsescă de el ca cel mai suplu și
rezistent paratrăsnet ce-l apăsase și-l va putea feri și-a viitor
în modul cel mai eficient de fulgerele lor.

În chias clipe întoarcerii sale de la Marele Cartier Com
mun, Killinger a cerut să fie primit imediat de I. Antonescu pentru
a-i comunica de urgență un mesaj personal al Führerului. Totuși
I. Antonescu nu i-a acordat audiență decât în seara următoare, sub
pretextul că ar fi suferind și nevoit a păstra patul înăuntru o zi
dar s-ar scula exclusiv pentru a-l putea primi mâine seară. - Pre-
cum era să aștepte ulterior, întâi prin Nicky Hauser și apoi prin
de la Albrecht, Fips, Gerstenberg și Clodius, această întârziere
i-a exacerbât furia lui Killinger, care fusese f. grav admonestată
de Hitler pentru felul deplăcut în care veghiera asupra intere-
selor Reichului în România și de succesul misiunii actuale a că-
ruia pâruse a fi condiționată rămânerea sau înlocuirea lui la
București, astfel încât - după cum își povestind celor de la Palat
scena cu care a debutat întâlnirea de la vilă a fost de o violență
extraordinară: văzându-l pe el lângă Mareșal la intrarea sa în
biroul acestuia, a început să țipe că ceruse a fi primit singur
și nu înțelegea să vorbească în prezența "des Herrn Professor Mi-
chael Antonescu", iar când f. puțin bolnavul Ionel a țipet, mai
tare că atunci n-avea decât să se-ntoacă la legăție, Manfred și-a
pierdut cumpătul depășindu-și instrucțiunile, intruelt a abierat
că Führerul nu-l mai socotea pe dl. profesor M. Antonescu a face par-
te din guvernul român și dacă Mareșalul Antonescu insistă o-l mai
ține la conducerea acestuia nu mai era dispus să-i asigure durata
regimului actual din România, la care I. Antonescu i-a răspuns și
mai tare că, dacă acesta era mesajul cu care-l însărcinase Führ-
rul, putea să considere că se achitase de ultima comunicare ce o
făcea ca reprezentant al Reichului la București și că d-nsa va în-
sărcina pe reprezentantul său la Berlin să aranjeze întâlnirea
d-sale cu Führerul într-o lămurire directă și personală a situației
din România și atitudinii guvernului prezidat și de acum înainte
de prof. M. Antonescu. Apoi, fără să-l lase să mai vorbească, i-a
spus că nu admitea nici un amestec al nici unei puteri străine, decât

nici măcar al Regelui Aliat al României, în treburile ei interne, că I. Antonescu făcea și desfășura guvernele române și nimeni altul, așa că respingea hotărât și cu indignare încercarea de a i se dicta alegerea colaboratorilor săi, iar dacă reprezentantul Reichului mai avea ceva de adăugat, intru explicarea ieșirii sale inadmisibile și de care el, I. Antonescu refuza pur și simplu a lua seama, trebuia în primul rând să-și retragă declarația imprudentă și apoi să lămurească motivele neînțelegerii intervenite nu din vina guvernului român, ci din aceea a reprezentanțelor Reichului în România, în raporturile până acum netulburate între cele două Puteri Aliate, dar numai în prezența Prioului Ministru interimar cu care-l invita a relua bunele relații oficiale și personale din trecut. Freiherrul simțise că sârise peste el și că și-ar rata complet misiunea și compromite ireparabil postul la care ținea enorm, s-l intimide pe Mareșal cu amenințări ce se avertiseră a fi fără nici un efect și dându-și seama că nu ar putea ajunge la nici un rezultat decât nu se-înțelegea în mod amical cu acest soldat și cu care Adolf nu-l autorizase a strica total cărăța deoarece avea mare nevoie de dînsul în toată bătălia de la Stalingrad, s-încercă s-o dregă, făcînd rezerve asupra celor ce spusese, acceptînd să discute în fața lui Ică să se speze și să-și potolească tonul și limbajul comunicînd în stăbilitate cererea Freiherrului de renunțare a guvernului în sensul limitării puterilor interimarului cu explicațiile cele mai amănunțite ce le avea consemnate într-o notă cu analize tuturor declarațiilor anexate în traducerea germană și a comentariilor eliste și neutre - lucrare de lectură Weinacker - pe care I. Antonescu a predat-o lui Ică spre a o studia și răspunde, în timp util. Drept răspuns Mareșalul i-o repetă lui Killinger, spre a-l informa pe Führer, că nu intenționa să se separe de primul său colaborator în care avea absolută încredere, căruia nu avea nimic de reproșat, care nu ducea nici o politică personală, ci acționa cu care el, I. Antonescu, era perfect de acord, adăugînd că nu știa destulă germană pentru a putea aprecia cum erau traduse declarațiile de Anul Nou ale guvernului și că nu-l interesea, pentru că nu se lua după comentariile țărilor democratice, dar că textele românești nu comparea absolut nimic supărător pentru Reich ale cărui țeluri de război nu erau, pentru că nu puteau fi eșuate ca ale noastre și i-s dăruit apoi în alte cuvinte exact textul lui Ică privitor la stăruirea din țară, psihologia specifică a soldatului român și oportunitatea rezolvării cât mai neîntîrziată a problemei Ardealului de Nord. Audiența a ținut

peste două ore, deoarece, revenindu-și din cuoțiile firești ale începutului ei furtunoase, Ică a pus capae convorbirii, desvinovățindu-se cu o-dreac de argumente minore suplimentare, declarații ditirambi-ce de sincer lealism față de politica lui I. Antonescu, de strinsă prietenie și colaborare cu Germania și acceptând reproșul acestuia de a nu fi accedat la cererea anterioară a Freiherrului de a i se prezenta un nou memoriu arătând lămurit punctul de vedere al gu-vernului în reiterarea cererii sale de rezolvare a chestiunii Ar-dealului, cu promisiunea de a repara această locuință în cel mai scurt timp, pe când Killinger a cerut să i se mai explice de ce de-clarațiile cele mai "defetiste" au fost puse totuși în gura lui Mihai, la care Ică a făcut imense greșeli să-i replice că nu le redactase dinșul ci însuși Mihai dar că le aprobase întrucât acesta nu era responsabil de politica țării și putea prin urmare să expri-me un punct de vedere mai puțin intransigent și mai pacifist decât guvernul fără să-i angajeze pentru aceasta cîtuci de puțin politica oficială, cunoscută din moment ce o urmărea cu stîră consecvență și strictețe! Manfred, surprins de răspuns, s-a rîs pentru prima dată, remarcînd că nu credea că "tînărul Mihai" era în stare să scrie singur aceste f. sbile și peride texte, la care Ică a încercat-o - poate dinadins - și mai rău, retorcind că avea la polat pe cine să-l ajute la asemenea redactări, cu rezultatul că răspunsul a preferat: "Natürlich, der kleine Moosoni....!" ca să adauge apoi către bătrîn că prin urmare Nova-Scoppe avusese dreptate să fie ne-liniștit de numirea lui Stîroea. După plecarea lui Killinger, care nu-și retrăsese mesagiul, nici nota, ci anunțase doar că va refuza și comunica Führerului răspunsul Corosnei, iar la sugestie de a ple-ca din nou la Marele Cartier German cu memoriul și lămuriri verbale, a răspuns numai că va încerca să fie primit din nou de Führer, dar nu garantează asentimentul acestuia. I. Antonescu care de fapt nu pres citise personal toate declarațiile regale, ci se luase după afirmațiile lui Ică despre conformismul lor - le-a cerut și s-a opu-cat să le studieze, cu rezultatul că a fost tot stît de indignat ca și Killinger, respectiv Weizsäcker.-

Ică a rămas să cîneze la vilă și să-moore - după cum a pretins față de Stîroea ulterior - s-a lăsat pe bătrîn care și-a revărsat acum toată furia energiei, din cauza neașteptării inter-venției brutale a Führerului în treburile politice interne românești asupra lipsei de vigilență a lui Ică, deoarece acesta i-a destăinuit

că textele ce îi fusese supuse abea în noaptea Anului Nou fuseseră
mult mai blinde și că răuines și acuz cu impresia că le substituise

Stircea altele mai tari, deoarece recunoștea că nici el nu ar fi
acceptat să fie publicate cele care au apărut și au fost pronunțate
de Mihai. Stircea fiind chemat de I. Antonescu la Președinție și bă-
nuind că în legătură cu textele în cauză i-a cerut lui Ulles, și el
chemat să ia în geantă originalul semnat de Ică și primele
copii ale tuturor declarațiilor regelui parafate, într-un dosar pre-
zentabil, împreună cu adresele către Min. Prop. Dir. Presei și Dir. Nat.
Radio România parafate de Ică. La 6 fără un efort Stircea a plecat
cu Ulles la Președinție, ca la prezentarea lor la Cab. Pres. să li
se spună că erau așteptați la vilă, unde au sosit deci la 6 treizeci
cu câteva minute. Au fost conduși la etaj în salonul vinevi de
birou, unde DAVIDESCU și ZAHARIA plus încă doi ofițeri mai tineri
au rămas cu ei fără a face nici o conversație ci tratându-i ca și
cum ar fi - orotă Stircea - un comisarist de poliție. Între timp
Davidescu ieșea și intra la fiecare minut cu sare misterioasă și
grave pe care el - Stircea - se făcea a nu observa, iar la vreo
douăzeci de minute după sosire intrând în tromba i-a poftit pe un
ton sprosne obresnic, de comandă militară, a între la R. S. Dl. Mare-
șel, unde a intrat și el și Zaharia și cei doi subalterni, postându-
lângă ei, iar la birou mai erau doi ofițeri, un statmajorist cu o
geantă și un colonel de la Justiție militară.

Cum au decurs lucrurile aci, Stircea declară textual:

"Mareșelul era așezat la biroul său, iar la dreapta
lui, Ică stătea într-un fotoliu, drept, grav și nerezemat. Eu puteam
fi văzuți distinct fiindcă înaintea lui Ică era o lampă reflector
brazată asupra unui scaun așezat la vreo trei metri în fața birou-
lui. Încinte de a-mi da seama că eram atrași într-un simulacru de
anchetă, spusesem intrând în cameră: "D-le Mareșel, d-le Președi-
te, am onoarea să vă salut", pe când Ulles se inclinase fără nici
o vorbă. D-lor mi-au răspuns, așa că m-am uitat mirat, stăbind
ironic la Ică și apoi la Ulles, care se făcuse palid. Mareșelul
uitându-se la el i-a spus: "Ulles, stai aici", arătându-i un
loc chier în dreapta sa lângă zidul din spatele lui Ică, unde Ulles
s-a dus să stea în picioare privind cu un aer de ciine bătuț către
ofițerii așezați în birou când intrase. Apoi a făcut un semn lui
Davidescu care i-a spus lui Stircea pe șoptite să se așeze pe
scaunul său, lucind. Pe vremea aceea, încă nu știam nimic de
anchete, dar am simțit deja la Geneva că Gestapoul folosea ca un
chin breșarea unei lumini puternice în ochii celor anchetați și

... această poveste, se indignase cereul cucoanelor anti-nuiste, în
vânt fulgar în minte, iar gun în snii sacii saci nu ajunseser con-
știent de pericole și avaser un tuncu natural se nu ține de curaj
ei de lipsă de maturitate, i-am răspuns tare: "Mulțumesc pentru sus-
ținut!" și luând seculul de spateșă l-am doplasat total din or-
bita lămpii, cășcându-mă în umbră. Atunci iute unul din ofițerași
s-a repezit să-mi brecheze lumina-n față spunându-mi "stați așa"
ești mă sculases și scum într-odăvăr furios am spus: "D-le Mareșal
ce și dvs. sufer de conjunctivită și evitați lumina tare a lămpilor
din case normale; dacă vreți să mă priviți mai bine n-aveți decât
să sprindeți luminile camerei!" "Ieă s-a sculat atunci și a man-
vrat lămpile breșind-o pe plafon, după care i-am spus: "merci"
și s-a sculat picior peste genunchi. Mareșalul s-a întrebat atun-
ci, fără nici o introducere, cine e dispus trimiterea progresului
ceremoniei de înții ianuar la Prot. Proq. I-am răspuns textual: "Nemă-
să răspund la orice întrebare relativă la activitatea mea în cali-
tate de M. al C.R. sau la probleme privind Casa M.S. cîtă vreme
cît cabinetul dvs. militar există la converbirea noastră, așa că
puteți alege între retragerea mea din această audiență sau a d-lor
ofițeri aci prezenți și sculându-mă s-am întors către ei cu un aer
stăpîn și arrogant, iar apoi către Ulles spunându-i: "și îți inter-
zic dragă Ulles, să vorbești de problemele palatului altore decât
d-lor Președinte și Vice-Președinte de Consiliu". Conducătorul
și-a ieșit atunci din fire și tipînd ca un isteric, a spus: "Sînteți
chemați aici în fața mea ca să răspundeți pentru o serie de fapte
grave ce le-ați săvîrșit împotriva intereselor Statului și vă so-
nen în consecință să-mi răspundeți la toate întrebările în fața
unor martori pe care i-am convocat dinodina pentru a vă înregistra
răspunsurile". Mi-am ridicat și eu vocea, dar nu chiar cît el, răs-
pundînd: "Iar eu vă arog atenție și asupra faptului că în cali-
tate mea de M. al C. mă rînduiesc în ordinea de precădere în stat ino-
diat după miniștrii secretari de stat și înaintea miniștrilor sub-
secretari de stat, beneficiind prin urmare de imunitatea parlamen-
tară, astfel încît nu pot fi arestat decît din I.O. al M.S., iar
acele organele executive ale Statului nu dispun de un mandat de
arest emis de către o instanță judecătorească, dvs. nu puteți obli-
ga nici pe dl.col.Ulles Maistrul C.R. să răspundă aci ca într-o
anchetă. În consecință, îi ordon să se retragă inodiat cu mine
din această audiență dacă dvs. vreți s-o transformați într-un sim-
lăcu de anchetă perfect ilegală. dl. vice președinte și fost mi-
nistru de justiție poste să vă confirme afirmația mea. Ulles f.

remontat de stitudine meo netimorată și violentă, făcuse deja doi pași către mine, când Ieș l-a oprit rugându-l să stea locului și gârlându-i lui Ionel că nu ține de la ureche, acesta a făcut un semn ofiterilor să iose, singurul nevrind să plece fiind Davidescu care se oprise după încheierea uși lingă ea. S-a uitat la Ieș spunându-i: "Cred că dl. colonel Davidescu face și el parte din cabinetul militar al Conducătorului, iar nu din guvern?" la care Hujlet i-a spus: "vă rog d-le colonel, să vă retrageți și dvs." El rămăsese pe seama pentru a face procesul verbal alci ține în mână coale de hirtie și un stilou când a ieșit pe ușă. În clipa-n care s-a închis, am spus către Huj: "Eu personal am redactat de la capăt la celăltă toată lucrarea care este dealtfel semnata de mine și trimisă prin adrese tot semnate de mine stit. Mr. Prot. Preș. cit și școlile a Externelor, dar pentru ca să evit eventuale răspunsuri scrise cu scopul propunerii unor modificări, i-am ordonat Maestrului Curții, dat fiind că aplicarea ceremonialeului C.R. intră în competența lui, să-mineze personal adresele cu cite un exemplar în anexă celor doi directori pe care-l cunoaște de altfel bine de mulți ani, spre a le putea lămuri eventualele puncte ce li s-ar fi părut neclare. Tot d-ss a veghist din ordinul meu personal la aplicarea întocmii a acestui program, protocol și ceremonial în cursul dimineții de 1 ianuarie, așa că d-ss nu are nici o răspundere personală și nici o vină, decât er fi să existe vreune în această chestiune cu privire la problema festivității zilei anului nou. Prin urmare, decât dvs. nu aveți de discutat cu d-lui vreo altă problemă vă rog să-i permiteți a se retrage, intrucit eu nu pot discuta cu dvs. în prezența duminale, problemele de carcter politic ce nu-l privesc pe d-lui și pe care le scotese a fi secrete de ale Externelor". Conducătorului i-a plăcut faptul că-l scoperisem pe Ulles pentru care avea simpatii fiindcă era fost militar activ și-l cunoștea din arată, dar ce să să controleze l-a întrebat decât într-adevăr eu redactasem lucrarea și ordonarea înmînarea ei Preș. și Ext. și "aplicarea ei pe teren" la care Ulles fabujorât a confirmat întocmai spusurile mele și i-a arătat semnăturile mele și școlile ale lui Ieș sub ele. Văzind semnăturile mele și școlile menționi "Văzut - Lust set - M.A." pe schiță, Ionel l-a întrebat exasperat pe Mihai cum de a putut să le sprobe și semnare, la care acesta i-a răspuns că nu le-a srobat, intrucit nu aveau nevoie de nici o sprobare a Guvernului, protocolul de Stat intrind în prerogativele regale, dar le părăfese din dorințe

M.S. drept dovadă că luase la cunoștință programul stabilit de G.R., exact cum se răspundea în serie la o invitație scrisă. Dobito-
cul de bătrîn necesitând că-n consecință avusesem tot dreptul să
le trimit Direcțiilor Protocolului respectiv înainte de a fi ob-
ținut parafă lui Ios, a revenit asupra acestui punct "incorect"
dar aceste l-a lămurit rapid și cam jenat de obtuzitatea frapantă
a patronului său, care a conchis: "Bine, dacă Ulles n-a făcut de-
cît să execute ordinele șefului său ierarhic, n-am ce să-i repro-
șez și poate să placă". Dat fiind că se făcuse 7 fără un efort și
nu mai aveam deci decît cel mult un ceas pentru chestiunile desig-
nur mult mai greu de tranșat așa de repede ca prisa, am spus bă-
trînului că la 8 fără 15 trebuia să fiu la gara Mogoșosia pentru
primirea "musefirilor germani", la vințoarea regelă din Oltenia,
sugerînd amănarea discuției altor probleme cu 72 de ore adică pî-
nă la întoarcerea mea în București, dar d-lui a sîrit imediat pe
această ocazie ca să-mi facă teoria chibritului cu interesele su-
perioare de stat ce treceau înaintea distracțiilor regale, la
care eu retoricez că, în cazul de față era o manevră de îmbunare
a L.G. mai mult decît o distracție, adăugînd către Ios, spre a
creia o atmosferă de înțelegere între el și mine, că-l "invitase
și pe Waldstein" ca și cum ar fi fost invitați vreo duzină de
alți neați mei importanți - tocmai în interesul cauzei guvername-
tale, dar Rijlet nu mușca nade, nefiind pe seama săi dispus a se
alia cu mine împotriva patronului, pentru că-și juca de această
dată propria piele. Grăbit s-o șargă, Ulles era pe cît să uite
să-mi lăsa geanta cu dosarul ce l-am oprit la timp, rugîndu-l să fie
la tren pentru primirea musefirilor, explicarea situației față de
M.S., prezentarea scuzelor mele pentru acest caz de forță majoră
și recomandarea de a se-ncrede în talentele lui A. Moosoni, pentru
a mă suplea în conversația cu Waldstein. Rămăși în trei, Rij s-a
sculat și a început să umble nervos în cameră, oblingindu-ne astfel
să stăm în picioare și începînd înfii stăcui tot pe chestia cere-
monialului. Atunci am înțeles că se prefăcuse nunsii, pentru a nu
se lege de Ulles, a crede că eu redactasem programul, fiind infor-
mat de către Rijlet că R. îl făcuse cussii singur, așa cum îi spu-
seram în ajun de A.N. Eu am rămas încă scum la minciuna mea, expli-
cînd doar că S. mă-nvăcînase să stabilesc odată pentru totdeauna
printr-o descriere amănunțită ce urma să rămîna valabilă pentru
protocolul și ceremonialul schimbului de cuvîntări anuale de în-
tîi ianuar stante festivității, creia nu s-ar mai aduce în viitor

decît variațiile de oră și încreștate unor itemuri neprevăzute cum
fusesse în anul acesta înmînarea Crucii Măritoare, că să lusesse
pentru întocmirea lucrării după toate cazurile precedente de cînd
există monarhia și că R. îmi sprobese, cu nici modificări de su-
nunt, proiectul astfel cum l-am transmis în timp util dispozițiilor
Protocolului ca să aibă vremea necesară a fonografiile programul
și să-l distribuie celor interesați. Exemplarele pentru d-nii Conducător
și Prim Ministru fuseseră scrise special la Mareașel pe
hîrtie velină ca să le rămînă într-o prezentare impecabilă drept
document și nu găsisesse necesar să le-o trîie anticipat deoarece
MHL cunoscuse în esență ceremonia iar parafă d-lui V.P. a fost
cerută într-adevăr de mine doar ca dovadă că șeful guvernului
primise și lusesse act de program, înălcîndu-se totodată și cu
remiterea acestuia d-lui Conducător al Statului. Mareașelul nu s-a
mulțumit cu aceste lămuriri, începînd o lungă tiradă despre nepo-
trivirea acestui protocol cu situația faptică în stat, cu reitera-
rea celor spuse în raportul cu MHL din intervalul ceremoniilor
de Anul Nou, dar mai mult agresiv și explicit decît atunci în
amenințări obice voelate la adresa M.S. și dinastiei "pe care numai
ei le salvasse în sept. 1940 și care nu mai meritu să fie salvate
scum", revenind din nou asupra trecutelor două domii cu vorbe
atît de murdare aruncate cu ură asupra R. Ferdinand și M. Maria (în-
tre altele făcîndu-l pe el "betiv neputincios" și pe ea "curvă or-
dinară") încît i-am tăiat vorbe spunînd că "refuzam să mai ascult
esențele "elucubrații bolnavicioase" nedrepte pentru-a "Prim Minis-
tru" și înjositoare pentru scel care le pronunțe, iar nu pentru
cei ponegriți cădore poporul român le păstrează cu totul altă consi-
derație, admirație și recunoștință decît dîndu-le, pentru că înce-
seră România - are după un război victorios, pe cînd d-lui jertfi-
se 300.000 de combatanți în interesul Germaniei fără să-i obțină
nici o promisiune formală a retrocedării Ardealului de Nord",
deși Biglet îmi făcea semne să tac, deoarece văzusem că cedase la
primul meu contra-atac și era hotărît să mă leg de orice greșe-
ală de a lui ca să-mi smeliorez pozițiile șubrede pe linia decla-
rațiilor Coty mă-nvățase că eu nu eram creștibil decît în mod
abusiv, față de care legea-mi recunoștea dreptul la autoapărare
și cum aveam în buzunarul inimii o armă pur defensivă, un Walter
22 long-rifle P.P. (Polizei Pistol) cu gloanțe americane expansive
iar Voigtorul mă încitase la luptă, mă simțeam într-o supracita-
ție anormală și copilărească, vecină cu isteria bătrînelui ce mi
se urcase subit la cap și mă-adeuna să iau ocazia stîtutino de

brevetă ridicolă și neobișnuită. Conducătorul e rămas stit de stupe-
fist de îndrăzneala mea înșel i-am trebuit câteva respirații
adânci până ce s-a fost în stare să se arunce asupra mea cu invec-
tive jignitoare: "Setecule, cum îndrăznești să-mi vorbești așa -
Prim Ministru - dezechilibrată bolnavicioasă - suni d-le?...
dar eu l-am întrerupt strigând mai tare: "M-am spus cuvântul de-
zechilibrată ce nu există-n nici o limbă, ci l-am inventat acum;
am spus elucubrații ceea ce-i cu totul altceva, iar dacă nu cu-
noșteți noțiunea cuvântului, vă rog să consultați un dicționar
....!" dar n-am putut continua fiindcă s-a venit către mine, ce și
cum ar fi vrut să mă pălăviescă, oprindu-se însă când s-a văzut că nu
mă retrăgeam ci lusesem o poziție de vizibilă pregătire s-mi pare
orice gest cu brațele ridicate până la centură, așa că scâlpânde-i
vocos e strigat: "Am terminat cu d-ns, n-ai să mai stai nici 24
de ore la palat, nici la Externe, pe front și-o locu, nemernicu-
le, ieși oferă!" Nu m-am clintit din loc, ci i-am răspuns: "Eu nu
v-am insultat - sînteți Prim Ministru și ați declarat lui Killin-
ger că sînteți bolnav; pleo chiar acum să-mi prezint demisia M.S.
dar motivată-n scris pe actul dvs. de loa-majestate pe care de
această dată nu i-o voi mai ascunde ca-o trecut, ci-l voi face
public chemându-l pe dl. V.P. ca martor în proces. A fost dator
mea de M. și C. să nu accept insulte mai grele decât ale bolșevici-
lor, spuse de capul guvernului M.S., despre banicii săi regali, iar
cu acest prilej vă voi da în judecată și pentru cele două insulte
personale ce mi-ați adresat. La C.R. voi sta cît va porunci M.S.,
iar dvs. iar de la Externe nu aveți nici un temel legel ca să mă
scoteți, precum voi dovedi tot în proces, iar frontul nu-l înje-
niți cu loc de pedespe pentru nemernici, căci croii ce-l ocupă
drept loc de cinste ar putea să-ntoarcă aprecierea împotriva
domniei voastre."

Stîrscă întorcîndu-se spre Ică, s-a înclinat spunînd:
"D-le V.P. regret că dl. M.A. a pierdut astăzi pe înăl un sincer,
fidel și devotat spărtor și aderent, dar ați văzut că n-a fost
vina mea: față de dvs. rămîn cu aceleași sentimente lale ca-n
trecut și voi lupta mai departe pentru a vă susține poziție și
politice ce-s bune. Să trăiți!" și-a dat să înăl căutînd geanta
lui Ulles ce o lăsa pe scaunul de care se-ndepărtase spre bi-
bliotecă după I. Antonescu, dar Ică o ținea în mînă și berîndu-i
ușe i-a strigat și el la culmea enervării: "Stai nu pot pleca
așa la M.S.; trebuie să-l lămurim pe C. și să-l înălăm, căci
totul se întenează pe o neînțelegere ce trebuie clarificată și

insistare în acest sens; Ionescu nu rog să-și amintească că nu-i momentul ca să se prezente în fața de domeniul "Atunci Stănescu spre a-l corecta a spus: "Ați vrut să spuneti alinați, dar v-a scăpat limba cum nu-a scăpat și nouă entai în urma încredințării în care trăim din cauza d-lui Billinger și văd că I. Antonescu nu proteste ci se uita ca și cum ar fi gata să accepte reconcilierea dacă Stănescu ar fi făcut primul gest, acesta s-a repetat spre el cu o expresie de căință, regret și călduroasă emoție spunându-i: "D-le Mareșel, uitați vorbele mele cum eu uitat și eu ale dvs., știu că sînteți surzător și s-a fi trebuit să fim mai înțelegători, dar trebuie și dvs. să vă dați seama că am fost profund jignit și afectat de felul cum m-ați primit ieri la dvs., și cu stît mai mult cu cît nu mă sînt eluși de puțin vinovat de a vă fi făcut vreun rău, iar dacă am greșit vă rog să credeți că a fost în mod inconștient și cu cele mai bune intenții față de dvs. dl. V.P. și guvern, iar fiindcă sînt într-adevăr netot, dar nu din naștere ci dintr-un accident de călărie, veți pricepe de ce m-am simțit rănit într-un punct sensibil. După care s-a ocupat cu condiția de a nu ebruite cele întimplute.-

Urînd discuția, I. Antonescu i-a dat lui Stănescu a înțelege că trebuie să se aștepte la o criză f. gravă externă care primejdiască soarta lui Mihai, poate a dinastiei (cîci mai există soluția Ilenei ca o Regentă pînă la majoritatea lui Ștefan de Habsburg - Hohenzollern) și deci chiar a monarhiei, intrucît "Prințul Ministru" - așa cum avertizase palatul deșchis - s-a înțeles să recunoască paternitatea textelor regale nici să adopte cele necunoscute lui, adăugînd că Mihai făcuse greșelile fundamentale de a dori să se emancipeze printr-un act de politică personală, contrară celei oficiale, inspirată nu de prof. Antonescu, ci natural de alte cercuri, nu era greu de presupus care anume, intrucît el I. Antonescu și deslăsuitori și Hitler - pe bună dreptate - își potea închipui că mine opoziției democratice nu putea să nu fie succedată în sfîrșit dacă nu chiar inițiativa ei. Greșurile la început, pentru că nu fusese atent la prezențarea discursurilor, încredințîndu-se în faptul că V.P. le cunoștea și le aprobase, nici nu le analizase citindu-le în ziare, că acesta-i dăduse directivele generale și că deci erau în concordanță cu țese guvernului (!) ca să afle ulterior că Stănescu i le rapusese abia nece ora înainte de apariție și că seale pe care le citise și sease erau pe departe stit de net ostile politicii lui și Pactului anti-Komintern, la care România cere respectarea deci legată,

de zile publice și nu pune la îndoială cuvântul de onoare al P.M. interinar. - Deci I. Antonescu îl ruga să se gândească bine înainte de a răspunde și să nu uite că răspunsul lui Stăncu era greu de conceput, fiindcă fusese cît pe aci să renunțe la serviciile primului său colaborator pînă ce s-a convins că acesta nu era părtaş în această afacere, ci fusese și el pus în fața unui fapt împlinit. Nici cei de la cabinetul Externalor care erau excelenți tehnicieni, nu vor fi treziți la răspundere dacă au fost acei care au formulat textele pe baza directivelor șefilor opoziției, stîtute vreme cît nu negau, că nu lucraseră din proprie inițiativă. Moniu și Brătianu beneficiau în "regimul antonescian" de toată libertatea personală să facă noi declarații contra politicii guvernului și în favoarea încheierii cît mai grabnice a păcii cu Puterile Democrate. Dar nu aveau dreptul să-l pună pe Rege a vorbi în numele lor cînd știau foarte bine ce risca.

El, - spune I. Antonescu față de Stăncu - se tot lăuda a fi salvat Coroana în sept. 1940, insinuînd că el - I. Antonescu - ar fi vrut s-o elimine definitiv ca Factor Constituțional, ceea ce nu era adevărat, iar dovada cea mai bună că lucrurile stătuseră și stăteau tocmai invers o aveau acum: pe cînd dînsul se tot străduise să nu-l amestece pe Mihai în politică pentru că pericolul pentru el era cel german și nu anglo-american la ore aceaste, iar "ce-o fi nîine se va vedea", Moniu și Brătianu se spusese să-l expună cum ei nu se expusese personal. În timp ce Stăncu se pregătea să răspundă, a sunat strident telefonul și azeșă voce a lui Davidescu, nuzală și metalică, l-a anunțat pe stăpîn că Mihai dorea să-l vorbească personal. Ulterior Mihai și Ioanițiu i-au povestit lui Stăncu că Regele îi spusese că: "Este absolut inadmisibil să mă face să aștept pe Mareșalul Curții mele în trenul regal plin de invitați străini trei sferturi de oră, întîrziind plăcerea și deranjînd orariul tuturor trenurilor de pe linia Cărbonei". "La sfîrșit" I. Antonescu a mai adăugat: "M.V. vă veți convînge că problema discutată interesează mai mult Coroana decît o vinătoare...". Iar după alte cuvinte prin care Mihai i-a răspuns că avusese timpul toată ziua să-l cheme: "cu eu muncit toată ziua pînă cînd l-am chemat". "Să trăiți" (fără Majestate). După pînă carnetul, a spus lui Ică: "Pentru prima dată M. s-a enervat dar n-am ce-i face: chestiunea e prea importantă ca să suferă vreo omîinare am omînat-o prea mult pînă acum: Stăncu s-a grăbit să-i dea răspunsul. Intîi l-a rugat să fie și el ascultat de la un capăt la celălalt al expunerii sale, fără a fi intro-

rupt: "Regele a ținut să facă un de bunul său drept de a concepe singur, cu ajutorul celor în drept să-l sfătuiască și să-l dea concursul lor, tehnice, toate declarațiile sale de Anul Nou tocmai în scopul de a nu fi pus în situația anilor precedenți când s-a compromis total cu politica guvernului, fiind silit în 1941 să accepte textele lui Sturza și Horia Sima, iar în 1942 altele tot stit de compromițătoare ale d-lui V. Președinte. Singura seamă ce o avusese atunci era minoritatea sa. Acum însă fiind era major, Aliații de totdeauna ai României ar fi putut să-l reproșeze pe bună dreptate că s-a compromis iremediabil, dacă ar fi reiterat declarații de solidarizare cu agresorii imperialiști cotropitori ai popoarelor de rase socotite inferioare și sortite a fi germanizate dacă Hitler ar avea o șansă a câștiga războiul, ce din fericire pentru omenire nu avea. În consecință, M.S. trebuia în primele sale declarații personale independente să găsească mijlocul de a-și păstra tronul în domnie lungă și poporul de după acest război care nu putea ține mai mult decât câțiva ani, chiar cu riscul unor neplăceri temporare cu Reichul. Pentru a nu întinde însă coarde la maximum și a risca o intervenție întemeiată, declarațiile trebuiau concepute de așa manieră încât să fie pe placul Puterilor Democrate, fără să poată da naștilor un drept de intervenție. Înseamnă deci să fie redactate extrem de diplomatice, lucru ce nu era o problemă de nerezolvat pentru mine dacă le studiam din timp și mă sfătuiam cu acei ce puteau să-mi dea și ei sugestii utile în acest scop, întrucât cu experiențe mee de la M.I. și S.N. sub egida lui Titulescu dobândisem destulă experiență în redactarea unor texte ambigue. Natural că, prin urmare, l-am încurajat categoric pe R. să se înțeleagă cu dl. V.P. pentru a-și redacta de această dată singur textele. Acesta s-a declarat cu totul de acord. Aci l-am întrebat pe loc dacă ceea ce spusese corespunde cu adevărul, la care înroșindu-se a răspuns hotărât: "absolut"! Nu puteam însă las singur răspunderea executării acestei dorințe a R. fără prelabila aprobare a guvernului, recte a factorului responsabil cu Prim Ministru s.i., Vice președinte, Ministru de Externe și șeful al Propagandei și Presii. De aceea am vorbit în cinci rânduri diferite de această problemă cu dl. Mihai Antonescu, rugându-l să înlesnească puțințe unui răspuns pe cât se putea mai pacifist al M.S. la adresa guvernului, lucru cu care nu nusesi că s-a declarat de acord, dar chiar în urma ultimei noastre convorbiri despre acest discurs a hotărât să-l rescrie, iar ulterior l-a refăcut încă odată complet la Președinte, întărind

rupt: "Regele a ținut să facă uz de bunul său drept de a concepe singur, cu ajutorul celor în drept să-l sfătuiască și să-l desconsursul lor, tehnic, toate declarațiile sale de Anul Nou tocmai în scopul de a nu fi pus în situația anilor precedenți când s-a compromis total cu politica guvernului, fiind silit în 1941 să accepte textele lui Sturza și Horia Sima, iar în 1942 altele tot stit de compromițătoare ale d-lui V. Președinte. Singura sauză ce o avusese atunci era minoritatea sa. Acum însă când era major, Aliații de totdeauna ai României ar fi putut să-l reproșeze pe bună dreptate că s-a compromis iremediabil, dacă ar fi reiterat declarații de solidarizare cu agresorii imperialiști cotropitori ai popoarelor de rase socotite inferioare și sortite o fi germanizate dacă Hitler ar avea o șansă a câștiga războiul, ce din fericire pentru omenire nu avea. În consecință, M.S. trebuia în primele sale declarații personale independente să găsească mijlocul de a-și păstra tronul în domnie lungă și poezică de după acest război care nu putea ține mai mult decât câțiva ani, chiar cu riscul unor neplăceri temporare cu Reichul. Pentru a nu întinde însă coarde la maximum și a risca o intervenție întemeiată, declarațiile trebuiau concepute de așa manieră încât să fie pe placul Puterilor Democrate, fără să poată da naștilor un drept de intervenție. Înseamnă deci să fie redactate extrem de diplomatice, lucru ce nu era o problemă de nerezolvat pentru mine dacă le studiam din timp și mă sfătuisem cu cei ce puteau să-mi dea și ei sugestii utile în acest scop, intrucât cu experiențe mele de la M.I. și S.R. sub egida lui Titulescu dobândisem destulă experiență în redactarea unor texte ambigue. Natural că, prin urmare, l-am încurajat categoric pe R. să se înțeleagă cu dl. V.P. pentru a-și redacta de această dată singur textele. Aceasta s-a declarat cu totul de acord. Aci l-am întrebat pe loc dacă ceea ce spusese corespunde cu adevărul, la care înroșindu-se a răspuns hotărât: "absolut"! Nu puteam însă lasa singur răspunderea executării acestei dorințe a R. fără prealabilele aprobări a guvernului recte a factorului responsabil ca Prim Ministru s.l., Vice președinte, Ministru de Externe și șeful al Propagandei și Presei. De aceea am vorbit în cinci rânduri diferite de această problemă cu dl. Mihai Antonescu, rugându-l să înlesnească puțința unui răspuns pe cât se putea mai pacifist al M.S. la adrese guvernului, lucru cu care nu numai că s-a declarat de acord, dar chiar în urma ultimei noastre convorbiri despre acest discurs a hotărât să-l rescrie, iar ulterior l-a refăcut încă odată complet la Președinte, întărind

trimiterea lui până în ziua de 27 decembrie, intrucît ţinuse să-l pună în concordanţă cu adresa Munciiului şi cuvîntarea Patriarhului pe care chiar d-se a schimbat-o total cu scopul de a înlesni M.S. un răspuns în acelaşi sens. I-am rugat pe Ică să declare dacă pînă aici nu spus ceva neadevărat, la care dînsul şi mi-a jenet a răspuns: "Confirm întocmai spuselor d-lui Stîrcea". Am profitat deci de prilejul unic al cuvîntării extrem de pacifiste a I.P.S.D. pentru a da răspunsului M.S. caracterul unei mărturisiri de credinţă pur creştinească de care dl. Hitler nu se putea lega, cum nu avea nici putinţa să se formalizeze de răspunsul dat Munciiului. Ar fi fost o curată monstruozitate dacă M. i-ar fi răspuns cu teorii fasciste la apelul Papei la încetarea măcelului şi la înfrăţirea popoarelor. Mi adresa guvernului, total diferită în fond şi formă de ceea din anul precedent, permiţea, de invita pe M. să spună ce a spus. Rămăsesu doar cele două apeluri către ţară şi armată. Acestea nu puteau fi deosebite în fond de răspunsuri, dacă nu erau să creione o totală confuzie în opinia publică asupra simţămîntelor Regelui României, "Am muncit la acestea mai mult decît la orice altă lucrare redacţională şi mă pot lăuda că sînt făcute de aşa manieră încît numai scel care-ţi costă nod în papură poate găsi săgeţi îndreptate contra sa". Aici am repetate "not-a-not" toată convorbirea mea cu Ică din noaptea de Sf. Silvestru, fără să omit nici observaţia lui, după ce scunses ordinul de mi către armată, că se temea că nu va fi apreciat de Ionel cît era apreciat de dînsul. Dl. V.P. citase mult a-ai aprobe şi parafa cuvîntul către ţară, tot pe motivul că nu se poamea nimic de "Marşul nostru Aliat" şi-l citise de trei ori plus alte cinci ori frazele spinosese şi totuşi n-a găsit de cuvinţă să-i schimbe o virgulă, mărturisind că era exact ^{pe} tema politicii sale şi felicitînd comitetul de redacţie pentru forma perfectă pe care o dăduse acestui document. Dl. Min. de Externe, a lădat pe redactorul textului francezesc, spunînd că-şi pierde timpul într-un post în care redacta declaraţii odată pe an în loc să ocupe unul din care ar putea face rapoarte lunare. Textele citite şi semnate de dl. V.P. erau acele pe care le-a auzit pronunţate în sala tronului şi pe care le-ai citit M.M.V.V. smindouă în ziare. Fusesen convins că ar putea fi contestate ulterior la o nouă mi smînunchită engleză, fiindcă erau stit de neocherete concepute încît dădeau loc la două interpretări, ceea ce explică elar timpul îndelungat ce le-a trebuit d-lor de la Wilhelmstrasse ce să le sesizeze şi puanta ceaaltă neplăcută lor drept care

I-am rugat pe dl. Mihai Antonescu să-mi parafazeze toate copile. În elipse aceea cu aceea din geantă primele copii semnate cu înscălituri mari, frumoase și le-am băgat sub nasul Conducătorului, spunând: "Vă rog să-l chețați pe dl. Ionescu-Bălăceanu ca să-l întrebați dacă a scris acest text sau vreunul altul și să-l chețați pe dl. Stahl ca să vă expertizeze semnătura V.P. dacă acesta crede că i-am falsificat semnătura. Dealtfel scolești semnături se aflau exact pe scolești texte la Dir. Presii, la Dir. Miniserialor Radiofonice și la Agenția Radar". Ică se sculase la invitația M.A. de a-și recunoaște semnătura și după ce analizase atent nu înscălitura ci textul, ținând paginile contra luminii lămpii de masă (căci se stinsese de mult farul polițienesc), m-a rugat să le citesc din ziarle ce se aflau într-un teac pe biroul C., în timp ce dînsul urmărea textele înscălite. În cursul acestei lecturi, a fost chemat din nou la telefon, căci se făcuse 9 fără un sfert și tot nu plecasem, de către M.S., care i-a spus - cum se-a repetat converbirea - că scoatesc o nouă întirziere drept un sfrint personal ce i se facea. Rîjlet a vorbit extrem de amabil și l-a scuzat mult pe M.A. rugînd pe C. să nu se supere dacă i se cerea să plece fără mine, căci mai aveam cel puțin încă o jumătate de oră de discutat după care se făcea foarte să mă aduc la tren. Regele i-a cerut să-mi trescă receptorul și m-a întrebat din nou: "What's the score?" (care-i marea?) I-am răspuns: "Thirts love" (de la tennis: 30-40), deși scoatesc că mareasc 40 față de 30 ale lui Rîjlet, căci lupta era de fapt între el și mine, Ionel fiind arbitru miop, dar nu vroiam să jubilez prea repede. Am primit o ultimă sînere pînă la 9,30 comințită cu greu și am reluat citirea mai rapidă a restului textelor, la sfîrșitul cărora, negăsindu-se evident nici o virgulă diferită, C. a rămas f. perplex și s-a uitat acum cu neîncredere la Ică, spunîndu-i: "Acum, nu mai înțeleg ce mi-ai susținut: băiatul e nevinovat, iar tu ai fost grăbit să pleci la revelion și ai citit nestent, fiind răspunzător de ele ca și cum le-ai fi redactat, așa că nu-ți mai rămîne decît să ți le insușești și să le susții față de Billinger". Dar Ică nu s-a lăsat bătut, ci a răspuns: "Am citit originaarele pe care nu le-am semnat fiindcă nu erau prevăzute cu sponșila regulă, iar de semnat am semnat aceste copii, fără să controlez dacă ele corespundea cu originaarele". Atunci am sîrit ca înțepat de frelon, spunînd că C. și dl. prof. M.A., uită că le-a recitat în biroul M.S. la Casa Nouă, după dejanul de A.M. și a constatat de pe atunci că erau altfel decît cum și le aduc

aminte din ajun și desaltfel n-avea decât să-i scrie M.S. scente originale ce să se convingă că erau identice cu scente copii semnate de d-ee. Mijloc a observat însă, cu parcare jenă de a mă scusa de un lucru de care nu era chiar sigur, că scente nu dovedea nimic, întrucât nu putea ști dacă originalele M.S. erau scote pe care le citise, din moment ce nu erau semnate de el. Eu am retorcat atunci tăios: "Da, într-adevăr, acum abia am înțeles că vreți să insinuați, că originalele puteau fi duble? unele citite de dvs. iar celelalte scrise de M.S. și citite în sala tronului; la o asemenea porcărie nici nu mă gândeam, dar cea mai bună probă că vă înșelați este aceea că, în cazul când a-ți fi vrut să comit această exorcherie ordinară fără să pot fi prins, n-aveam decât să vă las să semnați originalele unele sub altele peste copii și atunci, distrugând cele citite de dvs. rămânem cu celelalte semnate fără să puteți ști că existau originalele duble dar diferite". Atunci el și Mareșelul au convenit că astfel n-ar fi putut ști niciodată cum de semnase ce nu citise căci nu și-ar fi adus aminte cîte exemplare iscălisce. Eu am repetat că aveam pe Băldăcianu martor că nu scrisese decât textele unice iscălite și publicate și am adăugat că Ulieș, Ghise și alți deamitari și funcționeri le citiseră în timp ce Băldăcianu le scrie, iar în afară de aceasta, dl. V.P. iscălise la spitalul Rădulescu și originalul celui mai pacifist discurs regel pronunțat, după ce citise celelalte în ziare și în fine, dacă vrea să dovedească juridic un lucru, știe bine că lipsa unei probe nu era o probă, așa că nici o instanță nu i-ar da câștig de cauză, semnăturile lui pe copii fiind cele valabile, nu avusesse decât să le citească și pe ele înainte de a le semna. M.A. avea decât să creadă dacă vrea că tot palatul era o vizuină de exorchi, dar eu îl sfătuiesc pe dl. prof. Mihail Antonescu să fie sportiv și să recunoască, că greșea scuzându-mă pe mine de un asemenea set și că citise "bel et bien", ceea ce semnase, dar acum de frica d-lor Hitler, Hinkel și Killinger, prefera să-și spele mâinile ca Pontiu Pilat. Eu știu de ce, dar cuvîntul de sportiv îl găsese grozav pe bietul Ionel, care deși fusese vreo patru ani la Londra, tot nu dăduse sensul cuvîntului pe care e întepiată civilizația anglosaxonă. "Te rog să-ți măsoari cuvintele vorbind despre primul ministru; conducătorii politici nu fac sport din treburile de interes național; dacă d-te confuzi activitatea marelui de la palat cu vîntoarea sau tenisul, faci f. rău!" Am răspuns: "Am vorbit de noțiunea etică a sportivității, de spiritul sportiv sau celeresc, nu de aspectul înșușirilor fizice ce li se atribuie oamenilor spor-

tivi, dar evident că Orientul nu va pricepe niciodată sensul profund al noțiunii de "fair play" și în această privință noi rominii sintem indiscutabil orientali get bogeti! Iar eu spusesem aceasta gândindu-mă concomitent la totela lipsă de fair play cu care cîștigasem semnăturile lui era mai puțin adevărat că Hîjlet începuse partida după regula jocului său și fusese bătut după aceeași regulă. Dar avînd totuși un sentiment de dispreț față de metode cu care-l înfundasem, am spus ambilor mei interlocutori și judecători că regretam f. mult pentru dl. Prim Ministru dacă d-lui regreta că scrisese textele pronunțate și radiodifuzate, indiferent dacă fusese sau nu tres pe sfîrșă cu semnarea lor, întrucît dacă într-adevăr vroia să susțină față de nemți că nu era de acord cu ele și că eu îl înșelasem cu semnarea lor, voi merge bucuros la Dachau, Buchenwald sau Auschwitz în locul d-lui, dar voi forma guvernul după război cînd d-lui se va afla pe banca acuzaților și atunci nu voi recunoaște aceste frumoase iscălituri de pe copile arhivelor C.R. Cît despre M.S. nu va recunoaște niciodată nimicuna că mîi pusese să-l înșel pe dl. Mihai Antonescu dar nici nu se temea acum să recunoască paternitatea unor declarații ce conțineau sintetizate crezul său, chiar dacă nu le stilizase personal, ceea ce năci nu era treaba unui rege. La întrebarea d-lui Mareșel dacă șefii opoziției aveau vreun șmețec în această afacere, puteam să-l exigur că dl. Maniu a fost mai surprins decît Killinger de declarațiile regale, ceea ce aflasem (chipurile) de la legația Elveției și nu s-a gîndit să se solidarizeze cu ele printr-o telegramă de felicitări sau cererea unei audiențe pentru a-l conștătula personal pe S. Hîj a fost acum iarăși mai supărat de vorbele mele decît Hîjlet, spunînd că Maniu nu era stîit de prost ca să confirme printr-un gest oficial manevra sa din culise, căci eu recunoscusem d-lui V.P. faptul că Buzoști colaborase la redactarea unora din texte, iar toată lumea știa că acesta nu ieșea din cuvîntul șefilor opoziției cu care păstra contactul permanent prin Stirbey. Fiind f. mulțumit să află că Antoneștii erau prost informați, realitatea fiind tocmai inversă, Buzel ținea legătura între Maniu și Berbu, i-am răspuns că dl. V.P. îi reportase "incorect" cele ce-i le relatasesem privitor la contribuția d-lui Buzoști la întocmirea declarațiilor regale, întrucît nu făcusem decît să-mi verific bazele coordonatelor politicii actuale, decurgînd din declarațiile de război și ceducitatea sau denunțarea tratatelor anterioare acestuia, precum și din noile angajamente internaționale contractate de România, față de exigențele ei politice permanente ce eu rămăs

valabile, tocmai intru evitarea unor afirmații neconforme din punctul de vedere juridic cu obligațiile noastre față de Reich, dar la redactarea propriu zisă a textelor nu recusesem la ajutorul nimănui din sfera S.R., ci lucrasem în sinul acestuia numai direct cu M.S. și Mircea Ioniția, oricât de nevrozic mi s-ar putea pare M.S.L.L., iar înainte de a le supune aprobării d-lui V.P., le citisem d-lor Buzăști și Pogonaru pentru a le cunoaște criticile și eventuale observații privitoare la acceptabilitatea lor de către responsabilul politicii externe, cu rezultatul că le socotiseră perfecte ca și dealtfel dl. prof. de drept internațional public M.A. În consecință, nu putea fi vorba de nici o directivă primită prin calea Buzăști de la șefii opoziției. Cât despre contactele lui cu aceștia prin Barbu Stirbei, îmi permitem să comit indiscreția de a informa pe dl. Mareșal și dl. V.P. că atracția paleatului Stirbei pentru prietenul meu era de o cu totul altă natură de interes, d-se fiind cuasi logodit cu fiica mea mică a lui Barbu. Iată se agită atunci de cuvântul "incorect" pentru a-mi pune în vedere că nu admitea asemenea aprecieri perjorative a persoanei sale din partea nimănui și cu atât mai puțin din aceea a unui subaltern de al său, la care eu ripostas prompt că d-se se autoscuză formalizându-se de un cuvânt cărui nu trebuia neapărat să i se dea interpretarea scuzății direct ce mi-o adusese mie și indirect M.S. cu mistificarea textelor, întrucât corect mai înseamnă și exact, precis, just, conform cu realitatea iar incorect contrariul și că nici eu nu permitam nimănui, nici șefilor mei erarici, să se stingă de onoare mea fără de consecințe pe care atunci când d-lui nu va mai fi șeful meu, va avea prilejul să le suporte, decât nu vroia să-și descalifice singur onoare după codul acestora valabil în societatea conducătorilor țării noastre, deoarece poziția d-sale de Prim Ministru, nu-i dădea dreptul să insulte în mod gratuit și fără obligația unor juste reparații cinstei subalternilor săi.

Spusesem acestea în mod calculat, cu riscul de a strica din nou atmosfera ceva mai respirabilă ce se-njghebase mulțumită intervenției sale salvatoare de la ora 7,30, dar cu scopul de a-l face să-și retracteze scuzăția și să accepte validitatea semnăturilor sale și solidarizarea sa totală cu declarațiile regale. Amindoi anchetatorii au sărit pe chestia "provocării mele" inadmisibilă a unui "șef de stat", la care f. calm de secară detă, i-am lăsat să-și depreseze nițel "denful" ce să le replică că numai M.S. era

șef de stat în România, ceea ce nu-l împiedica pe dl. șef interior al guvernului să arunce asupra sa oprobiul unei f. grave învinuiri, ceea ce unui fals în acte publice. Nici R. Mihai și nici eu nu eram să răspundem acuzației ce ni se aducea față de străini prin această monedă, intruși nu ne vor înjosi să le recunoaștem dreptul de a se amesteca în treburile interne ale unui stat suveran, dar puteam să le garantăm R.E.L.L. că între cuvântul M.S. și scel al d-lui profesor M.A. și între prohibitiv caracterelor lor respective, domnii Hitler, Himmler și Millinger, nu vor sta mult la îndoială ce să-și facă alegerea și această afirmație a intenției pe părerile foarte puțin măgulitoare ce ni le exprimasă Freiherrul despre șeful meu de la Externe, pe care eu știusem însă să-l spăr cu înverșunare, respingând cu indignare încercarea perfidă a unui străin și pe deasupra dușman al neamului nostru de a băga intrigi, a crea disensiuni și a se amesteca în afacerile de competență exclusivă a statului român. Amândoi se-nerutară serios la aceste vorbe, dar cu efectul dorit al unei explozii de indignare la presupunerea că ei ar putea fi bănuți ce mai puțin patrioți decât R. și entourageul său: cine ducea tot greul rezistenței zilnice împotriva cererilor nemțești și cine suncea din zori și până-n seară pentru propagarea națiunii și apărarea ei, iar cine ținea mai mult la o victorie decât la rezolvarea unei chestiuni primordiale pentru interesul statului? Le-am tăiat-o cu remarca seacă, interjectivă la timp, că puteam să vinem liniștiți de a-și fi îndeplinit datoria cel care de Anul Nou arătase călăul salvării națiunii, așa că acum era sarcina guvernului de a se da peste cap pentru a susține și apăra scel act de curaj salvator al viitorului fericit al țării, care era mai important decât situația ei prezentă nenorocită, și pe scel care-l înfăptuise. Răsușen astfel să-i separe pe tema oportunității actului și aplaudării sau huiduirii celui care-l efectuase: Ică, mult mai deștept, edulmecind pe loc invitația ce-i făcusem să-și asigure, fără mai mare risc decât luase tinarul monarh, al unor scene nepălate cu bătrânul abir constipet la creier și ale celuiilalt labecil patent ce era gueleiterul României, un viitor pe bancă procurorului și nu al acuzațiilor, dar pentru aceste treburi să pună-n practică, acum cât mai avea prilejul și era ocazie unică și cea mai oportună, veșnicile sale asigurări verbale de devotament față de Coroană și șeful dinastiei și de credință-n cauze justă a taberei democratice care era și cea a R.E.L.L. și tuturor românilor cu seun la cap, pe când Ionel alungea de acum și mai dihai pe povâr

nigul înghețat al muntelui de aberații clădit de fosilul său creier stins de filoxeră. Redresându-se la timp, Mijlet a făcut iarăși una din neîncetatele sale volte fulgerătoare, declarându-mă înții de toate, că nici nu-i trecuse vreo clipă prin minte bănuiele că M.A. s-ar fi asociat la o eventuală "abilă manevră macchievelică" a opoziției cu ajutorul tinerilor lui celebratori de la Externe, cîștigați timp și suflet caunei drepte a democrațiilor occidentale pentru "a-i forța puțin mine" responsabilului politicii externe ca să adere în numele guvernului la teze lor, dar că din conversațiile noastre de azi, cea furtunoasă, înăi - "nu-i nimic, căci numai așa poate să fie cu folos - absolut necesară și extrem de fructuoasă," își dăduse lîppede seama că el se-nșelase și că eram total nevinovat și-mi prezenta în consecință sincerele sale scuze și regrete de a mă fi bănuit, acuzat pe nedrept și jignit, rugîndu-mă să uit incidentul și să-nmormîntăm afacerea; apoi că față de Millinger nici el și nici M.A. nu-l denunțaseră pe H. dimpotrivă aceste declarații hotărîr, categorice și cu o violență brutală, față de scola că declarațiile regale erau perfect conforme cu politica sa personală de alianță cu Reichul și că nu tolere nici un asemenea străin, nici al acestui în calitate de Mare Alist în treburile românești, respingînd "de plano" cererea Fuhrerului de romaniere a guv. și epurarea palatului (ceea ce înăi nu ceruse) anume capul său, al lui Ică și natural și al meu și poate chiar și tatălui meu adoptiv(sic!) și, înăfîrîit, că mă ruga să comunic din partea M.A. că-și va spăra pînă la capăt poziția, politica personală, cunoscută MLL și în acord cu vederile și aspirațiile lor, ce și declarațiile regale pe care va refuza să le infirme sau slăbescă prin vreo declarație guvernamentală oficială, dar că trebuia să se aștepte la o perioadă de mare încordare cu L.G. și A.A., drept care le sfătuisă să găsească orice pretext valabil pentru a dispărea pe cît mai mult timp de la reședințele regale în acest răstimp, pînă ce va fi trecut complet furtuna. Eu s-am putut abține să mă scol de pe scaunul scaunului (căci lipseau fotoliile mici de piele, fie că fuseseră duse la Predeal, fie scosse în ziu aceea pentru a creia cadrul comisarului de poliție) și să mă duc să-i strîng mine șefului direct, spunîndu-i: "Mi-ai lăsat o piatră grosă de pe inimă și cred că știți tot așa de bine ca mine cît de mare va fi bucuria și recunoștința MLL pentru sportul inepreciabil ce i-l dați astfel M.A. într-un moment cînd lipsește lui l-ar fi costat enorm". Tocmai în clipe aceea, parcă spre a-mi confirma spusesele, telefonul sună pentru a treia

cară și Ică se repezi la el prezintănd că nu putea să fie decât omonimul său de botex, deși era doar 9,20 și speraseu că voi reuși s-o tulesc în cinci minute. Regele nu avusese însă recepția telepatică bine reglată-a elipe hotărârilor pre-regolate ale aliatului său de ultimă oră, căci în loc să fie cel puțin curtos- nitor cu el, s-a răzbunet pe cel nevinovat, de furia ce o cuses vinovatului pentru marea întârziere a plecării trenului regel, spunându-i cum Ică se-a repetat zisind: "Dacă nu plesă până la 9,25 vin personal să-l scot din vilă, căci toate au limite lor și este și ai depăși-o!" Am trebuit să intru pe fir ca să potelesc legitima supărare regală, spunind: "Sire, avantaj la serviciu; lăsați-mi alte 30 min. și voi câștiga jocul". (în engleză).

În orice caz I. Antonescu a reacționat altfel decât scontase Stircea în elipe ultimului apel telefonic al lui Mihai luind și el drept bună declarația lui Stircea, căci a uitat totul pe țoffi opoziției și presupusul smetec clandestin al aderențului lor tehnician al Cabinetului Externelor, dar pentru a profers decodată noi și mai violente invective la adresa lui Elena decât acele din trecutele crize intervilane, dintr-o miopie și lipsă de bun simț egelate doar de ambiția ei personală și maternă excesive și total disproportionale cu esilitățile neamului ei renumit pentru prostia tatălui și fraților ei, dintre care el, Antonescu, cunoscuse pe cel scotit mai breaz fostul soț al Elisabetei, care era prost ca noaptea și nu va face ceea bătrâne pe tronul Greciei dacă Churchill va consinți și reuși să-l reînscăuneze, ambiție și mai grotescă pentru odrasla ei, orbind-o atât încît nu mai putea să-i descopere și nu mai vroia să recunoască scăderile congenitale ce-l făceau incapabil să-și stăpînească pornirile pofticioase, să-avete, să muncească și să se țină de o treabă utilă și serioasă, dar capabil să-și închipuie a fi îndrituit să comande, să aibă pretenții la toate prerogativele și drepturile regaliene nemeritate, să exige și să ceară se-reu mai mult fără a compensa însă cu nimic hotărârile ce i se păreau datorite de către toată lumea, știind după cadouri ce și bun ca ea, dar lipsit de recunoștință pentru serviciile ce i se adăceau și de imboldul de a răsplăti pe acei ce se jertfesu trufind pentru el ce și de orice generozitate a inimii și a minții, iar ce - și mai merchină și ranchinosă decât el - îi flata toate slăbiciunile și-l încuraja în apucăturile și metehnele sale, învâmbindul cu acei care-i doreau binele și vroiseră să facă cu din el, astfel încît sub influența ei devenise-a ultimii doi ani mai

aliat și de nesuferit decât fusese la plecarea tatălui său care de bine, de rău, știa să-l țină la respect. "N-ai vrea să vi conviețuim prea tirnic de adevărul cuvintelor mele", a conchis I. Antonescu către Ică și Stăncu, adăugând: "Atite vreme cât îi făcea mândrele pentru sporirea mizeriei D.C., listei civile, îmbunătățirea administrației palatului și a bunurilor particulare sau ale tatălui său, ba chiar a Fundațiilor Regale, am tăcut, am aprobat tot ce mi cerut d-lui V.P. și d-asa a venit să-mi propună și să satisfacă toate dorințele R. și R.M., compatibile cu interesele superioare de stat, dar când v-ați apucat să boicotați ofițerii numiți de mine la palat tocmai pentru a împiedica pornirea unor inițiative regale menite să-mi submineze autoritatea în sinul armatei, în felul ordinarului de zi, numai pentru că șeful lor n-a înțeles să accepte dăinuirea sferei antiguvernamentale creștă în Batalionul de Gardă de I.O. anulând dispoziții valabile pentru toată oastea, am priceput că M.L.L. reușiseră să te captureze, ca pe Vergoti, pentru lupta surdă împotriva mea și a tuturor simpatizanților mei, fiindcă nu-mi puteau ierta deținerea puterii, reducerea importanței lor în stat, îngrădirea libertății și controlul activității lor politice, nici sinceritatea cu care le-am spus adevărul chiar când acesta nu era regulitor pentru dinastie și pentru ele. Tăc cerut ținerea la zi a registrului de motivare a tuturor audiențelor și încetarea legăturilor cu cercurile apropiate fostului regim, ca să află apoi că vizitele prietenului nostru Buzzești nu figurează acolo, că tânărul Releza continuă să vină la palat și să vină la Minăstire și că audiențele camuflate sub titlul casierilor Reginei scapă de orice motivare și control. Dar deasupra oricăror alte condiții puseam ceea ce a nu mi fi pus în fața unor fapte implinite, mai cu seamă în domeniul politic, pentru a descoperi acum că inițiative unor declarații, ce au ajuns să pună în discuție stabilitatea regimului actual, a fost a R. cărui i-am interzis să se amestece în treburile statului și mai ales să își stăpânească politica personală neaprobate în preslebil de mine și nu de dl. V.P. care știa tot atât de bine acest lucru. Dacă s-ai fi cunoscut semnificațiile ce mi le-ai dat astăzi despre condițiile în care s-a ajuns la întocmirea textelor acestora, nu m-ai fi expus a le susține și a-l apăra pe acesta cu riscul unei crize grele cu Hitler, care încă nu s-a splanat, iar dacă nu se va putea solda până la urmă fără sacrificiu, acestea nu vor fi făcute de guvern și de ecclia care, prin "criminoale uşurintă a actelor lor" au pus în primejdie

față de existența lui. Între salvarea conducerii Statului, care singură se putea să scape țara de un dezastru național și ceea ce regulărilor, care nu poate contribui într-o mică măsură la aceasta, nu voi cauta să urmăresc cea dintâi. Nu mă mai interesează să știu exact în ce măsură dl. M. Antonescu s-a lăsat manevrat sau convins de Guveranți și entourageul lor ca să imprime o direcție nouă politicii mele externe într-un moment când nici un eveniment internațional nu justifică această gravă hotărâre plină de consecințe și care s-a crezut vîlvă pretutindeni peste hotare, procedînd la acest act fără știința guvernului și nici măcar a ceea ce C.S., dar și în să știe toți acei care au avut marele curaj să-și trîmbiteze ostilitățile politicii sclorilor, că vor trebui să aibă și vitejia de a suporta cu demnitate consecințele actului lor neprecuțat, ușurată și dăunător interesului general al României și al Aliatilor ei de totdeauna". După explicațiile amănunțite ce le dăduse și care epuizaseră subiectul - "tircea sublinia numai faptele clare, indiscutabile și pentru care avea - cum susține - suficiente mărturii scrise și verbale de citat pentru a le probea, că nu se putea vorbi de o inițiativă strict regală, ci de una conjunctă a lui Mihai cu factorul de patru ori răspunzător de politica oficială a guvernului Antonescu, de nici un fapt împlinit, intru- cît Mihai și C.S. nu-și putuseră și nici nu-și puteau închipui că acesta ar fi dus vreo dăunătoare sau ducă seama o politică discordantă cu ceea ce Cond. Statului în numele căruia ducă aproape un an de zile negocieri secrete cu Puterile Occidentale, iar încă mai puțin de vreo manevră sau presiune asupra sclorilor, știut fiind că Mihai nu era în măsură să exercite presiuni asupra guvernului român, nici să-l manevreze pe un om politic de talia Primului Ministru inter- nă. Greșelul tîcșese urît de tot la menținerea negocierilor guver- nului, considerînd desigur că-l sîcînțasesc cu aspectul destăinui- rii lor față de Hillinger drept instrument de șantaj, căci s-a răs- puns numai la punctul acesta, spunînd că el nu fusese și nu ducă nici un fel de negocieri și că "tatonările oficiale de care ave- sese cunoștință guvernul", nu obținuseră la nici un rezultat efec- tiv tocmai din incapacitatea Puterilor anglo-naxone de a înțelege situația complexă în care se aflau România și guvernul ei, ceea ce făcea cu atât mai inoportună declarațiile de anul Nou, deoarece era lucru știut că pentru a trata cu succes trebuia să te afli într-o poziție puternică și să nu accepți condițiile adversarului fără a fi primit preleabile asigurări valabile privitoare la îndeplinirea contrapărții în tocșelă, mai ales cînd te apuci să oferi ceea ce

nu puteai da: un ce politic series, responsabil de conducerea unui stat și de soarta unei națiuni, nu promitea nici pe plan intern și cu atât mai puțin pe cel internațional lucruri ce nu le putea ține. "Palatul și dl. M.A. - în măsură în care au fost înțelegători autorii originali ai acestor manifestări inoportune căsuseră-n greșeala clasică și de caracteristică demagogie a opoziției de a lua dorințele lor drept realități, de a sporge uși deschise și a-și da cărțile pe față spre folosul adversarului în detrimentul cauzei lor și spre pomenul națiunii întregi care va avea acum mai mult de îndurat din cauze imprudentei lor: ce bine ar aduce poporului francez Mareșalului Petain decât s-ar spune că țină limbejul Generalului de Gaulle! "I. Antonescu ținea să atragă atenția lui Stircea asupra faptului că acestea fuseseră primele, dar și ultimele declarații regale stite vreme cât el, C.S. va fi la putere, că cele de anul viitor vor fi supriaste, dacă va mai fi cazul, iar suveranilor și enturajului lor le era strict interzis orice amestec în rezolvarea crizei actuale, drept care era și el de acord cu părerea lui Ică că cel mai bine ar fi să dispară până la demodămintul ei "din circulație dintre repedințe". - Cât despre Stircea îl poftesă să-și bage mințile în cap și să curcă radical și definitiv apucăturile de prin sfetnic politic al R. presupunând că va mai putea sta la palat după cele întâmplate, ceea ce va depinde de evoluția crizei și abilitatea șefului său direct de la Externe, de a-și salva poziția proprie, dispărând și el - Stircea - pentru moment din Capitală, dar gata să răspunde imediat la primul apel pentru cazul în care va fi nevoie să dea lămuriri suplimentare despre incident". Era exact ora 10, fără 10. I. Antonescu s-a retras. Stircea a luat dosarul ce să-l bage în geantă lui Ullea, dar Ică l-a rugat să i-l mai lase ceea ce lui Stircea i s-ar fi părut ciudat, așa că s-a obiectat că aceste exemplare nu puteau lipsi dosarele lor respective, dar că-i va trimite el doilea rând de copii iscălite la prize ori a dimineații, cu care Ică s-a declarat mulțumit. În tren Stircea a fost la 10 fără 2, întâmpinat în gară de Ullea, Iorgu și Brătăsescu care primiseră deja I.O. de a pleca la vilă după el dacă nici acum nu sosen.-

Toată lupta de la vilă - spune Stircea - provenise din încercarea lui Ică de a-l convinge ce să accepte a se sacrifica la nevoie pentru a-l scoperi, declarându-l pe el - Stircea - autorul unic al textelor declarațiilor regale pe care Ică nici nu le-ar fi văzut intrucât i-ar fi dat să conștientizeze.

altale mult mai pre-gurate și rădăcinice și ar fi trimis, de
asul său, direct spre publicare cele care au apărut și păreau
să fie scoțite deviaționiste la Reichskanzlei. Cu această oca-
zie însă Stărcu a aflat de la Ion că Steltzer revenise de la
Berlin cu noi și mai importante înșirări, întrucât fusese sin-
gurul să scape totuși din angheta lui Himmler - pe când toți
ceilalți și în special Rips păreau a fi fost rău usturați pentru
lipsea lor de vigilență și clarviziune - datorită unor rapoarte
vechi în care străgea atenția centralei asupra politicii per-
sonale a lui Ion pe linia vechilor cadre ale Internele, în opo-
ziție cu tezele militarelor guvernului, cărora I. Antonescu le
dădea din ce în ce mai puțină ascultare de conviență cu grefii
oponiției democratice și pentru care reușise să câștige pe Mihai
și Elena prin intermediul său și că Steltzer ceruse categoric
presiuni puternice asupra lui Antonescu pentru înlocuirea lui
Ion la V.P. și Externe și numirea unui M. al C. militar de încre-
dere al M.M.G., se zvonea de un statmajorist de la Secția II-a sau
Atașatul Militar de la Berlin.-

Stărcu l-a îndrumat pe A. Moesoni să acrediteze totu-
și că Mihai este complet nevinovat în legătură cu declarații-
le față de Gerstenberg, Rips, Clodius, Neubacher și dacă va avea
prilejul și pe lângă Hansen și Albrecht, întrucât el nu inten-
ționează să participe la vinătorile proiectate pentru sfârșitul lu-
nii sau începutul lui februarie în Bucovina de Nord din cauza
gerului mare ce nu-l mai suportă cu bine, așa că, rămânând în lip-
sa lor la Buc. va fi desigur ușurat de această, deci scutit de
nevoia de a căuta să-și întărească și de riscul de a le da impresi-
a că dăruie să le placă versiunea favorabilă regelui. Această
impresie de totală dezinvoltură, nepăsare, siguranță de sine și na-
turală neprefăcută veselie și aproape "Schäffenfreude" (bucură
de nenorocirea altuia), în speță de buclăul Antonescilor cu Hit-
ler, a fost efuzată de Mihai, A. Moesoni, Iorgu, Ionescu și de
Stărcu, în cursul vinătorii de la Sadova față de f. vigilenți și
insinuanti Waldstein, pe când Regel și Beile le urmau exemplul
fără să fie în curent cu nimic, nici să priceapă tactica iar Vișo-
ianu și Nicky se făceau a nu sesiza curiozitatea lui Waldstein
nici dorința acestora de a-i demonstra că nu se simțeau deloc cu
curse pe câștig, ci dimpotrivă destul de amuzați de insuccesele
politice ale guvernărilor și crize în relațiile lor cu Marele
Aliați.-

În urma înșurubărilor regale, ce așteptau mult pe intimii lui Mihai, i se propusese acestuia să prelungească șederea în Bucovina cu încă 4-5 zile pentru a bate codrii de munte ai "Vandului" din Sudul provinciei, intrucât nu vroiau să vină "la stat" care avea și la Nord terenuri bune nearendate, dar aceasta ar fi însemnat să apeleze la autoritățile de sub egida R.S. Colotescu, ceea ce Mihai nu vroia. Circulând însă tot felul de zvonuri cu privire la moarte regalității, Elena insistase să-i telefoneze lui A. Mocsonyi sau Ulloa pentru a dibui dacă era prudent să-și prelungească absența atât de mult, din considerentul proverbial tot galic că absenții sînt totdeauna vinovați și cel ce pleacă la vîntoare, își pierde locul, cu toate că Mihai n-avea nici o poftă să-afunde noua bătălie cu Antonescu și ar fi preferat mult să-o amîne cu o altă săptămîină de plăcute îndelungări mai puțin periculoase în armonia paisagului și societății bucovinene, astfel Stîrcea a telefonat la palat de unde a aflat lucruri care i-au dat a înțelege că trebuia să părăsească se întoarcă cu toți numai decît. Bălăceanu ținuse să-i indice comușet lui Stîrcea că el era primejduitul și trebuia să fie extrem de atent. Un mic consiliu al lui Mihai și Elena (cu intimii Suitei și frații Neacșu plus Miclescu), a hotărît că nu era prudent să fie separați între ei și nici de Curte, ci mai consult să stea la Casa Nouă de unde puteau duce lupta cu nouții și guvernul în optime condiții de apărare fizică și psihică pînă la sfîrșitul ei victorios, așa că trenul regal s-a îndreptat direct înspre Mogosoaia, unde A. Mocsonyi, Regel, Ulloa, Vesile și Bălăceanu l-au așteptat în dimineața "istorică" de 8 februarie: ziua declanșării efective a crizei monarchice. Cei doi administratori aflaseră și ei prin orăz că "stăpînirea efectivă" conjunctă germano-romînă, îi cerea secul lui Stîrcea, iar toți colegii lui păreau gîncari afectați cu excepția conului Bede care îl lăsa să-înțeleagă "imprudențele" sale cauzătoare criza și periclita situația Coroanei".

Deși fiind că încă se agita de două zile pentru a ști cînd s-ar întoarce din Bucovina Mihai și Elena ce să fie primul să-l vede pe Rege și ceruse lui Ulloa să-i obțină o audiență urgentă în chiar ziua sosirii lor la sinele sau București, Stîrcea convenit să fie invitat la masă prinșului fără a i se spune că va fi numai în petru cu Suveranul și Stîrcea, Ulloa orînd a i-o comunica personal. - Răspunsul lui încă a fost negativ, astfel încă

i s-a fixat audiența la orele 15,00. Intre timp Buzzești care fusese contactat de la 11 până la 13 când a fost scos de la ocazie și deplasat în oraș așa cum se știa, l-a înfruntat situația, cu se prezenta pe scurt în chipul următor: Hitler refuzase orice discuție a problemei Ardealului în conjunctura actuală a operațiilor militare așa că memoriul lui Ion nici nu mai fusese terminat, urmind a fi analizată personal cu I. Antonescu la o viitoare vizită a acestuia la M.C.G. ce nu-er putea însă avea loc înainte de satisfacerea cererii relative la "reorganizarea guvernului și epurarea C.N.". Killinger, făcut de el răspunzător de înfăptuirea acestora nu ar avea ce căuta la M.C.G. înainte de îndeplinirea misiunii sale, astfel că venise la fiecare două zile din nou la stac, fiind primit încă odată de I. Antonescu și de două ori de către Ion, fără ca discuțiile să fi avut deloc. În acest impas penibil, I. Antonescu hotărise a da stacul frontal Coronei, pentru a dovedi lumii cât de solid stătea pe poziții și a-l lipsi totodată de posibilitatea schimbării eventuale a conducerii și guvernului fără ocuparea militară efectivă și ajungerii la situația de protestat, ci prin folosirea de către M.C.G. a Factorului Constituțional pentru înlocuirea lor cu cine sau un guvern prezidat de Gheorghe ori de un alt efecierist sau eventurier germanofil și alesit de generali verificați de M.C.G. și misiunile din țară, dintre acei ce-l tot supralicitau atit în guvern cit și în comanda unităților de pe front. La acestea se adăuga integral și Ion. M. mul stac urma să fie dat cu scopul totalei epurări a C.N., începind cu stirea probabil și cu A. Mocsonyi, suspectat a dirija din umbră manevrele politice ale lui Mihai în plină emancipare apoi Iorgu și Vasiliu, socotiți tot anglo-germanofili suspecti, dacă va mai fi timp pentru a se ocupa de ei, intrucit odată izolate de orice posibilitate de contacte cu opoziția și militarii antiguvernamentali Mihai și Elena vor fi puși în fața obligației de a părăsi țara în condiții civilizate, stabilindu-se la Florența, la nu în Elveție, ce să poată fi supravegheați și-spiediați "se agita", de către poliția fascistă, iar pentru a mai avea siguranță că nu vor încerca să creeze "Statul Român" (după formula franceză, deci nici monarhie nici republică) vreo dificultate, aceasta se va îngriji a le plăti rente cochete calculate după venitul net al averilor particulare conjuncte carlisto-mihăiești, la plată trimestrială sau lunară a cărora nu le va conveni să dea cu piciorul. Această veste n-a lipsit să sperie pe Mihai și Elena, dar Buzzești a ținut să-i asigure simultan că n-aveau deloc de ce să se teamă.

deosece toată opoziția era mobilizată, lumea informată și deja
deșteul de agitație, iar atmosfera generală neprielnică Antonești-
lor. Pe de altă parte, înțelegerea va fi parată hotărât de Hitler.
Întrucât era prea ostensibil menită să-i asigure pentru I. Anto-
nescu o poziție absolut inexpugnabilă față de acesta din moment
ce s-ar produce imediat ca și o consecință directă a demersului
acesta, creând turburări serioase ce nu-și putea permite în spa-
tele frontului. Orielt de unilitor ar putea să le opără pentru
Mihai și Elena necesitatea de a recurge la sprijinul dușmanilor
pentru a-și consolida poziția, interesul superior ulterior al
națiunii cerea imperios la nevoie și această manevră, efectuată
firește cu perfectă demnitate în sensul de a nu li se cere nimic
nemților și nici măcar să se urmărească o alianță cu ei îndrep-
tată împotriva Antoneștilor, care de bine de rău, erau pentru
moment o soluție preferabilă oricărei alte guvernări germanofile,
ci doar să li se demonstreze inexactitatea prezunției că regalita-
tea-ar fi suferit sau căuta să se angajeze în reorientarea poli-
ticii externe a României. În acest scop, Elena avea să scrie în
chiar mai acce o scrisoare pe care Henry - grăbit să plece la
Berlin spre a scăpa de orice implicații în criza internă ce izbuc-
nise sub ochii săi o va înfina cit de curând contesei Thöring
care știa cum să-i educe la cunoștință Fuhrerului versiunea cu
mult mai verosimilă a nevinovăției copilului sorei iubite, care
prefera, cum știa toată lumea, să se joace cu automobilele decât
să pronunțe, necum să compună cuvântări politice de șiretenie
avocațiale a celor stit de concertate peste hotare. Atitudinea lui
Mihai și Elena de totală intranzigență privitoare la refuzul de
a primi cererea făcută de I. Antonescu prezentată de lei în ajun
ce stirece să demisioneze imediat iar Mihai să-i accepte demisia
"pentru calmarea agitației din sinul misiunilor germane" fusese
absolut spontană, dar cu stit mai hotărâtă cu cit lăzuți aducere
un mesaj din partea lui Maniu prin care acesta cerea lui Mihai
să nu cedere asupra acestui punct nici într-un caz, oricât s-ar
agrava tensiunea din această cauză, fiindcă în primul rând stit
el cit și Brătianu considerau, potrivit experienței ultimelor
zeci luni, prezența lui stirece la post indispensabilă pentru
succesul viitoarelor acțiuni pe aceeași linie, apoi pentru că ar
constitui isă de nești și de Antonescu o recunoaștere a culpabi-
lității regelui și a enturajului său intim. De asemenea ar impli-
ca posibilitatea înlocuirii lui stirece printr-un instrument de-
cil al Președinției, precum și a altor epurări care ar întrerupe

contactele cu opoziția, or izolat total C.R. creînd astfel premise favorabile pentru răsturnarea monarhiei", apoi fiindcă ar descuraja pe toți antiguvernamentalii ce-și puneau speranțele în Ceroasă pentru întoarcerea situației, care ar vedea în această cedare un semn al slăbiciunii acesteia. Audiența lui Ieș la Mihai ținuse pînă la ora cecului care s-a prelungit pînă la șase fără un efort, elens existînd pe fi-su cu ferocitatea unei leonice, căci nu lupte numai pentru prezent dar și viitorul tronului odreslei sale. Ieș ținuse să arate că reconsiderarea întregii stitudinii rebele, arogante, provocatoare, nerespectuoase și chiar necuviincioasă a lui STIRCEA față de I. Antonescu și de al ce Vice Președinte la ultima audiență, mai ales în prezența C.șei sale Militare, îl făcuse să conchidă că, în cazul refuzului lui Mihai de s-l destitui pe Stîrcea îl va anula această ordinul de mobilizare pentru lucru și va trimite pe front unde dealtmîteri, toți funcționarii de stat erau acum ținuti a face stagiul de șase luni. Mihai i-a răspuns: "Nici un ordin nu trece peste el meu, iar povestea rulmentului tuturor funcționarilor de stat la concentrare este un banc, din moment ce nu se aplică nici la instituțiile particulare. Cînd va fi efectiv generalizat, îl voi aplica și eu în Curte, dar pînă cînd toți miniștrii subsecretarii de stat nu vor fi făcut stagiile lor la șase luni pe front, nu voi permite nici Stîrcea să-l facă deoarece e mai mare în grad decît ei și tot stîț de indispensabil mie, cum sînt aceștia Primului Ministru și chiar de ar fi să-și facă stagiul împreună cu secretarii de stat, acesta n-ar implica decizia se de la C.R."

A doua zi dimineața STIRCEA a primit această un ordin de chemare al Reg. 4 Art. Gros (la care fusese recent "vîrșat" din Reg. său 2 Gros) a cărui parte sedentară era staționată la Dedilev, emis acolo pe data de 3 februarie: "întimplător" ordinul se plimbare de atunci de la Externe la vile unei brătienii și retur, ce să ajungă, înfirăit în Pieter Mires 3, cu o mare întîrziere. Ordinul în cauză a fost predat biroului mobilizării al C.M. pentru adresa către regiment, cu explicația că Stîrcea era mobilizat pentru birou la Curtea Regală, însă fără să fie luate în considerare din ordinul către M.St.M. din partea lui I. ANTONESCU.

Mihai văzînd marea zărvă care se face în legătură cu concentrarea lui Stîrcea contrară I.O.ș scris pe ordinul de chemare cu mine sa: un înalt ordin: - "Fruntașul T.R. Moosony-Stîrcea Ieș este Mareșalul Curții Rele Regale mobilizat de mine

în serviciul meu pe care nu-l va părăsi până la noile mele ordine - Mihai R" și l-a chemat pe Brătăsescu căruia i-a înmănat documentul cu ordinul de a face imediat adresă către M.St.M. de transmitere a originalului rezoluției regale reiterată-a textul adresei poruncind anularea concentrării, evizarea unității și scutirea lui Stîrcea de mobilizare, fără termen. Ei de ocazie monardă, declarația de război făcută de I. Antonescu prin concentrarea lui Stîrcea fără prealabile învoire a șefului suprem a fost acceptată de acesta tot printr-un document oficial care a făcut cu atât mai mare vîlvă cu cît era oficial, personal, irevocabil și neoscutable, constituind totodată primul act de autoritate a tinărului monarh mult mai curajos decît adversarul său. - Conștient rezoluția sa pe care nimeni nu i-o sugerase sau formulase, Mihai spuse: "O făcuserăm și acum începe lupta, dar fii pe veghe căci porcul va încerca să pună mîna pe nea !". -

A doua zi dimineată două mașini de la siguranță ticăie cu agenți și-au făcut apariția la domiciliul lui Stîrcea pentru a-l aresta. Acesta sesizînd la timp intenția siguranței cu greutate a reușit să fugă peste zid la vecini în dreptul laboratorului farmacistului Mihăescu după Bd. Filantropiei. -

Venind Buzăști cu Buickul său verde să-l ia pe Stîrcea și pornind cu el pe Calea Victoriei în joc cu mașina siguranței după ei, obiaș a reușit să-l introducă în poartă unde știndocil l-au surprins pe Mihai și loșnițiu cu vestes escopadei sale. -

Regele s-a dus imediat la loșnițiu și la Stîrcea acolo unde au ajutat pe Mielle și Pauline să facă bagajele menajului invitat de Suverani a locui la Casa Nouă pînă la asigurarea securității lui Stîrcea în interiorul palatului și luînd cu ei tot arsenalul său cu muniția aferentă.

Prime măsură a fost chemarea lui Anton la București cu grosul efectivelor Batalionului și ordinul expres personal al lui Mihai de a nu mai executa nici un ordin altul decît cel verbal al său și a organiza opărerăa pelatului contra unei eventuale încălcări polițienești sau militare guvernamentale. Apoi Dobrescu a fost convocat și instruit în aceeași sens, cu înădărinarea suplimentară de a informa Palatul prin legături cu Birou de vizierile Preș. și Internelor. A doua zi s-a soldat cu primirea unui nou ordin de chemare de la regiment, adus de un curier de al M. St. M. cu o adresă stipulînd sancțiunile ce îl așteptau pe Stîrcea pentru nesupunerea la chemările anterioare și eventuale noi întârzieri, pe care Mihai a scris aceeași rezoluție fără cuvintele

"mobilizat de mine în serviciul meu" și l-a remis din nou for-
rilor competente. - În dimineața zilei următoare, generalul
Fichi Vasiliu l-a chemat la telefon pe Stîrcea rugîndu-l să veni
la el într-o audiență pentru vederea diferendului iscat între
organele Internelor și cele ale palatului din cauza unei gre-
șite interpretări a vizitei primilor la domiciliul său. Stîrcea a
refuzat să se ducă pe motivul că fiind mai marele lui în ordi-
nea de precădere în stat, el - Vasiliu - trebuia să vină la
Stîrcea dacă avea să-i comunice ceva. - După un ceas s-a anunțat
la Mîlăcianu și a sosit cu patru agenți care s-au fost lăsați
să-l urmeze în biroul acestuia, ei opriți de către jandarmul de
zi și două sentințele interioare așteptu în sala destinată ace-
stui scop. Subsecretarul de stat, în uniformă, a fost primit de
Stîrcea în biroul M.C. unde a vorbit trei sferturi de oră pentru
să-l implore să-l urmeze la Interne și să se lase arestat, într-
cît I. Antonescu l-a amenințat cu destituirea din postul ce-l
ocupa dacă nu reușea să îl aresteze în 24 de ore. Stîrcea l-a
chemat pe Ulles cărui i-a spus în fața lui Vasiliu că acesta
avea misiunea să îl aresteze din ordinul personal al Conducă-
torului Statului și că, pentru a nu crea un motiv de dănuire
a tensiunii între Corcană și conducere, el - Stîrcea - era
gata să se lase arestat dacă primea autorizația Regelui,
trimitîndu-l la Casa Regală ca să educe răspunsul acestuia. Ulles
a revenit în cinci minute ca să comunice lui Stîrcea, iar nu
lui Fichi Vasiliu, că Mihai era absolut furios de obrăncie
"guvernului" și ordona să-l concedieze pe loc pe Subsecretarul
Internelor care cuterează să vină la palat pentru a propune o mă-
sură ilegală îndreptată direct contra Capului Statului, drept
care va avea să răspundă personal față de acesta. - Generalul se
făcuse rogu și Stîrcea s-a sculat spunîndu-i: "Ați sosit cum stă
situația și vă sfătuiesc prieteneste să vă reparați greșelile
dacă țineți la viitorul dvs.", la care i-a răspuns: "D-le.
Mecsonyi, vă rog să comunicați M.S. că eu fost împins contra
voinței mele la această extremă și voi fi să trag consecințele
greșelii mele de a nu fi refuzat executarea unei măsuri ilegale,
demisionînd și că "în calitatea mea de general al armatei
regale, rămîn al M.S. supus și plecat slujitor". Ulles, care-l
cunoștea și pe acest echivoc de marfă proastă a cadrelor
armatei, i-a spus: "Măi Fichi, ia mai pune-l pe Juc (Popescu,
Ministrul Internelor) să-l potelescă nitel pe șeful vostru,

ne focca de rîs față de străini!" La plecarea Pichi Vasiliu l-a asigură pe Stîrcea că nu mai avea a se plînge de nici o urărire a forțelor polițienești, la care Stîrcea i-a scos pistolul și i-a răspuns: "Tîn să vă previn că orice act de violență ar întîmpina opoziția mea legitimă și că nu-mi prescrieți de obicei țintele". Ulles l-a însoțit pînă la ieșire ca să-i spună la întoarcere să-i comunice lui Stîrcea că Pichi îi destăinuise că el făcea parte din acei membri ai guvernului care țineau mai mult la lea decît la Ion și că starea nu s-ar lăsa antrenat într-o acțiune antiregelistă. A patre zi, lea a cerut să fie primit "în audiență regulă de urgență", insinuînd la telefon lui Ulles că situație era gravă și că Regele avea tot interesul să-l vadă imediat. Mihai l-a convocat abia pentru orele 18 ca să-i arate că nu era impresionat de gravitatea situației. lea s-a făcut înțîi a nu ști nimic despre descinderes la domiciliul lui Stîrcea, nici de încercarea infructuoasă a lui Pichi Vasiliu de a-l crește la Interne sau la Palat, dar scopul audienței stît de urgent necesare a fost totuși ca să-l convingă pe Mihai să-și risce tronul dacă insistă să facă din cazul unei persoane o problemă de stat și să-i propună în numele Conducătorului o soluție tranșacțională și anume ca să-i acorde lui un concediu de boală în care timp ar sta la țară sau la o clinică, pe cuvîntul de onoare al lui I. Antonescu că nu va fi nici arestat nici concentrat, ci trimis la una din "legățiile neutre", la alegerea între Berne, Lisabona, Ankara, Stockholm și Copenhaga sub pretextul unei schimbări de climă sau îngrijiri medicale. Mihai a refuzat categoric propunerea pe motivele că nu mai avea nici o încredere în cuvîntul Mareșalului. - La ieșirea sa din biroul lui Mihai, a dat în hol de Stîrcea și soția sa pe care i-a salutată făcînd apoi o frază în sensul că și el și ea locuiau în Palat. Mihai sunînd conversația, a ieșit din birou și i-a spus: "Ar trebui să-i fie rușine de a să oblige să culce în bucoria mamei pe menajul prîsului meu demnitar pentru că am ajuns în domeniul condus de el a nu mai respecta drepturile fundamentale ale cetățenilor. lea i-a răspuns că era perfect de acord cu Mihai și nu va avea nici un suetec în ordinele date personal de I. Antonescu peste capul lui, miniștrilor de război și internele, la care Mihai i-a replicat: "Sînteți interinerul Președinției și V.P. consiliului". -

Urmeră două zile de liniște la palat, dar de intensă activitate și agitație la Președ. și vilă, lea țînînd un consiliu de miniștri secret pentru a pipăi pulsul colaboratorilor

săi, cu rezultatul că cei devotați lui au considerat sondele sale menite să dădă dacă putea conta pe ei în sprijinul său contra cererii nemților de a-l elimina de la conducerea guvernului și au răspuns pozitiv apelului, cu credința că era solidă cu polul, din moment ce nu-și puteau închipui că declarațiile regale să nu fi fost opera lui, iar ceilalți, dușmani vechi precum tânărului lor șef, n-au înțeles să ia o poziție critică față de Carol, ei mai degrabă față de politica de duplicitate a responsabilului externelor. I. Antonescu și-a convocat și el rând pe rând generali din guvern și de la comenziile mari teritoriale și locale ca să-și dea seama cum ar privi "sacrificarea vremelnică a Suveranului pentru a da Führerului o satisfacție rașunătoare, a ieși din impasul neîncrederii acestuia față de conducerea țării și a consolida definitiv poziția regelui și guvernului", ca să descopere că nu găseseră simpatizanți ai acestei idei învedereată de mai toți ca o concesie excesivă, o răsturnare prea radicală a așezărilor consacrate de stăruință și o sabie cu două tălăcuri intrucât popularitatea Carolului dădea regelui și guvernului o bună parte din girul opiniei publice care nu știa de disensiunile între ei și conducere și s-ar alarma de o asemenea răsturnare. Doar Șteflea și Jienescu nușeseră năde, primul fiind specialmente indignat de "rezoluțiile provocatoare scrise de mână lui Mihai pe ordinele sale de chemare, ce-i creșteră în sinul M.St.M. o atmosferă insuportabilă" intrucât majoritatea "brevetărilor" erau carliști comuflați și nu-nghiteau deloc pe șeful ce le impunea, iar Antonescu fiindu-le mult inferior ca intelect și capacitate militară și în plus prea din cale afară îngâmfat, ambițios și slugarnic față de nemți, iar cel de al doilea, cavalerist de calitate proastă ajuns aviator, având cu decadașul respectiv al anilor în sine o asemenea viteză autoritară și aspirații politice ca idolul său, căinele roșu, pe urmele cărui spera și el să facă o ascensiune nemerită în conjuncturi mai favorabile ce le-ar oferi designat un stat intensist pe concepții mai puțin tradiționaliste, "de tip revoluționar"; pe cînd, în schimb Dobro, altfel constant de acord cu patronul, mai ales cînd acest acord era susceptibil să-l diminueze sau submineze pe acesta, frînase arderea bulversatoare a primului, încercînd să o canalizeze înspre reluarea conducerii efective a guvernului pentru a controla politica lui generală mai îndepărtată și a evita în viitor repetarea unor asemenea impeturi ce le punea numai în cîrca secundului ale cărui puteri dorea să le vedea reduse substanțial; cit despre Jac, Șenescu, Pantazi, Niculescu, Leovean

șee generali de diverse categorii de funcții în stat și armată, pe care-i văzuse tot în zilele trecute. I. Antonescu a rămas impresionat de lipsa lor de dinamism relativ la chestiunea pe care dănsul o socotea dintr-o dată cea mai urgentă, primordială și imperios necesară pentru binele național. - I. Antonescu văzând că creșterea și nici concentrarea lui Stăncu nu i-a reușit o mare la noi încercări de a-i impune totuși soluția preconizată prin două subterfugii menite a contorna greutățile întâmpinate, prin reticența manifestată de înșiși colaboratorii săi și a-i pune, împreună cu tot restul opiniei publice ostile lui, în fața unui fapt împlinit mult mai mare și important decât acel al declarațiilor regale și care-i mai reușise odată din plin în 41 când nu ascultase decât intuiția sa și sfaturile tehnice ale lui Ică: primul fiind inspirat de aceasta, cum Stoicescu avea să ne trimită vorba Peletului prin Buzăști, în seara de sfârșit al primei săptămâni de tensiune mare, dar încă nu maximă, anume cel de a proceda la el treilea plebiscit al regimului prin cererea unor răspunsuri la două întrebări astfel formulate încât nu numai unul negativ ci chiar și abstențiunea de a răspunde să fie de-a dreptul imposibile, ba un act de curată erzie și legatane începerabil una de cealaltă, așa că răspunzând la prima să fii necesarmente silit să răspunzi și la a doua care ar conține un element extrem de subtil eamuflet ce ar îngădui însă puțințe răsturnării monarhiei. Primea întrebare s-ar referi la recunoșterea realizărilor efective ale conducerii - redobândirea Basarabiei și Bucovinei, administrația românească exemplară a Transnistriei, glorioasele victorii ale armatei române comandate de C. I. gospodărirea chibzuită a avuției naționale, mulțumită căreia țara nu ducea lipsuri ca celelalte state beligerente deși se afla la capătul celui de al doilea an de război și grija deosebită a guvernării pentru ocrotirea socială, ajutoarea orfanilor și văduvelor de război și sănătatea publică, cum nu avusese nici unul din guvernele din trecut, etc.... pe când a doua ar apela la reafirmarea încrederii în puțințe conducerii de a înfăptui mai mari realizări în folosul poporului decât opres pe dușmanii acestuia și trădătorii neamului a-l lovi mișelește pe la spate ca să-l ducă la picire; iar al doilea subterfugiu fiind pe linia sa tradițională militar-politicească a înscenării unor crime odioase, atribuite lui Mihai, adunate și consemnate într-un dosar dresat cu socoteală pe baza tuturor coadjuverilor drept act de acuzare, stit de voluminos, impresionant

și distrugător înalt să-l determine pe scuzat să renunțe la apărare și apel, mulțumindu-se cu o grățiere condiționată de obținere și plecarea sa în condiții onorabile și avantajoase.-

Aflându-se la Palat de plebiscitul proiectat de I. Antonescu, Mihai și Elena și intinții lor erau de părere de a sesiza despre năstrugăria acestei manevre și consecințele ei, incalculabile pentru Reich și Gerstenberg care la rândul său să utilizeze de influența sa destul de mare la O.K.W. pentru a cere o intervenție promptă a Führerului în vederea potolirii acestor de nebulie a concurentului său în negocierile pe considerentul că ar putea să-i creeze complicații greve în Hinderlandul imediat al frontului la un moment cu totul nepotrivit alor pentru orice risc inutil și în plus fără nici un folos pentru cauza germană, ba dimpotrivă mult mai degrabă spre pânoul acestuia, din moment ce încrederea sa în sinceritatea și constanța lui I. Antonescu era destul de zdruncinată de când acesta s-a solidarizat cu țara lui Ică relativ la declarațiile de Anul Nou. Buzăști și cu Stircea mai prezentaseră și un apel al lui Mihai către legionari pentru colaborarea lor cu celelalte partide de opoziție întru lămurirea opiniei publice asupra adevăratului scop al plebiscitului, acțiune cu care stătea Maniu alături și Brătianu a fost în totul de acord.- Hodoș, despre care Stircea suzise de multe ori dar nu-l întâlnise niciodată, i-a aranjat o întâlnire lui Stircea cu George Meniu în casa lui Hodoș, cărui i-a expus pe scurt toată situația, fără să-i destăinuie că declarațiile regale erau de fabricație "carnică" și nici că fondul luptei între Caracănă și conducere era incompatibilitatea ideologiilor celor două mari tabere în război, din care firește că legionarii n-er fi existat să se solidarizeze cu sces în care se ferea să-l situeze pe Antonescu, prezentându-i atitudinea în conflict doar ca una de pretendent la înfruntare și exclusivitate factoriilor politice în stat, șase că regularitatea și sinceritatea lor se aflau față de el nu chiar pe aceeași poziție, dar în exact aceeași opoziție. Maniu era vizibil încântat - arăta Stircea - de această primă apropiere între fiul aceluia care împinsese persecuția legiunii până la distrugerea fizică a membrilor ei și ceea ce mai rămăsese din ea liber în țară și când, în conjunctura politică externă, ar fi fost normal să dețină puterea și când era dimpotrivă mai persecutat, diminuat, răstăpătat și împărțit. Maniu mai arăta că nouți-l preferaseră și-l preferau pe I. Antonescu legionarilor numai fiindcă acesta

fuseseră mai rezistenți decât el, neînțelegând să accepte pretențiile exorbitante ale Reichului pe tărîmul economic nici situația de țară ciuntită și ocupată, iar cei care-și salvaseră viața refugiindu-se la misiunile germane sau în Reich, totuși erau revoltăți contra politicii acestuia și într-o situație de prizonierat, mai mult decât de aliat cu Antonescui încercaseră să le-o prezinte. Al personal se declara absolut de acord să des-lui Mihai tot sprijinul cerut, întâi de toate pentru că dogmele legionare erau întemeiate pe tradițiile voievodale istorice ale neamului românesc și deci eminamente monarchice - gărda de fier fiind anti-carlistă tocmai fiindcă fostul monarh compromisese principiul monarchic și știrbise grav prestigiul Coroanei și al dinastiei, apoi deoarece, în cazul de față cauza regală era conformă cu interesul statului pe cînd ambițiile personale ale monarhului sifilitic, megeloman nebun și periculos pentru națiune, ar arunca-o fără îndoială în prăpastie la marginea căreia se afla de cînd el a fost pus de nenți s-o conducă singur, dar nu înainte, iar înfine pentru motivul f. ușor de apreciat că legionarii aveau serioase conturi de reglat cu el. Manu nu putea însă angaja nimic, nefiind însoțit de conducerea ei internă, persoane competente fiind Radu Mironovici, locțiitorul lui Năse în țară, cu care ar fi cel mai nimerit să se ia legătură direct, însă după cîte s înțeles, acesta trăie ascuns și întîlnirea cu el prezenta complicații și pentru Manu, astfel încît l-a rugat să se facă el purtătorul spelului regal, întrucît nu se-ndoa nimeni că posedă toată-ncrederea șefului său, iar dacă răspunsul era afirmativ - lucru pe care iarăși nu-l pusesu la îndoială - să comunice lui Stîrcea fie direct prin A. Mocsonyi, fie prin Despina - Buznești, "cî se afecerea s-o încheiat" și numai în cazul contrar să-i fixeze prin scrisoarea căi o nouă întîlnire. După nici 48 de ore Palatul a primit răspunsul afirmativ via Despina-Buzel-Iosnițiu și, după cum avea să aflu ulterior de pretutindeni, ajutorul legionarilor și a fost cel mai prompt, efectiv și decisiv. În mai puțin de două săptămîni, toată țara zbîrnăie de știri că Antonescu căuta să-l detroneze pe Mihai printr-un plebiscit cu întrebări în dublu sens cărora absolut toți alegătorii trebuiau să răspundă nu și nu, indiferent ceea ce ar scrie acolo. Vîlve și agitație au fost stît de mari și fățișe încît Președinția avea să fie bombardată deja după vreo zece zile de rapoarte elocvente oficiale și secrete ale tuturor organelor statului în sensul că toată opinia publică

era informată de intenția guvernului de a face o consultare populară cu scopul deghizat de a răsturna monarhia și era hotărâtă a vota contra oricun ar fi formulate întrebările, spre a-și manifesta limpede neîncrederea în conducerea antonesciană. - I. Antonescu aflând care este situația cu plebiscitul, spuscă de furie l-a scuzat pe Ică și toți școlii lui din guvern, de trădare. -

Ică venise în ajun, ziua primirii răspunsului pozitiv al legionarilor, care dăduse Paletului un supliment de încredere în victoria sa destul de substanțială că Mihai să-l oblige pe V.P. să sosit în trombă, rău încurcat și încercând să creioneze o atmosferă de panică drept "punere în scenă" a venirii lui I. Antonescu, ce trebuia să aibă un efect nimicitor asupra familiei regale și entourageului de "răzvrătiți" contra reginului și să îl reducă la capitulare fără de condiții. Când însă în cursul scenei, de la începutul scenei cele mai frumoase dintre toate duelerile între virfurile puterilor opuse în Stat, I. Antonescu scosese dintr-un port-hart dosarul "Mocsonyi-Stirces", Mihai sunase pe locheu și-i poruncise la sosire ca să îl cheme pe Stirces la care balsemul tipase în fața servitorului: "Să nu îndrăznească să sperie sub ochii mei acest subuscat nesupus la încorporare", - iar când ușă se deschisese după retragerea servitorului, speriat "până ce nu-și va fi luat pedespa și executat stegiul pe front!" tipind la Mihai i-a răspuns: "Atunci n-o să-l mai vedeți niciodată pentru că nu merită nici o pedespa și nu va pleca pe frontul rusesc". Dosarul conținea 300 pag. informații minucioase ale S.S.I.-ului și Siguranței, cu descrierea activității lui Stirces începând de la "intrigile" prin care a scuzat îndepărtarea de la palat a generalului Manolescu, d-lui Teodor Rosetti - Molescu, d-lui Florian Marinescu și generalului Condiescu (bibliotecarul) Curții Regale, trecând apoi prin încercarea sabotării inspecției regale a frontului, a regulamentelor armatei și a funcțiunii normale a Curții Militare și terminând cu recapitularea generală a atitudinii sale politice anti-existe și anti-antonesciene, - lucrând ca instrument al "bătrânului Măceloni" căruia i se aducea cu acest prilej și aprecieri rușinoase relative la presupuse lui homosexualitate cu însinuări murdare la acest considerent dat drept motiv al adopțiunii lui Stirces și înăfrăit faptul că nu Stirces a întocmit declarațiile de anul Nou după însăși mărturiile sale din anchete personale a Antoneștilor din 26 ianuarie s.c. Mihai și Elena - orătă Stirces - au fost într-adevăr la înălțimea rolului lor în acestă celebră audiență din salonașul Cuții Noi care va contri-

bui definitiv la hotărîrea Regelui de a-l aresta la poartă și băga în suflul colecției timbrelor, ca un "bandit ordinar ce nu merita să fie tratat în gentelman", spunându-i de sursă dată înăfuriș tot ce avea pe suflet de stăvire împotriva "bolăvurului ce se credeasmeu: că era un biet bolnav de nervi, mincești de bacilul unei boli rușinoase, pervenit, incult și incapabil, fără "Kinderstube" și aruncase lui Mihai în față iar Mihai a tradus spunînd "fără cei șapte ani de scesă", că nu era nici măcar competent în meseria lui, căci toți generalii buni su dovedit că strategia lui de la Odessa fusese lamentabilă, că pentru gloria sa personală măcelărise sute de mii de bărbați valizi și că nu Stircea ci el merita să fie trimis în prima linie de pedespeșă, dar ce să nu mai speră altă dată în fața lor cu obrznicile și minciunile sale sfruntate și obiecte. Vociferările celor trei s-ar fi putut auzi pînă-a Stîrbei Vodă dacă toate geamurile n-ar fi fost închise din cauza frigului mare și aerului condiționat, iar cînd n-au mai avut ce să-și spună, Elena s-a ieșit fără să-l salute spunînd fiului: "M-am săturat; hai vino, spune-i să plece! iar Mihai a urcat-o în cîteva minute lăsîndu-l singur în salon, cînd a simțit că I. Antonescu se pregătea de o plecare imromptuă, spunînd: "Eu nu retrag și nu adaug nimic la cele spuse, bună ziua".-

A doua zi dimineată, Ică s-a cerut o nouă urgență audiență și la vederea lui Stircea s-a încruntat serios spunîndu-i "M-aveți dreptate să-i montați pe suverani să întrecă limite uzanțelor curtenitoare.... de acum încolo eu nu mai garantez nimic, căci l-ați împins singuri pe Conducător spre soluție extremă." Ică cerea plecarea imediată a lui Stircea la Geneva cu subșii suficiente de la Stat pentru a putea trăi acolo pe secol și standard ce în țară spre a face ziarism și propagandă romînescă cu Gafencu și a căuta legăturile necesare oficiale pentru negocierile ce s-ar cere duse către sfîrșitul războiului; și primirea întregii Curți Militare cu persoane alese de rege dar acceptabile pentru Antonescu, Șeful Casei Militare în grad de general de divizie urînd să fi noul Mareșal al Curții sau atunci tînărul unei consultări populare care să hotărîscă dacă țara avea mai mare încredere în conducerea reginului antonescian sau în cea pe care Regele ar dori să-o dea statului potrivit declarațiilor sale de Anul Nou, iar în cazul cînd țara s-ar pronunța pentru prima ipoteză, abdicarea și plecarea lui Mihai în Italia, unde puteau să-și ia și intimități dacă doreau. Oferte ar fi fost adese-

mitoare decât s-ar fi putut avea încredere în faptul că Antonescu l-ar accepta pe Sănătescu și colaboratorii militari aleși de el, la recomandarea acestuia, dar fiindcă Mihai și Elena cunoscutese doar ca o nouă apăsătoare pentru a li se reduce la o mare izolare decât în trecut și că, pe de altă parte, Maniu ceruse în mod expres ca Mihai să nu cedeze asupra plăcerii lui Stăncu de la palat, Mihai i-a răspuns lui Ică, că Regele nu s-ar putea decât să consulte țara, dar că, în cazul în care se s-ar pronunța împotriva sa, să nu cură încerce să-l violeze voința, fiindcă astfel ar oruna-o într-un război civil, deoarece el, regele nu se va opri a duce lupta în interesul poporului cu riscul ocupării efective a țării, de către neștiți și chiar cu scopul de a produce deschiderea celui de al doilea front european stit de mult dorit de I. Antonescu și el (Ică) decât accepta vor lua poziția cu guvernul contra Coroanei.-

Vestea plebiscitului răspinzându-se însă ca focul în oraș, Maniu, Brătianu, bătrînul Președinte al Înaltei Curți de Casație, Iupu, Patriarhul și Mitropolitii au început să se agite cerind audiențe la palat și la Președinție. Coty mobilizase pe Iupu iar Patriarhul pe fetele bisericesti, Bălan sosind, cu toată zăpada mare căsută-n munți în ultimele zile, cu moșia de la Sibiu direct la vilă unde d-na Goga, prietenă cu el, aranjase să fie primit imediat "pentru a fi prim-medietor în conflictul iscat între guvern și Curtea Regală pe o chestie minoră ce trebuia să poată fi splanat înainte ca străinii să se sesizeze de problema". Nu cu un an, ci doar cu trei luni înainte, ambițioasă și intrigantă Veturia, care pînă mai dăunări nu făcuse decât să-l aștepte și ambiționeze pe I. Antonescu contra opoziției și palatului și tuturor acelor care ar putea să-l concureze în faza finală a războiului, acum distr-o dată a găsit de cuviință să-l potolească și să caute es mijlocul elegant de a ieși din impasul în care se băgase singur, iar în anul precedent prudentul, șiretul și oportunistul de Mitropolit al Ardealului n-ar fi îndrăznit să vină direct la surse rului ce sasmînțe "conturbarea păcii interne a nației", smestecîndu-se în mai mult "obișnuta minzenie regătescă".- Si culmea, pe cînd Maniu, care recomandase în mod expres a nu se cede sub nici un motiv o iotă în privința persoanei lui Stăncu, va veni cu Ruzăști la o zi după audiența sa la vilă în numele subilor șefi democrați, spre

a propune totuși lui Mihai și Elena în prezența celui în cauză și a lui Buzzești o tranșă în care să demisioneze numai din funcția de Mareșal al Curții dar nu și din aceea de Secretar Particular și Director al Cancelariei Mareșalului, pe motiv de sănătate și necesitatea unui tratament special în Geneva unde să plece pentru șase luni, maximum un an, respectiv până ce se vor fi calmat spiritele, spre a se-ntorcea apoi iar pe locul pentru perioada în care prezența sa va putea fi de mare folos, cu condiția ca firește noul Mareșal al Curții să fie o persoană aleasă de rege și un om de totală încredere a Coroanei și opoziției.

Atunci Mihai a dat o mică lecție de rezistență lui Maniu, spunându-i că desltminteri el nu înțelegea să se joace cu cuvântul său din moment ce adoptase ferm, hotărât și categoric un punct de vedere și o atitudine datorită cărora ajunsese să scrie cu mine sa rezoluție clară că nu accepta concentrarea lui Stîrcea întru cât avea nevoie de el în serviciul său, ordina care era de acum cunoscut și comentat în toată țara și care pe deasupra îl expusese la violențele nemai pomenite ale nebulului I. Antonescu, cărora și el și Maria le rezistaseră cu nicio dată servind insolentului la rîndul lor "verzi și uscate", era decia să rămîna consecvent cu el însuși ca să dovedească tuturor că Regele era rege și nu poartă de care toată lumea putea să-și bată joc; se mira mult că Maniu își schimbase atitudinea la primul contact cu Antonescu. Buzzești a vorbit mai potolit la primul contact cu Antonescu. Buzzești a vorbit mai potolit și diplomatic în același sens, așa că pînă la urmă Maniu și-a retras propunerea acceptării compromisului oferit de I. Antonescu drept ultimă condiție de rezolvare pașnică a conflictului ce-l pornise. "Marele Manitu" a plecat la miezul nopții de la Casa Nouă după două sesiuni de discuții sterile, însoțit de locotenentul său, și cu eluri nițel prea independente după gusturile dictatorului democraților romîni, iar cînd l-a ajutat să-și îmbrace mantaua înblănită, țera pomozită pe care l-a rugat să i-o țină ca să nu se rupă căptușeala, din burți de vulpi jegărite bădăciene, căci să trînie servitorimea la culcare.-

Bătrînul Lupu, cu o tinerețe și suplețe spirituale, mult superioară celui care-l precedea, a luat-o invers, venind întîi la palat într-o audiență de trei ore urmată de primul regal la care a fost reținut, în ultimele zile ale lunii.

Văzînd dosarul lui Stîrcea în care a descoperit o

cautitate de infrațiuni la prerogativele și drepturile regale astfel cum rezultă chiar din "situația constituțională internă" pe care o are din 6 și 7 sept. 48", l-a cerut Regelui pentru s-l studie pe-o dată înainte de s-l "vizita" pe I. Antonescu. Are literamente ultragist de țese, atitudinea, manierele și pretențiile antonesciene decurgând din această literatură, fără să fi fost necesar s-l mai lămuri cu privire la violențele și aberațiile verbale ale lui I. Antonescu, așa că a sfătuit pe Mihai și Elena să nu cedeză nici un dram din drepturile lor ci să rămână neclintite pe pozițiile adoptate, refuzând categoric plecarea lui Stircea, cerind imediat schimbare a Curții Militare și noua tolerând în viitor nici un sugestie în treburile interne ale Curții Regale pe care aveau dreptul s-o elocutivă chiar și în contra voinței guvernului.

Lupu a fost acela care l-a pus la punct pe omul Antonești în prezența și cu ajutorul lui Stoicescu, nuși pe baza actelor din dosarul Stircea, l-a răspuns cu o intenție calculată pentru s-l sperie pe răvrătitul otaș: "I-am primit din mâinile stăpînului nostru și trebuie deci să i-l restituim tot Regelui întrucît nu pot ști ce intenționează a face cu aceste acte scuzătoare pentru guvernul dvs.". Un proces al Coroanei contra conducerii în fața Camerelor nu i-ar fi suris deloc ciinelui roșu, că din clipe aceea a schimbat pașca pe umăr, renunțînd totuși la atacul împotriva lui Stircea pentru care i se dovedise că n-avea nici un temel juridic, l-a pus pe loc să-i epureze dosarul regel de orice element interpretabil ca anti-constituțional, păstrîndu-i numai memoriul refăcut de acesta cu scuzeții strict politice, vagi și fără nici o valoare propagandistică pentru masa, întrucît n-avea cum să-l scuze a fi declarat un singur cuvînt neaprobabil de cel a cărui politică o susținuse și continua s-o opereze față de Marele Aliat nerăbdător de a deslăși cauza profundă a unei piez lungi și gîlăginoase crize izbucnitate în momentul cel mai inoportun și de aceea suspectă, tocmai cînd frontul se scurta acum involuntar în avantajul inamicului, retrăgîndu-se cu sute de km. spre a nu se prăbuși și lăsînd în urma lui o erată total încercuită și pierdută, plus alte multe divizii greu recuperabile fără mari sacrificii, disproporționate cu scopul lor.-

De-a dreptul innebunit de furia neputinței sale, Antonescu - după primirea mărtisorului regel transmis verbal de păzitorul legii - vroise să precipite desnodămîntul crizei

în chip brutal, mergând pentru ultima sa întrevvedere la palat ca să-i anunțe Regelui, citindu-i doar actul de scuză, condițiile favorabile ale abdicării al cărei text fusese redactat de Ieș în ajunul detronării fostului monarh, care însă nu-l acceptase - precum s-a arătat la începutul declarației și a cărui formă a fost acum modificată de autor doar ca să acopere și valabilitatea celui precedent, întocmit de Micescu de așa manieră încât putea fi invalidat de Carol de cu sosirea sa la Loussane. - Reprezentați deficiență a șefilor politici, care-i dăduse deja nas cătorului rebel, fusese la timp contrabalansată în mod fericit de fețele bisericești în cap cu Patriarhul, care după ce în ajun se pusese de acord cu mai mici săi, a cerut să fie și a fost primit în 3 martie la vilă "împreună cu Ardeleanu și Moldoveanu", tustrei făcând stit de "stăruitoare apeluri la înțelepciunea Conducătorului neamului", încât acesta a promis să-i asculte, cu gândul de a întârzia însă numai puțin lovitura, până ce se va fi încredințat de neintervenția și eventual chiar de neutralitatea binevoitoare a misiunilor germane. Tora era în centre sa, deci trebuia să-și asigure cel puțin parțial sprijinul străinătății și în acest scop fusese sfătuit de Ieș a-și creia abilități față de Hitler de a nu fi acționat într-o chestiune stit de importantă fără să-l fi măcar prevenit, ce să nu poată pretinde a fi fost pus de aliet în fața unui fapt împlinit și în cazul reușitei, dar mai ales pentru scel în care lovitură s-ar solda cu câteva răzmerițe locale de genul celor din timpul rebeliunii, ce nu puteau fi totalmente excluse din calculul. Așa dar, rolurile fuseseră împărțite, Ieș urmind a prezenta, respectiv citi actul de scuză, a obține acceptarea condițiilor de abdicare și plecarea pe care subii Antonești au fost destul de siguri că nu vor fi refuzate, întrucât sume oferită forfetar, până la stabilirea cu Vasile Vasiliu a contravelorii exacte și echitabile a bunurilor globale regale, era neșnuit de ademenitoare: una dozină de milioane fr.elv. de vârstă direct din contul statului rețin la Credit Suisse-Zurich în scel ce urma să și-l deschidă "Mihai Cărtăcean" sau cu orice alt nume de familie ce ar dori să-l aleagă în afară de "România", trenul regal să fie comandat de plecare de către I. Antonescu, personal, care, în timp ce interisatul va parlamenta la Casa Nouă sub presiunea locomotivelor trenului înclinate, l-ar primi pe Killinger pentru a-i face cunoscută hotărîrea de a pune capăt existenței anti-existe fără să-i ceară explicit avizul Führerului, ci doar cu titlu amical, de informație între

alistă. După ce Gerstenberg îl mobilizase însă și pe generalul Hansen în urma convorbirii sale cu A. Mooney și consiliul șefilor Marinei Comandament German se hotărîse să alernare pe cont propriu, fără a-l consulta pe Killinger să aștepte lămurirea promisiă acestuia de către Conducător, enturajul militar al Făhrerului, acesta - care și așa vroia neapărat să-l vadă pe secul pentru a-i lua comanda și a pune testă armate române sub comanda germană din esune breșei formidabile făcute de sovietici în sectorul nostru al frontului, căreia Marele Cartier German îi atribuisă încercarea totală a armatei Paulus și imposibilitatea redresării situației acestuia - și-a trimis avionul personal la București cu invitație promptă ca să se-ntoarcă a doua zi "cu I. Antonescu fără suită (înțelegîndu-se prin aceste că Ieș nu trebuie să-l însoțescă). Cei trei nești cu primit radiogramă în zori de 4 (sau 5) martie cerînd să-l vedea imediat pe Antonescu în numele Făhrerului înainte de sosirea la Mînessa a aeroplanelui, astfel încît primirea simultană a lui Killinger cu Revascoppe ce le fusese anunțată pentru aceeași dimineață - dar nu și audiența lui Ieș la Casa Nouă cu scopul de a pregăti terenul fără a împinge însă operația la limite extremă, în așa fel încît, în cazul acordului german, totul să fie pregătit pentru o cită rapidă plecare, în cazul unei șovăielii datorite doar temerii că obducerea ar putea să producă turburări, să existe probe contrare bazată pe acceptarea de principiu a soartei sale de către Hitler, fără încercarea de a recurge la un apel către țară respectiv reprezentanții politici și alegătorilor de odinioară, iar dacă Hitler - s-ar opune categoric, Ieș să-i poată prezenta ulterior suveranilor testă "manevre intimidării lor" drept tactică ce o folosea I. Antonescu pentru a dovedi Făhrerului pînă unde mergea hotărîrea sa de a curma orice velleități deviaționiste de pe linia alianței definitive și totale cu Reichul, cu scopul de a-i redobîndi testă-crederea și a solve atît întangibilitatea Coroanei cît și a celui care-și însușise oficial politica ei solidarizîndu-se cu declarațiile regale. Cînd Ieș a refuzat prezența lui Stircea atît de categoric și imperativ, suveranii au simțit că situația lor nu mirosea a bine și nu au mai insistat prea mult în sens contrar. Cînd Ieș a adus documentul istidic mărețesc, după o introducere menită a le dovedi că era irevocabil chiar dacă acum ar consinți să cedese pe ches-

tiunea lui Stioresc ce nu mai era relevantă, vine fiind însă exclusiv încăpăținarea lor din tot timpul crizei, a fost oprit să-l citească concomitent de ambii ascultători după prima frază pronunțată, pe motivul că nu-l interesa deosebirea de mai sus "stupiditățile cabotine și melodramatice literare ale domnului Ion Antonescu".- Acestea a mai insistat pentru o relus lectură, dar complet în zadar, deoarece Elena enervată, a spus că dacă mai citea o frază se scula și pleca iar Mihai a întins oină după document spunând: "Din moment ce mi-e adresat, lasă-l aici". Dar Ică, cam contrariat, a obiectat că era doar o notă verbală ce putea fi, dar nu era obligatoriu să fie înmînată și că Mareșalul nu dorea s-o depună la palat. Regele i-a răspuns: "Atîta știu și eu despre uzanțele diplomatice, domnule Antonescu, că notele verbale sînt tocmai scrise și se depun fără a fi citite.- Deci, dacă nu vrei să mi-o lase, poate să și-o retragă, căci atunci nici n-o ascult nici n-o citesc". Nesvînd cu ce să-i riposteze Ică a început să le explice cu corecție menajamente, că în momentul politic actual România nu putea duce o altă politică decît aceea a guvernului și orice deviere de pe această linie a alianței cu Reichul, pînă la noi posibilități, dacă acestea se vor prezenta și impune tot pentru binele poporului, însemnînd o sinucidere și catastrofă națională, etc.....

În consecință, dacă Regele își iubea într-adevăr țara și poporul, trebuia să și știe a le aduce la rîndul său un sacrificiu mare dar necesar. Ajuns la acest punct, Ică le-a descris în culorile cele mai senine și senili o abdicare cu mult mai onorabilă, patriotică și meritorie decît aceea a fostului Suveran și o plecare cu cine și ce vor dori să ia cu ele într-un tren cu orice număr de vagoane și cu o sumă provizoriu stabilită pentru ca să nu subziste nici o suspiciune relativă la vrea intenție de-a guvernului de a știrbi drepturile personale ale membrilor Casei Domnitoare.- Regele l-a decepționat însă mai mult decît ori cînd, replicînd f. încet și lipsit de orice nerv în mod aproape exasperat chiar și pentru neică-ss iubitoare: "Decizia nu depinde de mine. Am vrut să plec cu tate în 40, dar factorii politici responsabili nu m-au lăsat. Ei trebuie să hotărască. Eu sînt dator a mă ține de cuvînt. Dacă într-adevăr vor scoți că țara nu poate fi consultată și vor lua asupra lor răspunderea pentru abandonarea monarhiei, eu nu mă voi opune. Eu înțeleg însă ce s-a întîmplat stîit de extraordinar în ultima săptămîină pentru că pretențiile guvernului să fie justificabile. Eu pricep nici cum domnia-te, care m-ai asigurat în repetate rînduri că mă vei sus-

ține chiar contra domnului Antonescu, poți veni astăzi dintr-o dată să-i susții cererea plecării mele: când ai fost sincer - atunci sau acum? " Iată a arătat atunci că rapoartele sosite din provincie slăbiseră pe Antonescu, pe el și tot guvernul, deoarece pentru prima dată din ianuarie 1941 încease toată populația țării să se agită acum însă de conflictul între Coroană și Guvern și, pe când în preajma rebeliunii născu legiunii se pregătiseră de luptă și pe ascunsesea șase că tot restul opiniei publice nici nu se așteptase la cucerire, sau toate partidele de opoziție, de stînga și de dreapta, de la comuniști și pînă la legionari, erau mobilizate și ducerea e intensă propagandă anti-guvernamentală, astfel încît populația a început să ia atitudine față de revoltă contra autorităților de stat.- În concluzie, sfatul său era cel mai judicios, dezinteresat și avantajos pentru Rege: abdicarea și că el, Iuliu, le obținuse suma enormă - tot disponibilul actual al statului, existent în Elveția - ce le va permite să trăiască din venitul ei pe un picior echivalent cu cel din țară, cu 30-50 de mii de fr. elv. pe lună dacă benii vor fi plasați educînd o dobîndă de numai 3-4 % pe an, ceea ce era enorm pentru două persoane fără de obligații oficiale de reprezentare.- Totuși Mihail a răspuns imediat că însuși generalul ANTONESCU se angajase pe cuvîntul său de onoare față de Regele Carol și de d-nii Maniu și Brătianu, a nu se stinge de Coroană, ci dispotrivă a face orice sacrificiu pentru a o menține și apăra, șase că n-avea nici un drept și nici o scuză pentru a refuza constituirea cu șefii opoziției democratice, fără sentimentul căruia el, Mihail se opune categoric și cu orice risc să semneze abdicarea, fiind obligat prin promisiunea formală ce i-o dăduse tatălui său la plecarea sa-l chema la sfat și pe Tătăreanu într-un caz de forță majoră. În consecință, îl însărcina pe dl. prof. M. Antonescu să educe la cunoștință șefului său că note lui verbale trebuie remise Președintelui Înaltei Curți de Casație, singurul îndrituit a judeca diferențele între Coroană și Stat și că aștepte răspunsul șefilor guvernului relativ la ziua și ora convocării unui Consiliu de Coroană restrîns și secret compus din aceștia, șefii tuturor partidelor, Patriarhul și Președintele Casației, eventual și comandanții corpurilor armate staționate pe teritoriul național. Dacă în urma convocării Consiliului Coroanei, cererea guvernului va întruni sufragiul majorității simple a aceluia, va accepta să abdice, dar semnînd numai un act redactat de el cu ajutorul

Președintelui Iupu și al Ministrului Justiției Stoilencoș, intru-
cît ținea ca poporul să știe că nu-i trăde interesele abandonându-l
unei scurte vitroge, ci că se retrăgea numai pentru a-l scuti
de mai mari suferințe. - Iată a început atunci să bată puțin în
retragere, obis perceptibil, dar destul de lămurit pentru Mihai
care-l studiasse bine și-i cunoștea de minune toate reșetiile,
spunând că nimeni în afară de Suverani, Mareșelul și el, nu știe
absolut nimic despre demersul său și că pentru moment era impe-
rios necesar ca să rămână un secret riguros păstrat de secție,
intrucît orice ebruizare prematură ar putea să creioneze Statului
dificultăți ineluctabile și ireparabile, iar Suveranilor numai
ponoase. - Iată a scos din port-hartul negru actul abdicării și l-a
înaintat "regelui, rugându-l să-l citească și restituie. Văzându-l, Mihai
a recunoscut imediat prime frază a textului propus totului său
de gen. Antonescu și nici n-a terminat să-l citească restituindu-l
cu cuvintele: "Este chiar la fel cu scel pe care tata l-a refuzat
categoric, făcându-l pe el său propriu, așa că nici eu nu-l
accept, ci voi face pe el meu". Regina, care-și revenise din
emoție inițială și văzându-l pe Mihai stă de cald și cald, se
liniștise și ea, a vrut să-l mai rețină pe Iată pentru a face un
apel și o propunere ultra-secretă personală de a ei și începuse
deja să-i spună că Mihai și ea aveau toate-acrederea în inteli-
gență și loialitatea lui și erau gata să-i încredințeze lui con-
ducerea Statului, dacă se făcea foarte să rezolve crime prin men-
ținerea monarhiei și plecarea mareșelului Antonescu în Elveția, pen-
tru a se îngriji, cu toate mijloacele financiare pe care Statul
i-ar acorda în modul cel mai liberal în acest scop. Iată prinse
din zbor ideea la primele ei cuvinte, dar respinge glacial uina
ce i se întindea, spunând pe un ton de mândrie jicnită de presu-
punerea că l-ar putea trăda în acest fel, nu pe un prieten, ci pe
scel cu care se solidarizea acum fiind convins că reprezenta mai
just decât Suveranii interesul țării: "Sunt ceteptat cu nerăbdare
de Conducător și membrii cei mai de seamă ai guvernului la Preșe-
dinție, fiind deja întirziat, rog deci pe MHEV să mă scune" și
dând să se scorde ca să-l oblige pe Suverani a pune capăt audien-
ței, secție a-su ridicat și l-a lăsat să plece inclinandu-se
mai puțin reverențios ca de obicei, intrucît Elena nu-i întinse-
se mîna și atunci nici Mihai nu i-a dăduse și spunând că tot din-
sul va aduce răspunsul Conducătorului în 48 de ore, cel mult 3
zile și că pînă atunci mintea lui Mihai că nu avea dreptul să
vorbească cu absolut nimenei despre convorbirea de azi. Regole l-a

reșpuns că nu se angajează să vorbească cu afecțiunii sale inițiale, tot
cum nu putea să-l oblige pe Prințul Ministru să nu facă la fel,
dar că ventee nu se va zdrobi în nici un caz de către Curtea
Regală. A urmat primul Consiliu cel mai restrâns al Coroanei
unde s-a hotărât după ascultarea relatării întregului discurs
vice prezidențial, ca A. Moissonyi să plece imediat la Timișoara
pentru a-l preveni de situație pe Fotopescu ca să pregătească
totul în vederea eventualității neacceptării obediinței de către
opiniile și deci a rezistenței regale sau unei lovituri de forță
a guvernului în care cam trenul regel trebuie oprit și lupte por-
nită din Buzău, drept care se puneau probleme reședinței regale
de găsit decât Banlocul era socotit prea expus chiar la granițe
sârbe, în cazul intervenției germane alături de guvern iar Bu-
ciul în locul al penetrației Honvedului pe valea Mureșului, iar
Iosnițiu să-l informeze imediat pe Buzău că să-l anunțe pe Ma-
niu și Brătianu, prin Despina Rodea, pe George Manu și prin
Goty pe Lupu și Patrierh, după care urma să fie avertizați toți
generalii aflați în Capitală sau la Sibiu și să se asigure
serios de spărarea polistului în interiorul cărui i-ar aștepta
pe membrii Casei Militare decât se ajungea la luptă și ei ar fi
chiar cu toți susceptibili de trădare. Merită menționat că Tă-
reanu a ținut să-l asigure pe Rege că era gata să înlocuiască pe
oricare dintre comandanții de corpuri teritoriale care nu s-ar
relia Coroanei sau dintre responsabili departamentelor, dar nu
mai până la reinstaurarea ordinii interne, deoarece sănătatea sa
total distrusă de bombardamentele sovietice, asupra Stalingradului
nu i-ar permite să păstreze un serviciu pe o mai lungă durată pi-
nă ce nu ar reuși să-și îmbunătățească starea nervilor. Tot el a pri-
mul care l-a sfătuit atunci pe Rege să-l pună pe Mihail la M. St. M.
în caz de lupte, fiind cel mai capabil strateg și tactician din
toată armata, iar apoi la conducere, cel puțin la Vice Președinție
ce o mai avusese sub Gîrghiu, iar pe Fotopescu tot într-un post
de răspundere, fiind cult și "tare" decât alții și bine vădit
de nești. - Starea de spirit generală anti-guvernamentală trebuia
exploată până când nu se va fi potolit de la sine, iar înouă
faptul că și Antonești erau amenințați în cazul unei intervenții
armate germane era după părerea lui arma cea mai puternică de
pentru, dar și de folosit efectiv pentru cazul extrem, intrucât
opiniile ar deveni total neputincioase și începând să răsturne
alianțele, fără Coroană, singura în stare să ordone armatei și
operativului administrativ al statului cu sorți de a fi ascultată
imediat, fără șovăire și discuții, încetarea focului și ieșirea

din război. Maniu și Agăbiciu nu trebuia să piardă din vedere să lăsa-l pe Antonescu să câștige această linie, ciad vor juca a doua, el va avea mai multe șanse decât el. Stoicescu și Iupu au dovedit a fi apărătorii cei mai energici și desinteresati ai dinastiei, agitându-se aproape prea fâșie pentru a-i determina pe popi să le și ei, ca șefii opoziției, o atitudine nu împăciuitoare, ci agresivă față de Antonescu, decât la întoarcerea sa ve dovedi a fi primit mină liberă pentru a rezolva problemele interne românești după voința și putința lui. Din fericire, toată agitația Palatului și a aliaților săi nu a ținut nici 72 de ore, căci smindurea le era tecă chiar în decursul dinastiei reînnoșării lui Antonescu și Millinger, că criza se aplanase ca prin minune și deci nu mai era nici un motiv să se mai agite. Primul semnal în acest sens a fost dat de Stoicescu care a fost și primul să cunoască prin isecade sa de la Președinție rezultatul exact al vizitei la Marele Cartier German și să-l comunice Palatului prin Buzzești cu sfatul de a nu avea victorie erogată și a-i ierta pe nemernicii printr-o regulă grațiere și suverană atitudine de indulgență și toleranță pentru a nu îngreuna putința unei împăcări și destinderi, dar tot cu scopul de a obține satisfacerea tuturor dezideratelor Germaniei, scum cind acordul era neașteptat de favorabil. Tot Stoicescu a scos la cere Antoneștii să recure pentru găsirea unei "elegante soluțiuni de reconciliere cu palatul", pentru care a fost ales Mitropolitul Bălan, fiindcă fusese parase cel mai diplomat dintre prelați și avea pe deasupra girul lui Veturiei.-

I. Antonescu fusese primit f. prost de Hitler, Himmler și von Ribbentrop plus ștabii militare, comandanți sau șefi de St. Major al celor trei sectoare principale ale frontului întreg și acuzat, fără a fi fost ascultat și lăsat să se apere și desvinovătească pe baza unui noian de informații din cele mai variate izvoare oficiale, oficioase și secrete militare și civile, de trei crime principale: 1). incompetență, neglijență și rea credință ale comandanților armatei române, cărora se datorau dezastrul ei din Căminul Romului, ruperea frontului Sud și încercarea totală, nedespresurabilă a armatei generalului Paulus; 2). duplicitatea declarațiilor de Anul Nou menite a-i creia scrise în tabăra dușmană prin afirmarea unei atitudini independente față de Reich și pe de altă parte a folosi privilegiul primelor complicități militare ale acestuia pentru a-i șantaja cu rezolvarea preșinpurile și complet inoportună a problemei Ardealului, iar 3). încercarea conducării politice române de a-și constitui o poziție total inamovibilă-

la prin desființarea fără nici un rost a singurei garanții de stabilitate și liniște interne, monarhie, pe temelul unor acuzații false și nedrepte aduse unui rege respectuos de îndatoririle sale, care nu se smectase nici de puțin în politica externă, militară și internă a țării sale, neacceptând a face jocul nici unui partid și neadmitând la Curtea Regală nici o intrigă împotriva regimului și alianței cu Reichul și pe deasupra extrem de popular în toată opinia publică română și germană și în special în rândurile armatelor germano-române de cînd cu inspecția sa a frontului Sud. Apoi fusese lăsat să se explice pe larg, dar contrazis tot timpul iar explicațiile nu convinseseră pe nimeni și menținute în ansamblul lor acuzațiile după care-i fuseseră pus și simplu comunicate hotărârile inușabile ale Fuhrerului drept soluții reparatorii ale celor trei principale capete de acuzații: 1). armata română trecută sub comanda directă germană; 2). prof. Mihail Antonescu era înlocuit la Vice Președinție și Min. Externalor, putînd rămîne la Prop. iar noul responsabil al politicii externe trebuia să anuleze efectul declarațiilor de început de an prin eltele de totală solidarizare cu ceea ce Reichului confirmate de Ministrul Prop. și Presei dacă ținea să se reabiliteze. 3). conducerea statului și guvernul să-nceadă imediat și definitiv orice propagandă și acțiune politică anti monarhistă și anti-dinastică și să stabilească bune relații cu R. Mihail și R. Maria, încercînd dimpotrivă să le dea cea mai multă importanță să-i pună în valoare și otregă pe făgașul politicii de alianță și solidaritate cu Reichul prin manifestații oficiale în acest sens. Toată după masa fusese consacrată discuțiilor militare și aplicării condițiilor de la punctul 1, iar seara celor de la punctul 2, singurele în care I. Antonescu a pus o rezistență directă, obținînd în cele din urmă acceptarea menținerii lui Ios ca Vice Președinte în toate posturile lui pe garanție formală a Mareșalului sub rezerva revenirii asupra acestei concesiuni la prima nouă deviere și cu condiția expresă ca guv. rom. să renunțe la orice încercare de a ridica problema Ardeniului înainte de pacea finală și să-nceadă în consecință orice propagandă internă și externă pe acest subiect iar în dimineața următoare Hitler a revenit personal la discuția punctului 3 insistînd asupra dorinței sale de a se pune capăt imediat și definitiv ostilității față

regolitate și orientare agitației politice interne anti-monarhice, d-se ținând din contră a și-l apropiia pe R. Mihai, a-i ridica prestigiul și a-i da toată importanța cuvenită, neamănând lui Antonescu utilitatea de a se folosi din ce în ce mai mult de popularitatea Corosnei și a lui personă ca factor propagandistic pentru faza cea de a doua a războiului, de vîrmelnică defensivă, pînă la lichidarea celui de al doilea front care sursă să fie deschis în cursul anului și pînă la punerea la punct și fabricarea în cantități suficiente a armelor noi secrete. Ca amănîtare, fluturată de două ori în cursul dezbaterilor aprige pentru obținerea cuvîntului Mareșalului, de conformare și respectare întocmai a cerințelor de mai sus ale Fűhrerului, acesta sluzionase destul de străvechi la pericolul la care s-ar expune conducerea actuală a statului român de a fi înlocuită cu una legionară în caz de noi devieri și derogări de la angajamente luate iar țara însăși de a pierde și Ardealul de Sud dacă ar încerca să se lanseze într-o politică ostilă Reichului. Pentru detaliile relative la contribuțiile militare și economice române aferente anului în curs, două comisii de experți urmau să sosească la București încă în cursul lunii martie.-

Conform recomandărilor lui Stărces, Palatul nu a bruscat rezolvarea cererilor regale, lăsîndu-i pe Antonescu să facă primul pas spre reconcilierea și destinderea efectivă, cînd, fără să forțeze nota su căutat să obțină înții de toate plecarea celor patru membri ai Casei Militare și numirea unei noi comisii de alegere pură a Regelui ceea ce și-au avut loc.-

La începutul lui aprilie 42, tratativele opoziției cu Alișii fuseseră brusc întrerupte de aceștia dar înjghebate-n schimb după scurt timp cu Antonescu spre a s_junge și cu ei la un impas către sfîrșitul toamnei fără să fi fost realizate propriu zis cu opoziția timp de exact nouă luni, nici măcar prin cont/setele lui Alexandru la Ankara către englo-americii extreme de reținuți circumspecți și prudenți, a nu indispuie pe cel de al treilea Mare Aliat răzărîtean tocmai în toiul luptei sale decisive întru păstrarea poziției cheie de la Stalingrad, le păstraseră un caracter pur informativ și neocompromițător, luînd act "en referendun" de ceea ce li se spunea, explică și propune stît din partea

guvernului est și o opoziției fără să se angajeze, nici să promită vreun răspuns, dar cerind în schimb lui Ribbi declarații prin care să-și dovedească desolidarizarea de politica guvernului, iar acestuia probe palpabile de pregătire a răsturnării alianțelor și smindurare date sigure despre situația generală politică, militară și economică a taberei agresorilor și în special aceea a frontului și Hinderlandului răscriten în vederea ieșirii din război. După satisfacția ce li se dăduse prin declarațiile regale dar și tonul schimbat al celei guvernamentale și eriza ce înverise din acestea, cu desfășurarea și desnodământul cărora Buzzești avusese grije să-l țină în curent pe Gretsianu iar el la rândul său pe Aliști, acțiunile începuseră încă prin ianuarie să redeschidă negocierile, de această dată la Ankara prin Gretsianu folosind dubla lui calitate oficială guvernamentală și secretă de reprezentant al șefilor blocului partidelor democratice pentru a-și face cunoscute smindurarea pe aceeași cele exact aceleași condiții ale unui armistițiu pe care fie Antoneștii, fie guvernul ce i-er înlocui, trebuia să-l ceară taberei aliate printr-o "capitulare fără de condiții" din punctul de vedere juridic și strict oficial conform cu "Charta Atlanticului" și declarațiile Roosevelt-Churchill de la Case Blance cu prilejul enunțării angajamentelor de a nu încheia armistiții separate și nici accepta o condiție preslabilă de capitulare a Statelor inamice, convenții devenite simbol tripartite prin aderarea Uniunii Sovietice la ele, astfel încât în principiu tustrele Puteri își interzisese reciproc a trata cu vreuna din cele dușmane. În consecință, occidentali nu negociau și nu se angajau la altceva decât a semna împreună cu Uniunea Sovietică un armistițiu al căror condiții vor fi stabilite obis atunci și în perfect acord cu acestea, dar lăsesă să-ntrevadă anticipat care ar putea fi condițiile principale ce se vor impune precum și avantajele ce ar rezulta pentru România din ieșirea ei din război înainte de capitularea Reichului și est mai neîntârziat cu putință.

Punctele esențiale erau următoarele: recunoașterea schimbărilor teritoriale efectuate prin și consistite sub imperiul forței, deci restabilirea, recunoașterea și garanția frontierelor europene de la ianuarie 1938, recte înainte de Anschluss, sub rezerva modificărilor la care s-ar ajunge pe calea înțelegerii reciproce și după principiile autodetermină-

vii populațiilor și echității internaționale și potrivit celorlalte considerații istorice, politice, juridice, economice și militare adoptate ca criterii valabile, stabilite prin viitorul tratat și recomandate de Puterile Aliate în interesul întemeierii unei păci durabile internaționale; juste și echitabile despăgubiri de război pentru distrugerile și pagubele cauzate de acesta pe teritoriul și asupra populației regiunilor invadate de agresor; acceptarea principiilor de politică internă și externă preconizate de noua organizație a națiunilor în vederea menținerii păcii și asigurării acesteia. Nu s-a vorbit atunci nici de condamnarea criminalilor de război, colaboraționiștilor, responsabililor de politică agresivă etc., nici de "defecțiunile și demeritele aparatului de stat, a vieții politice și interdicția partidelor, mișcărilor și organizațiilor anti sau nedemocratice", nici de obligativitatea explicită a legalizării partidului comunist, cum nu s-a răspuns nimic precis cu privire la recunoașterea sau nerecunoașterea graniței Mistrului, nici la ceea ce calitatea de co-beligerant în cazul întoarcerii armelor împotriva Reichului și a participării efective cu toate forțele disponibile la lupta contra taberei Puterilor agresoare și nici la condițiile geo-politice și economice ale capitulării în cele două ipoteze diferite ale participării sau neparticipării alături de tabăra democrației, comentariile marginale ale interlocuților lui Gretzianu evitând ridicarea problemelor ce ar putea descuraja guvernul să procedeze la răsturnarea alianțelor, întrucât Londra în special părea să-și mențină îndoielile relative la posibilitatea opoziției de a o realiza în aceleași optime condiții în care socotea că putea fi efectuată de acesta. În general, considerațiile și părerile lui Alexandru asupra principalelor probleme nevralgice și aspectelor chestiunilor de seamă sunt practice, spinoase, în înfăptuirea răsturnării cerute nu erau cîtuși de puțin entusiaste, optimiste și încurajatoare, cu atât mai mult cu cît singura garanție de suveranitate absolută asupra cel puțin unei părți din teritoriul național în care trecerea armatei roșii nu ar fi necesară, necum în-

disponibilită pentru înaintarea frontului către apus și-a
conștințată implicit asigurarea independenței politice a țării
ce ar fi constituit prezenta și a unor armate anglo-americane
în sectorul de Sud al frontului răscăritan cu baza de plo-
care aprovizionare în România nu întâlnesc nici un interes
în cercurile conducătoare ale acestora chiar și înainte de
debarcarea în Italia, iar de când cu acestea fusese elimi-
nată din punctele examinate din pricina și pe motivul
acestora. În schimb, se insistă mereu virtutea asupra even-
tului considerabil ce l-ar prezenta pentru scurta României
viitoare înfruntarea loviturii ei mai neîntârziat și în
această privință sfaturile și avizole "strict personale" și
ne-angajatoare ale personajelor oficiale, dar care exprimau
neîndoelnice dorințele celor oficiale ce nu se puteau compro-
mite dezvoltând stări argumente neconformiste față de sti-
tutinea locală oficială a guvernelor anglo-saxone vizavi de
Moscova, tindem să arde că eliberarea României fără aju-
torul sovietic și înainte de spargerea frontului răscăritan
ar rezolve "ipso facto" temerile și aprehensiunile pe acest
subiect, fiindcă atunci ajutorarea frontului român cu noștii
de către anglo-americani ar fi perfect justificabilă față
de Moscova. Acestea era, va deveni din ce în ce mai mult și
avează fie pînă la urmă reproșul principal și neînțelegi-
velabilă ireversibilă nu stă în gurile opoziției ci în
lui Mihai, a lui Ruzăști și a lui Stănescu față de nimeni
de ambii Antonești ci chiar de 99 % din generalii anti-auto-
noscieni, de a fi trăgînat dintr-un exces de prudență, foarte
dezvoltat la toți militarii activi, lovitură ce s-ar fi pu-
tut efectua în aproape identice condiții ce la 13 August
deja în februarie-martie 1944 în totuși dezastrului german
de la Uman. Iată din vara anului 1943 Intelligence Service nu
era convins de imposibilitatea reușitei răsturnării alia-
ților fără sprijinul ce l-ar constitui imobilizarea for-
țelor germane de pe sectorul Sud al frontului ucrainian de
către armata roșie în plină ofensivă. Acestea va fi prin
urmare cauze nici unice nici principala dar în orice caz
dintre cele mai importante ce vor determina pe englezi să-i
trimită pe cei trei agenți întru stabilirea contactelor cu
Antoneștii ei și cu șefii opoziției. "Trebuie să recunoaște -

spune Stănescu că atunci când s-a pus problema sosirii lor, eu eram singurul care înclina să cred că acesta era chiar scopul primordial ce l-er ascunde motivul principal ce a fost invocat de ei pentru această măsură, dar abia după ce i-am cunoscut personal și mai ales apoi pe șefii misiunilor militare anglo-americane, pe care eu isbutit s-a desgroase dincolo de marginile mărturiilor proprii raporturilor chiar între aliați ce nu mai eram ce înainte de război, mi-am putut da seama că greșisem atribuindu-le mai multă perfidie și clarviziune decât avuseseră în orice caz comandantii militari anglo-americani, ceea ce de mai sus a fost mai mult o stilpilor vechi ai Foreign Office-ului".-

Motivul invocat de anglo-americani pentru părăsirea trifoilului de ofițeri britanici la București era deci efectiv cel real: lămurirea lor asupra situației exacte din România în special cu privire la dilema guvern-opoziție în sensul: în ce măsură erau de convență, realmente opuse în raport cu probleme ieșirii din război și stăt dispuse cât și capabile să o rezolve practic, în cât timp și în ce condiții de ajutor, extern, strict și pur sovietic - cu evidente referințe, deci încurajare exclusiv verbală "tehnică" a occidentelilor pentru eliberarea întregului spațiu dundreen prin mijloace proprii, ceea ce ar putea schimba atunci fundamental problema strategică sur-pomenită în favoarea unei prezente, contribuții și eventual chiar participării ulterioare de-a dreptul masive a Puterilor spuse în acest sector european. Din capul locului trebuie prin urmare evidențiat că nu veniseră în România antonesciană ce într-o țară efectiv ostilă ce și când ar fi fost perșutați în Bulgaria, Ungaria, Croația, Slovacia sau Germania - ci într-una cu șefii guvernului căreia negociau de vreo 13 luni și cu care aveau mișunee expresă a lui contact. Dealtminteri, aceștia știau precis că trebuie să sosesacă și-i așteptau cu aceeași nerăbdare ce și șefii opoziției, dar nu știau cine, când, cum și unde va sosi intrucit nu trebuie și n-avea nici un rost să știe amănuntele pentru că față de ocupanți și colaboraționiștii lor într-adevăr totalmente devotați ceea ce Antonescu totuși hotărât că nu erau - trebuiau feriți de compromitere infinit mai mult decât opoziția bănuită pe bună dreptate și așa s-a fi în legătură cu serviciile secrete ale dușmanilor oficiali ai României.-

. / .

"Se înțelege că de emoționați au fost de vestea tristă adusă de Busești - declară în continuare Necem - că 3 ofițeri englezi trimiși cu un operat de emisie și cod special pentru a lua contact cu Mihai și cei doi șefi ai opoziției - căci noi realmente nu știam atunci deloc că aveau dubla misiune de a intra în legătură și cu Antonescu - fuseseră prinși de autorități și că misiunile germane ce-zeau cu insistență predarea lor Gestapoului. Nici atunci când Ion a venit la Sinaia să anunțe lui Mihai sceseși știre, arătând că numai el izbucise să-l convinge pe I. Antonescu să nu-l extrăde și să le reforme menților și predarea operatului și cifrului, nu a reieșit din povestea lui că parșutarea celor 3 englezi fusese așteptată de el nici că era destinată unor contacte cu guvernul, ci că o socotea o simplă acțiune de spionaj britanic pe care însă el înțelegea să-o valorifice în vederea unor legături neajlocite cu centrale lor egiptene și filiale de la Istanbul. Abia după vreo lună de zile Ion Antonescu va adăuga că din discuțiile acestora cu Pichi Vasiliu rezultă că scopul parșutării lor, rotate în orice caz din moment de capturarea lor fusese știut de publică încredință și menții știuseră imediat de ea, era legătură cu guvernul iar nu cu rețeaua britanică din România ce în nici un caz nu ar fi avut misiunea să-o contacteze, spre să nu risca să-o deconspire, nici cu opoziția care era socotită la Marele Cartier General anglo-american mediteranean să nu conte ca factor deosebit de lăst în seamă pentru probleme pregătirilor tehnice ale ieșirii României din război.

Ion Antonescu a remarcat cu seel prilej că alegerea emisierilor dovedea că erau agenți de mine să dous, de Chastelain și Porter fiind dintre pisicile cu clopoței arhi-cunoscute încă dinainte de război în România și nu persoane de talie seelora ce ar fi fost trimiși decât într-adevăr să se fi urmărit la Londra ajutorarea cu specialiști militari cu care Antonescu Ion să fi putut corobora detale problemei răsturnării situației din România, astfel că rămăsese la părerea că fuseseră trimiși numai pentru reactivarea transmițerii informațiilor culese de la veches rețea britanică rămasă în țară. În sehiub Ion Antonescu, invitat cu Ion să dejunet numai cu Mihai și Sănătescu la Polșor în urma plimbării lui Mihai cu avionul lui, s-a plina de "lipsa de discernămint să lui Bonshell de să fi gândit să-l trimită pe bețivul său de agent petrolist, pe un ofițer deblocat din 1919 (Meșien) și pe fetișcana să de conferențist literat care le-a stricat toată misiunea" și era furios de să trebui să se certe din nou cu Killinger, Hansen și Garstenberg pentru esențența emisiei cu care n-ar fi avut să face nici dacă n-ar fi fost prinși, asigurându-l pe Mihai că totuși nu-l va preda menților.-

Aşa dar, deşi fost diplomat austriac timp de mai bine de două decenii şi tot atât la Casa Regală unde nu fusese lipsă de informaţii de mână întâi, nu vroia să creadă că frontul, care se apropiea de la Stalingrad până la Bug într-un an, putea să ajungă peste alte şase luni, înaintând doar cu acelaşi ritm, pe Moldova şi făcând politica struţului construindu-se în anii de război hambare, grajduri şi remize noi şi să fi continuat numai cu constructivă şi în primăvara 1944, deşi nu s-ar fi instalat la Văleni cartierul generalului de tristă memorie Gheorghe Radu, altă povestă-podocobă, a corpului ofiţeresc şi prieten intim al lui Ion Antonescu, care a rechiziţionat totul şi s-a oprit evacuării inventarului ca să pună el mîna pe cele mai multe lucruri de valoare cînd s-a cărat de acolo două luni mai tîrziu. Aflînd însă că Vălenii se aflau tocmai pe o linie de apărare naturală ce avea să fie folosită, ceea ce avusese prilejul să ştie încă la manevrele regale din 31, cînd generalul nostru a fost scos din eretici de Carol chiar la Văleni pentru că "partida regală" câştigase totuşi ce acum devenea realitatea trecînd peste Moldova şi cucerind poziţiile "inexpugnabile" ale elbaştrilor. Anton Mocsoni şi-a luat cu el în automobil şi în vreo şase căruţe, lucrurile la care ţinea mai mult; le trimise la Bulei şi s-a înfiinţat la Bucureşti tocmai în dimineaţa zilei de 4 aprilie parcurgînd drumul noaptea pe "răcoare" şi mai cu seamă camuflaj, căci evioanele sovietice făcuseră deja câteva incursiuni în plină şi desupra selegurilor noastre. Ei cum dăruise-n noşină, nu s-a mai culost ajuns la Bucureşti, ci n-a găsit ceva mai bun de făcut decît să se ducă la hotel "Athénée-Palace"-ului pentru a-l înfilni acolo pe vărul său Coco Hornuski care locuia în hotel, tocmai la ora 11 cînd au sosit "pe neaşteptate" primele valuri de bărnăune yankee, nu din Egipt de această dată, ci-a august trecut, ci de la Foggia, cu rezultatul bine cunoscut de toţi bucureştenii: între altele căsăpirea noşilor din cartierul lor general de la Splendit-Pore Hotel cu clădire cu tot şi multe bombe explosive pe Pista Palatului. Stîrcea Ion cu soţia se aflau la Bulei pentru a pregăti locuinţele numeroşilor evocaţi bucovineni care-şi anunţaseră sosirea şi a recepţionat în diversele magazine lucrurile de la Văleni şi ale rudelor sale bucovinene, iar familia regală aflată întâmplător la Rînsa, le-au anunţat vestea şi disperţia lui Pătrăşcanu din Poiana Teplului. Anton Mocsoni n-a vrut să plece din Bucureşti fiindcă socotea pînă la casa de la şosea mai

solidă decât orice adăpost și vrea să aștepte reparația mașinii sale, dar Ion Stîrcea s-a reposit la București și l-a expediat rapid cu mașina sa la Bulci.-

Regala a venit a doua zi să inspecteze pagubele cauzate de primul bombardament al anului din care cele mai multe strînseră pe locuitorii cartierelor sărace din jurul Gării de Nord, cum avea desaltfel să-și facă un punct de onoare a fi la Ploiești, Cîmpina, Brașov și iarăși deseori la București, totdeauna la mai puțin de o oră după fiecare raid american și în dimineața următoare celor nocturne britanice, constatînd cu aceste ocazii că englezii trăgeau mai precis noaptea decât yankeii în ziua mare.-

Anton Moșoni se simțea bine la Bulci, însă din cauza ecotiilor ce i-au fost provocate de bombardamente, se îmbolnăvește și cu toate îngrijirile ce i-au fost acordate de doctorul Hațieganu la Sibiu și la Bulci, în ziua de 15 mai la ora 5, moare.-

La înmormîntarea care a avut loc la Sibiu, a venit ca reprezentant Sănătescu din partea lui Mihai și Ules din partea Casei Regale.-

Cu această ocazie, Stîrcea a primit înștiințarea prin Bălăceanu sosit și el la Sibiu, cum că prezența sa la București era reclamată urgent stît de rege cit și de București, din cauza "marelui bucluc" survenit cu Pătrășcanu.-

Despre ce era vorba :

Maniu se ținuse de promisiunea făcută în acea audiență de la sfîrșitul lui ianuarie și-l înstrăinase pe Titel Petrescu să ie contact cu comuniștii, iar acesta luase legătura cu Pătrășcanu, după cum Maniu le-a explicat cu următorul prilej de întîlnire pe chestiunile militare retate, pentru motivele că era lesne contactabil la vila bătrînului Pătrășcanu, de la Poiana Tapului unde i se fixase domiciliu obligatoriu de cînd se eliberase din lagărul de la Tg. Jiu, tot așa în epoca în care printr-o ciudată coincidență se naște problema necesității de a-i îngloba pe comuniști în Blocul Partidelor Democratice, adică mai exact hotărîrea de a păși la stabilirea legăturii cu un membru al Comitetului Central și anume de la începutul sau mijlocul lui februarie, apoi un vechi cunoscut de-al lui Titel Petrescu și în fine doctrișorul secretar intelectual al Comitetului Central. Prime dată cînd Stîrcea Ion a sosit vorbindu-se de Lucrețiu Pătrășcanu a fost în anii de studenție, cînd, ei-

fiind cărțile scrise de tatăl lui, Ciuntu sau Vicoianu i-a povestit de faptul că singurul băiat al acestuia era un comunist convins și înfocat, de aceea germanii erau înșelați și socializmul părintelui său. Apoi, în cursul anului 1943, lungu care urmărea cu mare interes tot ce apărea în buletinele Serviciului Secret de Informații și Siguranței în materie de politică internă epușionistă și era în plus destul de bine informat despre viața și agitația legărilor de la Tg. Jiu datorită antenelor sale iercoliene, i-a scumpat la diverse ocazii ce scriau despre comuniștii aflați în școli: caracterizări, moralul, starea de spirit în funcție de evenimente, legăturile cu alți politicieni burghezi făcute de el în legătură, vorbe spuse de către sau către, etc. Iar din toată această literatură, cea mai concepută, și prezentată, reținuse în substanță că Lucrețiu Pătrășcanu nu era socotit de organele polițienești ca un element periculos nefiind un om de acțiune ci un teoretician, intelectual de valoare, marxist foarte versat în doctrine materialismului istoric și dialecticist temut întrucât era și jurist, avocat și bun orator. Nu reține exact când, dar în orice caz la începutul anului 1944, tot lungu i-a atras atenția asupra unei serii de eliberări de la Tg. Jiu printre care și Lucrețiu Pătrășcanu, pe care le puneau toate în socoteala tendinței guvernului de a pregăti calea destinderii cu acei pe care-i persecutase în trecut presă drastic și care vor trebui eliberați în elipsa întoarcerii armatelor, în asemenea cazuri începându-se întotdeauna cu elementele mai importante. Urmează etapa în aceeași negocierilor dintre Maniu și Pătrășcanu prin intermediul lui Titel Petrescu. Bunești venind să-i anunțe din partea lui "Juanito" (Maniu) pentru Mihai că legătura cu comuniștii era stabilită și că "paratractările" își urmau de acum cursul destul de anevoios având în vedere că Lucrețiu Pătrășcanu care era vădit zădărnici comunistul în chestiune, se eschiva de la răspunsuri clare și angajate pe motivul că nu putea lua singur răspunderi în numele Partidului Comunist Român și trebuia să consulte pe ceilalți membri ai Comitetului Central din care majoritatea se aflau la pușcărie. Deși fiind că acest moment se potrivea tocmai cu eforturile cele mai intense pentru a nu scăpa prilejul poate unic ce se prezenta pentru lovitură în toată bătălia de la Buzău, Moșoni Stănescu a intervenit de două ori personal și de fiecare dată ce-l vedea pe Bunești prin acesta.

pe lângă Maniu din partea lui Mihai pentru a cere imperios accelerarea discuțiilor lui Titel Petrescu și ajungerea la faza tratativelor directe cu șefii opoziției, răspunsul invariabil fiind acela că cererile lucruri imposibile întrucât contactele nu puteau fi duse atât vreme cât Lucrețiu Pătrășcanu ar sta la Poiana Topului supravegheat de doi agenți care se schimbau pentru a-l urmări permanent.-

Ion Moșconi Ștircea menționează aici un lucru pe care l-a auzit din adine în ancheta Pătrășcanu după cum afirmă el, pentru simplul motiv că organele de anchetă erau ferm convinse că fixarea domiciliului său obligatoriu la Poiana Topului fusese manevrată de Intelligence Service cu complicitatea subilor Antonești în combinație cu Ștefănescu-Ară, Nică Georgescu plus trioul britanic de la Helmeson, Pichi Vasiliu, etc. cerută de englezi atât lui Maniu-Brătianu-Titel cât și lui Antonescu și cu știrca lui Mihai și a lui Moșconi Ștircea, deasemenea chiar cu conivențe se ca agent britanic la palat, ceea ce era o frumoasă combinație imaginativă dar total inexact: când a sosit prin buletin că i se fixase lui Lucrețiu Pătrășcanu domiciliu la Poiana Topului, la doi pași de Sinaia, deci de Voieșor, unde Maniu stătea deseori cu săptămânile la Jovin, unde Brătianu era cunoscut la Costinești iar Titel Petrescu avea o vilă, atât Mihai și Ioanitu cât și Moșconi analizând știrca și tăind se întocmiseră fișul în 16, au ajuns cu toate acestea mai de vreme la aceeași presunție ca și anchetatorii, găsind sfecerea cea suspectă și hotărând în consecință a o urmări îndesproșpe. Deși ar fi știut că Lucrețiu Pătrășcanu este vârul primar al lui Ulcea n-ar fi existat să-l sondați pe "Filip", dar așa au comunicat ipoteza lui Iorgu - scotit de anchetă ca și fratele său Metel un vechi agent al Intelligence Serviceului, care a scotit-o posibilă dar cam trasă de păr, întrucât era normal să i se dea un domiciliu obligatoriu la părinți și mai degrabă la Poiana Topului unde era ușor supravegheabil pe când la București nu putea fi urmărit și ar vedea pe cine vroia el dintre comunități lui fără să știe nici dracul. Buzăști, alt agent al Intelligence Serviceului după convingerea anchetatorilor - și-a bătut pur și simplu joc de încercările lor palatine de a face pe Sherlock Holmesi, spunând că în cazul când lucrurile ar sta așa cum presunau ei, Intelligence Serviceul s-ar fi tîmpit rău, căci Sinaia cu toți codrii ei era locul cel mai prost ales din țară pentru întilniri conspirative interdomiciliare și în plus cuibul cel mai tîcșit de gasterpoliști din tot Sud-Estul Europei. Dar Buzăști

. / .

putea, în principiu, să-l blefene și pe el dacă era într-adevăr agent al Inteligenței Serviciului sau legat de un cuvânt de onoare față de Maniu, ceea ce nici nu le-a trecut prin minte. Când Maniu s-a plimbat personal lui Mihai de ghinionul că legăturile la sine erau stătute de anevoioase din cauza vigilanței formidabile a nemților mai mult decât a celor doi agenți care erau destul de culonți fiind vechi membri ai brigăzii anti-comuniste convingeți de victorie U.R.S.S. și dornici să-și crească meritele pentru viitor, au sugerat imediat evadarea lui Lucrețiu Pătrășcanu cu ajutorul lui Stărcescu sau a lui Ionescu care l-au ridicat de pe șosea unde s-a și dus la București acolo unde li s-a spus. Mihai a protestat contra compromiterii sale, fiind convins că Lucrețiu Pătrășcanu totuși era bine fișat chiar dacă agenții se făceau a fraterniza cu el, fiindcă Antonescu nu glumea pe chestia comunistă așa cum închidea ochii față de britanici, dar opinând că s-ar putea face lovitură cu o mașină bună, rapidă cu plăci duble schimbate pe parcurs, deoarece după experiențe se constata că 99 % din polițiști nu recunoscuseră mașinile decât după plăci și culoare. Discuția cu Maniu dovedise limpede că bătrînul nu mănencese nimic cu stătute mai mult cu cît era foarte nemulțumit de rezultatul primelor contacte ale lui Titel Petrescu cu sosele "pericolul comunist" pentru că era singurul dintre cei cu "o frumoasă cultură politică" după cum pretindea acesta. În timpul aceluia nimeni dintre ei nu i-a văzut pe Dinu Brătianu, pe Titel Petrescu nici pe Antonescu ca să-i fi putut întreba de limbă, dar în schimb este întâlnit Ion Antonescu de multe ori cu rezultatul că el nu le-a pomenit nici odată despre problema comunistă (care nici nu-i fusese ventilată de Gheorghe) în perioade de dinaintea de 4 aprilie, iar nici după bombardament, așa de bine încît a trebuit să Ionescu să-l întrebe cu aerul cel mai inofensiv de față cu Mihai și Stărcescu dacă era adevărat evenul că Pătrășcanu s-a evadat din domiciliul său obligatoriu pentru ca să confirme cum jenat, mărturisind că Ion Antonescu făcuse un atac din această chestiune bănuind că era o trădare la mijloc și cerînd o anchetă și că Pichi Vasiliu reușise numai cu mare dificultate să scape agenții de la darea în judecată sub legile noi ale frontului, aplicate deopotrivă jandarmeriei și poliției și că se angajase pe capul său să-l găsi la sfîrșitul lunii, adăugînd că era mai mult o chestiune de principiu pentru a nu slăbi disciplina în

operetului de pară al statului și "prestigiul reginului" dar nu pentru că acest Pătrășcanu ar fi realmente un personaj atât de periculos căci altfel ar fi fost în pușcărie de mult în loc să fie eliberat de la Tg. Jiu unde-și făcuse propaganda în mod foarte discret și neprovocator fiind un om pres inteligent ca să nu-și dea seama că teoriile comuniste nu puteau fi luate în seamă decât prin forță, adică de către Soviete așa că aștepta venirea lor pentru a ridica vocea și fugise desigur numai de teamă să nu fie reînchis în apropierea frontului de Muntenia dar nu pentru a se apuca de terorism care nu-i stătea în caracter după cum îl cunoștea de la birou. Se înțelege cât de mirat am fost - spune Moesoni Stîrcea - când într-o confruntare cu Lucrețiu Pătrășcanu în ancheta noastră, el a răspuns la întrebarea dacă-l văzuse pe Nichi Vasiliu, afirmativ, ca și la aceea, dacă-i ceruse lui Ion Antonescu o audiență. Vădind să se explice, dar nefiind lăsat iar eu întrebând când îl văzuse pe Nichi Vasiliu ancheta n-a admis răspunsul, așa că am rămas cu impresia că nu putea fi vorba de o perioadă între 4 aprilie și 23 august, iar dacă totuși ar fi așa cum ancheta dorea să-și dea de înțeles pentru a-și dovedi că Lucrețiu Pătrășcanu s-a freierise și pe mine cu măsurile extraordinare de riguroase de prudență, poze și conspirație ce le exije pentru infirmările sale cu mine, atunci trebuia să mărturisesc că și el și Ion Antonescu au jucat farse măiestre. Cu Ion Antonescu nu s-a vorbit niciodată despre Lucrețiu Pătrășcanu sau problema recunoașterii Partidului Comunist Român în cazul în care el ar face lovitura iar nici lui Mihai Antonescu nu i-a fost pusă întrebarea dacă Nichi Vasiliu izbutise sau nu să se țină de cuvânt, întrucât ei se fereau ca de ciună să stingă acest subiect din moment ce Maniu și Buzăști îi avertizaseră formal, după încheierea acordului cu Lucrețiu Pătrășcanu în numele Partidului Comunist Român, că aceasta era și trebuia să rămână până în clipa când Ion Antonescu va fi chemat să hotărască definitiv și imediat a proceda la înfăptuirea răsturnării sau a-și ceda locul, un secret absolut nu numai pentru noi și guvern, ci chiar pentru tot restul țării deoarece șefii partidelor istorice nu și le consultaseră pentru încheierea lui și că o bună parte din acestea ar fi profund indignate cum și vor fi scandalizate la aflarea vestei. Același consemn a fost dat (și ținut cu strictețe) tuturor celorlalți participanți sau inițiați în secret: Sănătescu, Aldea, Miheil, Dămăscanu, Stîrbeș,

Văcoianu și dintr-un început Pichi Pogonceanu, singurul a ști secretul la Externe în sferă de Bucești, pe cînd Ullea și Bălăcescu n-au știut decît că se trate cu Iacov Pătrășcanu dar nimic despre un pact cu Partidul Comunist Român și nici altceva despre fondul problemelor dezbătute. Nimeni altul - inclusiv Iorgu neștiind absolut nimic la palat iar Niculescu neofîind vestea decît în preajma actului în timp ce generalul Răcovită, colonelul Dragomir, generalul Iosif Teodorescu, generalul Vasiliu - Rășcanu și colonelul Anton n-au aflat de lațura politică a ieșirii din război decît după anunțul radio-difuzat în 23 August la orele 22 ca toată lumea.-

Răspunderea pe care Mihai o considera cea mai grea și serioasă dintre toate cele ce decurgeau din prerogativele regale constituționale, dintre care între altele tocmai și aceasta îi rămăsese rezervată chiar și după actele din 6 și 7 sept. 1940, era dreptul regal de grațiere, amnistie și reducere de pedeapsă ale tuturor condamnaților.-

Cu mult înaintea de a ajunge la palat, Moșoni Stîrcea auzise de la tatăl său despre opoziția dîră a lui Mihai de a-i lăsa condamnați la moarte pe legionarii care ucisese în luptele din timpul rebeliunii dar nu comisese crime calificabile ca monstruoase cum fusese cazul incendierii soldatului din tanchete ce spărase accesul la cazarma de poliție de pe Bonaparte și alte cazuri de crimă calificată sau de atrocități din care puține putuseră fi pedepsite deoarece făptașii masacrelor de la Budești și Văcărești, etc.... și omorurilor în chiburi grele ale lui Iorga, Magiaru și altele scăpaseră mai toți refugiindu-se la nemici care îi dușeseră în escuadră în Reich.-

Atunci încăpățînarea lui Mihai fusese pe nedrept atribuită simțămîntelor pro-legionare ce le-ar fi avut, pe cînd de fapt totul izvoare din credința sa că vechea constituție liberală din 1868 fusese un pas important de progres de la barbarie către civilizație și considera revenirea la pedepse capitale drept un regres rușinos față de constituțiile înaintate scandinave, belgiene, italiene și ale celor mai multe cantone elvețiene. Refuzul prelungit de a semna decretul de condamnări la moarte din procesele post-rebelioniste contribuise în cea mai mare măsură la întîrzierea soluției crizei din primăvara 1941, iar încă de pe atunci, cînd n-avusese nici un aliat energic la palat după demisia colonelului Minicescu evince-

res înfrigurii lui Anton Moșconi și conducerea slăbănogului de colonel Mordare supus lui Antonescu, Mihai nu cedase până la urmă decât pe puține condiționări foarte greu evitabile pentru a obține însă în schimb acordul guvernului la o serie de cecutări în teacniță grea sau muncă silnică pe viață sau 25, 20 și 15 ani, de care beneficiase și maiorul legionar "Muc", căpitanul fratele Veniamin al generalului, care comandase operațiunile militare rebele din capitală. După 22 iunie se iviseră o serie de cazuri cu sabotaje comuniste la C.P.R., în industrie metalurgică și fabrici, care produceau pentru armată, în total 11, despre care nu reține nici un detaliu pentru că sînt anterioare intrării sale în serviciu regel și echipe Mihai, Ioanitu nu i le-a descris, citindu-le doar cu sfidrie ce victorii repute de ea integral asupra Antonescilor cu, dar și fără ajutorul lui Coty și prin care speraseră a fi creiet destule precedente pentru consfințirea principiului și practicii de neaplicare a pedepsei de moarte în toate cazurile cînd fapte nu comportă crime de oar. La numirea sa găsisse un caz mai recent în care Antonescu ceruse și persista în a cere executarea unui cismar comunist de la Brașov care fusese prins cu un complot dar nu comisese nici o crimă, și pe care Mihai îl grațiasse de sentință capitală comutînd-o în închisoare pe viață, la care Antonescu furios că raportul său serie personal pentru a demonstra necesitatea imperioasă de a status un exemplu care să sperie pe alți comitari comunați de sabotaje nu fusese luat în considerare, făcuse o revenire scrie infierînd ierăși, personal caracterul apolitic al verdictului regel și insistînd la fiecare ocazie fie el fie prin Ion Antonescu verbal asupra irevocabilității punctului său de vedere cu concluzie exigentă ca Mihai să-și anuleze printr-o revenire bazată pe noi motivări fisticheii grațierii pronunțată, iar Mihai încercase s-l facă pe Ion Antonescu să retragă noua cerere remițîndu-i-o spre anulare.-

La 5 aprilie, Mihai i-a telefonat lui Moșconi stîrcea la Bulci, descriîndu-i pagubele provocate de bombardament și trecînd apoi receptorul maică-si ca să-i spună lui Mielle în codul lor între alte fapte diverse de interes muerese că "l'oiseau s'est envolé" (pasărea și-a luat zborul) ceea ce suna doi su înțeles imediat, întrucît Lucretia Pătrășcanu fusese poreclit de ei colivie, iar drept concluzie fuseseră invitați a nu întârzie prea mult la Bulci. Intre alce dată și înuorîn-

terea totală să se întâmplaseră o serie de lucruri importante și utile pentru succesul planurilor lor politice. Foarte curând București avea să-și comunice că Iacoviu Pătrășcanu profitase de panica generală ce cuprinsese Sinaia la trecerea bombardierelor americane, probabil în acest scop sau pentru fotografii aeriene la joasă altitudine deasupra Văii Prehovei și de veștile clărmante telefonice de la București ce băgaseră lumea în sperietăți și făcuseră să dispară agenții săi pentru a pleca cu mașina unor prieteni la București, unde se ascunse într-un loc accesibil lui Titel Petrescu datorită unor combinații prestabilite între ei pentru o asemenea eventualitate și că petrecerile prin intermediul acestuia mergeau din plin. Cu toate acestea trecură vreo două săptămâni în cursul cărora faimoasele "pertractări" nu păreau să avanseze deloc conform așteptărilor lor care erau cu atât mai grăbiți să le afle terminate și izbutite cu cât, între timp, Ploieștii și apoi Bucureștii primiseră câteva bombardamente mai zăvălne decât primul, toate posturile de radio emisie aflate înfierea stitudinea României și se concentraseră acum în mod special asupra amenințării ei cu distrugerea integrală a tuturor orașelor și cu o sortă foarte vitregă în viitor dacă nu se decidea a capitula cât de rapid, iar în plus nu numai telegramele secrete prin cifrul Externelor ei și câteva comunicări reușite de către un specialist al lui Ștefănescu-Arșă, învățat cu noile convenții de transmisiuni T.S.F. prin combinații de ale lui Nică Georgescu prin nevastă care venise aproape zilnic să-i aducă de mâncare pentru el și trioul britanic la Melmeson unde avea cu acest prilej câte un vorbitor sau schimb de bilețele cu el, cu Istanbulul și Cairo (precis nu știe dacă s-a vorbit cu amândouă centre dintr-un început sau cu Cairo abia mai târziu) îi anunțaseră desamăgirea elistilor de a nu fi profilit de prilejul excepțional de favorabil ce li se prezentase în urma dezastrelor de la Uman: amenințarea cu intensificarea bombardamentelor diurne și nocturne (din care pățiseră deja două, britanice, primul la Ploiești și al doilea foarte grav la București) care vor merge până la distrugerea totală a orașelor și nodurilor feroviare iar apoi la susținerea operațiunilor sovietice; somarea opoziției de a face presiuni puternice asupra Antoneștilor; cererea unui răspuns cât mai neîntârziat cu privire la stadiul pregătirilor lor și termenul în care înțelegeau să dea lovitura și (după primirea

celor două răspunsuri de acum nițel divergente întrucât Ion Antonescu îl însăreșea pe Cretzianu să-i elucideze în prealabil toate acele puncte condiționale despre care Ion Antonescu vorbea regelui pe cînd comunicările făcute de Buzoști în numele coaliției opoziționiste conțineau mai puține garanții oriunde dar insistau în schimb energie asupra cererii ajutorului aeropurtat făcînd din acestea singura condiție sine qua non (a întoarcerii armelor) propunescu în fine trimiterea unui delegat român autorizat a trata valabil "încheierea armistițiului".

În esență, rezultante tuturor consultărilor rădăleșe și întrunirilor plene în cele două-trei săptămîni care au dus către sfîrșitul lunii aprilie aveau să se soldeze cu o constatare tristă și îngrijorătoare: de unde la începutul anului raportul între efectivele române și cele germane staționate în interiorul țării înclinase net în favoarea lor, în schimb, pe sectorul românesc al frontului Sud, încă nedespărțit de celelalte sectoare central și nordic ale frontului general germano-sovietic, proporția de forțe germane fusese mult mai importantă decît era acum pe noul front separat romîno-sovietic față de armata romînă combativă. Ambele situații acuzau o schimbare destul de pronunțată în sens invers cu o tendință constantă de accentuare a acestei balanțe generale foarte nefavorabile planului de răsturnare.

Concluziile comune erau: 1/. imposibilitatea de a asigura stăpînirea teritoriului național din spatele frontului în scurt timp contra forțelor ocupante, în nici un caz înainte ca acestea să poată primi întăriri din Ungaria, Jugoslavia și Bulgaria, fără ajutor aeropurtat anglo-american, deci nevoia cererii imperioase a acestuia condiționîndu-se lovitură de primirea lui; 2/. oprirea oricăror plăcări pe front ale unităților corpurilor armate teritoriale întru întărirea acestuia cu trupe proaspete și dispoziția măriișilor treptată a rezervelor sale tactice prin readucerea acestora din spatele imediat al liniei spre regiunea petroliferă, capitală și centrele interioare strategice de interceptare a invaziei celorlalte granițe; 3/. nu creșterea, ci din contră împiedicarea afluxului de forțe germane, și obținerea întăririi frontului cu trupe de ocupație în schimbul rezervelor tactice și unităților usate; iar cele două concluzii la concluzii, formel comune și ele dar în fond radical divergente fiind: a/. necesitatea de a deține comanda pentru a putea înfăptui aceste schimbări, respectiv a

se îndeplini aceste condiții preliminare indispensabile reușitei sigure a loviturii efectuate cu participarea întregului aparat de stat, exclusiv împotriva nemților și a elitașilor lor eventuali maghiaro-bulgari, deoarece orice sciziune în armata română ar compromite sigur succesul întreprinderii, cu osea diferență, radicală că Șănătescu excludea puțința unei acțiuni anti-guvernamentale și preconiza deci colaborarea cu Ion Antonescu întru realizarea celor trei premise și înfăptuirea răsturnării atunci când va fi obținut și minimul de garanții politice și ar justifica-o față de opinia publică, pe când ceilalți doi în special Mihail nu credeau posibilă înfrurirea Antonescilor întru ieșirea din război în limita de timp în care acesta își mai avea rostul, ei doar într-atît încît să accepte luarea cel puțin parțială a măsurilor ce se cereau drept condiții sine qua non și care să ne îngăduie de a da lovitura coordonată sincronie cu pornirea ofensivei generale sovietice la care ei să nu aștepte, astfel încît, în clipe de panică ce se va produce cu atît mai puternic dacă anglo-americanii vor contribui concomitent cu bombardări masive continue, susținute cîteva zile asupra obiectivelor ce li se vor indica pentru dezorganizarea apărării interne germane și asupra aerodromelor lor din Ungaria, podurilor importante de acces în spre România și nodurile de cale ferată, concentrările de transporturi, etc. Antonescu să fie obligat, fie să accepte somația regală de a proceda pe loc la întoarcerea armelor, fie să cedere puterea punîndu-se înă sub ceretirea noului guvern spre a se preîntîmpina puțința unei contra lovituri germane de genul celei din Italia; b/. în timp ce Șănătescu socotea imprudentă, riscantă, primejdioasă pentru membrii comitetului și compromițătoare pentru Mihail, în plus cu totul inutilă "agitația excesivă a observatorilor civili din sinul acestuia" (fiindcă nu vroia să se lege direct de colegii săi militari) întru precipitarea pregătirilor "se nu erau chiar atît de urgente" singurul lucru ce-l socotea că trebuia urmărit cu precădere fiind influențarea abilă a lui Antonescu și comandanților marilor unități cu care se sfătuisă, pentru regruparea dispozițivelor noastre și germane în sensul preconizat de concluzia discuțiilor comitetului și în vederea smînării actului decisiv pînă cînd au primit asigurarea fermă a unui ajutor aeropurtat de cel puțin patru divizii de șoc, două de care grele de asalt și două de artilerie antitanc și antierionă - automecanizate, chit că tre-

tativele în acest sens ar înfrinca lovitura cu lunile. Mihail considera toate pregătirile atât politice cât și militare interne și externe independente de atitudinea guvernului, eminent necesare și urgente pentru a nu ajunge cumva depășit de evenimente și cu scopul de a se putea eventual scinda ieșirea din război în două etape, prima și cea mai utilă în ordinea de prioritate fiind prelucrarea puterii care ar facilita și grăbi enorm, cea de a doua de întoarcerea armelor contra nemților. Buzzești și cu Stircea au fost de acord cu toate concepțiile și propunerile lui Mihail, cu excepția acesteia din urmă relativă la efectuarea loviturii în doi timpi, răspunzând argumentului său cooperativ că și la bridge trebuie să câștige o "mîncă" ca să poți dobîndi a doua și concomitent "jocul", că mîncă iar trezi pe nemți ca în Ungaria și s-ar solda cu ocuparea integrală a Hinterlandului românesc dacă n-ar fi pregătiți și în stare să câștige ei iar nu nemții dintr-o singură lovitură tot jocul. Atunci Mihail n-a insistat, deși nu părăsise convingerea de valabilitatea argumentului lor și se va vedea cum această idee va rezista într-un moment cu totul nepotrivit, încercîndu-le serios socotelile. Trebuie să adaug -spune Mocsoni Stircea- că într-o a doua convorbire particulară cu dînsul îmi ventilase deja ideea unui guvern provizoriu intermediar între cel actual și cel politic de uniune democratică de după înfrîngerea răsturnării, deci a guvernului numit de Mihail special pentru răsturnare, prezidat de un general bine văzut de nemți dar în ordinul coroanei sau de un om politic germano-fil tot devotat lui întrucît era convingat că Antonescu nu va accepta să capituleze fără o serie de condiții inacceptabile pentru aliați și deci nu va ajunge deloc să iasă din război alături de nemți iar, pe deasupra, îi repugna ideea de a-l lăsa pe el să execute totuși eventual actul și să-și mențină astfel conducerea, de teamă că se va crampona de ea și după aceea. Și atunci ea și acum s-am reîntors opiniei lui că Antonescu va refuza să capituleze fără condiții și nu va lăsa pe altul să o facă cramponîndu-se de putere, astfel că trebuia să învederăm și organizăm foarte serios și pînă în cele mai mici amănunte tehnice înlocuirea lui prin forță, deci cu arestarea și deținerea lui într-un loc absolut sigur și secret, dar nu pentru a-l răsplăsa printr-un guvern germano-fil numit de Mihail deoarece acesta l-ar compromite pe el care nu-l numise pe Antonescu și îi fusese impus de

Carol drept conducător cu puteri discreționale așa că nu era până acum juridicește răspunzător de politica reginului aceea-
tutia pe cînd acum ar deveni direct responsabil de continuarea
politicii germano-filă chiar dacă s-ar dovedi ulterior și în
curînd că purcesse la acea soluție cu scopul bliefării nemților
și ieșirii din război. Mihail îi răspunsese atunci, dar a tăcut
acum că acest considerent juridic nu avea nicio importanță pen-
tru viitor, neputîndu-se prevedea nici dacă Carol, cu toate că-l
numise pe Antonescu dintr-o greșală mare psihologică crezînd
că acesta va rezista cererilor nemților și va ști să păstreze
armata intactă pentru faza finală a războiului, ceea ce totuși
nu făcuse ieșind din cuvîntul lui și făcîndu-și de cap din am-
biții personale, nu se va întoarce în țară la primul moment
favorabil, așa că Mihail va fi avut meritul să fi îndeplinit
ceea ce Antonescu nu a vrut și n-a știut să facă, dar nu va
putea fi scuzat nici cum de colaboraționism real cu politica
Reichului, pe cînd lovitura dublă concomitentă împotriva Anto-
neștilor și nemților era foarte riscantă, în timp ce înlocuirea
primilor cu conveniența nemților sub pretextul impopularității
regimului și avantajului de a nu risca o lovitură antigermană
a unui om cu prea largi puteri și prea mari ambiții personale
ca să nu încerce a câștiga astfel favoarea dușmanilor, de vic-
toria cărora se temea, avea mari șanse a fi agreate de Hitler
și ar fi singura cheazăie absolută a succesului răsturnării
alianțelor în condiții de optimă securitate și cu minimum de
riscuri de a putea produce un război civil, adică alăturarea
unei părți importante din armată și totuși cea mai valoroasă a
diviziilor combatante cauzei antonesciene progermane. Stîrcea
menționează că în discuțiile sale secrete numai cu Mihail des-
pre înlocuirea lui Ion Antonescu, pe care ambii o socoteau o
certitudine, sub pretextul de a nu putea accepta condiții on-
eroase pentru România, iar de fapt cu speranța că în cele din
urmă aliații se vor speria de pătrunderea armatei roșii în
inima Europei și vor trata și cu Germania condiții cît de cît
acceptabile pentru tabăra invinsă în care și palatul va primi
garanții mai favorabile decît acum, dar și din considerentul
securității sale personale dacă la nevoie s-ar lăsa stîncii în-
locuit trecînd din Austria sau Bavaria în Elveția unde Anto-
neștii începuseră încă din toamnă să plaseze sume mari pe con-
turi secrete, cum spunea George Cretianu, Buzetii.-

Antonescui urmărea cu spăreașă dăruire a teritoriului național pe linia Hârlău-Galați, apoi pe Carpați și chiar în retragerea lentă alături de unguri și germani de-a lungul văii Dunării, precum Antonescu Ion pomenise odată lui Mihai într-o zi de confidență - ci că spre a putea recupera România în faza finală a războiului când neamii se vor vedea siliți să-l ducă cu arme nepermise din care era convins că posedă deja o serie și cantitate suficientă - analizase toate ipotezele de arestare cu concluzia că cea mai sigură ar fi la palat și nu la Sibiu unde Mihai nu s-ar putea izola la ora H. ci la București unde va trebui să se afle pentru a nu fi separat de guvernul nou și toate tratativele ultimelor clipe premergătoare actului hotărâtor și unde în plus avea cum să-l ascundă pînă la putința de a-l scoate din palat de manieră ca Gestapoul să nu-l dea de urmă, în seful colecției de timbre, absolut necunoscut în afara serviciului personal a lui Mihai și unde nimeni din afară palatului n-ar putea bănuși că s-ar afla.-

În afara chemării sale urgente de la zornitul din Sibiu la București pentru "bucurul survenit în relațiile lui Maniu cu Lucrețiu Pătrășcanu", a plecat în chier alina în care împlinise 35 de ani -16 mai 1944- cu Bielle spre capitală, dar pentru orice eventualitate, ajunși la Sinaia, cu fost bine inspirați să verifice dacă Mihai și Elena nu se aflau deja întorși la la Poșor unde i-au și găsit cam tot atît de triști cît erau și ei, Mihai în deosebi avînd față de el conștiința încărcată de a nu se fi ținut de învoială și conșcen. Profitînd de numirea lui Sănătescu, vechi cunoscut, vecin de moșie și mare simpatizant, Guță mai încercase o manevră necinstită de-ale lui ca să-l forțeze pe Maniu cu sprijinul Coroanei să-l accepte totuși în bloc. Deci cu intrarea generalului în serviciul regal făcuse deja două tentative nereușite în acest scop: prima înjghebată de Elisabeta în septembrie la Băilele Băneale în urma căreia suveranii, Sănătescu, Negel și chiar mai realistul Ioanițiu îl prelucraseră pe Mocsoni ca să-l cîștige pe Busești pentru a-l convinge pe Maniu că ar fi cazul ca în interesul tuturor să-și uite rachina veche față de Tătărescu, să-l ierte cum pretindeau toți cinci a ști că era dispus Brătianu și să-l primească în coaliție pentru a o mai întări cu tot sportul fracțiunii lui libere, fie ca el patrulea șef de partid, fie sub Dinu, dacă acesta nu l-ar accepta decît cu condiția să reîntre, dar atunci

ca vicepreședinte, în vechiul partid. Moșoni Stiroa a sugerat atunci asigurarea prealabilă a conștiinței lui. Brătianu care eventual împreună cu Titel Petrescu ar fi mai în măsură decât Busești și cu el s-l duce pe încăpăținatul Sălăjan să-și revizuiască atitudinea intranzigentă față de omul politic cel mai de încredere al lui Carol spre a nu trimi susceptibilitatea șefului coaliției printr-un mesaje oficial al lui Mihai în treburile acestuia, apelul coroanei la unire fusese transmis de Moșoni Stiroa lui Brătianu, abia la întoarcerea lui de la Florica către sfârșitul lunii octombrie. Fusese prevenit de un prieten comun -doctorul Constantin (Titel) Leontă- că, deși personal de mult dispus a reprimi în turnă iertător cu brațele deschise barbaul gorjan cu toate oile lui rădăcite, dinu se va abține de orice gest ce i-ar putea compromite relațiile de strinsă colaborare și încredere perfectă reciprocă cu Maniu și a fost în consecință plăcut surprins de primirea călduroasă ce i-a făcut-o Brătianu apelului regal, înțelegând că vroia să procedese diplomatic, lăsându-i inițiativa tăcerilor pe lângă companionul său. După câteva săptămâni, Laura Săulescu, secretara moșului șef liberal, l-a invitat pentru răspuns care a fost negativ, pentru a doua oară, căci Mihai mai apăsese odată în 1941 la mîndoi cînd au venit să dejuneze împreună la Sîndia, cu ocazia protestului lor comun contra intrării în război ce-l adresaseră generalului, dar ținuseră s-l facă cunoscut personal și lui Mihai care nu s-a lăsat nici atunci și nici acum descurajat de refuz sperînd că pînă la urmă tot va reuși să-l convingă pe Maniu. Acesta, crezînd că nu știeu cum stau lucrurile, îi făcuse să creadă ori de cîte ori Mihai cu Moșoni Stiroa deschiseseră discuția, ceea ce fusese cazul ultimei oară în ziua vizionării filmului Juarez, că Brătianu era rezistentul și că nu vroia să-l contrazică cu stît mai mult cu cît era absolut de acord cu el. În consecință, nici el -Maniu- nu se putea vreun prilej ca să le resumitească dorința lor arzătoare ca Tătărașcu să fie sancționat de Coroană de aceeași manieră cu ignorarea sa și indiferență totală față de el și în niciun caz să nu fie încurajat prin acordarea succesiunii sale la palat și menținerea relațiilor acestuia cu el pentru cazul de față în care era preferabil să fie uniți mai puțin dar buni decât mai mulți din care unii erau trădători profesioniști care s-ar face decât să slăbescă. Busești era dealtminteri și mai categoric

pe acest subiect iar Stroea nu susținuse teza lui Mihai luînd-o în parte asupra sa fiindcă simțea vreo simpatie sau ar fi avut vreo considerație pentru Guță pe care-l evitase permanent ca oiuma și de aceea nici nu-l cunoștea de scîrbă de fusese de purtarea lui față de Titulescu, dar pentru că nu era convins că era consult să fie lăsat a pescui în ape tulburi. Așa dar, Mihai se conformase dorinței presidentului și-l asigurase formal și solemn că nu va întreprinde nimic contra acestuia. Dar de această dată, profitînd de absența lui Moesoni la Buloi unde fusese chemat cu Răileanu la cîmpăciul tatălui său, Sănătescu venise să-l asigure pe Mihai că peotul Blocului Partidelor Democratice cu Lucrețiu Pătrășcanu nu era încă perfectat din aceeași intoleranță excesivă a lui Mihai, pe cînd Tătărescu reușise să încheie unul cu Titel și Pătrășcanu pe care el, Sănătescu, îl văzuse cu ochii săi parafat la Guță care cerea în consecință imperios a fi primit de Mihai spre a-i înmîna documentul și a-i determina pe Maniu și Brătianu să adere la această condiție ca toți să se unească într-un singur bloc democratic. Mihai obiectase că se angajase formal față de acestia din urmă a nu-l primi pe Tătărescu și deci nu ar putea s-o facă decît cu consimțămîntul lor prealabil, la care Sănătescu îi demonstrase că veto-ul lor era complet anti-constituțional, Coroana avînd dreptul să trateze oricînd și cu un partid de opoziție pus în mare minoritate și cu atît mai mult cu un bloc de trei partide democratice față de unul de numai două, intrucît coaliția lui Titel Petrescu cu Pătrășcanu și Tătărescu înseamnă ipso facto că nu se putuse înțelege cu ceilalți doi. Acum acestia vor fi siliți să se înțeleagă cu blocul lui Guță care nu va fi așa de încăpățînat ca ei și le va oferi condiții echitabile și corespunzătoare importanței partidelor lor. Mihai se lăsase convins și-l primise în prezența lui Sănătescu imediat pe Tătărescu care le repetase aceiași poveste și apelase insistînt la Mihai ca să-l convoace cu el pe Maniu și Brătianu, pentru a se împăca și a proceda pe loc la încheierea unui acord, el nefiînd formalist și meschin așa cum era dispus, pentru a le menaja susceptibilitatea, să adere la coaliția lor în loc ca ei să intre în a sa.-

Fusese cît pe aci să plece fără să scoată documentul, dar Mihai l-a rugat să îl lase pentru a-l putea arăta lui Maniu și Brătianu la ce s-ar angaja semnîndu-l în cazul cînd mai în-

El ar dori să fie primiți singuri și atunci Guță scese din serviciu, cu care venise, o coală de hirtie scrisă la mașină cu numele celor trei semnatari tot așa fără semnături și când Mihai i-a obiectat că nu-i trebuia copie, ci originalul, Guță se scuză și-l fi uitat scurs, promițând să-l trimită neapărat, ca să se grăbească să părăsi Sinaia și să căute acum să obțină de la Titel Petrescu și Lucrațiu Pătrășcanu înscălinirea documentului care nu fusese decât proiectul propus de el dar nesemnat de dinăun, cum avea să aștepte și două zi de la Lucrațiu Pătrășcanu. Mihai plecase la București ca să-l convoace pe Buzzești prin Iosnițiu la Casa Nouă și să-i scrie copie pactului liberalo-socialisto-comunist, crezând că originalul avea să-i fie trimis de Guță cât mai curând. Buzzești a rămas trăsnit și i-a cerut copie pentru a o scrie lui Maniu. Se-nțelege ce scandal a urmat între acesta și Titel Petrescu chiar după ce fusese asigurat că nu semnase nici el și nici Pătrășcanu acel "proiect" paralel și competitiv cu înțelegerea existentă între cei trei la care mai ura să adere Pătrășcanu. Adevărul era însă că fusese o manevră la care se pretaseră conștienți și acesta și Titel Petrescu pentru a obține de la Maniu și Brătianu drepturi absolut egale la împărțirea mandatelor pe care se băteau și acum fără să fi ajuns la nici o înțelegere definitivă și pe care proiectul cu Pătrășcanu le asigura. Când în noaptea următoare Buzzești a venit cu copie documentului inexistent, versiunea reală a manevrei și falsului de care Mihai fusese victimă numai pentru că nu se ținuse de făgăduiala dată în mod formal lui Maniu și Brătianu și cererea de audiență a prezidentului pentru a-i reproșa de a se fi pretet jocului unui exerce politic, a se plînge de stitudines incorectă și nereală a lui Sănătescu care-și depășise competența strict militară pentru care fusese numit mareșal al Curții și nu se ținea de convenția stabilită și de angajamentul luat față de Mihai și de Moșoni Stărces de a nu se băga în chestiunile politice ce-i rămăseseră rezervate acestuia ca și în trecut, a erse de această dată cuvîntul de onoare al lui Mihai de a rupe definitiv și irevocabil orice legături cu Pătrășcanu pe acest excelent motiv că înșelase printr-o minciună și un fals bună credință a lui Mihai, stîngînd totodată prestigiul Coroanei și de a nu se mai face în viitor instrumentul nici unui șef de partid care ar încerca să submineze poziția fondatorilor blocului democratic și autoritatea președintelui acestuia și a exije energie neîmixtiunea lui

Sănătescu într-un sector ce nu-l privea precum și întoarcerea imediată la palat a lui Siroca pentru a veghea mai atent ca asemenea catastrofe să nu se repete și a-l chema la ordine pe Pătrășcanu în mod categoric în numele factorului constituțional care patrona toată acțiunea de răsturnare a alianțelor și arbitra divergențele iscate în sinul blocurilor partidelor de opoziție care o urmărea și pe care d-sea ar face bine să nu încerce a le slăbi dacă ține ca Partidul Comunist Român să facă parte din el și să nu fie exceptat de la guvernarea României libere pe care Coroana nu o va încredința nici unei alte coalitii decât Blocului Partidelor Democratice existent. Mihai l-a rugat pe Buzzești să-i explice președintelui că n-avea nici un rost să se mai deranjeze la palat, deoarece era mai indignat decât oricine de mîrșăvia săvîrșită de Tătărescu care se exclusese astfel singur din viața politică normală a României viitoare democratice, ceea ce avea să-i comunice prin Sănătescu, dar abia după ce nu va fi știut cum să mai explice inexistența documentului original cerut și să-i repare minciuna așezată de care Sănătescu fusese prima victimă și martorul repetării ei față de factorul constituțional ceea ce era și mai grav decât barba ce i-o pusese generalului pentru a obține audiența la palat și a bate moneda pe acest fapt pentru a-i mistifica pe partenerii proiectului, dîndu-le asigurarea că i se promisese președinția guvernului salvării patriei dacă semnau pactul cu el. Tot ce cerea Maniu îi era garantat pe cuvîntul lui Mihai, așa că nu mai avea decît să se alarmeze nici să se mai agite pe această problemă definitiv înmormîntată și care ar fi mai prudent să nu mai dea loc la discuții inutile ce ar putea ajunge la urechile legăției germane și ale președintelui. Sănătescu asistase la ambele audiențe ale lui Buzzești pentru că era foarte interesat să afle cum va reacționa Maniu. Cînd Buzzești a spus fără înconjur partea cam penibilă și delicată pentru un personaj de prim plan al armatei, generalul a făcut lui Mihai cu ochiul și a rîs, fără a se supăra nici de prezența lui Ioanițiu la debitera acestui mesagiu comentatoriu, remarcînd doar "iar dacă reușea unirea, nu era mai bine și n-ați fi măcar felicitat". Buzzești înțelesese din aceste cuvinte că Sănătescu recunoștea a fi fost de conivență cu Tătărescu și cum vedea rogu cînd era vorba de cea mai vagă presupunție că Maniu ar putea vreodată să accepte a face cauză comună cu acel ins pe care nu-l scotea din "bandit, min-

cinos, neînăvise, incult și politician de mahala", se răsti
cum violent la general spunându-i că nu era o glorie pentru ar-
mată de a număra aliați generali tătarăscieni și că lui i-ar fi
de-a dreptul rușine să mai opere și susțină pe un individ care
merita judecat mai aspru decât Antonescienii care cu toate scă-
derile lor erau mai patrioți ca acesta și Antonescu, în orice
cas nu era o lichea ca el. Atunci abia Sănătescu s-a supărat
spunându-i că toți politicienii se ceauu reciproc de seelenși
defecte și că erau toți o spă și-un pământ, la care Busești i-a
repliat: "Nu vă felicitați pentru discernământul dvs. politic așa
că ar fi mai indicat să vă lăsați de politică și să accelerați
în schimb pregătirile militare care nu înaintază deloc cum ar
fi de dorit!". De aici a rezultat prima dispută destul de ve-
ninosă între viitorul președinte al Consiliului de Miniștri și
Ministrul său de Externe care va explica în parte multe altele
ca și înlocuirea celui din urmă cu Văcoianu la demnitatea
crizei de guvern din noiembrie al aceluiaș an. Din ea a rezul-
tat însă că Sănătescu nu fusese cituși de puțin de conivență
cu Guță și tot atât de ultragiat de a fi fost blefat de el în
acest fel. De aceea, când Curtea s-a urcat la Binais, iar Guță
s-a înființat la vila sa abia după câteva zile, Sănătescu l-a
trimis întâi la Ioanițiu să-i ceară originalul cam prea mult
așteptat pentru Capul statului, iar gangsterul s-a abținut să-i
dea vreo explicație pentru întârziere sau să recunoască a nu-l
avea, ci a cerut o audiență pentru a explica lui Mihai situația
și a se sfătui cu Sănătescu pentru a vedea ce ar mai putea fi
făcut pentru a se ajunge la unirea blocului. Nevrind să pară
chiar atât de frăier, Ioanițiu l-a întrebat cu interes ironic:
"Vasăzică tot ești reușit să creiești blocul dvs. obținându-și
semnăturile; f. interesant, din ce în ce mai interesant!" Guță
a răspuns: "Nu am semnat nici noi nici ei cu Pătrășcanu în
așteptarea unui aranjament în cinci; voi explica detaliile lui
Mihai și de aceea ar fi bine să fiu primit cât mai neîntâr-
ziat!". Ioanițiu a răspuns atunci că se îndoaie că el va pu-
tea să mai vină la palat în lipsa pactului ce l-a pretins sem-
nat, la care Guță a împins mângăria pînă a spune că era o neîn-
țelegere la mijloc fiindcă nu găsisse de cuviință a introduce
pe tânărul monarh și pe un militar care avea oricare de jocul
politicii interne în toate dedesubturile grelelor negocieri
ce le duceau de a tăia vreme pentru a salva țara la ieșirea
sa din război de haosul și demagogia politicienilor de stînga

creind un bloc unit condus de el efectiv sub patronajul bătrănilor așa cum se înțelegea cu Mihai la plecare. Ionițiu s-a mai întîrziat promițîndu-i un răspuns neîntîrziat, pe care l-a mai așteptat câteva zile fiindcă Sănătescu vroia să vadă dacă-l va chema pentru o explicație preliminară audienței solicitate, dar l-a chemat în fine doar la telefon să se întrebe de răspuns la cererea sa, la care Sănătescu i-a spus: "Vin eu să ți-l aduc peste un sfert de oră!" și s-a dus să-l spele capul în mod obținut cu: "bă hoțule, nu ți-e rușine să mi-o faci tocmai mie?" și alte multe complimente. Cît despre a sa cu Pătrășcanu menționează doar că el a negat categoric a fi fost de concurență cu Guță întru inducerea în eroare a lui Mihai dar nu că proiectul s-ar fi fost semnat a forța ainsă lui Maniu pentru obținerea considerentelor comuniste și socialiste. În consecință, Mocsoni Stircea i-a vorbit foarte răspicat cousinul-l de a fi sabotat prin această diversivă înțelegerea lor la care se ajunsese și așa cu greu doar datorită suspiciunilor și bunelor oficii regale, la care el l-a scuzat pe Maniu de a fi cauzat ruptura tratativelor printr-o prea excesivă intransigență și încăpăținare, rugîndu-l pe Stircea să-l cîștige pe Burești pentru a-l determina pe Maniu să cedeze cererilor minimele comuniste. "Reluarea tratativelor ca și de altfel obținerea "scrisorii de garanție" se datorează în bună parte eforturilor mari pe care Stircea, I. Maniu și Mihai le-au depus pentru înlăturarea lui Maniu și Pătrășcanu prin continue presiuni absolut imparțiale și egale asupra amîndorora ca să cedeze fiecare în aceeași măsură spre obținerea unui compromis americanesc: "june-june". Vișoianu a plecat deci la scurt interval după reluarea tratativelor cu asigurarea că acordul de principiu era realizat și că punctele asupra cărora nu se ajunsese încă la o înțelegere totală nu erau nici stît de importante nici prea deosebite ca să nu poată fi soluționate satisfăcător pentru ambele părți în curînd. Despre plecarea lui merită reținut doar câteva observații. Alegerea nu a fost nici improvizată nici întâmplătoare cum s-ar putea înțelege greșit din mențiunea anterioară a lui Stircea că fusese sugerată de Cretzianu. Mocsoni Stircea a arătat mult înainte, operația lui față de țărăniști și planurile lui Maniu de a-l folosi pentru rolul ce avea acum să-l joace. Marele avantaj ce-l comporta persoana lui în afară de calitățile excepționale, experiența în acest domeniu și reputația excelentă de care se

bucure printre multiplele relații ce și le făcuse prin Paris și Geneva în rindul diplomaților, ziariștilor și personalităților politice interne franco-anglo-americane ce-l desemnau indiscutabil ca cel mai indicat reprezentant al țării pentru a trata nu numai armistițiul dar și pacea. După Văcoianu ar fi fost un agent al Intelligence "serviciului sau al lui II-lème Bureau ori aceluia serviciu extra-european care nu prea avea antene în Europa (G.I.C.) limitându-și activitatea aproape exclusiv asupra spațiului Pacific, Antonescu nu s-ar fi temut de el, dar tocmai fiindcă-l dibuieră ce spirit independent și eminentă aurală tip "Stirbey dar cu oca diferență de caracter, că, sub aparențele spiritului toleranței și bunbei, Văcoianu era un ideolog de stînga insuficient de moderată ca să nu existe a trage itele din umbră pentru a-i judeca și spinura pe toți pentru mentalitatea reacționară și politică germano-filă. Devasa faptului acesta nu rezultă numai din spusele băieților și din ale lui Maniu, ci din conflictul avut de Moissoni Stircea cu Ion Antonescu, tocmai pe acest subiect.-

Calătorind împreună la sânii, Ion Antonescu a încercat să-l prelucereze pe Moissoni Stircea în sensul de a obține pentru el o vizită serală la Voişor necesită de o chestiune importantă și urgentă. Moissoni știa deja despre ce era vorba, deoarece Buzzești luase precauția de a-l preveni de această eventualitate îndată ce-i înmînase presidentului plicul lui Gafencu și-i afliase pe loc conținutul care nu putea să nu fie identic cu acel adresat Mareșalului și avea deci tot atît de sigur să redeschidă toată desbaterea anterioară pe același subiect și să compromită cea în curs de rezolvare relativă la delegarea lui Văcoianu. Pentru a-și asigura și concursul lui Sănătescu care încă nu era mareșal al Curții, dar a fost existent cu acest prilej pentru prima oară într-o chestiune pur politică ce nu-l privea deloc ca șef al Casei Militare și în care, cel drept, cu foarte mult tact și discrețiune față de el a luat bine înțeles partea lui Gafencu - "omul politicii carliste realiste, drept care și Sovietele preferau să discute cu el". Ion Antonescu îl convocase în ajun la vilă pentru a-l cîștiga cu ușurință pentru soluția sa, iar Sănătescu îi vorbise apoi lui în acest sens și la prînz Mihai pe care el a comis imprudența a nu-l pregăti de răspunsuri irefuzabile pentru Ion Antonescu prefăcînd să-l taie tot pîitul și să-l întoarcă pe dos, cum credeam că va

reugi, înainte de sosirea lor la Sinaia. Argumentul principal al opoziției, pe care Buzăști i-l repetase până la refuz pe toate gazetele, era în substanță foarte simplu și tot ce se putea mai convingător și valabil: chiar dacă rugă ar oferi, cu condiția de a încheia armistițiul numai cu ei, granițele României Mari garantate, reintărind astfel oferta Molotov din 1941, ba chiar dacă prin absurd și-ar extinde oferta la Republica Moldova, Bucovina de-a doua oferise Beek în 1939 și Podkarpatska-Rusia pe care Beseș a rugat s-o ocupe România în locul Ungariei în 1938, nu trebuia să accepte negocieri și tratative bi-partite, întrucât singura chează de suveranitate și independență națională erau granițele Marilor Puteri occidentale iar renunțarea la acestea ar duce mai devreme sau mai târziu la aceeași situație de stărnire totală de U.R.S.S. ca și cea de Reich dacă ar fi avut o șansă de a câștiga războiul și domina Europa, ba în poziția geografică a României hotărâind pe vreo mie de km. cu Uniunea Sovietică și chiar mai mult dacă va recupe granița comună cu Germania din 1939, anexind totă Volhynia și Galiciia, ar fi permanent mult mai amenințată de dispariție ca stat și nemai independent prin înglobarea și asimilarea de către marea masă slavă decât de cea mai mică și îndepărtată germanică de care îi separau o mie de leghe de ungurine și două mii de cehine și leghine; dovada că Kremlinul urmărea izolarea și renunțarea României la granițele anglo-americeane erau obstrucțiile și târăgările puse de el în calea negocierilor comune la Cairo și invitației făcută tocmai lui "afencu - omul politicii de alianță cu Polonia împotriva Sovietelor" - pentru a putea declara oricând cădea un eot semnat de el în numele unui guvern pro-hitlerist care a trimis armata română să invadeze Uniunea Sovietică până la Stalingrad, a trasa la Moscova între patru ochi cu Molotov; iar pretextul pentru a eschiva această perfidă manevră era gata creiată de însăși declarațiile publice ale celor trei Mari Puteri Aliate de a nu trasa nici încheia vreun armistițiu separat, principiu pe care anglo-americanii îl și respectaseră cu Italia și-l respectau cu strictețe la Cairo, refuzând să discute cu ei condițiile armistițiului înainte de sosirea delegatului sovietic și bornindu-se până atunci în a soma România să capituleze cât mai neîntârziat, dorind să evidențieze latara relativă la faptul că Sibbey și Vișoiann reprezentau ca persoane, prin trecutul lor

politie, principiile democratice, iar ca in puternicisti in primul rind Blocul Partidelor Democratice (nemenționind lui Ios Antonescu nici odată Corosna) și doar in mod subsidiar și eventual ca soluție de moment guvernul României pro-fasciste, neastacindu-l, cum făcuse Lenin și Brătianu față de Antonescu Ion și Gafencu pentru politica lui antitulească. Dar in discuția de la Poitiers care a fost foarte frumoasă fiindcă ambii cautau să ajungă odată a vorbi deschis și a lămurii definitiv pozițiile lor respective și atitudinile reciproce, Stăncu vorbind cumsi in numele său personal pentru a nu-l expune direct pe Mihai in caz de neînțelegere totală și alterarea relațiilor cordiale existente până atunci, a ajuns să-i spună că nu trebuia să-și închipuie că ar putea scăpa de răspunderea celor trei ani și jumătate de politică existentă dacă ar încerca acum să se arunce in brațele Moscovei, că bolșevicii nu se foloseau de renegați și trădători decât până cînd nu mai aveau nevoie de ei și-i lăpușeau ca pe Troțki, Buharin, Tuceșevski, etc. și că singura lui șansă de scăpare era de a înceta să mai existe a se ralia integral politicii opoziției democratice, determinîndu-l pe Mareșalul Antonescu a executa pur și simplu ceea ce i se cerea de către acesta, iar dacă refuza persistînd încă in concepțiile sale complet greșite de a putea obține condițiile ce le doreau cu toții datorită unei situații militare mai avantajoase de oprire a înaintării sovietice pe vreo linie stabilă, să-l dea peste cap printr-o lovitură de stat cu orice risc care era însă absolut necesar de luat dacă vroia să scape țara de distrugerea totală. Fiind pornit pe susținerea punctului de vedere al patronului său și cîștigarea lui Mihai pentru acesta și absolut furios de faptul că numai el la Curtea regală parea să-i facă această primă fățișă obstrucție atât de radicală și violentă cum nu se așteptase deloc cînd îl cunoscuse a-l însoți, căci altfel nu ar fi încercat să-l mobilizeze, ci să vorbească între patru ochi cu Mihai, evitînd din contră prezența și înfrurirea sa asupra acestuia, s-a răstit urît de tot la el cu acuzația: că nu era conștient de realități, de faptul că nemții erau încă departe de a fi învinși, că nici armata română nu era distrusă ci se retrăsese peste tot in ordine și cu minime pierderi, că, in definitiv, nu era într-o situație mai rea decât fusese Carol in iunie 1940 ca și cum războiul n-ar face decât să-nceapă acum; că există trei linii de apărare in Moldova înainte de a se ajunge pe cea de la Măndreș-

Galati care era inexpugnabilă și chiar dacă n-ar ține mai mult decât 3-5 luni, ar exista putința să se apere pe Carpați cu anii și că nici nemții nu erau complecși și nebuni, ei știau că-și puteau permite luxul să se retragă din Est, fără riscuri mari, având încă 40% din Wehrmacht și 80% din S.S. absolut nefolosite, așa că nu-și spusese încă ultimul cuvânt și puteau să mai rezerve lumii întregi surprize foarte neplăcute, iar el ar face mai bine să nu expună Coroana unor riscuri mai grave decât în criza din anul trecut, căci Hitler și Himmler nu se jucau cu trădătorii, cum dovedisera în Italia cu contele Ciano și că ar fi cea mai mare greșală să-l împingă pe Ion Antonescu total în brațele Reichului încercând să-l brusce etc. Moșoni Stircea l-a întrerupt pentru să-i reaminte convorbirilor în mașină la Ploiești, la care s-a făcut roșu și a negat să fi vorbit serios, ci doar în glumă ca să-i dădă reacția. Atunci, simțindu-se prins de manevra lui și nemai putând să îndărât, i-a spus că prefera să-și riște pielea azi pe o cauză bună decât să fie spânzurat sigur mâine pentru una de trădător al intereselor țării și că-l invita să-și smintească autole de declarații conforme cu vederile ce le exprima acum și care îl făcuseră să-i țină acest limbaj. Nimeni nu putea și nu s-a încredere în el fiindcă-și schimbă părerile de pe o zi pe alta. Acum ținea unui mai hitlerist decât I. Antonescu care, în ultima analiză era și el decis să iasă din războiul alături de Reich; altfel nu l-ar fi lăsat pe Barbu să plece, căci știa precis de la familia Stirbei că-l primise în ajun de plecare, iar acum el venea să propună plecarea lui Gafencu la Moscova, în numele cui? În nici un caz nu în acel al opoziției care ar nega și față de Killinger a fi reprezentată de un om care ieri a făcut jocul lui Carol și azi era la solda regelui antonescian. Antonescu fusese deja pe punctul să accepte plecarea lui Vișoianu, dar nu venea scrierea lui Gafencu care l-a răsturnat din nou pe dos. Mihai Antonescu ar face bine să nu încerce să-l compromită pe Mihai cu politica de destrucție a regelui cărui ar fi mai prudent să nu-i mai aparțină prea multă vreme dacă nu vrea să-și expună existența unei soarte tragice. Personal Stircea avea o mai mare simpatie pentru Gafencu, dar nu pentru politica lui detestabilă din trecut. Nici cu ea nu trebuia compromite Mihai, asociindu-se sugestiei de să-l folosească pentru tratative izolate cu Kremlinul ce nu le-ar fi fost iertat niciodată de

lumea democratică liberă. Mo-am arunca din lac în puț spuma
Stircea, încercând să facem jocul Moscovei contra restului lu-
mii: ieri cu fasciștii și azi cu bolșevicii, frumos curriculum
vitae politic pentru un popor ce aspira la considerația lumii
civilizate și la respectul dreptăților sale "bi-milenare!". Dacă
guvernul Antonescu a aruncat țara într-o politică nenorocită
stricându-i prezentul, trebuia cel puțin să nu-l compromită și
viitorul! Cei care reprezentau adevăratele interese ale națio-
nii erau șefii partidelor democratice; aveau perfectă dreptate
să ceară imperios plecarea lui Vîșoianu la Cairo. Era cel mai
indicat pentru a negocia și cu mult mai capabil decât Stirbey
care era deja o figură dezodată pentru politica internațională
a mijlocului secolului XX. Moscovi l-a ridicat în slăvă pe
Vîșoianu exagerînd chiar relațiile și prestigiul lui în Occident
și întrebîndu-l brusc pe Ion Antonescu de ce el și patronul său
se temeau de acesta. Ion Antonescu n-a știut să răspundă și a
spus doar că nu fusese Ministru de Externe și nu avea suprafața
lui Gafencu care era un personaj politic de mai mare anvergură.
Atunci Stircea i-a răspuns: "o anvergură cu care n-a știut ce să
facă în sfără de articole și cărți cu forță fără fond!". Apoi
ca argument, Ion Antonescu l-a întrebat dacă știa că Vîșoianu
fusese comunist la Paris în studenție și avusese și în România
relații suspecte conchisînd prin a declara că de Gafencu puteau
fi siguri că nu va cădea în arejele Kominternului chiar dacă
trata singur la Moscova cu bolșevicii, pe cînd de Vîșoianu nu
puteau fi siguri că nu i-ar vinde pe toți, rușilor la Cairo sub
barba anglo-americanilor, căci era și el cu Titulescu și Maniu
un om de stînga și republican în fundul inimii, așa că repre-
zenta prost interesele coroanei și a castei lor susținînd din
influența lui Buzescu atît de dîr pe acest Vîșoianu fiindcă el
era vechi cunoscut, simpatic și vinător. Moscovi a izbucnit în
ris, spunîndu-i că dacă se lua după dosarele Serviciului Secret
de Informații l-ar găsi și pe el comunist, fiindcă i-a spus
bolșevismului de Flondor de la palat că era absolut necesar să-l
lase pe sovietici să treacă prin Bucovina întru apărarea ce-
nilor în caz de agresiune germană; iar Maniu se dovedise mai
regalist decât el în cursul crizei "monarhice" din anul prece-
dent. Aci Ion Antonescu a reiterat totuși că nu fusese decât un
blef al lui Ion Antonescu și nimic altceva, la care i-a răspuns
"Că și lucrările lui Vasile Stoica despre loviturile de stat
anti-monarhice?". Astfel s-au cîiorovăit multă vreme vorbind

amândoi cu un debit de cuvinte abilit de mare și dens încît Mihai și Ioanițiu nu prea reușiseră să plaseze un cuvînt de împănare sau de arbitraj, dar cînd a observat că Ică Antonescu începe să se nocioie, amîndoi au folosit toate ocaziile pentru a-l calma pe Mocsoni și după încă vreo oră de lentă potolire a discuțiilor, Ică Antonescu a început să devină rezonabil, dar și mîhnit de a fi constatat că Mihai nu avea încredere în el după tot ce făcuse pentru Coroană și ofensat pe faptul că-i spusese între altele că stîta vreme cît era mareșal al curții nu lăsa pe un prost înotător ce era el să-l tîrască la fund pe Mihai care știa să-note, crampîindu-se de el și paralizîndu-i mișcările în loc să se lase salvat de inec, făcînd mișcările ce i se ordonau. Mihai a sfîrșit înău prin a-i da lui dreptate, Stîrbea susținîndu-l abil de Ioanițiu, spunînd că el avea toată încrederea în Vișoianu și refuza în orice caz să apeleze la Maniu pentru acceptarea propunerii lui Antonescu, intrucît nu înțelegea să se amestece în treburile ce erau de competență exclusivă a partidelor politice. Împărțîrea punctul de vedere al opoziției că nu trebuie tratat decît cu cele trei Mari Puteri Aliate, așa că guvernul n-avea decît să-l delege și pe Gafencu a participa în numele lui la negocierile de la Cairo dacă n-avea suficientă încredere în Stîrbeș și Vișoianu: gase ochi vedeau mai multe și mai bine decît patru și Maniu nu se putea opune la această sugestie. Il ruga pe Ică Antonescu să nu repete nimănui discuția ce avusese loc deoarece "rufele murdare se spălau în familie" și era mai bine să se vorbească sincer decît să se păstreze veșnice rezerve ipocrite. Dacă vroia să se dovedească într-adevăr devotat Coroanei trebuia să se facă avocatul opoziției pe lîngă Antonescu Ion, fiindcă ea avea încrederea elităților și va conduce țara după răsturnarea, așa că-l ruga să nu-i pună piedici, ci dimpotrivă să fie el motorul acțiunii de ieșire din război, care și așa întîrziuase prea mult, căci ar fi fost perfect posibilă în toată bătălia de la Uman. Il făcea deci responsabil de neîntîrzierile soluției discutate în vederea pregătirilor tehnice pentru întoarcerea armelor și accelerarea tratativelor de la Cairo, "ca să nu se ajungă la folosirea nicio uneia din lîniile de apărare interne ale țării".-

După cîteva zile Mocsoni a primit o scrisoare de la Ică Antonescu foarte abil ticluită, prin care-i dădea a înțelege

că atitudinea sa nu fusese, nu era și nu va fi niciodată cău-
nătoare adevăratelor interese ale țării și Coroanei, că se va
vedea până la urmă că nu s-a abătut niciodată de pe această
linie chiar dacă unele persoane nu erau în măsură să discearnă
fondul real al întregii sale activități în slujba acestor inte-
rese cărora le adusese și aducea un aport pe care numai urmașii
li vor putea aprecia la juste-i valoare în cadrul perspectivei
largi asupra istoriei întregii epoci zbuciumate în care trăiau
și-afine îi asigură că Mihail putea conta liniștit pe el ca pe
cel mai devotat credincios și pășitor al patriei și Coroanei,
care nu va șovăi nici în viitor, cum nu existase nici când în
trecut, a pune binele general înaintea oricăror considerații
de folos personal.-

Scena aceasta a avut drept rezultat imediat și po-
sitiv abandonarea candidaturii lui Gafencu, căruiă Maniu i-a
răspuns printr-o scrisoare foarte afectuoasă de călduroase mul-
țumiri pentru bunele lui oficii și intenții precum și pentru
toată activitatea atît de rodnică ce o dusea la Geneva în in-
teresul țării, dar arătîndu-i totodată că Blocul Partidelor De-
mocrate nu înțelegea să contravină prin nici-un gest sau mane-
vră, interpretabilă ca fiind dirijată contra uneia sau altora
din cele trei Mari Puteri, hotărîrii lor comune, formale și
publice de a nu trata cu nici-un stat inamic în mod separat, pe
cînd Ion Antonescu nu i-a răspuns în scris, ci verbal prin
intermediul lui Pella că pentru un moment nu era în măsură a
se folosi de serviciile lui prețioase. Vișoianu a plecat la Is-
tambul abia după vreo trei săptămîni datorită stagnarii per-
tractărilor între Maniu și Pătrășcanu, Antonescui făcîndu-se
a nu ști nimic despre călătoria lui, cu atît mai mult cu cît
n-ar fi fost lăsat de nemși să ajungă-n Turcia și a trebuit deci
să i se fabrice un pasport pe un nume fictiv. Camil Demorescu
cunoștea precis amănuntele acestei operații intrucît el s-a dus
personal la Diaconescu pentru obținerea vizei de ieșire din țară
și cînd acesta a văzut fotografia lui Vișoianu l-a recunoscut
imediat uitîndu-se lung la ea cu un suris s-a-i dovedi lui Camil
că pricepuse epilul, dar înțelegea să-l scopere în interesul
general. După aplicarea vizei cu semnătura sa, a spus ceva în
sensul că spera că dl. X. va ajunge cu bine la destinație, intru-
cît altfel urmările ar putea fi foarte neplăcute pentru Direc-
torul Cabinetului Externelor. După cîte-și amintește trecerea

graniței turco-libaneze a fost efectuată de Sandu Rasotă cu o mașină în care Vigoiannu a fost ascuns cu oarecare peripeții emoționante deoarece turcii ar fi fost foarte călare pe statutul lor de neutralitate și Gestapoul extreu de activ, mai numeros și eficient decât oriunde în lume pe viață și pe moarte cu Uniunea Sovietică și R.A.V.D.-

În urma intensificării subite și prea perceptibile a filejului extern și mai ales intern de care desigur a fost avertizat de Bănu prin Marcel Dobrescu, Ioanițiu și cu Stircu au purces la contraofensivă cu ajutorul Elenei, cameristei sale steniene, Nelly, Bielle, adjutantul de serviciu și alți servitori și șoferi pe care Minci, Ioanițiu și Iorgu îi protejaseră sau îi dăduse ca elemente neîncredute regelui antonescian și în orice caz ostile mafiei de laheci vădit în solda unor servicii de spionaj. În curând au fost avertizați că "balerina" se află de un timp încasse într-o agitație neobișnuită și se amenința totdeauna să-l intercepte pe Ică Antonescu la sosire sau plecare pentru să-i vorbească sau înmâneze niște bilețele. În aceste condițiuni, s-au organizat pentru să-l supravegheze de aproape la fiecare vizită a acestuia, natural de manieră să nu se simți mișcarea, cu rezultatul că Bielle odată și Ioanițiu de două ori, au văzut cum îi băga în pardesiu plicuri iar grecoșica îl primea numărând odată la plecarea lui Ică un teanc de multe sute de bilete de o mie de lei pe care le primea pe seane de la acesta pentru a remunera pe scoliții săi dintre personal. În consecință, Ioanițiu se apucase a controla buzunarele pardesului președintelui la garderobă, ca să găsească odată un plic suspect fără antetul Casei Regale dar din cele galbene diferite de ale serviciilor de stat și deschizându-l în timpul unei lungi audiențe a găsit ceea ce căuta: un raport scris de mână "balerinei" cu toate întrevederile de la Foișor, în plus câteva fraze prinse din discuțiile lui Mocsoni, ale lui Sănătescu, Regel și Ață Constantinescu la diverse ocazii de convorbiri aparent interesante. Cum raportul nu divulga nimic ce putea fi cu folos, Ioanițiu l-a reintrodus într-un plic identic și în buzunarul mantalei. Vrînd însă să-i facă lui Ică odată figura de să-l primească personal asupra faptei că îi spiona în acest mod incompatabil cu declarațiile sale de credință față de Coroană și reprezentantul ei, au profitat de ocazia favorabilă a unei întrevederi după un interval de vreo zece zile de la ultima vizită a înterimarului la Foișor, aranjînd la palat lucrurile în așa fel

Încît contactul cu "balerina" să fie imposibil la seară, iar la plecare aceasta să nu aibă nici un motiv de a-i aduce pălărie și mănușile de la garderobă, intruși Ică ieșea tot pe unde intrase, dar rugîndu-l pe Mihai să-i trimită pe Bosny, Ionuțiu și Mocsoni înainte de sfîrșitul audienței după diverse treburi, - de fapt la posturi de observații - scuzîndu-se față de Ică de a trebui să-l lase scospaniat de "balerină" pînă la mașină. Venise ca de obicei de un timp încosose cu serviete pentru telegrame și decrete etc. ce le aducea spre citire sau încălire, iar la plecare fusese încîntat a nu putea fi însoțit de unul dintre ei. Ajuns cu "balerina" în sala lungă de marmură cu coloane, dintre cele două secese la palat, unde Mocsoni se postase vînătoarește la punctul cel mai central și neobservat de interceptare a nișcărilor pe sală, amîndoi s-au oprit la vreo 10 pași de el și Ică a scos din geantă un plic-pachet și, în clipa în care a vrut să-l înmîneze "balerinei", s-a apropiat din spate imperceptibil pe tălpile sale de crep sperîndu-i astfel, încît plicul i-a căzut "balerinei" din mînă și fiind deschis și ticsit de bilete nelegate cu o bandă de hîrtie sau cauciuc, acestea s-au împrăștiat sberînd pe marmură în jurul lor. Mocsoni s-a grăbit să-i ajute a le strînge numărînd singur peste patruzeci de miș, de nu erau nici un sfert din grosul care cănuce "pachet" la picioarele balerinei și, remîțîndu-le acesteia a spus vicepreședintelui că creia inflația leului prin bășiguri ce depășeau salariul său bugetar de prim-ministru pentru simplul serviciu de a fi însoțit pînă la mașină de un lechou, la care el, palid de furie, i-a replicat că dăduse această sumă servitorului șef al palatului pentru tot personalul care contribuise să-l servi de cînd venea atît de des în "vizită" la Mihai la secole de dejunuri și cearuri și la care fusese invitat în anul acesta. Atunci Mocsoni i-a cerut plicul "balerinei" spunînd că în acest caz Vasile Vasiliu ar distribui suma împărțită corect după meritele tuturor, intruși și șoferii contribuiseră să-l servi adeseori. Ică Antonescu a spus repede: "E foarte bine, foarte bine" - iar "balerina" roșie de fundul crucii albe elvețiene, n-a oțezat să protesteze ci s-a uitat îndoliat la binefăcătorul său cu o expresie neamocită de agricultor lovit de grindină după doi ani de secetă consecutivă.

Regătirile se intensificaseră deja substanțial de la plecarea senzațională a lui Trușile, imediat următoare celei a lui Vișoianu. Killinger turbase la aflarea vestii și ambele mi-

aiuni germane trăiseră două săptămâni în stare de alarmă la agitația prea fățișă a cercurilor pro-aliate bucureștene care jubileau de atunci cam sgonotoș considerând pe dreptate această primă lovitură oficială dată de reprezentanța lui Petain în România Reichului hitlerist ca semn precursor dentul de simptomele al începutului sfârșitului supremației germane pe meleagurile balcanice. Cel mai lovit fu însă Spitz care realmente nu fusese prevenit de Jacques, cum a continuat să susțină și după 25 August 1944, cam amărit a fi rămas de căruță, iar toți cei ce-l frecventaseră pînă în ultime clipe, au trebuit să-i avite pe frumeceni cîva timp. Jacques căduse deseori a înțelege că trebuie să asculte zilnic ciudatele mesagii surzinate de la sfârșitul emisiunilor franceze de la Daventry ("crocodilul plînge după elefantul alb, scinuțe și-a strîct stomacul, etc...") în sensul că însărcinarea pe care o aștepta nerăbdător va fi în interesul lor, dar nu-și închipuiseră că tocmai el cu piciorul proteză ar putea să plece deghizat cu hîrtoșegele false, în felul foarte curios dar riscant în care Jacqueline, singura complice la curent cu anunțele plecării, i-a povestit exclusiv lui Mihai că Jacques pormise imediat după ce-și auzise în sfârșit mesajul respectiv convențional la radio. Truella merită pomenit pe veci în amintirea serviciilor aduse României, apărarea directă a intereselor reale ale căreia a contribuit mult la neîncrederea patrioților sașiei politice de stînga din enturajul generalului de Gaulle, ce-l acuzau a fi căzut în mrejele reacțiunii române, anti-sovietice care se va solda cu moartea sa misterioasă la Alger, aproape concomitentă cu cea a generalului Giraud, dintr-o embolie cauzată de căldura mare tot ca urmare a infirmității sale. Avîntul preparatiilor de caracter militar și tehnic îi va aduce însă intrarea în comitet către sfârșitul primei jumătăți a lunii iunie a expertului militar comunist "Ciașu" prezentat de Iacrefiu Pătrășcanu și apoi adus permanent de Dăncianu la ședințele subcomitetului militar la care ca civil nusse Buzescu și cu Mocsoni vor asista aproape totdeauna ca observatori politici ai Coroanei și Blocului Partidelor Democratice, iar uneori și Iacrefiu Pătrășcanu ca reprezentant al Partidului Comunist Român și Blocul Partidelor Democratice. Întru evitarea filajului, contactele răslețe ca și cele pentru organizarea întîlnirilor comitetului și respective ale subcomitetului, schimbul de informații, procurarea datelor cerute unuia sau altuia, unor lucrări, avize sau răspunsuri vor fi efectuate în special de Mocsoni, Ioanițiu și Buzescu în

timpul alarmelor seriene diurne sau nocturne, după caz și nevoie, între București și Mînaia, în capitală și în jurul ei, la Buzen sau Snagov pentru legături neinterceptabile cu Buzoști și Plobi Vasiliu, la Săftica pentru acela cu Lucrețiu Pătrășcanu pe care-l instalează în vila ing. Dufală, iar la Mînaia Iosnițiu regulat va folosi alarmele, ce paralizau literalmente activitatea serviciilor germane și române, spre a-l vizita pe jos în ziua mare pe Mihail.-

Sintetizînd discuțiile multiple care s-au purtat în cadrul acestor întâlniri. Mocsoni I. Stîrcea arată că ele au avut următorul caracter:

În primul rînd, s-a constatat că, dintre toți participanții, numai cei doi comuniști și în special CEAUSU - care în cea de a doua fază a lucrărilor subcomitetului, în care planurile acțiunii încep să se concretizeze, va destăinui că numele său adevărat este Spătaru- erau și au rămas pînă la urmă opuși sau cel puțin neinteresati a se obține un ajutor terestru anglo-american, dar nu contra unui serian, în special pe obiective inamice strict militare ale viitorului front intern și extern romîno-german și între timp de susținerea operațiunilor armatei roșii pe frontul din Moldova, cerîndu-li-se anglo-saxonilor la Cairo repetarea cît mai frecventă a raidurilor "duble" de felul celui unic, executat simbolic și demonstrativ propagandistic de americani în iulie, cînd după bombardamentul orașelor românești în drum spre baza seriană sovietică cea mai apropiată de front, au revenit a doua zi reîncălcați cu bombe spre a le arunca asupra liniilor romîno-germane; mai mult decît bombardamente pe obiective ne-militare, întru creșterea panichei de panică în populația civilă, fără efecte justificative ale lor asupra moralității conducerii antonesciene. Din prima zi, Ceaușu s-a reîntors planului Mihail de sincronizare a ofensivei generale sovietice de-a lungul întregului front romînesc cu lovitura internă, pe care nu o concepea decît totală, contra neștilor și guvernului, gata a înfrunta și seiziuni intrucît n-a scontat o clipă desolidatizarea lui Ion Antonescu de Hitler, apreciînd vetoul observatorilor politici la celălalt proiect Mihail, recent abandonat din cauza acestora, dar la care autorul lui și Aldea încă nu renunțase definitiv pînă la sosirea sa.-

Cristescu primul, apoi Gheorghe și în al treilea rînd Maniu prinseseră vînt de întrevăderi, scopul lor mai mult pre-

supra și manevra urmărită, așa că totul fusese brusc oprit și intrase în stagnare fără să se fi renunțat însă la plan când Moșoni a sosit în 16/17 mai la Bina. La intervenția promptă a lui Maniu, întemeiată în special pe neacceptarea Constituției Carol și complicitatea dacă nu chiar inițiativă proastă ascunsă a lui Tătărescu, Buzzești sositese-a treabă la Poșcor făcând cel de al doilea mult mai violent scandal lui Bănătescu și prima scenă de reproșuri lui Mihai și lui Ionițiu, dar fără să fi reușit să omore proiectul pe care abia el l-a sugrumat mai radical la Poșcor și vila Mihai al cărei proprietar n-a fost prea mulțumit de acuzațiile ce i le-a adus atunci și nici convins de valabilitatea argumentelor sale, acestea fiind singurele nepotriviri de vederi și diferențe ce le-au avut în tot decursul colaborării lor, care cu acele două manevre tătărescuene, întreprinse în lipsa sa de numai două săptămâni de la "asa" Regală se făcuse indubitabil vinovat de complicitatea acestora cu Guță, contrare înțelegerii prealabile cu Maniu.-

În consecință, "asa"u făcea abstracție de orice ajutor intern străin terestru, inclusiv sovietic, pe care Moșoni îl ridicase ca sugestie sub formă de întrebare dacă n-ar fi cazul să-l ceară și ce șanse de a-l putea obține ar avea, intrucât văzuse mult înainte de război filmul proiectat de Lavrentiev la legația sovietică și "Aro", în care se arăta o manevră a arastelor cu parașutarea unor regimente întregi, răspunzându-i că se tota nu se aplicase în stil mare și pe distanțe importante în ultimii doi ani pe frontul răsăritean, astfel încât nu credea că avea șorți de a fi socotită adecvată situației de către înaltul Comandament Sovietic cu atât mai mult cu cât aveau mijloacele necesare pentru a face față singuri trupelor de ocupație germane: d-lui își baza tot planul numai pe forțele proprii, plasate și manevrate așa fel încât să poată paraliza pe loc și în scurt timp centrele principale ale dispozitivului efectivelor Wehrmachtului staționate în interiorul țării și a lua apoi în sandwich cele ce se vor retrage la spargerea frontului în clipa atacului sovietic și întoarcerea arastelor de către arasta română pe front, cerind însă ca singura condiție de a opri invazia germană cu Ungaria, Bulgaria și Jugoslavia de către diviziile germane și eventual maghiare și bulgare suplasate în preajma lor, ofensiva sovietică astfel declanșată încât să aibă efectul de a "fixa"

armata germană de pe frontul român insistând ca această cerere să fie adresată imediat la Cairo, chiar că o să fie discutată ulterior direct cu Comandamentul Sovietic prin plecarea unor delegați militari români în Uniunea Sovietică, deoarece cu cât Moscova era avizată mai rapid, cu atât pregătirile unei stări ofensive, care cerea un oarecare timp spre a fi efectuate în condiții perfecte, ar putea fi avansate. Cât despre susținerea acțiunii interne de către aviații anglo-americane, aceasta nu era o condiție sine qua non a reușitei, dar indiscutabil un ajutor foarte util și care merita deci a fi reclamat cu insistență prezentându-l ca indispensabil, obiectivele urmind a le fi indicate însă abia în preajma loviturii, respectiv a ofensivei sovietice care trebuia să fie prin urmare semnalul declanșării ei, întrucât nu puteau ști dege acum care vor fi atunci pozițiile unităților germane în interiorul și la granițele țării.

Pentru trecerea delegatului sau delegaților militari și eventual chiar și politici în Uniunea Sovietică existau puncte de tratative a frontului în munți. Cât despre problema sporirii efectivelor din țară cu combatanți sigur inamovibili prin mișcările unităților teritoriale pe care Antonescu le-ar deplasa pînă la ora H. în detrimentul planului stabilit, se impunea neapărat înarmarea unor gărzii civile cu tot ce se va putea fi asigurat în primele clipe din stocurile de arme și muniții aflate în depozitele armatei din regiunea capitalei și ale centrelor urbane provinciale. Organizația paramilitară a Partidului Comunist Român dispunea în special în capitală și în marile centre industriale și urbanistice de suficient de numeroase elemente combative pentru a putea contribui în mod considerabil la asigurarea stăpînirii asupra orașelor. Se înțelege că toate aceste puncte, n-au fost discutate într-o ședință, ci aprofunde fiecare a făcut obiectul mai multor, întrucât au fost dezbătute în anșunțe și la lumina diverselor ipoteze și elemente conexe de care trebuia să se țină seama, că prima și ultimele trei n-au întîmpinat agrementul recomuniștilor, cea dintîi relativă la renunțarea la ajutorul aeropurtat anglo-american nici pînă la sfîrșit, iar ultima abia în clipa aceea din urmă în virtutea circumstanțelor speciale în care s-a pornit la acțiune.-

Pentru cazul pasiv de nereușită a loviturii, un avion

de pasageri rapid al L.A.R.R.A.-ului, maximum două, trebuia să fie gata de plecare încotro nu se ştia, dar se aşteptea către baza cea mai apropiată anglo-americană din Asia Mică sau la nevoie în Turcia, iar pentru cazurile intermediare de pierdere a capitalei dar păstrarea Olteniei, Banatului sau părţilor apărăbile ale Ardealului şi Crişanei, Muni şi Sina şi guvernul s-ar refugia în regiunea cea mai puţin expusă cuceririi germane, din interiorul ţării, deci nu spre "deşert", drept care nu şi fost încredinţat cu întocmirea listei persoanelor de evacuat pe calea aerului fără soţii, singura femeie urmind a fi Elena. Regiunile apărăbile chiar în caz de necesitate menţinerii capitalei, regiunii petrolifere, ţesutului muntean şi podişului ardelen erau socotite a fi masivele muntoase ce au fost împărţite în cinci grupe potrivit corpurilor armate respective, cu centrele în Bucegi, Păgăraş, Paring, Sibiu, Retezat şi Zărand în care urma să fie detaşat în calitate de agent politic câte unul dintre cei a-i nucleului de conducere a pregătirilor acţiunii pe lângă comandantul militar al fiecăruia din cele cinci regiuni, Buzel alegându-şi Bucegi, Pichi Păgăraşul, Ioaniţiu Paringul, Sănătescu Retezatul şi Mocsoni Zărandul iar Mihail urmind a nu fi separat de guvern care se socotea a fi constituit din Blocul Partidelor Democratice şi prezidat de Maniu. Pentru asigurarea stăpînirii capitalei şi Văii Prahovei cu regiunea petroliferă se cereau neapărat cele 2-4 divizii speciale aeroportate interaliatate, dar lovitura urma să fie dată la nevoie şi în lipsa lui, în ciuda faptului că va fi condiţionată de primirea sa. În orice caz, Mihail era destinat să conducă ansamblul operaţiunilor militare, asistat de Dăncăescu şi Ceauşu iar Mihail şi guvernul n-ar părăsi capitala decît dacă era ameninţată a cădea în mina nemţilor.-

În domeniul pregătirilor în sinul conducerii armatei, Sănătescu a făcut desseminee o treabă serioasă şi eminamente preţioasă care explică credinţa atîtor militari că toată lumea ştia de mult că se pregătea actul de ieşire din război învins. Fiecare constatarea cu mult înainte de 23 August cîte o măsură stranie inexplicabilă de sabotare a rezistenţei frontului. Reuşise a-i determina pe Ion Antonescu să nu-l întărească cu diviziile din ţară, să amîne mereu trimiterea pe liniile dinainte pregătite pentru retragerea lui, a celor din Ardeal şi Muntenia disponibile, sub pretextul, invocat faţă de cererile permanente

ale nouților, că noile contingente erau încă imperfect instruite și oprind chiar din drum la Ploiești spre mijlocul lui Iulie două din trei divizii din care a patra de cavalerie de la Hirgoviște cărora totuși Antonescu le admisesse plecarea sub presiunea excesivă conjunctă a Mareșului Cartier German și a generalilor Pantazi și Șteflea, cu toate că în acea epocă, imediat precedentă ultimei sale vizite la Mareșul Cartier German era mai aproape de oricând de hotărîrea de a capitula și extrem de abătut și înțelegător al tenei opoziției. Spre a nu fi redus numai la bunale oficii ale lui Ioă Antonescu întru păstrarea încrederii Coroanei în conducerea reginului mai cu seamă de cîm primise vestea despre convența lui Sănătescu în întindrile lui Gigurtu printre germanofiliile opoziției, Antonescu însărcinase pe unul dintre aceștia pe care-l luse în guvern tocmai pentru a le tăia celorlalți pîntul și a dispune totodată de un politician liberal foarte conservator și cu întinse relații personale în toată opoziția, pe Ață, a-l dubla pe Ioă în legăturile intervilane.-

Acesta îi informa mult mai complet și obiectiv despre ceea ce se vorbea și proiecta la vilă, pretinzînd poate din interes personal dar poate și în parte pe dreptate că Ioă nu încuraja pe Antonescu să procedeze personal și cît mai rapid la pregătirile întorsăturii și acceptarea capitulării fără condiții bune prealabil garantate, ci juca un rol de temporizator al tuturor soluțiilor radicale, vrînd să cîștige timp pentru a-și pregăti succesiunea pentru faza finală a războiului în care el ar continua de fapt exact aceeași politică dar mai abil decît patronul, cu girul Coroanei ce spera să-l obțină pentru a rezista cererilor nemiste și a-o determina a consimți la prelungirea fazei expedientelor pînă la intrarea în război a Turciei pe care-și tabla tot jocul. Antonescu în schimb, era dispus să facă răsturnarea imediat ce i s-ar garanta condițiile minimele ce le pretindea și ca dovadă a faptului acesta, nu lua nicio măsură de pregătire și instalare a liniei Râmnic-Grădina și acceptase și sugestiile lui Sănătescu de a stopa aglomerarea de unități în Moldova, reținînd stocurile livrabile în Hinterland pentru "cele 14 divizii prospete" ce existau în țară, bine instruite și gata de acțiune pe orice front vor fi trimise. Fapt cert este că Sănătescu, care executase tot ce hotărîse comitetul chiar și în acea direcție, odioasă lui și socotită de el ca o

precauție excesivă, de a pregăti răsturnarea guvernului, marcase puncte substanțiale în favoarea tezei sale că Antonescu va merge cu ei în plin și pentru a-l convinge pe Mihai de justetea ei aranjase câteva întrevederi intervilne: un dejun la Fredoal către sfârșitul lui iunie și altul la Poșor în săptămâna următoare de început de iulie.-

La ieșirea de la prînsul Poșorului, la care Mocsoni nu participase dinadins pentru că în prezența sa încă se reținea să vorbească cu aceeași franchețe temîndu-se că el va repeta cuvintele sale șefilor opoziției prin Buzzești.-

Mihai îi convocase urgent la culmea agitației ca să le relateze din pîr în fir toate convorbirile senzaționale ale secolei sale. Pe scurt, Ion Antonescu ținuse a vorbi înainte de masă numai între patru ochi cu Mihai ca să-i spună că "recunoaștea falimentul întregii sale politici și de mult regreta amarnic trecerea Mistrului și "anexiunea" Transilvaniei, că nu ascultase sfaturile Ministrului Finlandei de a se opri ca ea la granițe naționale și a nu încheia un pact militar cu Reichul, că Mannheim văzuse mai clar și reprezentase mai bine interesele națiunii sale decît el pe cele ale neamului românesc și că greșelile istorice se plăteau scump cînd nu puteau fi reparate ceea ce nu vedea cum ar putea să mai facă acum, intenționînd să tragă toate consecințele dezastrului de care încă nu era responsabil intrucît încercase a-l reține mereu asigurîndu-l pe Mihai că era gata să se retragă oricînd, cedînd puterea aceluia pe care el și opoziția vor socoti cel mai indicat pentru a salva ce se mai putea, scoțînd țara din război. Acel om trebuia să aibă încrederea țării, a Coroanei și a Aliștilor, deci nu putea fi dînsul care nu vroia să rămînă în istoria țării cu reputația unui om cu două fețe, nu putea să-și calce cuvîntul de soldat și era epuizat de tensiunea atîtor ani de sacrificii copleșitoare, așa că intenționa să mai reziste numai pînă la găsirea soluției optime pentru înlocuirea sa de care ținuse să-l prevină pe Mihai a o căuta discret din timp ca să nu se găsească fără una poartă la momentul oportun care se apropia acum cu pași repezi". Mihai nu se așteptase la această bombă și n-a știut ce să-i răspundă neîmbulit imediat, dar din prudență și experiență cel ilalte ieșiri cam de aceeași sinceritate și totuși "interimate" după cîteva minute, a spus că el nu va vedea cînd ar putea să scoată țara din situația ei actuală mai ușor și cu mai puține

aguduii decât el care ținea în mână tot aparatul de stat încă perfect disciplinat și fără nicio fisură în guvern și conștientă armatei, așa că-l ruga să nu se gândească la abandonarea conducerii țării în momentul cel mai greu și hotărâtor pentru salvarea sau dăruirea națiunii. De această dată, Ion Antonescu s-a lăsat convins ceva mai încet de argumentele regale, dar a părut vădit bucuros la primele cuvinte încurajatoare, așa că Mihai a continuat pe aceeași temă încă nu fără să-l întrebă dacă el se gândise la ioă sau la altcineva ca succesor eventual pentru guvernul de tranziție "care să evite ivirea haosului și a pericorilor revoluționare destrănuătoare ale unității poporului și periculoase pentru toți", la care bătrânul a răspuns că nu se gândise încă la problema ce trebuia rezolvată de Brătianu, Maniu, Tătăreanu și Gheorghe Brătianu care erau oamenii politici cei mai ponderați și serioși. Faptul că, înainte de a ieși din această apartament, Mihai i-a mai spus că prin urmare conta pe el pentru a continua să conducă țara ca și înainte, dar îl implora să accelereze pe cât posibil pregătirile interne și externe de ieșire din război, îl făcuseră pe Antonescu să fie pentru prime oară de când îl cunoștea Mihai și Elena de o veselie aproape exuberantă, mincând și bînd de toate cu poftă și glumind cu Sănătescu pe amintiri comune hazlii.-

După această întîlnire Sănătescu l-a invitat pe Mocsoni să reproducă convorbirea avută în comitet. Acesta a făcut-o încă foarte succint și adăugînd că nu se putea lua după salturile de umoare ale lui Antonescu, conchizînd că nu aveau dreptul să se bazeze pe el pentru a da lovitura și pe deasupra trebuia să continue a studia și prepara totul pentru ipoteza în care vor refuza să-l asculte la momentul oportun și se vor opune deodată abandonării iar ei vor fi siliți să-l aresteze și ține la adăpost bine ferit și absolut nedetectabil.-

Mihail și Aldea nu atribuiau problemei arestării importanța ce i-o dădea Mocsoni, ei scotînd că era una cu totul secundară și ușor de pus la punct oricînd, astfel facînd pînă la intrarea în comitet a lui Pătrășcanu ce fusese discutată o singură dată în trecut și incomplet, Sănătescu și Dămăceanu bagatelizînd-o și doar Buzescu susținîndu-l cu amintirea răpirii lui Mussolini de către Scortzani. După aceea, Mocsoni îl rugase pe Lucrățiu Pătrășcanu a ridica problema pînă la rezolvarea ei satisfăcătoare, deoarece cum susține el, nu vroia să pară nici mîine nici personal interesat. Astfel fusese discutată pende-

lete odată, sistematic, luându-se toate evenimintele și procedându-se prin eliminarea soluțiilor defectuoase.-

Așa cu sosirea lui Cezaru a reușit să repună chestiunea pe tapet, fixându-se asupra Casei Noi ca loc ideal pentru arestare, explicând avantajul existenței seifului timbrei, un cub de 4 m. în care încăpea ușor vreo duzină de ingi dacă se scotea masa centrală și scaunele, deoarece ora prevăzută cu instalația aerului condiționat. De acolo trebuia însă să se laște și dus la locul unde ar putea sta perfect ascuns și păzit de garda de civili, de preferință tot la București, într-un cartier și o casă conspirativă nefrecventată de nici unul dintre ei până la acel moment, deoarece plecarea din țară cu avionul sau mașina comporta riscul interceptării în primele ore ale loviturii de stat. Cezaru a spus imediat că el avea unde să-l ascundă și cum să-l păzească de manieră a nu putea fi găsit nici răpit, la care Busești a ripostat pe loc că organizația paramilitară a P.A.R. de asonarea și el se însărcina cu problema preluării lui. Același concurs între Cezaru respectiv Spătaru și Busești avea să se producă și la ultimele discuții asupra acestui subiect și cel al aparatului și specialistului necesar pentru înregistrarea declarațiilor regale și guvernamentale de radio-difuzat.-

Imediat după aceasta, Mocioni Stîrcea își expedie soția în Elveția, împreună cu o serie de documente compromițătoare.-

În același timp avea loc atentatul contra lui Hitler, din care însă aceste scăpase aproape nevătămat.-

Repercursiunea atentatului, a plecării soției sale în Elveția și a forfetelii interne în sinul și în jurul Casei Regale, a domiciliilor șefilor opoziției și ale reședințelor conducătorilor, a fost resimțită extrem de vîntos în cea de a doua parte a lunii iulie, a culminat printr-o invitație în casa partidului național-socialist ce a fost făcută marelui Stîrcea de la Casa Regală, chiar în ziua următoare bombardamentului nocturn britanic de către Stoltzer personal, sosit în vizită națională la palat, din partea lui Killinger pentru a treia zi și pe care el a refuzat-o atunci pretextînd un alt angajament anterior ce nu-l mai putea refuza cu toate insistențele consilierului și tocmai pentru că i-o prezentase sub formă imperativă "ce n-ar putea fi refuzată" care i se părua suspectă. Dar mai sus-

peste au fost apoi, în după amiaza aceea și a doua zi, vizitele lui Gerstenberg și Fips tot la Mareșalat, pentru a-i pune în vedere că Freiherrul era extrem de ofensat de refuzul său și îl ruga să-și schimbe programul pentru a nu lipsi la cina secolei serate la orele 20 fix. Totuși îl refuzase și pe Gerstenberg pe același motiv deși îi insinuase că nu eraabil din partea sa să se eschiveze "în ultimul timp" toate contactele cu reprezentanții Reichului.-

Ne mai putând refuza, a trebuit să accepte invitația. La sosirea sa acolo, cu cinci minute înainte de ora opt, a fost primit de Killinger în biroul său "pertinic" cu fotografie Führerului colorată în mărimă naturală pe perețele opus, pe celălalt harta Europei cu Grossdeutschlandul și țările protejate în roz iar pe biroul isens harta frontului cu stegulețele românești și germane pentru fiecare divizie, în centrul următorului sobor: Neubecher, Glodius, Gerstenberg, Steltzer și Fips. Un fotoliu mare și confortabil de piele i-a fost oferit înainte ca Freiherrul să-și înceapă chestionarul; căci într-adevăr, cum prevăzute just Busești, a fost supus timp de trei ceasuri lungi și penibile unei veritabile anchete, din fericire condusă de Killinger cu prea puține intervenții ale lui Steltzer și cu cele mai mult salvatoare pentru el ale celorlalți anchetatori secundari. În rezumat a vrut să știe: "care fusese scopul înlocuirii sale cu Sănătescu ca mareșal al curții, de 1 Mai; dacă hotărîrea emanase de la guvern sau îl puseseră iarăși pe Antonescu în fața unui fapt împlinit, de inițiativă regală; care erau relațiile reale între Mihai și aceștia și ale lui Antonescu cu Sănătescu; dacă părerile lor despre situația militară a României se potriveau sau se deosebeau și în ce; în ce măsură Casa Regală și Președinția fuseseră complice cu opoziția sau informate în prealabil de șefii ei în afacerea trimiterii prințului Stirbey, a lui Auschnitt și Alexandru "scotă cu Matei Ghica și a lui Vișoianu în Turcia ca să negocieze acolo și apoi la Cairo ieșirea României din război și ce știa Mihai și șefii guvernului despre aceste tratative și rolul de intermediar al lui Truelle pentru obținerea unor condiții favorabile; ce vroiau Maniu și Brătianu de la "König Michel" și care era atitudinea sa și a Antoneștilor față de cererile opoziției de a încheia armistițiul; ce-avîrtea el cu Busești și Pogoneanu în legătură cu Maniu și ceilalți bărbați de stat ai opoziției; care erau

intențiile Antoneștilor mărturisite lui Mihai, respectiv ce planuri aveau cu privire la rezistența țării față de invazia sovietică; deodată și ce știa despre exportul unor fonduri mari de ale statului în Elveția și ce pregătiri luase Casa Regală pentru eventualitatea în care frontul ar ajunge pe Carpați".-

Mocsoni s-a făcut că nu înțelege faptul că i se facea o anchetă sau era tratat ca un informator al Reichului în anul conducerii politicii române, ci foarte normal și aproape cordial a spus întâi, oricum pentru a justifica întrebările foarte indiscrete ce i se puneau și răspunsurile ce accepta să le dea, că înțelege perfect curiozitatea și chiar nervozitatea "Marelui Aliat", de a cunoaște și pricepe clar atmosfera în cercurile conducătoare ale "fratelui său de armă" având în vedere situația, extrem de gravă în care se afla, incapabil să oprească, necum să respingă înaintarea constantă a inamicului comun care amenința să ocupe tot teritoriul național decât nu primesc în scurt timp un ajutor militar substanțial din partea Reichului sau al Ungariei, drept care vroia să răspundă la orice întrebare și chestiune ce i-ar putea interesa și pe care poate s-ar jena să i-o pună așa direct.-

Până la ora 23, Mocsoni Stircu a răspuns diplomatic la toate întrebările ce i s-au pus, reușind să-i convingă printr-un fals accent de sinceritate, cum că temerile lor n-au nici o bază și că pot să se bazeze cu toată încrederea și pe viitor în pristenia și sinceritatea României. După terminarea discuțiilor și a supăului care a urmat, Mocsony Stircu a fost condus de Gersenberg cu mașina sa. Ajungând la palat, acesta i-a explicat cauza a enervării sale și rezultatul satisfăcător al explicațiilor date, arătându-i că serviciile secrete avertaseră în ultima vreme pe Manfred în legătură cu agitația cercurilor conducătoare române, iar conferințele de la legația germană asupra acestui subiect împărțiseră personagiile de frunte ale celor două mișcări în două tabere opuse: militarii și economiștii susținând în esență că situația era cea pe care le-o descrie Mocsoni, iar diplomații și șefii informației (din care Pipe fusese cel mai violent) că se aflau în preajma pregătirilor ieșirii din război. Era absolut încântat de reacțiunea sa la întrebări naturale și sinceritatea cu care le vorbise asigurându-l că-l convinsese integral pe șeful lor așa cum îi mărturisese între-

peste ochi. Reștind că Mihai și Ioniția îl așteptau, s-a urcat în apartament la etaj ca să se pomenească cu telefonul lor în elipe în care s-aprins lumina ca se vedeau, cu tot camuflajul ruloarelor albastre groase ce le aveau la toate gemurile palatului, din biroul lui Mihai și astfel a trebuit să povestească sămănând tot ce pățise în cea noapte.-

Firește că toți "conspiratorii" au fost avertizați și s-au alarmat grozav la vestea convocării Antonescilor la Marele Cartier German, cu rezultatul că Mihai a fost sosit să intervină cu cea mai mare energie pe lângă suveranul, paralel cu șefii opoziției care-i reclaman imperios această și cu Sănătescu pe lângă Ion Antonescu, mobilizat și el direct de el, ca să nu ceară ajutoare militare, nici de blindate nici de avioane, să nu se angajeze sau promite a face nimic care să-agreuneze răsturnarea, dar fără să dea cîtuși de puțin de bănuț că ar avea vreun ștăbec în tratative și nici cele mai vagi veleități să iasă din război.-

Singura promisiune fermă a lui Antonescu pe care i-o storceaseră cu greu fiind renunțarea la cererea altor două divizii blindate.-

Prima dare de seamă anunțată asupra călătoriei și întrevăderii le-a fost făcută de Ion Antonescu, chemat de urgență la Palatul unde a luat cearșaful în 5 august pentru a reveni cu Ion Antonescu și Maria Antonescu a doua zi la primul duminical spre complectarea descrierilor din ajun și reascultarea versiunii acestuia puțin diferită prin faptul că acolo fuseseră mai mult separați decît împreună. Astfel acesta le-a povestit că de la plecare luaseră direcția Kosicei aburind la prea mare înălțime ca să vadă peisagiul și trecuseră Carpații Poloniei puțin la Est de Zakopane, dar de aici direct spre Vârșovia, coborînd de la 5 mii pînă sub una cînd au primit o însoțire de cîteva escadrile de Messerschmidt-uri și au fost ovinși în cod că cerul era gol și nu riscau interceptări. Figura fusese ordonată de Führer spre a-i arăta mareșelului "infernul de la Vârșovia" ca să nu se mai încumete a-i cere detașarea blindatelor de aici unde se juca soarta Reichului pentru-un front secundar ce era al României în comparație cu densitatea trupelor și a tirului de pe frontul central germano-sovietic. Coborîți jos peste liniile în plină luptă, au putut vedea fumul alb al

gurilor de tun și al celor ce au auzit și exploziei proiectilelor, unele salve făcând să zălească avionul greu prin deplasarea aerului sub el. Urmind pe acei de km. linia sinuoasă a frontului în această pungă centrală, cu vântul carele sovietice pornind la asalt, tirul brandurilor, aruncătoarele de flăcări și al artileriei anti-tank, iar în pofida zăpezii avionului și al celor care-l însoțeau, au fost literalmente asurași de agoniul infernal și înspăimântător al bătăliei de sub ei. De atunci se știe de altminteri că nicăieri pe glob n-a avut loc în tot decursul celor șase ani de al doilea război mondial și nici în cei patru din primul o bătălie mai feroce, "colosală" și cumplită decât cea pentru cucerirea Varșoviei, dusă zi de zi și noapte după noapte de vreo patru luni cu exact aceeași intensitate înfloritoare și-a care poporul rus a jertfir vreo milion de flăcări pentru dobândirea victoriei care a eliberat lumea și ar fi fost dobândită și fără nici o nouă debarcare anglo-americană. Faptul însă că această avușese loc cu aproape două luni în urmă și fusese și mai era extraordinar de spectaculoasă prin desfășurarea unor mijloace tehnice uimitor de bogate, în special în împărțirea cerurilor și a elementului lichid, făcuse ca lumea să privească spre Normandia și Britania și să scape din vedere ceea ce se petrecea fără reclame multă pe asprele meleaguri vegnic însingurate ale Regatului Plăgilor și Lagoloniilor. Cînd fură săturați de această viziune apocaliptică, pilotul personal al Führerului recuștigă rapid înălțimea maximă pentru regimul noptarelor avionului rămase din nou singur în vînduh deasupra norilor vîraticii și zonei baltice, spre a pica deodată, spîrgînd plafonul lor cum pe la jumătatea celei de a treia ore de zbor zigzagat, asupra covorului de brazi și pini înpestrițat de ochii albastrui turchizi a lacurilor și a ăsterine molcom într-o poiană mijlocie dantelată, plană și gălbui în comparație cu verdele codrului de-a lungul marginii căreia erau trase linii de căi ferate și o șosea asfaltată, subele acoperite de un camuflaj antiserian în imitație și la înălțimea pădurii sub care s-a virat avionul. Aici îi aștepta un șir de automobile Mercedes-Benz deschise cu câte un șofer și un asistent de gardă A.S., înarmat. Antonești fiind fopțiți a se sui în primul, Pantazi-Steflea în al doilea, apoi Arbore și Ministrul Economiei Dobro cu Devidescu, Penițescu și un agent, plus cameristii și bacșarul șefilor și așa s-a pornit în scenă mare pe biliardul go-

selei camuflată în plin codru rar la bază, ce toți cei de război pure, timp de vreun sfert de oră până ce brusc convoiul a fost oprit de o gardă numeroasă tot de A.S. la un gard înalt de sîrmă ghimpată și încălecată electric, cum li s-a spus, absolut toți străinii trebuind să se supună unei percheziții corporale severe, cu unica excepție a lui Ion Antonescu înainte de trecerea porții cu acces la domeniul silviculturii îndrăgit al Führerului, căci se mai gonit vreo cinci minute bune pînă ce s-a ajuns la destinație: niște construcții de lemn cu un singur etaj înălțat deasupra solului, mari, largi, în formă de baracă, dar aparent solide și îngrijit executate într-un stil de "block-house" canadian cochet, plasate nu într-o poale așă edifiantă de arbori ci perfect înfipte-n chip de semi stea sub brazi gigantici ai pădurii multiseculare din jurul ei; locuința dictatorului fiind exterior identică cu celelalte și la același interval, dar cea din centrul semistelei înspre care susafirii toți flancați de garda de corp fîhrerială, cu fost îndreptați. În interiorul cabanei, elegant amenajată și luxos mobilată, au fost întâmpinați de tot entourageul militar al Führerului de la Marele Cartier German printre care se afla o singură uniformă română, de maior, cea a lui T. Rosetti care a făcut prezentările, căci generalul Gheorghe Ion va sosi abia spre seară cu avionul și suite Sub-führerului Himler. După cîteva minute, numai Antonescii au fost primiți în altă încăpere de către Hitler în centrul membrilor guvernului corespondenții reprezentanților departamentelor române convocați, cu excepția vice-cancelarului, iar după alte puține clipe A.Hitler s-a retras numai cu Ion Antonescu, încă intrînd sub focul crucii al lui Gûbbels, Ribbentrop, și altele între care și Weizsäcker, pe cînd ceilalți delegați romîni au fost prelucrați fiecare de colegul german respectiv la desbateri separată a problemelor pentru rezolvarea cărora fuseseră chemați. Primul lucru pe care toți susafirii l-au aflat a fost povestea atentatului, întru justificarea măsurilor de precauție cum neuzuale la care fuseseră supuși.-

Hitler mai purta brațul nebandajat dar în eșarfă și era perceptibil un os total schimbat, palid, slăbit, stîrmit, trist și muet, intrucît chiar accesele lui de minie aveau mai mult caracterul exasperării decît a furiei potente destructive, ca și cum ar fi ajuns olesă timorat.- Astfel trecură cele două

ore înainte de prânzul frugal, consumat rapid de toți locații la masa imensă-a formă de potcoavă din baraca "restaurantului" la care și Hitler s-a deplasat. Visita se urma a ține 2-3 zile, avea să fie redusă la o vedere sub 24 ore pentru principalii delegați. Scurtarea tratativelor a decurs din acceptarea imediată a tuturor cererilor nemțești nu numai din pricina imperiosității brutale a insinuirilor amenințătoare de reținere în altă calitate decât ca susafiri cu care au fost formulate, ci și fiindcă Antonescu s-a lăsat ușor convins, profund impresionat de un film ce le-a fost arătat doar Antoneștilor și generalilor în funcții militare, de prezentare a noilor arme revoluționare ale celor clasice și de experiențe și manevre cu ele, acesta fiind "Turbojager"-ul suprasonic cu putere de urcare cuasi verticală, strâmoșul "Bazucă" americane a deceniului 50, pușcat dintr-un dispozitiv de mîncare și ochire simple pînă la circa 250 metri cu o pătrundere perforantă de orice grosime de blindaj datorită topirii acestuia și penetrației proiectilului, noul tun anti-seria Gerlikon cu plafonul de 15 km. și alia și ceva de lovituri pe minut, lansarea și aterizarea lui V - II cu efectele căderii sale și proiectele lui V-III teleghidet iar, ce deosebi, descrierea principiului bombei atomice germane, cu texte bine ticluite traduse de Ministrul Schmidt pentru auditoriul de susafiri, viziuni la propriu și la figurat, desene și fotografii frumoase, convingătoare și la sfîrșit "o experiență a bombei ministură", adică a exploziei ei într-o luncă din Prusia Orientală ce o transforma pe o rază de 100 m. într-un "deșert silicificat", așa că-l apucase instantaneu pe loc durerea de ficat, la gîndul că, urmînd sfaturile sfurșilor moșnegi îndrumători ai opoziției și Coroanei romîne, ar risca să-și pună neamul și țărișoara lui răzbunării legitime a omului providențial care scăpase beșfar dintr-o explozie a unor bombe mai puternice decât cea nucleară pitică, de felul căreia urma să pozeze în curînd duzine de surori urîșe din care una singură ar face praf toți Bucureștii, iar a doua ar prăbuși bușegii peste văile Prahovei și Timișului: peșitorii săi din ajun, partinici și regali, n-avuseseră precum să știe cum stătea chestia, astfel încît schimbarea deciziei sale nu putea decât să-l încînte îndată ce vor afla.- Toată după masa fusese consacrată continuării debaterilor separate și apoi comune, cererile hitleriste fiind multe, mari și generale, militare, economice, industriale, financiare, agricole, comerciale și mai presus de toate politice, externe.-

pe toți complotiștii mici și mari direct sau indirect amestecați în afacerea atentatului iar apoi moartea lor "repetată" după metoda inaugurată de dînsul cu inventivul de Kaltenbrunner pentru Kmaria și Zerkleander: sugrumare și înviere reiterate pînă la sfîrșitul existenței înimii care se întărește cu injecții pentru ca să dureze chinul zile-ntregi!

Discuțiile de perfectare a învoielilor contractate în cursul după amiezii continuară și după cină între miniștri resorturilor economice cu asistența unor specialiști, în timp ce Antonescu, Pantazi, Șteflea și Ion, dar nici Davidescu și cu alții mai puțin Menișescu, au avut deosebite cinste să vizioneze restul filmelor secrete: cel atomic și unul lung real al luptelor cele mai grele de pe frontul Varșoviei pentru a completa viziunea evistică a dimineții, după sfîrșitul cărora Hitler cu generalii săi trecușă în revistă cu cei cinci cusașiri de frunte și "mai mare încredere" situația frontului apăsător, arătîndu-le și de acolo ultimele filme inedite și schițînd foarte vag pe harta Franței de Nord și Vest planul cu care pretindea morție că va lichida toate armatele anglo-americane "atunci cînd restul lor va fi debarcat" ca să le taie pofta și putința vreunei alte debarcări, operație care urma să coste Reichului cel puțin o treime din forțele sale occidentale, drept care nu se putea dispensa de nici o unitate pînă atunci, nici pînă la "curățirea Italiei", după care venea rînd lor să jubileze, căci toată armata Reichului va fi aruncată-n luptă pentru nimicirea definitivă a celei roșii. Nu trebuia însă ca să se sperie de pierderea cîtorvazeci de mii de km.p.; s-ar putea chiar să fie utili a ceda vremelnic tot Vechiul Regat din care ultimul punct de abandonat erau Flieștii din care, ce și din Capitală, trebuia să facă "Stalingradele Rîmnicului". Dacă evreii încercau să miște ca la Varșovia - căci numai ei întrețineau la noi acea atmosferă prielnică predării și aruncării armelor, comuniști ce erau mai toți cu avuția altora - "nu se mai putea tolera" nici o amînare a masacrelor lor general și radical: era ocazie unică și cea mai favorabilă a se despăra astfel definitiv de ei. Al Himler asistase la vizionarea parțială a filmelor, ieșind și revenind seren cu secrete șoptite la urechea "ocului de porc" ce părea să fi ajuns pe lingă el tem-tul călău al osenirii, iar în discuția ultimă aruncase observația tăioasă că pentru moment guvernul Mareșalului Antonescu accepta să se refugieze în democrația României evreii maghiari scăpați de înghățarea lui Szalay.

Conducătorul răspunde, după traducerea răsarcii de către dl. Schaidt, cu carsoare întirziere, îndreptându-se lui Himmler, și dinadins întors spre Hitler: "Granița lor carpatică cu Ungaria nu a fost opera lui; ee nu poate fi pășită ermetic nici cu front ce va sfîrși prin a fi curînd dacă vor ajunge să lupte în Ploiești și București. Dar nici un membru al guvernului român și încă mai puțin autoritățile subordonate lui nu au încurajat și nu protestează trecerii clandestine ale frontierei româno-ungare, așa că el contestă valoarea informațiilor și protestează împotriva alegațiilor d-lui Ministru de Interne al Reichului!". Himmler a vrut să răspundă, dar Ion Antonescu, îmbărbătat de ieșirea binevenită a patronului, a confirmat categoric spusela Mareșalului Antonescu și, cum vorbeaseră în același timp, nici unul n-a mai fost tradus.-

Singura fericire în toată afacerea aceasta noastră - nică a revirimentului atît de brusc și radical la Ion Antonescu - dacă a fost în adevăr un reviriment și nu pur și simplu pretextul pentru a preconiza, susține și aplica ceea ce avușese totdeauna de gînd să facă și atunci cînd pretindea contrariul, doar pentru a explica lui Mihai și Elena, șefilor opoziției și tuturor din însuși saturații și guvernul său, care încercaseră adeseori să-i schimbe părerile și intențiile - a fost franchetea cu care a recunoscut a fi cedat punctul de vedere al lui Adolf Hitler și a mărturisit tot ce se angajase a săvîrși "spre a veni în ajutorul poporului german la ora cea mai grea și sumbră a istoriei lui", desvăluind cu cea mai mare sinceritate lui Mihai în acea duminică de 6 august, între dejun și cearșă la care a rămas, pentru a doua și ultima oară-n viața sa, ca să-l convingă cu blîndețe că "nemții aveau dreptate să le cearșă ce cereau fiindcă suferințele lor erau infinit mai mari decît ale noastre și că urmăreau cu o consecvență, o abnegație și un eroism de care nici un alt popor nu era capabil salvarea lor dar și a Europei, a lumii întregi și-a priaul rînd a noastră de o catastrofă pe care numai oamenii mărginați nu o vedeau abătîndu-se asupra globului dacă acești creieri de infanțili, cum era cel al bolnavului de o maladie de copii, din Casa Albă, erau să conducă destinele omănitii cînd nu știa să pună capăt nici gangsterismului din țara sa. "Pentru Mihai, Alda și Ștircea revirimentul aparent n-a fost nici o surprisă, întrucît nu crezuseră niciodată că Antonescu se va hotărî a-l lăsa pe nemți

chiar și atunci când îi ocărise numai de ciudă că făceau greșeli și nu reușeau să se descurce, și să se apere cum ar fi dorit el și era convins că dinsul ar fi izbutit să facă dacă ar fi avut comanda wehrmachtului.-

Aceste pregătiri "independente" fără accelerare, prin urmare, într-un ritm neobișnuit până atunci, mulțumită faptului că Sănătescu nu mai avea de acum nici un pretext și nici o acuză pentru a mai târâgăna cele militare, iar Maniu cele politice.- Primele se soldară prin captarea definitivă și hotărâtă a generalului Racoviță, pentru acțiune, independent de abitudinea Comandantului și a generalilor guvernului, apoi a comandantului corpului teritorial de la Brașov - al cărui nume Stroea l-a uitat- și a mai multor generali de divizii de pe front, din spațiile lui imediat și din Muntenia de către Sănătescu direct sau prin intermediul lui Racoviță. Acesta venise deja odată la București în vederea discuțiilor preliminare spre mijlocul lui iulie, iar la întoarcerea Antonestilor de la Marele Cartier German, sub pretextul contactelor cu aceștia, stătuse trei zile în Capitală angajându-se ferm de această dată față de Mihail prin intermediul lui Sănătescu care l-a convocat la această întrevvedere spre a fi martor ocular al înțelegerii ce trebuia s-o anunțe lui Mihail - fiind tocmai pe punctul de a pleca la Sinaia. Racoviță va mai reveni și a treia oară între 20 și 22 august iar Crețulescu- care mai participase către sfârșitul lui iunie la o ședință a comitetului în apartamentul tatălui său din casa Stroea cu Sănătescu, Aldes, Dămăciuanu și Ceaușu care tocmai atunci le-a destăinuit că se chema de fapt Spătaru și l-au luat pe Sănătescu și pe el la rost fiind că ne urcaser pe terasă pentru a vedea "pomii de Grădina" aruncați de englezi asupra Capitalei înainte de a proceda la bombardamentul ei treilea nocturn acuzându-i a fi ușuratici căci adevărații complotiști nu aveau voie să-și expună viața inutil - a fost și el de câteva ori la Sănătescu odată chiar la Casa Mareșalului făcând pentru el legătura cu alți prieteni de a-i acestuia aflători pe zonă. În rândul lor Mihail avea să-l pună la curent pe generalul Vasiliu-Răceanu pe care-l cunoștea mai bine decât Sănătescu și de care avea neapărat nevoie pentru că el comanda unitățile de pe Valea Prahovei între Predeal și Ploiești iar Niculescu pe generalul Rălașanu (fratele sportivului de la C.N.R.F.) care ținea comanda diviziei de la Giurgiu, subii însă abia în a doua

și respectiv a treia săptămână de august și cu aceea diferență
 ea, pe oînd Mihail a vorbit cu Vasiliu-Răceanu în sensul unei
 acțiuni regale anti-antonesciene cu care acesta a fost înțeles
 de acord, Niculescu - care el însuși nu era pentru soluția
 aceasta, ci numai pentru ieșirea din război efectuată de Mare-
 șul Antonescu, fiindcă nu credea că ar reuși-o fără el - l-a
 prevenit pe Palăngeanu în sensul acesta, ceea ce avea să le cau-
 seze destule neplăceri. Planul degajării armatei combatante din
 dispozitivul ei înpestriat cu nemți, întru retragerea și re-
 gruparea ei cu scopul de a-i împiedica să aprindă forțele de
 ocupație ce s-ar apuca să lupte în loc să se retragă în Ungaria,
 a fost făcut de colonelul Dragomir, la câteva reprize, cu modi-
 ficările inerente schimbării unor amplasamente în cursul perioa-
 dei între 15 iunie și 15 august, direct pentru Șănătescu înainte
 ca acesta să se fi asigurat de concursul lui Racoviță. Deși con-
 tactele numeroase și legăturile constante ale lui Șănătescu cu
 comandanții armatei și corpurilor armată și ai diviziilor, care
 cîntăreau natural mai greu în balanța pregătirilor militare
 decît chibzuielele orareum teoretice ale celorlalți membri ai
 comitetului și sub comitetului tehnic în sfîrșit și în marginea
 acestora, avură loc în spronpe totalitatea cauzurilor în afara
 ultimului, și după cîte știe și a secundului, deoarece d-lui
 atribuie acestor organe intructiva fictive un rol mai mult con-
 sultativ și aviului lor un caracter platonie și o valoare se-
 cundară și relativă considerînd, pe bună dreptate, ca esențială
 doar înțelegerea stabilită prin dînsul între comandanții efec-
 tivi ai armatei și șeful ei suprem constituțional, de execu-
 tarea ordinului cărui, așa cum ei vor ști și putea la ora II,
 va depinde succesul sau eșecul acțiunii, într-o măsură coplegi-
 toare față de planurile "strategului Mihail", înarmarea sau
 neînarmarea "unor bande de patrioți sau partizani încercă lume
 și treabă și spriginul bombardamentului aerian al outărui sau
 altui obiectiv ori ajutorul ce l-ar putea constitui aterizarea
 unei sau mai multor unități simbolice anglo-americane totuși
 a supus "planurile Dragomir" studiului, criticii și corectării
 "strategului", în penultima și mai ales ultima săptămână procur-
 soare actului, a recurs cu poziune la stîrcea și Buzel pentru
 lăsarea unor apeluri frenetice, patetice și disperate la Cairo
 pentru convingerea comendamentului inter-aliat mediteranean de
 necesitatea absolută a unui ajutor aeropurtat și apoi de indis-

penabilitate și mai imperioasă a unor bombardamente extreme de precise asupra unei succedente de obiective interne și externe; iar în pragul evenimentului avea să afle de la col. Spătaru "că se putea conta pe efectivele a 2-3 batalioane de membri combatanți ai Uniunii Patrioților și în chiar clipa declanșării acțiunii, devenind accidental cu patru zile cea programată și anunțată fix Alișilor pentru duminică de 27 august la orele 11 când trebuia să se efectueze la țano întâi de toate bombardamentele interne și în special din jurul Capitalei începând cu reductul nemților din păduricea de la Săneasa, va fi exagerat în schimb să descopere că "paramilitarii țărăniști" nu erau încă mobilizați ca să-și poată imediat prelua armamentul. Planul desfășurării operațiunilor militare interne generale, pe totă suprafața Hinterlandului, a fost opera exclusivă a generalului Mincil, elaborat și permanent modificat pe baza datelor ce i le furniza Sănătescu, iar cu privire la cel special, de asigurarea stăpînirii Capitalei, și la procură de la Dămăceanu care, datorită postului central de observație cheie ce-l ocupa, era cel mai în măsură a cunoaște la timp modificările situației efectivelor, dispozitivelor și dispozițiilor ca și mutările comandanților mijloacii și mici ai unităților ce interesau în mod deosebit pentru reușita mișcărilor în primele ore astfel încît, pentru ansamblul lucrărilor și pregătirilor tehnice militare, Mincil este cel mai competent pentru a le descrie pe cînd despre cele privitoare la sectorul mai restrîns al "cuceririi" (eventuale), stăpînirii și apărării Capitalei și împrejurărilor ei, Dămăceanu cunoștea cel mai bine toate amănuntele, iar în privința tehnicii asigurării posturilor și serviciilor cheie și a pozițiilor cardinale în interiorul Capitalei, cu cifrele efectivelor pe care sperau să le aibe de partea lor și cele adverse în diferitele ipoteze invederate, ținînd seama de posibile defecțiuni ale aparatului de stat, fostul "maior" Ceaușu și apoi "colonel" Spătaru - actualul general de armată Emil Bodnăraș le-a știut și nu poate să le fi uitat toate detaliile, pe care Stîrcea nu a avut prilejul să le audă discutate decît sporadic și parțial, intrucît d-ns a colaborat permanent cu Dămăcienu în această problemă, singura cu care a fost special însărcinat de Mincil a studia teneinic cu acela, a-i face cunoscute concluziile lor comune - în cel puțin trei rînduri de care Stîrcea își amintește, că au fost mult mai numeroase, avînd în vedere că nu a urmărit îndesproape activitatea

subcomitetului care a lucrat mai mult cu Mihai și Alda decât cu Sănătescu și asupra căreia Buzel și cu Stărcu au avut mai mult accuri decât dări de seamă complete, Alda era acela care îi revăna răspunderea aplicării celei părți din plan ce urma să cadă în competența lui în diversele ipoteze "invizibile".-

Cu toate străduințele depuse de Stărcu să-i forțeze pe aceștia să se înțeleagă spre a putea forma guvernul succesiunii Antoneștilor și să obțină de la Maniu lista membrilor lui pentru întocmirea decretelor și prevederea locurilor în cele două avioane n-a reușit nici până la sfârșit să rezolve, decât problema relativă la evacuarea lui Mihai și a Elenei și a Mareșalului și a Casei Mareșalului pe calea aerului, conform planului generalului Mihail. Udrișchi îl alesese și rezervase pe pilotul de linie Vasile Ciobanu, care nu fusese informat despre destinația raidului prin decât la plecare. Cel de al doilea A.R. și desigur ultimul informat (căci Bosny și Gheorghel nu aveau să știe absolut nimic până 5 ceasuri primul și 6 celălalt după arestarea Antoneștilor că nu fuseseră arestați și că nu mai erau la putere) iar singurul despre fondul problemei dar numai în limita concursului ce i s-ar cere, a fost Ionescu Emilian după o foarte lungă și matură chibzuire și cumpănire a alegerii celui dintre membrii Casei Mareșalului pe care de mai bine de o jumătate de an Mihai, Ionuțiu și cu Stărcu îl vizitase ca cel mai potrivit -inclusiv Sănătescu- pentru cazul necesității arestării Mareșalului Antonescu. Intr-adevăr, Udrișchi, preferatul lui Mihai din cauza intimității mai mare ce se-njghebase între ei în urma lecțiilor de zbor, nu intra în considerare, nu numai fiindcă urma să se ocupe de probleme cealaltă a transporturilor aeriene eventuale, ci și pentru că era un om flegmatic, indolent, nemilităresc, pașnic și moale, deși în meseria sa era foarte competent și priceput tocmai dintr-o prudență foarte mare lăudabilă pentru-un pilot de linie și contra indicat pentru o lovitură atît de imprudentă și riscantă cît se putea prevedea că va fi actul răsturnării și care avea să depășească cu mult așteptările lor cele mai pesimiste în această privință. Bosny avea firește toată-ncrederea în Mihai și a tuturor iar în materie de sentimente pro-aliat era fruntea camarazilor săi și absolut pe linia lor cu toate că luase și el cîteva tinichele hitleriste pentru precizia titlului său antiserian.-

Momentul grav în care se afla îi determina să se unească cu toții în jurul Coroanei și Conducătorului și să lupte

cu desfășurarea tuturor resurselor și forțelor vii ale națiunii până când neșii vor fi lichidați amenințarea apuseană și-și vor putea elibera brațul drept, spre a ne veni în ajutor. Gherghel n-ar fi spionat pentru nimic în lume pe Mihai în foloaul Conducerii nici vice-versa, ar fi tăcut dacă i se cerea cuvântul și ar fi executat orice înalt ordin, dar cu abita aversiune și mîhnire înalt nu avea nici un sens să-i creioneze soestulm, probleme de conștiință inutile, fiind, și după carură, nu era omul indicat pentru a-l convinge pe Mareșalul Antonescu a se lăsa crosat de el; căoi bătrîn și apoplectic cum era, totuși era deci singurul din quartet care "făcea afacerea lor", era insul visat pentru proiectul lor și trebuia doar "lăsurit și prelucrat" ca nu cumva să aibă exitări de ultimă instanță. Si cu această treabă Mihai îl însărcinase pe Stiroea încă din aprilie și mai cînd discutase prima oară apropierea momentului cînd vor trebui să aibă pregătite soluțiile tuturor ipotezelor. Că-apărtașea vederile lor despre dezastrul politicii antonesciene se știa de mult. Nici nu a fost nevoie să-i desvălui secretele tratativelor cuose de X și Y în numele Coroanei și opoziției, unde, cu cine, cînd și cum, căci nu era prea interesat a ști ce făceau factorii responsabili pentru a scoate neamul din prăpastia-n care căzuse și care-l amenința cu infundarea totală, avînd încredere în diplomația celor care făuriseră România-Mare și erau încă pe teren ca s-o refacă iar acum. Urma să nu mai discute subiectul fără rost, ca și cum n-am fi vorbit despre el niciodată, iar nimeni nu trebuia să știe nimic de cele convenite, afară de Mihai care avea să-i confirme scurt veridicitatea spuselor lui Stiroea, să-i mulțumescă pentru promisiune și să-i primească cuvîntul de onoare pentru ținerea ei și a secretului desavîrșit al întregii chestiuni, numai Mihai sau Stiroea urma a-l preveni de ceea ce avea să-i fie misiune precisă, în ajunul orei H., firește doar în cazul cînd Ion Antonescu ar refuza să facă el ce se cerea și să lase pe alții mai vrednici a-i lua locul în acest scop. El de atunci, se hotărîse a-l informa pe Emilia sporadic și monosilabic între patru ochi, ca să nu-i pară că ar fi uitat sau afacerea căzută. El pricepuse de asemenea că se căuta crutarea lui Bănătescu de un amestec personal într-o soluție ce o știe inevitabilă, dar care-i era foarte penibilă din cauza vechii lor prietenii și că nici ceilalți membri ai Casei Mareșalului nu vor fi chemați a participa la acțiunea răsturnării.-

Kolontay-Dusa, se caracterizează prin încercarea de a-i determina: să renunțe la tratativele tripartite de la Cairo spre a negocia separat numai în doi direct la Moscova între cele două guverne, iar nu cu opoziția, oferindu-mi-se deja în discuțiile preliminare de la Stockholm, condiții mai avantajoase decât la Cairo, stipulându-se de această dată explicit, formal și clar că mi se vor acorda aceste avantaje și poate chiar altele mai mari dacă renunțăm la participarea și garanțiile anglo-americanilor. Dacă ar fi putut ghici atunci că armistițiul se va semna tot la Moscova și că nu se vor duce acolo nici un fel de tratative denumite de acest nume, ci mi se vor dicta (ca la Viena de către Ribbentrop) numai "condițiile tov. Molotov, cu mult mai numeroase și oneroase decât cele verbale" convenite la Cairo, în prezența ambasadorilor americani Harriman și britanici sir Archibald Clark-Garr, care nu vor deschide gura în favoarea protestelor noastre cum că nu fusese vorba la Cairo de așa ceva, că participarea Puterilor anglo-saxone va fi deci pur simbolică și, neconvenind nici așa sovietelor, va înăspri condițiile acestora în loc să le atenueze, că ulterior la Italia paralizatul infantil de Roosevelt va obliga și pe Churchill să capituleze față de Stalin, vinându-ne cu mineli și picioarele încâtușate ca și pe polonezi, cehoslovaci, magari și bulgari, pe un sfert de veac, poate mai mult sau -cine știe- pentru totdeauna U.S.S.R.-ului, așa că Tratatul de Pace de la Paris va consacra ocea situație cu condiții în nici un caz mai bune decât dacă-l semnau pe loc numai cu rușii la Moscova și că pe deasupra nici acestea nu vor fi respectate, iar garanțiile Statelor Unite, ale Commonwealthului și Franței vor rămâne litere moarte, nule și nesvenite, apoi nici regele Mihai, nici șefii Blocului Partidelor Democratice, nici guvernul antonescien, nici rețete auxiliare ale factorilor constituționali, nu au fi existat o clipă să se accepte propunerile mai favorabile poporului român ce ne-au fost adresate către sfârșitul lunii iulie 1944, de către guvernul sovietic prin intermediul d-nei Kolontay. Dar cine putea să-și închipuie atunci când Statele Unite erau tocmai la culmea forței lor și înarmaseră în sfârșit Puterile Aliate occidentale, care dispuneau împreună de o duzină de milioane de soldați, proaspeți, neuzați și nici măcar oboseți de o prea lungă concentrare, că ele-și vor trăde la pacea finală principiile de înaltă etică internațională tribițată constant încă

de la începutul războiului, reiterate ditirambic pe "Potomak" în
plin Atlantic și cu care scursisera timpanele la toate posturile
lor de radiodifuziune în tot decursul războiului, ca să devină
parjare față de omenirea-ntreagă nerespectându-și nici un anga-
jament și nici o semnătură și fiind la rîndul lor nerespectați
de nimeni pentru aceasta? Pînă la pacea pariziană, diferența
cea mai însemnată între condițiile coirete și stockholmene so-
vietice a fost cea relativă la recunoașterea și garanția gra-
niței noastre cu Ungaria de la Trianon, pe care rușii ni le
oferaseră necondiționate de nici o revizuire, pe cînd anglo-ameri-
canii la indemnul Londrei, le supuseră condiției unei rectificări
parțiale, firește în favoarea Ungariei, prin corectarea traseu-
lui ei vechi numai în partea Ardealului de Nord, adică prin ciu-
tirea unor părți minime din județele Sălaj și Satu Mare, prin
care au fi pierdut orașele Zalău, Satu Mare, Carei Mari și Baia
Mare, englezii venind chiar și o consultare populară în cen-
surile județelor Bihor și Marasuroș intru cedarea eventuală a
orașelor Salonta, Oradea Mare și Sighet, cu-a schimb de po-
pulații locale, extins eventual și la județele Arad și Timiș-
Torontal, dar nu le secuzase. Afară de această substanțială
atracție ce o prezenta mai ales pentru Mania oferta separată
sovietică față de cea comună - doveditoare și a faptului că
anglo-americanii, întrucît totmai ei puseseră acea condiție inac-
ceptabilă pentru țărăniști în primul rînd, doreau în fond să
acceptăm propunerea sovietică pentru a ne putea reproșa ulte-
rior că ne făcuseră singuri felul, renunțînd la participarea și
garanția lor - diferențele tot în favoarea soluției negocierii-
lor bipartite izolate priveau exclusiv problemele temporare ale
situației emnînd din folosirea teritoriului român pentru con-
tinuarea războiului anti-fascist; nu ni se cerea participarea,
dar în schimb dezarmarea integrală a armatei noastre și ocupa-
rea țării de către cea roșie, cu excepția unei zone libere, fie
în jurul Capitalei, fie în Oltenia, în care trupele sovietice
nu ar penetra fixarea unor despăgubiri de război minime calcula-
te, exclusiv poreparațiile efective datorate pentru cotapar-
tea pagubelor cauzate de armata noastră în invaziunea Uniunii
Sovietice și în special în Transnistria prin evacuarea bunuri-
lor publice sovietice ce trebuiau restituite cu precădere în
măsură în măsura în care se mai aflau nedeteriorate în România,
cu amînarea plății despăgubirilor generale bănești pînă la

fixarea plafonului lor prin tratatul de pace, dar în schimb întreținerea armatelor sovietice staționate sau în trecere pe teritoriul României întru susținerea operațiilor frontului sud-vestic până la capitularea Germaniei; recunoașterea calității de cobeligerant a României în cazul în care dorea să continue războiul anti-hitlerist alături de U.R.S.S., cu toate forțele sale armate încadrate de cele sovietice și alte puncte mai mărunte de ordine militară. De aceea a constituit, în special pentru Antonescu, marele obstacol a propunerii Kolontay a fost, nu oglindirea recunoașterii statutului de cobeligerant, care n-avea decât o valoare juridică, pur formală, de prestigiu și n-ar fi schimbat absolut nimic în privința contribuției militare și economice, ci o eventuală rectificare în favoarea noastră, se-ntele-ge, a graniței romino-sovietice din iunie 40, nu pentru Basarabia dar pentru Țara Moldovei. Ducea primise în concluziunile tuturor foarte conștiincioaselor sale rapoarte despre rezultatul verbal al fiecăreia din întrevederile sale, un răspuns asemănător celor date d-lor Gafencu și Beneș, dar ceva mai vag spre a nu freca susceptibilitatea nervoasă a d-na Kolontay, care era într-adevăr olt se putea mai bine intenționată față de români pentru un reprezentant oficial al politicii externe sovietice. Atit Ică, olt și Maniu au avut însă îndelincstetea a-o denunțe pe grațioasa doamnă și cu ea natural și guvernul ei la Cairo, bombardându-l pe Cretzianu cu somnșie, fiecărui în parte, de a cere ca Stirbey și Vișoianu să reclame d-lor Șepilov et Cie aceleași condiții ce li se oferisera "in continini" la Stockholm, cu rezultatul final, cunoscut la semnarea spre mijlocul lui septembrie a dictatului de la Moscova. Intre timp Mareșalul Antonescu și primul său școlit luară față de Mihai și opoziția acest nou pretext pentru a explica de ce nu erau în măsură nici mear să-avedereze puțințe acceptării condițiilor caifote înainte de a fi obținut cel puțin un răspuns satisfăcător la ultimele lor foarte legitime pretenții iar dat fiind că Cretzianu, exasperat de atitudinea lor negativă și copilărească de a se încăpățina cum asupra existenței de a păstra Muntenia, Dobrogea, Oltenia și Banatul, plus Crișana drept teritoriu național scutit de ocupație și a ofertei în schimb a Moldovei, Bucovinei de Sud și Ardealului întreg, plus celea fluvială a Dunării ca zonă și căi de trecere pentru armatele și transporturile sovietice, a în-minat lui Ică Antonescu cîteva telegrame și rapoarte vecine în violente de fond și formă cu ultimele opere diplomatice ale lui

(Paul Bonay). Cădușăterul l-a chemat de două ori în cursul ultimei sale trei săptămâni de guvernare pe credinciosul său reprezentant personal la Ankara, generalul Teodorescu, la raport și primirea de instrucțiuni, prima dată la Iașov, Predeal, iar a doua și ultima oară cu nici o săptămână înainte de final la Olănești, noul Cartier German evacuat de la Baia. Între aceste două rechemări în centrul Teodorescu se spunea, ca Gheorghe Ion odinioară sub Bonay la Berlin, tot din ordine personale ale Mareșalului Antonescu, a trata în numele acestuia, cu atașatii militari aliați din Turcia, ieșirea noastră din război, prezentând prin telegrame optimiste, trimise lui Ion Antonescu prin Marele Stat Major, opinia personală a acestor ofițeri, ce nu aveau nici o cădere să-și angajeze guvernul, drept condițiuni mai favorabile obținute de el, Teodorescu decât Cretzianu de la șefii de misiune și respectiv Stirbey și Vișoiu la Cairo (când Alexandru încetase să mai negocieze din clipe în care Harbu și apoi Vișoiu începuseră tratativele învestrați cu mandatele scrise ale Blocului Partidelor Democratice trimise prin curier), creind astfel lui Cretzianu mari încurături ce s-au soldat cu o explicație foarte violentă între ei și cererea acestuia de rechemare a lui Teodorescu. În loc să-l recheme definitiv, Ion Antonescu îl convocase încă din nou la discuții cu rezultatul concluziilor lor ridicole de la Olănești, în care Veturis juca rolul central implorându-l pe Ion Antonescu să accepte limitarea "zonei libere" doar la București și Oltenia (după ce renunțase succesiv la Dobrogea, Banatul și Crișana și regiunea petroliferă plus conductele de petrol fiindcă sovieticii țineau să ocupe Bulgaria și Jugoslavia și să aibă toate căile de acces înspre Ungaria plus "controlul integral al producției de țigări și care se soldaseră cu aceste contra-propuneri plus cererea a două "divizii" aeropurtate care să stăvilească în această zonă drept ultimele condiții minime "sine qua non" de acceptarea armistițiului. În schimb, cu opoziție lucrurilor stăteau altfel: văzând că nu era nimic de făcut cu Antonescu, Aliații ceruseră imperios acestuia să pășească neîntârziat la ultimele pregătiri în vederea răsturnării iminente, intrucât nu-i mai garantau nici respectarea "celor convenite" decât România continuă lupta după reprimă ofensivă sovietică cerute de ea drept condiție esențială pentru a putea efectua lovitură. Cele convenite erau în esență următoarele: recunoașterea regelui Mihai ca suveran legitim și a Blocului Partidelor

Democrate ca reprezentant legal al majorității opiniei publice a României până la alegerile generale cât mai grabnice, neocuparea ei, dar folosirea întregului teritoriu național pentru urmărirea operațiunilor militare contra taberei Puterilor agresoare în măsura necesităților frontului sovietic; neacceptarea statutului de cobeligerant, dar ameliorarea condițiilor de pace în cazul participării României la război alături de Puterile Aliate; recunoașterea "de facto" a granițelor ei din iunie 1940 cu excepția "adrilaterului din Dobrușa, retrocedat Bulgariei definitiv iar "de jure" la încheierea păcii care va ține cont de toate elementele de apreciere întru stabilirea frontierelor definitive cu Ungaria și U.S.S.R.; suportarea costului întreținerii armatei sovietice de pe frontul sud-oriental până la capitularea Germaniei și ajutorarea reconstrucției regiunilor devastate din Ucraina în limite disponibilităților economiei de război în costul despăgubirilor datorate U.S.S.R. ce va fixa în mod echitabil tratatul de pace; schimbul neîntârziat al tuturor prizonierilor, predându-se Uniunii Sovietice, toți cetățenii germani și bunurile lor și ale Statului german din România, începând cu tot materialul de război al Reichului capturat în România și eventual în continuare pe frontul Sud-sovietic, iar în cazul "capitulării pasive" dezarmarea totală a armatei române și predarea armamentului și materialului de război către armata sovietică "staționată pe teritoriul României", pe cîm în cazul capitulării "active", Uniunea Sovietică se obligă nu numai să nu facă prizonierii și capturi asupra României, ci și să-i restituie pe toți prizonierii și toate în administrația și politica internă românească. Cît despre condițiile tehnice ale acțiunii de ieșire din război cu sau fără întoarcerea armelor, sovieticii se angajau să se creia prin satisfacerea cererilor noastre de a declanșa brusc atacul general al frontului românesc pe toată lungimea lui simultan și cu aceeași intensitate pentru fixarea pe teren a armatei germane și chiar cu prădare asupra sectoarelor ocupate de aceasta dacă le puteam indica detaliat dispozitivele ei și ale armatei noastre, iar anglo-americanii ar susține acțiunea noastră prin bombardamente aeriene strategice și tactice ce li se vor cere în preajmă, nerăspunzînd categoric negativ dar evaziv la exigența acordării unui ajutor aeropurtat pe care noi ajunsesem să-l reducem la două "unități" (cu divizii, așa că puteau să fie batalioane sau companii dacă

rugii excepțiu principiul unei participări simbolice la operațiunile terestre a tovarășilor de armă occidentali: data declanșării ofensivei sovietice neputând întârziia peste 1 septembrie și urmînd a fi semnalul pentru pornirea acțiunii lor concomitente care să îngăduie saltul armatei roșii de la Nistru, Prut, Siret și Moldova pe Tisa în cel mai scurt timp.-

În legătură cu comunicările informațiilor asupra dispozitivelor frontului și interne germano-române, s-au efectuat prin aparatele de radio-emisiune manipulate de unul din cei doi tehnicieni procurați și lucrînd cred că prin intermediul inginerului Al. Ștefănescu de la Rominofir, începînd din ziua de miercuri 9 august cînd li s-a anunțat Aliaților prin Gretaianu că Mihai și șefii Blocului Partidelor Democratice se angajau la acțiune în acele condiții. Emisiunile funcționaseră și înainte, chiar de mult, pentru transmiterea anumitor mesagii de ale lui Buzescu la Istanbul și Cairo în cadrul tratativelor opoziției, cum a și arătat Stîrcea, iar după cîte s-au înțeles și a informațiilor rețelei Intelligence Service din România, dar nu a secretelor militare ale comitetului, la cunoștința lui Stîrcea în nici un caz asupra "situațiilor" frontului. Pe la sfîrșitul primăverii sau începutul verii, Gestapoul detectase și prinsese în podul unei vile conspirative, cred că din parcul Filipescu sau Mornant, unul din aparatele britanice. Ca să se ajungă la hotărîrea eroică din 9 august, ce se născuse foarte greu, zilele de 7, 8 și 9 fuseseră realmente stît de ticsite de consfătuiri diurne și nocturne intrucît nervii tuturor complotiștilor și în special ai celor care organizează cu mare vigilență întîlnirile ajunseseră la o stare tensiune încît Stîrcea a avut cu Maniu cîteva altercații violente. Sub pretextul inspecției pagubelor cauzate de bombardamentul Bucureștilor din noptea de 6/7 august, Mihai nu mai plecase din Capitală decît în dimineața de vineri 11, după recepția în seara din ajun a celor patru șefi de partide și asistase astfel, plîmbîndu-se cu Ioanițiu și cu Stîrcea pe terasa acoperișului paletului în mod cam imprudent la unul din raidurile americane cu efecte din cele mai grele asupra Vestului Capitalei, Mihai nu a mai plecat pînă la acceptarea de către Maniu a ultimului adevărat ce i-l dădu de scesată dată după seria de apeluri regale infructuoase adresate acestuia în decursul ultimei jumătăți a lunii precedente tot pentru confirmarea urgentă a acordului Coroanei și opoziției asupra fondurilor propunerilor aliate spre a se putea stabili și înțe-

legarea asupra celor militare de amănunt tehnice inclusiv date ofensive, locului sterizării celor două unități, una britanică și cealaltă americană, la care nu renunțe, deși nici ei nu stipula clar dacă-înțelegem să condiționeze acțiunea de primirea lor, plus cererea ca Alianții să renunțe la exigența plății anticipată a despăgubirilor de război înainte de sfârșitul economiei spre a se expune la o criză economico-financiară și inflația locală prin supraîncărcarea bugetului statului prin cheltuieli enorme peste cele pricinuite de continuarea războiului și întreținerea armatei roșii de pe sectorul sud al frontului răsăritan. Ultima cerere le-a fost satisfăcută principal dar nu în fapt, iar celelalte nu, precum se știe, Comandamentul sovietic refuzând să precizeze mai exact date pornirii ofensivei iar cei anglo-americani să răspundă formal și clar la chestiunea ajutorului aeropurtat, continuând însă a le da speranțe prin faptul că cereau date cu privire la aerodromul ce-l propuseseră pentru sterizare și la rezervele de benzină specială.-

Altercațiile lui Stircea cu Maniu (în noaptea de 7/8 august la Casa Nouă în prezența lui Mihai, Sănătescu, Buzoști și Ioanițiu proveniseră din faptele că, întâi, nu vroia să creadă că revirimentul Mareșalului Antonescu era nici atât de radical nici așa de sigur cum Mihai și cu Stircea le descriaseră și nu s-au convins de această realitate decât în ziua următoare în cursul audienței sale la Buzău, apoi nici să-l împiedice a obține fixarea unei zone libere prin supralicitarea lui înainte de a se vedea dacă acest punct era sau nu inacceptabil pentru Moscova și de ce. Pe deasupra, ventilase pentru prima dată preferința sa pentru-un guvern de militari căruiu Blocul Partidelor Democratice i-ar acorda girul său prin participarea eventuale a șefilor lui ca miniștri de stat fără portofoliu, insinuând că Sănătescu ar fi cel mai indicat pentru a prezida un atare guvern de tranziție în cazul cînd, într-adevăr, Antonescu și-ar păstra atitudinea, ce nu-i venea să creadă că nu era o simplă strategie, dar nu era de presupus că s-ar opune cedării puterii. Prin această nouă și neprevăzută propunere, Maniu încerca să scape de luarea unui angajament formal și direct al Blocului Partidului Democrat pentru executarea actului cerut de Alianți în condițiile date, intrucît reclema o amănare a răspunsului definitiv pînă la putința de a se înțelege cu pătrășcanu asupra componenței guvernului.

Buzești a invocat argumentul că Blocul Partidelor Democratice, în numele cărui Stărbay și Vișoianu tratau, ar pierde beneficiul recunoașterilor mai sau menționate dacă eluda răspunderea directă pentru actul prin care România urma să iasă din război încheind armistițiul în condițiile nefavorabile ce i se impuneau iar pacea în altele ameliorabile prin participarea ei necondiționată la înfrângerea Germaniei. Mihai l-a întrebat atunci pe Sănătescu dacă credea că Ion Antonescu i-ar ceda ușor locul, la care acesta a răspuns că nu mai știe prea probabil un aranjament prin care acesta ar petruca indirect răsturnarea în actuala sa stare de spirit dar că era convins că se va decide fie să facă personal fie să-l lase pe un alt general să execute actul în clipa în care frontul s-ar clătina iar toți șefii de partide ar face presiuni conjuncte și puternice asupra lui în acel scop. Guvernul găsim răspunsul prea evaziv și neclar, l-a întrebat dacă, în cazul în care Blocul Partidelor Democratice nu se hotără în timp util să accepte condițiile aliaților și să se angajeze ferm și formal a efectua întoarcerea armelor în clipa declanșării ofensivei sovietice, luând alături de Coroană totă răspunderea istorică a capitulării, dinșul se obligă a executa actul din înaltul ordin pe răspunderea unică a Coroanei, preluând președinția unui guvern militar regal, la care Sănătescu s-a inclinat și, mulțumind lui Mihai pentru încrederea ce i-o acordă, a răspuns afirmativ, adăugând însă imediat că în acest caz garanta că se vor găsi "-clți șefi de partide" gata să-apartă răspunderea Coroanei nu prin girul lor, ci participând efectiv la guvernare. Buzești mai rapid și Maniu cu întărirea reflexelor sale pentru a-l asigura pe Mihai că nici nu se gîndise a eluda răspunderea actului ce urma să-acoronească toate străduințele sale de mai bine de trei ani și că-a cazul în care Mihai ar încredința generalului Sănătescu formarea guvernului, Blocul Partidelor Democratice i-ar pune la dispoziție pe toți tehnicienii de care ar avea nevoie pentru departamentele ce nu necesitău o conducere militară nici în timp de război. Atunci Stărbay a afirmat că dl. preșident întoarce totul pe dos prezintă problema, întrucît a-lui și nu Mihai preconisese și cerea un guvern militar Mihai Sănătescu și Buzești pledară aceeași cauză, evidențiind avantajele inversului soluției sugerate de dl. Maniu și anume ca numai acele ministere ce trebuiau sau era preferabil să fie conduse de militari în timp de război să primească ca titulari pe acei generali ce se bucurau de încrederea Coroanei și a șefilor

oponiției, respectiv a președintelui și vicepreședintelui Consiliului de Miniștri, Mihai adăugând pentru Sănătescu, Ionițiu și Stăroș: să nu se mire dacă dl. Tătăreanu va fi vicepreședinte sau președintele guvernului semnatar al armistițiului și al păcii cu Aliații! Revirimentul cel mare a fost cum al lui Maniu. Buzzești a profitat rapid de el ca să forțeze, la ieșirea din audiență acestuia de la Anagov, notărirea celor 4 luni în chiar seara următoare de a comunica la Cairo acceptarea propunerilor, bătând monedă pe două argumente pe care Stăroș le invocase de mai multă vreme și le dezvoltase prima oară direct bătrînului în ajun: semnificarea era primejdioasă, precum se dovedise în Franța, creînd două țări din care cea ocupată ajungea astfel mult mai direct subjugată de ocupant, iar cealaltă mai ales dacă era, ca în cazul propus de Antonescu mică și sărăcă producea nemulțumiri care în speță aveau toate șansele să fie exploatare științific de bolșevici prin sugrumarea economică a zonei libere pentru răsturnarea regimului monarhic și social, fără a mai socoti că planul antonescism era practic irealizabil, fiindcă regiunea petroliferă principală este de 60 km. de capitală, iar conducta către Giurgiu trecea la doi pași lingă ea, acceptarea condițiilor aliate și luarea angajamentului de a declara secesiunea fără greș și nici o întîrziere la semnalul sovietic îl obligau și pe Pătrășcanu să consimtă cît mai degrabă la soluția guvernamentală ce i-ar propune ceilalți trei parteneri, iar dacă totuși nu se rezema ca Partidul Comunist Român să joace un rol minor în primul guvern democrat pînă cînd alegerile vor dovedi dacă țara avea mai mare încredere în conducerea comunistă decît în cea țărănistă, liberală sau socialistă, nu avea decît să renunțe în favoarea celorlalte partide de mandatele ce i le ofereau: comuniștii erau prea practici ca să nu accepte cei bucurăci puțin decît nimic. Minci, susținut de Sănătescu dar nu de Stăroș, a cerut imperios președintelui această audiență colectivă ca să nu se angajeze față de aliați fără siguranța absolută că acordul celor 4 pentru a forma guvernul care să efectueze răsturnarea era efectiv și irevocabil. Pe cînd Buzzești s-a depășit în energie, dirzenie și ingeniozitate pentru a-l convinge pe Maniu că nu amîna cu o zi rezolvarea chestiunii, amenințîndu-l și el întîrzierea cu spectrul guvernului Guță-Sănătescu sau vice-versa, la care Titel și Lucrețiu Pătrășcanu ar adera fără ezitare, Stăroș

a fost delegat să-l determine pe acesta din urmă a veni la palat pentru a confirma lui Mihai în prezența celorlalți trei acordul lor deplin asupra tuturor desideratelor regale și ale elitașilor, argumentând față de el că răspunsul pozitiv dat acestora va săli pe partenerii lui să mai cedeze și ei din pretențiile lor ca să se poată ajunge cât mai rapid la formarea guvernului și relevându-i totodată faptul, de altfel real, că Maniu nu era deloc încântat de a fi fost harțuit în felul acesta de Mihai, Busești și Stăroea să în imediat două angajamente grele și asupra cărora nu mai putea reveni, fiind în sine ar fi vrut să le târăgănese cât mai mult pentru a le putea eluda până la urmă. Fără să nu cunoștea nimic despre "soluția Sănătescu", șantajul cu Guță (care astfel în mod indirect și fără să fi știut niciodată că contribuise la precipitarea acțiunii, chiar și a ofensivei sovietice, intrucât înaltul Comandament al Armatei Roșii nu-i putea fi și nu i-a fost cu oare să le-o confirme mareșalii Malinovski și Tolbukin. Excelenței sale d-lui Vișinski și generalii Vinogradov și Suslov- deloc indiferent că România continuă să lupte spărindându-și tot teritoriul cu dârzenie sau că toate armata ei întoarse armele împotriva Wehrmachtului dând peste cap rezistența a circa 30 din diviziile lui, din care doar o treime s-a retras cu armamentul, jumătate a fost capturată iar toate și-au pierdut stocurile și înaintând frontul sovietic cu câștigul întregului teritoriu românesc într-o săptămână) nici că în ajun, după plecarea lui Maniu cu Busești, Mihai ceruse și primitise cuvântul de onoare al lui Sănătescu că va forma guvernul. Busești nici n-a mai acceptat îndeplinirea formalităților de a confirma colectiv lui Mihai în noaptea următoare acordul celor 4 din seara de miercuri 9 asupra ambelor angajamente formale, ci a dat drumul telegramelor în chiar noaptea aceea, ca nu omne până la Casa Nouă sau eventual acolo, fie Maniu, fie Lucrețiu să se răzgîndescă și să bată iarăși în retragere, pe când Maniu își dăduse binecuvîntarea implicit în mod subîmpat.-

În audiența colectivă, au fost trecute în revistă și rediscutate cele mai multe din chestiunile arătate mai sus, cu aceleași concluzii și nici o contribuție nouă, Mihai apellînd la toți patru, dar în special la Maniu și Pătrășcanu, ca acum să lase deoparte considerentele secundare și să renunțe la pozițiile lor anterioare de prestigiu formalist sau situ-

diile de intrasiguranță extremistă pentru că nu era sentimentul că "rețese un cot de importanță transcendentă pentru tot viitorul țării din cauza unor divergențe minore ce aveau tot timpul să fie tranșate după ieșirea din război, la care Pătrășcanu, a insistat odată în plus asupra faptului că el nu putea accepta sau refuza de capul său propunerile celorlalți trei semnatori ai înțelegerii cuadripartite, așa cum ei erau în măsură s-o facă cu sine lui, deoarece P.C. nu avea un șef ci era condus de un colectiv și că, în consecință, dinși nu putea ieși din cuvântul celorlalți membri ai Comitetului Central, care nu înțelegeau să renunțe la Ministerul de Justiție în lotul mandatelor lor care și așa era extrem de restrâns. Dacă dl. Maniu accepta această cerere, n-ar mai exista nici un impediment pentru alcătuirea guvernului conform dorințelor sale. Cât despre acceptarea condițiilor eliste, Pătrășcanu și reprezentantul militar al Partidului Comunist Român, fuseseră primii care au cerut în clipa în care Înaltul Comandament Sovietic a consimțit la sugestia sincronizării acțiunii de răsturnare cu declanșarea următoarei ofensive generale pe frontul din Moldova. În rîndul său Maniu a promis formal că va face toate concesile la care și domnii Brătianu și Titel Petrescu vor fi de acord pentru a se ajunge în cel mai scurt timp la înțelegerea cu dl. Pătrășcanu asupra formației guvernului, fără să răspundă însă direct la chestiunea spinosă de atribuire a Ministerului Justiției Pătrășcanu, plecînd primul iar după el Brătianu și Titel, Mihai care-l reținuse dinadins pe Maniu i-a cerut stabilirea unui termen precis pentru primirea listei guvernului, la care a promis s-o comunice lui Mihai în maximum o săptămână, Mihai repetînd: "Va să zică pînă cel tîrziu joia viitoare". Cum, în ajun Sărbătorii, Aldea, Dănciuanu, Buzoști și cu Ștircea țineau o consfătuire prezidată de Mihai la Casa Nouă în prezența lui Ioaniciu, pentru puzarea la punct a chestiunilor militare atinse în telegrama de răspuns pentru Cairo și că Dănciuanu opinase că pregătirile sovietice de masă și mișcare a efectivelor de-a lungul întregului front păreau să fie pe terminat, așa că ne puteam aștepta la pornirea ofensivei în cursul săptămînii viitoare (de 13 și 20 august) din moment ce răspunsul nostru pozitiv avea să sosită la Cairo sîine - poimîne, adică înainte de sfîrșitul săptămînii în care și că el propusese să ceară declanșarea ei pe ziua de vineri 18, ca să dovedească că vor ține să grăbească acțiunea și fiind că

era penultima dată maroccană a lumii, propunere ce fusese natural respinsă de toți militarii pe cunoscutul adagiu al casei lor că "mai lipsea un nasture la tunica unui soldat" (tot nu erau gata) iar de Sănătescu pentru că nu împărtășea deloc părerea lui Dămăceanu, Mihai i-a relatat presidentului acea conversație din ajun, adăugând că el avea aceeași impresie că Dămăceanu și prin urmare îl ruga insistent să încerce să trimită lista în 15 sau 16, dar în nici un caz mai târziu decât joi 17, ca nu cumva să se afle, fără ca în chiar ziua în care vor trebui să pornescă la acțiune, iar pe Buzoști l-a rugat să pregătească din timp proiectele ordinului de zi către armată și cuvântul lui către țară, având o promisiune categorică că le vor prezenta sau transmite înainte de scurgerea unei săptămâni. Cu acest prilej Mihai, l-a întrebat pe Maniu dacă se hotărâse asupra alegerii Ministrului Afacerilor Străine; Presidentul răspunsese că nu se fixase încă asupra persoanei, deoarece nu era consultat să fie unul din delegații de la Cairo cu care comunicațiile guvernului erau cenzurate de Aliști, pe cînd numirea d-lui Buzoști deja în primul guvern ar stimula nemulțumirea vechilor membri de partid care reflectau la acest departament, așa că se gîndea să-l păstreze personal și să-i roage pe dl. Buzoști să accepte Secretariatul General. Buzoști, care pe semne nu-și pregătise terenul lăsînd dinadins chestiunea nestinsă ca s-o rezolve favorabil în ultima clipă cînd Juanito s-ar afla în pană de soluție adecvată, se făcuse rogu și în loc să se grăbescă s-i mulțumim pentru deosebita cinste, se fisticise surmurînd că trebuia să se gîndescă la propunere.

Lovitura părea iminentă, deoarece Aliștii ne sonase s-o dăm cu primul prilej ce li se va prezenta la reprite ofensive sovietice pe care o socotesu probabilă la începutul toamnei, deci foarte curînd ceea ce-i explică agitația lor. Antonești făcuse totul pentru s-și mase jocul la perfecție și deci nu mai trebuiau bîzîiți nici sondați, căci Sănătescu era convins desigur pentru că știa ce nu putea să se destrăduiască, că tot ei vor de sau înlesni altuia s-o dea în locul lor. Maniu se scusa unii s nu fi în măsură s-o comunice lui Mihai înainte de sfîrșitul săptămîni, ci ultimul curier occidental ce-l vor primi pînă multă după capitularea Germaniei, cu sticle scoțiene și țigarete americane cam puține, dar, în schimb, scrisori pentru toți de la Bielle cu multe știri sensaționale despre campania din Franța și tot atîtea trigoane Toblerone, s mai scos din treista sa cu surprize, pe lîngă con-

firmarea lui Alexandru de primirea cu vădită satisfacție la
Cairo a răspunsului în fine pozitiv al opoziției și raportului
lui culminant contra generalului Teodorescu prin care loven
direct și indirect în Antonesci, plus telegrama și rapoartele
de la Lisabona, Berna și Stockholm toate ticsite de vești dove-
ditoare a dezastrului teutonic încă un alt raport, "cuiul cu-
rierului și capodopera celor mai nebune negliobii", ale exce-
lenței sale Ministrul României la Berlin, ce l-au citit și re-
citit cu bucurie. Generalul Gheorghe Ion îl adresa direct con-
ducătorului, trecând peste capul șefului său departamental și
guvernamental, ca să-i confirme în substanță ceea ce nu-i mai
putea infirma - înfringerile mari silnice crescînde ale armelor
armate germane pe toate trei fronturi, francez, sovietic și
italian - dar cu concluzia ce-o dezvoltă în chip de avertisment,
amenințare, învățătură, dogmă a bunului român, axiomă politică
militară "singura valabilă pentru România" și mărturie de
credință personală de un paradox în orice caz original și de
o fantasmagorică năstrusnicie, ce ar fi putut să pară unice în
felul lor dacă n-ar fi avut multe rațiuni să știe că Mareșalul
Antonescu, generalii Avramescu, Cornes, Corosmă, Dumitrescu și
Dumitrescu, Gheorghe Chineraru, chiar Iacobici, Macici, Rozin,
Steflea și alții, plus mai toți colonelii germanofili, mai mult
necombatanti, ci aciuți în posturi departamentale și adminis-
trative, în cap cu colonelul Uță și terminînd cu cei din "Casa
Militară" gîndeau cu toți cam la fel: Germania era pe punctul
să piardă și cel de al doilea război mondial și apoi cu ea dacă
îi rămîneau credincioși pînă în ultima clipă, așa cum trebuia:
căci poporul german posedă calități spirituale și resurse ra-
siale ca nici un altul, așa că nu putea fi învins definitiv ci
doar încătușat și stăpînit vremelnic ca oricînd spărgînd încă
odată lanțurile robiei și pornind la al treilea și ultimul răz-
boi mondial pe care de această dată îl va cîștiga cu siguranță
și atunci vai de acei ce l-au trădat. Era deci preferabil să nu
caute, a se sustrage de la datoria și cinstea de a lupta pînă
la urmă și a se prăbuși împreună cu el, în loc să se gîndească
la unii, ce nu vedeau departe, a-l trăda mișelește ca italienii,
pentru a nici nu putea să se salveze prin trădare de outropirea
bolșevică, dar în schimb să ajungă atunci cînd va suna ceasul
răfuiei să fi nimiciți și șterși de pe glob din dreapta răs-
punere a celui mai falsic și vajnic neam, așa cum în acest caz

scrierea pe deplin. Pe baza câror informații reprezentantul lor la Berlin putea să prevadă cu atâtă precizie victoria teutonilor după alți 20 de ani era de bună seamă secretul lui personal.

La integrala deficiență a reacțiunii pro-existe și chiar fasciste din țară a mai contribuit și cel de al doilea apel al lui Mihai către legionarii în preajmă loviturii. Mihai și cu Stărcu discutasă mai de mult oportunitatea de a încerca cel puțin să-i neutralizeze spre a nu-i avea în contra lor și a împiedica nenorocirea Italiei, unde jumătatea națiunii și chiar a arăstei regulate lupta împotriva celeilalte dacă n-au reușit să-i atragă de partea lor. Natural că tatonările trebuia întreprinse cu mare prudență pentru a nu lăsa să transpire intențiile Coroanei și opoziției democratice înainte de a-și da seama dacă li se pretinde neo-fasciștilor români un stăruie reviriment în politica lor nu era o utopie și totuși pretenția nu era irealistă și naivă dacă se avea în vedere că pe continentul de sub hegemonia Reichului toate statele începând cu el aveau regimuri totalitare de dreapta la putere, cu excepția Elveției și Suediei și, într-o oarecare măsură a Ungariei și Finlandei, iar în unele Membre ale Pactului anti-comintern, plus țările ocupate, partidele fasciste dețineau guvernul integral (Germania, Italia, Slovacia, Croația, Spania, Norvegia) sau parțial (toate celelalte) în afară de România unde, în plus, partidul fascist era desființat printr-un act de forță, interzis și persecutat. Hitler trădase deci legiunea, partidul său din România, care o ducea mai prost în era alianței germano-române, sub Antonescu, decât în acea a vechilor alianțe, sub Carol și numai avea niciodată vreo șansă s-o ducă mai bine decât să ajungă la putere atâtea vreme încât să-și schimbe axioma politică, cel puțin externă. Majoritatea legionarilor de bună credință nu mai erau germano-fili, iar toți intelectuali lor se străduiau acum a demonstra că mișcarea era anterioară existenței partidelor fascist și național-socialist, deci nu se inspirase de ele și nici nu avea aceeași ideologie, fiind esențialmente religioasă, creștină și fără scopuri de dominație politică, ci numai cu acel de a educa națiunea într-un spirit creștinesc activ și nu teoretic contemplativ. Pe deasupra, rebeliunea clătina profund încrederea multor comandanți legionari în Sina și conducerea nucleului bavarez de teroristi, refugiați și vegetând acum totalmente la rețineră naziștilor trădători ai "mișcării suror"; ei erau de asemenea perfect conștienți de faptul că pierduseră în țară prin rebeliune chiar și în ceru-

rile germanofile și cu atât mai mult în cele conservatoare
neexistente, în care totuși număraseră odinioară destul de mulți
simpatizanți, cea mai curată parte a prestigiului de care se bu-
curaseră în vremea persecuției lor de către regimul carlist, în
favorearea celui antonescian și că acum când și acesta își compro-
misese iremediabil popularitatea vremelnică, de care beneficiase
toată țara pentru că scăpase țara de teroarea lor, nu ei ci democra-
ții erau să tragă folosesele acestei situații. În consecință, ar
fi fost logic ca apelul acestora și mai ales al Coroanei, impar-
țiale și binevoitoare față de toți copii neamului să nu-i fi
lăsat indiferenți, decât le puneau în vedere că aveau acum ocazia
unică să-și repare toate greșelile din trecut participând la
eliberarea și salvarea țării. Pentru a nu lăsa nici această pro-
blemă nerezolvată până în ultimul moment, o ridicase Stroeș
întâi ca o sugestie personală, ca să nu expună Coroana unui
eventual reflux indignat al Blocului Partidelor Democratice, încă
din ianuarie și februarie, după ce Maniu se hotărâse la deschi-
derea negocierilor cu Partidul Comunist Român, cea atunci când
se desenesse clar "manevra armatei roșii" ce urma să se ofere
posibilitatea ieșirii din război, dar nu în sinul comitetului,
ci doar față de Busești care atunci o promisese cu răceală și o
învederase cu scepticism pe motivele că, pe de o parte, șansele
de a-i cępe pe legionari pentru altceva decât răsturnarea dic-
taturii antonesciene erau prea infime ca să justifice riscul
de a fi denunțați de ei care nu aveau o conducere și politică
pur națională și infestate Germaniei, iar, pe de altă parte, o
colaborare oficială, chiar și fără aderarea lor la Blocul Par-
tidelor Democratice, care era de neconceput și absolut inadmi-
sibilă, a acestuia cu o mișcare fascistă l-ar lipsi de tot presti-
giul în opinia publică a Statelor democratice aliate neutre; dar
a convenit să-l scadeze pe Maniu după ce negocierile cu comu-
niștii vor fi ajuns la un rezultat pozitiv, ca să nu-l distrângă
de la acestea de primă importanță și urgență printr-o diversivă
impedimentară a concentrării atenției d-lui asupra lor. Cum
acestea au ajuns abia în mai la o adunare a P.C.R. la Blocul
Partidelor Democratice printr-un acord de principiu brădat însă
de abitea divergențe faptice încit, departe de a fi perfectă,
înțelegerea internă a blocului ajunsese grevată de gubrenirea
unității anterioare, Mihail evitase să repună chestiunea pe tapet
încinte de încheierea celei relative la formația guvernamentală
ca să nu înăsprescă relațiile și așa prea tensive între Maniu
și Pătrășcanu prin introducerea unui nou subiect susceptibil de

a produce discordia între ei. Stroeș s-a decis infine să-i vorbească lui Buzoști de sugestia sa cu prilejul constatărilor pesimiste ale comitetului în urma inventarierii forțelor lor interne în raport cu acele de ocupație și eventual chiar naționale în cazul Capitalei, unde virase regimentul Ion Antonescu excepțional de puternic și complet înarmat, în cazul dășanului și n-ar fi refuzat ușor sportul unor efective echivalente sau superioare legionare de înarmat concomitent cu formațiile paramilitare țărănistă, liberală și comunistă. Maniu a fost contra propunerii în forma unei colaborări chiar oficioase cu un al cincilea factor politic component al coaliției, înțelegând să încerce d-za să-i facă pe legionari să intre în Partidul Național Țărănesc în continuarea străduințelor sale neîntrerupte de la rebeliune încercate în această direcție, cu consimțământul tacit al lui Antonescu cu care se înțelesese de mult în această privință și care dăduseră anumite roade cu fracțiunea Comandău. Era, în consecință, de acord să înarmeze pe legionarii organizațiilor lor bucurătoare sub drapelul penalist, la rigoare fără să se verifice dacă trecuseră formal sau nu în cadrul organizației tineretului partidului său, soluție împotriva căreia Coroana n-avea nimic de obiectat dacă se realiza în adevăr în mod practic. Dar la repetatele verificări ale lui Stroeș asupra efectuării acestui proiect, vorbind personal cu Maniu asupra stadiului negocierilor sale cu Comandău privitoare la aplicarea lui, a reieșit, așa cum prevăzuse, că rămăsese la cel inițial al lui pios desiderat prezidențial și că, dacă nu se intervenea, afacerea stagnea cu toate celelalte stite vreme cît fuseseră lăsate în grije exclusivă a d-lui președinte. Astfel, se ajunsese, ca de obicei în final, la intervenția personală reiterată și de neamărate ori, a lui Mihai pe lângă acesta, cu mai recente amenințări de a lua, ca și în cazul comunistilor singur inițiativa rezolvării problemei dacă Maniu nu avea timpul necesar pentru a o duce cît mai grabnic la bun sfîrșit, intrucît era practic mai importantă chiar decît cea a repartitiei mandatelor unei formații ce risca să nici nu parvină la guvernare dacă neglija pregătirea condițiilor ce i-ar permite să pună mina pe putere; dar cu toate acestea, în ziua de 16, cînd Buzoști a venit să anunțe, amînarea prezentării listei guvernului și înfrîmarea demasturării ce părea să fi avut asupra cabilor Antonescu raportul inadmisibil al generalului Gheorghe Ion, nici chestiunea legionară nu părea să

fi făcut cel mai minim progres. În consecință, s-a căutat de acord, Busești luând asupra-și răspunderea aceluia față de Maniu, ca Stănescu să vorbească cu Georgescu Manu absolut neocompromițat întru dibuirea dacă și în acest caz, sau și în cel precedent de conflict acut între palat și guvern - invocând ca motiv al acestuia, firește nu întoarcerea armelor, ci incapacitatea conducerii antonesciene de a obține de la nați respectarea mai riguroasă și conștiințoasă a garanției lor vieneze a integrității teritoriale românești - Coroana se putea întemeia cu certitudine pe concursul la nevoie chiar armat, al organizațiilor legionare paramilitare din Capitală pentru răsturnarea cu forță a guvernului dacă acesta refuza să se lase demis. Numai în cazul când Maniu ar ventila o alianță mai generală cu perspective de revizuirii ale atitudinii mișcării față de ansamblul problemelor ce se puneau țării în conjunctura actuală și în cea previzibilă a consecințelor demastruoase pentru ea dacă nu se desolidariza de Reich înainte de infringerea finală a acestuia. În substanță, Manu-preîntîmpinînd orice mezinterpretare a celei legionare care dăinuia pe axioma luptei împotriva comunismului indiferent de sorții de izbîndă- cu acest prilej celebra deviză a lui Wilhelm Taciturnul, după care a spus răspicat, clar și explicit că, pentru răsturnarea regimului conducătorial, Mișai putea conta doar pe tot ajutorul necondiționat al tuturor legionarilor, care în schimb nu vor primi niciodată întoarcerea armelor contra Germaniei atît timp cît aceasta va lupta împotriva bolșevicilor. Chestiunea mai gîngășă era să lăurească dacă a nu "primi" însemna că vor rămîne pasivi sau dacă implica opunerea lor activă la ieșirea lor din alianțe cu Reichul. Al asupra acestui punct cardinal al problemei, Georgescu n-a înțeles să facă nistare; legiunea nu se va preta să creeze un război fratricid de felul celui din Spania și Italia, dar membrii săi care se aflau într-un semi-prizonierat în Reich nu vor putea să nu-și afirme solidaritatea cu acesta în virtutea ideologiei lor antisemite, evitînd însă cu siguranță pe cît posibil tot ce ar echivala cu compromiterea definitivă a viitorului mișcării în opinia publică occidentală, dat fiind că atitudinea legiunii ar fi cu totul alta decît România ar fi putut sau nu ar mai putea încheia armistițiul numai cu Puterile democratice și să nu fie silită a capitula fără condiții în mâinile celei mai crunte dictaturi din cîte au existat vreodată în istorie. Că germanii pierduseră războiul nu era ignorat de niciun legionar, iar toți erau ferm ho-

bariți a-și revizui programul și organizația potrivit concepțiilor democratice ale lumii anglo-saxone libere, dar nu după acele ale pseudo-democrației comuniste. Având o încredere nelimitată în sentimentele curat românești și fastușe, cu totul superioară a calităților etice și caracterului interlocutorului său, Stăroaș îndrăzni să-i vorbească tot atât de sincer pledând, cu teză strict personală, valoarea imensă ce ar avea pentru toată națiunea și în special folosul considerabil pentru legiune alinierea politicii ei cu năzuințele și tendințele indubitabil favorabile cauzei aliate, deci pentru ieșirea din război, ale imensei majorități a poporului român, prezentând reconsiderarea atitudinii legionarilor față de național-socialismul și fascismul manifeste anti-românești, astfel cum se dovediseră limpede a fi de patru ani, un act de o frumusețe rară, perfect moral și conform doctrinei lui Codreanu care era înaintea de toate națională cum nu mai părea să fie interpretată de dl. Sina care ar fi trebuit să fugă în Elveția și de acolo prin Portugalia în Anglia dar ar fi fost consecvent cu actul său din ianuarie 1941 și ar fi știut măcar să tragă învățătura mare ce fusese pentru mișcare care nu putea trăda pe Hitler din moment ce fusese și războiul trădată de el cum nici Antonescu nu ar comite un act de trădare retrăgându-se din țarărea există care-și călcasă toate garanțiile și angajamentele militare față de România. George a mărturisit că din nefericire o asemenea soluție era imposibilă din cauza sistemului de conducere al legiunii, prea rigid și schiețos, care împiedica înlocuirea lui Sina și corectarea liniei pe care se angajase mișcarea și din fărâșul căreia nu putea ieși acum. Cât despre fenomenul Comandeu, îl prezenta ca soluție temporară și parțială în acord cu sfaturile căpitanului de refugiu la Mănu în vremuri de retrăgare când turma ar fi lipsită sau separată de păstor, dar nu ca una care să rezolve nici momentan ceea ce participării legionare la înlocuirea guvernului, nici în viitor soarta mișcării pe care George Mănu persista în a considera un instrument indispensabil națiunii în orice caz până la eliminarea pentru ea a pericolului bolșevic. Stăroaș a repetat toată convorbirea aceeași în aceeași seară lui Buzel după ultima întrunire a comitetului mixt și restrins cu Sănătescu.-

În vineri 18 august, o zi de o activitate neobișnuit de febrilă pentru că se prezisa că în săptămâna următoare,

Iar nu în seara ultimă a lunii, se va declanșa ofensiva sovietică. Raportul zilei, care ca totdeauna descria situația celei precedente arăta că de-a lungul întregului front, de la Carpați și până la mare, rușii porniseră la orele 24 fix din noaptea de miercuri 16 pe joi 17 ort. un tir de artilerie gres sistematic, bogat intens și neîntrerupt, asupra tuturor pozițiilor românești cu o densitate, regularitate și precizie necunoscute până acum și-l susținuseră cu aceeași putere de foc și pe același ritm toată noaptea și ziua următoare, ba chiar, cu o tendință de intensificare și respectiv accelerare ale acestora către amurg, astfel încât la încheierea raportului, comandamentul se aștepta la atac în noaptea de joi spre vineri, fără să fi putut dibui sectorul vizat. Mai conținea o frază neclară care constituia elementul ce-l "afola" pe Robert, cu sensul exprimat carecum voia, că replica lor era insuficientă pentru a îngrădi tirul inamic, care căutând probabil punctele lor vulnerabile ale replicii minime, sau blefând cu amenințarea unui atac pe toată expansiunea frontului ce să investească apoi numai anumite puncte vizate de planul său strategic de străpungerea lui iar, dacă va repeta pe "acel de la Uman" risca să se aplece cu un virf de divizii blindate ce nu avea cum să le oprească numai cu Grossdeutschlandul, dacă scăpau pe valea Siretului", până la linia Hâmbloasa-Galați. Antonescu după un consiliu de război ce ținuse toată după amiaza de ieri cu participarea lui Hansen și altor generali germani inclusiv Gerstenberg, se hotărâse a pleca pe front spre a ridica moralul comandanților mai mult decât al trupelor și a ordona personal cum trebuia parată lovitura la care Cartierul German se aștepta.-

Ajunțul că lista guvernului nu va fi întocmită decât luni și relatarea convorbirilor lui Stircea cu Pătrășcanu și Maniu, ce păreau să indice că și această a treia păsuire ar mai putea fi repetată luni, l-au supărat pe Mihai, campion al punctualității și ținerii angajamentelor luate formal. În schimb a fost agreabil surprins de atitudinea lui Maniu, spunând: "Ce păcat că dobitoicii ăștia de legionari nu l-au ales pe acesta căpitan în locul lui Sima și că partidele democratice nu sînt capabile să lucreze expeditiv cu ei". I-a demonstrat incompetența notodelor de lucru dictatoriale cu spiritul democratic, ce era tocmai drama istorică care născuse ambele războaie mondiale,

Mihai revenind însă cu justețe că, în orice caz, Marin și Brătianu nu aveau această scuză de o tot invoca încredința Pătrășcanu pentru el, deoarece amândoi erau dictatori în partidul lor respectiv și în chestiunile cu pricină nu aveau de consultat pe nimeni așa că târăgându-l și precizându-l lor nu se datorau decât unor metode de politicieni demodați, parlamentari de școală veche.-

Cristea la cererea lui Marinescu de la Justiție, Greceanu și Jao Popescu de la Interne au aranjat o întâlnire cu Stăncu discretă față de neați -care erau foarte alarmați și vigilenți la Binaia- pentru discurs sau mîine, drept care doctorul insistase să vină la el la ora 5. Din discuții s-a desprins că respectiv, căutau cum și ei să-l determine pe Conducător a capitula pentru evitarea dezastrului și al distrugerilor ce ar decurge din continuarea rezistenței pe liniile succesive ce se temeau a nu putea fi apărute multă vreme, așa că tot vechiul regat ar ajunge înainte de căderea iernii și încetarea bombardamentelor anglo-americane invadat și devastat și să găsească soluția unui guvern de tranziție acceptabil pentru Coroană, Alianți și mai cu seamă pentru Mareșalul Antonescu și cei care făceau parte din devotații lui cei mai fideli și rezistenți la toate manevrele anterioare de slăbire a frăției de arme romino-germane întreprinse de Ioă și scoliții săi. Pentru ei întâlnirea avea un singur interes, acela de a-l determina să utilizeze de toată influența lor asupra Conducătorului pentru a-l hotărî să efectueze el răsturnarea alianțelor și eventual a mai afla vești de pe front sau altele cu privire la planurile Antonescilor pentru zilele următoare și discuțiile lor de la Snagov cu generalii germani.-

Se lase măsura convocării conferinței guvernului cu șefii opoziției pe care Antonescii intenționau s-o facă la începutul săptămînii pentru a se desvîlui situația critică din Moldova și cere votul lor asupra politicii de urmat. Deja ceea ce aflaseră de la Fips fusese suficient ca să-l decidă pe Mihai a nu mai sta în expectativă, ci a lua inițiativa loviturii, iar cînd l-au cheamă și pe Ioanițiu, Mihai a fost de acord să plece la căderea nopții la București luîndu-l pe Mihail cu el, eventual și pe Vasiliu Răscanu de la Breeza, pe Ștefănescu de la Otopeni, dacă era întors din turneu și să se procedeze la fixarea zilei și orei declanșării acțiunii, anunțîndu-le alianțelor

și cerându-le totodată bombardarea concomitentă a obiectivelor germane interne și externe.-

Greșanu a afirmat că singura soluție este "Lovitura de stat- ultima soluție foarte regretabilă, dar absolut necesară pe care numai unul însărcinat de Coroană cu această grea misiune o poate realiza cu minimum de consecințe distructoare pentru țară". A fost întrebat apoi dacă și Marinescu, Popescu, Dobre, Pantazi, Șteflea, Jienescu și Pichi Vasiliu gândeau la fel, la care a răspuns că nu vorbise de această ipoteză decât cu primii doi care erau scum de aceeași părere și credea că, cu excepția lui Dobre și poate a lui Șteflea, ceilalți erau desigur de mult pentru ea.-

S-a replicat că atunci cea mai practică soluție ar fi ca însuși guvernul să procedeze la arestarea Căduștorului printr-un pronunțament care să fie executat de manleșă ca nemții să nu-l poată răpi nici pe el nici pe Ioă.- Mai mult din cauza firmei numelui în cazul acestuia din urmă, iar armata să nu ajungă ca în Italia împărțită în două tabere, fără a mai amesteca pe Mihai și opoziția care nu avea nici o putere efectivă și riscuau să nu izbutească o asemenea lovitură cu stîtea trupe germane în jurul Capitalei și interiorul țării, pe cînd Miniștri de Război și Interne nu puteau da greș dacă erau într-adevăr hotărîți la aceasta. Greșanu a afirmat atunci: "Pantazi și Popescu sînt oameni slabi și fricoși, Pichi Vasiliu și Jienescu niște licheli în care nu se poate avea nici o încredere, căci Mareșalul a avut grija să numească la posturile cheie numai oameni de care nu are de ce să se teamă. Pentru totul ce se cere înfăptuit trebuie un om ca generalul Mihail, căci nici Sănătescu nu este "un homme de pogne" (un om cu mină tare) și pe deasupra prea prieten cu Antonescu ca să-l trădese. Ei s-au gîndit cu toți la început că bunele relații ale Casei Regale cu Ioă erau menite să rezolve probleme cu tacita învoire a Mareșalului și au fost încurajați în această credință cînd Sănătescu a fost admis de Antonescu la palat, dar cînd s-a ajuns la concluzia că Ioă nu va îndrăzni să iasă din cuvîntul șefului, de cînd și-a plasat niște fonduri în bănci elvețiene, și-l încurajează pe Ionel să reziste fiind că se temea pentru pielea sa, de ruși, și preferă să se refugieze pînă la urmă în suita lui Mihai și a Elenei și a nașului său, din Austria în Elveția. Pe el nu se mai putea conta, iar Ața s-a virat în guvern ca să-și evacueze

În Senat inventarul acțiilor moldovene și spera să ajungă, însă fără nici un risc, într-o combinație hibridă de guvern de tranziție instaurat de nemici sau chiar de Mareșal, dacă acesta ar cădea din nou într-o criză de pesimism negru de care a fost cuprins în martie pe aprilie când a vrut recincenta să scape de răspundere iar Ioă s-a temut să-l lase locul cum a fost sfătuit de generali puzi să-l îmbărbăteze - fiindcă de pe atunci Ionel a mărturisit că el nu mai era de acord cu întoarcerea armelor, fără prezența unor trupe anglo-americane - iar pe Sănătescu singur ierăși nu se putea bizui. Tot numai Mihail e omul care vă trebuia să inițieze combinația unui guvern cu Gigurtu. Antonescu nu se ascundea față de nemici fiindcă era hotărât să-și impună punctul de vedere și apoi să plece din nou pe front numai pentru a se asigura că "scoviță și ceilalți comandanți de mari unități vor executa întocmai ordinele sale, după care se va retrage în Ardeal, nu pentru că ar fi deja nevoie, ci tocmai pentru a nu se expune unei lovituri de stat bucureștene. Astfel guvernul român s-ar afla deja pe drumul Vienei și iremediabil legat de soarta Germaniei, pe când dacă ar rămâne pînă la ură la București, ar risca în orice moment vreo manevră de culise a opoziției cu vreun general mai energic. De aceea îl trimisese pe Băgulescu la Tokio și pe Rădescu la Tg. Jiu. Cu conducerea României la Sighișoara, cei care ar face lovitura în București, ar lua răspunderea situației din Italia. De aceea trebuia acționat rapid înainte ca Mareșalul Antonescu să se mute în Ardeal.-

În ce privea situația frontului, datele erau deja mult depășite de ceea ce se afluase în decursul serii de la Dămăceanu și colegii săi din Marele Stat Major; în loc să fi fost ținută ca o rezervă strategică unitară și masivă de folosit ca pînă acum pentru a putea interveni cînd și acolo unde s-ar cere intru colmatarea unei săgeți sovietice pătrunse în spatele dispozițiilor lor, carele diviziei germane fuseseră împărțite pe sectoare și unități nu chiar divizionare dar destule ca să formeze vreo șase grupe răzlețe, mai mult pentru a susține moralul trupelor, care toate credeau că Grossdeutschlandul întreg se afla în imediată apropiere, decît ca să le poată da față la blindatele grele un sprijin potențial efectiv, cu rezultatul că cele două grupe chemate să infrunte înaintarea punga forțată de breșă centrală tăiată de sovietici în avalul Siretului nu izbutise pînă la căderea nopții să oprească înaintarea nici să-l reducă

lăşirea, astfel încât ordinul dat de Antonescu prea tardiv pentru retragerea întregului front pe linia a doua în murg se soldase cu oarecare debandade locale în special în sectorul Nord-Est, care în realitate se aflase deja într-o retragere parţială neordonată şi desordonată înainte de primirea ordinului. În privinţa situaţiei politice, Buzăşti aflase de la Gheorghe Davidescu că Ioă şi începuse consultările, încă individuale, ale clientelei sale guvernamentale şi opoziţioniste, între pregătirea propunerii Mareşalului Antonescu de a i se da un vot de încredere la adunarea Consiliului de Miniştri, cu participarea "opozitiei" programată pe luni pentru continuarea rezistenţei, evacuarea Moldovei, retragerea organizată şi succesivă a frontului până la linia Nămolocasa-Galaţi şi pregătirea Ploieştilor şi Capitalei de apărare prin evacuarea în Ardeal a tuturor armivelor, valorilor şi persoanelor inaptele, prea tinere sau bătrâne, pentru a participe la transformarea acestor oraşe în Stalingrade ale României. Între timp, tot mobilierul vilei de la Băneasa, ale casei noi a lui Ioă (din Băneştii) şi al celor Veturiei şi Barbu se prepara de transportat la Poiana Bibiului, Păltiniş, Râşinari iar eşalonul Preşedinţiei de la Snagov începuse a fi ambalat pentru o destinaţie încă nehotărâtă. Dăncăescu ne-a spus atunci unde urma să fie mutat în cursul săptămânii viitoare G.F. - În mai puţin de un sfert de oră s-a ajuns apoi la acordul unanim că lovitură trebuia dată într-un termen de câteva zile, duminică 27 fiind ultima lui limită admisibilă, cu toată obstrucţia făcută încă şi acum de Sănătescu, care şi-a dat votul numai sub rezerva solicitării consimţământului Antoneştilor de a acţiona, în care caz nu trebuia să-i punem Conducătorului un termen fix ultimativ ci să-i lăşăm latitudinea de a şi-l alege singur şi între timp să nu-i îngreună sau subînăm situaţia, ci să-l câştigăm printr-o acţiune diplomatică abilă şi apeluri conjuncte insistente, dar nu prin presiuni, ameninţări şi cereri imperative, care ar produce exact efectul contrar celui dorit, susţinând mai departe garantarea concursului decât procedea potrivit sfaturilor sale. De această dată, a rămas absolut singur de părerea că Mareşalul Antonescu va contribui mai mult la realizarea răsturnării decât prin cedarea benevolă dar doghizată a puterii, aşa că nu s-a ținut cont de sfaturile acestora decât în măsura în care nu contraveneau planului acţiunii independente de guvern, stabilindu-se

următoarele itemuri ce Stroeș le citează în ordinea lor de urgență și procedură: 1/ Sonetia regală adresată lui Maniu și Pătrășcanu de a încheia pe loc compromisul asupra mandatelor în litigiu pentru ca lista guvernului Blocului Partidelor Democratice să fie transmisă lui Mihail până luni, cel mai târziu la orele 22, în care Maniu, cu sau fără Brătianu, să vină cu ea în audiență la Casa Nouă; 2/presentarea la Casa Nouă în cel mai scurt timp a generalilor Vasiliu-Măgarescu, Ionif Teodorescu și Costică Niculescu ca să-și dea seama personal că Mihail era decia la răsturnarea imediată a alianțelor chiar și împotriva voinței conducătorului statului să primească înaltul ordin și să-și ia personal angajamentul solemn față de Mihail de a-i executa la cheamare sa în acest sens; 3/apelul regal către Maniu, Brătianu și Titel Petrescu de a-i mobiliza și pe ceilalți șefi de partide pentru a interveni simultan, conjunct sau separat, pe lângă Ică înaintea de întoarcerea Mareșalului Antonescu și apoi pe lângă suindoi Antonescilor în modul cel mai categoric, energic și insistând ca guvernul, iar nu opoziția să-și afăptuiască înaintea de sfârșitul săptămânii ieșirea țării din război, motivată față de nenți pe nerespectarea garanției lor de la Belvedere; 4/Convoacarea neîntârziată a lui Ică și apoi a lui Ică și apoi a Mareșalului Antonescu la palat în același scop; 5/Stabilirea de către comitet a zilei și orei R. și înștiințarea Aliștilor despre acestea, cerându-li-se bombardarea obiectivelor militare cu pricină și sterilizarea celor două unități în chestiune pe aerodrom cât mai apropiat de capitală de stăpânire și apărare cărui voia putea fi siguri; 6/ în cazul refuzului Mareșalului Antonescu de a se conforma cererilor opoziției, chemarea lui Ică la ultima consfătuire la Casa Nouă unde Mihail îi va exija efectuarea loviturii sau demisia, rămânând în orice caz la palat, fie că acceptă prima sau a doua soluție, fie că le refuză pe amândouă, dar atunci arestat. Discuția asupra acestor puncte a început după ora 1 și s-a terminat la 3 și un efort cînd Ionnițiu a plecat cu Mihail și Dăncăianu -amindoi în haine civile- iar după vreo zece-cinzece minute Stroeș l-a scos pe Aldea și Bazești, militarii înțelegîndu-se preschibil între ei asupra locului și orei întâlnirii comitetului tehnic în cursul zilei.-

În aplicarea primului punct, conform hotărîrilor luate relative la împărțirea misiunilor, Stroeș a plecat la Săftica

ea să-l convingă pe Pătrășcanu să accepte ultima contrapropunere amnistă, de factură bunăsteană, ce i-o insuflase Buzăști în ultimul sfert de oră înainte de plecarea de la Casa Nouă, iar aceasta a plecat la Snagov ca să doarmă la vila reșchiziționată pentru Directorul Cabinetului și Oficiului Extern și să-l poată vizita pe Maniu cât mai devreme pentru a-l informa despre toate discuțiile și hotărârile conferinței de la Casa Nouă, îndeosebi cele politice care -privesc direct și, cu precădere, cea de a se avea compoziția guvernului definitiv stabilită până mîine seară la audiența lui colectivă la Casa Nouă cu Dinu. Referitor la ultima întrevvedere ce a avut-o cu Pătrășcanu în vila Dufală ceea ce nu crede să fi relevat: a/d-lui nu era deloc în curent cu gravitatea situației, intrucît nu văzuse pe nici o persoană informată de cînd îl părăsise vineri seară și aflase mai puțin decît știa alții despre pornirea ofensivei sovietice; b/în consecință, l-a informat pe larg despre toate cele aflate și întîplute între timp, ceea ce a ținut pînă la 6 fără un sfert; c/ a refuzat contrapropunerea ce i-o prezentase ca o sugestie personală pe care Mihail garanta că va reuși să i-o impună lui Maniu, dat fiind că era mai nefavorabilă decît soluția pe care Titel l-ar fi asigurat că se făcea forte să obțină de la ceilalți doi parteneri ai blocului, pînă luni, drept care nici nu s-a intenționat să-l vadă azi personal pe Maniu, dacă Titel nu reușea să tranșeze singur chestiunea în cursul zilei; d/se muta pe înserate în oraș și între orele 22 și 24 Stîrcea sau Bălăceanu, dar nimeni altul, îl puteau găsi la Poroslan dacă ar fi o nouă consfătuire a comitetului mixt.-

Deunitarii de stat cu experiență și simțul răspunderii nu preconizau capitularea în actualele condițiuni, păstrînd toată-ncrederea în conducerea Mareșalului Antonescu care va ști cum să rezolve problema ieșirii Romîniei din război, spre apărarea optimă a intereselor ei, cît și asigurarea că acesta știe bine ce trebuie să facă, cum și cînd, așa că nu trebuie să-i îngreuneze sarcinile suficient de grele sub care se zbătea încovoiat de muncă și copleșit de gravitatea răspunderii sale "istorice" expunîndu-l complet inutil față de nenți prin intervenții gălăgioase și sfaturi gratuite, intrucît orsu ireale, nerealizabile, nepractice sau cel puțin premature. Dat fiind că nu-l văzusem încă pe Maniu și Dinu și nu putea ști ce rol rezer-

vaneră în discuțiile cu Antonescui, lui Mihalsche și Bebe Brătianu. Mihai n-a făcut decât să observe că acei bărbați de stat nu reprezentau Blocul Partidelor Democratice care era singurul în drept să vorbească în numele majorității opiniei publice române, la care încă s-a grăbit să răspundă: "A pardon - Majestate - să mă iertați dacă nu pot fi de aceeași părere; azi guvernul și ceilalți șefi de partide împreună se întruni fără îndoielă mai multe sufragii decât domnii Maniu, Dinu Brătianu și Titel Petrescu" (încă o dovadă că Antonescui nu știa nimic despre aderarea Partidului Comunist Român la Bloc). Stăroea interesează că nu se puteau lua după impresii, ultimele alegeri "libere" fiind singurul criteriu temeinic, la care vicepreședintele a replicat "Si plebiscitele nu fost alegeri perfect libere, iar domnii Mihalsche și Bebe Brătianu sînt membrii cei mai activi, populari și marcanți ai coaliției țărănișto-liberale". Stăroea retorizat: "Dar nu șefii partidelor respective, așa că tot nu le pot angaja răspunderea!". Buzescu îi prevenise de cîteva timp despre cea ofensivă diplomatică președințială deschisă prin trei convorbiri preliminare cu Iatinea și le dăduse toate contra-argumentele de ridicat dacă venea la palat să o prezinte ca un element ce ar putea schimba termenii alternativei în fața căreia se aflau dar cu o evidentă rea credință încă le-a combătut, pretinzînd că interlocutorul său îi dăduse mari speranțe că Turcia va reconsidera în curînd situația ei de neutralitate intrucît înaintarea Sovietelor spre Strîmburi nu o putea lăsa indiferent. Buzescu venise de asemenea porniți la iuțirea punerii la punct a tuturor anunțurilor militare pentru ca Mihai să poată acționa cu sau fără guvern de coaliție politică, deoarece era exasperat de a fi reușit să inflăcăreze prea ușor pe Maniu și Titel - întîlnit la preșident - pentru punctul 3, care și după opinia sa întîia nu avea nici o șansă de a da roade, dar foarte greu pentru cel dintîi din moment ce acesta din urmă venise să pledeze încă și acum cedarea Justiției, cu argumentul că în caz de conflict între titularul ei comunist și președinția țărănișă, primul va fi silit să cedeze sau să se lase înlocuit, iar Maniu nu vroia să înceapă guvernarea cu acest conflict inevitabil din primul oas, așa că părea - fără să aibă însă franchetea s-o mărturisescă - că prefera soluția guvernului militar cu girul celor patru reprezentanți ai partidelor blocului sub forma participării lor ca miniștri de stat fără portofoliu, pentru a-i

lipsei pe Rădulescu de prezența sa de a deține personal locul al Justiției. Externale erau sortite a fi ocupate de un specialist al acestora, el având atunci îndoielile cele mai mari șanse să fie ales pentru acest post, pe când în cazul Președinției lui Maniu s-ar juca "sens atous" cum d-lui și anunțase.-

Noaptea a venit la palat Rădulescu chemat de Mihai pentru a-l ruga să renunțe la pretențiile sale numai până la trecerea nopții principale, explicându-i sincer că-i vorbea doar de a-l obliga pe Maniu să accepte răspunderea și atunci se va vedea ce o să mai născocescă presidentul dă-l lipsea de acasă de a nu se putea înțelege cu comuniștii". Buzăști nu s-a putut opune, deși a încercat o clipă să protesteze relevând că nu trebuiau șantajați apărătorii constituției burgheze cu distrugătorii ei și încă de către Coroană, dar toți patru în cor i-au răspuns că nu era vorba de nici un șantaj, ci de soluția unei probleme pe care Maniu fusese și era incapabil s-o rezolve de cinci luni de zile, pentru care nu va putea fi decât mulțumit și ar trebui să fie chiar foarte recunoscător Coroanei.-

Discuția lui Mihai cu Vasiliu Rădulescu a fost mai mult formală, Mihai mulțumindu-i pentru promptitudinea cu care răspunsese la apelul ce îi fusese adresat prin Mihail. Se cunoșteau de când își prelusese noua comandă, văzându-se de altfel destul de des cu prilejul inspecțiilor regale ale pagubelor cauzate de bombardamentele de la Ploiești, Cîmpina, Băicoi și Moreni, unde și Stroeș îl întâlnise astfel de două-trei ori când se afla cu Mihai. Știindu-se contactele generalului cu Mihai, le dăduseră dintru început convingerea că d-lui nu era de acord cu politica țării, nici înfeudat regimului și le plăcuseră opiniile lui deschise, neformaliste și nițel bruște precum și unele critici la adresa lui Antonescu ce le strecurase ocazional abil Mihai pe subiectul situației războiului răsăritean și general. Acum Mihai îl întrebă cum credea că va putea să facă față numărului foarte mare de tunuri anti-aeriene pe care nemții le aveau instalate la Ploiești și cărora toată divizia sa nu avea ce să opună nici unei părți mărunte ce ar demonta-o pentru a stăpîni trecătoarea Prahovei și a ocupa Sîncău unde se aflau cele două principale comori mobile ale țării: colecția tablourilor Peleșului și tezaurul Băncii Naționale a României - Rădulescu a răspuns foarte sigur de sine, că răspundea cu capul său că dinapre

Flăcăii noștri nu vor putea ocupa aici Olănești, cît dinapre Brașov depindea cu ce mijloace vor ataca unitățile lor aflate în Ungaria, dar că dinșul ne crede că le va da mîna să sacrificie o divizie blindată pentru forțarea Văii Rîmnicului cînd nu aveau să se opună sovieticilor întru apărarea regiunii petrolifere pe frontul Moldovei. Altfel, era convins că imediat ce acesta se va prăbuși prin întoarcerea armelor noastre, rușii vor împinge în primul rînd cîteva divizii de blindate grele peste trecătoarea pentru asigurarea invulnerabilității regiunii petrolifere. Era cel mai încrezător în succesul acțiunii noastre dintre toți militarii consultați pînă acum și optimismul lui robust - n-a lipsit să le încălzească inimile. Apoi au fost discutate posibilitățile Wehrmachtului de a se retrage din Moldova și Muntenia - Dobrogea înspre Ploiești, problemă ce fusese de mult și încă în după amiaza aceea obiectul atențiunii principale a Comitetului tehnic și constituise din capul locului punctul crucial pe care se întemeia tot planul operațiilor militare interne și externe al acțiunii lor, învederîndu-se între altele aportul ce-l puteau prezenta pentru noștri efectivele lor staționate la Fîrgeș, folosirea unor trenuri blindate pentru forțarea pasajului pe linia Frahovei, ale căror garnituri fuseseră deja inventariate și socotite neglijabile și constatîndu-se cu satisfacție că rezoluția grupelor diviziei Grossdeutschland îi lipsea de putința de a o concentra, în urma loviturii lor la ințeleasă înspre aceea regiune. Conform situației ailei a dispozitivului general romîno-german din zona operativă, se deducea că blindatele sovietice aveau toate șansele să ajungă înaintea celor germane la Sîncis. Toată convorbirea n-a durat mai mult decît vreo trei sferturi de oră, Ioanițiu recomandîndu-l singur pe noul aliat acolo unde-și lăsase mașina, intrucît era grăbit să se întoarcă la comandament pentru dispunerea măsurilor potrivit celor stabilite în urma consfătuirilor sale din aceea duminică 20 august. În sfertul de oră între plecarea sa și aceea a lui Sănătescu după generalul Iosif Teodorescu, au fost comentate cele declarate de generalul Vasiliu Măgescu și persoana lui, față de care Sănătescu exprimă anumite rezerve ce nu păresu împărtășite de Dămăciuanu. Buzăști întrebîndu-l ce era adevărat din afacerea ce i se imputa lui Vasiliu Măgescu a fi comis-o în Basarabia, Dămăciuanu răspundea că era un fiasco ce i-l unflaseră dușmanii lui din cadrele superioare care nu-l înghițeau din cauza atitudinii sale nițel

rebele și neconformiste față de superiorii săi și că, de-ar fi fost ceva serios și grav, Mareșalul Antonescu nu s-ar fi reținut să-l epureze, dar că-i rămăsese doarul anexat "memorialului" , drept care fusese nedreptățit la înaintare și era revoltat împotriva grangurilor de la Marea Adunare Națională și Marele Stat Major, Sănătescu, întrebat de Mihail ce avea el de spus despre acestuia, l-a contrazis pe Dănciuanu că Antonescu îl salvase contra verdictului anchetei pentru că Răscanu știa că întotdeauna să se vire sub pielea celor ce dețineau puterea în stat, cu încredere și lipsit de caracter și de orice convingeri, dar inteligent cu toate lichelele, competent în meserie și cu mari ambiții de aventurier periculos. Antonescu îl numise în comanda spărării regiunii petrolifere toamă pentru că avea încredere în acela pe care-l salvase ca să și-l facă instrument personal devotat, dar cum însul nu era prostul care să nu fi prevăzut după Stalingrad că partida ce-o înfrățise, nu din convingere ci din arivism, era sortită înfringerii, a căutat din timp să o apropie de Mihail și ceilalți deblocați anti-antonescieni, să facă Mareșalului Antonescu avansuri și să se arunce la primul semn în brațele dușmanilor binefăcătorului său, ce să-și aranjeze situația pentru ziua de mâine. Cu toate că era bun comandant, deștept, energic și curajos, așa că era desigur să facă o bună treabă pe Valea Prahovei, el Sănătescu regreta că Vasiliu Răscanu și nu altcineva, de calitate, ocupa acel post și că trebuise deci să apeleze la concursul lui, fiindcă, așa cum îl cunoștea, putea să prezică de pe acum cu precizie că va fi primul general român care să se arunce în brațele bolșevicilor și ale slugilor lor din țară, după cum se și manifestase după masă față de Spăteru. Mihail s-a întrebat atunci neliniștit dacă nu risca să trădeze totă acțiunea în cazul când s-ar întâmpla să întâmpine greutăți neprevăzute de ultimă clipă, la care Sănătescu s-a răspuns că nu exista nici un pericol pentru că Răscanu știa prea bine că nu se angaja într-o afacere riscantă pentru el. În cel mai prost caz, s-ar retrage în munți până la sosirea armatei roșii care nu avea cum să nu-l bată pe neași acum în România când a noastră totă trecea de partea ei. De trădarea lui nu avea de ce să se tene acum, și avea acum interes să-și valorifice contribuția pentru a parveni rapid pe plan politic la conducerea armatei, ca să-și distrugă urmele faptelor rușinoase și mai ales toți dușmanii din cadrele ei.

Buzzești a remarcat dintr-o dată că generalul Sănătescu era mai interesat pentru armată decât se vedea să fi fiind era vorba de partidele politice, Maniu fiind mult mai puțin intranzigent față de soldații multora dintre vechii membri ai Partidului Național Țărănesc și că-l mira faptul că Țărăscu nu-l descoperise pe Vasiliu Rășcanu cu care s-ar înțelege la perfecție dacă lucrurile stăteau chiar așa cum le înfățișa generalul, la care se afla în-a rețenat că Țărăscu avea destul simpatizanți de valoare în armată ca să se încerce cu siguranțele ei pe care le cunoștea mai bine decât Maniu, dar că el ar fi încercat să-l vadă pe Vasiliu Rășcanu aderând la Partidul Național Țărănesc mai degrabă decât la Partidul Comunist Român, deși considera inadmisibil ca militarii activi să facă politică. Buzzești i-a răspuns că nu era necentul să susțină această teorie tocmai când, după toate probabilitățile, d-lui va fi chemat să joace un rol politic de frunte pentru a salva țara de politica unui alt militar, prieten cu d-lui, care el însă, ar fi făcut mai bine să nu se amestece în ea. Mihai a conchis că iritat că toată discuția aceasta era deplasată, fiindcă nu avea nici un sens să anticipeze asupra situației de după răsturnare, fiind pentru moment politici și nu militari erau aceia care nici măcar nu îndepliniseră condițiile principale pentru realizarea ei: se va face generalul Vasiliu Rășcanu după ce va fi contribuit la cucerirea lor, nu îi interesa acum când d-lui se arăta unul din cei mai hotărâți adepți ai ei - barem să fi ajuns așa departe și fără vorbărie inutilă făcuse prompt tot ce i se ceruse, pe când Maniu "pertrețese" cinci luni de-a rândul, vorbea într-una și tot promitea, ca regulat să nu se țină de cuvânt și acum părea să încerce chiar să se retragă de frică. Mihai i-a cerut să se prezinte mâine seară cu lista guvernului altfel va considera că e tras pe sfoară și reconsidere poziția lui Stăroș față de el în legătură cu Țărăscu! Mihai prin această amenințare, singura care avusese totdeauna efectul dorit de a-l electrocuta pe Maniu prin firul de metal, bun conducător de curent de înaltă tensiune, ce se aversea mereu a fi Buzel ori de câte ori fusese supus unor asemenea șocuri, dar de această dată defectul izolării "Externe" ar fi produs serioase pierderi de curent, dacă după vreo 10 minute de aprinse dezbateri, asupra dreptății sau nedreptății punctului de vedere amintit, în care Buzzești se lăsase cu patimă, scieria generalilor nu le-ar fi întrerupt brusc ca să-și cedeze locul unora mai pozitive, calme

și mult mai folositoare cauzei. IOSEF TRODOROSCU, pe care-l mai văzuse la parâzi și-i plăcuse totdeauna ca aspect, având statură și carura corespunzătoare marelui de cârmă - înalt, lat în spate, bine legat, osos, masiv în plus tipul munteanului bălăi francez și mândru al Muscelului, fiind chiar neam de țărani din Bucovina - făcea tuturor seamă o impresie și mai bună și simpatică: în câteva cuvinte simple și sobre a spus lui MIRAI domnindu-l net cu câțiva centimetri, drept ca un braț cum stătea lângă el, cu vocea sa adâncă și răgușită de infanterist care-și petrecuse viața cu trupe și nu în saloane politice sau birouri, că MIRAI se putea încrede absolut în toate efectivele de sub comanda lui și că în ceea ce-l privește pe el acțiunea era gata pregătită și nu trebuia amânată. Acesta l-a întrebat cum credea că va reacționa TOBESCU, la care a răspuns că de dinșul nu garanta, dar în schimb de ajutorul de comandant al legiunii de jendarmi, colonelul ANTON, cu care era înțeles să-l neutralizeze și înlocuiască pe șef la primul semn de insubordonare: în armată și jandarmeria nu va fi nici o defecțiune așa ca nemții dinăuntrul Capitalei nu vor putea mișca de loc, iar cei din afară vor trebui să ducă lupte grele pentru a o cuceri. Fusese pusă la ceilalți militari de două săptămâni în tema planului general și socotea Capitala în afara oricărui pericol dacă Aliații vor scoate din funcție aerodromurile folosite de bombardierele germane. În cazul refuzului Mareșalului ANTONESCU de a primi și executa înaltul ordin de întoarcere a armelor, trebuia prins comandantul regimentului ION ANTONESCU, iar soldații acestuia dezarmați și conșternați la cazarmă, deoarece era singura unitate ticsită de ofițeri și subofițeri devotați Conducătorului Statului și politiciii sale oficiale. O întărise atât de puternic din cauza proximității lagărului german de la Băneasa care constituia o amenințare pentru postul de radio București și chiar una destul de mare pentru apărarea accesului nordic al orașului, drept care bombardamentul aerian masiv al aceluia se impunea neapărat pentru a se scuti de cucerirea lui ce ar fi o operație foarte costisitoare, căci era organizat ca un bastion și prevăzut cu mari stocuri de armament și de muniție. În cadrul celor discutate despre planul de apărare exterioară a Bucureștiului, BUCUREȘTI a subliniat faptul că li se confirmase recent "de la Istanbul" că nemții nu dispuneau în Bulgaria de nici o divizie plasată la Nord de Balcani iar la Varna numai de o unitate mixtă de trupe de marină, astfel încât se putea îngădui dezorganizarea totală a graniței dunărene.

sauconcentrând diviziile staționate de-a lungul ei - Giurgiu, Oltenița, Gălbăveni, Alexandria- din prima clipă spre Capitală într-o întărirea garnizoanei insuficiente a acestora, la care militarii au afirmat că această mișcare ca și aceea dinspre Pitești ce se prevedea dat fiind că unitățile aflătoare în Vestul Bucureștiului urmau să intervină numai la nevoie, trebuind rezervate unei acțiuni germane îndreptată împotriva regiunii petrolifere de către unitățile în retragere de pe aripa dreaptă a frontului, dinspre Galați-Brăila și de acolo staționate în rezervă la Hunedoara, Măgurele, Râmnicu Sărat. Convorbirea a avut însă un caracter superficial și mai mult academic, fiind că militarii puseseră de mult la punct toate aceste probleme și nu au intrat în esențialele discuții planului general al operațiunilor interne, ce terminându-se puțin după 11 și jumătate când Ioanițiu a recomandat pe Teodorescu și Dănciulescu, iar Stăncu a plecat ca să vadă ce aranjase Bălașescu pentru aducerea lui Pătrășcanu. Pentru evitarea unei duble deplasări la Torosian se convenise să plece acolo la 11,15 și să revină cu Pătrășcanu în mașina sa particulară direct la Casa nouă la 12 fără un efort iar numai în cazul când acesta ar refuza, să revină imediat la Măreșel ca să plece Stăncu după el. Cum nu revenise imediat, i-au așteptat la Casa Nouă unde au sosit, la ora convenită. Mihail l-a primit în biroul său în prezența lui Sănătescu, Bunea, Ioanițiu și Stăncu. Ca intrare în materie s-a vorbit întâi de situația zilei, întrucât el atacase subiectul cu reproșul adresat tuturor de a mai aștepta rezultatul conferinței de la Snagov în loc să se fi hotărât să-i pună Măreșelului Antonescu imediat chestiunea de încredere și să fi deci și trimis la Cairo telegrama cu anunțul orei 8 și cererea bombardamentelor concomitente. Văzuse la căderea nopții pe Spătaru care-l montase în halul scela de excitație, ceea ce de altfel nu s-a aflat să le și spună, confirmându-se exact cele raportate deja de Sănătescu, Vasiliu Rășcanu și Dănciulescu despre indignarea aceluia că erau în întârziere cu 48 de ore și riscau să o dubleze și tripleze dacă-i lăsa pe cei doi moșnegi să aleagă momentul declanșării acțiunii; militarii erau gata de porăire iar civilii nu aveau guvern: era deci datoria lui Mihail să-i cheme la ordine, să-i forțeze a fixa data și să o conjuge cu somația adresată lui Antonescu la palat. Pretenția ridicată de comuniști era foarte bine venită pentru ca să i se poată întoarce lui Pătrășcanu pe loc argumentul și acuzația directă și personală că numai d-lui era vinovat de lipsa guvernului, fiind că

se închipuie de trei luni de zile a mădăruici oricui putință de înțelegere cu ceilalți membri ai coaliției pe singurul punct al ambiției sale de a ocupa postul de ministru al Justiției, ceea ce Busești a fost acela care i-a spus-o înainte ca Elia să fi putut începe cu spitalul sau diplomatic ce intenționase să-i adreseze. Pătrășcanu se făcu rogu și protestă că nu era nici o problemă de ambiție personală la mijloc și una de siguranță a vieții tuturor tovarășilor săi aflați în închisori și lagăre. Partidul Comunist Român avea mai multe drepturi legitime să ceară această garanție că vor fi eliberați toți membrii săi alți de prompt făcut să fie imposibil nemișcarea să contrarezece ceea măsură. Aparatul de stat sau cu seamă polițienesc era compus aproape integral din elemente reacționare germanofile și compromise cu regimul antonoviciu, așa că mulți polițiști, jandarmi și gardieni de poartă vor fugi cu neștiință dar nu înainte de a fi surprinși sau înlocuiți membrii săi de încredere pe acei de care se temeau cel mai mult, fiindcă-i persecutaseră în mod special. Busești i-a replicat că măsurile preventive nu puteau fi luate de Ministerul Justiției ci numai de organele Internelor și că ceea ce-și propunea el, Pătrășcanu să facă pentru o preîntâmpinare vreun set de amovele, putea tot atât de bine să facă și titel de rețineră sau un ministru țărănist. Pătrășcanu i-a replicat că titel nu reflectase niciodată la Justiție în lotul mandatelor socialiste și că un țărănist sau liberal -căci I. Maniu intenționa să cedeze locul ministrului liberalilor în schimbul Economiei naționale- nu avea deloc aceeași preocupare, el ar fi dispotrivă susceptibil să cădă în executarea măsurii salvatoare pentru un partid care-și avea 99% din conducere la închisoare pentru să-l lase pe inamici să facă ceea ce nu mai îndrăzneau să execute el; eliberarea legionarilor și suprimarea comunităților. Busești a sărit dezvoltându-și astfel complet apartenența politică, ce să-i reproșeze "o acuzație absolut nedreaptă, nejustificată, neîntemeiată pe nici un precedent sau indiciu care să poată motive o asemenea monstruoasă presumpție care pe deasupra era lipsită de orice simț politic, al realităților și de colegialitate față de restul partidelor democratice cu care Partidul Comunist Român se alinase împotriva celor totalitare: nici țărăniștii, nici liberalii nu folosiseră niciodată și nu puteau fi socotiți susceptibili să eplice de cum încolo sistemele regimurilor responsabile de la Aucezita dar și de Astin, așa că dl. Pătrășcanu ar face bine să nu confunde mentalitatea partidelor democratice cu cea a partidelor de

prezenta dictatura unei minorități teroriste. Pătrășcanu ripostă că nu primea lecții de democrație și încă mai puțin de realitate de la cei care înfruptaseră sau aplaudaseră măcelul de la Chișinău din 1933 și care și astăzi preconizau continuarea luptei alături de fasciști, așa cum era precis informat de către domni Zane și Veniamin că auziseră un vicepreședinte de partid democrat, care plecase voluntar pe front și se afla cînta în struna Antoneștilor la Murgov, raliindu-se părerilor opoziției reacționare. Buzăști reținea la rîndul său că I. Maniu și Minu Brătianu nu fuseseră și nici nu fuseseră parte din guvernul primăverii 33, că într-un partid realmente democrat deosebiturile de păreri nu erau interne și dispotrivă curente și salutare, dar că toată lumea se supunea de bună voie hotărîrilor majorității, inclusiv președintele care era totuși dator să-și amorsească pulsul, să țină cont de voința ei și să-o ducă la îndeplinire, astfel încît nu părerile lui Mihailoș și Rebe Brătianu ci acele cărora se vor alia și supune ale d-lor Maniu și G.I. Brătianu, cu care semnasese pactul, îl interesau sau cel puțin ar trebui să-l intereseze pe dl. Pătrășcanu care, la ora actuală, crucială pentru soarta poporului român, ar face bine să se înțeleagă cu acceți, factorii responsabili ai partidelor lor, decît cu domni Zane și Veniamin, care nu aveau nici o șansă să-l reprezinte vreodată pe acel național-țărănist decît se spusese să urmeze calea neglorioasă a lui Ralea și Ghelmegeanu sau pilda trădătorului Mădărașu care, în trecut fie zis, susținea mai virtos teza Antoneștilor decît vicepreședintele voluntar care se solidarisase cu tînărul român făcîndu-și datoria de oșteț, dar nu dăduse nici o declarație politică profascistă cu cea de la Chișinău a d-lui Gușă Mădărașu. S-ar mai fi certat mult și bine, decît Mihail, Mădărașu și cu Stîrcea s-ar fi oprit dinul combativ al celor doi spunîndu-le: "nu este momentul să vă certăți, iar Ioanițiu că era deja ora 1 și tot nu intrase în fondul problemelor ce se cereau rezolvate de urgență conform exigenței lui Mihail, care alertase stît pe militarii cît și pe politicienii coaliției opoziționiste înaintea de oricine, așa că nimeni nu-i putea imputa să fi tărăgînat cu 48 de ore pornirea acțiunii, ceea ce nu era cazul celor 4 semnatari ai Blocului Partidelor Democratice. Mihail a expus atunci lui Pătrășcanu motivul pentru care dorise să-i vorbească natural nu cum îl amenințase la masă pe Buzăști, ci explicîndu-i că tot Blocul democrat se făcea de ris față de cele trei Puteri Aliate decît se dovedea incapabil să găsească formula guvernului care să constituie esențial platformei-program asupra căreia componentii

lui căsuseră de acord și să-l pună practic în aplicare, cu atât mai mult cu cât reprezentanții lui tratau de luni de zile condițiile armistițiului ce trebuia să-l semene în numele lui, chiar dacă Antonescu sau Gheorghe efectuasă actul răsturnării alianțelor, în cazul din urmă numind un guvern militar. Se presupune că aceasta putea primi girul Blocului Partidelor Democratice prin figurația celor patru semnatari și acestuia în guvern ca miniștri fără departamente, dar aceasta ar fi o formulă schioapă și care tot nu ar rezolva problema guvernării întru aplicarea programului platformei democratice, care era pe deasupra una din condițiile înedii ale armistițiului. Pentru majoritatea punctelor acestui program pe care Blocul se angajase deja la Cairo și era de seamă ținut să-l execute până la victoria finală asupra taberei existente, cele patru partide fuseseră dintr-un început și erau și acum perfect de acord, așa că aveau ce să se poată înțelege un teren de interese comune, destul de vast pentru ca micile divergențe interne ale coaliției și guvernului ei să reprezinte un factor secundar și prea neglijabil ca să poată întirzia găsirea formulei guvernamentale de urgență a se asina și periclită însăși coeziunea de ieșire din această tabără. Prima formulă de guvern a Blocului Partidelor Democratice nu era cîtunși de puțin inusabilă, ci putea foarte bine să sufere reamenieri și chiar schimbări totale în decursul fazei finale a războiului, abita vreme cît Blocul continuă să reprezinte țara față de aliați pînă la alegerile generale, astfel încît era grotesc a se pricejdui succesul loviturii în optimele condiții posibile pentru un detaliu de construcție neesențial ce putea fi modificat oricînd ulterior. Niciodată nu a fost auzit Mihai vorbind cît de rațional, bine și convingător și chiar Buzescu se uitase la Sifroen cum vaxot, crezînd că poate cuartetul palatin pusese chestiunea la punct înainte de sosirea sa și i-o tănuise dinadins ca să-l oblige a i se ralia față de Rădăceanu. Acesta a vrut să răspundă, dar Mihai l-a rugat să-l lase să termine ce avea de spus, continuînd prin a-i demonstra cu menajamente de ce îl ruga ca să nu-l oblige a arbitra diferendul existent, așa cum s-ar cădea s-o facă atunci cînd Ț era de o părere iar l de alta, în favoarea majorității. În afară de faptul că ar risca să spargă Blocul sau cel puțin unitatea lui tocmai în ultima clipă înainte de actul pentru înfăptuirea cărui se alcătuisă, ar întirzia în loc să grăbescă formarea guvernului prin dubla pertractări, între partide și cu palatul, în momentul cel mai contraindicat al din

cansa lipsei de timp cât și pentru acțiunile conspirative, cum era mai expusă vigilanței maxime a serviciilor secrete adverse, și înafirmat ar justifica preferința celor trei fondatori ai Blocului Partidelor Democratice pentru soluția girului unui guvern regal intru eludarea răspunderii lor directe față de istoria noastră pasivă va consfinți condiții grele și umilitoare pentru țară. Pătrășcanu a răspuns risind: "În această împrejurare, Partidul Comunist Român și Mihai au interesul comun de a obliga partidele istorice să-și asume toată răspunderea actului". Stroea a obiectat: "Nu toată, ci partea lor, căci nici Mihai și nici Partidul Comunist nu fuge de răspunderea salvării țării de o soartă mult mai grea!". Pătrășcanu a spus apoi că personal nu avea nici un avantaj a fi aderat la Bloc nici a intra în guvern, deoarece compromisul chiar numai vremelnic cu Corosanu și partidele burgheze îi vor submina poziția în sinul Partidului Comunist Român în clipa în care acesta își va relua toată libertatea de acțiune și că singurele două motive care-l justificaseră erau precipitarea răsturnării dictaturii antonesciene și salvarea vieții comuniștilor deținuți, așa că pentru a nu i se putea reproșa întirzierea actului prin neresceptarea mandatelor ce li se oferise comuniștilor, el era gata să primească orice propunere unanimă cu singura condiție că acesta i-ar asigura securitatea absolută a tovarășilor săi închiși: atribuirea Partidului Comunist Român a Interinatlui Justiției până la trecerea oricărui pericol pentru siguranța vieții membrilor lui. Am declarat cu toți în afara de Pătrășcanu că în adevăr aceasta ar fi o soluție foarte judicioasă și compatibilă cu interesul tuturor. El a sfârșit prin a promite lui Mihai după multe insistență că nu va refuza această "combinație" dacă era oferită Partidului Comunist în plus de celelalte mandate rezervate lotului său propus de ceilalți trei parteneri ai Blocului, dar că el nu va sugera-o lui Maniu. Mihai l-a rugat atunci a fi consecvent până la capăt și a nu se opri la jumătatea drumului din considerații formaliste de prestigiu, toată valoarea concluziei comuniste fiind tocmai aceea a unui gest demonstrativ venit a-i forța mâna lui Maniu de a prezenta directă listă guvernului. Mihai, cum rezultă din intervenția inoportună a lui Busești prin care îl scutise pe Pătrășcanu a lua un angajament mai clar și ferm cu privire la termenul perfectării acordului, a conchis că nu-l interesea cum vor ajunge la acesta, atâta vreme cât Pătrășcanu și

București se făceau forte să-l obțină încheierea în cursul zilei, astfel încât lista guvernului să fie comunicată Casei regale până la seara, astfel ca, cum împăcați cum din nou răspunzând lui Mihai că nu puteau promite mai mult decât să-și depună toate diligențele, "restul depinzând de soarele albastru". Apoi s-a trecut la fixarea programului pe luni și marți, acordând că până dimineață stă Mihai cât și Ioan - așa cum acesta făcându-se lui Mihai la plecare - eventual de asemenea Sănătescu (care ceruse deja lui Ion Antonescu o audiență și primise de la colonelul Evloceanu în lipsa lui Davidescu răspunsul că i se rezervau ultima înaintea de ora 5 lui Antonescu la Snagov) și București din cele aflate prin George Davidescu vor fi lămurit pe Mihai asupra rezultatului consfătuirilor la care și mai ales al intervențiilor opoziției pe lângă ambii Antonescu, astfel încât acesta și toți civilii, insuficient edificați asupra ultimului plan general operativ al militarilor, să a cerut întrunirea plenară a comitetului mixt la miezul nopții, fie la Șelaru, fie în Columb, pentru adoptarea hotărârilor finale care să fie supuse lui Mihai și șefilor Blocului spre aprobare în cursul zilei de marți și concretizate definitiv de comitet noaptea la palat sub egida lui Mihai când s-au redactat telegrame pentru Cretzianu către Aliați. Nu se putea ca în 48 de ore să nu cunoască exact atitudinea și planurile Antonescuilor.-

Înainte de această întrunire Ion Antonescu, a venit la ora 5 de la Snagov, după ce Mihai îi telefonase de trei ori dimineața și după dejun, sosind epuizat de neșomne când fusese ieri la Casa Nouă și declarând că renunțase la siesta sa bine meritată numai pentru a nu decepționa pe Mihai și să-l aduce o clipă mai devreme rezultatul satisfăcător al primelor consfătuiri și răspunsul pozitiv al mareșalului Antonescu la cererea regală de a-l vedea la sfârșit personal pentru a cunoaște și el definitiv planurile conducerii. Din tabloul întoarcerii patronului însoțit de Macoviciu și Avramescu plus alți generali mai săranți și scel al discuțiilor de seară și dimineață cu comandantul garnii al frontului, Pantazi, Steffes etc., apoi Hansen, Gerstenberg și Killinger, ultimul primit înainte de prânzul început la ora trei și jumătate, așa cum i le-a schițat Ioan destul de corespunzătoare realității, după cum aveau să le adă descrie apoi de alți spectatori ai scenelor, dar cu o vădită grijă de a nu-i dezamăgi, ci de a-l liniști cu oglindirea "fetei morganei" unei

coșului guvernamentale ulterioare, temeinic pregătite pentru momentul cel mai potrivit când nemții se vor fi ocolit cu privire la poziția României, iar turcii se vor fi declarat războiul ceea ce numai să deschidă frontul bulgăresc, lui Stănculescu rămas întipărită în memorie următoarele clișee principale: conducătorul revenise de pe front extenuat, demoralizat, zdrobit în credința dreptății țării sale de rezistență și dispus să se înțeleagă cu Maniu-Brătianu asupra capitulării, nu chiar imediate, dar în scurt timp și anume când va fi terminat evacuarea Moldovei, retras toată armata noastră în ordine pe linia Nămlăoasa-Galați, reușit să-i oprească pe sovietici pe această linie, verificat reputația nemților de a ne furniza blindate și avioane și obținut la Cairo minimul de condiții relative la neocuparea Munteniei și Olteniei, cu speranța că până atunci turcii vor fi intrat în război, în care caz le-ar oferi lor debarcarea în Dobrogea garantându-le securitatea absolută a operației sincronizate cu întoarcerea armelor noastre. În această dispoziție se culcase seara lăsându-l pe Ică să continue confăturile, concluziile menționate fiind creșe numai de ei și datorită în cea mai bună parte influenței acestuia din urmă - firește potrivit spuselor lui - care prin urmare se lăuda acum față de Mihai să-i fi îndeplinit voința susținând morțiș pe lângă Ionel și entourageul lui femenin și de militari intineri "aie-a sută teza d-lui președinte Maniu" (numit așa pentru prima oară de Ică Antonescu) pe care-l primise la rugămintea lui insistență după 24 ore și vorbise cu el până la sosirea mareșalului. Se înțeleșeseră așa de bine asupra fondului problemei președintelui care începuse prin a cere cu aceeași insistență să fi primit împreună cu Maniu-Brătianu de către mareșalul Antonescu cu precădere față de toți ceilalți oameni politici și înainte de întrunirea Consiliului de Miniștri de sub președinția acestuia convocată dimineața pe la orele 11, la Băneș, a renunțat până la urmă la această cerere convenind cu Ică, că era preferabil să-i delega pe Mihalea și Bebe Brătianu să urmărească dezbaterile acestuia și să păstreze contactul cu conducerea guvernului, urmând ca audiența colectivă cerută să fie ținută până la terminarea acestora și să aibă loc întru stabilirea concluziilor finale înainte de întoarcerea Conducătorului pe front. Dimineața, analizează situația mai favorabilă a frontului în ultimele 24 ore

(oprirea înaintării săgeților și reducerea pungilor principale de pe văile Siretului și Moldovei, degajarea Romanului prin câteva mici cîceniri masive de blindate cu pierderi grele în rîndurile celor sovietici la Halstani și Sîrunga, iar pe tot restul frontului imperceptibile schimbări ale traseului) făcuse în consfățirea mixtă romîno-germană, între orele 9-12, înaintea de ședința Consiliului de Miniștri salină cu un curs și asigurările Misiunii Germane despre sosirea unei divizii S.S., schimbaseră din nou simțitor starea de spirit a acestuia de manifestă că expunerea lui a situației militare și dezbateres ei în sinul guvernului se soldaseră cu acceptarea discuției în ședințele următoare a punctelor planului ce-i propusese, care erau aceleași pe care le-a pomenit în cele ce preced, minus partea externă pe care Antonescu su continuat pînă la sfîrșit s-o tănuisese colaboratorilor lor guvernamentali. Sănătescu l-a întrebat pe vicepreședinte dacă știa despre ce fel de nouă divizie era vorba, la care acesta a răspuns: "una de șoc cu efective duble față de cele ale Wehrmachtului staționată actualmente la Budapesta și care urma să fie mutată săptămîna viitoare la Focșani". Sănătescu a remarcat atunci că acesta dovedea că Marele Cartier German preconiza scurtarea cît mai grabnică a frontului pe linia cea mai strîictă fiind probabil îngrijorat pentru securitatea regiunii petrolifere ce nu se putea spăra la Ploiești, după care Mihai a comis imprudența de a reflecta că nu împărtășește concepția lui Ion Antonescu cum că vor fi mai favorabile condițiile de întărire a armelor cu frontul la Mămolosea, cîci cu cît se apropia de Ploiești-București, cu atît mai multe forțe germane se vor afla în vecinătatea imediată a acestor orașe iar sosirea acelei divizii S.S. schimba din nou în defavoarea lor raportul între forțele fraților de armă. Au perceput toți patru acum că Ion Antonescu a înțeles mai mult ce oficial cît de seriosă era deviza lui Mihai de a impune guvernului capitularea imediată. Știrea îi studiasse bine toate reflexele în decursul multiplelor sale negocieri și-i descoperise de mult fiura măptii - ochii lui instabili ce-i trădeau toate blefurile; acum ei săltau ca acul unui supermetru în clipe influxului unui curent puternic. - "Dl. general se va pute

lăcuri mai bine asupra chestiunilor militare discoră la cina Mareșalului, la care era poftit acesta preferind pentru moment să informeze pe Mihai și Elena despre situația frontului prin Mareșalul Gurții iar despre cea politică chiar zilnic dacă se va simți nevoia prin Stroeș "pentru a nu da naștilor impresii că am considerat evenimentele atât de grave". Ioniția a interzis să detașarea corpului 8.3. destinat pacii Budapestei mai dovedea că naștii nu dispunea de alte divizii blindate mai apropiate de România și i-ar fi angajat o discuție pe subiectul oportunității răsturnării alianțelor înainte de sosirea celei unități, dacă Stroeș n-ar fi oprit-o din prudență prin întrebarea dacă mareșalul Antonescu intenționa să stea la Buzov până la terminarea consfățuirilor guvernului, după ce de casual facit Ioă nu a părut să fi simțit ce urmărea, așa că i-a răspuns că mareșalul nu mai părea grăbit să se întoarcă pe front, vrind în orice caz să încheie înainte de plecare punerea la punct a tuturor problemelor interne decurgând din planul spărării teritoriului și sperând că până la sfârșitul săptămânii va fi primit și un răspuns clar de la Garmociu și alul de la Hitler la cererea de a ne trimite imediat câte o sută de bombardiere, Stuka și avioane de vânătoare; intrucit Flugwaffe avea în România stocuri imense de bombe și proiectile seriene nefolosibile din lipsa aparatelor, Mihai a exclamat atunci iarăși cam imprudent "Pecă spuseși la sosire că ni-a răspuns pozitiv la invitația mea de a veni ca să discutăm toate chestiunile împreună?!" la care Ioă Antonescu a replicat: "Da, da, va veni la sfârșitul tuturor discuțiilor săptămânii pentru a comunica oficial concluziile lor și planul spărării, de preferință chiar înainte de plecare, adică în cursul zilei de duminică, dat fiind că în seară vrea să decoleze pentru a petrece noaptea spre luni pe front, ca să nu lipsească a porni săptămîna viitoare scintizat și odihnit în seri de zi în mijlocul armatei". Killinger socotind că era momentul ca Mihai și Elena să participe mai activ la politica țării, cum oînd spărarea teritoriului ei cerea ca toate forțele și energiile națiunii să se unescă în jurul Coronei care nu trebuia să eludeze răspunderea sa. A venit deor să-i comunice capului statului, ce notărise în urma consultării nu numai a tuturor membrilor guvernului ci și a tuturor politicienilor mai mult sau mai puțin

responsabili de "destinele neamului" ce numai o parte putea pretinde că-l reprezenta prin trecutele sufragii ale alegătorilor.-

Stroescu a afirmat chiar dacă practic consultarea lui Mihai nu ar implica necesarmente modificarea planurilor lui Ion Antonescu, gestul de a i se supune înainte ca ele să fi devenit nealterabile se impunea măcar din deferență și curtoazie.-

Mihai, mulțumit de intervenția lui Stroescu, a adăugat: "Poți să-i spui că eu nu am nici o intenție să-l bat la cap cu considerente formaliste principale de felul celor ce vi le-au debitat din nou șefii opoziției democratice, ei vreau să putem vedea împreună ce trebuie învederat sau întreprins dacă răspunsurile de la Istanbul și O.K.W vor fi negative iar frontul va ajunge pe Carpați: nu pot lăsa evacuarea palatului și Peleşului și tuturor celorlalte bunuri mobile să târăgănese până în ultima clipă. "Incesfărul" ar trebui trimis la Istanbul eventual cu olt poate duce din tezaurul Băncii Naționale dacă riscul căderii asupra minelor, submarinelor și avioanelor aliate nu-i prea mare. Toate aceste chestiuni merită câteva ore de discuții serioase". Ioanițiu adăugă că o întrevvedere preliminară la începutul sau mijlocul săptămânii, pentru elucidarea măsurilor practice ce ar urma să fie luate, nu excludea cea de la sfârșitul ei pentru facerea punctului situației militare și politice.-

Sănătescu în loc să lase pe Ion Antonescu să răspundă la cele discutate, a intervenit spunând: "Lăsați că am să-i vorbesc eu diseară și vom lua toate măsurile în vederea lămuririi acestei chestiuni".-

Mihai nu a fost însă deloc satisfăcut nici de perspectiva angajamentului dintre cei doi oameni, nici de cele aflate de la Ion Antonescu, spunând: "M-am înțeles în ce constă rezultatul satisfăcător a primelor consfătuiri".-

După plecarea lui Ion Antonescu, au început discuțiile cu Grigore Niculescu Buzeghi ca să medieze perfectarea înțelegerii fără noi complicate "pertractări" cu Maniu care era cel mai înconjurat de observatori de toate categoriile.

sau atunci Titel să-l reprezinte pe acesta pentru încheierea acordului cât mai grabnic, profitându-se de prilejul întâlnirii ce aveau deja programată pentru seara, ea să fie imputernicit în acest scop. Aldea a renunțat atunci, mai mult la intenția omoradului său de carieră decât a celor civili, că însuși faptul că Maniu și Buzzești nu le veniseră în gând să simplifice soluționarea rapidă a problemei, folosindu-se de numeroasele ocazii ce li se oferiseră și oferese în zilele trecute și următoare de contacte ale acelor ce se întâlneau cu ei și cu Pătrășcanu, dovedea că proprietarul prefera formula guvernului regal de militari și tehnicieni, la care Sănătescu înțelegând că Aldea dorea să-i sondese intențiile și eventuala conveniență iar celor de la curtea regală să le detecteze reșepțiile, astfel cum avea să explice ieșirea sa la întoarcere - s-a răstît la Buzzești "ascultă aici, domnule, și te rogă-l spui d. lui Maniu, din partea regelui, pe care eu îl reprezint ca mareșal al curții să-și respecte cuvântul și să ducă imediat la bun sfârșit afacerea asta, ce a târâgânat-o destul, forțând guvernul mine, adică astăzi și transmitându-i lista până dimineață, căci altfel nu trimit Alișilor nici o telegramă, iar pe mine să nu contactați pentru expediente de dvs. politicieniste de guvernare de formulă schiopă, ca să se știe..." -

Pătrășcanu a exclamat simbind: "Bravo generale, așa îmi place să te aud vorbind!" dar Stîrcea a interjectat: "Nuai amenințarea cu netrimiteră telegramă trebuia omisă din omagiu, căci altfel nu vom avea nici guvern nici lovituri!" Aldea și mai ales Buzzești nu păreau de loc mulțumiți cu atitudinea acestuia, așa că Stîrcea a profitat de prilej și de faptul că nu știa realmente încă și când îl va mai întâlni pe Spătaru înainte de pornirea telegramă ca să-l roage pe Pătrășcanu să-i comunice urgent din partea sa să se asigure de existența aparatului de imprimat plăci de gramfon și de mobilizarea manipulantului specialist al acestuia și să nu cunva să abandoneze pregătirea a tot ce trebuia prevăzut pentru scoaterea din casa nouă și ascunderea sub pază sigură a sabilor Antonești, întrucât nu aveau încă nici un rezultat definitiv de la Buzzești pentru aceste probleme. Acesta a vrut din nou să explodeze, dar Stîrcea i-a ripostat că-i va fi foarte recunoscător la ora a. de a-l scuti de niște treburi la care se angajase fără suficiente garanții de a le putea duce la îndeplinire în optime condiții, așa că nu avea nici un sens să se invedereze aspectul

lor sub unghiul prestigiului partinic ei doar sub așel al felosului
preștic al cauzei. Au plecat pe rând, întâi Pătrășcanu, apoi Alden
cu Buzel apucând-o în sens invers spre cele două ieșiri din strada
scurtă și curbă de minune pentru operații conspirative, iar ultimii
Sănătescu cu Stărescu tot pe jos spre palat pe căi coșite, intrând
pe la Batalion și, găsim încă la orele trei lumină la geamul al-
bastru al biroului regal din Casa Nouă, au intrat și povestit celor
doi prieteni aflați încă îmbrăcați în operații de radio-ascultare
tot ce aveau ca vești inedite, dar abia după ce-l cunosseră pe se-
cretarul efectiv și oficial al lui Mihai pentru prima lui greșală
de acest gen de când aduce prețioase servicii de curier și șofer
complotist, comunicase lui Dăncăianu căedința plenară avea loc la
Săfian în Noșilor 103, așa că așteptaseră probabil mult și degeaba,
sau cum sperau în orice caz Spătaru și poate că nici unul nu s-a
dus acolo pentru că locul era deja prea umblat. Dealtfel, toată
marșea aceea de 22 august 1944 avea să fie o zi de ghinion. În pri-
mul rând mareșelul Antonescu și-a anunțat și contramandat de patru
ori sosirea la raportul regelui pentru a nu veni deloc până la urmă,
cerind amânarea lui pe miercuri dimineața și deranjându-se astfel
tot programul celorlalte primiri. Atât din această cauză cât și
aceea că fusese mobilizat de Maniu la Băgrov în vederea ofensivei
generale a operației, Mihalsche nu a putut veni în cursul zilei, ci
a fost adus de Stărescu și Buzoști abia la orele 19 la Casa Nouă
unde au fost primiți de Mihai în lipsa lui Sănătescu și Ioanițiu
într-o audiență care a ținut exact 30 de minute în loc să fie lungă
și fructuoasă cu reținerea la cină. Mihalsche și-a expus punctul
de vedere asupra problemei mari a zilei după o diplomatică punere
în subiect făcută clar de Buzoști, pentru a-i scuti pe subii inter-
locutori de preliminarii digresioniste inutile de a-și da cu părerea
despre "mijloacele cele mai remarcabile pentru salvarea țării din
situația catastrofală în care se afla". Acestea erau exact urătorul
puterile anglo saxone nu vor rămâne aliate cu bolșevicii decât până
la doborârea Germaniei, poate nici măcar până atunci; se vor certa
fie înainte de armistițiu cu aceasta, fie după capitularea ei pe
condițiile păcii și deci vor profita de înarmarea lor totală pentru
a lichida și Rusia cu sau fără participarea germană; capitularea
noastră în condițiile actuale, fără prezența unor trupe de ocupație
anglo-americane, ar echivala cu decapitarea supra-structurii statului
pe care se pierde-o total ca la Ratin rămânând fără conducători,
cadre civile și militare și intelectuali pentru câteva generații

tocmai c-un an sau doi înainte de "prăbușirea Rusiei". În consecință, nu exista nici o altă soluție decât continuarea luptei în retragere către Apus unde trebuia să se evacueze toți oștii și toate lucrurile de valoare, ca să poată reveni și reînălța Statul în granițele României Mari când rușii vor fi scoși din Balcani și Europa centrală, respinși în granițele lor. Regele a răspuns, nelăsându-l să-și termine expunerea, că nici Antonescii nu preconizau rezistența de această manieră extremă și drastică, ci numai pînă la primirea unor condiții ceva mai favorabile decât cele oferite și cu speranța deșertă că, resistind încă puțin, turcii vor intra în război deschisînd ei un front inter-aliat balcanic căruiu ne-am reîntîlni atunci ajungînd astfel la prezența forțelor anglo-americane și turce pe lângă cele sovietice pe teritoriul nostru. Mihaleche a spus atunci un lucru foarte interesant: nu știa care era liabajul ce-l țineau Antonescii față de rege și nici scopul acestuia, dar cu el vorbeau altfel și anume învederînd problema exact așa cum ne-o arătase. Regele a răspuns că, în aceste condițiuni, nu înțelegea cum Maniu putuse și mai persista să-l delege pe vicepreședinte al P.N.R. a trata cu conducerea guvernului în numele său problema ieșirii României din război tocmai cu scopul de a-l convinge să o efectueze cît mai neîntîrziat acceptînd condițiile aliaților, cînd d-lui era adeptul alianței cu Reichul pînă la capăt și prin urmare la antipodal convingerilor șefilor B.P.D. al tezei lor și, ceea ce era mai grav, al angajamentelor pe care le luaseră față de Aliați. Busești făcuse oare sperate regelui ca să nu menționeze ultimul punct, dar Mihai nu ținuse cont de ele fiindcă Maniu menționase în trecut în ajun că Mihaleche fusese informat, consultat și acceptase în cele din urmă răspunsul "pozitiv" din 9 august către Stirbey-Vigoianu. Mihaleche a explicat că nici atunci nu fusese de acord dar se supusese, cum se supunea și acum, fiindcă autoritatea D-lui Maniu îi dăduse majoritatea voturilor biroului partidului și că aceeași situație era la liberali, astfel încît nu înțelegea să creione, în actualele împrejurări cînd, în lipsa unei vieți politice normale, nici țara nici membrii partidelor nu puteau fi consultați, disensiuni în siml acestor și al B.P.D. atît de greu înjghebat și funcționînd numai pe baza marelui prestigiu de care se bucurau persoanele care reprezentau părțile lui competente. Stîrcea l-a întrebat atunci dacă crede că-n cazul consultărilor în chestiune, organele conducătoare ale celor patru partide democratice unite ar suferi schimbări

de natură a produce și aceea a politicii externe a blocului în sensul că democrația română să se alinieze cu regimurile totalitare ale Statelor agresoare contra celor democratice, la care a răspuns că pe problema sovietică s-ar manifesta desigur aceeași atitudine ca în parlamentul finlandez unde unanimitatea democraților națiunii votaseră și votau pentru politica Mareșalului Mannerheim ceea ce nu împiedeca partidele democratice a fi solidare cu Puterile democratice contra celor totalitare agresoare. I s-a răspuns că, cu toate acestea, Mannerheim în acord cu parlamentul finlandez dusesse și ducea o altă politică externă decât Antonescu drept care Finlanda nu aderase la Pactul Anti-Komintern, nu încheiasse nici un tratat politic, militar sau economic cu Reichul hitlerist și nu se afla de fapt în război cu U.S., astfel încât aceasta nu-i invadea acum Carelia când ar putea fi bine s-o facă, înțelegând să-și rezolve problema diferendului teritorial asupra acesteia pe cale pașnică la încheierea păcii generale. Mihailache a răspuns că situația geografică diferită a României nu i-ar fi permis să ducă aceeași politică față de Soviets, la care i s-a replicat că-n acest caz d-sa se situa pe exact aceeași linie politică externă ca și Horia Sima. Busești, văzând cum Mihailache se-nroșise pregătindu-se a răspunde, a intervenit rapid spunând: "Dl.vice-președinte se referise la situația actuală, nu la momentul când sa fi putut evita războiul cu U.S." Congestionat de emoție și de ciudă, Mihailache a dat doar din cap, afirmativ. Regele a schimbat subiectul spunând: "Eu sînt absolut de acord cu politica externă și internă a M.B.D. condus de Dl. Maniu și-a conștiință vă rog foarte insistent să ne ajutați s-l convinge pe I. Antonescu să adopte punctul nostru de vedere pe care îl cunoașteți: orice întârziere pusă-n aplicarea angajamentului luat față de Aliați de a ieși din război alături de Axă ar avea consecințe nefaste pentru țară". Mihailache i-a răspuns că socotise de datorie sa să-l prevină că răsturnarea aliaților fără ajutor terestru anglo-american ar fi un act foarte riscant, iar împotriva voinței lui I. Antonescu unul sortit eșecului și că cei ce vor lua răspunderea lui vor pierde tot prestigiul lor în opinia majorității națiunii. Regele i-a răspuns: "Eu cred că aveți dreptate, dar dacă ar fi așa cum spuneți, n-ar fi decât un motiv în plus ca să-l determinați pe Antonescu să efectueze actul și vă rog foarte mult să spuneți și în această privință, hotărîrii majorității factorilor politici responsabili care nu se tem a lua față de națiune și de istorie această grea răspundere". La aceste cuvinte vice-

pregedintele țărănist l-a asigurat cu o voce plângărească că va face cum i se cerea, dar contra convingerilor sale. Regele s-a sculat și întinzându-i mina a spus: "Vă rog să vă grăbiți și sper că intervenția Dvs., care aveți o mare influență asupra Antonescilor, va fi încununată de succes". După plecarea lui Mihailache împreună cu Busești a plecat și Ioaniția pentru a-l aduce pe gen. Niculescu împreună cu omonimul lui civil, culegându-i de pe stradă-n cartierul dintre Pregedinție și Comanduirea Pieții unde aveau întâlnire ca să ajungă la Casa nouă la 21,30. Abia așezați în jurul regelui în salonaș, sâsind Niculescu și întrebând de rege plin de vervă dacă Dămăcianu îl pusese perfect în temă și cum vedea el-lui desfășurarea acțiunii în capitală prin prisma ochelariilor Comandantului Pieții, pe concursul prețios al căruia se baza tot planul operativ intern, a răspuns textual: "Sire, mă cunoașteți de multă vreme ca vechi slujitor devotat al Coroanei și ca care-și cîntărește cuvintele, mai cu seamă cînd e cheșat la raportul regelui. Cunosc problema, sînt pus perfect în temă și știu ce am de făcut și ce voi face fără săvîrșire la ordinul șefului suprem al armatei, dar datoria mea este să vă previn pe Măria Ta că n-a sosit încă momentul pentru acțiune. Este mult prea devreme și acum am merge la un eșec sigur. Antonescu I. este hotărît să acționeze imediat ce va putea, dar nu acum cînd neștii nu au suferit încă nici o pierdere și sînt încă mult mai puternici decît noi. El cunoaște exact situația și primejdia și de aceea mai așteaptă și aștepta un moment mai favorabil care va sosi în curînd. Trebuie să mai avem puțină răbdare și atunci nu va fi nevoie să mai luăm și riscul inutil de a răsturna regimul și guvernul care număra mulți aderenți și simpatizanți. Generalii orbiți de ura personală contra lui Antonescu vor să precipite acțiunea pentru a nu-l lăsa s-o întreprindă el și de aceea vă sfătuiesc contra intereselor Coroanei să o pornescă pretimpuriu aruncîndu-ne pe toți într-un dezastru. Regele i-a demonstrat că opoziția lui la plan era tirnică deoarece hotărîrea imuabilă fusese lăsată încă-n 9 august și anunțată categoric Aliatilor cerîndu-li-se Sovietelor ofensiva generală de-a lungul întregului front exact așa cum aveau s-o efectueze în 18, că nu numai generalii anti-antonescieni ci și toți "comandanții mari activi, inițiați și participanți la acțiune" garantau succesul ei deplin și că numai I. Antonescu i se opunea, nu de frica neștilor, ci a rușilor, astfel încît nu aștepta nici un moment prielnic, ci niște condiții politice și militare externe atît de aiuristice încît n-ar ieși niciodată din alianța germană

dacă ar fi să se aştepte îndeplinirea lor. Întrebându-l pe general dacă poate conta pe el pentru a-i răsturna la nevoie şi pe Antoneşti: restul fiind treaba dăminei de generali care aşteptau cu răbdare ordinul de zi către armată prin care vor porni acţiunea" generalul a început să plângă şi din cap spuse: "Nu ştiam că atîta generali activi sînt iniţiaţi şi nu temeam de sciziuni în armată - şi aşa va fi o treabă grea dar totuşi mai uşoară decît nu am fi ştiut la ce să ne aşteptăm din partea lor - cît despre mine, Sire, ştiţi că vă puteţi încrede totdeauna..... în neţărmărită mea fidelitate faţă de Corcană ... şi persoana Dvs."

După plecarea generalului Niculescu urma să aibă loc şedinţa ce fusese fixată la miezul nopţii cînd toţi ar fi în măsură a sosi, deoarece Sănătescu avea una pînă la ora aceea cu Bacoviţă, Dragomir, Creţulescu, Potopescu şi alţi generali de ai lui şi se-amărcinase să-l aducă pe Mihail. Astfel la ora 11 şi ceva în biroul regelui începînd discuţiile, s-a aflat că Maniu se interesea la Snagov fără să lase vorba despre sine, ora şi locul întîlnirii anunţate de Buzescu. Foarte plictisit de a nu avea nici un argument valabil pentru a scuza indolenţa culpabilă a patronului său oficios, Buzescu a luat vina acestei noi întîrzieri de 24 ore a forma guvernul B.P.D. asupra sa: el insistase pe lingă Maniu în numele regelui aşa cum îl rugase asară Sănătescu înainte de sosirea D-lui Pătrăşcanu, în primul rînd asupra coordonării ofensivei generale a opoziţiei contra Antoneştilor pentru a-i convinge să accepte teza ei, deoarece aceasta era acum problema cea mai urgentă din moment ce se hotărîse să se anunţe la ora 11 pentru duminică 11 fix. Buzescu a promis să rezolve problema mîine, cel tîrziu joi cînd va veni singur în capitală, căci pînă atunci va fi reuşit fără-ndoială a-l vedea personal pe Ion Antonescu căruia ceruse audienţa telefonică chiar azi duminică dar primise încă un răspuns evaziv, drept care se hotărîse a pleca din nou la Snagov pentru a aranja personal cu Ion audienţa colectivă cu dl.Brătianu pentru şine sau poimîne ca ultim termen. I s-a obiectat pe loc că-a cazul în care va fi primit abia joi seara pe insulă, nu va veni decît vineri la Bucureşti şi cum nu era sigur că d-lui va putea forma definitiv guvernul într-o singură şedinţă, dat fiind că avea marota să nu decidă nimic înainte de 24 ore de meditaţii asupra hotărîtii, înseamnă că nu se va primi lista decît în ajunul leviturii cînd cine ştie ce alte probleme mai urgente vor trebui rezolvate cu precădere. Atunci Buzescu i-a făgăduit regelui că va

incerca să afle personal care era mandatarul definitiv stabilit, deoarece nu credea că mai mult decât un sfert din mandate rămăseseră în balotaj. Recunoștea în fine și el că lentoarea deosebită cu care Maniu și Brătianu trataseră chestiunea alegerii guvernului provenea din preferința lor pentru înfăptuirea actului de către Antonescu sau Sănătescu, iar în ultimul timp și din cauza grutăților de a împăca rivalitățile interne între numeroșii pretendenți la posturi ministeriale. În acest timp a sosit și Sănătescu fără Mihail care se scusa prin el că nu va putea veni având alte treburi importante de lichidat, dar anunțând că prezența sa nu era necesară întrucât pusese totul la punct cu Dăncianu care va sosi mai târziu cu toate situațiile și datele necesare pentru telegramă. Trecuse de ora 24 și încă nu se știa dacă Aldea va veni sau nu.

În prezența lui Buzzești și Pătrășcanu, Sănătescu a raportat regelui primele știri, ce le aflase de la Bacoviță, ale consfătuirilor snagovene care debutaseră către sfârșitul după-amiezii și menințau pe toți participanții să țină toată noaptea, de această dată cu asistență efectivă a d-lor Nitărăscu, George Brătianu, Mihalache, Bebe Brătianu și alți câțiva foști miniștri antonescieni și carliști. Pe coridoarele palatului insular ca și prin egalioanele departamentale de pe malul opus se revenea că audiențele preliminare ale ambilor Antonești fuseseră furtunoase iar atmosfera dezbaterilor Consiliului de Miniștri egualmente încărcată de electricitate și prevestitoare de grave hotărâri. Tensiunea maximă se înregistrase toată ziua printre grangurii misiunilor aliante, nemulțumiți și mai ales neliniștiți de a nu-și fi putut băga aici nici o antenă națională, directă sau sigură pe insulă, iar agitația câștigase firește și toate celelalte oficialități indigene din jurul lacului. Nu mai avea nici o reticiență de a se drumul telegramelor în atmosfera de aici: totul consta de acum în a se redacta cât mai clar, iar aline trebuia să se dea actul general nu contra guvernului, ci a opoziției pentru formația guvernului.

Cam la acest stadiu al conversației sosi Bivolac cu-a plin pentru Ștircea lăsat de Aldea: nu putea veni din Ultenița, decât așine pe la amiază și aștepta la el acasă să fie chemat.

La ora 1 Ioanid a plecat după Dăncianu și a revenit cu el după un sfert de oră. Regele se așteptase ca să vină cu-a port-hart plin de hărți, planșe și planuri de bătălie, spre a-și putea face o imagine mai plastică a concomitenței operațiilor pe diversele lor teatre, dar d-lui nu adusese decât prin bunăvoință câteva fișuici acoperite cu notițe dese, scrise mărunt de așine lui Dăncianu a făcut o descriere magistrală - clară, pe înțelesul

civililor și cu toate cifrele și datele relative la efectivele noastre și germane și amplasamentul lor și a întregului plan de acțiune, urmind apoi după plecarea lui Pătrășcanu să-l mai completeze pentru satisfacerea curiozității regelui cu explicații suplimentare mai amănunțite asupra mișcărilor planuite în diverse sectoare ale frontului precum și-a rama și împrejurimile capitalei, Sănătescu mai adăugind și lămurind unele puncte privitoare la problemele strategiei de ansamblu ce trebuia să țină cont de cea sovietică generală. Se înțelege deci că planul general nu data de azi sau ieri și nici de o săptămână, ci era opera unei luni, și nu ale unui singur creier, ci ale celui colectiv de cel puțin șase capete și care poate să fi fost cu mult mai numeros. Cei șase stâlpi ai planului, sau mai degrabă ai tuturor planurilor succesive propriu zise ce s-au suprapus mai mult sau mai puțin până la forma lui finală, au fost după cum reiese și Bazești au putut judeca și afla din chiar gura lor, generalii: Mihail - Sănătescu - Aldea plus Dămăcianu - Dragonair - Spătaru. Rolul lui Dragonair s-a limitat exclusiv la problema frontului în sensul celor menționate anterior, lucrările și activitatea lui fiind unanim socotite de colegi extrem de valoroase contribuții. Sănătescu datorită prestigiului ce i-l conferau atât înaltele demnități și funcțiuni pe care le ocupa la curtea regală cât și primul rang în ordinea vechimei după Ion Antonescu în cadrele active ale armatei și mulțumită relațiilor sale de prietenie cu acesta, cu Ministrul de Război și cu comandantul efectiv al armatei noastre de pe front și înăfrăit grație raporturilor excelente ce le cultiva cu toți generalii activi dar și de rezervă iar nu mai puțin a popularității mari de care se bucura în tot corpul ofițeresc, în sânul armatei, a fost popularizatorul forțelor ce s-au aliat Coroanei înainte de astăzi, dar și al informațiilor atrase de magnetismul ei asupra armatei, ducând o activitate prețioasă în stabilirea legăturilor cu comandanții ei, încheierea alianțelor cu o bună parte dintre d-lex și înțelegerilor cu aceștia; deci una de politico-diplomatică militară mai ales de concepție strategică și mai ales tactică, operative. Colaboratorii lui au fost în ordinea cronologică: generalii Răduanu, Petrescu, Crețulescu, Racoviță, Iosif Teodorescu, Constantin Niculescu și Vasiliu-Bîscanu, iar acei pe care regele i-a menționat drept factori pe care putea conta cu certitudine, intrucât îi contactase asigurându-se de tot concursul lor în clipa în care șeful suprem va apela la ei, sînt: Avramescu, Arbore (din guvern), Carlaonț (acela dintre cei doi frați, amîndoi generali,

care a fost condamnat în procesul țărănist de la Orlovă în 1948 și al cărui prenume îmi scapă), Cassian, Ciupercă, Cereșă, Dragalina, Dumitrescu, Origorescu (fiul lui Erenia), Lovescu, Manafu, Mardare, Mociulachi, Negulescu, Teterian, Prestorion și alții. Sănătescu socotea periculoși pentru țesa regala - opoziționistă pe generalii Corneliu Dumitrescu, Radu Ghemghel, Macici și pe cei de origine etnică germană, Flepe, Schmidt, iar printre cei foarte numeroși și nesiguri pe Hozin. "Compresorul" comitetului militar a devenit din clipa sosirii, indiscutabil - Spătar dar natural că, în situația sa cu totul specială și deosebită unică printre ofițeri, fiind nici activ, nici de rezervă, nu avea posibilitatea de mișcare, contacte, relații, întâlniri și procurări de informații, date, cifre, situații și planuri militare decât în cadrul comitetului și în măsură destul de îngreunată la început și din ce în ce mai liberă spre sfârșit în care ceilalți membri ai acestuia i le furnisau pentru nevoile studiului problemei puse pe tapet, care cădea în sectorul operativ al capitalei, sau i le destăinuiau în funcție de discuțiile din sinele acestuia, asupra problemelor generale și particulare ale celorlalte sectoare. Sursele de informații de la M.A.N. și M.St.M. precum și de la unități erau în mâinile lui Sănătescu, așa cum cele de la Președinție, Externe și Legații parveneau prin Iași și București, astfel încât nu numai Spătarul ci chiar și Mihail depindeau, pentru obținerea hîrțogurilor din arhivele militare respective, de Sănătescu.

Lui Spătaru, Sănătescu nu-i dădea nimic iar lui Mihail ceea ce privea sectorul lui restrîns, așa că nu a putut da randamentul și juca rolul pe care l-ar fi dat și respectiv judecat dacă-n sinele comitetului n-ar fi fost tratat ca pătrășcanu în acel al B.P.D. Cum și-a dat însă repede seama de maniera în care putea să reducă acest handicap cel puțin în mîntirea informațiilor ce-l interesau, s-a împrietenit rapid cu Dămăcianu care, fiind mult mai dinamic și activ decât Sănătescu, profita mult mai mult decât acesta de poziția cheie ce o deținea în domeniul informativ militar și astfel a ajuns în scurt timp la o situație oarecum comparabilă cu a lui Stîrcea în raporturile sale politice cu București lucrînd efectiv în toate chestiunile cîot la cîot cu Dămăcianu și fiindu-i mult mai folositor decât era Stîrcea lui București, astfel încît pînă la urmă și Mihail și-a dat seama de valoarea excepțională a contribuției tehnice-mului militar comunist și l-a introdus în toate secretele

sale adoptându-l ca al treilea partener în statul major militar al taberei opoziționiste. Merită adăugate neîncrederea în special a lui Sănătescu față de Ciucu, înverșinată din propunerile lui relative la trimiterea unor emisari dincolo de front. Aceasta însă se atenuase deja substanțial când la sfârșitul lui iunie acesta abandonase tendințele și mai ales temele sale centrifugale, dându-și seama că practic nu aveau șorți de a fi acceptate de majoritate și realizându-se în consecință planului ei. Dăimându-se pînă atunci temerea că Ciucu ar avea tainice legături radiofonice cu I.C.S. de simplu spionaj menit a contracara și sabota o acțiune salvatoare cel puțin vremelnic a regimului social din țară, dar Dămăcianu a contribuit mai mult la anihilarea acestor suspiciuni, punându-se chesap pentru faptul că acesta era de perfectă bună credință în colaborarea sa cu B.P.D. și prin urmare, dacă ar dispune de mijloace de comunicație directă cu Sovietele, n-ar fi ezitat a le pune la dispoziție în loc să fi propus plecarea lui Aldea peste linii și a recurge la oficiile curții regale pentru comunicările cu Moscova pe calea marelui ocol ce-l constituia trecerea prin Cairo, așa că nu era nici un motiv a pune la îndoială sinceritatea afirmației lui că era lipsit de posibilitatea legăturilor directe cu I.C.S. Ulterior Dămăcianu n-a mai fost ținut să păstreze secrete față de Spătaru și din epoca în care planul a început să se concretizeze l-a făcut să beneficieze fără rezerve de toate informațiile de care dispunea, ceea ce explica de asemenea cum acesta și-a putut permite luxul să lipsească de la ședințele comitetului ținute la palat, întrucît nu se-ndoia că Dămăcianu nu-i va ascunde nimic din ceea ce discuta și hotăra în ele. Aceasta era însă "robotnicul" acțiunii pregătitoare militare, plin de inițiativă, de muncă neîncetată, de hotărîre rapidă și, mai presus de toate, de curaj calm și rece; un sef adevărat, admirabil din toate punctele de vedere și pe deasupra de o modestie aproape excesivă. El a simțit rapid cum le-a dibuit și Stîrcea pe loc, în Boanăreș aceleași calități, semnalîndu-le regelui și a știut să se înconjoare cu cei mai buni și activi dintre colaboratorii săi, așa că-n năptea ajunului neprevăzut al pornirii acțiunii, a găsit mai util să mai discute cu aceasta chestiuni de detalia decît să vină la palat pentru a-și expune planul hotărîrilor definitiv fixate și a redacta o telegramă simplă, scurtă și precisă ce avea toată-ncrederea că Dămăcianu va face ca și el.

După expunerea lui Dămăcianu și comentariile asupra

și s-a tras concluziile principale: că regele și guvernul nu vor avea prea multe șanse de a putea rămâne în capitală; că-n consecință trebuiau pregătite metode mijloacele de locomotie pentru evacuarea vremelnică probabilă; că Mihail trebuia să preia din prima clipă șefia M.St.M. și comanda directă personală a operațiunilor pentru salvarea capitalei, chiar în cazul când Antonescu ar accepta ultimatul; că interceptarea, respectiv întretărirea comunicațiilor telefonice dintre diferitele centre și unități germane era prima măsură-n ordine de urgență și importanță de executat, drept care Bidanu Bacotă trebuia imediat prevenit ca să elaboreze schema și să pregătască executarea ei pentru duminică orele 12 ca ultimă limită, când va trebui să fie aplicabilă în clipa semnelului ce-l va primi de la Mihail, desafectarea centralelor germane și cu brulajul eventual ale convorbirilor acelor autorități de Stat ce s-ar ispetrivi erinelor noului guvern, ora 11 fiind avansată cu un ceas pe considerentul invocat de Dămăcianu că trupa germană avea masa primului fixată la amiază; că palatul, având cele mai sigure adăposturi antiaeriene, va trebui folosit de conducerea acțiunii în locul Președinției în caz de raiduri grele germane de tip Varșovia - Rotterdam - Belgrad - chestiuni de mai mică importanță. După aceste discuții s-a trecut la stabilirea punctelor ce trebuiau să facă obiectul telegramei, ceea ce s-a terminat fără obstrucțiuni sau neînțelegeri într-un sfert de oră pe la 2,30 când a fost chemat Bivolac ca să-l reconducă pe Pătrășcanu decoreze Buzzești, Dămăcianu și Stircea au trecut la redactarea telegramei către Gretaianu. Prin aceasta i se cerea să retransmită imediat exact același text lui Stirbey sau Vișoiannu spre a fi comunicat pe loc celor trei reprezentanți ai Puterilor Aliate în numele regelui Mihai, și al lui Iuliu Maniu, Constantin I.C.Brătianu, Constantin T.Petrescu și Iacovă Pătrășcanu, reprezentanții B.P.D. Regele anunțând pornirea acțiunii, în vederea ieșirii României din război și semnării armistițiului cu cele trei puteri aliaste, în condițiile convenite la Cairo, pe ziua de duminică 27 August 1944 orele 12 și cerind: 1.- bombardarea simultană la acea oră a urastoarelor obiective: a.- tabăra militară germană conținând depozitul principal de armament și muniție al Wehrmachtului în regiunea Bucureștilor, aflătoare în păduricea drept-unghiulară de la Băneasa, delimitată la Est de șoseaua națională București - Floiești pe o lungime de 1,2 km. pornind de la latura sudică ce o formează liziera pădurii

pe o lățime de 1 km. la o distanță de 800 m. de cele două pileane ale postului de radio emisie București ce trebuia ferite cu orice preț intrucît scopul principal al bombardării oit mai intensive a taberei era asigurarea menținerii postului în mîinile noastre; b.- aerodroamele Băneasa și Zimnicea cu o densitate care să le facă nefolosibile; c.- idem pentru acele de la Apahida, Szolnok, Szeghed și Beograd; d.- podurile de peste Tisa de la Szolnok și Szeghed și acei peste Dunăre la Beograd; 2.- aterizarea celor două unități de șoc americană și britanică pe aerodromul Popești-Leordeni de gătînire și apărarea căruiă garantam. Se mențineau ca ultime obiective de bombardat și două noduri feroviare ungurești, iar ca adaus se stipula că reușita loviturii depinde de primirea celor două unități aeropurtate ce se cereau în consecință cu cea mai mare insistență. Dămăciuanu și Buzescu au trimis apoi pe Stîrcea cu telegrama la Snagov pentru ca Pichi să caute a o expedia, nu prin poștă, ci cu secretarul de legație Ciurea, unul dintre băieții siguri de la Cifru, care pleca tocmai cu trenul de dimineață în calitate de curier la Istanbul unde sosca la 3 și ceva după masă, deci cu o întîrziere mică față de telegraf și compensată de siguranța absolută și garanția nestîlcirii textului.

Dimineața - 23 August 1944 - după predarea telegramii și expedierea ei de către Pichi, la întoarcere Stîrcea a întîlnit pe lacul Snagov pe Davidescu Gheorghe care traversa lacul cu barca Externelor, venind de la conferința lui Mihai Antonescu ce durase toată noaptea pe insulă. În aceste împrejurări Gh.Davidescu i-a povestit că la conferință, demersurile lor și în special ale lui Rădărescu făcuseră salt mai mult/decît bine. Conducătorul nici nu-i mai primise deci pe Maniu și Dinu, fiind sîtul de intervențiile prea insistente ale lui Georges și Bebe Brătianu și de prea mare vîlvă ce o stîrniseră către sfîrșitul serii chiar și în oraș acele ale lui Guță pe lîngă toți membrii guvernului și participanții la Consiliul de Război, cu rezultatul alarmării cu totul fatide a misiunilor germane de svonurile rîspîndite ca focul din cauza indiscreției a cine știu ce gură slobodă despre posibilitatea unei remanieri a guvernului cu Vice-Președinția și Externele atribuite lui Rădărescu, ba poate chiar schimbarea aceluia sub președinția acestuia. Așa dar pentru a-i liniști pe neași infirmînd categoric orice intenție de a ceda puterea, I. Antonescu și Ioă se apăraseră mai dîr și vehement ca oricînd, susținînd mai departe în modul cel mai drastic atitudinea și teza lor oficial cunoscută. Ceea ce-i

Întărea convingerea lui Davidescu că Antonesciii erau realmente decizi să continue rezistența dincolo de munți, chiar și în cazul foarte probabil al neintervenției turce, era destăinuirea ce i-o făcuse Ioă tocmai la despărțirea lor că I. Antonescu părea să se gîndescă, pentru a se sustrage altor apeluri inoportune menite s-l devia de pe calea ce și-a trasat-o definitiv, a decola chiar azi spre front, după ce i-ar fi primit pe Hansen, Gertenberg, Clodius și Killinger în cursul dimineții pentru s-i liniști, a le reconfirma deslașit planurile sale defensive dar și cererile redresate Fûhrerului cu avertismentul ca să nu împingă la extremă abandonarea Romîniei dacă ținea ca ea să continue lupta "alături de Reich" și după ce le-ar fi dat ultimele dispoziții într-o conferință scurtă mixtă, limitată numai la miniștri și comandanții militari pe care aceștea îi privea direct, ce s-ar intruni probabil spre sfîrșitul dimineții fie la începutul după amiezii, în care caz nu s-ar mai întoarce la Snagov.

Davidescu întrebă de Stîrcea privitor la părerea dacă I. Antonescu ar fi susceptibil să plece definitiv pe front măcar fără s-l informeze pe rege despre concluziile conferinței și proiectele sale strategice politice și militare, acesta a replicat: "După cum a refuzat să-i vadă pe cei doi moșnegi, e foarte posibil să va evita să seargă la palat, dacă într-adevăr intenționează să plece azi. Interzîndu-se la Casa Nouă, Stîrcea l-a trezit pe rege și i-a relatat succint și iute rezultatul esențial al excursiei sale la Snagov, detaliile urmînd în timp ce-și va face toaleta, înaintea căreia el i-a chemat trezindu-i pe Ioaniția și Sănătescu, iar Rivoș a fost trimis de Stîrcea să-l aducă discret pe Buzescu. Odată adunați s-a hotărît ca regele să-l trezească personal la telefon pe Ioă, cerîndu-i să vină la palat la 10 fix, pe motivul raportării rezultatului conferinței din ajun înainte de a pleca din nou la Snagov. Generalul Sănătescu a replicat că: "nu-i bine, nu-i abil să-l speri și alertăm cu nerăbdarea și nervozitatea noastră tocmai pe dînsul care e atât de bănuitor și nu-și poate închipui că nu știa chiar nimic despre dezbaterile de aseară; o să vedeți că nu va veni!", dar regele cu mîna peste difuzor și cu receptorul la ureche, i-a răspuns: "Nu uita că s-a amînat ieri de patru ori așa că e normal să-l chem azi cît mai de dimineață că să n mi repete figura!" și a avut dreptate căci Ioă nu s-a trezit c supărare. Suveranul a început așa: "Alo, mi se pare că te-ai trezit, îmi pare rău, căci trebuia să fii mort de oboseală

dacă v-ați culcat iar prea târziu; dar vroiam să te prind înainte de reînceperea dezbaterilor fiindcă nu ai venit cum era vorba ieri. Sînt curios să ştiu cum stăm..... înţelegi ... şi te rog să începi pe ziua de azi cu mine la sece fix ca să nu se repete situaţia de ieri". M. Antonescu prins pe "neşte" răspunsese la interstiţii: "Să trăiţi Majestate, da... dar nu-i nimic cam aşa, abia la 6 înţeleg, am înţeles Majestate sigur - la sece - a fost regretabilă excepţia -nici vorbă- nu voi lipsi, să trăiţi Sire!". Se cerea în orice caz să fie primit mai altfel decît de obicei, nu trebuia să părem alarmatî dar nici inconştienţi de gravitatea situaţiei iar regele ar face bine să-i dea de înţeles că a sosit momentul să se ţină în fine de toate veşnicile sale asigurări de lealitate faţă de Coroană, de credinţă şi devotament, să-şi dovedească nu numai voinţa dar şi capacitatea de a înfăptui un act, a juca un rol mare şi să nu ne decepţioneze speranţele şi chiar convingerile de totdeauna că tot numai el va fi omul providenţial care să salveze ţara la cotitura cea mare a istoriei ei întregi. Numai aşa i se putea trezi interesul de a căuta o altă soluţie a marii dileme decît cea adoptată de I. Antonescu. Era prea deştept ca să fie într-adevăr mulţumit cu aceasta şi ca să nu vadă limpede că s-ar angaja cu el pe calea legionarilor spre prăpastie către Apus şi că expediente intermediare nu mai aveau prea multe zile. Regele se tenea că ar putea să-l sperie; Ică se tenea de capitularea în sfîrşitul războiului fără prezenţa celorlalţi Aliaţi mai mult decît Mareşalul; aceasta era explicaţia subitei sale fidelităţi atît de mişcătoare faţă de acesta; de aceea băgase sume mari şi o pusese şi pe Mareşalcă să trimită fonduri de ale Patronajului şi bijuteriile acelea în Elveţia iar toată ofensiva sa diplomatică în Turcia nu era decît tot pe aceeaşi linie a justificării rezistenţei, căci era clar că, abandonînd Muntenia şi Oltenia în lupte de retragere peste munţi, în aşteptarea de a vedea ce vor face turcii, orice putinţă de a se rally frontului balcanic pe care accepta l-are deschide în Bulgaria, dacă se hotărâu să intervină, cădea baltă. Prin urmare el era mai decis decît I. Antonescu să fugă peste Carpaţi, Tisa, Dunăre, superioară şi Alpii. În tot cazul regele trebuia să-l determine pe M. Antonescu ca acesta să-l pregătească pe Mareşal să plece azi ori cînd pe front înainte de a fi venit la palat, deoarece plecarea sa ar fi compromis întreaga acţiune. Buseşti a răspuns cam jenat că nu crede că se va reuşi să fie atras I. Antonescu la

palat fără motive mai contundente decât dorința de a-l vedea personal, căci nu se putea pretinde că lăsase pe rege neinformant din moment ce Ică venise acum pentru a treia oară în audiență de oînd cu ofensiva rusă și conferința guvernamentală. De ce să se teamă el mai mult de sovietici decât regele oînd și-ar salva pielea numai în suita lui, chiar dacă ar fi să se producă răsturnarea monarhiei, dacă făcea el cesașe-i cereau Aliații, acoperit de Corcană și de B.P.D.

În acest timp sosind M. Antonescu, acesta a fost întâmpinat de Stîrcea și în timp ce-l conducea spre rege, M. Antonescu i-a comunicat că Ion Antonescu s-a hotărît să pună capăt unor pâlăvregeli și agitații inoportune și primejdioase plecînd săi-aline "la cartierul general pentru cîteva zile", eventual pînă la clarificarea poziției turce în urma unui nou apel ce l-a adresat săi dimineașă Ankarai. Abia după ce au intrat în salon, regele a sosit surîntor și vesel, așezîndu-se în fotoliul său obișnuit cu spatele spre ușa de intrare și pof-tîndu-l pe Ică să ia loc lîngă el pe canapea cu Sănătescu lîngă d-lui, iar Stîrcea în fotoliul de vis-avis, iar prima întrebare regală fu: "ce ai pus la cale așară?". Foarte grav deotată ca și cum soarta omenirii ar fi depins de el și de I. Antonescu iar cei prezenți ar fi fost niște cucușe adunate într-un salon politic pentru a face conversație de circumstanță cu marile societății, M. Antonescu a redebitat, fără jenă aceleși arguții stupide cu care ne plictisise dîminecă, astfel Sănătescu exclamă primul cam tăios: "Dle Vice Președinte, toate acestea ni le-ai spus dîunăzi pentru a nu știu a cîtea oară și ne pierdem cu toții timpul repetînd: regele dorește să cunoască rezultate practice ale tuturor consfătuirilor de ieri și alealtăieri și consecințele concrete ce le vor avea, utilnele proiecte ale Mareșalului și programul lui". Ică a spus atunci: "Am rezumat tot ce s-a re-discutat în zilele trecute; nici opoziția nu are argumente noi cu care să ne fi putut convinge; rezultatele practice sînt aceste două note adresate ieri și săi dimineașă în numele Conducătorului și al meu Președintelui Republicii și respective al guvernului Turciei; consecințele imediate ale deșbaterilor sînt continuarea rășboiului de apărare a teritoriului național pînă la noi posibilități de reorientare iar acestea vor decurge în cea mai mare parte de răspunsurile d-lor Ismet İnni și Sara-cioğlu". Nota către Ismet era cea din curier pe care Pichi nu o expediasse prin T.T. în ajunul plecării acestuia, pentru săi

mare siguranță și fiindcă sperase să-i poată adăuga cea pentru Cairo dacă-i parvenea la timp, ceea ce cred că și făcuse. Burești o adusese-n copie când cu sosirea lui Costică, așa că regele o citise, dar nu-i atribuise nici o însemnătate. Cea de azi a fost reproducă textual celor patru la intrarea dintre orele 8,30 și 9. Nu se cunoștea ce diferență, comportă față de precedentă spre a justifica reiterarea apelului și urgentarea intervenției cerute, dar ea totuși îl făcuse pe rege să conchidă la observația deja menționată fe judicioasă pe care i-o servi acum lui M. Antonescu acesta răspunzându-i prompt: "Făcat că majestatea voastră nu mi-ați dat dăunazi acest argument în plus foarte convingător pentru a le grăbi Turcilor hotărîrea de a interveni; dar mai pot să-l folosesc încă în convorbirea mea cu Istinelii diseară și, cu permisiunea majestății voastre îi voi spune că mi-a fost invocat de însuși Dvs. adăugînd că nu vom fi în măsură să menținem multă vreme legătura teritorială cu Bulgaria, deși între noi "mareșalul mă asigură că prin Oltenia o vom păstra pînă la anul, iar intervenția turcă nu poate întîrzia peste o lună". Regele l-a rugat să nu-i pomenească partinitatea argumentului în convorbirea cu reprezentantul Turciei deoarece nu dorea să se acrediteze impresia că ar fi părtaş la o acțiune diplomatică ce o socotise de la început și o considera și acum sortită eșecului. Cum ofensat de această mărturisire pe care regele nu i-o făcuse pînă acum, dar nici nu-i manifestase cîtuși de puțin entuziasm, încredere sau măcar speranțe contrare. Îcă declară: "Si totuși este singura salvare posibilă pentru noi, așa că n-avem dreptul să n-o reclamăm pînă la urmă cu toată insistența! Sămătescu observă: "De reclamat, putem s-o tot reclamăm, dar să tablăm pe ea asta nu trebuie, căci pe unde am scoate cămașă dacă nu vine intervenția la timp? Nici Teodorescu nu crede în iminența ei, în preajma capitulării Germaniei sau după ce Wehrmachtul va fi retras total din Balcani, așa că nu-țeleg cum vă puteți întema totă politica pe o premisă atît de ipotetică și vagă; iar singura salvare nu este în nici un caz, căci există alta simplă și lesne realizabilă de care nu vreți să auziți, nu știu de ce. Nu pot pricepe pentru ce vă speriați de bolșevicii mai rău decît monarhul și decît mine care am comandat în Cotel Donului; cu atît mai mult cu cît Stalin v-a propus vouă tratative directe, nu opoziției, nici Ceroansii? Cei care vor accepta condițiile Aliaților, nu vor risca nimic și n-au motive să se teamă! Dar cu condiția să nu fie prea tîrziu, căci, ajunși la București, rușii

nu vor mai scana nimic cu nici un guvern burghez și atunci ce proiecte și programe ați făcut pentru cazul unui răspuns negativ sau evasiv al turcilor? Astea vrem să cunoaștem, nu speranțele și iluziile dvs.". Sănătescu spusese ceva prea mult din ceea ce gândea. Astfel regele care nu se așise a destăina de-a lungul coridoarelor palatului că I. Antonescu era decia să plece imediat la cartierul general o întorsese acum la 90 de grade, spunând că situația mai puțin alarmantă a frontului în ultimele 48 de ore îl liniștise pe acesta care nu găsea deci necesar pentru moment să-și modifice planul defensiv la care se oprise în Consiliu de Război de alaltaieri și pe care-l expusese generalului Sănătescu în aceeași seară. Deși anunțase azi dimineața sgarotoc "că nu mai are ce discuta cu nimeni și că pleacă în cursul zilei pe front unde-i era locul de acum încolo", nu dăduse nici o dispoziție în consecință înainte de a se culca și prin urmare nu era de crezut că-și va pune-n aplicare amenințarea, ci mai probabil că se va ține de programul anterior, întrucât mai existau destule puncte nelămurite cu privire la măsurile interne ce-l vor reține dacă nu chiar până duminică, totuși încă azi și poate chiar mâine. Stiroca a propus astfel Vice Președintelui avansarea invitației la prânzul regal de mâine pe ziua de azi, pentru eventualitatea în care I. Antonescu totuși s-ar ține de amenințare și ar decola diseară sau după masă, "fără să fi avut timpul să vină la palat", înainte de întoarcerea sa de pe front, dar că dlui exclusese acceptarea mesei de azi deoarece I. Antonescu era lăhnit de oboseală și vroia să doarmă imediat după dejun. Sănătescu i-a luat-o iarăși înainte regelui spunând: "Nu, lovitură aceasta nu poate face regelui ca să plece la cartier înainte de a fi venit în audiență regală; dacă vrea să doarmă după masă înainte de a-și lua aborul, să vină acum înainte de prânz, nu-i tîrziu - e abia 11 acum - și într-un ceas, maximum unul și jumătate, Voică se va fi lămurit ușor asupra tuturor chestiunilor ce aveau de discutat". M. Antonescu a obiectat că I. Antonescu va fi greu de mișcat de la Snagov azi dimineața, chiar dacă-și menține intenția de a decola în cursul după amiezii, fiindcă în acest caz nu se putea să nu-i primească pe nemți care ceruseră o-l vedea aseară și fuseseră aminați pe azi. Atunci regele izbucni: "Ar fi o curată nojicie dacă ar pleca fără să mă fi vizitat, mai ales pentru a-i primi pe reprezentanții Reichului în timpul acela, ca să nu-i indispuă. Pentru orice român, inclusiv I. Antonescu eu trec înaintea Führerului! Te rog să-i citezi cuvintele acestea. Să saturez să fii tratat de guvern ca ultima rețetă-n Stat. Adevărul e

înăi răspunsul ce i-ai rămas dator lui Sănătescu: mai mult decât de ruși vă este frică și acum de nemți, de când v-am arătat filmele acelea, trucate, căci dacă ar avea fabricate cit de puține arme din acestea miraculoase, ce le tot trîmbițează apariția iminentă de trei ani, le-ar fi folosit de mult. De sovietici ar trebui să ne fie teamă, dar nu în cazul capitulării, ci în acel în care am încerca să rezistăm pînă la urmă, căci nici o țară neutră nu va putea refuza extradarea conducătorilor politicii responsabile!"

M. Antonescu a răspuns: "E foarte justă observația majestății voastre, Conducătorului, mai mult decât mie, îi este frică de nemți; cit despre răspunderile noastre, sîntem perfect conștienți de gravitatea lor, dar nu pot decât să repet încă-odată că majestatea voastră și șefii opoziției trebuie să aveți puțină răbdare și mai mult-ncredere în noi: uraz alegra!!! Stîrcea a intervenit și el spunînd: "Si eu repet ce v-am mai spus duminică sau luni, anume că regele și anturajul său intin sven toată-ncrederea în bunele intenții ale Conducătorului; dar și mai mult-a inteligența și capacitatea dvs. Sîntem convinși că nu ne veți dezamăgi speranțele și convingerea, pe care familia regală și eu le-am avut totdeauna și le păstrăm și acum, că tot numai dvs. veți fi omul providențial care va salva țara de dezastru printr-o soluție acceptabilă pentru toată lumea, independent de atitudinea Turciei, de armele secrete ale Fûhrerului și de lipsa condițiilor ce am fi vrut cu toții să ni se acorde de către Aliați și doria doar ca evenimentul acela să fie cit mai apropiat. V-am mai spus de asemenea și repet că I. Antonescu și dvs. greșiți dacă vă-nchipuiți că tocmai în momentul cel mai greu, prin care trebuie să treacă toată națiunea cit mai unită cu putință, curtea regală ar vrea să vă sporească greutățile, destule ce le aveți, supralicîtîndu-i pe șefii opoziției. Nimeni nu-i atît de naiv de la palat ca să-și facă iluzii asupra faptului că regele Mihai ar putea să-l convingă pe I. Antonescu mai ușor decît d-nii Brătianu și Maniu ca să-ntoarcă armele într-o clipă pe care d-lui nu o consideră cea mai favorabilă. Generalul Sănătescu este de părere că nu ne vom întîlni cu o altă ocazie mai prielnică decît săptămîin-n curs înainte de sosirea diviziei acelea și eu inclin să cred că are dreptate, pe cînd Conducătorul și dvs. socotiți că frontul încă nu-i copt și natural că dvs. aveți mai multe elemente de apreciere la dispoziție decît noi. Dar nu aceasta este problema care ne interesează, ne preocupă și este scopul și obiectul întrevederii imperios necesare a regelui cu I. Antonescu. În timpul în care dvs. ați dezbătut la Snagov trei

sile și trei nopți deașdând situația ca să rămâneți pe vechile poziții hotărând măsurile generale de luptă în consecință, noi am prevăzut aici aceleași concluzii pe termenul mai restrâns al intereselor curții. Regele v-a menționat deja în trecut problema tablourilor, a yachtului etc.....Îndrituiți cum erau după aproape trei ani de negocieri cu dvs. ajunsesse anul acesta la stadiul tratativelor de la Caifo, Aliații au cerut pînă acum reședințele regale extrem de vulnerabile și complet neapărate anterior, în parte poate și în urma declarațiilor regelui de Anul Nou 1943 și nu v-au persecutat pe ale dvs. decît mai recent decînd le-ați desamăgit așteptările la Uman și după apelurile Molotov-Churchill dar nici atunci prea rân, căci să nu vă închipuiți că Intelligence Service nu știe că v-ați instalat dinadins în palatul prințului Nicolas la Snagov, pe care britanicii ar fi dispuși să-l menajeze. Acum însă cînd vor vedea că nici ofensiva sovietică generală împotriva Romîniei nu ne determină să capitulăm, ne putem aștepta oricînd la încetarea oricăror menajamente. Ori o singură bombă incendiară asupra Peleşului ar distruge în cîteva minute o suverană națională și internațională mult superioară tezaurului țării, iar dvs. ați face bine să vă mutați cît mai rapid de la Snagov după rezultatul negativ al conferinței care Whitehall și Casa Albă l-au aflat poate chiar înaintea Casei Noi. Odată plecat la cartierul general nu mai putem avea nici o certitudine că I. Antonescu se va întoarce la Snagov sau Predeal, chiar dacă nu s-ar feri de raidurile anglo-americane; azi constatați că de 2 zile situația frontului e staționară, dar așine poate să vă treziți brusc cu o spărtură care să-l împiedice pe I. Antonescu a mai putea reveni să stea de vorbă liniștit cu regele. Aceasta socotește într-adevăr colecția Carol I drept bun național, dar Coroana este dacă nu proprietarul, în orice caz păzitorul acesteia, iar dacă regele nu mai poate lua răspunderea păstrării tablourilor în așa cutie de chibrituri ce-i Peleşul pe jumătate construit din lemn nu poate lua singur nici ceea ce a le trimite în Elveția fără consimțămîntul Statului ce-l reprezintă conducătorul. Yachtul regal e ascuns în Delta, dar rușii sînt la Galați și scuți vor fi la Suliza oca că va rămîne prisionerul Dunării maritime și va ajunge capturat dacă nu capturăm în cursul, căci n-are pescajul potrivit ca să se urce în amont și tot n-ar putea trece prin Porțile de Fier. Si chiar în acest caz de capitulare apropiată, nu ar strica deloc ca tablourile să fie în Elveția și yachtul în Turcia, în absolută siguranță. Acestea și alte chestiuni similare, cum ar fi mutarea întregii curți regale la Săvîrșin - Bulci, aceea a unui

export masiv de fonduri in Elvetia pentru orice eventualitate si altele, pe langa informarea precisa a regelui despre planurile conducerii, trebuia discutate si e normal ca regele sa se considere de-a dreptul jignit ca I. Antonescu sa-l primeasca pe Killinger si poate pe Hansen, Gerstenberg, dar sa nu vina macar pe un ceas la palat. Ar fi pe deasupra o demonstratie fata de opinia noastra si straina politica a raporturilor de neincredere intre Coroana si conducerea tarii, ce n-ar lipsi sa fie remarcata si exploatarea de catre cei interesati, in defavoarea regelui si in detrimentul interesului general al solidaritatii nationale la ora actuala. In consecinta ar fi cel mai simplu si expeditiv ca sa nu pierdem timpul cam masurat ce ne mai ramane in cazul decolarii lui I. Antonescu in cursul dupa amiezii, ca dvs. sa-i telefonați acum de aici spre a-i explica nevoia intalnirii si sa-l determinati a veni cel mai tirziu la ora 12 la Casa Noua, chit ca sa nu ramina la masa iar aceasta sa fie amânata cu o jumătate de ceas sau chiar 2 ore. M. Antonescu fu însă de parere ca risca mai degrabă refuzul la telefon prin care nu se putea vorbi deschis și prin urmare convingător și, în schimb, garanta să-l aducă la 12 dacă i-ar lăsa între patru ochi cum stătea situația la lumina tuturor subiectelor gingașe pe care le discutaseră. Va pleca imediat la Snagov și va telefona răspunsul în cel mai scurt timp, căci se putea ca I. Antonescu să fi amânât plecarea de astăzi și să prefera a veni mâine la dejun, odihnit iar nu frânt de oboseală ca acum. Sănătescu a obiectat că era o pierdere de timp pentru cazul când totuși ar pleca astăzi și că făcea să încercăm întâi telefonul căci poate că reușeam să-l convingem dacă și dinsul și mai ales Vodă mai vorbeau și ei personal cu el prin fir, dar Ică l-a dat de gol pe patron și barecum și pe el însuși spunând că acest apel telefonic colectiv "i-ar trezi și mai mult suspiciunile că i se întindea o cursă" așa că regele s-a raliat părerii lui că telefonul risca să strice totul fiindcă încăpăținat cum era, dacă refuza odată și-ar menține refuzul și după explicațiile în patru ochi, dar l-a întrebat pe M. Antonescu dacă ar fi bine să plece și Sănătescu cu d-lui la Snagov ca să nu se ajungă iar la celebrele amânări ca cele din ajun. Ică a răspuns că, pentru aceleași considerente ca și în cazul telefonului colectiv, era mai indicat să vorbească numai el cu dinsul. Înainte de a pleca, acesta a ținut să citească cele două note către turci. Atunci s-a produs ceea ce s-a menționat cu anticipare privitor la nepotrivirea textelor cunoscute și recitate tare de rege.

M. Antonescu pleacă din palat la o oră și puțin minute după sosirea sa punctuală și nu se știe dacă I. Antonescu va veni la 12. Nu trebuia să se piardă din vedere că s-ar putea ca I. Antonescu să nu se lase convins s-și amina plecarea pe seară de 27, să fie asta ultima vizită la palat și deci să i se pună "chestiunea de încredere" azi în loc de duminică, în pofida tuturor riscurilor ce ar comporta această necesitate imperioasă de a declanșa acțiunea nesimțornisată cu bombardamentele cerute. Cu toate că Sănătescu protestă categoric că nici nu se pune problema, întrucât dacă I. Antonescu venea, l-ar convinge dinzul garantat să stea până duminică, regele insistă ca Ioaniția să se țină seai de București ca să i-l readucă neapărat la Casa Nouă în maximum un sfert de ceas pentru a se stabili oit mai precis cum să-i vorbească lui I. Antonescu, ce să-i ceară și în ce termeni să-i pună ultimatul, dacă s-ar dovedi în cursul audienței că nu se putea evita. Fichi să fie prevenit a-și strînge tot ce trebuia inclusiv lista guvernului de la Maniu, el răspunzînd personal.

În clipe-n care regele a rămas numai cu Stircea el l-a întrebat: "Ei, acum ce facem: stăm, cum vrea București sau fi avertizăm". Stircea a răspuns: "Cum să stăm, cînd s-ar putea să fie Antonești aici într-un sfert de ceas; deși pariez că sîntă fiindcă nu mai au materialmente timpul să socrască la 12 chiar dacă I. Antonescu acceptă convocarea, dar pot veni la 12 și un sfert sau jumătate?!". Si ce le spunem?" - "Cu Emilian care știe de mult exact despre ce e vorba, stabilim planul și convențiile; lui Dumitrescu, pe care Ioaniția l-a pregătit de suficientă vreme pentru ideia, îl chemăm ca să-i spunem mai întii numai că e mobilizat la Casa Nouă cu echipa subofițerilor de absolută-ncredere ce și-a ales-o cînd au plecat sîmbătă seara de la Sinaia, rămînînd la dispoziția regelui care-i va comunica neîntîrziat personal lui un înalt ordin de mare importanță și gravitate pentru țară, drept care trebuie să-i pregătească sufletește pe băieți; iar cînd vom fi primit anunțul telefonic al sosirii Antoneștilor, maiestatea Voastră trebuie să-l chemați și să-i spuneți că a sosit ziua mare a răfueii cu I. Antonescu pe care l-ați chemat ca să-i ordonați ieșirea României din război sau dacă nu vrea d-lui s-o facă, predarea conducerii statului, iar dacă refuză amîndouă, să fie arestat, chiar în saloaul Casei Noi de către dlui, maiorul DUMITRESCU ANTON, cu plutonierul major Bilă și cei doi sergenți majori sub comanda colonelului Ionescu Emilian, care a primit și d-lui acest înalt ordin de executarea caruia sînt responsabili

astfel încît, în lipsa Majestății Voastre din salon și hol ca să nu apăreți direct în acțiune, eu voi da semnalul intrării echipei în salon. Cu Bilă exact aceiași poveste, amănuntele celelalte urmînd a le fi comunicate cînd li se va da preavizul". Regele fiind de acord, Stîrcea l-a chemat direct prin firul interior pe Emilian și-a trei au stabilit detaliile: regele nu va asista la eventuala arestare ci, după ce-i va fi spus lui I. Antonescu că este destituit, va ieși din salon închînd ușa. Stîrcea va asculta la acea ușă iar d-lui la cea spre sufragerie, cu ușa sufrageriei înspre hol deschisă pentru ca să-i fie vizibil lui Anton care va sta în fundul holului la ușă după care va aștepta gata de intervenție Bilă cu cei doi sergenți; în cazul în care el nu va fi auzit ultima frază a regelui și ieșirea sa, Stîrcea văzînd ieșirea le va da semnalul ca ei să intre în salon și să-i spună lui Ion Antonescu: "D-le Mareșal, sînteți arestat!" iar la terminarea acestor cuvinte pronunțate cît mai tare, Anton va intra pe ușa cealaltă și va spune: "D-le Mareșal, sînteți arestat, arunțați-mă, după care garda celor trei subofițeri cu Bilă în frunte va intra după el ca să-l conducă pe ambii foști conducători pe scara holului la etaj unde vor fi introduși de Bilă care va păstre cheia asupra-și și avea paza lor în camera timbrelor deja amenajată pentru primirea lor. În cazul cînd Emilian va fi auzit fraza și ieșirea regelui, va trebui întîi să facă semn lui Anton ca să aibă timpul să ajungă cu echipa la ușă, căci altfel s-ar putea să iasă amîndoi Antoneștii.

În timpul acestor discuții, a sunat telefonul, și Mihai Antonescu s-a scuzat de a fi întîrziat atît răspunsul (căci era 12 fără 5) dar care totuși reușise să-l convingă pe Ion Antonescu cu greu a veni în audiență încă în dimineața aceea la 12 și jumătate, rugînd în consecință pe rege să amîne prînsul pe ora 2, d-sea nerăbînd însă la masă căci nu se simțea bine. Nu-și amîna plecarea în nici un caz, dar vruse să vină la palat la întoarcerea sa de "acolo". Vizita de azi îi deranja tot programul dar, față de argumentele ce i se invocaseră, s-a hotărît totuși a satisface dîrînga regelui. Dar încă se scuză însă că nu putea veni, spunînd că se-nvoise cu I. Antonescu să-i preia din audiențele "acelea" pentru a-și așura programul permițîndu-i tocmai astfel a veni la rege, la care regele îi răspunse cu mîgulirea că tablasă fern pe concursul lui fără de care nu se va ajunge la concluziuni practice căci tot el era cu ideile iar I. Antonescu cu încheierea formală a hotărîrilor comune, rugîndu-l prin urmare insistent a-i da naibii pe "acei" care nu mai aveau nici un motiv să se agite acum

cind se termina "dandaneau" și pleasa "ecole", așa că-i putea primi bine. Aceasta îl hotărî să promită a face tot posibilul pentru a veni și el. Pentru a nu-l demoraliza pe Măilian, i s-a tăgăduit faptul că declanșarea loviturii era fixată pe duminică la amiază și că nimeni nu era pregătit, spunându-i că la Batalion și Siguranța Palatului nu trebuia să transpire nimic și să nu se simtă nici o mișcare, iar măsurile posteroare de apărarea incintelor lui trebuiau luate atât de discret încît să nu se știe nimic înăuntrul, nici să se poată observa mișcări suspecte de afară. Abia se terminase această discuție că telefonul vilei îl chema din nou pe rege: I. Antonescu personal de această dată ruga pe rege să nu se supere dacă cere o a doua amănare pe ora 1 și 1/2, căci pînă atunci ar termina și cu Killinger și ar putea vorbi mai liniștit cu Regele sa pînă la 2 - 2,1/2 din moment ce încă îl informase despre ce era vorba și aceste chestiuni nu cereau multă discuție. Regele îi răspunse cam emoționat și înbufnat că era a treia amănare de la ora 12 pentru care îl poftise inițial, la care Antonescu l-a replicat promițînd că pe aia nu o acceptase deoarece o primise nici cu un sfert de oră înainte și n-ar fi putut ajunge la București în 10 minute pentru că el nu circula nebunește cu automobilul. Regele sfârși prin a primi a treia amănare de 30 de minute adăugînd că-l ruga insistent să nu cumva să ceară alta. Exact la ora 1 și un sfert telefonul sună din nou, cu care ocăzie Ion Antonescu, cere o nouă amănare pentru ora 3 deoarece nu terminase discuțiile cu Killinger, pe care regele a fost nevoit din nou s-o acorde.

Între timp totul era pregătit, regele era gata de acțiune căci avusese timpul să discute cu Dumitrescu în detaliu toate măsurile post-operatorii de luat în condiții optime. Singurul neajuns era că aveau prea puțini soldați - o companie - pentru a face față situației dacă intervenea regimentul "I. Antonescu". Toată nădejdea era în tanouri și mitraliere și din fericire era armament și muniție suficiente. La 3 și 1 minut Ioanițiu anunță că M. Antonescu venea singur cu geanta lui de ciocolă. Văzînd, regele a spus: "nemai pomenit, nu merită crușat, Bazești, te rog să asiguri la audiență pentru a mă ajuta să-l convingem să-l obligăm pe I. Antonescu să vină imediat. Ești Directorul Cabinetului Externelor așa că n-are decît să ne formalizeze dacă-i voi spune că te-am chemat pentru a cunoaște ultimele depeșă de la Legății despre care M. Antonescu nu mi-a mai vorbit de mult". Stîrcea l-a primit și introdus în salon, unde regele l-a primit cu fruntea încrețită și buzele strînse, fulgerîndu-l pe Antonescu cu ochii și spunîndu-i: "Dacă situația țării n-ar fi atât de critică și interesul general nu n-ar sili

să-mi fac datoria până la capăt mai conştiincios decât dvs., nu v-aţi fi primit acum deloc, dle vice preşedinte". Ică s-a grăbit să-i răspundă că obţinuse delegarea, de la I. Antonescu să rezolve orice problemă valabil în numele lui, astfel că practic nu se aduce nici un prejudiciu Coroanei, prin faptul că acesta îl delegase pe el a sta la dispoziţia regelui pentru orice înţelegere privitoare la măsurile conservatorii ridicate în audienţele anterioare şi pentru orice informaţii şi lămurire a situaţiei şi planurilor sale politice şi militare. La rândul său regele i-a răspuns că în calitate de Cap al Statului şi Şef Suprem al Armatei, a cerut şi cere să-i raporteze personal Primul Ministru şi comandant al forţelor armate, pe care el l-a numit în aceste funcţiuni şi învestit cu puteri limitate ce le deţine şi însărcinat cu conducerea treburilor publice şi căruia are prin urmare şi dreptul să i le revoce oricând ca şi acela de a-i cere socoteală pentru sustinerea lor şi l-a rugat pe M. Antonescu să-l cheme din partea sa a veni la raport dacă mai vrea să aibe orice fel de relaţii cu Factorul Constituţional. Motivând nevenirea lui I. Antonescu la palat, M. Antonescu a spus că audienţa lui Killinger a venit până la 2 fără un sfert şi că I. Antonescu a ajuns să se culce abia la 2. Neputând dormi de enervare, l-a chemat la 2 şi un sfert în dormitorul său şi i-a spus să vină el la palat la 3 şi să vadă dacă mai e indispensabil să vină şi el, dându-i depline puteri să reprezinte interesele statului în faţa regelui. Dacă totuşi ar fi necesar să vină el, să-l trezească cât mai târziu căci şi aşa amânase plecarea pe front pentru ora 6. În acest timp uşa se deschise şi Sănătescu apăru salutând pe rege, după care adresându-se lui Ică i-a spus: "Pai se poate! ce vorbiri şi ce făcături? Aţi înnebunit complet? ce-i cu Ionel, trebuie să mă duc eu după el? N-aţi fost în stare să-i explicaţi că regele vrea să-l vadă pe el, nu pe dvs.?" Ca urmare Ică a apucat şovăitor mineralul aparatului şi telefonându-i lui I. Antonescu, acesta după multe insistenţe ale lui Ică şi Sănătescu a promis că va încerca să vadă dacă-i ajunge timpul căci recontramandase ora decolării de la 6 la 5, dat fiind că-ntr-o jumătate de oră de discuţii Ică nu-l chemase, aşa că-şi închipuise a fi scăpat de această invitaţie, iar acum se temea să nu mai ajungă azi la cartier dacă vizita sa ţine mai mult decât un ceas. A fost asigurat că discuţiile nu vor dura mai mult decât o oră.

Fix la 4 fără 12 minute I. Antonescu sosind la Casa Nouă şi fiind introdus la rege i-a spus: "Să trăiţi Majestate - vedeţi tot am sosit amânându-mi plecarea - după care uşa s-a închis şi nu s-a mai auzit convorbirea. Emilian s-a dus tiptil ca

ce-și la postul în primire la ușa sufrageriei, iar Ioaniția a rămas la ușa dinspre hol. În curtea palatului staționau 6 mașini: sovianul mareșalului înconjurat de trei automobile ale siguranței președintelui, căci circula cu unul în față și două la spate - plus Odilacul lui Ică cu o singură mașină. Asociații de a siguranței, așa că trebuia să fie un minimum de 14 și maximum de 18 agenți fără a-i socoti pe cei 6 seferi care și ei erau agenți și înarmați.

În acest timp Stîrcea plecă să verifice echipa Biliă, cărora le-a spus că, actul ce aveau să-l săvîrșescă era salvarea națiunii care nu-i va uita, indiferent de vremurile destul de grele prin care avea să treacă pînă la pacea finală și liniștirea apelor și că nu trebuie să scape Antonești sub nici o formă.

Anton stătea dincolo de ușa pe care o deschidea din cînd în cînd, nervos și nu prea mulțumit de genul lui Stîrcea de a prelua soldații prea nemilităresci și oarecum lipsiți de barieră ce-și închipuia că trebuia păstrată între grade. La rîndul său Emilian era atît de atent la ce auză încît nu-l observă pe Stîrcea decît după multe minute și să-i facă un semn cu mîna mișcată cum că diferendul era pe întetite. Se hotărî deci să se apropie de el, uablînd pe tălpile de crep absolut neauzibil.

Totuși nu-l lăsa să vină în sufragerie de frică să nu fie prea greu pentru a nu mișca podeaua la locul cu pricina care ar scîrțîi, ceea ce îl sensibilizase cu gesturi lente și prudente în același scop.

Ioaniția își abandonă postul la sosirea lui Bivolac spre a face raportul în timp ce acesta asculta. Erecuse de mult la partea a doua, ca în totdeauna scoatesc de acasă nepotrivindu-se ce cea din tîrg, căci discuția era cam deslinată cu prea premature replici ale generalului la argumentele expunerii politiceale de către tere încapăținatul și azi excepționalul de intransigentul mareșal.

Dar atunci, cum se vorbiseră efectiv în rezumat, adică la ce stadiu al agendei noastre ajunseseră, ce să știe cît mai aveau pînă la punctul culminant al răfueii asupra fondului problemei și cum reacționa Mihai Antonescu după cele ce-i spusese? Acesta părea fiert și zăpăcit mai rău de aluziile lui Stîrcea după reținerea neașteptată, căci hotărî că vruse să-l prevină pe Ion Antonescu a nu mai veni în nici un caz după tot ce dăduse din atmosfera Casei Noi după masă și încercase a o gîrge fără nici o îndoială, iar faza lui Stîrcea l-a dezorientat complet la încercarea sa din drum în salon cînd Mihai și Bucești nu-i făcuseră nici

e propunere alta decât ca el să-l secundeze pe Sănătescu în ultimul efort ca-l va depune pentru a-l determina pe Mareșal să-i revizuiască planurile. Busești observă cu oarecare ironie că Mihai i se păruse cam la același diapazon de "morcoveală" fiindcă-i era frică de I. Antonescu ca de dracu, deși insistase tot atît ca și noi pentru a-l vedea, așa că nu înțelegea de ce îl apăsase deodată tremuriciu și pâlise-n halul ăla observat de M. Antonescu la anunțul sosirii aceluia. Ioanițiu sări pe loc în apărarea stăpînului prieten, spunînd că Stîrcea îl speriasse ajungînd în salon cu inima-n dinți fiindcă fugise și păruse deci emoționat și că nici nu știa cît de mult îl costase să accepte arestarea în locuința sa, act care va crea peste tot impresia că procedase astfel din răsbunare personală. Ar fi preferat de o mie de ori soluția pronunțamentului, dar Stîrcea îl convinsese că nu se putea avea încredere în cadrele armatei, fiindcă nici unul dintre comandanții mari actuali nu era de stofa lui Mihail, dar cei energici erau tocmai germanofili. Dar își făcuse datoria cum nu o făcuseră și făceau Maniu, Brătianu et. Cîie care trîndăveau la Snagov, nici nu reușiseră a-l vedea pe Mareșalul Antonescu pentru că nici nu insistaseră prea mult preferînd să-l trimită la el pe "debitocul ăla de Mihalache" tocmai fiindcă era bine văzut de neamți și de acord cu politica de rezistență antonesciană și-a plus nu rezolvaseră problema formării guvernului tot pentru că nu le convenea să ia răspunderea directă pentru lovitură, ascunzîndu-se după perdelele palatului și drapelul armatei, în timp ce în patru ore Mihai netîrînd seama de recomandările lui Busești de prea mare prudență și nehotărîre, luase toate măsurile practice pentru arestarea antoneștilor și apărarea incintelor palatului. Ce s-ar fi întîmplat dacă Ion Antonescu ar fi venit la 12, 12,1/2, 1 sau 1.1/2 fără ca Mihai și Mocsonyi să fi pus la punct organizarea amănunțită a acțiunii efective, fără declarații, fără decrete gata pregătite etc. și toate acestea în secret față de acel care era Șeful Casei Militare și președintele de pace al comitetului militar de acțiune și-n timp ce d-nii șefi ai opoziției habar n-aveau că Mareșalul Antonescu hotărîse la Snagov sub masul lor a pleca azi după masă definitiv pe front scăpîndu-ne și compromițînd toată lovitură de Stat? Stîrcea a adăugat că era un mare noroc că nu știau fiindcă, de ar fi fost necesar să-i consulte asupra măsurilor de luat și amănunțelor ultimativului și ale declarării acțiunii, ar fi ajuns cu frontul la Carpați. De altfel fusese același lucru cu toate pregătirile: Casa Regală și nu opoziția au forțat intrarea în bloc a comuniștilor ce vor fi azi sin-

garii dintre partinici care să facă o treabă seriosă procurându-ne mijloacele anunțului ieșirii din război, fără de care nu ar ști nimeni ce să creadă și ce să întreprindă, plus acela de a evita situația din Italia, căci în mințile lui Spătaru Antonescui nu puteau fi răpiți decât de stîrvi și nici să se refugieze în Turcia, ce să ajungă mine agenții cei mai supuși ai anglo-americanilor sau rușilor, creîndu-se dificultăți prin supra-lieitarea democrațiilor și slugărniciile față de Puterile victorioase și stăpîne ale lumii sub cooperarea unor noi formule imperialiste. Chiar fără negocieri, ofensivă sovietică specială și sprijin serian anglo-saxon și chiar fără nici un bloc democrat, Regele ar fi putut, iar acum dealtfel practică și efectua răsturnarea, dar ar fi vrut să aibă cel puțin sprijinul moral al acestuia pe care măl avea din moment ce se recusa de la asumarea răspunderii actului. Dar cînd lovitura va fi reușit, toate patru partide, ale unei uniuni mai mult fictive, se vor lăuda cu înfăptuirea ei! Bazești se înroșise și ne-am fi certat, uitînd de audiență și vinzînd pielea ursului din pădure, dacă Ioanițiu nu s-ar fi întors la postul său de audiență-ascultare și că Băldescu nu ne-ar fi spus că scandalul a pornit. Era 4,20 nițel trecute, așa că de această dată Stîrcea se instalează la ușă descoperindu-i repede centrul de radiație a undelor sonore. De altminteri numai era acum prea greu să-l audă pe Ion Antonescu, căci începuse să-și ridice vocea țipînd din ce în ce mai tare și distinct ca răspuns la frazele ce se ghiceau dar nu puteau fi deloc auzite din vocea stînsă a lui Mihai, care stătea în plus cu spatele la Stîrcea, pe cînd Ion Antonescu (așezat în stînga lui Mihai Antonescu lîngă el pe canapea iar Băldescu în fotoliul opus celui regal, cum avea să vadă acuzii) trîmbița totmai în direcția lui Stîrcea, la acele numai parțial auzibile ale lui Ion Antonescu și la rarele intervenții atenuante ale secundului său. În afară de Mihai - singurul supraviețuitor dintre cei patru "debateri" ai acestei ultime convorbiri politice a lui Ion și Mihai Antonescu - numai colonelul Ionescu Emilian a auzit-o integral și deci îi cunoaște adică ar trebui să-i cunoască toate amănuntele pe care n-ar fi exclus să și le poată reaminti și acum. Intrucît este singurul element politic de care s-a putut avea intîmplător cunoștință cit a fost Stîrcea la Casa Regală și prin urmare nu are cum să-l confunde cu altele. În dările de seamă pe care Stîrcea le-a făcut în 28 august primului american sosit în România, locotenentul de aviație F. Morton, fiul proprietarului și directorului general al Agenției Associated Press și la 3 sept. tinărului Eduard Haville, corespun-

dentul lui "Journal de Genève" în Turcia și vor îndepărtat de al nevestei lui, ambele censurate nițel de mușeți precum se va vedea dar apărind în extenso în toată presa internațională, a sintetizat numai fondul problemei dezbătute la sfârșitul audienței astfel cum a sosit-o personal și-i fusese completată discuția de către Mihai înainte de plecarea lui la Dobrița și acolo ca și de Sănătescu a doua zi la Bolentin și-a parte, cu privire la câteva fraze mult mai tîrziu de către Emilien.

Atît Mihai cît și Sănătescu i-au spus că de la începutul convorbirii au avut impresia netă că Mareșalul Antonescu nu vruse să vină la palat iar Ică îl încurajase în sensul acesta pentru că nu crezuseră în pretextele invocate pentru a-l strage, probabil fiindcă-și dăduseră seama din capul locului că numai Factorul Constituțional, împins de opoziție, iar nu aceasta sigură putea să-l constrîngă a-și schimba politica, a proceda la răsturnarea alianțelor prin ieșirea din război cu semnarea unui armistițiu separat cu sau fără întoarcerea armelor sau a ceda altora puterea în acest scop, fie că-și amintiseră precedentul italian, fie că prinseseră vînt de anumite indicii suspecte la care contribuiseră desigur intervențiile șefilor democrației ale palatului pornite la întoarcerea sa de la Cartierul General duminică și mai ales presiunile atît de insistente reiterate în ajun de către Mihaela, Georges Brătianu și în special Bătrînescu care în plus arătau necesitatea urgenței unei acțiuni, în același termen maxim pînă duminică, exact cum vorbiseră și Stîrcea lui Ică, ceea ce nu le scăpasera din vedere Antoneștilor și li se păruse a fi un semn al unei conspirații între Corcană și opoziție, astfel încît, chiar dacă nu credeau că timoratul tînăr monarh și mai cu seamă prietenul lui I. Antonescu s-ar putea preta la vre-un act de violență, totuși țînuseră să evite un ultim apel regul formal intru acceptarea acestei opoziției, ce ar fi susceptibil să ridice problema neîncrederii în conducerea și deci a primenirii ei. La telefonul lui Ică de la 3,1/2 Ion Antonescu conchisese că acum și acesta se raliase părerii că o explicație generală asupra fondului problemei nu risca să compromită păstrarea puterii, ci ar fi dăin contră oportună pentru menținerea regimului și totuși esitase a se expune unor noi discuții pe această temă ce-i devenise odioasă, așteptînd întoarcerea secundului, anunțată de acesta la sfârșitul convorbirii telefonice, spre a se lămuri întîi cu el asupra necesității reale a participării sale la explicația cerută cu atîta insistență de Sănătescu, dar la următoarea chemare telefonică a acestuia anun-

ținându-i că Iosă nu se mai întoarce ca să-i explice cazul și să-l aducă la palat, ci că-l aștepta la Casa Nouă pentru a nu-i mai pierde din timpul măsurat până la decolarea avionului. Mareșalul se hotărâse în sfârșit a nu se deroba din lașitate unui ultim obstacol în calea planurilor sale imuabile, ci a lua riscul unei debateri finale furtunoase și neplăcute care să-l scutească însă de altele ulterioare și venise în treabă deciz a-și impune rapid, mai energie și categorie decât oricând, punctul de vedere, pentru a pune capăt oricăror noi piedici și a putea lua liniștit timp de câteva luni până când, prin retragerea în Ardeal și stabilirea frontului pe linia Carpaților pretențiile opoziției vor fi lovite de caducitate în virtutea imposibilității efective de a se mai capitala. Toate acestea rezeșieră din atitudinile și vorbele Antonescilor încă de la începutul convorbirii în patru, fără ca Mihai și Sănătescu să ne fi precizat termenii exacți din care le putuseră deduce, dar arătându-ne că Ion Antonescu părea conștient de pericolul la care se expusese acceptând de bună voie și neînfricat riscul de a se băga singur în capcana ce i se întinse, întrucât se comportase exact ca o fiară incolțită dar atât de puternică încât era încreștătoare în faptul că printr-un contra-atac fulgerător va reuși încă odată să scape de înecroure dobândind lese în lupte separate pe ultimii și cei mai slabi dușii din haita înconjurătoare, mare dar neunită și nu se afluie a demasca de la primele schimburi de cuvinte ale luării de contact cu Sănătescu, încă pe coridoarele palatului, jocul adversarului, spunându-i verde că știe bine că Mihai nu insistase atât e-l vedea pentru caii de curcă, yachtul și tablourile, ci pentru marea problemă ce agita "proteste" toată lumea, dar că avea să-l lămurască rapid punându-i la punct pe sefi opoziției și exponenții lor regal, întrucât n-avea timp de pierdut și era hotărât a cură rapid aceste demonstrații ridicole inoportune și foarte periculoase, iar în audiență el pornise imediat atacul răspunzând frazei introductive a lui Mihai relative la măsurile conservatorii, aproape grosolănește, că nu venise cu să discute aceste "flecșuri" pentru care Iosă primise deja dezlegarea și avea toată latitudinea să le rezolve cu palatul în lipsa sa, ci pentru a-și expune pe scurt planurile, a demonstra lui Mihai că ele erau cele mai potrivite împrejurărilor iar nu propunerile incongruente ale opoziției ca să se termine odată cu manevrele ei intervenționiste și a-i cere lui Mihai și generalului Sănătescu a nu o mai asculta a nu se preta la jocul ei lăsându-se influențați și instigați

de oameni inconștienți de consecințele dezastruoase ale pretențiilor ce le ridicau, ei din contră a se poiboli și a-i reduce la tăcere. Astfel se intrase repede direct în partea a doua a agendei prescrise de Stărescu fără a se fi putut pune de acord asupra ei cu Sănătescu care prin urmare nu-l lăsase pe Ion Antonescu să-și depună firul expunerii fără a-l întrerupe ici colo, ceea ce-l exacerbase crezând că tocmai generalul prieten era acum acela care, în loc să-l susțină din camaraderie și solidaritate de castă, îl contră-
se și-l excitase și-n prezent pe Mihai, cu rezultatul că începuse să-și ridice vocea în chip de argument, neținând seama de intervențiile împăciuitoare ale secundului. Până atunci Mihai nu prea intervenise în dezbateri, conform celor convenite și ca să cunoască eventual noi argumente pe care Ion Antonescu le-ar fi ținut în rezervă ca piese de rezistență irefutabile, dar când văzu că acesta nu-i opusesse lui Sănătescu decât tot acelea arhi-cunoscute, de frică de a-l vedea pe Sănătescu infundat de atacurile concentrice ale ambilor Antonescu, căci Ion Antonescu, departe de a se conforma tuturor rugămintelor, a continuat să susțină teza patronului, cu singura deosebire de nuanță că preîntâmpina apelul regal printr-unul personal transpus mai mult pe planul încrederii în intențiile lor de a ieși din războiul alături de Reich, dar la un moment mai favorabil, pe când Ion Antonescu nu mai menționase nici aceasta. Așa dar, profitând de această discrepanță între apărarea unuia și a celuilalt, Suveranul a relevat faptul că Mareșalul Antonescu nu aștepta o conjunctură militară mai oportună decât cea actuală ci una politică și că pe aceasta o putea aștepta mult și bine pentru că nu se va prezenta în acest război mondial. Ion Antonescu a spus atunci: "Nimeni, nu poate profetiza cum va fi sfârșitul războiului!" la care Mihai și Sănătescu au răspuns în același timp - așa că nu s-a auzit distinct cum s-au exprimat - în sensul că dimpotrivă toată lumea știa de mult că Germania îl și pierduse. Ion Antonescu a țipat: "Nici asta încă nu se știe!" la care Sănătescu i-a aruncat: "Nici tu nu crezi ce spui!" și a continuat cu demonstrarea situației catastrofale pe toate fronturile, tustrele externe terestre, fără a mai vorbi de falimentul maritim, plus cele interne: aerian, industrial și politic, cu probe evidente ce-o constituise atentatul săvârșit de Wehrmacht; dar Antoneștii l-au întrerupt simultan: Ion

Antonescu ca să strige timpemă că nu reuşise atentatul, tocmai pentru că Wehrmachtul ci o mină de ofiţeri inferiori fără legături cu comandaţii armatelor şi nici să corpurilor artantă puseseră la cale şi infăptuiseră "nebumia aceea" (Sănătescu strigind şi el atunci că mai mare nebumie era să-l susţii pe Hitler) iar Mihai Antonescu ca să încerce să se aducă că sfirşitul războiului nu depindea de Reich ci de URSS pe care Aliaţii nu o puteau lăsa să ocupe Europa vocea lui Mihai auzindu-se atunci prima dată distinct, datorită unui interval de larmă, spunind tare: "Aliaţii sînt uniţi şi nu se vor certa pînă la victorie, căci anglo-saxonii îşi respectă cuvîntul dat". Ion Antonescu s-a legat imediat de această afirmaţie pentru a ţipa: "Aşa cum l-au respectat faţă de noi în '40" la care titlul i-a replicat: "Stii bine că n-au recunoscut cedarea provinciilor pierdute, dar nu erau înarmaţi" Ion Antonescu ripostînd: "Acuma sînt înarmaţi şi repetă figura!" dar i se răspunde iarăşi simultan că nu ei ne declaraseră războiul. Mihai, urmărindu-şi însă ideea iniţială, îl întrebă în prima pauză a altercaţiei dacă, spre deosebire de Ică Antonescu care se declara pentru capitulare dar nu imediat d-lui preconiza deodată continuarea rezistenţei pînă la capăt alături de Germania, la care Ică Antonescu răspunde prompt: "Ce s-o mai lungim; cunoaşteţi punctul meu de vedere pe care de altfel Prim Ministru îl împărtăşeşte pe deplin: în condiţiile oferite actualele nu putem capitula şi cîne vrea să le accepte trădarea interesele naşului - cu unul refuz să fac aceasta - (Sănătescu i-a strigat atunci: "Mai încet cu trădare, Ionele; nici vice-preşedintele nici eu nu împărtăşim punctul tău de vedere cămplesit greşit; în schimb, al nostru corespunde cu părerea majorităţii ţării şi a armatei iar Mihai a spus tare lui Ică: "Vă rog să-i spuneţi acuma lui Ion Antonescu, ceea ce ne spuneţi nouă tot timpul, căci a sosit momentul să vă solidarizaţi cu noi sau cu el.....! şi Ică Antonescu a strigat "Ionele" dar acesta l-a acoperit vocea continuînd să trompetese astfel încît a fost auzit şi în birou) şi nici nu-i posibil acuma ceea ce vreţi, căci nemţii sînt încă mult mai tari decît noi!". Aiei, Sănătescu nu l-a lăsat să-şi

sustinea afirmația, țipându-i strident: "Aia e-o creșă tu; su mă fac forte să-i lichidez în doi timpi și trei micări; dacă ție ti-e frică de ai, lasă-ne pe noi să le achitam contul - nu-i așa dle vîc prezident!". Dar Ion Antonescu s-a desumfalt luînd-o răma cu necesitatea de a vedea cum va reacționa Hitler la apelul ce i-l adresează chiar astăzi Ion Antonescu într-o audiență despre care nici nu a avut încă răgazul să-l informeze pe Saveran, adăugînd: "Nici eu nu am ajuns să vă vorbesc de ea pînă acum pentru că nu am fost lăsat; spune-le tu, Ionel!". Dar Sănătescu nu l-a lăsat să înceapă ceea ce pe semne Antonesciii păstrasera drept "pat" dacă nu "mat" în partida zilei, spunînd către Ion Antonescu: "E-ai nevoie să spui, că știe toată capitala de intenția ta de-a dreptul naivă de a-l șanteja pe Fûhrerul tău cu capitularea dacă nu-ți trimite tancuri și avioane; a-ai cu ce să-ți spere bojocii și o să-ți dea ție cu ce să-ți scapi puș...turile de care nu mai are nevoie, căci nu mai poate să scoată atîtea care și aeroplante cît ar putea să-i consume rezervele de petrol sintetic, așa că-l doare-a cot dacă pierdem tot Vechiul Regat, atîta vreme cît sîntem dispuși să-i spărim Viena pe Carpați și tu te pretezi la jocul ăsta; bravo ție, te felicit!

Mihai a ieșit din salon pentru a bea apă, iar după ce a revenit s-a adresat lui Ion Antonescu: "Île Mareșal, văzînd voința poporului meu, exprimată de reprezentanții majorității lui sefii partidelor democratice ca să ieșim imediat din război pentru a salva țara de un dezastru mai mare pentru toată lumea, am hotărît să vă propun a efectua răsturnarea chiar astăzi iar, dacă refuzați, atunci să demisionați acum". Ion Antonescu a existat cîteva clipe să răspundă, dar Mihai și Sănătescu i-au explicat pe urîă lui Stîrcea că răspundese prompt. Ion Antonescu a răspuns: "Ce-i asta? O curată nebunie! Să nici nu vă gîndiți a insista, căci nu primesc propunerea, nici o propunere de felul ăsta; voi salva țara atunci cînd și așa cum știa că trebuie și eu îmi voi alege momentul retragerii de la conducerea Statului. Eu" Dar Mareșalul Curții i-a tăiat vorba brusc vociferînd: "Nu înțelegeți că nu-i o rugăminte ci un Înalt Ordin?".

Ion Antonescu țipă atunci de s-a așezat pe sală: "Nu primesc nici un ordin de la nimeni - sunt însoțit cu depline puteri pentru conducerea Statului român de Voia Carol nu de Mihai - eu poruncesc și nu primesc porunci de la dvs." Mihai spune: "dacă acesta vă e răspunsul, atunci sunteți destituit!", și pleacă. După ce iese Mihai, în salon a intrat colonelul Anton Dumitrescu care a rostit: "Domnule Mareșal, în numele și din ordinul M.S. Regelui Mihai, sunteți arestat!". Ion Antonescu adresându-se lui Sănătescu i-a spus: "Bă Sănătescule, cum poți să-mi faci așa ceva, tocmai tu care-ai fost cel mai bun pîrtean; ai uitat că sîntem leați, din aceeași promoție, că ni-am urmat pașii de-a-lungul întregii noastre cariere, peste tot: la Școala de Război, la Statul Major, la divizie, apoi la Londra și acum pe front?". Iar Sănătescu îi răspunde cu voce mai scăzută și timbrul ei oleacă tremolindă de emoția visionării ființei lor de ostași: "Ai uitat însă, Ionele, tot ce ți-am spus încă din timpul rebeliunii la pornirea războiului și trecerea Nistrului: vorbele mele n'au preajma Odesei și sfaturile mele la ocuparea Transiltriei, iar apoi toate prevederile despre continuarea campaniei care au culminat în memoriul meu ce ți l-am adresat dinodins ca să rămîni mărturie că te-am prevenit, dar de care toate ți-ai bătut joc..... pe astea le-ai uitat iar cînd dăunîndi "Dar atunci, într-un cor Mihai, Aldea și Buzăști i-au spus lui Stîrcea: "discuția-i primejdioasă, de față cu soldații; nu veni că stau în loc să-l aresteze, trebuie oprită imediat; ce stai? Dăte să-i chemi la ordine!". Stîrcea a strigat "Dle Colonel, ordinul regal, dați-i comanda!". Bailean răspunde atototă cutremurînd ghemurile grele: "Maior Dumitrescu, executarea!". Atunci Anton, care intrase singur în salon după primul anunț dat de pe pragul ușii și așteptase terminarea discuției între Mareșalul în uniformă de ținută mare și generalul în civil, repetă și el tunător ordinul anterior, șuierînd vicios printre dinți finalul "uragîni-mă", dar fostul conducător nu șigă iar loc, ne mai ținîndu-l ghemuchii, se reasează pe canapea, așa că-l auziră pe DUMITRESCU comandînd: "Înainte mare - și apucați-i: așa.. Antonești au fost condași în fîchetul safoului care a fost apoi bine săvîrit.

După aceea, imediat a urmat arestarea agenților însoțitori ai Antonescilor și seferilor lor.

Sănătescu și Stîrcea au intrat în biroul lui Mihai și primul i-a spus că s-a făcut o mare greșală când s-a procedat la arestarea Antonescilor fără să fie el prevenit, oferindu-se să meargă să vorbească între patru ochi cu Mareșalul Antonescu. Mihai fiind în încurcătură neștiind ce să-i răspundă Stîrcea i-a spus că este prea tirain, căci dacă mai ieșe Mareșalul Antonescu de acolo, viața lor va fi în primejdie.

Tot el i-a comunicat că Sănătescu urmează să-și formeze guvernul, fapt ce l-a confirmat și Mihai, spunând că-și pune mari speranțe în el.

La început Sănătescu a ezitat să accepte propunerea însă după ce Aldea și cu Bazești s-au angajat ca să-l urmeze el a acceptat.

Mihai i-a strins mina și i-a spus radios: "Tici nu știi cât de mult îți sînt recunoscător și te asigur că vei putea conta pe mine ca sprijin efectiv în orice clipă și problemă".

Sănătescu înainte de a pleca, l-a mai rugat pe Bazești să facă tot ce știe și putea ca să obțină de la Mani lista prepușilor Blocului Partidelor Democratice la guvernare, deoarece aceasta i-ar simplifica mult formarea guvernului ce l-ar completa numai cu generali pentru Interne, Războiul, Comunicațiile și Înstrășarea Armatei, plus cei 4 șefi ai partidelor blocului ca Miniștri de Stat fără portofolii, pentru a da guvernului nimbul uniunii între Corcană și B.P.D. conform celor stipulate cu Aliații în vederea semnării armistițiului. Stîrcea va merge la Pătrășcanu după lista comunicațiilor guvernului, căci Maniu nu-i știe, probabil încă nici pe candidații liberali și socialiști, poate nici pe ai săi. Bazești a răspuns evaziv la chestiunea listei maniste a guvernului pe motivul că nu credea să fie deja întocmită deoarece urma să fie încheiată și comunicată lui Mihai abia joi, dar Sănătescu a insistat asupra primirii ei și ca să nu știe nici Maniu nici ceilalți șefi ai B.P.D. că Sănătescu a fost numit prim ministru, pentru ca în cazul cînd totuși Maniu, Dina, Titel și Pătrășcanu venind pe inserate la palat ar izbati sub presiunea curții și imperiul urgenței, necesitate de aceste împrejurări excepționale, să formeze rapid guvernul, Mania să-l prezideze, eventual cu Dina la

Vice-Presedinție, Titel la Muncă și Pătrășcanu la Justiție, iar Băcești ar prelua atunci Războiul, urmînd a se sfîrși cu Suveranul asupra Internelor unde trebuia să fie un cu energie și expeditiv de absolută încredere a Coroanei, acesta neputînd însă fi Mihail de care avea absolută nevoie la Marele Stat Major pentru continuarea războiului contra Reichului, pe cînd pentru celelalte departamente militarizate și subsecretariatele avea deja în vedere persoanele cele mai indicate din cadrul armatei. Sănătescu se interesea între timp cu un rezultat strălucit de la Marele Stat Major (unde fusese primit fără nici o dificultate și cu brațele deschise iar Șteflea se arătase încîntat de a scăpa de acest post de prea mare răspundere de cînd cu situația proastă a frontului) și-l chemase cu un bilețel pe Pantazi care trebuia să sosească dintr-o clipă în cealaltă. Pantazi a sosit prin intrarea de la Administrație fiind primit de Ulea și Emilia cu onorurile cuvenite Ministrului de Război ce se credea a mai fi, la ora 6,35 în cap iar de Sănătescu în prezenta lui Ștircea în biroul Șefului Casei Militare imediat și foarte caldure. Sănătescu i-a spus lui Pantazi adevărul explicîndu-i cît de rău îi păruse și părea pentru atitudinea absurdă a lui Ion Antonescu, dar că toată lumea socotea o nebunie să mai continuăm rezistența iar acesta dimpotrivă devenise mai hotărît ca oricînd a nu capitula deloc în condițiile oferite de Aliați, așa că nu rămăsese nici o altă soluție. Pantazi, foarte emoționat dar înțeleghător, i-a răspuns că el preconiza de mult capitularea, așa că Mihail putea conta pe concursul său imediat dar nu direct intruît, ca fost Ministru de Război al reginului antonescian, nu putea avea nici o pretenție de a juca un rol oficial. Sănătescu l-a rugat atunci să-l convingă neapărat pe Piki Vasilin ca să colaboreze cu el, noul Prin Ministru arătîndu-i-se decretul, dar fără a-i vorbi de arestarea Antonesților, ca să nu se sperie și să nu facă vre-un dublu joc. Trebuia să-l cheme în primul rînd pe generalul Tobescu fiindcă de el se temea ca va face jocul nevrîrilor, apoi pe Eugen Cristescu care era periculos ca adversar în mina nevrîrilor pentru că știa prea multe, iar apoi pe Klefterescu, un nebun care nu se va supune în nici un caz de bună voie și ne-ar face mari dificultăți la Prefectura Poliției Capitalei, dacă nu reușeam să-l neutralizăm, iar în sfîrșit pe bietul Jac (Popescu) nu de altoeva dar numai ca să nu fie expus răpirii și folosirii de către Killinger. Pantazi

din devotament reală față de Coroană dar și din prietenie personală pentru noul Prim-Ministru, i-a promis să facă jocul în interesul cauzei de a salva țara de un soi mare prăpăd. Ulea îl primise pe Vasiliu care părea cam impresionat de neutralizarea mare cu trei servenți și lămi de muniție tocmai în fața biroului lui Stircea. Vasiliu a sosit la Sănătescu plin de optimism la gândul de a putea juca și acum în noua conjunctură un rol poate mai important decât cel de până acum. Sănătescu și Pantazi i-au spus că Antoneștii erau la Casa Nouă, ca și cum ar fi fost liberi, dându-i a înțelege că patronul din umbră lovitura ce se dădea naștilor și impresia că toate consfăturile anagovene fuseseră marele bluff. Mareșalul totuși nevrind să apară personal în cauză ca să nu-și calce "covintul de soldat" și să poată pretinde că a fost prizonierul unei conspirații militare impuse și lui Mihai, spre a putea atenua efectul răsturnărilor germane dacă acțiunea n-ar izbăvi, drept care el, Sănătescu, prelua nu conducerea Statului ci președinția unui guvern de militari cu girul șefilor opoziției democratice și chiar participarea partidelor blocului lor la departamentele fără importanță pentru ducerea războiului alături de Aliați, arătându-i decretul și făcându-l să creadă că se conta pe dlui în locul lui Jac dacă reușea să facă treaba prompt și abil. Il întrebă, prin urmare dacă garante pentru concursul lui Eugen Cristescu și al generalului Tobescu pe care chiar Antoneștii îi socoteau cam suspecti de germanofili excesivă, întrecit nu se putea promi la drum cu oameni nesiguri în posturile lor, la care Vasiliu s-a declarat sigur de Eugen Cristescu dar a făcut rezerve asupra lui Tobescu. S-a convenit ca dlui să-i cheme pe amândoi la palat unde s-ar lămurii problema: Tobescu putând fi reținut la nevoie până la trecerea hopului, pe cînd cu Cristescu s-ar pune la punct desinformarea naștilor, epurarea SSI-ului de elementele de care el s-ar teme și coordonarea noilor obiective informative cele mai urgente cu planul general operativ al acțiunii, drept care-i arată și numirea la Marele Stat Major și-l anunță că-l prelucrase de 5.1/2 din minele lui Stircea, de convență și el ca și toți comandanții marilor unități, lucru pe care Cristescu trebuia desigur să-l știe la ora aceea. Pantazi l-a întrebat atunci dacă accepta "și el" colaborarea cu Sănătescu, la care a răspuns afirmativ cu entuziasm, așa că acesta, în felul său humoristic sec, îi spusese: "Păi atunci, ce mai așteptați? Vrește că asta să

vină imediat aici, dar șamecherește bă, ca să nu-i alertezi prea devreme, iar dacă ți-e frică să le explici chestiunea la telefon, scrie-le un bilet sau du-te după ei". Aici Sănătescu l-a relevat stăruie de bun pokerist, căci propunându-i să plece, l-a dovedit că nu se teme să nu revină și să-i scape" astfel încât Piki Vasiliu s-a convins total din această frază, că oferta ce se făcea era sinceră și că nu li se întindea nici celorlalți o cursă proprie, ci doar una ce ar depinde de atitudinea lor. Așa dar, foarte sigur de a-i putea convinge să vină la palat fără bilețele și prea multe explicații și nici riscul de a trezi suspiciunea neaștilor, a cerut convorbirea întâi cu Cristescu care nu se afla la Serviciul Special de Informații ci tocmai la Tobescu. Stirea a sunat următoarea conversație la telefon între Piki Vasiliu și Tobescu: "Alo, Tobescu? Dă-mi-l pe Eugen!" Generalul Tobescu: (după o destul de lungă așteptare în cursul căreia se auzea în spate o discuție aprinsă) "Nu-i aici - a fost și a plecat". Vasiliu: "Ascultă-mă Pantazi și cu mine sîntem la Sănătescu, șefi, cer să veniți și voi doi, prezența voastră fiind neapărat și foarte urgent necesară - o să înțelegeți aici". Tobescu: "I-ai văzut și ai vorbit chiar cu ei". Vasiliu: "Nu, dar au vorbit alții și vă așteptăm ca să intrăm la ei, alături, ai înțeles?" Tobescu: "Vezi să nu rămi cu ei acolo!" Vasiliu: "Nici vorba, ne-am îngelat!". Tobescu: "Pe dreau! Știu precis că Mareșalul a fost arestat acum două ore, cu agenți cu tot - iar dacă voi încă nu sînteți arestați, o să vă vie rîndul acugi!" Vasiliu: "Ești greșit, mă: o să te convingi imediat - viu să vă iau-". Tobescu: "Te așteptăm, dar n-o să vii, căci Eugen nu se înșală: nu știu care vă este jocul, dar să știți că pînă cînd dimineața vom ocupa palatul cu ajutorul neaștilor și-l vom elibera pe Ion Antonescu, iar toți trădătorii vor fi împușcați: așa că vă previn pe dta și pe Pantazi" și a închis telefonul.

Vasiliu, nițel morcovit de insucces și mai ales de amenințare, a reușit să-l demoralizeze pe Pantazi dar nu și pe Sănătescu care a spus să-l caute pe Eugen la S.S.I. Dar telefonistul l-a căutat în toate părțile degeaba, astfel că s-a pus acum problema lui Jac Popescu, despre care Piki Vasiliu știa că plecase după masă la Sinaia. Nici el nerăspunzînd la Sinaia spusese că era la Predeal sau Brașov, iar Piki Vasiliu garantînd că acesta nu prezenta nici un pericol pentru dușmani ci doar pentru amici fiind un peltren și jumătate care s-ar ascunde în gaură de șarpe mai degrabă decît să preia răspunderea conducerii unei acțiuni anti-regale împotriva majorității generalilor, s-a renunțat la el

și Fantazi a propus să-l cheme tot la telefon pe Colonelul Klefterescu. Sub pretextul că se ducea la Casa Nouă pentru a raporta asupra rezultatului convocărilor, Sănătescu s-a retras și l-a pus pe Emilian să-l conducă cu Anton prin tot palatul căsă spre apartamentele lor, ieșind dincolo în dreapta Batalionalului și invitându-i acolo într-o încăpere foarte elegantă: arestul ofițerilor unde aveau să-o ducă mult mai bine decât Antonaștii până la plecarea lor între primele ore ale dimineții. Klefterescu sosise tot pe scara Administrației cu faimcasa sa cravată-n mână condus numai de sublocotent, în biroul Adjutanților unde Emilian urma să-l primească pentru să-i face cunoscut că regional și guvernul antonescian se prăbușiseră iar noul Prim Ministru, generalul Sănătescu, hotărâse înlocuirea lui la Prefectura Poliției Capitalei și în așteptarea de a-l primi pentru să-i comunice personal destituirea, îl ruga să rămână la dispoziția sa la palat întru evitarea unor neajunsuri la preluarea Prefecturii de către succesorul lui în situația excepțională în care se petrecea schimbarea de guvern. El așteptase în prezența sublocotentului nici o minută pe Emilian care se afla tocmai alături la Sănătescu care vroia să-l vadă personal acum tocmai când Mihai, Aldea, Ioaniția și cu Stîrcea se aflau la el în presajna sosirii șefilor B.P.D. pentru a discuta alegerea Secretarului și a celor doi Subsecretari ai Internelor, a Directorului General al Siguranței, al C.F.R., și P.F.R., a Șefului S.S.I., Prefectul Poliției, Primarul General și Comandantul Militar al Pieții Capitalei, a celui al Corpului Teritorial și a prefecților județelor în care se aflau reședințele regale -cumiri care în împrejurările actuale primeau aproape asupra celorlalte departamente. Pe deasupra, era momentul, dacă cu ajutorul șefilor democrați întirzia să vină, a se proceda la imprimarea placilor ce se puteau deja face și pentru care totul era gata pregătit. Știind după felul cum fusese primit și măsurile ce la vedea pe coridoarele și sălile Casei Regale că nu era de a bine pentru el și căsuse într-o cursă, astfel cum unii dintre subalternii și colegii săi îl avertizaseră: Dl.colonel de regiori începuse deja să țipe la sublocotent când se văzuse introdus într-un birou gol: "S-au venit să aștept pe aghiotanții Regelui, ei chemat de dl.general Vasiliu la Conducătorul Statului! Duceți-mă imediat la el!". Nu mult după aceasta din ordinul lui Emilian acesta a fost încarcerat la Arestul Corpului de Gardă. Nu mult după aceea, în jurul orei 7 și jumătate, sosiră la un interval de câteva minute grațiosul avocatul sef socialist din țară și dinamicul său rival comunist pretendent

la Justiția ei: primul mai salt pentru a dovedi că era ea de cun-
vint, punctat și neînfricoșat de grevele răspunderi de înțelega
a lua slături de tinărul monarh care avusesse curajul să-l arestem
pe "redutabilul cîine roșu" de care tremurase țara întreagă (el și
fratele ei) de aproape patru ani închiași, sfidînd în același timp
pe "și mai formidabilul tiran al continentului care unise toate
celelalte împotriva sa" într-un război de proporții mai mari și cu
distrugerii mai teribile decît le cunoscuse vreodată omul și
care răsărea metropolele lumii vechi de cinci ani de zile, fără
alte ambiții decît cele de a face cunoscut Factorului Constitu-
țional că nu se sustrăgea nici unuia din angajamentele ce le luase
în numele "Partidului Socialist Democrat Român" atît în sinal
B.P.D. cît și față de Puterile Aliate cu care eușierii români tre-
taseră și în numele aceluia, sau cel puțin împărțiseră punctul de
vedere al Corpului că guvernul trebuia constituit de bloc sub pre-
ședinția lui Iuliu Maniu și arăta care erau posturile ministeriale
pe care ceilalți trei membri ai uniunii democratice conveniseră a
le atribui P.S.D.R., precum și în numele și calitățile persoanelor
ce urmau a le ocupa în acest caz el rezervîndu-și atunci Ministe-
rul Muncii și al Ocrotirilor Sociale, de concepție, creație și
tradiție socialiste - dar, în celălalt caz în care Maniu și Bră-
tianu preferau, cum se părea, să nu forțase guvernul ieșirii din
război, ci să-l gireze numai prin participarea tuturor pentru sem-
nături ai B.P.D. ca miniștri fără portofolii la unul militar pre-
sădat de generalul Ion Bănătescu, înțelega să accepte unele pos-
turi pe care generalul le-ar oferi partidului socialist în același
masură în care și celelalte partide democratice ar fi chemate de el
a contribui la ocuparea departamentelor civile, dar firește tot
în aceeași proporție stabilită între ele pentru guvernul ce l-ar
fi format sau ar mai urma să-l alcătuiască ulterior B.P.D.: cel de
al doilea, în formă mare, pornit la atec, cu mari pretenții și o
găntă ticsită de decrete și alte proiecte de legi gata tiolate
și bătute la mașină, necesitînd doar două semnături - apostila
regală pe care se apucase a o cere imediat cu insistență și înco-
litura titularului resortului ce-l cerea de asemenea pe foarte
valabilul motiv că deciziile să poată intra pe loc în vigoare, pe
lingă exigențele P.C.R. la celelalte posturi ce le ambiciona de la
începuturile pertractărilor interpartinice pe care acum, profitînd
de conjunctura favorabilă a lipsei la apel a celor doi piloni ai
blocului, încerca să le cîștească din viteză necesară cu care tre-
buia prelucrată efectiv puterea și pretențiile sale personale de a
joca la infaptuirea actualui răsturnării regelui de prin personajia

politice stăt la formularea declarațiilor regale și guvernamentale
eit și în însăși repartiziile mandatelor militare din guvern.

Așa dăd lipsa la apel a babalicioilor nu numai la convocarea
pentru orele 20 ci până în dimineața următoare la ora 9 când vor
sosii la palat exact 12 ceasuri fără formarea guvernului și 6 după
plecarea lui Mihai din capitală, Stărescu întrebându-l: "De ce nu
ai venit?". Brătianu i-a răspuns: "Vreau să-l felicit personal pe
rege pentru curajul cu care ne-a salvat pe toți de situația foarte
gravă în care am fi ajuns dacă Antonescu pleacă definitiv pe front
și pentru a-mi primi decretul de numire! Si Maniu: "Da am venit
ca să-l congratulez pentru acțiunea și formula guvernamentală fe-
ricită și ca să mă solidarizez demonstrativ cu actul istoric de
seară nefiindu-mi teamă să stau în capitală în timpul lupte-
lor pentru apărarea ei!" - lipsă pricinuită în realitate de triplu
motiv de a vedea întâi dacă aparatul de Stat va răspunde apelu-
lui regal sau dacă lovitura va fi parată și încercarea răsturnării
alianțelor înăbușită în sânge, pentru care eventualitatea era
firește mai "consult" a nu fi autorul principal, ci a putea pretin-
de a fi fost numit pe neașteptate ca girant simbolic, apoi de a nu la
răspunderea directă pentru capitularea în mâinile Sovietelor și,
"last but not least", de a-l obliga pe Pătrășcanu să rămână și el
fără portofoliu și a reduce la minimum participarea efectivă a
comuniștilor la guvernare - și bine: niciunul din aceste scopuri
ale absenței babalicioilor și ultimul mai puțin decât celelalte nu
a fost atins de ei, căci neprevenindu-l din capitală localii ori cel
puțin la timp pe Mihai că nu intenționează niciodată să-și asume
răspunderea deplină pentru actul ieșirii din război formând guver-
nul, se afla în imposibilitatea de a-l alcătui într-un ceas numai
din generali și tehnicieni neutri despre care nici nu știau unde
să-i găsească și dacă acceptau posturile oferite și din această
situație profitară acei care aveau tot interesul să-i desființeze
Sănătescu "mîna de ajutor" ce le-o ceruse partidelor la ora 5 și
jumătate. Conștient de marea greșală ce ar comite-o tandemul
dirigent al E.P.D. dacă, sub pretextul că fusese luat prin surprin-
dere cu declanșarea prestatimparie a acțiunii, nu se hotăra rapid a
veni să se pună în fruntea guvernului democraț de formulă pur
politică - cum părea să fie deja informat că era planul lor - lăsa
confirmare la sosirea lui Mihai în prezența lui Stărescu că părerea
acesteia "ils le regretteront" spunînd: "Les absents ont toujours
tort!" (ei o vor regreta - absenții sînt totdeauna de vină) și
încercînd a preîntîmpina greșala cu propunerea de a-l trimite pe

Ulea cu un S.R. la Snagov după Maniu cu amănunțimea regală de a veni pe loc la palat (întrucât Mihai refuzase ca să se ducă Stărescu după amândoi abnegați, de frică că nu e să poată reveni), dar Buzăști se opusese energic acestei sugestii argumentând că era deja preveniți și vor veni iar, dacă totuși nu vroiau să preia conducerea guvernului, nu li se putea forța mîna. De altminteri, dimisul pledea acum deschis pentru avantajul formulei Sănătescu drept pentru care Stărescu s-a certat serios cu el, acuzîndu-l de a fi de conivență cu Maniu la acest sabotaj al planurilor stabilite și în încălcarea angajamentelor formal luate, întrucât însuși faptul că nu se grăbise la 5.1/2 să plece singur după ei, fiind cel mai indicat să-l convinge, sau chiar însă acum cu Stărescu îi dovedise cu prisosință faptul, pe care el nu avea să aibă niciodată sinceritatea să-l recunoască și care avea să fie cauza principală a tuturor neînțelegerilor lor ulterioare cînd Stărescu nu se va sfii să conteste și să infirme și public prezența țărăniștilor că Maniu avea meritul principal în înfăptuirea Actului de la 25 August. Afîind de această situație la sosirea sa, Pătrășcanu a cerut formarea imediată a guvernului, fără să se mai aștepte sosirea "întîrziatelor", pe motivul valabil că nu era admisibil să se compromită succesul acțiunii prin amînarea preluării ministerelor - această nehotărîre și ezitare putînd fi socotită pe bună dreptate de titularii antonescieni ca un semn al slăbiciunii noastre, să-i încurajese în a rezista și să precipite intervenția germană în favoarea lor, dar Buzăști se opuse și la grăbirea ei excesivă pe motivul că trebuiau așteptate în orice caz cel puțin răspunsul lui Maniu și lista țărănist-liberală a propușilor ministeriabili cu care urma să sosească Leucutia (ceea ce iarăși dovedea că era înțeles cu acesta și mai mult decît probabil avusese în lipsa sa de la palat un contact direct sau indirect cu Maniu în acest scop), în timp ce Titel se valia acum sentimentului lui Mihai, al lui Aldea, Ulea, Ioanițiu și Stărescu că în cazul păstrării președinției Sănătescu cu girul celor patru șefi fără portofolii, era preferabil ca acest guvern, care-l angaja mult mai direct pe Mihai să fie compus din persoane realmente competente în posturile pentru care generalul n-ar găsi militari de valoare care să se poată descurca onorabil în ele, întrucât Buzăști și vorbise de ceea ce cunoștea din lista manistă și i-a indignat cu prezența, de a-l băga pe profesorul universității de istorie Budita care nu știa cînd se cosce porumbul, la Agricultură, iar pe Leucutia care, în afară de marea jocului de bridge cu care se indoltrisea mai mult decît cu politica, habar n-avea de știința extrem de completă într-un Stat modern, a finanțelor

și Economiei Naționale la unul din aceste ministere ce i se părea rezervat recent de Maniu. Dar pe această temă, Pătrășcanu susținea energic punctul de vedere al lui Busești, deoarece nu numai că refuza să fie un simplu figurant ca ministru de Stat fără portofoliu "combinație și situație incompatibile cu concepțiile P.C. cu care de altfel nu s-a convenit nimic în această privință" - ci acum cerea și ministerul Justiției în plus iar nu ca interinat, pretinzând că tot ceea ce se convenise între cei patru reprezentanți ai partidelor blocului cu privire la proporția și distribuția mandatelor guvernului compus din acesta era caduc dacă Maniu nu-l forma, concluzie cu care în schimb Busești nu mai era deosebit de acord. Titel și mai puțin și pe care, de altminteri, nici unul dintre cei de la Curte, dar nici chiar neutri, ei formând un front comun regal-militar-moșieresc-socialist moderat, anticomunist, nu puteau să o accepte. Dezbaterile începuse în biroul lui Stîrcea pe care Mihail l-a ales fiindcă era cu ascensorul secret cu care o putea sterge de la parter în caz de incursiune bruscă a la Scortșeni, cel mai voluminos și bine aerisit pentru fumătorii mari, din care făcea parte și Riki, care făcea să sufere pe ceilalți cinci nefumători - Titel Petrescu, Pătrășcanu, Aldea, Camil Demetrescu și Ullea - și că-n plus de la ferestre putea să vadă din rășaraia crescînd de pe trotuarul palatului dacă și cum părea să reacționeze publicul aderenților guvernului, eventual știutor, despre consiliul intim suspect de prelung de la Curtea Regală, iar specialistul regal al adulmecării atmosferei orașului din observarea circulației pietonilor în Piața Palatului Octav, care petrecea zilnic ore întregi la fereastra lui Stîrcea sau a lui Bălăceanu și regreta mult că biroul său dădea pe o curte mică interioară unde nu vedea nimic interesant, era și acum mai atent la stradă decît la conversația din birou, din fericire, căci la un moment dat îl recunoscuse pe generalul Mihail care trecea încet uitîndu-se încurîntat la fereastra lui Stîrcea încă pe jumătate deschisă fiind că nu foloseau aerul condiționat și nu se făcuse bine întinerie iar azi că nu mai aveau să se tene de bărzăunele britanice nici de sancțiuni pentru nerespectarea ordonanțelor de camuflaj; Ullea îl strigă pe general recunoscîndu-l îi răspunde: "deschide-mi ochii, am fost respins la poartă și nu știa cum să intru!". "Filip" se precipită la poarta Administrației și ne salvă astfel Statul Major - cum remarcă Mihail în glumă făcînd cu ochiul lui Stîrcea, căci nu avea aceeași încredere în comanda lui Sănătescu - dar cu sozirea lui,

salutată cu entuziasm, se mutase cartierul general regal în salo-
nului Adjutanților unde avea trei încăperi în "vagon", hărțile și
telefonul direct cu Marele Stat Major, iar ferestrele dădeau în
acea curticică interioară, fiind așa dar ferite de posibilitatea
tirului pe de stradă, dar nu și din blocul Kretzulescu. Și așa co-
municările "băieților" de la Marele Stat Major începuseră să plouă
asupra șefului chinălagiu al acestuia despre care încă nu știau că
era și Prim Ministru, astfel încât discuțiile cu succesorul lui nu
durară decât pînă la informarea sa despre cele petrecute în special
relativ la ordinele date de predecesor și întocmirea și semnarea
decretului numirii lui pe care, în graba celorlalte preocupări,
Stircea uitase să-l cere scris de Bălăceanu. Cu prilejul acestei,
celelalte două numiri făcute de Mihai de cînd începuse efectiv
domnia constituțională de rege major, în aceeași, Stircea a auzit
cum îl sonda înainte de a semna, spre a dibui dacă beneficiarul
apostilei nu cumva era decepționat să ocupe un post ce-l avușese
deja cu zece ani în urmă, de subaltern al Ministrului de Război
și Prim Ministru, cînd el fusese Vice-Președinte în 40 după ce
ocupase Războiul și era deoamni legal al tuturor generalilor in-
clusiv acel ce se auto-ridicase la gradul de Mareșal, dar Mihai
simbi spunînd: "Mă duc acolo ca să fac o treabă, nu din ambiții,
ca și de altfel în trecut cînd am răspuns doar la un apel, dar nu
ca să joc roluri politice ca acel despre care sînt atît de fericit
să știu că zece în casa de fier a timbrei, cum mi-a povestit
Ioniția, încît nu pot avea mai mare satisfacție decât aceea". La în-
trebarea lui Mihai "Ce zici de Război la Război?" (cînd Sănătescu
îi vorbise adîncuri de această candidatură). A răspuns încet:
"Pentru moment e justificată și potrivită, dar după degajare va
trebui schimbat". Imediat ce plecase Mihail, hărțile politice
reîncepu Pătrășcanu justificînd exigența sa pe baza tuturor decrete-
lor ce le scoase acum cerînd lui Mihai insistenț a le semnă înainte
de a se duce, cum vroia, să imprime plăcile cu cele două adrese
regale către țară și armată, în timp ce în biroul său de alături
Sănătescu înconjurat de Titel Petrescu, Aldea, Bănești și Ioniția
care-i căutau în trei cărți de telefon diferite simultan vechile
și noile adrese și numele ale persoanelor, militari și civili și
cercului cunoștințelor lui, la care se gîndise în trecut drept
ministereabile de cînd îl "nenorocise" la Casa Nouă, le chemă rînd
pe rînd spre a descoperi că unii nu erau în capitală, alții ple-
cați în oraș nu se știa unde, cîțiva bolnavi din pură neșansa
simptomatică a fricii mari ce mai dăinua la ora aceea de nouă

și de acoliții lor și numai militarii săi pe care și așa putea conta fiind deja înțeleși pentru funcția respectivă în caz de refuz antonescian și minist (Petreșcu la Economice, Zăvoianu la Comunicații, Lăteanu la Subsecretariatul Jandarmeriei al Interne-lor, Cristea la Prefectura Poliției Capitalei, Gheorghiu la Marina etc...) prezenți la datorie și schiesind în cod cu undea rezervă cuasi generală asupra orarului "întîlnirilor" propuse, astfel că în curînd și-a dat seama că nu avea "cu cine completa sau mai degrabă umple nece din pașapoart resorturi, trebuind după cum prevă-muse și anunțase cu judicioasă anticipație să recurgă la sollicitu-dinea politicianilor blocului, dacă Leucăția venea mai rapid, căci altfel mai avea el în rezervă o dresă de buni cunoscuți foarte competenți și sigur disponibili, care ar fi aici în 5 minute și să conveni de minute depeștilor prezenți, iar mai puțin celor absen-ți, dar pe care iar impune lor drept învățătură, mai de grabă decît să cheme prin comunicatul de la radio, cum se putea face în vremi normale dar nu putea intra în considerare acum, cîșeni aflători în provincie de care nu se știa cum și cînd vor ajunge să-și ia postu-rile în primire". Pe cînd cei de alături nu ajunseseră decît decît să conchidă că nu numai emisiunea buletinului orei 20 era ratată ci și cea de la ora următoare greu de prins dacă Leucăția mai învîrtea mult peste termenul ce-i fixase și pe care-l depășise deja cu aproape trei sferturi de ceas, așa că trebuia să se gră-bească cu imprimările, Patrășcanu reușise cu dirigenia și încăpă-ținarea sa caracteristice și în special ajutorul lui Stîroșca vai efectiv decît al vărului său priar, la îndemnul și în prezența cărora Mihai studiasse și aprobase decretale lui cele mai urgente, relative la grațierea comunistilor, să-i obțină implicit cea de a treia numire și a doua ministerială din 23 August, prin faptul că apostolîndu-i-le acesta îi spuse: "E ca și cum v-ați fi semnat numirea, căci nu-mi închipui că Sănătescu va fi dispus a lua singu-răspunderea pentru întîrzierea preluării Ministerului Justiției, fără de care cele mai urgente măsuri nu pot fi luate, așa că gră-biți-vă să lămuriiți cu dlui chestionar cu totul secundară a inter-vențului sau titularului ca să v-o pot semna și să plecați neîn-tîrziat la minister unde Marinescu nu vă va face nici o dificultate la predare lui promptă în acest scop!" Cu vîntul argumentului acesta în pupă, întărit prin citeștele școlare semnături regale, Andrei s-a dus pe loc alături să-l atace frontal pe încă sovăitoru general care, intimidat de Bazești dar de acum nu și de Titel ca

să-l mai aștepte pînă la 8,30 pe Leucutia, i-a răspuns: "Stai dle, că nici nu știu dacă voi sta la Președinție mai mult decît la Statul Major", așa că profitară de reînbucnirea harpei între cei doi cocoși ca s-o zbughenscă, Mihai, Ionișin și Stîrcea la studioul, radiopasiv de la plecarea lui Carlica. Leucutia souise cu anunțul că, Dl.Brătianu fiind plecat la "fermă" (insinuîndu-se că era la Florica, în timp ce de fapt - cum s-a stabilit ulterior la o noșie "liberală" din apropierea Bucureștilui, unde spoliți-cul succesor al mai înscusitului șef liberal ce fusese celălalt inginer de mine,fratele său Ionel, a făcut pe mortul pînă la tre-cerea nopții hotărîtoare pentru reușita loviturii, ceea ce pre-luării puterii), prezidental nu putea forma și nici prezida guvernul în lipsa dlui și-l ruga deci pe Suveran să-l însărcineze pe acel ce-l știa deja însărcinat cu această misiune mai potrivită unui general activ în împrejurările cu totul excepționale iz-verite din precipitarea actului în acest mod neprevăzut de nimeni dar asigurîndu-l totodată de girul guvernului Sănătescu de către reprezentanții B.P.D. și de participarea acestuia în guvern pentru complectarea posturilor ministeriale nemilitare conform indicații-lor primite de Dr.Aurel Leucutia în ceea ce privea lista propuși-lor săi și ai lui Brătianu la mandatele ce cădeau în loturile ță-rânist și liberal. Nu trimitea deci năci acum lista completă,pro-misă și mult așteptată, ci recomandările făcute oral generalului de tandemul dirigent al blocului prin vocea trimisului lor special Leucutia care nu insista decît asupra pretențiilor țărăniște și în special a acelei exprese ca, din moment ce Pătrășcana trebuia să renunțe la Justiție, tot așa cum Maniu, Brătianu și Petrescu re-nunțau la Președinție, Vice-Președinție și Ministerul Muncii și al Ocrotirilor Sociale, figurînd și el ca ministru de stat fără portofoliu, acel departament să fie oferit de general lui Capatina, distins jurist liberal care va avea exact aceeași grijă ca Pătrăș-cana de eliberarea promptă a comuniștilor din închisori și lagăre. Morocul mare al acestuia din urmă a fost că venerabila Capatina - un ins pe care Andrei îl știa de la tribunale și-l ura de moarte socotîndu-l prototipul reacționarului constipat - nu se afla în capitală precum se stabilise deja telefonic, astfel încît babelic răzăneau toți - fiindcă uitaseră să prevadă pe vre-un alt candidat reacționar pentru acest caz de absență tot neașteptată ca și su-priza zilei și că Sănătescu nu înțelegea să-și complice acum misia nea deja destul de grea cu noi tărăgănări și discuții ci-l ruga

pe Mihai să-i semnese lui Pătrășcanu decretul de numire ca titular
plin al Ministerului Justiției. Cu o deosebită satisfacție de a fi
presimțit că tot se va ajunge la această soluție și s-a fi luit-o
înainte prin semnarea celorlalte decrete (printre care figura o
sumedenie de abrogări de legi "fasciste" ale lui Ica și Marinescu)
Mihai și-a scos tocul și, în prezența tehnicianului undelor sonore
pe care noul ministru al Justiției îl procurase, trase o semnătură
mai curajoasă și energică decât vorbele sale imprimate pe cea de
a doua placă. Vrînd să cunoască textele declarațiilor, Pătrășcanu
a ascultat și el discul pentru armată și a cerut să-l scurteze
tocmai în partea în care Mihai o debita mai prost, fiindcă era ci-
teva fraze prea nuanțate, astfel că s-a certat din nou cu autorul
lor decarece și Mihai și Sănătescu s-au declarat de acord cu mo-
dificarea acestor fraze în sensul de a le face mai puțin diploma-
tice și martiale, iar imprimarea celui de al treilea disc cu ver-
siunea nouă a reușit mai bine dar încă nu perfect, așa că Pătrăș-
canu l-a mai citit lui Mihai de câteva ori cu observații corective
juste pentru a le veni de hac defectelor lui Mihai de intonație
și dicțiuni astfel încît al patrulea și ultimul disc a ieșit cît
se putea de bine. Andrei a vrut acum să aducă substanțiale modifi-
cări și la "cuvîntul către țară", dar aci Buzzești se rebifat în
mod energic, deși încă nu avea nici o calitate pentru a-l contra-
rice de acum pe Ministrul Justiției responsabil al noului guvern.

La urma urmei s-a căzut la tranșacție cu câteva schimbări în
sensul sublinierii mai drastice și virtuose a deosebirilor ideolo-
gice între vechiul și noul regim, pe care Buzzești se ferise din-
dins a le evidenția prea tare pe planul extern, de grijă de a nu
furniza Reichului nici un pretext juridic pentru actul de agresiune
ce avea să fie silit să-l comite împotriva României ca să-și salve-
ze efectivele de multe ori mai numeroase decât acele ce le pier-
duse prin încercuirea de la Stalingrad. Această placă a devenit
și mai reușită pentru că dinamismul verbal sobru și cutesător al
comunistului ce-i era simpatic, în felul său trusc, franc și ne-
formalist de a se ciocni cu Buzzești îl stimulase pe Mihai iar
prin faptul că însași natura textului nu cerea ca înainte de ton
stît de imperativ, declamatoriu și dramatic, izbutise din a doua
probă să scape de a treia repetiție. Jos, în vagonul celor trei
încăperi ale Casei Militare, Titel Petrescu, Leucutia și Aldea cu
participarea la discuție a lui Piki Vasiliu, Octav Ullea și Camil
Demetrescu, puseseră între timp nu lumea dar guvernul la calea cu

cu câteva puncte de întrebare privitoare la Internele, Externele și Subsecretariatele rîvnite de mai multe partide, astfel încît atunci cînd, după vre-o zece minute de redacții la p.m., cocoșii sebiră cu doar două-trei înainte de seful recent al unuia și foarte curînd al celuilalt, rămas să-și facă plata "în doi timpi și trei mișcări" de falcă, acordul tuturor s-a stabilit relativ ușor și repede. Andrei nici nu mai sînd ca să-și cunoscă toți viitorii colaboratori, colegi departamentali și subalterni, îndată ce-și plasase pe partinici după pretențiile inițiale ale tovarășilor săi contactabili din C.C. În clipa ridicării chestiunii Externelor de către Titel Petrescu care-l propusese lui Sănătescu pe C. Vișoianu pe motivul că singurele probleme cruciale ale guvernului pe plan extern erau semnarea armistițiului, în condiții optime, încercarea de a obține în clipa reușitei integrale a răsturnării situației frontului ruso-german, datorită întoarcerii armelor noastre, recunoașterea calității de cobeligerant, înjghebarea unor relațiuni cît mai cordiale cu Moscova întru obținerea stabilirii modalităților cît mai favorabile despicare a condițiilor armistițiului ce depindeau de sovietici mai mult decît de anglo-americani și pregătirea celorla de pace cu tustrele Mari Puteri: atîtea puncte ce puteau fi tratate cel mai lesne, curînd, expeditiv și cu folos de către acel ce se afla deja în contact cu Aliații și ar beneficia substanțial de autoritatea mult mai mare cu care ar vorbi ca Ministru de Externe decît ca simplu reprezentant al B.P.D. pentru misiunea limitată la negocierea condițiilor preliminare semnării armistițiului, Busești dădu pușcă spre Stîrcea zîmbindu-i: "Ascultă bă, iată momentul de a-mi dovedi prietenia ta: propune și susține-mă pe lingă rege ca să mă impună lui Sănătescu, căci la urma urmei eu sînt acela care am făcut toată treaba: îți voi face același serviciu propunîndu-te pentru Internele, noi doi vom forma o echipă! M-ai nici o grije: nu-i cine ție ce greu! Păi du-te deci: imediat!). Mihai era așezat la biroul saloanelui, cu Filip și Ioaniția în picioare lingă el, tocmai în timpul cînd semna decretul lui Potoșeanu la Economia Națională, după mai lungi discuții ce avuseseră loc despre această numire pentru care Stîrcea pledase vehement de partea Primului Ministru prea modest ca să-și susțină pînă în pinzele albe candidatul, contra lui Busești care-l susținuse pe prietenul Aurel Leacutia, alături de Titel Petrescu și Pătrășcanu, pe motivul că acest departament era de mult dedat de liberali țărniștilor (dar de fapt pentru că Leacutia îl prefera Finanțelor, fiind mai "geșefos" decît acesta) iar în colțul opus

al camerei toți ceilalți desbăteau în jurul generalului chestiunea ridicată de Titel Petrescu. Când Stîrocea a șoptit lui Mihai la ureche, servindu-l prompt ca întotdeauna pentru Buzzești: "Sire nu-i dreptate; nu-l putești trăda pe Buzzești! Al e din tot greul și merită pe deplin această recompensă, iar în afară de aceasta e mult mai de încredere și devotat Majestății Voastre!". Mihai i-a replicat: în regulă; cheamă-l pe Sănătescu! L-a chemat și i-a spus: "Generale te rog foarte mult să-l pui pe Buzzești la Externe; el a muncit la pregătirea mai mult decât oricine iar Crețianu nu jură decât pe el; ai nevoie de un sprijin imediat în guvern; pe dinăunul poți conta sută în sută!". Iar Sănătescu i-a răspuns: "Sire, pe el îl știu și apreciez ca cel mai tare dintre noi; pe Alăalt nici nu-l cunosc; așa că nici nu stau la îndoielă!". Mihai îl chemase pe Buzzești ca să-i anunțe alegerea lui, iar când Stîrocea a sosit cu decretul sperînd că va fi primul să-l felicite, Sănătescu îi spuse totuși: "Astfel revenim și la frumoasa tradiție a Soveranului, pe care Corpul Diplomatic îl reprezintă personal în străinătate și care declară războiul și încheie pacea, să-și aleagă Secretarul de Stat pentru Afacerile Străine, care este și Cancelarul Ordinilor. Buzzești îl propusese pe Stîrocea la Interne, Mihai semnînd decretul i-a spus: "Ai fost ales pentru Interne ca să faci odată ordine acolo și să-l aduci la nivelul occidental al Externelor; ce aici, crezi că vei reuși?" la care Stîrocea i-a răspuns: "Nu cred, căci nu am încă o experiență în acest domeniu, nici o aptitudine pentru chestiunile polițienești și creare de această meserie, așa că nu mă simt în stare să fac față acestei misiuni extrem de grele și complexe mai ales în actualele împrejurări și în perspectiva celor ce ne mai așteaptă. Nu cred că orice militar ar fi mai indicat; de ce nu-l încercați pe Aldea că vă este loal devotat și astăzi a avut o atitudine splendidă de gentleman și camarad față de Sănătescu. În plus sînt convins că moare după acest minister și ar fi decepționat să nu facă parte din guvernul răsturnării pentru care a activat înaintat de toți ceilalți generali, mai cu seamă în formula lui actuală mixtă!". Sănătescu i-a spus: "Cum n-ai talent? S-a văzut astăzi că ești născut pentru a organiza arestări; l-ai prins pe Ică cu bacnotele și te-ai răboit cu succes de ani de zile cu Gestapo-ul, S.S.I.-ul și Siguranța, așa că ai avea ocazia să le epurezi acum de toate lichelele, ca să nu mai fie un pericol pentru Corcoran și să te

răfănești în continuare cu toate serviciile străine! la palat ai isprăvit cu bine ce ai de făcut: de conspirație n-ai să mai fie nevoie într-un regim constituțional iar de organizat nu mai ai ce organiza și ești prea dinamic ca să-ți petreci viața crescând fașani! Bău, nu te înțeleg!". Busești a adăugat: "Aldoa e mult prea moale; astfel ne-am fi gândit de mult la el", iar IOANIDU: "Si n-ar nici un simț al securității!". Dar Stărescu le-a răspuns: "Guvernul ăsta e unul de tranziție iar, dacă ar fi să dăruie din cauza deficienței lui Maniu, poate fi renunțat oricând în special la departamentele neutralizate de militari, așa că Ministerul de Interne nu-i o problemă, căci nu-ai închipui că generalul Sănătescu nu va găsi în cadrele armatei pe un general energic și cu experiența Secției a II-a, indicat pentru acest departament. Si în plus, nu sînt de acord că pîntul poate fi socotit de acum în siguranță cînd bolșevicii vor ocupa toată țara mai radical decît frișii și sînt dușmanii declarați ai monarhiei, ceea ce hitleristii nu au fost". Atunci Mihai a conchis: "Poate că ai dreptate, înțaiția nu te-a îngelat pînă acum - iar dacă ai presimțirea că-i mai bine să rămîi la palat, condu-l mai departe, dar atunci cel puțin ca Mareșal al Curții deplin sau Ministrul Palatului ca Misa după primul război mondial cînd s-a simțit nevoia să aibă un observator permanent personal în guverna". Stărescu i-a răspuns: "Sire, sînt profund mișcat și recunoscător pentru bunăvoința Majestății Voastre față de mine și fi foarte mulțumit să rămîn mai departe pasnicul și sfetnicul dezinteresat al Coroanei în preajma Majestății Voastre ca Mareșal al Curții dar și Maistru Vinător, căci Misa reprezenta interesele specifice ale dinastiei într-un guvern liberal și într-o țară victorioasă pe care Maria o întregise mai degrabă decît Brătienii, drept care Casa Domnitoare avea mai mulți dușmani decît acum în provinciile alipite în care se aflau mulți aderenți, fanatici ai Habsburgilor și respective ai Romanovilor. Atunci nu exista încă PCR, iar socialisții care făcuseră jocul germanilor, erau nu desființați dar la pîmînt și foarte impopulari în țară, pe cînd acum creșterea unui ministru oficial al palatului ca membru al guvernului, cum au fost Misa și Hiett, ar expune Coroana mai direct atacurilor comuniștilor în sinul guvernului și în parlament cînd se va redeschide după alegeri. Dar, dacă Primul Ministru nu vede vreun inconvenient ca să aibă dreptul să asistă ori de câte ori voi crede de cuviință la consiliile de miniștri, chiar și secrete în calitatea de observator special al lui Mihai, deci fără să participe direct la dezbateri nici dreptul la vot, ar

fi soluția cea mai bună mai ales pentru perioada actuală și tranziție până la scoaterea nemților din țară și normalizarea vieții de Stat și a situației politice interne și externe, căci s-ar putea să fie mai recomandabil ca până atunci Mihai să nu revină în capitală, în orice caz nu înainte de expurarea organelor puterii executive și de lichidarea numeroșilor agenți ai serviciilor existente susceptibili să comită de acum încolo până la capitularea Reichului atentate sau acte de teroare ori răpiri de stilul scortșeni". Toți s-au raliat părerilor și propunerii lui Stărescu, în special Sănătescu care s-a declarat imediat absolut de acord cu participarea lui deghizată la treburile publice, spunând mai mult în glumă: "Am înțeles acum ce urmărești baroane, tactica lui Stirbey: să faci și să desfăci guvernele, din umbră! Dar vezi să nu te apuci de noi comploturi, căci nu vreau să ajung și eu în casa timbrei ca bietul Ionel..... Ministru de Interne a fost numit Aldea.

În clipa aceea sună aparatul telefonului interior și Mihai ridicând receptorul răspunde: "Stai puțin!" iar acoperind difuzorul cu mâna spune: "Auleu! Sănătescu, te cheamă Killinger!" Dar chematul răspunde: "Nu mai sînt Mareșalul Curții nici Șeful Casei Militare să-i răspundă baronul că nu-e aici și să-l ducă cu cobza, că de aia știe neapăste!". Killinger i-a spus la telefon lui Stărescu: "Baron Moosonyi! În numele guvernului german vă solicit a raporta cât mai neîntîrziat Majestății Sale că trebuie să fim primit de rege imediat din ordinul special al Führerului! Înțeles?". Stărescu i-a răspuns: "Excelență v-am înțeles bine și voi aduce îndată la cunoștința Majestății Sale comunicarea dvs.; dar trebuie să vă rog să înțelegeți însoa a binevoi să fiți o leac răbdător pentru răspuns, deoarece astăzi în mod excepțional Mihai este din calea afară de solicitat și mă îndoiesc că la ora aceasta va fi posibil ca să dea urmare dorinței Führerului. Killinger: "Nu se poate! Pe Führer Mihai nu-l poate face să aștepte? Nu vă sfătuesc să pricepeți că orice întîrziere ar avea urări grave; în 5 minute sînt la palat și trebuie să fim primit pe loc! Stărescu l-a rugat atunci să aștepte la aparat și a redat frazele interlocutorului, cerînd să se hotărască ce să-i răspundă. S-a gîndit înții să-l facă să aștepte răspunsul 10 minute, ca să-i spună apoi că în cel mult un sfert de ceas Sănătescu va fi în măsură să-l primească, ca să cunoască obiectul audienței (cu scopul de a întîrzia pînă după ora 22 primirea nemțului în audiența regală dacă va mai fi cazul, dar între timp Emilian veni să ne anunțe vestea

bună că jumătatea efectivelor cerute de la Sinaia sosise și că cealaltă armă să ajungă la București înainte de amănțul radiodifuzat, iar Mihail răspunse lui Sănătescu, la întrebarea dacă acesta trebuia săsinat pe emisiunea de la orele 23, că nu era nevoie toate măsurile fiind terminate pentru ora 10. Comunicările lui Sănătescu și Emilian cu Bossy la Sinaia fuseseră făcute prin aparatul Hughes cu interdicția ca Elena și Helly și cu atât mai puțin ceilalți locatari ai reședințelor regale săsinote să afle ceva despre transportul Batalionului, dar la ultima convorbire i se spusese lui Bossy, care murea de curiozitate, frică și ciudă de a nu fi informat despre motivele transportului, să asculte cu Elena emisiunea Bucureștilor. Așa dar, București "u de părere că n-avea rost să fie indispus inutil Killinger cu excesive târâgări, dar nici să fie primit pe loc cum vroia ei, ci la 9 și un sfert până când vor stabili libretul și să-l primească și pe directorul Radiodifuziunii pentru a-i ordona emisiunea plăcilor stabilind cu el ordinea lor de difuzare și aranjind ca să fie însoțit de o escortă pentru securitatea lui și a discursilor etc., Piki urmind să fixeze cu dlui detaliile aranjamentului programului emisiunii. Fusese 9 fără 12 când sunase telefonul și era exact fără 5 când i s-a răspuns că numai pentru a-i fi pe plac deranjase masa regală și că reușise cu mare greutate să-l convingă pe Mihail a-l primi în audiență excepțională la ora 9 și 15 fix, spunându-i să fie la palat cu două-trei minute mai devreme. El i-a răspuns grosolan: E prea târziu, v-am prevenit, viu imediat și vreau să-l văd pe Mihail neapărat în 5 minute! la care Stircăa i-a răspuns pe același ton: "ați veni cu totul degeaba, căci înainte de 9 și 13 nimeni nu v-er putea primi: și așa s-a făcut pentru dvs. o excepție unică. Deci așteptați pe excelența dvs. la oca oră. La revedere.

Stircăa îl pofti pe Freiherrul von Killinger și Herr Gesandtschaftsrath a lua loc, intrucît s-ar putea ca astăzi Mihail să fie silit a face o excepție la punctualitatea sa uzuală cunoscută, la care apoplecticul guvernator al coloniei europene carpatine nu putea rezista tentației de a-și trînti cele 7 punduri de protanie, ademenitoare chiar pentru rănașile reacționare isolate de gunaeți ai "Herrenvolkului" negru Herero, într-unul din atât de confortabile britanice fotolii. Killinger îl întrebă pe Stircăa: Baroane! Ce însemnă această stare de asediu în palatul regal? Explicați-mi-o imediat! Stircăa îi răspunse ca de un lucru de la sine înțeles: "Simple măsuri de siguranță care sînt obișnuite la

un Consiliu de Coroană extraordinar în timp de război. Killinger: "Încă şedinţa? Stîrcea: Şedinţa a fost ridicată acum. Killinger: Cine a participat la ea? Stîrcea: Amîndoi Antonesciii, Miniştrii de Război şi de Interne cu aproape toţi colaboratorii lor din ambelă departamente.... Killinger întrerupîndu-l: Aceştia mai sînt aici? Stîrcea: Nu, de mult nu mai sînt! Killinger uitîndu-se mirat la Steltzer, acesta îl întrebă pe Stîrcea cu un discret: "Cine sînt ceilalţi participanţi care au rămas pînă acum? Stîrcea: Sănătescu, Alda, Niculescu, Petrescu, Rădulescu, Dămăciina, Pîrîpcanu... Leucutia, Demetrescu, Ionescu, eu şi încă alţii ale căror nume nici nu le mai ştiu) spunîndu-le aşă de repede iar acele recurenţe subliniate nedesluşit încît Steltzer n-a recunoscut nici pe Leucutia ce-l cunoştea din suite şi amîndoi strigă rău consemnat: Ce sînt dar toţi aceşti oameni necunoscuţi? Buni romîni prietere care mă socotesc şi eu şi pe care îi veţi cunoaşte toţi în curînd le spune pe un ton glumeţ Stîrcea surîndu-le amabil. Dar astăzi Killinger nu era prea dispus la glume (pentru active ce nu cunoştea atunci) şi se scula repede de la masa, strigîndu-i: Ouale, de aceasta nu mă îndoiesc! Dar ce reprezintă şi vor aceşti domni la ora aceasta? S-a ridicat şi Stîrcea de la birou unde şedea, concomitent cu Steltzer, aprinse degajat o ţigaretă ce o bătuase mult pe tabachieră şi răspuns foarte serios: Cum nu v-a raportat Vipe absolut nimic despre convorbirea noastră la Sinaia din sîmbăta trecută? Aceştia cu replicat: Ba da - această idee nu intră deloc în considerare pentru moment: Ion Antonescu nici nu se gîndeşte să înceteze lupta! Ce a convenit aici cu voi şi unde se află acum, la ora aceasta? Stîrcea i-a răspuns atunci: Intr-adevăr azi acest gînd este deja cu totul depăşit: Sănătescu vă va face cunoscut oficial în scurt timp hotărîrile sale şi sînt convins că Excelenţele Voastre veţi recunoaşte că acestea sînt bine întemeiate! Stîrcea a făcut prezentările spunînd: Dle Preşedinte şi Dle Ministru de Externe îngăduiţi-mi să vă prezint pe reprezentantul guvernului german: Excelenţa sa dl. ministru plenipotenţiar şi trimis extraordinar pe lângă Mihai, baron Manfred von Killinger, iar pe Steltzer nici nu l-a menţionat dinadins că să sublinieze faptul că n-avea ce căuta în audienţa regală şi nici la cea preliminară la şefii guvernului român, pentru că nu fusese anunţat şi care nu i se acordaseră. Pe rînd, Sănătescu şi Buseşti întinseră mîna ambilor friţi cu toate că, după ce-i strînsese mîna lui Buseşti feministul spuse tare: Asta Ministru de Externe? Păi mă costă un răst!, ceea ce nici Steltzer nici Stîrcea nu le tradus dar a fost înţeles perfect de ambii romîni nu ca expresie

dar din intonația și gestul cu care fuseseră pronunțate și însoțite cuvintele jignitoare ale tipicului "boche" care și mai răsună tare. Haha, ha. În acea clipă, ușa spre holul mare fu deschisă de Emilian iar Ulies, spărind doar în cant, spuse: "Domnilor: Majestățile sa regale! și se retrase ca să apară Mihai. Mihai nu s-a așezat, ci a rămas în picioare chiar lângă ușa pe care intrase, după ce dăduse însă mâna cu amândoi nemții, aceștia retrăgându-se apoi spre instalația fotoliilor din mijlocul încăperii. Killinger a spus: În numele și din ordinul personal al Făhrerului, comunc Majestății Voastre că acesta este informat că prietenul său, Mareșalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român, care trebuia să plece astăzi după masă la ora 6 pe front ca să preia comanda generală a întregului sector românesc al frontului de Est, a fost chemat la palatul regal prin dl. Vice Președinte Mihai Antonescu la ora 3 și 1/2 și a venit la palat curînd după aceea urmat la ora 4 și jumătate de Ministrul de Război, general Pantazi și după un sfert de ceas de Ministrul Subsecretar de Stat la Interne, generalul Vasilia și la ora 5 de Prefectul Poliției Capitalei, colonelul Klefterescu, ca să nu mai iasă din palat nici unul dintre ei și nici să nu mai dea nimănui din guvern vre-un semn de viață. Au fost chemați într-un Consiliu de Coroană ultra secret și Șeful Serviciului Special de Informație, Cristescu și Comandantul Jandarmeriei, general Tobescu, care au refuzat însă a da urmare chemării lor fiindcă măsurile de apărare extraordinare luate de Batalionul regal și s-au părut suspecte și cu toate încercările lor de a intra în contact cu agenții Siguranței. Președinției aflători la palat au rămas vane, iar cele ale Legației Germane și Misiunii Militare Germane de a afla de la membri guvernului neaflători la palat cauza neplecării Mareșalului Antonescu pe front, rezultatul Consiliului de Coroană și scurta membrilor guvernului aflători la palat au rămas de asemenea zadarnice. În consecință Făhrerul și Cancelarul Mareșal Reich German Adolf Hitler, cere lui Mihai să-i răspundă imediat: care este cauza, sensul și rezultatul întâmplărilor de la palat din după amiaza de astăzi, atitudinea și situația membrilor guvernului aflători la palat și locul unde se află actualmente prietenul său personal, Mareșalul Antonescu.

Mihai răspunde: "Ați primit deja și cunoașteți deci răspunsul la majoritatea întrebărilor ce mi le-ați pus din înălcinarea Făhrerului; atitudinea și situația Antoneștilor și a membrilor fostului guvern care au fost azi după amiază la palat

reies din însuși primul rezultat al audienței lor; politica lor fiind contrară voinței majorității opiniei publice române, au tras consecințele reintrînd în anonimatul vieții lor particulare despre care nu au ci dvs. sînteți dăruți să-l informați pe dl. Hitler dacă-l interesează. Aveți avantajul să întâlniți în aceeași audiență pe Mine și pe d-nii general Sănătescu și ministru Buzescu pe care i-am numit pe dată Președintele Consiliului de Miniștri și Ministrul Afacerilor Străine al guvernului meu, astfel încît vă veți putea lămurii pe deplin de la d-lor asupra cauzei, sensului și celorlalte rezultate și urmări ale întâmplărilor de astăzi de la palat" și întorcîndu-se spre stînga către ei, Mihai le-a spus foarte grav și majestuos: "D-lor miniștri vă rog să-mi expuneți Excelenței Sale Reprezentantului Germaniei programul Dvs. în deosebi cu privire la politica externă a Regatului României"! STELTZER tradusese deja mot a mot pe șoptite sefului său tot ce spusese Mihai încet, clar și foarte natural - cum ar fi trebuit să vorbească la imprimarea declarațiilor.

Buzescu a început prin a reaminti reprezentantului Germaniei care fusese prăzisele alianțe româno-germane, spre a-i dovedi că ea fusese din capul locului lovită de nulitate, pe crîmă unui principiu de temelie a dreptului, în virtutea căruia orice act încheiat între două părți, din care una asumă prin el obligațiuni contrare interesului său, constituie o capitulație ce nu-i era opozabilă în clipa în care se afla în stare a se degaja de aceea. Acea alianță n-a intrunit niciodată pentru că nu putea să aibă asentimentul națiunii o "diminutio capitis" conchisă de un rege pe care țara nu și-l alesese ci îi fusese impus de cealaltă parte contractantă fiindcă-i servea interesele. Poate pierderile teritoriale ale României fuseseră opera Germaniei care prin alianță cerea nu numai confirmarea lor ci și acceptarea unor noi sacrificii extrem de oneroase fără nici o contrepartie în afară de garanția teritoriului român mutilat. Sovietele au oferit României retrocedarea și recunoașterea definitivă a provinciilor ei răscăritene dacă rămîne neutră în loc să se alăture agresiunii germane, iar nici Transnistria, oferită de Reich în compensație pentru pierderea Ardealului de Nord și a cadrilaterului dobrogean, nu i-a fost recunoscută de acesta și în timp ce ocuparea și administrarea ei de asemenea costisitoare erau efectuate de români, neșii au avut tot beneficiul exploatării ei economice. Bilanțul alianțe:

s-a soldat pentru noi cu pierderea unei jumătăți de milion de soldați pe tărîmul militar iar pe cel economic cu livrarea tuturor materiilor prime și produse românești Germaniei în schimbul armamentului folosit tot numai spre folosul războiului de cuceriri german și contra surului francez și belgian ce nu aparținea de drept Reichului și vom trebui să-l restituim proprietarilor legali în contul acestuia. Singura contraparte a tuturor acestor sacrificii românești fusese garanția apărării teritorialei României ciuntite, iar pe această obligație Reichul nu a respectat-o chiar atunci cînd mai era în măsură a ne furniza un ajutor militar adecuat. Acum, însăși Führerul recunoaște față de prietenul său Mareșalul Antonescu a nu fi în măsură să se țină de acest angajament, iar nici măcar ajutorul parțial făgăduit de el acestuia în repetate rînduri pentru susținerea defensivei pe frontul românesc nu i-a fost acordat pînă în prezent și nici nu va putea fi de acum încolo în situația dezastrului militar german crescînd pe toate fronturile. În consecință, regimul dictaturii militare a prietenului personal al Führerului a trebuit să cedeze puterea unui guvern legal alcătuit de B.P.D. care reprezenta opinia majorității poporului român doritor de pace și prin urmare a hotărît să pună capăt alianței romîno-germane din moment ce Reichul o violase din clipa în care nu-și respecta garanția teritorială dată la Belvedere, să denunțe Pactul Anti-Komintern și toate celelalte obligații contractuale față de Reich atîtăși la orele 22 cînd România se retrage din război semnînd armistițiul cu Mare Britanie, Statele Unite și URSS, drept care cere guvernului Reichului retragerea în 72 ore a tuturor trupelor germane de pe teritoriul român, în trei etape de cîte 24 ore potrivit planului M.St.M. de care fosta Misiune Militară Germană din România era invitată a lua imediat cunoștință de la generalul Mihail, noul șef al acestuia. România nu dorea războiul cu Germania, alături de care a luptat trei ani de zile, neînțelegînd să lovească pe întele de arme de pînă ieri într-un moment atît de greu pentru el, dar va ști să răspundă prompt și necruțător față de orice act de agresiune prin care Reichul ar încerca s-o împiedice a se retrage din război pentru a încheia pacea definitivă cu Puterile Aliate.

Aci Killinger care fusese pînă atunci cîșii hipnotizat de măiestria expunerii adversarului și prea curios a ști ce auzgura va atinge concluzia strînsei și refutabili lui argumentații ca să încerce să-l întrerupă, opri reiterarea comunicării precise

de transmis pe loc Führerului și guvernului sau prin emisiunile:
Aceasta este un simplu desiderat pe care România nu are puterea
s-o îndeplinească, la care Buzzești a țipat mai tare: Tăi
să vă anunț cu acest prilej că dispunem de 13 divizii proaspete
anume pregătite și plasate în interiorul țării pentru a reduce
rapid la capitulare și dezarmare efectivele Reichului aflate
în spatele frontului iar toată armata noastră de pe aceasta va
întoarce brusc armele împotriva Wehrmachtului slăbindu-se ar-
matei roșii în clipa în care ați încerca schișind cel mai mic
gest de a vă opune acțiunii noastre de ieșire din război care por-
nește în 12 minute! (uitându-se atunci cu toții la ceasurile
noastre) iar Sănătescu a adăugat: "Dl. Buzzești a subestimat efec-
tivele de care dispunem pentru a anihila prompt orice neconforme-
re la cererea ultimativă a guvernului regelui român adresată aici și
acum celui german de a ordona Wehrmachtului retragerea de pe
teritoriul român conform planului stabilit de Marele Stat Major
regal, ar fi păcat pentru dvs. să pierdeți în câteva zile de șase
ori mai mult decât prin încercuirea de la Stalingrad". Killinger
a strigat atunci: Aceasta e o curată trădare, la care Sănătescu
și Buzzești i-au replicat simultan: Voi ați trădat, nu noi, de mul-
tă vreme și au adăugat înaintând spre interlocutor: N-avem nimic
de adăugat la această declarație pe care vă vom transmite
imediat Führerului iar, dacă vreți să mai cunoașteți în același
timp cu dlui declarațiile regale și guvernamentale către țară
și armată radiodifuzate la ora 10, grăbiți-vă!". Apropiindu-se
de Mihai, Killinger îi spuse: "Dar, Majestate, aceasta e doar o
pură nebunie; bolșevicii o să vă spînzure pe toți la care
Stircea văzînd că Mihai întîrzie să-i răspundă, a rețorcat: Asta-i
deja treaba noastră, iar Mihai a adăugat atunci: Grijă dvs. pentru
noi e cam târzie. Steltzer exclamînd deodată către Buzzești:
Aceasta nu-i un ultimatum, căci cererea dvs. nu prevede nici un
termen ca să i se poată răspunde e deci un act de agresiune
calificată! la care Buzzești i-a ripostat ca fulgerul: Nici cum,
dle! Noi v-am lăsat un răgaz de trei ori 24 de ore spre a vă
conforma exigențelor noastre ce nu așteaptă nici un alt răspuns.
E bunul drept al oricărui Stat suveran de a accepta sau interzice
prezența unor forțe armate străine pe teritoriul său! Dacă nu
știți aceasta pînă acum, aflați-o în prezent! Steltzer și-a
ridicat atunci glasul scîrțîind strident. "E un caz fără prece-
dent, absolut de neînchipuit și inadmisibil în relațiile între
State aliate!". Buzzești a rîs încheind discuția: Nu mai mult decât
însăși relațiile pe care Führerul dvs. le-a împrăstiat prietenului său

personal, Mareșalul Antonescu și din care decurge direct acest caz. În numele Führerului și a guvernului german, noi protestăm în mod hotărât împotriva rușrii alianței de către un guvern pe care nu-l recunoaștem și a cărui comunicare o respingem energic. Sănătescu s-a apropiat atunci de Mihai spunându-i încet: Să ne retragem! la care Busești a retorcat: "Excelență, guvernul regal al României nu ia act de protestele dvs. personale ce nu au nici o valoare; sînteți acreditat pe lângă Majestatea sa regală și nu pe lângă guvernul decăzut al Mareșalului Antonescu și nu aveți nici un drept să vă depășiți plenipotențele antipipind asupra atitudinii guvernului dvs. Stîrcea le-a deschis ușa în spatele căreia Ulcea și Emilian ascultaseră iar Mihai și-a întors spatele neștilor și a ieșit țespan și încet ca să sublinieze afrontul ce le făcea drept răspuns la necuviința lor, dar Sănătescu i-a întins mîna lui Killinger spunînd: Gata, pleceți deja acum e fără cîinci. Ioanițiu a adus o scrisoare pe care Ică i-o încredințase lui Bîla pentru Mihai care i-o trece lui Stîrcea care o citește împreună cu Busești. Mihai Antonescu se străduia să-l convingă în fraze scurte, sobre, bine ticluite, în stilul "memorialului de la Sfînta Elena", dar pe un pretext, mai mult decît motiv, pres alab și răsuflet, pe "veneratul său stăpîn pe care l-a slugit cu toată dragostea și rîvna de care poate fi animat un credincios, leal și devotat la bine și la rău și pînă dincolo de mormînt față de Coroană și Augustul Nostru Suveran ca să-i îngăduie a părăsi carcera regală doar atît timp cît îi va trebui ca să primească pe reprezentantul Turciei în prezența Majestății Sale care să-și poată da seama astfel că nu e cazul să renunțăm la sprijînul aliatului nostru balcanic cel mai fidel și direct interesat a ne veni în ajutor, iar dacă totuși stăpînul nu-i va permite să-și probeze în acest fel nevinovăția pentru întîmplările zilei de neînțelegere nefericite și cu eventuale grele consecințe pentru noi toți, atunci îl imploră să-l cheme personal la palat pe d. Intinelli, căci chiar în opoziție el, semnatarul acestor rînduri, nu poate să-i lipsească pe Mihai și noul guvern de serviciile sale, cum nu va renunța niciodată să continue a gîndi și activa numai în interesul neamului și al țării". În timp ce Mihai trage cu coada ochiului la Stîrcea spre a dibui reacția, Ioanițiu se apropie ca să sufle la ureche lui Stîrcea: Mihai vă roagă a face ceva în această privință! Stîrcea îi propuse atunci lui Busești destul de tare ca să audă Sănătescu la doi pași: "Ascultă, măi Bubuș, eu nu

găsesse frumos să-l trateze pe bietul Ion chiar exact la fel ca pe Ion Antonescu, căci dînsul nu a scos o vorbă contra lui Mihai și lui Săbătescu, i se răspunde să: "N-a scos o vorbă nici contra lui Ion Antonescu după ce i s-a cerut de noi toți pe toate tonurile de atîta vreme și mai în special să treacă în tabăra regală cu armele și bagajele. Nici acum nu se desolidarizează de scosta și de tîmpita lor ofensivă diplomatică turcă ce nu-i decît o diversivă în care nu cred nici ei serioși iar acum cînd după cinci ore de arest începe să se teamă că s-ar putea să reușească lovitura fără ei și ei să nu mai vadă lumina libertății, caută un subterfugiu ca să iasă din impas și să-și salveze pielea, dar nimic altceva. Nu puteau face nici o deosebire; îl socotesc chiar mai vinovat decît bătrînul, căci e inteligent și n-are scusa de a nu ști pe ce lume trăiește, iar liber acum e mult mai periculos decît el și ne-ar complica toată acțiunea. Eu mă opun categoric de orice descaminare între cei doi chiar ca principiu de moralitate; a fost la Justiție, la Propagandă, la Extremă, la Vice-Presedinție și, în sfîrșit, peste un an de zile prin ministru, post în care ar putea să facă minuni în folosul cauzei democratice și nu a făcut decît prăpăd peste tot și mai ales acum la urmă, împingîndu-l pe Mareșal în direcția opusă, extremă; drept care cer pedepsirea lui exemplară exact la fel cu cea de care patronul lui va avea parte: temnița pe viață, dacă nu chiar platonul de execuție, ca să stătuăm și un exemplu și precedent pentru toți trădătorii viitori. Săbătescu a fost exact de aceluși și părere. Mihai este chemat la aparatul Hagheș pentru a vorbi cu Elena. Ei nu știu încă la ora aceea cum se va prezenta situația în capitală și împrejurimi, căci abia acum începe mișcarea neacoperită și desfășurarea trupelor regale, ocuparea ministerelor și a tuturor pozițiilor cheie sau importante de apărare (Poșta, Telefonele, garile, U.C.B., deponitele, podurile) și încercuirea pozițiilor germane (Misiunea Militară la Școala de Război, Comandamentul Aerian al lui Gerstenberg, Hotelul Aro, Legația Germană și Consulatul German etc.....) precum și preluarea de către colonelul Anton al Comandamentului Jandarmeriei, dar Săbătescu e de părere că Bosny trebuie să aibă gata pregătit de plecare convoiul mașinilor cu care Elena, Nelly, cei doi aghiotanți regali de la Sinaia grecoasă bătrîndă și toate bagajele Elenei, însoțit de compania de gardă necesară la Dobrița în camioanele Batalionalului, vor

trebui să plece la primul secol pe drumul Pădăchioșului și apoi pe un itinerar special trasat de Mihail spre evitarea întâlnirilor cu neații, într-acele. Așa dar, înainte de a-i da toate ordinele în consecință, Mihail răspunde la întrebările mamei-si foarte curioasă a ști dacă Antonescuții sînt sau nu de conivență și, cum nu i se poate vorbi de problemă nici prin Hughes, convorbirea e foarte puțin lămuritoare pentru ea. Neștiind pînă la urmă nici dacă și eventual cînd va fi chemată să plece iar Mihail exasperînd-o prin ermetismul răspunsurilor sale, ea îi cere să-l treacă pe Stîrcea la aparat și-l întrebă dacă mai are timpul să-și spele părul, la care îi răspunde cu condiția de a-l uca cu "fohnul" ce nu-l poate folosi acolo, iar la întrebarea cum merge treaba și dacă Mihail e în afara de orice pericol, îi răspunde că totul merge strună și "programmessig" iar de Mihail să n-aibă nici o grijă, dar să nu întîrzie cu un minut ordinarul ce-l va primi foarte probabil în cursul nopții Robert, iar pînă atunci să asculte toate posturile străine și naționale dacă nu va putea dormi, fiind că ei nu mai aveau timpul s-o facă. Dar ea nu se mulțumește cu atât, ci mai vrea să știe precis cînd îl va vedea pe "boy" la care-i replică "la sosire uîine", indiferent unde acesta va fi. Urmează un telefon dat de Aldea personal lui Mihail pentru a-i anunța că a preluat Internele fără nici un incident și-i așteaptă acum pe Dămăciaru și Lăteanu pentru a-și prelua Subsecretariatul. Diaconescu s-a purtat peste așteptări de corect și credincios cordonului, căci știe încă de la ora 6 de arestarea agenților însoțitori printr-un telefon dat de unul din cei ai platului neveste-si ca s-o anunțe pe soția unui dintre ei, dar chestionat de Cristescu și Ritgen, s-a făcut a nu ști absolut nimic și i-a dus cu coșul. În schimb, Mihail a anunțat că la Serviciul Special de Informații situația e proastă. Cristescu a ridicat toată arhiva secretă și a șters-o nu se știe încotro iar birourile serviciului au rămas pustii, agenții facînd pe morții decorece tablează pe scene pe înscusul soțiunii regale. Mihail îi spune lui Stîrcea: "Le, notează-ți chestia cu agentul nostru de la Siguranță și problema arhivei secrete a S. I.-ului pe care eu vreau s-o citesc personal: trebuie găsită căci de această dată nu-i mai iart pe trădători ca în septembrie 1940 cînd au făcut-o lui Daddy iar eu nu am avut puterea să reacționez din cauza lui Ion Antonescu pe lângă care toate jăvrele acelea s-au acuit. Nu voi stăpîni situația și avea nici o siguranță pînă cînd voi

fi neutralizat vespărul ăla și epurat gașca lor de agenți ai tuturor străinilor; pînă la unul! La asta țin mai mult decît la orice: vezi ce se poate face cu Sănătescu și Buzzești imediat ce se va găsi și vei avea răgan, nu chiar azi, dar pînă-poimîne!. Înainte de telefonul lui Killinger începuse discuția despre alegerea noului Primar General al Capitalei și fusese abandonată brusc dar tranșată apoi rapid de Mihai fiindcă Buzzești protestase întîi vehement contra sugestiei lui Mihai de a-l numi pe generalul Dombrovsky la care Mihai ținea personal. Buzzești a invocat în contra lui că era un carlist notoriu, la care Mihai i-a replicat: arată lui Buzzești ce fel de tip era Dombrovsky. Tot pe la ora 10 și jumătate, colonelul Cristea telefonează lui Sănătescu că Prefectura Poliției Capitalei e preluată fără nici un bucluc și că-i trimite sigilat toate hîrtoagele și lucrurile personale lăuate în biroul său de către Hlefterescu.

Mihai și Sănătescu rugaseră pe Pătrășcanu, Titel Petrescu și Leucutia să le anunțe și celorlalți membri ai guvernului a-i informa telefonic la palat care, pînă la noi dispozițiuni sau, mai bine zis, rămînea sediul și reședința Președinției Consiliului de Miniștri, imediat ce-și vor fi luat în stăpînire departamentele respective și astfel Pătrășcanu fusese primul a-i comunica personal lui Mihai că-și prelucrase ministerul la ora 9 fixă, urmat de Aldea, apoi de generalul Potopescu pe la 10,45.

Killinger și Steltzer plecaseră prea tîrziu de la palat pentru a putea redacta și radiografia de pe postal lor din România, comunicarea ce le-o făcuseră pentru Führer. Primul Ministru și Ministrul de Externe ai guvernului regal, înainte de radiodifuzarea declarațiilor regale și guvernamentale de către postul Bănăasa, astfel încît radiograma lor și cea de a doua a Führerului, adresată însă de această dată lui Killinger și generalului Hansen, s-au încrucișat între orele 10,15 și 10,30. Aceasta, găsită de noi printr-o împrejurare întădăvăr băfătoare, ce să nu zic miraculoasă, deja în noaptea următoare tocmai la Buletin, precum se va vedea în curînd, în arhiva Misiunii Militare Germane și citită primul de Stroea, sună aproximativ astfel: Către generalul Hansen. Prin prezent vă numesc comandantul suprem al tuturor forțelor noastre din sectorul românesc al frontului cu misiunea de a ocupa imediat Bucureștii, de a lua cu asalt palatul regal și de a-l elibera

pe Mareșalul Antonescu, dacă nu a fost în nici un fel părtaş la trădarea alianței. În caz contrar, veți pune în locul lui pe un general credincios cauzei noastre, sigur și energic. Toți rebelii trebuie neîntârsinat judecați și împoșeați potrivit legii marțiale, cu singura excepție a perechii regale care trebuie dusă prizonieră în Reich. Radiograma datată din miercuri 23 August orele 22,22 iar Hansen răspunde abia la orele 23 și 10. Pentru toate motivele pe care le-am expus la timpul lor în rapoartele mele nr..... din..... ordinal Excelenței Voastre este inexecutabil, astfel încât pretind prin prezenta predarea funcțiilor mele). După vreo zece minute sosesc cea de a treia și ultima radiogramă de la Marele Cartier General găsită în arhivele misiunilor germane. Către generalul von Gerstenberg. Vă numesc în postul lui Hansen și vă însărcinez cu executarea imediată a ordinului meu precedent în colaborare cu von Killinger care urmează să preia conducerea tuturor organizațiilor de partid. Hansen este arestat. Adolf Hitler. Acest schimb de telegrame explică de ce până la ora 11 și jumătate atitudinea nemților este total pasivă, bornindu-se la eforturi disperate de a păstra contactele între diferitele lor comandamente și centre prin curieri, din cauza întreruperii și bruiajului legăturilor telefonice, primul protest telefonic fiind adresat Primului Ministru prin intermediul lui Stircea care era însărcinat cu convorbirile cu nemții, pe la 11 fără un sfert, urmat de altul din partea lui Killinger după vreo trei sferturi de ceas și apoi de nenumărate proteste atât contra reîntreruperii legăturilor telefonice între misiunile și comandamentele germane cât și împotriva încercării și blocării acestora și a dispozitivelor lor militare de către armata, jandarmeria și poliția române ce i le va face de la 12 fără un sfert și până la 4 și jumătate numai Gerstenberg și încă de două ori Killinger, amândoi personal. Primul protest al generalului Hansen e făcut într-o formă de înaltă pianță și politete, el asigurând că se străduiește din răsputeri să organizeze evacuarea Misiunii Militare și retragerea trupelor conform planului stabilit de M.St.M. român, dar se vede imediat în eforturile sale de imposibilitatea de a transmite ordinele în consecință diferitelor unități din cauza tăierii legăturilor telefonice cu acestea, atât pe rețeaua română cât și pe cele directe germane. I se asigură tot atât de curtentor că nu poate fi vorba decât de erori comise de autoritățile în subordine și că legăturile vor fi restabilite stante pede.

Si intr-adevar Sanătescu îl pune pe Stircu să-i telefoneze lui Bidanu a le reordona imediat ca să-i lăsa pe fripi de acest pretext pentru a trăgăna ambalajul cutrafaselor lor și plecarea, dar ascultându-li-se converbirile în clar și reținându-le doar dacă ordinele date de Misiunea Militară Germană nu sînt conforme cu exigențele noastre, dacă vorbesc în cod, ceea ce iarăși înseamnă că pregătesc atacul și nu evacuarea țării. Între timp, tot încă înainte de 11 au aflat de la Dămăciaru că colonelul Anton a preluat comanda Jandarmeriei la țara ca să-l împiedice pe generalul Tobescu de a o mobiliza împotriva Curții Regale, acesta reușind însă a fugi în loc să fi fost arestat. În interiorul capitalei între 10 și 11, lumea agitată de comunicat lese pe stradă și se dirijează în mase din ce în ce mai imponente spre Piața Palatului care se tîosește așa fel de un public pestriț, pașnic dar manifestînd tot mai sgomotos în favoarea lui Mihai și a guvernului generalului Sănătescu încît spre 11 și un sfert sînt chemați de popor a se arăta: atunci s-au aprins toate becurile externe iluminînd fațada palatului ca în timp de pace la ocazii mari festive iar Mihai și Sănătescu apar la balconul central din fața sălii tronului salutînd publicul ce-i aclamă de acum cu entuziasm frenetic cu gesturi de mîna și rămînînd în vîzul lumii pînă la 11 și jumătate, dar atunci încep și demonstrațiile de ostilitate față de neați provocate de aceștia prin faptul că vreau să ducă de Volkswagen cu cîte patru neați înarmați, trimiși probabil să patruleze orașul spre a observa mișcările de stradă și ale forțelor publice intrînd în dispozitivele de apărare sau respectiv de ocupare a diferitelor clădiri oficiale sau puncte strategice ale principalelor artere, piețe și încrucișări de străde, își forțază drumul de-alungul Căii Victoriei prin Piața Palatului claxonînd și circulînd prea repede printre aglomerația de oameni, astfel încît unul din vehiculele al cărui sofer își pierde capul crezînd că mașina înghesită de public va fi asaltată de acesta, accelerează brusc pentru a ieși din încercuirea amenințătoare și calcă trei inși, cu rezultatul că cele trei mașini urmatoare sînt oprite de public, ridicate pe sus și răsturnate iar soldații linșați, cu cîteva victime și în rîndurile publicului compus pe seama din patrioți sergenții de stradă intervenind cu greu pentru a scăpa pe unii dintre soldații și a scoate vehiculele de pe piață îndreptîndu-le către Ministerul de Interne. Publicul inflăcărat de aceste prime acte de violență, înconjurat de u

manunchi de patrioți de la înarmați și vizibil organizați pentru aceste isprăvi care să a creeze atmosfera rezistenței active împotriva unităților germane din interiorul orașului care nu par să intenționeze a se retrage din capitală, pornindu la asaltul librăriei Buchholz și a altor câteva magazine de propagandă germane, Bote și Rosenthal mai jos pe Calea Victoriei vizavi de Prefectura Poliției Capitalei, spargind vitrinele și rătăcind interiorul lor și toate mărfurile găsite iar apoi plecând în masă spre Consulatul General și Legația Germană care ar fi riscat să fie luate cu asalt dacă Killinger nu i-ar fi telefonat lui Stăroaie la timp cerând măsuri de apărare pe care Aldea le va trimite prompt la fața locului spre a se evita acte justificative ale agresiunii militare germane. Acestea pornesc la 11,45 asupra palatului sub forma unui tir din ce în ce mai intens de "sniperi" care din blocul Kretzulescu și acelea din spatele palatului, închiriate dinadins de Gestapou, începând să tragă cu plicuri în ferestrele palatului și asupra soldaților din posturile exterioare necamouflabili de sus, rămânând grav pe unul și mai ușor pe alți doi, astfel încât se impune curățirea acestor imobile. Câteva gloanțe ating găurind geamurile saloanelor aghiotanților regali și ale încăperilor goale de lângă Casa Militară spre Casa Monă. Sănătescu și Emilian au anunțat că în mai puțin de 20 de minute tot blocul Kretzulescu va fi ocupat cu o unitate de jandarmi și vor aresta pe toți locatarii ducându-i la Interne unde vor fi reținuți toți cetățenii germani și li se va da drumul locatarilor români vădit nevinovați și denunțatori ai străinilor suspecti din bloc. Concomitent cu această operație, însuși Batalionului, înlocuit apoi de trupe de ale Jandarmeriei, procedează la curățirea celor două sau trei blocuri din spatele palatului închiriate în întregime de "gestapou" adică de acele numeroase familii de așa zisi membrii civili ai misiunilor germane, aretând cu acest prilej un număr considerabil de persoane și ridicând tot materialul scriptologic găsit la ele. Imediat după aceea la 11, sosesc la palat Bidanu Necotă și Nică Georgescu, Laucutia și cei trei ofițeri britanici, colonelul de Chastelein, căpitanul Motianu și locotenentul Porter. Acesta din urmă aduce aparatul cu care a fost parașutat în iulie 1943 și cărtușia codului și va fi instalat pe loc în studioul de mult părăsit de către specialistul înregistrărilor de plăc spre a intra în legătură cu Comandamentul Britanic din Italia

și Cairo spre a le anunța principalele amănunte ale desfășurării acțiunii dictate de Buzeghi și situația operativă ce a comunicat-o Mihail pentru a cere avansarea programului bombardamentelor și a trimiterii unităților cerute de vineri. Dar cu toate străduințele sale, Porter nu reușește a stabili legături radiofonice și nu va izbuti această operație decât în cursul nopții următoare din subsolul Băncii Naționale, după ce De Chastelain va fi ajuns la Foggia și le va fi explicat operatorilor de acolo cheia deșusată pe care Porter lucrează în necunoștința celor noi. De Chastelain cere a fi pus la curent cu toate evenimentele zilei în cele mai mici amănunte și a fi ținut în curent în continuare până la decolarea sa programată în seri, întrucît nu posedăm vinători de noapte cu raza de acțiune suficientă pentru a ajunge în Foggia. Dat fiind că Buzeghi și Leucutia au mai întâi de discutat cu Sănătescu numirea lui Rică Georgescu în guvern ca Ministru Subsecretar de Stat pentru producția de petrol la Ministerul Industriei și Comerțului, Iosnișin e acela care descrie lui De Chastelain și Metianu debuturile acțiunii, întrucît Mihail e permanent la telefon cu Mihail. Ca atunci telefonează Killinger tot pentru a protesta contra opririi mașinilor Corpului Diplomatic german de a trece barierele ce între timp au ajuns a fi instalate la toate căile de acces ale capitalei, astfel încît diverși membri ai Legației Germane sînt opriți să revină de la Snagov în oraș sau a pleca acolo pentru a-și readuce familiile în capitală. Damăscianu a informat în schimb că mașinile extreme de numeroase ale misiunii civile germane sînt folosite în scopuri de misiuni militare de legătură cu Otopenii și Floiești drept care le-a fost interzisă părăsirea capitalei. Stîrcea are a convingere de vreo jumătate de oră cu De Chastelain destul de interesantă în sensul că lui nu-i vine să creadă că a îndrăznit să pornească acțiunea contra Antonestilor pe care considerase mult mai puternici și populari decît se dovedise acum a fi fost. Din tot ceea ce spune se degajă de altfel că el împărtășise pe deplin vederile lui Eddy Boxshall și că parcurerea grupului fusese întreprinsă în primul rînd cu intenția de a stabili legăturile directe ale Antonestilor cu Com.Int. și că din puscărie, chiar de la salăsen parlamentară constant cu ei, dăduse mesagii la ei mai și înțelese reticielele "areșalului Antonescu înprăștiin" întrucîtva temerile lui pentru soarta României în condițiile de capitulare pro-sovietice oferite de anglo-americiani. Este destul de îngrijorat

pentru situația Balcanilor întregi la ora aceea și recomandă multă prudență pentru securitatea lui Mihai la sosirea bolșevicilor. Stăroa îi răspunde: După câte înțeleg, ai fi preferat să continui lupta alături de Hitler!?, la care protestă explicând că e vorba doar de a se preveni să nu cadă dintr-un exos în celălalt și adăugând că dealtfel că nu cunoaște situația și aranjamentele actuale interaliante ca să poată exprima mai mult decât simțămintele sale personale ca unul care a trăit ani mulți în România și ne este prieten adevărat. După câteva minute Ioanițiu e chemat la Casa Nouă pentru a prelua o nouă misiune, antonesciană, aceasta însă de a lui Ion Antonescu, într-un plic deschis adresat lui Mihai, dar conținutul fiind o scrisoare-testament către Maria Antonescu: "Scumpa mea, acum când țara trece prin vremi cumplite, în curând vei ajunge văduvă. Te-am părăsit lăsându-te într-o situație foarte grea pe care tu, iubita mea soție, n-ai meritat-o: iartă-mă - o altă cale n-ar fi fost a mea! Stiu că te vei purta demnă de reșal mare în soarte vitregă ce ne-au fost hărăsite ca să fim mîndrii unui de altul pînă la sfîrșit. Ai fi fericit să știi că te-ai retras la mănăstirea pe care ți-ai ales-o pentru acest caz. Tot ce posed rămîne ție: vila de la Predeal, casa din București și rentele de Stat. De nemă să ai grijă pînă la urmă: știi că nu țin decît la tine și la ea. Cît despre judecata lumii asupra noastră, timpul ne va păstra din loc de cinste în amezoria neamului: de aceea m-am rănit convinsă cum sînt sigur jertfindu-mă pentru cauza cea dreaptă! Mă rog ca domul să vă păsească și alinaze suferințele: ramii în plata lui cu toată dragostea și recunoștința mea, la bine și la rău, al tău - Ionel". Pe plic scris mai necitez, tot cu creionul Faber H.B. de care avuseseră grijă să aibă multe bine ascuțite în loc de penițe și cerleasă cu care se temuse că s-ar putea otrăvi, "M.S. Regelui - pentru nevasta mea". Acest o citește și o dă lui Sănătescu emoționat spunînd: "E totuși un caracter bătrînal: acum îmi pare rău și pentru el. Te rog să ai grijă ca scrisoare să fie înmînată personal d-nei mareșal în cel mai scurt timp, și ca toți cinci să aibă tot ce dorește acolo unde vor fi ascuși, căci nu uita că se consideră prizonierii mei". Între orele 1 și un sfert și 2 sosesc urmatoarele vești telefonice: 1.- Pe front, operațiile nu par a se desfășura chiar așa cum se preconizase datorită mijloacelor de transport, menții se degajează mai rapid și se retrag în relativă ordine abandonîndu-și stocurile de muniție și materialul greu

netransportabil la luptă, creând astfel spre Carpați un front de al lor în spatele armatei noastre, dar neabandonând în schimb de la Siret și pînă la litoralul mării pozițiilor lor întărite pe care duc o luptă crîncenă de uzură a forțelor sovietice în plin avans pe toată lungimea frontului; cîteva din diviziile românești amestecate cu ale lor sînt irecuperabile, fie pentru că își aruncă armele predîndu-se, fie că sînt silite să continue lupta încadrînd de neași iar altele, depășite de motorizatele sovietice înaintînd repede în urmărirea neașilor, sînt încercuite, dezarmate și făcute prizoniere de ruși; Comesa nu s-a supus ordinului primit ci își retrage divizia blindată spre Carpați cu scopul probabil de a o strecura pe o trecătoare impracticabilă la Nord de Olt, în secui-me; nici Gheorghe nu pare să fi înțeles ordinul primit, pretextînd "îmbuteliatul" de pe soseaua națională a Nordului care a se tupila în spre Țunți, deși nu are nici un motiv valabil întrucît Crețulea-cu, care se afla pe flancul lui stîng, a reușit să se replieze în perfectă ordine pînă la Sud de Bacău pe soseaua Buhușului și a refuzat unor unități germane a se lăsa oprit după o ciocnire sol-dată în favoarea noastră; în schimb, cu toate greutatele create de participarea actului cu patru zile înainte de termen care i-a surprins pe toți comandanții avertizați pentru duminică la amiază; ca și la ora neprielnică la care i-a apucat comunicatul, grosul efectivelor românești aplică planul de retragere strecurîndu-se printre neași cu minime pierderi de materiale abandonate și de ariergărzi capturate de ruși și relativ puține ciocniri cu neașii cauzate exclusiv de aceștia nu sistematic ci pe alocuri unde se află în superioritate netă, căci ei nu par să fi primit încă ordi-nul categoric de a lupta împotriva noastră; nici înaltul comanda-ment sovietic neașteptîndu-se pe seama la acest avans în orariul anunțat astăzi din Cairo, înaintarea armatei roșii este mai lentă decît scontasem în vîrfurile dirijate către Focșani; 2.-În interiorul țării neașii sînt desorientați, aparent total surprinși de un eve-niment la care nu se așteptau și pentru care se vede că nu erau deloc pregătiți, întrucît nu par să aibă vreun plan dinainte sta-bilit pentru această eventualitate și improvizează concomitent măsuri de apărare în arici și de evacuare, distrugînd prin foc arhivele și materialele abandonabile în caz de plecare; de partea romînă nu se înregistrează nici o lipsă de apel, toți comandanții corpurilor și diviziilor aplicînd planul conform ordinelor primit dar nu cu aceeași promptitudine, recordul de viteză în executarea operațiunilor de suplasare fiind atins de Vasiliu Bîcșanu care la 1 anunță că toate trupele sale au intrat în dispozitivul de atac

gata să scoată pe neași din Ploiești la primul scandal; situația cea mai îngrijorătoare pentru noi rămâne apărarea capitalei, intrucît de la miezul nopții toate unitățile germane aflate în preajma ei au pornit vădite pregătiri în vederea ocupării unor poziții de atac iar nu de evacuare, față de care trupele române au primit ordinul de înaintare pînă la contactul cu avanposturile nemțești astfel Regimentul de gardă calare a fost împins pînă la pădurea de la Băneasa, după ce comandantul Reg. I. A. a fost neutralizat de gen. Iosif Teodorescu care l-a chemat la raport înlocuindu-l în lipsă, încercînd soldații care urmasă a fi trimiși alina treptat la alte unități, așa că pericolul atacului palatului de către trupe românești este de acum definitiv înlăturat; în sfîrșit, toată aviația română din zona frontului a fost împrăștiată în Hinderland pe cîmpurile auxiliare din jurul regiunii petrolifere și capitalei, începînd cu escadrilele de bombardiere de la Mînnicea și terminînd cu vînătoarea de noapte de pe aerodromurile apropiate Ploieștilor și Bucureștilor, ocupate de nemți; la granița nici o mișcare suspectă nici din spre Ungaria, trenurile continuînd să circule în ambele sensuri după orar iar acoperirea ei înspre se-ouine fiind terminată după cum anunță personal comandantul corpului de la Brașov lui Sănătescu la 1 și jumătate. Și aceste date sînt notate De Chestelain drept elemente doveditoare că premisele răfueii cu nemții nu sînt defavorabile pentru România. Mihai a fost anunțat că tov. Spătaru a sosit cu un camion mare și o duzină de patrioți albi pe sprînceană. Mihai care surse de curiozitate să-i vadă și să-i cunoască pe acest misterios generalism comunist care-l evita ca pe dracu, măcar acum cînd se pornea doar la lupta comună contra fasciștilor indiferent de celelalte nuanțe oricît de substanțiale ce ne sepe-rau de comuniști din alte puncte de vedere ideologice, mai ales după ce el regele personal în locuința sa particulară o pornise prin arestarea șefilor lor din țară pe care altfel tov. Spătaru nu l-ar fi prins niciodată, căci Ion Antonescu se sinucidea cu siguranță dacă Turcia, Elveția, Spania sau Argentina l-ar fi avisat că trebuiau să-l extrădeze iar în țară șansele de a-l aresta pe front erau mult mai mici ne plăcuse să ne închipuim, i-a rugat pe Sănătescu, Emilian și pe Stîrcea să-l determine a veni cu toată echipa a lua o gustare și a ciocni un pahar în cinstea marelui eveniment și pentru succesul acțiunii înainte de a porni la treabă. Sănătescu nu s-a dus să-l invite personal pe Spătaru. Emilian s-a dus la Batalion, spre a-l ruga pe membru comunist al comitetului de acțiune militar să poartesească astăzi la palat cu toți tovarășii săi ca invitați ai Capului Statului și Primului Ministru al guvernului eliberării din care și partidul lor

făcea parte. Dar, încâpținat ca un câțir - cum am hotărât cu toții că era colonelul SPATARU a răspuns că "regreți că nu putea răspunde la invitație întrucât venise pentru o treabă urgentă, importantă și prea serioasă ca să sufere cea mai mică amânare, așa că dorea să procedeze imediat la terminarea ei". Tovarășii i-au cerut lui Stărescu să le procure pistoale jurând că nu aveau și urmau să facă de penă la locul cu pricina, li s-a procurat câte un 9 mm. din acele luate de la agenți. Stărescu i-a pețit să intre la bufet și să se înfrupte cu toate bunătățile dat fiindcă tot trebuiau să aștepte sosirea armelor, dar nu au vrut pentru că prin ușa întredeschisă îl vedeam pe MIHAI vorbind plin de vervă după multe pahare cu un colonel englez. L-am spus "Nu-i de noi acolo; stăm aici, dar dacă vreți să ne tratați cu ceva excepțional" și s-au așezat pe o banchetă lungă plășată ce era rezervată de-a lungul terenului vis-a-vis de acea ușă. Firește că au fost serviți pe loc cu toate cele din care, fiindcă erau în masă pe marile tăvi de argint blazonate ale Casei Domnitoare, au cerut să-și poată face și pachetele pentru tovarășii Mîlași care sînt ocupați la Corpul de Gardă". Spre ora 2 și un sfert, tovarășii pleacă sătui și înarmați la Batalion iar după alte zece minute prietenul personal al Fuhrerului și cei patru dintre apostolii aceluia mai puțin prietenii acestuia vor părăsi prima lor pușcărie și etapă în calvarul lor incipient într-un altfel de saurian decît acela ce-i fusese dăruit de prietenul, mai mare al Marei Reich, spre a se păși de cei mai mari dușmani ai lor, tuturor, care-l păseau acum mai conștiincioși și mult mai siguri decît paznicii săi ce-l însoțiseră la sosire. Abia spre ora 4, adică la scurt interval după plecarea convoiului regal către Dobrița și a colonelului agent britanic la aerodromul decolării spre lumea libertății. Prima fusese cauzată și se va produce din și în următoarele împrejurări: SANATESCU nu vroia să ia răspunderea rușinării lui Mihai în București atîta vreme cît luptele desigur inevitabile pentru despresurarea capitalei de către efectivele cu mult mai numeroase și mai puternice înarmate ale nemților din jurul decît ale noastre din interiorul ei nu s-ar solda cu lichidarea primelor prin aportul diviziilor noastre așteptate de la Giurgiu, Oltenița, Constanța, Pîrgoviste și Pitești, deoarece în prima fază a bătăliei încercuirea totală, deci fără putință de eșire către Oltenia părea normalmente de neîmpiedicat după raportul și amplasamentul forțelor și pînă cînd vom fi reușit să-l lipsim pe inamic de aerodromele bucureștene și prea apropiate spre a compensa intrinsecă inferioritatea noastră aeriană, așa că el și EMILIAN au așezat faptul că, la sfîrșitul convorbirii prin Hughes cu BOSSY, Primul Ministru îi ordonase plecarea lui MIHAI pe ruta trasată de MIHAIL, îndată ce colonelul NEGULESCU va fi organizat astfel locotenența sa la Sinaia însoțit paza reședințelor regale să fie asigurată în per-

fece condițiuni de securitate pentru valorile imense ce le conțineau și când va fi pas la punct convoiul camioanelor Batalionului pentru transportul unei sculpări la Dobrița în așa condiții ca să fie în măsură a se apăra cu succes contra vreunei interceptări aerionice în rută și să aibă cu el combustibilul complet și atelierul de motoreparație spre a nu fi nevoit a se opri nădăruș pentru ajutoare. Aceasta se îndeplinise pe la orele 11 și un sfert când KIRIA și Nelli plecară în Cadillacul ei limuzină cu Robert lângă șoferul Moldovan și Gherghelus, precedați și urmați de autobusele militare ale Batalionului pe drumul Pădăchioșului. Cei ce rămăseseră se concentrară în biroul Șefului Casei Militare, generalul ținând legătura cu MIL-HAIL, BUZEȘTI cu ALDEA, DAMACIANU și LITREANU, iar STIRCEA cu GERSTENBERG. Oricum la fiecare zece minute se ivea un nou incident, ultimul chiar la comandamentul aerian german pe care armata română îi încercase total și de aproape, oprind mișcările carterilor lui GERSTENBERG care pînă atunci circulaseră cuasi nestingheriți între acesta, Misiunea Militară Germană și Legația Germană cu rezultatul că năvăli nu dădeau nici un semn de a se hotărî în sfîrșit să evacueze capitala. Văzîndu-se acum înghesuit și imobilizat acolo, GERSTENBERG încercase o acțiune de legire "Blitz" cu cîteva camioane Sauer ce se aleseră blocate de tirul unei mitraliere grele cu un schimb de focuri și cîteva răniți. Cereau să fie lăsat să plece la Școala de Război, la care Bazești îi strase atenția că nu-i mai recunoștea nici o altă funcție decît aceea de Prim Atașat Militar, așa că locul lui era de acum la Legația Germană sau la domiciliu, dar el răspunse invocînd imunitatea sa diplomatică spre a fi lăsat să circule liber în țară și deci în primul rînd în capitală cu atît mai mult cu cît se oferea lui SANATRESCU să accelereze evacuarea Misiunii Militare Germane dacă nu i se puneau piedici în legăturile sale cu aceasta la fiecare pas și convorbire telefonică, astfel încît acesta îi aprobase cererea să fie lăsat să plece cu adjutantul său de unde ne telefonaseră după un sfert de oră că HANSEN și cu el doreau neapărat să-l vadă pe Prim Ministru pentru a conveni asupra unor măsuri urgente de luate în vederea aplicării planului evacuării trupelor germane din regiunea capitalei și zonei petrolifere pînă la orele 22 ale zilei de 24 august. Acordîndu-li-se audiența pentru ora 5 fără un sfert, soară amîndoi punctual pe poarta Administrației, însoțiți de un maior român care știa perfect nemțește și era ofițer de legătură atașat pe lângă Misiunea Militară Germană. SANATRESCU i-a pri -

mit numai pe generalii HANSEN și GERSTENBERG în prezența lui BUZESTI și a lui STINGEA. HANSEN a început prin a-i arăta Prin Ministrului că-și considera misiunea în România încheiată din moment ce guvernul regal român nu mai recunoștea Misiunea Militară Germană și șerea evacuarea tuturor trupelor germane de pe teritoriul țării în 72 de ore și-l ruga, în consecință, a-i permite Așașului Militar al Reichului, care ca diplomat rămânea în România și ca fost comandant al forțelor aeriene și anti-aeriene germane din România, potrivit convenției germano-militare încheiate cu guvernul ANTONESCU, era singurul competent pentru a preda colonelului I de la Plocești acea comandă și totodată ordinul de a demonta toate tunarile anti-aeriene și instalațiile aferente spre a evacua toate efectivele din zona petroliferă în Ardealul de Nord până la acea oră, să iasă din capitală însoțit de acel maior român, ofițer de legătură între Misiunea Militară Germană și Marele Stat Major spre a pleca la Plocești de unde se vor întoarce în trei ceasuri. BUZESTI a protestat pe loc, pe motivul că trecuseră deja 7 ceasuri de la comunicarea făcută de guvernul regal român Legației Germane, astfel încât Misiunea Militară Germană avusese tot timpul să anunțe toate unitățile germane în țară despre conținutul ei. Tunarile și instalațiile de detectare anti-aeriene din regiunea petroliferă trebuiau prin urmare să fie de mult demontate și pregătite de plecare. Această situație ar trebui să fie la ora aceasta și la unitățile germane din preajma capitalei, dar guvernul român constata spre regretul său că nu se luaseră până acum măsurile exigente iar în această împrejurare socotea mai util și potrivit ca generalul HANSEN să comunice în scris comandantului german al forțelor anti-aeriene cu centrul la Plocești, ordinul de evacuare conform cererii guvernului regal român decît ca Așașul Militar al Reichului să mai fie amestecat într-o problemă care de 7 ore nu mai era de competența d-lui. HANSEN pledă atunci cu multă diplomatie în favoarea propunerii sale cu argumentul că interesul ambelor părți era tocmai găsirea mijloacelor practice pentru a grăbi pe cît posibil satisfacerea cererii guvernului român, spre a se evita neînțelegeri și consecințele regretabile ce ar putea să decurgă din ele. Faptul că măsurile preparatorii de evacuare erau atît de întîrziaste nu se putea imputa autorităților militare germane, deoarece încă de la ora la toate comunicațiile lor telefonice fuseseră constant turburate și întrerupte de autoritățile române, astfel încît nu fusese posibil Misiunii

././.

Militare Germane să comunice ordine valabile și să explice diferențelor comandanți de divizii situația izvoită din schimbarea de guvern și a politicii române acum 7 ore în urmă. Plecarea generalului von Gerstenberg din capitală nu putea avea nici un rezultat defavorabil măsurilor cerute de România, dar în schimb avea toate șansele să accelereze aplicarea lor, întrucât nu trebuia uitat că nu Misiunea Militară Germană ci d-ului fusese până acum comandantul acelei unități și nu-și putea depune atribuțiile decât personal și în condițiile pretinse de regulamentul Wehrmachtului. HANSEN îl convinsese pe deplin pe BANATESCU care se declară de acord cu plecarea lui von Gerstenberg la Ploiești.-

Dar atunci BUZESTI îl rugă pe STIRCEA să traducă următoarea comunicare: "Guvernul român dorește să țină gâfului fostei Misiuni Militare Germane din România un limbaj sincer, deschis și clar: forțele germane staționate în Hinterlandul românesc sînt lipsite de comandant și stat-major și deci în imposibilitatea de a reacționa contra hotărîrii României de a se retrage din alianța cu Germania și din război, în lipsa unui plan general operativ și a unor ordine precise de aplicare a lui. Orice reacțiune în acest sens ca și neconformarea la cererea guvernului român de evacuare a României în cele trei etape de cîte 24 de ore stabilite de Marele Stat Major ar echivala cu declanșarea războiului romîno-german pe care România este dornică să-l evite cu orice preț. În consecință, guvernul român a cerut acum 7 ore Legației Germane ca guvernul german să ordone fostei Misiuni Militare Germane din România a dispune către toate unitățile în subordine executarea planului de evacuare de care a luat cunoștință între orele 22 și 23 din 23 August a.c., ca să constate spre regretul său că această cerere a rămas pînă acum fără nici un rezultat și că din contră măsurile luate de diferitele unități aflate în preajma Bucureștilor și în regiunea petroliferă au zădărniciat caracterul unor pregătiri fie defensive fie ofensive dar nici o dovadă de intenție de a se retrage înspre granița maghiară. În asemenea condițiuni, guvernul român nu are nici un interes să faciliteze contacte necontrolate de el între Misiunea Militară Germană și comandanții unităților în subordine avînd toate motivele să se teamă că acestea ca și propunerea plecării generalului von Gerstenberg la Ploiești urmăresc același scop al neconformării la cererea sa și propunere prin urmare generalului HANSEN întocmirea unui ordin scris către comandantul apărării antiseriene a reg. petrolifere în sensul aplicării planului prescris de M. St. Major, ordin pe care acesta se face forte a-l

././.

trinite în termen de un ceas la Ploiești. HANSEN și Gerstenberg au repetat atunci simultan că numai acesta din urmă era îndrituit să emită un asemenea ordin, la care BUZEȘTI le-a răspuns la rând că n-avea decât să-l întoamească acesta în locul Șefului Misiunii Militare Germane, dar Gerstenberg a retorcat că, potrivit regulamentului interior al Wehrmachtului, anumite ordine nu puteau da decât verbal și personal de comandantul responsabil. Dar ȘARATEȘCU a tranșat chestiunea fără a ține seama de părerile altora și i-a spus: "Eu primesc cuvântul generalului baron von Gerstenberg; știu că nu puteți preciza ora la care vi veți întoarce. Vă rog să reveniți cu un rezultat pozitiv în cel mai scurt timp căci nu pot amina cu nici o oră termenul fixat pentru evacuări!" și s-a ridicat în semn de încheiere a convorbirii, adăugând: "Vi-l dau pe maior ca să vă înțelească circulația și legătura cu ai noștri". Înaintat și radios, Gerstenberg l-a salutat cu respect pe acest Prim Ministru militar mai diplomat decât diplomații civili. Lt.colonelul Ionescu ("Titel") de la Marele Stat Major a adus noi date doveditoare că nemții pregăteau atacul capitalei de la Nord, Nord Vest și Nord Est. La ora 8 și 10, cu un vacarm infernal, trecură peste palat la o înălțime de nici trei sute de metri escadrilă după escadrilă, erau avioane germane de bombardament în picaj și reperaseră obiectivele și reacțiunea antiseriană română desigur în vederea bombardamentului capitalei, așa că era consult să ne pregătim instalația în adăpostul anti-aerian.-

BUZEȘTI a redactat declarația de război către Marele Reich German pe care moș CODREANU avea apoi să-o bată la mașină iar motociclistul să-o înmâneze personal dl.consilier de Legatie Steltzer. Paza nu a durat însă decât 20 de minute - bombardamentul prim al "agresivității calificate" începând de la 9,22 fixe - căci la ora 10 fără 5 minute deodată alarma primă și ultima a zilelor de 24-26 august inclusiv, iar după două minute aceleași Heinkel se revinură la atac cu bombe mai mici, de 100 și chiar numai 50 kgr. dar spre centrul de atracție, iarăși la palat. Buzescu observă că anti-aeriana română nu părea să tragă deloc în nemți și se întreba de ce nu intervenea vîntoarea noastră pentru să-i devia de pe obiectivele țintite, dar vorbele lui fură scooperite de un nou pachet de bombe parcă mai numeroase dar mai mici. Nu se putuse telefona căci o bombă atinsese centrul și erau acum fără legătură între Palat și oraș.-

După repararea instalației telefonice - primul telefon

fu dat iarăși la Marele Stat Major unde MIHAIL a comunicat că numai o escadrilă de Heinkel mai reaterizase la Băneasa, restul plecând înapoi pe front. Însuși de 10 și jumătate, cam pe la ora 10,20 sosi acea escadrilă vădit trimisă în mod special pentru a continua distrugerea palatului, oăci veni deasupra lui deodată, ca ieșită de după un colț al cerului, fără sunetul prealabil al apropierii din depărtări, căsură bombe pe pachet, toate pe Casa Nouă și cele dintr-un cordon asupra clădirii Batalionului, intrând pe o fereastră. Efectul acestor baluri sburătoare a fost de altfel mult mai dezastruos decât picatul bombelor slobozite de la mii de metri; prima bombă căzu, ținută bine drept peste "Unterstand" traversând cu ușurință plasele gros de beton al acoperișului și explodând în încăperea ticsită de colecția de gravuri frumoase a lui FERDINAND, la etajul IV. Norocul tuturor veni sub o formă neașteptată la orele 11,30 când firele telefonice rupte undeva în sfârș fură reecordate și postul principal militar din aripa istorică a anunțat sosirea unei delegații germane cu un drapel alb pentru a trata cu Prim Ministru general-SANATESCU. Egidiu atunci din adăpostul pentru a se deplasa în sala de așteptare a Marșalului: SANATESCU, AIDEA, POTCOPEANU, BOZESTI și cu STIRCEA care a fost rugat de SANATESCU să-l asiste ca traducător. Delegația germană a fost compusă dintr-un colonel, un maior și doi căpitani de Stat Major dintre acei asediați la Școala de Război, însoțiți de generalul ROZIN, colonelul MARCEL OMBREANU și doi ofițeri inferiori de ai noștri. În numele fostei Misiuni Militare Germane și al actualului comandant al forțelor germane din interiorul țării, colonelul ceru încetarea ostilităților și dreptul de evacuare a capitalei pentru toți nemții aflați în interiorul ei, o premizie de-a dreptul grotescă din moment ce echivala cu o măsură emblematice avantajoasă pentru inamic și fără nici un folos pentru noi. Era firește prezentată sub forma schimbului de prizonieri fiindcă ei puseseră mâna pe o duzină de ofițeri români în jurul Bucureștilor și pretindeau să stăpânească țara cu excepția capitalei, ceea ce era o minciună sfruntată. SANATESCU vorbi la telefon cu MIHAIL, care-l asigură că nemții nu stăpâneau decât orașul Plocești și zona națională până la Otopeni, dar nimic mai mult și că se aflau într-o situație foarte proastă dacă panam mina pe cei peste 150 de ofițeri aflați retrași la Școala de Război. Singurul lucru admisibil ar fi sistarea focului pentru 30 minute pentru schimbul răniților și al ofițerilor de același grad, cu pentru om, dar nici

asta nu se impunea pentru noi și rămânea la aprecierea guvernului pentru cazul în care ar dori să se mute de la palat la Banca Națională în incalzirea tezaurului care era parca totuși invulnerabil. ROZIN, care făcuse școala de război la Potsdam și era în termenii excelenței cu nemții, pledase la început pentru un armistițiu mai îndelungat spunând lui Șanțescu că noi avem interesul să câștigăm timpul necesar pentru ca diviziile de la porturile dunărene să ajungă la București, deoarece el nu garanta că puteam rezista pînă atunci asaltului forțelor germane organizate de Gerstenberg. Sosiseră o parte din tancurile lui de la Tîrgoviște și ele urmau să suporte șocul asaltului din spre Otopeni și, după spusele sale, nu puteam rezista fiindcă tunurile lor erau inferioare anti-aerienei montate pe camioane stît ca vitează de tir olt și calibrul, iar MARCEL OLTEANU plede în favoarea schimbului de grad pentru grad, ceea ce însă ar fi ținut mai mult decît o oră și jumătate. Pentru București era clar că, din moment ce nemții avuseseră inițiativa propunerii, orice răgaz era desigur în avantajul lor și deci l-a sunat literalmente pe ȘANȚESCU să refuze orice pauză și să nu repete greșeala sa din ajun cu Gerstenberg. POTOPEANU era de aceeași părere pe cînd AIDRA îl încuraja pe ȘANȚESCU să accepte măcar încetarea ostilităților pînă la ora 1 ca să ne mutăm de la palat la Banca Națională. ROZIN și MARCEL OLTEANU încercau să-l convingă pe colonel să accepte armistițiul pînă la miezul nopții și acesta, pîrînd de acord, spuse lui ȘANȚESCU că era să accepte această "contraofertă românească", la care STIRCEA luînd-o înainte lui ȘANȚESCU spuse nemțului pe nemțește că se înșela dacă credea că exista vre-o propunere românească și că guvernul regal român respingea categoric orice propunere a armatelor unui stat agresor, hitlerist, la care BUCUREȘTI a cerut să-i fie tradusă o comunicare prin care amintea termenii declarației noastre de război pe care oai de la Misiunea Militară Germană nici nu o aflaseră încă fiindcă pierduseră orice contact chiar și radiofonic cu Legația Germană căreia i se tăiasse curentul electric ca și dealtfel Școalei de Război: România oferise Reichului putința de a-și retrage forțele armate de pe teritoriul ei cu tot armamentul lor în condițiuni practic realizabile dacă ar fi existat din partea guvernului hitlerist cea mai mică intenție de a-i respecta suveranitatea și dreptul legitim de a încheia armistițiul cu Principalele Puteri Aliate în urma defecțiunii germane de a-și respecta garanția teritorială dată ei la Belvedere în 1940. În loc

să-i respecte acest drept, guvernul Reichului a ordonat acest însoțitor de "agresiune hitleristă" de la ora 9,22 prin care fără nici un preaviz Luftwaffe a bombardat un oraș deschis și fără de apărare militară, cauzând multe victime în rândurile populației civile, pagube grele și adăugând astfel încă o crimă odioasă la lanțul fără de legilor săvârșite în lume de regimul criminal al național-socialismului german și fascismului italian, drept care Regatul României liate ale Marii Britanii, Statelor Unite și URSS, va duce războiul neîntrerupt până la capitularea Germaniei fără de condiții. În consecință, generalul ȘANĂTESCU, șeful guvernului regal român, respinge fără discuții orice propunere de încheiere a ostilităților invitându-i pe comandanții Wehrmachtului aflați în România a se preda imediat fără nici o condiție". ȘANĂTESCU n-a mai avut ce să adauge după această comunicare, retrăgându-se iar, în clipa în care delegația a ieșit pe porțile Administrației, ofițerul neamț, care ținuse la sosire drapelul alb, l-a agitat către Fundația Carol I și apoi l-a strins înainte de a se urca în mașina deschisă în care venise și după nici un minut au sosit trei stucatori la joasă altitudine dinspre Ateneul Român aruncându-și bombele asupra aripii istorice, dar fiind întâmpinate de tirul celor șase mitraliere grele de apărare exterioară și-au deslănțit boțurile prea devreme ridicându-se la verticală spre a evita tirul mitralierelor, așa că toate șase proiectilele au căzut prea scurt, una singură intrând în sala mare în dreptul garsonierei ofițerului de ordonanță iar celelalte căzând două în Piața Palatului iar trei în curtea centrală a acestuia. Intenția vădită a nemților fusese să-l prindă pe ȘANĂTESCU ieșind din adăpost și, cum avea să se stabilise în curând de către Siguranța Palatului, nemții își instalaseră un post de observație pe acoperișul Fundației Carol I și aveau un spion la palat care le făcea semn de pe acoperișul palatului. La auzul stucatorilor ne aflam toți cinci pe sala mare, POTOPEANU strigându-ne: "Fugiți, e o capcană pentru a ne căsați!" dar socotind că nu mai avem timpul să ajungem sub scara de coborâre deschisese ușa garsonierei împingându-l pe BUZĂȘTI înăuntru și înainte de a închide ușa după mine bomba aceea a explodat pe scări și am simțit o înepătură fierbinte la gâtul stâng. Vestonul și pantalonul fuseseră tăiate ca de briciu de o așchie de schișă mică care a intrat în mușchiu aproape imperceptibil făcând o pată de sînge. Am coborât din nou în subsol anunțându-l pe MIHAIL de refuzul nostru de a accepta propunerea nemțesească și încurajându-l să ordone asaltul Școlii de Război. Acesta nu avea să înceapă încă

decît la cîderea nopții fiindcă, pe de o parte, toate efectivele noastre disponibile trebuiau concentrate întru apărarea occidenală capitalei pe șoseaua Ploieștilor iar, pe de altă parte, MIHAIL dorea să ocupe Școala de Război fără a o distruge prin tirul unor tunuri chiar de mic calibru, scootînd cum a și reușit pînă la urmă - a-i face pe statmajoriștii germani să capituleze fără luptă grea.-

Asaltul asupra efectivelor concentrate de noaptea în jurul Școlii de Război se soldase fără avarii ale cîldirii cu capitularea Marinei Cartier German, făcîndu-se acolo o captură de prizonieri mult mai importantă decît a noastră, inclusiv mai mulți ofițeri generali și o dronă de colonel - Hansen aflîndu-se printre prizonieri iar tot interiorul capitalei se arresta acum pe capete toți agenții diplomați care nu făceau parte din C.D. german propriu zis, pe la casa partidului național socialist și toate celelalte centre ale activității Gestapoului, arestările acestea atîngînd numere cu trei cifre. Proximal obiectiv era aerodromul Pipera ce avea sorți buni a cădea în cursul zilei curente de 25, cel tîrziu în decursul nopții următoare. Gerstenberg nu știa cum să-și împarte trupele între Ploiești pe care încerca din răpateri a nu-i pierde cu tot stacul masiv lansat asupra lor de Vasiliu Măscanu la București și n-avea efective suficiente pentru a-i ocoli printr-o ofensivă susținută. Solîdarea simțitoare a bombardamentului aerian al capitalei se datoră intervenției aviației noastre pe liniile frontului interior care obligase și pe Luftwaffe să-i contracareze activitatea și deci să nu mai fie disponibilă exclusiv pentru terorizarea orașului. Aceasta era survolat acum mai mult de avioane vechi biplane operînd cu motorul tăiat în glisade de surpriză plasînd ici colo bombe albe spre a întreține groasa orăgenilor în urma experienței de ieri și a imobiliza astfel activitatea normală a taberei adverse. Ciocniri serioase soldate în general spre avantajul nostru avură loc și continuă să se petreacă în Vestul Capitalei spre Tîrgoviște, Tîrgșor și altele la Est în preajma porturilor dunărene cu garnizoanele germane măturate de ai noștri spre a nu se putea retrage organizat către București. Pierderile cele mai grele germane erau înregistrate pe frontul sovietic unde armata roșie înainta peste tot f. rapid, nepermițînd Wehrmachtului să se degajeze în mod organizat și făcînd masive capturi de material uman și de război nemțesc. Mihail nu era nici el în măsură a da traseul liniei frontului, de înclîcită ce era, dar dăduse

ca sigure căderea Galaților, investirea Brăilei, trecerea blindatelor sovietice de Mîrșești, Vaslui, Tecuci, Birlad, cu pungi rămase-n urmă ce le colmatau cu lupte de exterminare crîncene. Ploi torrențiale locale căsute-n Carpații Păduroși desfundaseră drumurile pe care o parte din Grossdeutschland și divizia Cornes încercaseră a trece munții-napre Ardealul de Nord cu rezultatul abandonării majorității carelor de nedespotolit. În romanat, nemții se aflau într-o poziție generală foarte precară-n toată țara dacă nu aduceau rezerve din Apus. Fără nici o declarație de război, Honvedul pășise la invazia graniței în județele Arad, Bihor, Timiș-Mare și Brașov, cu hărțuiri pe restul graniței romino-magiare și cu-n singur ciștig de teren mai însemnat în Arad unde forțele inamice copleșitoare vor reuși probabil să ocupe orașul în cursul zilei. Efectivele germane staționate în Timiș-Torontal se retrăseseră sub presiunea corpului teritorial bănățean dincolo de granița romino-jugoslavă. În schimb, o unitate germană din Timoc trecuse Dunărea în amont de Panciova și împingea pe grănicerii cărăgeni și vînătorii severineni spre Porțile de Fier pe malul nostru. Cu toată situația aceasta în-bucurătoare pentru noi și care nu lipsise a-i înveseli substanțial pe cei trei generali - miniștrii, Regel ceruse cu multă insistență lui Sănătescu să se informeze cît mai precis despre pozițiile nemților din regiunea între capitală și Oltenia, cu scopul de a-i fixa drumul de urmat pentru a putea ajunge cît mai neîntîrziat la Dobrița. Sănătescu îl rugă pe comandantul regimentului a se ocupa de problema punînd pe un ofițer să cheme toate orașele de pe șoseaua națională Bacurești - Pitești - Slatina, etc. Tg.Jiu, iar cînd spre ora 10 și jumătate auzirăm pornirea unei canonade mai intense în Sedul capitalei - ce aveam să aflăm a doua zi a fi fost acțiunea de degajare totală de sub presiunea nemților asupra aerodromului Popești-Iordeni? Dede deveni de-a dreptul plîngăreț, cerînd locotenentului care vorbise la telefon tocmai pentru a-i putea trasa itinerariul, a urgenta pe cît posibil stabilirea acestuia intru cît ținea să plece înainte de prînz. Ca să nu pară singurul fugit de pe teatrul mai activ al operațiunilor interne, vru neapărat să-l ia pe Stîrcea cu el, cu atît mai mult cu cît atunci ar fi plesit cu S.R.-ul acestuia care era incompărabil mai rapid și sigur decît Chrys'orul Imperial cam pomenit al M.A.D. Stîrcea i-a răspuns că n-avea nici un rost să plece și el din moment ce nu era nevoie de doi inși pentru raportarea știrilor ce le aflaseră. - Așa dar, după vre-un sfert de oră,

când i se indicase precis ce localități trebuia să evite ca să nu se-ntilnească cu vreo coloană răsărită de friți, extrem de supărat pe Stircea că nu acceptase să-i împrumute Lassalle-ul Curții Regale în schimbul mașinei sale, Negel plecă. Det fiind că Negel, se răpăci-se rău de tot de emoțiile îndurate-n ultimele 24 de ore, Stircea și ceilalți scriseră la iuteală un mesaj către Mihail, cu toate datele ce le posedau până la ora aceea, rugându-l pe D.Negel, a le completa cu anunțurile pășaniilor lor. El anunțase: distrugerea totală a Casei Noi cu tot inventarul (casă se obișnuiescă cu ide-ee înainte de a o vedea cu ochii), pagubele suferite de palat, pierdere aproape ireparabilă a două mașini S.R., purtarea lui Capitanescu și reședința lui Moesonyi, atmosfera penibilă de la B.N.R., numirea lui Borcea la S.S.I. și sfecerea Hansen-Gerstenberg-Killinger, descoperită-n arhivele ce le căzuseră-n mîini în mod aproape miraculos. El omiseseră să spună că Bucești rămăseseră cu Mihail, Bidanu, căci cei doi britanici și echipa Iosif Teodorescu, col. Anton, Dăncianu, Spăteru, Liteanu și Zăvoianu în București încercuți total seceră, pe cînd Costică Niculescu, Pătrășcanu (pe care-l întâlniseră în drum la Ciorogirla plecînd tot spre o comună de lângă Bolentin) și Nică Georgescu se aflau în apropierea lor în sfera cercului ce nu era încă spart complet. Sănătescu care-i dictase lui Stircea știrile sus menționate la situația generală militară, adăugase un P.S. prin care-l invite pe Mihail a nu se lăsa impresionat de starea de spirit cam pesimistă a lui Negel, întrucît aceste socotea de pe acum acțiunea reușită, capitala salvată, reședința externă a germano-șagiarilor slabă și neîngrijorătoare și spera că pînă la 1 septembrie să reușească lichidarea oricărei rezistențe germane pe teritoriul național. Canonada și ripiile mitralierelor ce se auzeau încă acum la Est proveneau din acțiunea diviziilor dunărene care împingeau concomitent efectivele germane ce înconjurau orașul în partea opusă tot înspre Nord. De mai bine de un ceas comunicațiile cu M.St.M.fuseseră restabilite și Mihail asigură că hopul mare era definitiv trecut.-

Pichi, cu Camil, Potoponii și Aldes își luau cesașul întrerupt la fiecare minut de sonerie telefonului direct cu tabără de aurînd părăsită prin care se vorbea cu Dăncianu sau Liteanu la Interne, Cristea la Prefectură, Dombrowsky la Primărie, Zăvoianu la Comunicatii și Bucești la Palatul Stirbei, se hotărî convocarea primului Consiliu de Miniștri pe a doua zi la Bolentinul din Deal unde primăria posedă o sală mare adecvată pentru acest scop pe la ora 10 a.m., ceea ce obligă pe Stircea și ceilalți să anunțe

la telefon pe Maniu, Titel Petrescu, Pătrășcanu, Aurel Leucăș și
Mioș Georgescu care se mai aflau și ei prin vecinătate, unde
aveau să mai petreacă și nopțile aceaste, urmând probabil să se
întoarcă cu toții la București în cursul zilei următoare, care
vorbise mai prelung cu Buzzești despre cele descoperite în arhive
Marelui Cartier German, află de la el textul declarației de răz-
boi făcute Ungariei prin care o anunțau totodată că înțelegem
să-și recupereze tot teritoriul național potrivit status quo ante-
de la Trienon, dar nimic mai mult, în afară de juste despăgubiri
pentru daunele suferite în urma cedării vremelnice a Ardealului
de Nord și reparații pentru pagubele războiului actual de agre-
siune magiară, conform principiilor enunțate de P.P.A. ale nere-
cunoașterii schimbărilor teritoriale obținute pe celelalte armelor,
precum și nota de răspuns a lui Killinger la declarația României
de război adresată Reichului. Buzzești îl confirmă de asemenea că
Luftwaffe nu mai părea să dispună de mijloacele necesare pentru
a efectua bombardamente masive asupra capitalei, ci se berna să
arunce totă ziua și toată noptea la fiecare cinci minute câteva
bombe de 50 kg. la nimerală și fără a se concentra asupra unor
obiective definitive cu vreo cincizece avioane de diverse ti-
puri vechi și improprii pentru bombardamentul clasic sosind cu
motoarele oprite în glisadă asupra vremii clădiri mai orătoase
cu singurul scop de a întreține atmosfera de panică, a cauza cât
mai întinse pagube orașului și a-și lichida stocul de bombe înain-
te de a trebui să abandoneze aerodromele ce le mai deține în
preajma lui. Efectul psihologic era însă tocmai exact contrar
celui scontat, intrucât chiar lumea până atunci pro-germană era
revoltată contra acestui procedeu dar nu se mai temea acum de
anunțul postului "Ilse Zwo", care amenințase de aproape 48 de
ore pe bucureșteni cu scurta Beogradului, de când se vedea că
avizația germană nu mai era în stare să-ntreprindă acțiuni de
mare anvergură. Totuși, din prudență majoritatea populației tră-
ie în adăposturi deoarece agenții germani răspîndeau zvonul că
"covorul" va mai veni din senin trimis dinspre Apehida și Zimni-
cea. În cursul serii și Bolentinul primi vizite efortive aeroplă-
ne de observație germane, dar - ca și cum deodată svieterii
noștri, simțindu-se cu născă pe câciulă pentru carenta lor de
pînă acum, ar fi vrut să demonstreze guvernului ce-l ăstiau poate
evacuot pe aceste nelesguri că erau la datorie, acum cînd reali-
zeu și ei că partida germană era iremediabil pierdută, că nu mai
aveau motive a se ține stît de superioritatea Luftwaffe și tot
interesul să-și ardeze morițe față de noul regim- trei vinători

de ei noştri pe I.A.R.-uri sosiră brusc în urmărire lor de pe la Titu, iar în câteva minute un observator neamţ fu doborât în flăcări sărind cu paraşuta în direcţie codrului ce l-a nuntit mai înainte Rîcoasa, iar altul, forţat să aterizeze în liniile noastre pe la Giorogirla. Cum presupuseseră corect generalii Gerstenberg reuşise pe seama prin F.F. să adune nişte trupe staţionate în Vestul Munteniei şi să le dirijeze asupra capitalei dinspre Piteşti. După cîte se părea, acel regiment de cavalerie plasat în preajma codrului Rîcoasa, căruia Sănătescu îi trimisese cele 16-15 escadrene, avea tot meritul manevrei de interceptare promptă a aisei coloane.-

Primul Consiliu de Miniştri al primului guvern democratic rosin de după 23 iunie 1930 s-a întrunit în sîmbătă 26 august 1944 la ora 10 în Bolentinul din Deal exact jumătatea Secretariatului de Stat din care era compus guvernul în vesela clădire nouă a primăriei construite în adevăr pe un deal de unde ai înspre Nord şi Vest o vedere panoramică frumoasă. Dezbaterile şi hotărîrile acestui Consiliu de Miniştri ca şi ale tuturor celorlalte la care Stîrcea exista în calitate de observator special al regelui pînă la întoarcerea acestuia în Capitală, după semnarea armistiţiului, către sfîrşitul săptămîinii de lucru de luni 11 pe sîmbătă 16 septembrie, se găsesc consemnate în jurnalele Consiliului de Miniştri respective publicate în Monitorul Oficial, astfel încît nu este cazul să mai fi reamintite aici Stîrcea menţionează însă doar ceea ce îşi mai reaminteşte a fi fost discutate în marginile acelor şi care au avut o importanţă suficientă pentru a merita să fie pomenite sau care aruncă o lumină mai clară asupra evenimentelor din timpul primului guvern Sănătescu şi respective lămuritoare a cauzelor primei crize de guvern ce se soldase-n joi 16 pe vineri 17 noiembrie cu înstaurarea celui de al doilea guvern Sănătescu şi demisia lui Stîrcea din anbele posturi ce le ocupase pînă atunci la Curtea Regală.- În dimineaţa aceea nu existau încă motive de gîlceală între membrii burghezi şi singurul membru comunist prezent al guvernului, ei dîmpotriva nunei mobile propice pentru armonia dezbaterilor. Elu sosise în ajun pe-aerote la Leordeni cu ultimul tip Mustang care stîrnise-n Occident senzaţia de a fi bătut recordul de viteză al ultimului model de vîntor britanic. Ajunsese cu bine la ţărmul sudic al Adriaticii, dar fusese interceptat acolo de o escadrilă de vînturi americani pe aceleaşi noi Mustanguri mult mai rapide decît Messerschmidtul său ultim

ape că scăpase cu greu și numai datorită virtuozității sale acrobatice de doborîre slegîndu-se doar cu o aripă cam ciuruită și periclitată și izbutind să aterizeze la loggia "pe o aripă2 fără a se da peste cap, ceea ce stîrni admirația yankeilor cînd văzură-a ce hal se găsea operatul învîlc. Se schitasse însă cum i se ceruse de misiune, aducîndu-l pe de Chastelaine cam înghețat dar încă viu la ei lui care suniseră și-și închipuiseră că ceva neprevăzut se-ntîmplase-n cursul zilei de 23 pentru precipitate dezlănțare a acțiunii cu patru zile întrucoit fuseseră deja avizați de Cairo de telegrame din aceeași dimineață și hotărîți să accelereze și așe raidurile cerute pentru a le veni în ajutor pe celea aerului, dar nu terestră, cu 24 de ore, maximum de avans posibil pentru organizarea în optime condiții a multiplelor misiuni seriene ce li se ceresă executate cîști concomitent. Dorea de seamă a lui Chast fu ascultată cu cel mai viu interes mai cu seamă de americani care au o deosebită slăbiciune pentru lectură sensationelă aventuroasă cînd nu e vorba de patria lor iar King Michael admirat pentru coteșanțe cu care procedase, astfel încît King fu invitat la masa ofițerilor americani prezidată de generalul aerului Tedder comandantul suprem al aviației anglo-americane din Mediterană, oferindu-i-se locul de cinste în dreapta acestuia după ce-l primise personal într-o lungă audiență-n care-l descusese asupra situației noastre aeronautice și a lufte-waffeii operînd în România. La început, piloții yankei s-au purtat reticienți și cu rezervă față de un fost învîlc care le cauzase încă f. recent pierderea vieții unor camarazi și prieteni scumpi iar cînd, fără-neconjur și nițel cam pres obresnic cum îi plăcea să vorbească și să se poarte prințul Centaurnino în străinătate chiar mai mult decît în țară unde manierele sale erogante nu prea prinsesă, le răspunse la întrebarea tabloului de vîntătoare seri-nă arătîndu-le contabilitatea sa f. precisă din cărțile personale de bord, cu numărul victimelor sale precizat cu lux de amănunțe indicînd date, ora și locul doborîrii, tipul și cîteodată chiar serie avionului, împrejurările întîlnirii și observații suplimentare privind greșelile comise de adversarul respectiv, din care interlocutorii săi putură restabili că el fusese deci teror-rea lor și le călăpise o mulțime de tovarăși mult regretați de ei, cîțiva dintre băștînișii escadrilelor de vîntătoare îl invită să se lăude față de ei cu aceste isprăvi, dîndu-i a înțelege că-l socotesă încă dușman și că i-ar putea bine ceva mai multă notorietate și ponderație-n expunere. King le răspunse prompt că nu era

un om politic ci un soldat care-și făcuse datoria față de patrie conform ordinelor primite și-n plus un eviator de meserie care învedera aceste probleme sub unghiul strict tehnic, scuzându-se dacă frecasese susceptibilitatea celor ce primiseră doar răspunsul precis la întrebările puse. Cum adusese cuasi-nțes modelul Messerschmidt pe care yankeii nu pusseră încă mina, decît în bucăți culese de pe schelele doborîte iar aparatul nu putea fi reparat în intervalul scurt de timp ce-l petrecuse la Foggia, ce să prezinte toată siguranța-n aer, Bixu primi în schimb un Mustang nou cu condiția să fie în măsură să-l piloteze. Fu astfel invitat să încerce anticipat, dar ceru să fie scutit de această belea ce i-ar scurta timpul ce-i mai rămînea pentru mărirea sumei câștigată și schitate, iar cînd înfine sosi momentul să plece și-și controlase aparatul ce nu curva să i se fi făcut vreo poză lăsîndu-l fără carburanți sau ulei în drum, decolă într-un stil necunoscut yankeilor, pornind rapid la verticală și efectuînd apoi cu acest aparat, ce nu-l pipăise european înainte, toată gama renunțelor sale acrobaticii, revenind apoi peste aerodrom ce să-i salute pe pierdantii înainte de pornirea efectivă cu capul jos la cîtiva metri de sol, sperîndu-i pe toți care nici nu văzuseră-n America lor vreodată astfel de performanțe. Se părea, după cum îi povestise tot lui Buxepți cu o seară înainte, dîndu-i generalului Bixell reportul misiunii în prezența lui și aducînd lui Bixenn pentru încunoaștințarea lui Rică o scrisoare de a lui Chest explicativă a insuccesului său de a obține ajutorul terestru solicitat, dar garantînd, în schimb efectuarea celui serian cu virf și indeseat sîmbătă 26 în locul duminicii 27 și la prima oră a dimineții, adică la 11 fixe, în locul amiezii, că, cu toată viteza lui superioară cu vreo 300 km. pe oră, față de ultimul Messerschmidt, Mustangă îl depășea pe acesta și-n suplete fiind mult mai ușor și agreabil de pilotat. Deci dacă nemții nu reușeau să scoată și încă-n număr suficient reactorul, așa zisul Turbojäger de mult anunțat, rămîneau mult în urmă și nu mai aveau nici o șansă să se opore în aer cînd frontul occidental se va fi apropiat de linia Siegfried. Chest anunța de asemenea că n-aveau a ne teme de nici o reacțiune germană dinspre Bulgaria, intrucît la anunțul ieșirii noastre din război și apropierea armatei roșii de frontierele bulgare, situația acolo era de așa mare încordare și excitație încît nemții nu-și puteau permite luxul să retragă o singură din puținele divizii ce le aveau staționate pe teritoriul bulgăresc

Dusești supuse aprobării colegilor săi textele notelor către Reich și Magyarország și nu mai dădu citire acelor de răspuns, spunând că schimbul reprezentanților diplomatice va fi complicat în împrejurările actuale fiindcă generalul Gheorghe Ion nu recunoscuse guvernul Sănătescu și se socotea reprezentantul guvernului Sime-Sturze pe care nouții îl formaseră-n ajun la München și urase să-și ia sediul la Viena după cum anunțase cu o săptămână înainte postul Beromünster după o depeșă mandată de corespondentul agenției Suisse-Presse din acel oraș. Grebi cu care se speculau de această nouă grosolană greșală politică era o dovadă-n plus a falimentului reacțiunii lor în România unde tabăseră pe sciniuni în armată dar nu găsiseră până la ora aceasta nici un general important și nici un om politic dispus a le înfrunța cauze pierdută. Nici Cornes nu se dăduse pe față cu ei ci după manevre se rototă se retrăsese și el cu resturile neîmpotmolite ale tenchetelor sale spre Sud după ordinele lui Secoviță, iar Gheorghe, Dumitrescu, Macici, Schmidt și Pleșu emigrară, târându-și și sabotaseră nițel executarea acestora spre a termina prin a se preda inevitabilului. De generalul Schmidt se răspîndise cu o săptămână înainte zvonul că s-ar fi sinucis dar nu se confirmase încă deoarece divizia se afla într-o poziție încercuită de sovietici așa că nu mai putea comunica cu M.St.M. Despre întirzierea mare ce o pusese Pălăngianu în executarea ordinului de a se îndrepta urgent spre Capitală nu se mai făcuse caz, întrucât invocase avantajul siguranței de a veni cu divizia de jos și desfășurată-n evantai spre a evita putințe interceptării de către înșurufen dacă ar fi sosit cu o clipă mai degrabă-n tren pe linia minabilă sau numai de-o lungul șoselei asfaltate și cum în ultimă analiză speranța trupelor sale se soldase cu degojarea completă a Sudului, Sud-Estului și Sud-Vestului capitalei în 24 de ore și fără pierderi în zindurile noastre, nouții opunându-le o rezistență f. slabă și retrăgându-se uimitor de ușor, nu se considera că ar fi cazul a i se face un proces de intenții ambigue - în cursul nopții de 24 spre 25 art. Porter reușise înăfiriș să intre în legătură cu postul interalist de la Beri, astfel că vestea sosirii avioanelor americane în 26 la orele 11 le parvenise-n cursul serii de ieri cu o certitudine cu ceva mai înainte de sosirea lui Pănu. De atunci s-au putut comunica în continuare pe calea undelor toate veștile principale pentru care o parte sau cealaltă ceruse răspunsuri sau lămuriri. Astfel războiul adusese o modificare la indicarea inițială telegrafică

a obiectivelor de bombardat, renunțându-se la bombardarea Piperei pe care forțele guvernului le ocupaseră cu o seară înainte și la distrugerea a mai mult decât avioanele aflate pe aerodromul Băneasa, intrucît în momentul în care tabăra germană de la Băneasa va fi radical desființată, cucerirea aerodromului va fi mult ușurată și efectuabilă în cel mult 24 de ore după bombardament. În schimb se ceruseră raiduri repetate în zilele următoare intru bombardarea tuturor podurilor în special de C.F. peste Tisa, Aureș, în aval de Arad și Dunărea superioară precum și a unor noduri de C.F. ca și a concentrațiilor de trenuri și transporturi rutiere militare maghiare. Ungurii și nemții din Ardealul de Nord nu erau în măsură să ne stăce granița Ardealului de Sud spre a nu degarnisi linia Carpaților, ceea ce permisesse corpurilor de armată de la Brașov și Sibiu să treacă cu succes la contraofensivă și să înainteze deja în Ardealul de Nord, intrucît comandamentul germano-maghiar părea să caute a ocupa Ardealul și Banatul numai cu forțele din Ungaria propriu zise. Acest fapt explica lipsa oricărei reacțiuni serioase chiar și a aviației germane, de altfel f. reduse, staționate la Apahida cu singurul scop al sprijinirii frontului carpatin pe care sovieticii și începuseră să amaneze efective proaspete de ale rezervelor armatei celei de a doua ucrainene. Toți membrii guvernului prezenți la acest consiliu se declarară cu totul de acord cu propunerile lui PATRASCANU de a se proceda de urgență la alegerea comisiei delegaților români ce urmau să plece la Moscova - ceea ce iarăși le fusese anunțat stît prin aparatul lui PORTER cit și prin scrisoarea lui De CHATELAIN - și pregătirea materialului statistic pe baza căruia să se poată discuta posibilitățile practice de a satisface diversele cerințe ale guvernului sovietic precum și la măsurile de epurare a aparatului de stat de toate elementele compromise și suspecte. BUCUREȘTI venise cu LITREANU în mașina fostă a lui PICHİ VASILIU cu șoferul acestuia și fostul șef de cabinet al lui JAK POPESCU, unul din frații PLEȘILĂ (măndoi maiori sau lt. colonel, cel de al doilea fiind la cabinetul M.A.N.) pe care ALDRA îl păstrase în continuare ca director al cabinetului său, deoarece îl cunoștea de mult și-l socotea ca inofensiv. Dar, în legătură cu cea din urmă problemă ridicată de PATRASCANU, acesta îi reproșase la ieșirea reprezentantului regal STIRCEA din Consiliu de Miniștri, faptul de a-l fi păstrat pe PLEȘILĂ, spunînd că avea motive să-l considere un element suspect și f. compromis cu regimul antonescian. Înă din 23,

ALDEA se simțise totalmente copleșit de grelele și complexe răspunderi ce-i reveneau cu conducerea departamentului cel mai mare, important și activ dintre toate și găsește deci practic să profite de experiența fostului șef de cabinet ministerial care-l cunoștea pe de rost toate chițibușurile cel puțin pînă ce s-ar solimețea în noua funcție și ar ști să se descurce fără dădăci. Același lucru avea să se întâmple la Ministerul de Război cu RADOVITA care nici el nu va căuta să scape imediat de celălalt FLĂMÎLA. Opi, indiscutabil că acești doi frați deținușeră prin trecut și păstrau acum pentru moment în continuare două poziții informative cheie de cea mai mare importanță pentru inamic. - Ei vor căuta, dealtminteri, să saboteze pe cît posibil epurările, deoarece erau patronii elementelor de încredere ale birourilor politice a fostului regim și, dacă nu sînt înghiți ambii și-au păstrat de altfel posturile în tot timpul priaului guvern BANĂTESCU, știind să se vîre sub pielea acestuia și a lui ALDEA ca membrii de ai S.S.I.-ului de absolută încredere a stîlpilor M.St.M. și care trecuseră imediat departe noului regim, deci merituau cîei să rămînă cîreca înamovibili.

Avioanele americane făcuseră ocolul capitalei survolînd în chip de salut spre a se îndrepta apoi țintă asupra pîdurice bombardînd-o în așa hal încît pîrea explostată prin tăiere rasă, cu o densitate de bombă pe cinci metri pătrați, avalanșă efectuată brusc de toate escadrilele zburînd una după cealaltă peste același pîtreț. Nici nu se mai puneau problema de a trebui să fie cucerit lagărul, cîei mai toți nemții care se aflaseră în el la ora aceea fuseseră omorîți pe loc, doar cîțiva emergumeni vîsîndu-se fugind cu brațele ridicate, înnebuniți de spaimă și cu mișcări convulsive aidoma unor năluși himerice din lumea basnelor germanice, iar cei puțini absenți - cîei lagărul forfotea totmai atunci de toate forțele concentrate în el de GERSTENBERG pentru a rezista la atacul început în dimineața aceea de către regimentul de Gardă Călare întărit cu un batalion de pioneri - căutau acum să fugă cît mai departe de orice nou obiectiv eventual al aviației yankee, dîndu-și pur și simplu în grupe prin porumbiștes vecină ce sîi ajungă cum vor putea în munți și să scape de orice noi ordine de cucerire a capitalei Romîniei înamice și de-a pusea pe pierdută pentru germanism. Din păcate se întîmplase cu acest prilej și o mică dar dureroasă nenorocire pentru ostașii romîni care angajaseră lupta de atac a taberei în dimineața asta. Dintr-o f. regretabilă și inexplicabilă neglijență a tuturor acelor care

știau precis ce li se ceruse americanilor în telegrama din 23 August, MARCEL OLTEANU, comandantul Regimentului de Gardă Călare ignora faptul sau cel puțin descripția precisă a obiectivului țintit, astfel încît în clipa sosirii avioanelor americane vreo 2-3 companii se aflau înaintate dincolo de liziera păduricii sau cel puțin îngropate chiar pe linia prigoanelor tufișuri pe care le cuceriseră de altfel cu greu și sacrificiul unor pierderi cu totul inutile, iar cum americanii țînuseră să cuprindă toată plantația cit mai conștient cu un "cover" ce n-ar scuti de orice muncă suplimentară, căsăpiseră și căpăseră simultan și pe aceste trupe aliate lor. SANATESCU, TITEL PETRESCU, PATRASCANU, ALDEA, BUZESTI, POTOPRANU, LEUCUTIA, ZAVOIANU, ȘITANU, RITA GEORGESCU, comandantul reg. I. T. PICHİ-POGONZANU, CAMIL DEMETRESCU, maiorul PLEȘNILĂ, STIRCEA, au fost oaspeții primarului din Bolentinul din Deal la un prînz rustic f. reușit la "restaurantul" - circummăuimitor de bine montată și ținută a bogatei și civilizate comune, după care cu toții s-au întors la București, dar nu chiar simultan și într-un lung convoi de automobile, deoarece totuși nu se putea ști dacă nemții nu pîndeau încă rezervînd atît guvernului cît și capitalei o surpriză mai substanțială de la Ianca, Zimnicea sau Apahida, dar în nici un caz de la Băneasa care a fost ocupată cu relativă ușurință în chiar după amiaza sîmbătei 26 august și unde americanii făcuseră totuși mai mari stricăciuni decît s-ar fi dorit, fiindcă se petrecuse pe scene deja o oarecare dezagregare a sistemului semnalizărilor "Horch" germane pe traseul bășcănelor, astfel încît primele lor nouă escadrile reușiseră cu tot ocolul ce-l efectuaseră în jurul Bucureștilor să mai surprindă staționînd, în pregătire de plecare sau decolînd pe aerogară majoritatea ciurucurilor postrite ale Luftwaffeii ce-și aveau baza acolo și cum mai confundaseră și Junkerele Lareșului cu cele ale Lufthansei făcuseră destul de însemnate ravagii dezafectînd o parte din hangare și mai ales pista de beton. SANATESCU cu POTONENII, BUZESTI cu STIRCEA și oameni în mașina Externelor au fost ultimele vehicule care au plecat împreună din Bolentinul din Vale pe la 6 și jumătate pe drumul Gîlogirlei întîi la B.H.R. ca să afle ce mai traficase PORTER iar apoi la palat spre a vedea dacă era chip să se instaleze acolo. PORTER primise confirmarea Comandamentului Inter-aliat Asiază Mediteranean cu privire la asigurarea efectuării raidurilor ce i se ceruseră asupra obiectivelor suplimentare în Ungaria pentru zilele următoare și dăduse un raport anunțat al

rezultatelor bombardamentelor bucureștene ale dimineții potrivit datelor pe care METIANU le culesese între timp de la M.St.M. și "de visu" la fața locului. Cu tupeul ce-l caracteriza, acesta fusese deja în ajun primul să se înființeze la fostele domiciliu ale ANTONESTILOR în căutare de "material interesant" spre a le-o lăsa înaintea americanilor și sovieticilor în materie informativă. Nu se știe ce s-a găsit dar se crede că nu mare lucru, fiindcă I. ANTONESCU își strinsese tocmai arhiva personală mai valoroasă înaintea de a veni la palat. SANATESCU se informase despre căsătoria, condițiile de viață și starea de spirit ale celor cinci captivi predați lui SPATARU ca să se afle poate de la PLEȘNILA, că se aflau f. confortabil instalați într-o vilă din cartierul "Vatra Luminoasă", ANTONESTII amindoi în câte o cameră separată, PANTAZI și VASILIU împreună iar ELAFTERESCU izolat de toți ceilalți ca să fie oprit a face scandal, deoarece-și menținuse purtarea rebelă și violentă; că ANTONESTILOR li se adusese de acasă tot ceea ce ceruseră și li se gătea mîncarea după desideratele lor, bătrînului regimul lui special potrivit indicațiilor bugetarului său care fusese consultat. Așa dar, avînd în vedere că nici Siguranța, nici organele de pază exterioară ale armatei nu se ocupaseră cu aceste chestiuni, ci echipa gărzii interioare compusă exclusiv din oameni de încredere de ai lui SPATARU, se înțelege că aceștia fuseseră la vila din Băneasa și în Batiște după efectele cerute de ANTONESTI și avuseseră prin urmare ocazia să le perchezitioneze aceste domiciliu înaintea tuturor celorlalți agenți interni sau străini. BUZEȘTI s-a hotărît să ridice chestiunea unei anchete spre a se stabili responsabilitatea pentru neghiobia de a fi dat ordinul de asalt al taberei cînd se știa precis în ajun că americanii aveau s-o bombardeze intensiv la ora 11! Cu toate că aceasta a dovedit clar că ordinul de atac fusese dat personal de MARCEL OLTEANU, ancheta nu va conchide la vina lui intrusit, ca întotdeauna în asemenea cazuri ce par a fi destul de frecvente în timp de război cînd artileria sau aviația unei armate își bombardează din greșeală, propriile trupe, militarii se aranjează a nușamaliza afacerea invocînd fiecare ordinul superiorului estfel că pînă la urmă răspunderea cade asupra comandantului supren și respectiv tot M.St.M. și devine colectivă. Pentru faptul că Reg. de Gardă OHLare fusese acela care oprise atacul colonnelor notorizate ale lui GERSTENBERG în 24 și 25 august iar în 26, 27 și 28 va fi în capul trupelor ce vor cucerii aeroportul Băneasa și de-

gaja capitala complet înspre Nord, regimentul dar și comandantul său decorati cu M.V. ceea ce în cazul acestuia din urmă - după cum apreciază Stroea - va fi o recompensă cu totul nemeritată, întrucât nu înfruptase personal nici un act de bravură, în afară de a sta la telefonul instalat în adăpostul f. sigur la Legația Sovietică iar apoi, când va fi silit să evacueze ca să fie remisă autorităților sovietice, în casa lui Max Anschnit de unde a plecat cu un covor de preț pe care acesta îl va recupera de la el cu oarecare dificultate. Mania care părăsise capitala în timpul celor 48 de ore critice pentru țară, ceru ca să se țină în dimineața acelei duminici 27 august un nou Consiliu de Miniștri cu participarea "tuturor" membrilor guvernului: Brătianu și generalul Subsecretar de Stat la Uscut - al cărui nume Stroea nu-l mai știe, - sodind și el în cursul zilei la tezaurul Mîncii Naționale iar spre sfîrșit și generalul Mihail a cărui expunere a situației militare a fost topica cea mai interesantă a discuțiilor. În tot interiorul țării, nemții fuseseră scoși din toate capitalele de județ și orașele principale cu pierderi grele de materiale pretutindeni și de efective acolo unde încercaseră să reziste, luptele soldându-se fără excepție-n avantajul nostru cu pierderi minime în rîndurile armatei române și cu-n număr considerabil de prizonieri în același inamicului. - Lipsiți de un comandament unic, nemții lucraseră local pe cont propriu potrivit inspirației comandanților regionali de maniera că fuseseră și erau lipsiți de un plan strategic de ansamblu, nu reușiseră să-și coordoneze mișcările și fuseseră interceptați în toate încercările lor de a se aduna, ca și la trecerea Carpaților acolo unde nu le mai rămăsese nici o altă soluție. Tîrziu de comunicația cu Gerstenberg și-n imposibilitate de a-și mobiliza organizațiile de partid ale Volksgruppelor germane din sălășele ardelenne și evăbince bănățene, Killinger încerca să delege pe oțiva emisari de la organizației naționale socialiste, din capitală ca să răzbească din încredințarea ei pentru a ajunge la cartierul lui V.G., fără succes, aici potrivit probabilității toți au fost prinși la ieșirea din legație sau oraș, întrucît pînă-n prezent nu s-au putut percepe mișcări sau acțiuni suspecte ale "Parteiverbände" și Hitlerjugend" minoritate germane. În așteptarea putinței de a proceda la trecerea și internarea celor cîteva sute de cetățeni ai Reichului refugiați la I.G. și la Consulatul lor General, acestea erau de seamă pînă de maniera a nu mai permite nici o intrare sau ieșire, etc.

diații trăind acolo într-o promiscuitate și dizetă vecină cu foametea, ceea ce dăduse loc la proteste și cereri din partea lui Killinger pe lângă Min.de Ext. după ce izbutise a obține nici o satisfacție din partea organelor M.A.I., care comiseră cu răspuns părăsirea acestor edificii extrateritoriale de către toți cetățenii germani membri ai C.D.sau consular. Numărul prizonierilor militari internați în capitală se cifra deja la peste 3.500 din care aproape 20% erau ofițeri și 5% ofițeri superiori, căci nici un camion sau vre-o mașină de ale Serviciului Regal nu reușise să treacă granița, ceea ce constituia pierderea cea mai dureroasă pentru Wehrmacht. După datele parvenite pînă la ora aceasta din provincie, totalul prizonierilor făcuți în Oltenia și Muntania se cifra deja la suma de cinciseci mii, includînd firește tot personalul P.S.-urilor și auxiliar tehnic și sanitar. Cu stocurile de armament, muniție și material rulant automotorizat, se conserva și cuscinouri și puteam înzestra cel puțin trei divizii, deoarece în nehotărîrea comandantilor de a se apăra, stoca sau abandona pozițiile pentru a se retrage în Ardeal, nu au mai avut timp suficient pentru a distruge bunurile Wehrmachtului în viteză cu care au fost siliți a le părăsi intacte. Capturile cele mai însemnate se făcuseră în materie de produse farmaceutice și material sanitar, numai la gara Pipera găsiindu-se rezerve în cantitate de vre-o douăzeci de vagoane. Un amănunt ce-l relevase fie Mihail fie Dămăciuanu era faptul că generalul Hansen fusese capturat în haine civile nearestat de foștii săi subalterni printre care nu se mai găseau nici un ofițer al Wehrmachtului să execute ordinul fûhrerial, dar ceruse să-și poartă-mbrîca uniformă spre a fi socotit prizonier de război militar combatant întrucît nu înțelegea să elndese răspunderea ce-i incumba pentru conducerea Marei Cartier German din România timp de patru ani, nerecunoscînd ordinul destituirii și arestării sale, dat de Adolf Hitler. Printre ofițerii Marei Cartier German care s-au predat vișeză dimineața la Serviciul Regal se afla și unchiul lui Mihail maiorul prinț Albrecht von Hohenzollern - Sigmaringen, care ceruse imediat a fi lăsat liber pe cuvîntul de onoare că renunța la luptă și nu s-ar refugia de pe teritoriul român, dar fusese internat cu toți ceilalți ofițeri la cazarma Reg.de Gardă Gălare. În afară de unele rămăște de rezistență ce erau pe lîncișate pe tot cuprîntul Hinterlandului românesc de ambele părți ale Carpaților, Wehrmachtul nu mai domina decît poligonul București, Urziceni, Buziaș, R. Urziceni.

Plocești, Tîrgșor, dar nici pe această regiune integral deocarece era deja puternic infiltrată de unitățile noastre și Gerstenberg, aflător probabil între Plocești și Snagov, manevra de acum în defensivă cu scopul de a întârzia pe cât posibil o bătălie decisivă cu probabila speranță de a mai primi ajutoare dintre unitățile de pe front ce s-ar retrage înspre Valea Prahovei, nădejde deparțiată întrucât grosul armatei noastre din Moldova se retrăgea în direcția generală Ruzău forțând unitățile germane să se angajeze pe trecătoarea munților a "Intorsurii Ruzăului". Astfel cum era stăcută de jur împrejur regiunea poligonală sus menționată de către efectivele a vre-o cinci divizii proaspăt românești, Mihail, garanta anihilarea oricărei rezistențe germane pe teritoriul național în cel mult alte 3-4 zile. Lovitura mortală fusese dată Luftwaffe prin bombardamentul din 26 de la orele 11,30 asupra aerodromului militar german de la Zimnicea pe care cincizeci de liberatoarele îl scosese total din funcție ciurându-i toată suprafața folosibilă pentru decolare ca o sită, distrugându-i toate hangarele, atelierele de reparație și depozitele de carburanți plus vre-o treizeci de avioane de diverse tipuri aflătoare la sol în clipa sosirii primelor escadrițe. La granițe, Honvedul cucerise Aradul și presura puternic trupele românești mult inferioare numeric și-n armament către podgoria Aradului, forțând presiunea îndreptată pe Valea Mureșului cu scopul cuceririi lipovei Radnai, astfel încât liniile noastre care rezistau mai lesne pe malul drept în contrecariturile Munților Metalici la înălțimea Siriei iar pe malul stîng timișorean în acelea precarpatine pe la Pișchia, n-aveau să se poată menține multă vreme la Mindruloș unde se dădau lupte extrem de grele, din cauza lipsei de blindate românești de opus celor elabe dar numeroase magiare. Cadeții Școlii Militare de la Iipova fuseseră aruncați în lupte pe Valea Mureșului și fuseseră minunate sote de vitejie contrastând Honvedul și respingându-l din preajma Iipovei pînă la Mindruloș. În Sud-Vestul Timiș Torontalului, Wehrmachtul pornise la contraatac cu sprijinul unor unități germane din Jugoslavia, dîndu-se lupte grele în două sectoare: între Giulvăș și Radaș iar mai la Sud între Banloc și Sîn Petru German, cu intenția vădită de a se uni ambele virfură ale colonnelor germane înspre Farta întru cucerirea Timișoarei dinspre Frateia. Pentru moment, nemții avansau cu greu dar totuși datorită doar folosinței blindatelor gre-

le, încă în număr redus. Prizonierii nemți declarau că divizia Prinz Eugen urma să sosească în curând în Bucovina spre cucerirea Banatului Românesc și sprijinirea armatei magiare pe aripa ei dreaptă între ocuparea Ardealului de Sud și stabilirea frontului sovietic pe linia Carpaților. Din același motiv, coloana germană de pe Valea Dunării făcea eforturi extraordinare ca să cucerească Mehadia în preajma căreia se dădeau lupte înverșunate cu pierderi relativ mari față de efectivele angajate și terenul restrâns pe care se desfășurau. Honvedul trecuse de asemenea la o contraofensivă puternică pe Valea superioară a Mureșului asupra graniței județelor Alba și Timișoara Mare cu scopul vădit de a ajunge printr-o operație-a elegte să ocupească și izoleze Mănșii Zărendului, unindu-și ambele săgeți spre Orăștie. Toate aceste amenințări ale Transilvaniei de către armatele germano-magiare nu prezentau după opinia generalului Mihail nici o primejdie serioasă, deoarece cele trei corpuri teritoriale de dincolo de Carpați vor putea fi întărite în cel mai scurt timp de către acele aflătoare în Vechinul Regat, iar de cu înaintarea diviziilor blindate sovietice Honvedul va fi respins rapid dincolo de granița veche și linia Tisăi: moralul trupelor noastre angajate pe frontul de Vest fiind extras de ridicat, pe cînd acel al germano-magiarilor sub așteptările Secției a II-a din M.St.M. Un alt fapt doveditor al destrămării rezistenței germane în Peninsula Balcanică de pe urma loviturii românești era evacuarea Dobrogei de către forțele germane care se concentraseră înapoi la Constanța nu pentru a o cucerii și menține ei spre a se retrage pe calea apii la Varna. Prin urmare: în loc să primească întăriri contra noastră din Bulgaria, Wehrmachtul se hotărîse a se retrage din România în Bulgaria, probabil și de frica unei întorsături bruște a atitudinii acestei țări ce-ar periclitiza enorm recuperarea diviziilor germane aflătoare în Grecia și Poloponez, Macedonia și Bosnia Herțegovina. În rezumat, Mihail observă că ar fi riscont să măriți o-n consecință acțiunea nucleului ar fi reușit deja în martie în cursul dezastrului de la Uman, deoarece pe acea vreme nu exista frontul francez care se deschisese, dar că în orice caz, multe din temerile sale de atunci cu privire la reacția fulgerătoare a magiarilor și poate chiar a bulgarilor și în special a diviziilor germane, staționate în țările aceluia ce aveau cam să fi fost excesive. Stîrcea nu poate preciza dacă-a ajuns sau atunci, Pătrășcanu le-a comunicat că eliberările comunistilor deținuți la închisoarea din Caransebeș și-a lagărul de la Tg.Jiu, care

dealtfel a fost nu desființat ci complet golit pentru a face loc prizonierilor germani, se efectuaseră-n optime condiții fără nici un accident sau incident, toți urmind a sosi in curind la București fie pe linia Mehadii care nu ajunsese interceptată de nemți, fie prin Sibiu - Turku Roșu, care erau ambele complet în stăpânirea noastră. Pătrășanu avea o dămină de legi pregătite spre a fi discutate în Consiliul de Miniștrii, aprobate de acuma, semnate de Primul Ministru și remise lui Stăneșcu spre a obține spontila regală drept care trebuia să plece la Dobrița. Dealtfel nu era singurul ministru cu decret-legi urmind a fi supuse semnăturii regale, dar mai multe din ale sale nu intruniseră asentimentul restului guvernului așa că din dămănea aceea avea să-nocapă hărta în sinul guvernului între el și mai toți ceilalți miniștrii, dar în special cu Bănăși care era indiscutabil cel mai dinamic dintre ei. Andrei cerea între altele promulgarea cit mai neîntârziată a "Legii contra criminalilor de război", colaborașionistilor și responsabililor de dezastrul țării", a altora contra "profitorilor de război" și a unora ce ar fi constituit amendamente la codurile penal, civil și organizației forurilor judiciare încercând oarecum a bate fierul cit era cald și să-i lua repede pe colegii săi în epoca aceea să răsturnării înainte ca viața publică să poată recădea în fâgășul ei lenevicios ordinar, sub pretextul că se impunea în mod imperios pentru a dovedi guvernului sovietic că guvernul de la 23 August era realmente democrat, anti-fascist și hotărât a opera aparatul de stat și viața politică de orice rămășițe ale regimului de dictatură antonescian față de care lua o atitudine clară, netă și drastic ostilă după ce-l răsturnase printr-un act de forță, urmărindu-i lichidarea integrală prin desfacizarea țării și nu era dispus să tolereze o atitudine neutră, iertătoare și compromițătoare față de politica trecutului și acii ce o duseseră, susținuturi sau inflexionări. Vorbi astfel în spiritul proectelor sale timp de o jumătate de oră f. înflăcărat, agresiv, intranzigant și puțin prea violent, pentru a demonstra că și felul cum va fi primită delegația guvernului la Moscova și începi condițiile amistiției vor depinde în bună parte de atitudinea ce va înțelega să ia guvernul imediat iar nula pășete cuilor, etc..... cu rezultatul unei contradicții mai potolite a lui Maniu și unuia tot atât de căsătorit a lui Bănăși amite a proba că guvernul încă nu reușise a stăpâni tot teritoriul țării și a îndepărta inamicii de la granițele ei, iar pentru moment nu izbucnise nici

să-și creia așa popularitate în masele largi ale populației ca să pășească precipitat, în mod inoportun, politic și prea radical ca să nu stîrnească îndată un val de indignare subrezindu-și greșită poziție practică în parte chiar irealizabil, la acte de răzbunare premature. Tot așa cum fostul regim se străduise a câștiga grațiile Puterilor Axei prin anticiparea dorințelor lor, ajungînd astfel să-și ofere colaborarea la război, apoi trecerea Nistrului ș.a.m.d., regimul democratic ar greși făcîndu-se instrumentul taberei celeilalte dacă ar porni cu inițiative ce nici nu-i erau cerute! În cele din urmă se ajunsese la amînarea discuției acelor legi pînă după semnarea armistițiului, considerînd că în ordinea de prioritate problemele principale ce se puneau guvernului erau eliberarea țării, respingerea invaziei granițelor, ducerea războiului alături de Puterile Aliate în optime condiții pînă la capitularea Germaniei, satisfacerea concomitentă a clauzelor economice ale Armistițiului iar apoi în subsidiar reorganizarea aparatului de stat cu expunerea necesară pentru a-l feri de sabotaje și trădări, dar nu de manieră și într-un ritm care să-l poată desorganiza și creia din contră stări ce să primejduiască aplicarea programului principal. Cum Stîrova avea dreptul să intervină direct în dezbateri, l-a rugat pe Alden să ridice problema necesității unui decret care să permită organelor executive ale statului să aresteze și ancheteze pe persoanele care prin faptele, atitudinea sau vorbele lor periclitaseră sau periclita siguranța statului, a guvernului sau a operațiilor militare impuse de starea de război cu Reichul și Magyarorszagul agresoare față de Regatul Romîni, întrucît prin revenirea la Constituție din 1868 cu amendamentele ei din 1923 și abolirea unei serii de decret-legi de caracter autoritar promulgate de regimul carlist sau antonescian, guvernul ar risca să se afle cu mîinile legate de o jurisdicție prea liberală și tolerantă față de elementele active fasciste ce i-ar sabota prin aceea ducerea războiului care cerea anumite măsuri excepționale. Recurentii erau la ora aceea ticsiți de spioni, teroriști și sabotori străini dar și naționali care împiedicau guvernul să lucreze în liniște. Chiar dacă nu se promulga pe loc legea propusă de Pîtrîșcanu trebuia neapărat să se procedea legal la epurarea serviciilor statului de elemente vătîtoare ostile noului regim și politiciii lui chiar dacă nu poseda contra tuturor probe juridice irefutabile. Lui Sănătescu, Stîrova i-a reamintit apoi făgăduința față de Mihai relativă la problema colonelului

Borcescu că trebuie să stea la dispoziția Cartii Regale recte a Mareșalului Cartii pentru orice informație interesând pe Rege începând cu lista agenților săi din sînal personalului Cartii Regale și împrejurul ei. Cît despre alegerea membrilor delegației care urma să plece la Moscova, Maniu a cerut să-i fie îngăduit a-și formula propunerea după ce va fi avut timpul necesar pentru a se consulta cu Brătianu, la care Primul Ministru îi răspunse că-i lăsa numai 24 de ore pentru aceasta după care va proceda la alegerea persoanelor și-n lipsa unui răspuns definitiv al lor intruist această problemă e prea urgentă și vitală ca să poată suferi cea mai mică tergiversare de felul celor obișnuite de petrecerile geților partidelor democratice, ținînd seamă însă a strage atenția asupra faptului că ar fi în detrimentul intereselor acestora ca ele să nu fie direct prezentate din moment ce guvernul era expresia voinței de eșire din război în condițiile impuse lor și acceptate de ele prin reprezentanții lor la Cairo astfel cum aceasta se-ndeplinise așa că le revenea să vegheze ca armistițiul să fie perfectat potrivit celor acceptate de B.P.D. în mod anticipat. Pentru Maniu nu era greu să găsească-n cel mai scurt timp cîtiva tehnicieni experți în tratativele preliminare, dar acceptia n-ar avea nici autoritatea nici căderea să se opună unor eventuale cereri suplimentare sau modalități de aplicare a clauselor deja stipulate cu efecte practice mai oneroase decît cele prestabilite și pe care apoi partidele componente ale guvernului ar refuza să le ratifice. Prin urmare, Maniu ruga pe reprezentanții partidelor socialiste și comuniste să-i facă cunoscut în cel mai scurt termen numele delegaților lor. Titel replică pe loc că-l desemna pe Lothar Răduceanu iar Pîtrîșcanu că se hotărîse a pleca personal la Moscova. Pentru problemele de domeniu militar, Sănătescu și Mihail conveniră pe loc că cel mai indicat a reprezenta interesele armatei era Dîmăciuanu intruist acesta cunoștea pe de rost situația ei și poseda dubla calitate de membru al guvernului la interne și de persoană de încredere a comandamentului armatei și al M.St.M. Sănătescu spuse în concluzie lui Maniu că după părerea sa liberalii ar trebui să-i furnizeze pe economist iar Maniu pe un personaj care să reprezinte valoabil conducerea politică a P.N.T.-ului. La eșirea din consiliu, Maniu îl pipăi pe Buzăști pentru a-l determina să plece ca reprezentant al P.N.T., spunîndu-i în prezența lui Stîrcea că aceasta i-ar creia în partid platforma și prestigiul ce-i lipseau pentru moment. Dar Buzăști, f.abil, îi rateroră prompt că el nu făcea parte din biroul

partidului așa că oficial n-ar putea trece drept reprezentant al conducerii lui și că pentru problemele de politică externă Vigorianu nu avea nevoie de șef nici de dublură. Stircea a aruncat atunci cu titlu: "D-le Președinte, în loc să vă străduiți a scăpa de răspunderea semnării unei armistiții în condiții oneroase ce le-ați acceptat dinainte, ați trebui dimpotrivă să delegați pe un personaj de prim plan al partidului țărănist, dacă vă mențineți pretenția să-l face să beneficieze în fruntea B.P.D. de răsturnarea alianțelor drept oarece a acestuia. Liberalii sînt deja reprezentați de personalitatea lor cea mai marcantă - prințul Stirbey - care nu s-a aflat să se sacrifice pentru salvarea țării în situația ei cea mai critică, ca și la Bufta ordinară. De ce nu-l determinați pe d-l. Mihalea-cha să plece la Moscova? Astfel partidul ar avea ocazia să fie reprezentat de înalți Vice-Președintele lui iar d-lui ceea ce a mai șterge urmele voluntarismului său pe frontul sovietic și ale acordului său cu politica antonesciană pînă-n ultima clipă!" Mania primii f. rîu sugestia lui Stircea spunînd căreacum ofuscă că acesta nu pricepe de loc că Mihalea, cel de al doilea șef al P.N.T. nu avea nici o dorință și nici un interes să-și submine popularitatea ca f. probabil viitor Președinte al P.N.T., asumînd o răspundere ce nu-i aparținea și pe care viitorul ar putea dovedi a fi tocmă în interesul lui și al partidului a nu-i putea fi imputată, de oneroasă și nepopulară ce va fi pentru țară și-n masele largi ale națiunii. Banștii a spus atunci că Ghiță Pop i se părea a fi personajul cel mai potrivit pentru acea misiune întrucît făcea parte din conducerea partidului, era o persoană de absolută încredere a d-lui președinte, căia rîdește din anii de prizonierat în Siberia și se afla la aripa stîngă a partidului, avînd în consecință o bună reputație în URSS. Mania a menționat atunci că și el se gîndise la această alegere, dar dorea să se consulte și cu Brătianu și să mai reflecteze asupra ei. - Intre timp, cu asentimentul lui Gărbescu, Stircea la legătură cu Borcescu, șeful S.B.L.-ului, căruia îi face cunoscut că Regele era decis să pună capăt odată pentru totdeauna unei situații de care avuseseră a suferi și bunicii său și tatăl său, dar el mai mult decît predecesorii săi, în ultimii patru ani de regim antonescian, Mihai și Elena fiind literalmente terorizați de Antonescu datorită rețelei de spionaj a S.B.L.-ului și siguranței în sine și în țară Curții Regale. În orice țară civilizată, obținut toate serviciile statului erau supuse și înscrise în interesul Capului de stat, mai în România, de la sfîrșitul războiului prim mondial, siguranța își arogase dreptul să-și spioneze pe R.Fem.

dinand din ordinul Britienilor iar apoi S.S.L-ul de sub conducerea lui Morusov devenise un veritabil stat în stat şantajind, intimidind şi sperându-l pe Carol care-l creia. Ori, exact ca şi atunci, Corpul Diplomatic, organele de pază, executive şi de informaţie ale Statului trebuiau să fie în ultimă analiză şi instanţă la chereul regelui şi nimănui altui. Într-o monarhie absolutistă, însuşi Regele prin Mareşalul Curţii conducea toate serviciile acestea, dar într-o monarhie constituţională ce era România acum din nou - odată prin actul de la 23 August se revenise oficial şi ostentativ la regimul democratic al Regelui României astfel cum fusese întemeiat - nu se cuvenea ca, palatul să se amestece direct în conducerea serviciilor şi problemele de guvernare. Guvernul regal era dator să le conducă de aşa manieră încât să nu fie îndreptate împotriva Factorului Constituţional de la care deţinea puterea. Prin urmare Mihai nu dorea să lucreze personal cu şeful S.S.L-ului cum făcuse Carol, monarh absolutist, ci să lase Primului-Ministru grija de a organiza şi conduce acei servicii în interesul supran al ţării, al statului deci al Coroanei. Dar actualmente România se afla în epoca răsturnării dictaturilor şi a tuturor abuzurilor şi metehnelor lor. Prin activitatea şi atitudinea neconforme intereselor permanente ale ţării şi deci ale Coroanei, Eugen Cristescu se făcuse culpabil de fapte ce-l determinaseră a lupta direct împotriva Coroanei şi factorilor reprezentativi ai opiniei politice a ţării drept care şi trăisese consecinţa de a fugi cu arhiva secretă a informatorilor săi care lucraseră în interesul Puterilor Axei cu care România se afla în război. Mihai credea în consecinţă ca în primul rând să cunoască pe toţi agenţii camuflaţi ai S.S.L-ului şi siguranţei din sinea Curţii Regale şi serviciilor anexe cum erau Domeniile Coroanei şi personalul Banurilor Particulare ale Palatului. Apoi să fie clar lămurit asupra activităţii lor, treabă, întrucât nu înţelegea să concedieze pe acei agenţi care s-au ţinut strict la misiunea lor de a-l păzi, dar ţinea neapărat să scape de toţi acei care-l spionaseră lămurit şi indubitabil în folosul guvernului Antonescu sau al Gestapoului, conştienţi că prin aceasta trădau pe Capul Statului. Apoi credea să i se depisteze pe toţi agenţii serviciilor fost aliate în primul rând şi apoi străine în general aflători în preajmă sa şi asigura să fie expurate atât S.S.L-ul cât şi siguranţa de toate elementele care se pretasera la jocul politic al regimului dictatorial antonescienesc ori ceea ce ar fi şi mai grav lucrul cum se ştie că lucra personal Eugen Cristescu în beneficiul serviciilor.

lor de spionaj ale Puterilor Axei și-a special al Gestapoului. Prin urmare, Mihai cerea noului șef al S.S.I. să depună toate diligențele pentru găsirea lui Eugen Cristescu și a arhivei dispărute, să-i transmise în cel mai scurt timp lista agenților aceluia de la palat sau care lucraseră din afara acestuia la spionarea suveranilor și a membrilor Curții Regale, a politiciii și legăturilor ei cu exteriorul. Odată ce se va fi ajuns la expurarea întregului enturaj al lui Mihai de toate elementele culpabile, nocive sau suspecte, se va proceda la reorganizarea antenelor necesare ale serviciilor informative ale statului în interiorul Curții Regale cu știrea și colaborarea Marelui-Curții care potrivit Constituției din 1868 și statutelor Ca. Do. și al Curții Regale este răspunzător de siguranța Capului Statului. Iar într-o altă ordine de idei, Mihai dorea ca organele informative să pășească cât mai urgent la detectarea tuturor agenților germani aflați în capitală întru neutralizarea lor înainte de întoarcerea sa la palat și, între timp, să primească prin intermediul lui Stîrcea absolut toate informațiile culese de S.S.I. atât în interiorul țării cât și peste frontiere, fiind eminamente interesat a avea cât mai multe elemente de apreciere a situației politice a țării acum când reluându-și toate prerogativele regale constituționale va fi chemat de Primul Ministru și toți membrii guvernului a lua parte mai activ la treburile publice. Borcescu îl ascultase pe Stîrcea iar la sfârșit îl asigură că luase act de toate aceste Înalte Ordine și avea să li se conformeze în cel mai scurt timp posibil, strângând însă atenția ca dispariția lui Cristescu și a arhivelor îi va crea mari dificultăți.

Mihai și Elena se aflau refugiați la Dobrița când Stîrcea a venit aici cu lt. american Morton care avea misiunea de a le lua un interview. Astfel Elena fu prima dispusă să răspundă întrebărilor de publicat. Acestea nu erau de altminteri prea complexe ci menite să confirme prin vederi personale, ceea ce aflase deja reportorul de la Stîrcea în ajun și Elena răspunse f. natural, cursiv și plastic, exact ce și cum trebuia să se probeze, fără să poată pare vre-o treabă aranjată pentru împodobirea adevărului cât de mult suferisese Mihai și ea sub teroarea dictaturii Conducătorului Statului, unilinte, amenințări, grosolănii, insulte, vexațiuni și supărări cuasi permanente; cum le înghițiseră pe toate numai și numai ca să poată rezista în poziția din care să fie posibilă la momentul potrivit exact ceea ce se făcuse-n 23 oct. cu unele crize și-a special cea monarhică din martie 43 pricinuită de declarațiile regale potrivit politiciii guver-

mului, fuseseră olt pe aci să se soldese cu răsturnarea monarhiei; olt din capul locului lovitura fusese convenită de Rege cu Maniu și Brătianu, la care veniseră apoi să se alieze Titel Petrescu și Iacovăța Bătrâncu olt de la intrarea lui Stîrcea la C.R., cerută de Mihai încă din oct. 1940; dar admită de Antonescu abia în aprilie 42, seesta putuse încetul cu încetul să-și creieze temeinice și trainice legături cu Grigore Bazești, Pichi Pogonaru, prin ei cu Cretzianu după plecarea lui la Ankara, apoi cu Stîrcea, Alden, Șimătescu, Potopescu, Dragalina și o sumedenie de alți generali fideli Coroanei, și vechilor alianțe ale României Mari; cum grupul restrîns al tinerilor ofițeri regali încercase să pornească acțiunea deja în februarie pe martie a.e., dar nu reușise să-i capteze pe generali mai prudenți, olt Mihai avea o deosebită-ncredere în Stîrcea și Bazești fiindcă seestia doi fuseseră de la început pînă la sfîrșit o luptă permanentă întru dezinformarea adversarilor și contracararea pe olt posibil a politicii antonesciene și totodată uns în sinul nucleului aliaților Regelui pentru grăbirea hotărîrilor și a pregătirilor; olt Stîrcea mersese pînă a se separa de soție sacrificîndu-și fericirea casnică pentru a-și determina pe ceilalți complotiști a-și rezolva problema ascunderii sau expedierii în străinătate a nevestelor și olt Mihai dorea să-și întenească domnia pe Constituția democratică și să se străduiască a ajuta țara să facă un salt spre civilizație, libertate și dreptate pentru toți cetățenii domiei a trăi după frumoasele principii enunțate de Președintele Roosevelt și Premierul Churchill la întîlnirea lor pe Atlantic. Apoi Elena povestise cum ea asculta cu pasiune emisiunile B.B.C. și urmîrea cu asiduitate pîșaniile familiei Robinson (un roman de război fără de sfîrșit prin care radio Londra exemplifică viața unei familii mijlocii engleze). Morton o întrebă dacă asculta și emisiunile americane la care Helen răspunse: "Cînd se pot prinde olti sînt susceptibile să dispară la această distanță mare". Morton o asigură olt acum se vor crea posturi de emisiune americane în Europa care vor fi f. puternice, apoi întrebă cum își explica faptul olt Antonescu fuseseră se acord să iese din alianță germană în 42/43 ca să devină pînă la urmă hotărîți a continua cu orice preț războiul alături de Reich. Aici Elena spuse: "Din simplă teamă olt rușii nu-și vor ține cuvîntul și se vor răzbuia pentru ceea ce noi le-am făcut și de asemenea vor bolgăvina România dacă sînt singurii care să ocupe țara". La acest punct al convorbirii, Mihai spîru și-l salută pe Morton: "Apoi eu

sint gata: hai s-o pornim!" Cum Stirocea stenografiasc tot inter-
viewul sau cu Elena, Mihai ii cere sa i-l citeasca spre a evita
sa mai repete aceleasi lucruri, ceea ce Stirocea facea apa de re-
pid incat Mihai ii striga: "Nu apa repede: eu va pot umari". Mor-
ton recita^{el} atunci incet ceea ce ținu zece minute, după care înce-
pu chestionarul: "Ce arune v-a spus Antonescu cind i-ati dat alega-
rea intre capitularea și demisia?" Regele raspunde: "A început pur
și simplu să țipe la mine că refuză net să accepte ambele cereri.
Apoi întrebă: "Cum a reacționat von Killinger la anunțul că Ro-
mania demanșă tratatul ei de alianță cu Germania și era pe punctu-
tul să semneze armistițiul cu Puterile Aliate?? Aici Mihai răspun-
de că acesta se făcuse roșu de furie, obiectase că pentru aceasta
trebuia să și aibă puterea s-o realizeze, iar la urmă strigase
că bolșevicii ne vor spinzura pe toți și că refuză să ia act de
declarația unui guvern cu Führerul și guvernul Reichului nici să-
recunoască. Apoi Mihai completează cele spuse de mai sus fără a
fi fost întrebat, evidențiind rolul însemnat jucat de generalul
Mihail, de colonelul Dumăciann și adăugă că, după cîte se părea
întrebat nu l-a întâlnit nici odată și expertul militar comunist
fusese de o activitate extremă în cadrul comitetului tehnic de
acțiune. De aici încolo urmă o conversație liberă trecind de la
un subiect politic la unul strict personal (de genul cîte țigă-
ri fumate, care vă sint preferate, ce automobile ați condus și
ce avioane ați pilotat și care mașini sint mai bune cele ameri-
cane sau cele englezești. etc....) și-a care Morton decepționat
fiindcă toți se așteptaseră la întrebări politice interesante și
cu tîle relative la problema comunistă, rusă, a felului cum Rou-
nia învedera monarhiei viitoare, etc... pe cînd băntul se deve-
di totuși de o calitate interesantă de anumite amănunte se-
cundare relative la arestarea Antoneștilor, rîmă cu Kleffersson,
unde se aflau acum Antoneștii și ceilalți, la palat. Astfel
interdecursurile oficiale se terminară mult înainte de ora prîn-
sului, ceea ce făcu să se întoarcă la București.~

Avistorul care îl adusese pe Stirocea cu Morton la Bu-
curești se întorcea-a dimineața următoare cu Klemm-ul sau Fischer-
-ul lui Mihai iar Ioani sosi concomitent la Pipera în Aeroportul.
Cum între timp se reorganizaseră decore de semnat de către re-
ge, radiograme Porter relative la problema armistițiului, tele-
grama Cretzianu idem și cu privire la plecarea prințului Stirbei
și a lui Vișciann direct de la Cairo, la Moscova, alții fără a
mai reveni în țară și despre modalitățile plecării delegațiilor

ceilalți de la București la Moscova cu avionul, alte telegrame externe retransmise prin Turcia și o droaie de alte hirtzoage din sectorul informativ iar, pe de altă parte, Ioanițiu era grăbit să se întoarcă la Dobrița, fu însărcinat să ducă tot acest curier acolo plecând după masă cu-n avion drept care Ministerul Aerului fusese avisat de Președinție a pune Cartii Regale la dispoziție mijloace de transport aeriene ori de câte ori Mareșalul Cartii i le va cere pentru menținerea legăturii regelui cu guvernul în interesul mersului expeditiv al treburilor publice. Stiroca ceruse prin armare un avion pentru secretarul particular al regelui și acesta-i fusese programat la Pipera iarăși pentru ora 4. În noaptea de miercuri 30 spre joi 31 august 1944 exact, așa cum și prevăstise Sănătescu, la o săptămână după pornirea loviturii armate regală română puse capăt oricărei rezistențe militare interne germane pe tot cuprinsul teritoriului național, încă în timp ce așa zisa "bătălie de la Titu" se apropia de sfârșitul ei, divizia generalului Vasiliu-Răscaru, plus întăririle ce le mai primise-n cursul săptămânii, puneau și ele capăt ultimelor încercări ale unor grupe răslețe - frânturi din unitățile Wehrmachtului pe care le scoseseți toate din pozițiile lor bine organizate și puternic apărate pînă la urmă atît la Floești, Tîrgșor olt și pe unde se mai retrăseseră pe Valea Prahovei și vîile laterale - de a-și întîrnia rediția prin înăpăstîinarea de a prelungi zadarnic lupta în acele cîteva puncte pe care le înghesuise valorosul strateg și abilitul tactician ce se dovedise a fi comandant, sau de a-și lua prea tîrziu tîlpășița cum ar fi trebuit de la început: așa cum dealtmînterea Comandamentul Interaliat Mediteranean va fi anunțat în aceeași noapte iar comunicatul M.St.M. regal român avea să precizeze explicit și limpede pentru acei din lumea largă ce se vrut să asculte și nu erau de rea credință, fiind radio-difuzat la toate posturile și emisiunile și publicat în toate buletinele de presă și ziare românești, neutre și aliate apăsene deja în dimineața precum și în zilele următoare. Cînd însă-n noaptea de marți spre miercuri, noul cogenaralism nazist din România se hotărî să-ncerce a eși din încercuirea tot mai strînsă cîndu-și oalea către muntii înspre gîscana Piteștilor, avu eleganța să-și trimită înainte-n sorî Ficaletul și pilotul său personal cei mai de nădejde ca să stăvilească gîdina vilei magovene a lui Killinger silezian nr.1 spre a decola apoi pe cei 50 de metri de pelusă, cum se mai făcuse cîte odată de încercare, cu soția și fiica cea mai mică ale acestuia cu destinația "Hordlebenbürgen" ca să nu cadă cei puțin și ele-n mîinile acelor pe care-i cunoștea destul de bine

din timpul celor zece anișori de organizație și instrucție a URSS ale tinerilor aripe teutonice dar și rusești de după convenția germano-sovietică secretă, militară, de la Rapallo. Dar nici măcar această galantă inițiativă a nenorocosului Krautjunker saxon nu i-a reușit, oăci un jandarm pus cu sentinela de pază tocmai la echipa Cabinetului Externei, văzând un avion cu crucea înscrisă pe el coborînd asupra acoperișului uneia din vilele legațiilor neutre și închipuindu-și că vroia să le bombardeze, îl luă la țintă cu Mannlicherul său scurt, 6,5 din 1916, - "cu care mai trăsesese cîte un glonte cînd îl curăța de rugină" - și-l lovi pe pilot drept în șira spinării paralizîndu-l înainte de a-l omorî prin prăbușirea storchului făcut tîndări peste pometa de lingă gardul reședinței lacustre a dianei de la Kattowitz, repetînd astfel performanța grănicerului care-l căsăpise la fel pe nr. Fester. Mai norocoasă avea să fie însă mina gestapoistului civil dublu pasportist la Capicescu-Koppelman, trimis apoi miercuri după masă pe o motocicletă B.M.W. cu stație și carne de identitate tioluite pe alt nume, care scosese ambuletoarele, dar fără nici un bagaj în afară de două Rucksack-uri, pe drumuri de țară pînă la Brașov în casa prietenului de vîntoare Schmultzer care va organiza trecerea lor în noaptea următoare pe poteci ale vînatului carpatin dincolo de liniile noastre în Secușe; această escapadă reușită aflîndu-se însă prin siguranța brașoveană abia mult mai tîrziu, iar Stîroea mai devreme de la Nicky Hauser care-i va povesti ulterior de asemenea că ocazională fiică a lui Manfred, mîritată între timp cu Grîbănoș de la Finanțe, se afla atunci la moșia sîleziană pentru a naște acasă plodu' ce-l aștepta, ca să-l avortase, cînd a fost anunțată că era pentru cea de a doua oară văduvă, întrucît soțul ei, care fugise din București după căderea Școlii de Rîzboi și eșecul lui von Gerstenberg de la Bănăsea, la părinți în comuna Ilia de pe Mureș din Hunedoara, s-a împușcat, după exemplul soarelui său și secretarei înainte a acestuia, nu fiindcă aflase de aceste sinucideri tipic germanice, ci abia atunci cînd a văzut că armistițiul se încheiasse-a regulă pe cînd Honvedul întărit de Wehrmacht era re-pins din Ardealul de Nord în loc să fi reușit a cuceri cel de Sud.

Jurnaliști și reporteri de război ai unor mari agenții de presă cereau cu insistență expunerea tuturor evenimentelor de la 23 August și pînă la el și a le arăta în palat unde se petreceau arestările Antoneștilor și celorlalți miniștri ai fostului guvern nazist. Vineri se pierduse deja toată dimineața Stîroea

făcînd același lucru cu René de Week, primul șef de misiune diplomatică venit de la Sinaia, unde se aflase-a tot timpul săptămîinii luptelor, ca să ceară tot materialul pentru-un raport amănunțit către Consiliul Federal.- Pe René de Week împreună cu Jean Stroehlin îi satisfăcuse, dar în schimb aceasta era de părere că Stiresa ieri-și le spusese prea multe și mai ales din nou fără acele "corective" ce le adusese la relatarea făcută lui Morton, astfel încît îl rugase ca de acum înainte să-i trimită lui pe acel ce ar mai veni la palat după material pentru rapoarte diplomatice sau reportajii jurnalistice. Cholerton de la Manchester Guardian, Observer și Times în același timp - un lap I.S. bătrîn, care-și petrecuse ultima duminică de ani sau chiar mai mulți la Moscova; Samuel Brewer de la Associated Press - mult mai tare în materie politică informativă decît tînrul fin al patronului său; Frank O'Brien de la United Press, mare agentie concurentă, tot americană, amîndoi war correspondents în uniforme de ofițeri americani; Archibald Gibson (unul din cei trei frați Gibson, cu o mamă rusoaică albă, trăiți tîntreii mulți ani în România și din care cel mai vîrstnic, colonelul, condusese - biroul I.S. de la Istanbul în timpul războiului) neștiind nici el exact, de beat ce era în permanență, ce ziare reprezenta la planșă la ora aceea, dar știind de ce se grăbise să-i decida pe colegii săi jurnaliști să închirieze repede acel avion ca nu cumva sovieticii, ajungînd la București înaintea lor, să-i oprească a mai veni în România și să-și putea astfel viri nasul în situația din spatele frontului răsăritean sau arunca prea întîmpe cuprînsătoare plasmă antenelor informative, din țara ce trebuia din contră amușă din năvodul apusenilor, înspre patria armatei regii: Derrick Patmore care reprezenta în baruri, restaurante și localuri de noapte prin înzestrarea bogată a garderobei sale elegante mai mult decît birourile departamentale și ale comendurilor prin aceea mai săracă a materiei sale cînușii puțină siarul conservator monden Daily Mail; Edouard Raville, vîrul, jurnalist, corespondentul lui Journal de Genève la Istanbul, care fusese înhîțat de ceilalți pentru expediție ca să-i dea aparența uneia curat siaristice și se va întoarce dealtfel la postul său îndată ce-și va fi făcut o dare de seamă amănunțită a întîmplărilor, plus încă oțiva, toți cunoșteau deja pe de rost reportajul lui Morton și veneau deci acum la sursele ce le menționase, spre să-i completeze imensele lacune de caracter politic, drept la Stiresa cum procedase și acesta și prin urmare învoiau

precedentul, echitatea de tratament și mai presus de orice datorită responsabilului Curții Regale a unei monarhii deosebit constituționale și într-un regim politic românesc înfine democrat a multămi opinia publică mondială liberă satisfăcând curiozitatea legitimă a ochilor, urechilor și mâinilor ei care erau reprezentanții presei internaționale. Stîrcea arată că strășnitatea aflate de mult toate detașate, situație ce avea să dăinuieze pînă azi din marea greșală a lui Maniu și Brătianu care nu au găsit oportun să lămurească populația țării asupra dedesubturilor regale și amănunțite ale Actului de la 23 August" ca să nu învîrjbească spiritele" în tot decursul celor trei guvernări ale B.P.D. astfel Stîrcea pretinde că pînă la urmă românii nu vor afla decît versiunea mistălmăcită din interese partinice a guvernelor democrației populare de după 6 Martie 1945; încă o dovadă a faptului că Iuliu Maniu n-a reușit să ridice peste nivelul politicienului de opoziție, fiind un bun leader al acestuia, dar nu un om de Stat, capabil să conducă guvernul și Statul odată ce ajungea la putere!

Cauzele reale ale acestei deficiențe a primului guvern Ghințescu de a publica în țară istoricul corect, precis și explicit al răsturnării alianțelor țării au fost însă altele și multiple; în tot decursul primei săptămîni de guvernare nouă ce coincidea cu seara de luptă pentru neutralizarea și capturarea forțelor armate de ocupație germane, Buzescu și Pogoneanu fuseseră prea preocupați de tot felul de treburi altele decît ale lor departamentale ca să aibă răgazul de a se ocupa pendelete și temeinic cum intenționau atunci cu această latură a noilor lor îndatoriri ce incumba Externelor acum de cînd fostul M. al Prop. și Pressei trecuse prima zi a lunii urîtoare, a delegației noastre cu avionul la Moscova, Pîtrușcanu, deja exasperat de a nu fi reușit să evite interimatul d-lui Căpîșin la Justiție pe timpul absenței sale, în locul căruia ceruse a fi înalt ca girant Secretarul General ministerial care-i era cunoscut, prieten, fost partener de birou avocației și om de încredere, obținîndu-se în schimb după multe insistențe ca guvernul să amîne pînă la întoarcerea delegației publicarea dării de seamă oficiale asupra istoricului pregătirii și-nfăptuirii răsturnării de la 23 August, pe motivul de a nu se crea delegației o atmosferă proastă la Kremlin prin infirmarea comunicatelor înaltei Curți de Casație și ale agenției TASS trimbițind-o lumea largă pe calea undelor și a presei internaționale, ce anunțau zilnic oțteva noi victorii raportate asupra Wehrmachtului pe cel de al doilea front ucrainean din România de către armata roșie care ar fi cucerit și eliberat de sub domi-

nația fascistă, unele după altele, toate orașele și ținuturile Dobrogei, Munteniei iar apoi ale Olteniei și-a sfârșit chiar din Ardealul de Sud, Crișana și Banat, în cap cu Constanța, Ploiești, Bacăureștii, Pitești, Craiova, Brașovul, ba chiar Sibiu, Sibiu, Lugojul, Deva și Timișoara, înscrind la creditul ei toate capturile de prizonieri și material de război făcute de armata română asupra Reichului hitlerist, ceea ce creiașe de bună seamă o anumită îngrijorare în sinul guvernului ca această flagrantă denaturare a realităților perentorii din România să nu urmărească eventual nerecunoașterea Actului din 23 August și reușita lui totală cu scopul de a modifica radical condițiile armistițiului prestabilite la Cairo, iar chiar printre toți acei români dornici a primi cu brațele deschise glorioasa armată roșie, care avea indiscutabil meritul principal de a fi creiat condițiile inițiale și de bază indispensabile pentru pornirea și înfăptuirea, cu succesul integral înregistrat, ale acțiunii noastre de răsturnare politică internă și-ntoarcerea armelor pe planul extern, un prinos de slăvă, dezamăgire și neîncredere dureroasă și, natural în răndurile dărmărilor noastre, triumful de a putea contesta astfel valoarea celorlalte comunicate ale Înaltei Curți de Casație, aducându-se așa dar indubitabil o gârbitură a prestigiului armelor sovietice care n-aveau nevoie de asemenea trucuri propagandistice ieftine și prea ostentativ cusute cu ață roșie pentru a-și dovedi puterea și a impune respectul și admirația lumii întregi: pe cînd, după întoarcerea delegației, discuțiile din sinul guvernului între reprezentanții B.P.D. și între membrii celor patru partide componente ale acestora vor întîrzia din ce în ce în realizarea aceluia comandant pînă la renunțarea totală la ea din considerentele invocate de Manin, ce ascundem însă de fapt dorința de a nu lua poziție în mod definitiv față de un act care cu timpul risca să poată fi judecat de o manieră mult mai puțin favorabilă decît în actualitate, ceea ce nu l-a împiedicat să acrediteze pentru moment teza că meritul principal pentru înfăptuirea lui revenea P.N.T. Intrucîtva teza era valabilă din clipa care Băsești va intra oficial în P.N.T. și candida apoi în alegeri în capul listei lui Arad și printre primii pe ea la Bacăurești, astfel încît va fi socotit în opinia publică a fi lucrat și-a cei patru ani anterior ca țărînist și nu ca tehnician al Externei la realizarea răsturnării alianțelor și pentru acelaș

motiv Maniu va căuta să-l determine pe Stiroca a adera la partid după demisia de la palat și a candida în capul listei P.N.T. în Severin, după tradiția Mocioneștilor care, cu excepția lui Tenci, se aleseseră toți acolo drept membri ai vechinului partid național; iar când, în baza acușărilor din procesul Maniu, Pogoneanu va adera la P.N.T., vom auzi stînd între ei cum îi va cere în prealabil asentimentul și-l va primi cu mare bucurie acum cînd nu se mai pune problema opreliștei Statutului Externelor, tot în acelaș scop de a sublinia contribuția preponderentă țărănească a nucleului politic de acțiune în pregătirea întorsăturii de la 23 August. Tot în duminica aceea de 3 septembrie a sosit pe la orele amiezii cel de al doilea avion american aterizat de bună voie pe teritoriul românesc, la Popești-Leordeni, cu căpitaniul medic dr. Kuhn, cîtiva felceri și o bogată farmacie de produse chimice inedite pentru tabernă există printre care și multă penicilină pentru îngrijirea în primul rînd a răniților americani de la Poligrafu, aduși acum treptat la spitalele de specialitate din capitală, urmat a doua zi de un alt avion cu niște yankei aduși și ei la sfîrșitul trecutei săptămîni de la Zamora în capitală. Iuni pe la ora 10,30, Buzeghi îl cheamă pe Stiroca prin telefon la Ugir ca să-l asiste la discuțiile cu Clodius și Steltzer care urmau să vină la dînsul la 11 fără un efort, Pichi adăugîndu-i pe fir că Killinger se sinucisese cu vre-un efort de oră-n urmă și că va afla detaliile la Ugir unde să vie neîntîrziat. Sosit acolo după cinci minute, află de la Buzeghi și Pichi următoarele: nemții ceruseră deja în zilele de la mijlocul și din ce în ce mai insistent în acele ale sfîrșitului trecutei săptămîni descongestionarea Legăției de cître mulțimea de cetățeni germani care se refugiaseră acolo unde se suferea literalmente de lipsă de spațiu, alimente și condiții omenești de existență, iar Externele trimisese diverși delegați pentru a dresa liste celor ce urmau să fie evacuați și a le aduce pînă una alta alimente și a le satisface alte variate dolanțe, dar amînînd pe luni evacuarea, întrucît Dombrowsky și Cristea nu găseră la înțeleasă localurile adecuate pentru a casa pe diferitele categorii de internați și ceruseră acest termen pentru a le pregăti în condițiile adecuate din toate punctele de vedere de vedere. Ori, în dimineață cînd colonelul Cristea și autoritățile polițenești se înfrîntaseră la Legăția Germană cu dubele necesare pentru a proceda la evacuarea în chestiune. Killinger care urma

și el să plece într-un alt loc rezervat internării Corpului Diplomatic german pînă la putința de a se proceda la schimbul lui contra celui român din Reich, refuzase ca să plece și diplomații, crezînd pe semne că urmau să fie extrădați Sovietelor, iar cum Cristea nu înțelesese să mai discute cu d-lui, ci să execute ordinul primit de guvern, îl cum bruscase pe Freiherr care era dealtfel de o nervozitate extremă și-n timp ce ceilalți membri ai Corpului Diplomatic și Consular se apucaseră de plecare cu toate bagajele lor, f. numeroase, dînsul și secretara sa se-nchiseseră-n biroul său de unde se auziră apoi două împușcături de pistol, iar cînd ușa fu forțată de Clodius și Steltzer împreună cu poliștii noștri, Killinger și secretara lui fură găsiți pe jos cu creierii și sînge improșcați pe covor, intrucît se-apucaseră el cu un 9 mm. și ea cu un 7,65, el în gură și ea la timp, poliția noastră deducînd din poziția trupului ei că nu se sinucisese, ci fusese împușcată de el, dar cu cealaltă armă, întru inducerea în eroare a celor ce-i vor găsi. Clodius, fiind cel mai mare în grad după Killinger, luase astfel conducerea misiunii și, cum interesele Reichului erau de acum încredințate de acesta Legației Spaniei, îl chemase pe consilierul de Legație Merry del Val a veni cu el și Steltzer la Externe, pentru reglementarea condițiilor schimbului între Spania și Elveția care prelucase în Reich reprezentarea intereselor misiunilor noastre. I-l făcî un sfert de oră la Ușor Clodius, Steltzer și Antonio M. del Val, dar Busești îi făcu să-l aștepte pînă la 11 pentru a-i primi în biroul său de la etaj, ci în acel din stînga ușii de intrare de la parter, în prezența mea, spre a-i plăti lui Steltzer polița pentru numeroasele lui obșnăvici arogante din trecut și a marca totodată că România se considere victorioasă față de Reich după în-timplările săptămîinii de lupte și neputința armatelor magiaro-germane de a progresa înlăuntrul teritoriului nostru. Stîrcea a trecut toată convorbirea dealtminteri f. laconică fiindcă esențialul fusese deja discutat pe franțuzeghe. Clodius cerea în substanță garanția formală a guvernului regal român că atît Corpul Diplomatic Consular și acelu cu caracter exterritorial al fostului Cartier German să beneficieze de schimbul diplomaților conform uzanțelor internaționale, cît și combatanții prizonieri de război și oștătenii civili ai Reichului să fie tratați de Regatul României potrivit convențiilor de la Haga pe care atît acesta cît și Reichul german le recunaseră, întru conformarea ambelor state drepturilor și obligațiilor beligerenților stipulate de acesta, atrăgînd atențiunea

Minist.de Externe Român asupra faptului că România nu ar avea nici un drept să consimtă la extradarea în URSS a nici unei categorii de cetățeni ai Reichului, astfel cum Legația Spaniei era informată că se intenționează. Dăseși a răspuns că, până la semnarea armistițiului româno-anglo-american-sovietic, România se afla juridic în starea de război cu cele trei Puteri Aliate și că-n consecință nu avea cum să împiedice armata sovietică a face pe teritoriul român prizonieri militari și civili asupra Reichului cu care se afla în război și luptă, nici cum să se opună capturării prăzii de război ce-l constituiau tot armamentul și materialul de război ale Wehrmachtului. În clipa-n care Puterile Aliate vor fi semnat armistițiul cu România, situația cetățenilor și bunurilor statului german de pe teritoriul român va fi reglementată de stipulațiile convenției de armistițiu conform căreia Reichul va fi f. probabil constrins să accepte extradarea tuturor cetățenilor Reichului cu excepția acelorora beneficiind de imunitatea diplomatică și care nu s-au făcut vinovați de acte incompatibile cu obligațiile C.D., cum fusese cazul decedatului reprezentant al guvernului german în România Killinger și stațatului militar al Reichului General von Gerstenberg ca și al tuturor membrilor fostului Mare Cartier German din România, care luaseră comanda operațiunilor militare în războiul de agresiune declanșat de Germania contra României și compromiseseră astfel situația tuturor membrilor Corpului Diplomatic și consular german acreditat pe lângă guvernul român. Reichul național-socialist încălcase sistematic legile, convențiile și uzanțele dreptului internațional și nu se mai afla deci în poziția de a se putea prevala de ele. - Pentru cea de a treia oară în istoria ei contemporană Germania a înțeles a face să treacă forța înaintea dreptului, așa că era ultimul stat în lume care să poată pretinde a beneficia de dreptul internațional și de a da altor state lecții în acest domeniu. Gladius a vorbit f. rațional și potrivit grelei situații și misiunii în care se afla și respective ce-i revenise a o îndeplini în aceste împrejurări excepționale și neașteptate, declarând în marginea comunicării sale oficiale că era conștient și de acord cu cele spuse de Minist.de Externe român, dar că ținea să sublinieze că el personal nu-și depășise niciodată misiunea oficială de reprezentant al Reichului în România pentru chestiunile economice. În schimb, Merry del Val a fost extrem de cald și intrinsigent și chiar agresiv față de Gladius, spunându-i : "E-aveți cu ce să vă mândriți! Acum prin care Mihai s-a aliat bolșevismului, se va întoarce în primul rând împotriva sa și, după cum veți vedea în curând nu va

intirzia să-l coste coroana. Frumoasă treabă, pentru care nu vă felicit deloc, d-le Mareșal al Curții". Bazești la auzul acestor cuvinte îi tăie îngimfatului marchiz vorba, răspunzându-i: "Păstrăți-vă părerile și sfaturile pentru conducătorul dvs.!", iar Stîrcea i-a răspuns și el că dacă poporul român ar fi avut situația geografică a celui spaniol, desigur că n-ar fi comis toate borobosele ce v-au făcut să pierdeți amindouă Americile, celelalte vaste colonii, Portugalia, flota și toate războaiele, ca să sfîrșiți prin a înlocui coroana lui Ferdinand și a Isabellei cu o lamentabilă imitație a fascismului mussolinian! Dacă ar fi trebuit să rezistați două mii de ani la toate invasiile Europei, de mult nu s-ar mai ști o vorbă de spaniolă în Carpați!" Pentru a nu mai reveni la subiectele acestea, Stîrcea adaugă, că pînă la urmă sovieticii au ridicat, prin acte de autoritate și-n pofida lipsei oricărei mențiuni despre aceste puncte în convenția de armistițiu, stît pe toți membrii Corpului Diplomatic și consular german cît și pe toți sașii și șvabii plus rominii cu nume și origine germane, de ambele sexe și-n vîrstă de a putea munci, totalizînd sute de mii, prin extensiunea abuzivă a condiției convenționale de armistițiu de a le extrăda pe toți cetățenii Reichului - cum au făcut și peste o sută de mii de prizonieri români militari și civili în Moldova între 23 August și 17 septembrie 1944 și că atunci, cît va fi Ministru de Externe, Bazești va lua o cu totul altă atitudine față de Aliați decît așa pe care o susținuse și susținea față de nemici și nemiofilii, protestînd în fiecare caz categoric și energic verbal și prin note identice adresate simultan tuturor puterilor semnatare ale armistițiului cu România; că, pe de altă parte, tene lui Merry del Val a fost în parte împărțită de Rene de Weck și ceilalți membri ai Legației Elveției încă din primul contact al lui Stîrcea cu aceștia din vineri 1 septembrie și de menajul Spitzmuller curînd după aceea, care în preajma plecării lor din țară, cînd nu mai era la Curtea Regală îl vor sfătui cu insistență să părăsească și el cît mai neîntîrziat, apoi de îndreptatul cu Afacerea Portugaliai.-

A doua zi Stîrcea se afla la mijlocul prînzului cu Sîmbrescu, Aldes și Bazești la Mon Jardin, cînd colonelul Dumitriu și Cristea scîrîb cu generalul (Barenin sau un nume asemănător?) sovietic ajuns în ajun sau chiar în dimineața aceea la București, și care avea să devină comandantul militar sovietic al capitalei, respectiv al garnizoanei sovietice din preajma și interiorul ei.-

Acesta, un om distins și simpatic, de talie mijlocie, subțire și de maximum 35-40 de ani, șaten, cu ochii albaştri, părul nișor încrunțit la timp, dar o față tinerească, palidă, răni proaspăt și tare subțiată de privațiunile vizibile ale campaniei, purtând parosă uniformă tanchiștilor și o singură dar înaltă decorație pe piept - cum avea să observe Sănătescu - dorea să vorbească Ministrului Afacerilor Interne pentru a-i comunica într-o nemțosească gubredă și aproximativă cu primise în chiar dimineața aceea ordinul personal al Generalisimului Stalin de a se asigura personal că mareșalul Antonescu era păzit de așa manieră încât să fie absolut imposibilă evadarea sau răpirea lui de către inamic. Sănătescu îl invită pe general și pe Dimăciuanu și Cristea la masă și-i comunică primul prin intermediul lui Stîrcea că putea fi absolut liniștit cu privire la pasa Antonescilor, întrucât se aflau într-un loc absolut secret și sub dubla pasă a Apărării Patriotice Comuniste înăuntrul locuinței lor și a unei gări puternice a armatei în jurul clădirii. Generalul mulțumi pentru invitație dar spuse că era dator să se asigure personal de această situație în executarea ordinului pe care-l scosese din portofoliu și-l arătă lui Sănătescu; purta într-adevăr semnătura Stalin și sosise cu avionul, așa că nu putea întârzia cu nici o clipă executarea lui. În aceste condiții, Sănătescu îl invită pe Alda să-l conducă imediat pe general la casa conspirativă-n chestiune, din cartierul Vatra Iuminosă, pentru ca d-lui să se poată achita prompt de misiunea sa. Fiecare tusepătru imediat, ca după vre-o jumătate de ceas, când noi ajunsesem la desert, Alda să se întoarcă singur cu fața roșie și deformată de emoție povestindu-ne următoarele: Când sosiră acolo cele două mașini, găsiră-n fața casei câteva tancuri grele sovietice și camioane mari tionițe cu trupe de șoc înarmate cu grenade, balalaici și mitraliere în număr covârșitor față de garda noastră militară. - Generalul intră cu el, Dimăciuanu și Cristea, dar nu fără a se însoți cu o imponentă gardă de ostași sovietici, iar după ce-l recunoscu pe mareșalul Antonescu și pe Ion, ordină unui alt ofițer rus să fie toți arestați, evacuați de acolo într-un camion închis care intrase-n curte. Alda protestase vehement, invocând obligația sa față de guvern și Gorbun de a-i ține pe toți cinci arestați de la palat în detențiune spre a putea fi anchetați și judecați de tribunalele țării lor pentru răspunderea ce o aveau în conducerea fostului regim de dictatură prohibitivistă. Dar generalul sovietic scosese atunci un al doilea ordin ulterior primul, tot cu aceeași semnătură, prin care i se comanda preluarea sub pasă armatei

roșii a Mareșalului Antonescu, dar a preluat sau mai bine zis ridicat pe toți cinci. O rezistență militară ar fi fost imposibilă din toate punctele de vedere, iar protestele verbale nu serviseră la nimic. Bazești s-a îmbujorat și el de furie, spunând că generalul știuse de locul unde se aflaseră deținuții desigur de la Botnăraș - oăci acum se știa deja de câteva zile că personajul care se dăduse mai întâi drept tov. Cianga iar apoi Spătaru era fostul căpitan din armata română Botnăraș Emil, bucovinean din județul C. Iarg, român cu o mamă rusească sau chiar rusească malorusă, care încă pe vremea R. Ferdinand sau a Regentei trecuse granița la sovietici unde pe sceme fusese preluat fie în armata roșie, fie în serviciul extern al N.K.W.D.-ului, altfel neputându-se explica prezența tancurilor și trupelor sovietice la fața locului înainte de sosirea generalului acolo. Sănătescu le spuse atunci că el, Mihail și Dimăciaru știuseră de mult cine era colonelul Spătaru dar se angajaseră față de el a nu-i divulga identitatea pentru mai mare siguranță a secretului, adăugând că nu era cazul să facem o dramă din întâmplarea cu arestarea, intrucât mai devreme sau mai târziu, indiferent unde s-ar fi aflat ascunși și cât de bine poziți ar fi fost în țară, tot ar fi trebuit fie extrădați la cererea guvernului sovietic. Regreta doar că nu se gândise a-i da drumul bietului său prieten Pantazi care astfel ar fi scăpat de captivitatea sovietică până când eventual Moscova i-ar cere pe toți membrii narașii ai guvernelor antonesciene Bazești plecă pe loc la Ugiș pentru a redacta trei note de protest identice pe care le adresă-n aceeași seară telegrafic la Moscova, Londra și Washington prin Cretzianu iar la București în oțlar generalului sovietic, Iuliu Moșianu și primului lui coleg american care sosise-n capitală-n vederea înjgheberii Misiunii Militare Americane de Control.-

Unii militari români găsiseră cum să scape pe câțiva prieteni de ai lor dintre foștii frați de arme, dar - spune Stircea - "sovieticii așteptau ca Vodă să compromită Cărcana intervenind pentru salvarea de la moarte sigură a rudelor sale, în loc ca ei, prin S.S.I. Secția II-a sau o mână de tineri ofițeri mai desghetați, să fi găsit mijloacele de a-l scoate pe Albrecht și Anton Hohenzollern din internare și țară, ca să nu risce curva grosăvile vieții de ocazie în Rusia. Vergoți încuraja pe Băbna să naibă nici o grijă, oăci înainte de plecarea lor eventuală-n

Uniunea Sovietică, vor fi scampați, dacă nu de români, atunci de englezi sau americani, cu condiția ca accepția să știe că era dorința regelui care făcuse deja destul pentru Aliați ca să le poată cere o asemenea bagatelă de favoare. Stroea și Buzeghi erau de părerea cum că-n nici un caz nu trebuia să poată fi bănuțit regele de complicitate cu evadarea rudelor sale; altă despre o eventuală intervenție, aceasta ar fi de asemenea mai oportună direct și sincer pe lângă sovietici decât prin intermediul, de bună seamă suspect acestora, al anglo-saxonilor, conchizind că acea soluție nu era actuală și-n consecință atitudinea oficială a Curții Regale trebuia să rămână nehotărât negativă față de orice apeluri ce i s-ar adresa. Generalul medic german, fost director al Sana-torului Klias își adunase-n noaptea de 24-25 august duzina de doctori specialiști, alți de asistenți, felfoeri și laboranți plus vre-o 60 de infirmiere brevetate și ceea ce conținuse spitalul mai de valoare în materie de aparate și instrumente tehnice pe care camioane ce înbutiseră să iasă din capitală cu celelalte, capturate de noi, dar să ajungă de-a lungul liniilor germane la aeroportul Băneasa pentru a pleca în Ungaria cu avionul lor un "Gigant" alb purtând crucea roșie, scotit imn, deci neintercep-tabil cum ar putea fi pe șosele camioanele lor militare fără cru-cile roșii protectoare, iar acolo așteptând ordinul de a decola de la comandamentul militar german al Bănesei care la rîndul său aștepta acel al lui Gerstenberg, care internase evacuarea aerodromului înainte ca acesta să devină eventual absolut necesar. În sîmbăta 26, avioanele americane au crăpat numai pe acest Gigant respectîndu-i insigne internațională acceptată de belige-ranții semnatori ai convenției de la Geneva, iar pînă la orele două după masă furtii astupaseră stîtea gîuri de bombe yankee ca Gigantul să-și poată lua sboxul, așa că-n preajma ocupării aero-portului de către trupele noastre, reuși să decoleze și să ia cep compas, spre Apahida (unde n-ar fi putut ateriza), dar ne-fiind însoțit de nici o apărare de a Luftwaffe, în curînd, pe-te Conțești un vîntor român îl urmări făcîndu-i semnal conven-țional să aterizeze ceea ce pilotul Gigantului, sigur de a nu pu-tea fi doborît, refuză, după care I.A.B.-ul îl atacă trăgînd în el cu gloanțe incendiare, cu rezultatul că Gigantul lui foc și avarie ca o țintă vie prăbușindu-se și explodînd la sol, astfel înafă-nimeni nu a rămas în viață din toți ocupanții săi printre care nemții pretindeau că s-ar fi aflat și răniți de la Klias. Să stîm-

cea fu indignat când zvonul se răspîndi ca fulgerul în București, cum că Bănu ar fi făcut această crimă spre a se mai reabilita în ochii noilor Aliați, dar ancheta cerută de Gărkătescu dovedi că un dușman personal al lui Bănu, aviatorul mare germanofil Gredianu (nu Stefan, ci unul dintr-o familie nefructată cu marii boieri Grecani) răspîndise pe o presupunere această versiune calomnioasă și că făptura era un tânăr pilot al cărui nume l-am știut dar uitat. Acesta s-a disculpat invocînd argumentul că știa de pe front că nemții foloseau adeseori emblema Crucii Roșii pentru transporturi ultra importante de ștăbi și arhive secrete și că, pe de altă parte, Gigantul putea steriza lîngă Conțești sau la Romeo Popescu și n-avusese dreptul să refuze somația de a se preda, întrucît convenția nu scutea lazaretele unei armate de dreptul de a fi cucerite. Din punctul de vedere strict legal, băiatul avea dreptate, dar din acel moral mai puțin, iar, cu toate că nu a putut fi sancționat, fapta sa a rămas de ocară și o pată de rușine pe blazonul aripelor românești. Elena cunoscuse prin Sauerbruch și Warnecke pe cîțiva dintre medicii germani de la Eliaș, socotiți de aceștia oameni de elită și nemanșiți, iar în afara de aceasta ea considera că tagma doctorilor în medicină era mai sacro-sfîntă decît proclamația și prin urmare trebuia să fie cruțată chiar de dușman, în ceea ce avea perfect dreptate". De aci se ajunge însă și la concluzii excesive de umanitariste privitoare la problema minorităților germane de la noi atunci cînd am relatat discuția mea din ajun cu dl. Hans Otto Roth. Problema minorităților era o veche specialitate - spune Stirock - a sa fiindcă avusese a se ocupa cu ea încă din 1929 la "Uniunea pentru Societatea Națiunilor" de la Universitatea Cambridge iar ulterior timp de șapte ani la Geneva, așa că nu i se puteau opune argumente noi în sprijinul drepturilor celei germane la veșnică discriminare performanțială, cînd Reichul nazist se partase cu popoarele cucerite așa cum nici nu seafia să recunoască, ba chiar să se laude și cînd Volksgroupe-a noastră nu-și respectase contrapartea de îndatoriri cetățenești față de aceste drepturi". Mihai și Elena aflară de la Stirock că Ungaria scosese pe toți slovacii din partea Slovaciei anexate-a primăvara '39 și nu procedase la fel cu românii din Ardealul de Nord numai fiindcă Diktat-ul de la Belvedere i-o interzisese din interesul nemților de a păstra acest mîr al discordiei între Pesta și București: "divide et impera"; că toți foștii diplomați cehoslovaci, polonezi și iugoslavi din Secretariatul Societății Națiunilor, atunci aflați la Washington, era ferm hotărîți a susține cu orice preț eliminarea oricărei

minorităţi din ţările lor după acest război şi că România va rămâne ultimul din statele Micii-Înţelegeri şi Insulei Balcanice cu milioane de străini centrifugali, saboteori şi trădători în interiorul graniţelor sale dacă nu va şti să scape de ei acum cu ocazia splendidă a războiului de agresiune germano-magiară; politica deşteaptă ar fi să fie lăsaţi sovieticii să ridice pe toţi nemţii din România drept cotaşteni ai Reichului, astfel încât să nici nu mai revină-n ţară, căci în imensitatea URSS tinereţei ce s-ar călătorească acolo s-ar asimila rapid, pe cînd inteligenţa naţionalistă va căuta repatrierea-n Germania la scadenţa termenului prizonieratului; iar pe toţi ungurii ar trebui să-i refuza dincolo de Tisa unde vor găsi loc suficient după sfîngerarea masivă la care va fi supusă naţiunea magiară acum cu războiul necurpător ce se va duce desigur în cîmpia panonică şi după exproprierea latifundiilor ce de această dată nu va mai putea fi copleşită de magnaţi. Umanitariştii occidentali nu vor putea protesta contra acestor măsuri conservatoare luate de România tocmai atunci cînd Cehoslovacia, Polonia, Jugoslavia, Grecia şi Albania, vor proceda la fel; Altă ocazie n-o să mai avem, cu mult mai oportună decît acum cînd Kemal i-a aruncat pe greci în mare şi i-a tăiat pe toţi Kurzii ca să fie acceptat apoi cu braţele deschise în Societatea Naţiunilor şi să-ncheie un tratat de asistenţă unilaterală cu Anglia. Era o afacere ce trebuia trasată direct cu ruşii, asentimentul lor fiind practic suficient iar Bazeşti ar avea curajul s-o facă şi ascendent suficient asupra militarilor guvernului ca să le-o impună de n-ar fi Maniu, Dinu şi Titel nişte mulieri bătrîne ce se speriau de propriile lor vînturi! În continuare Stîroea spune textual: "Carol ar face-o sigur de ar fi aci, iar dacă ar trăi Ionel Brătianu, Take Ionescu, ba chiar Titulescu şi mai ales Averescu, n-ar exista nici ei în actualele împrejurări; dar ghinionul nostru e că de fapt, nu mai avem bărbaţi de stat de învergură; nici un om de valoare între generaţia foştilor şi a noastră, prea tînră pentru a se impune şi fără prind în opinia publică! Asistenţa a fost profund indignată de această tendinţă, lăsaţi ascultîndu-l pe Stîroea de inconsecvenţă din moment ce pe plan intern discrimina la epurările nemţilor de la polul între culpeabili şi nevinovaţi ca apoi să cante să-i expedieze pe toţi în Siberia iar pe acei extern preconisase pînă acum unirea cu Ungaria! Elena spunînd că, fără saşi, gvari şi unguri, părţile Apelorului şi Banatului locuite de ei ar deceda enorm, iar celelalte

cucosane, că tot farmeaul Transilvaniei constă tocmai în multiplicitatea ei națională, culturală și stilistică, Mihail adăugând că dinșul n-ar admite o atare monstruoasă nedreptate nici odată sub domnia sa, cu corectivul: "dacă n-ar fi cerută de majoritatea națională în mod expres printr-un plebiscit sau votul dat în alegeri generale aceluia partid ori acelor partide care ar amana-o răspund în programul de politică externă și internă", întrebându-l pe Stiroca alernat dacă problema fusese discutată în Consiliul de Miniștri, la care acesta răspunse: nu în consiliu în care el - Stiroca - ventila tema aceasta ce nu prejudicia nici o puțin eventualei înțelegeri ulterioare cu Fosta care ar fi avut mai doritoare să accepte oferta uniunii spre a recupera o poziție altfel total și definitiv pierdută nu era deloc incompatibilă cu spiritul dreptății în tratamentul cetățenilor intrucât această problemă de drept internațional public nu avea nici o legătură cu constituția țării și legislația ei internă. Regele a fost curios să știe dacă Bazești era în fond antoral moral al tatei și cum o judeca Bănătescu. Stiroca a explicat că-a principiu amândoi o preconizau, dar de fapt o socoteau inaplicabilă fiindcă Bazești nu era independent ci la rezerva prezidențială care, chiar dacă s-ar lăsa cîștigat pentru ideile avea pe Mihailache la majoritatea "biroului" contra sa în această chestiune și că liberalii au situația și mai nefavorabilă, avînd în vedere că accepta judecarea problemelor interne numai prin prisma economică - minoritarii cu-a standard de viață mai ridicat constituind pentru fisc o vază apreciată de mla, iar în cele externe nu întreprindeau un pas contrar intereselor Londrei, mai cu seamă-a conivență cu Kremlinul; cît despre Bănătescu, acesta-i spusese lui Bazești "cu Gușă la Președinție sau chiar ca girant al unui bloc democratic cum a vrut el să-l formeze și conducă, Mihail și cu mine am face treabă imediat, chit că ne-ar injura lumea că ne-am dat cu Stalin și Molotov, ca să ne laude post mortem!" Întrebat cu multă insistență de toți dobriteni, cum învederau diverșii membri ai guvernului atitudinea Sovietelor față de Corcani, Stiroca a arătat că nimeni nu considera că ar exista vre-un motiv sau indiciu serios alarmante în această privință, relatînd că din convorbirile cu Dombrovsky cu scopul ofițerilor sovietici pe care-i întâlnise, aceștia păreau că fi fost toți avizați de Polit-birou că Mihail

contribuise substanțial la răsturnarea regimului fascist român. Iuni sosiiseră în capitală și descinseseră la Hotelul Ambassador prinii doi reprezentanți ai presei sovietice, ale căror nume Stirocea nu și le poate reaminti, apoi ai Agenției TASS și ai ziarului "Pravda"; narți ceruseră să-l vada pe directorul presei noastre și fuseseră primiți de Pogoneanu la Ugir, convorbirea de vre-o două ceasuri fiind tălmăcită de Secretarul de Legatie Cîrîbîdache, băștîrbean care cunoaște limba rusă la perfecție. Pichi le făcuse o expunere succintă dar f. completă a tuturor evenimentelor interne și externe relative la pregătirile și desfășurarea Actului de la 23 August cu toate amănuntele esențiale ale celor din ultimele două săptămîni, apoi le răspunsese la multe judicioase întrebări și-măfîrșit le dăduse lista persoanelor ce le-ar putea completa informațiile ce păreau să-i intereseze în mod mai deosebit rugîndu-le să-l vizite și pe Stirocea cu motivarea că ar cunoaște cel mai bine întîmpîrșile de la palat, pentru ca opinia publică din Uniunea Sovietică să poată dispune din primele surse proprii de aceleași elemente de apreciere a situației din România ce fuseseră deja comunicate celorlalte agenții aliate și neutre occidentale, astfel că miercuri dimineață ceruseră să-l vada pe Stirocea și fuseseră primiți după o jumătate de ceas de acesta la Marșolat cu-n adjunct al reprezentantului agenției TASS, cărora le-a povestit ceea ce știa ceilalți corespondenți, asigurîndu-i că le va sta oricînd la dispoziție pentru informații suplimentare. Sîmbătă dimineață Iorgu și Ullea au informat pe Stirocea că fuseseră comisiți să-l vada pe Marcelle Catargi oft și de niște intermediari de ai ofițerilor romîni înmîrcinați cu pașă internațională de la casarma Reg. de Gardă Cîlăre despre chestiunea intervenției Garzii Regale pentru scoaterea "prințului Albrecht" von Hohenso-llern de acolo și fixarea unui domiciliu obligatoriu mai adecvat pentru unchiul M.S., fie la Marcelle în București sau la Sinaia, fie la Bran cu Habsburgii, la care aceștia răspunseseră că nu puteau da nici o urmăre acestei cereri, ce le fusese prezentată ca venind din partea Alteței Sale, fără aprobarea lui Stirocea, care se afla plecat la reședința regală. Tot de dimineață, Sîmbă-tescu îl anunță pe Stirocea de găsirea listelor informațiilor S.S.L.-ului și că dispusese deja ca Borcescu să-l transmită-a cel mai scurt timp ceea ce agenților camuflați din sânul Garzii Regale și al enturajului suveranilor. Albrecht telefonînd lui Stirocea, avu următoarea convorbire: "Ale B.V. slăvi Dumnezeu că

Vă găsesc înfine. Vă solicit a lua cât mai urgent măsurile necesare ca să fim puși în libertate pe cuvântul de onoare a mă ține la dispoziția M.S., sau ca să-mi fie stabilit un alt domiciliu, pe cât posibil la Cătergi aici ori la Sinaia, deoarece cazarea noastră în cazarma lui Olteanu lasă mult de dorit și nu corespunde nici unei situații reale de rădă apropiată a Casei Regale", - la care Stîrcea a răspuns rece: "D-le maiori! Spre regretul meu, este cu totul exclus ca eu să mă conformez dorinței dvs. Ca cetățean și ofițer german și membru al fostei Misiuni Militare, trebuie să vă considerăm drept prizonier și să-mă împărtășim soarta camarazilor dvs., ale căror condiții de trai și tratament nu sînt desigur mai rele decît cele ale prizonierilor noștri în lagărele dvs. de concentrare ale Jucesei de Aosta la Dachau", iar aceasta îi răspunde: "Deduse din răspunsurile dvs. că nu sînteți în curent cu cazul meu și vă rog să apelați direct în numele meu la M.S., în interesul M.M.L. al Regatului și al Puterilor Aliate occidentale: ați înțeles? Eu vă pot spune mai mult, îndrăgindu-se convorbirea astfel cu răspunsul lui Stîrcea: "Cazul dvs. e bine cunoscut M.S. și a fost judecat deja în sensul cuvintelor mele. Se înțelege de la mine că totuși voi aduce la cunoștința M.M.L. comunicarea dvs. și vă previn însă că nu vă aștepta la un alt răspuns și înainte de toate a nu întreprinde alte demersuri, ci a vă rezuma în mod onorabil cu destinul colegilor dvs.", închinându-i-se telefonul fără nici un salut. - Iorgu care a fost de față la această discuție, era de părere că, cuvintele subliniate în text puteau să-nsemne că Albrecht ar fi luat ca dublu agent sau se dădea ca atare ori încerca să se ofere de seamă înainte a servi caunei noastre de o societate firește legată de acia a P.A.O. spre a scăpa de prizonieratul în URSS. Stîrcea a dictat convorbirea textual lui Leonida cînd acesta a venit după petru sile tot cu avizul drept penalității cariere pentru Dobrița, aducîndu-i cu acel prilej instrucțiunile lui Mihai și Elena, cu privire la pregătirea noii lor locuințe în palat pînă la organizarea celei de la gura de unde-și cunoscuseră luxurile, deoarece Prințesa Elisabeta își amputase de mult intenția de a petrece iarna la București din cauza unor consultații și tratamente medicale. -

Dan Brătianu de la Teveceanu (un fiu) cu același prenume al lui C.I.C. Brătianu), cunoscut lui Stîrcea și primise-n tipar lui Stîrcea cu Morton de la Dobrița, un avion militar pentru a-l

duce la Istanbul pe profesorul Bok, un agent misterios al I.S. care fusese în tot timpul războiului în România cu Rică și cei trei ofițeri britanici la Malmeson și că Dan revenise curînd singur cu acel avion, la sfîrșitul aceleiași săptămîni, adică înainte de duminică 3 septembrie, cerînd prin intermediul lui Borcescu o audiență regală și mulțumindu-se pînă la urmă a veni cu acesta la palat spre a sugera lui Mihai cum se părea că o făcuse desăltfel și cu Sănătescu și ceilalți cunoscuți de ai lui din guvern, ca acesta să repete figura din 1914 cu vânzarea tuturor rezervelor exportabile de cereale din precedenta recoltă și aceea a anului în curs anglo-americanilor pentru ca sovieticii să nu se poată atinge de ele confiscându-le pentru nevoile lor interne sau ale armatei în contul stipendiilor armistițiului relative la întreținerea de către România a celei de pe frontul al doilea ucrainean, ceea ce ne-ar întări moneda și până la adăpostul unor eventuale lipsuri de alimente în țară. Stîrcea comunicase lui Mihai această propunere a I.S.-ului de la Istanbul cu prilejul celei de a doua lui vizite la Dobrița, iar acum lui Ioanișin rezultatul ei, negativ, în substanță pentru simplul motiv că venise prea tîrziu și era de acum imposibilă de realizat cînd armata regală se afla deja răspîndită-a aproape toată țara și începuse deja cu rechizițiile stocurilor. Cea de a doua chestiune ridicată de I.S.-cu care venise Dan Brătianu, dar nu-i vorbise lui Stîrcea direct despre ea, ci lui Sănătescu și Aldea, era cel puțin tot atît de importantă pentru englezi dar natural și pentru palat și-n special pentru securitatea regelui, astfel că o atinsese tangențial și-n discuția cu Stîrcea înăi numai sub aspectul avertismentului ce-l dădea Curtea Regală de a-l păși cu ochii-a patru pe Mihai acum cînd sovieticii aveau să domine România prin prezența armatei lor de ocupație, deghizată sub forma egalocanelor celei de pe frontul magiar, anume: grija ca S.S.L.-ul, respectiv reșeaua lui informativă, ca și Siguranța cu a ei să nu cadă-n mîna H.K.W.D.-ului cu coana și sub pretextul epurării tuturor serviciilor statului de elementele fasciste, care, dacă erau descoperite și eventual persecutate sau cel puțin licențiate, s-ar angaja la răz în loc să trescă-n slujba americanilor mai mult decît a englezilor, intrucît primii doi n-aveau nici o rețea valabilă-n România și vor încerca desigur să și-o creeze. Așa dar, cererea Curții Regale de a primi lista informatorilor S.S.L.-ului care o spionaseră sub Antonești din sfîrșul anului

din jurul ei fusese f. inoportun pentru Borcescu care de fapt odata să-și mențină cât mai intactă agentura și totodată să manevreze în așa fel încât să mulțumească pe toți în măsura posibilității. După statutele de organizare și funcționare ale S.S.I. existente atunci și care erau acele modificate de I. Antonescu după plecarea lui Carol, moartea lui Moruzov și numirea lui Eugen Cristescu la conducerea serviciului, noul Președintele Consiliului de Miniștri în speță Conducătorul Statului, avea dreptul să ceară a cunoaște agentura lui, dar evident că, și fără modificarea acestei clauze a statutelor, Măntăescu putea f. bine s-o scoată el pentru a o pune la dispoziția regelui. Pentru moment, Primul Ministru probabil influențat de Borcescu - nu s-a putut hotărî la acest pas, ci a ocolit dificultatea ordonând s-i prezente lui Stăroa un extras al ei indicând persoanele din societatea bucureșteană și sinaiotă susceptibile de a fi spionat pe Mihai și Elena și Curtea Regală, plus rapoartele lor ce s-ar găsi în arhiva Cristescu. Dar și pentru această treabă, Borcescu s-a lăsat cu greu pretinzând că-născădase pe un funcționar cu ea și amânând mereu scadența prezentării materialului când îi era cerut la telefon pe motivul că nu era atât de simplu și ușor, ci existând mai mult timp, astfel încât informatorii vizati aflaseră despre iminența lor descoperire față de palat cu rezultatul că, la câteva zile după telefonul lui Albrecht, Marcela Osterg s-a sinucis. În cercurile Corpului Diplomatic străin se acreditase zvonul că Stăroa era autorul ei moral fiindcă ar fi cerut arestarea acesteia, ceea ce nu făcuse explicit, dar pomenise într-adevăr numele ei ca trebuind neapărat să figureze pe lista informatorilor S.S.I.-ului sau al Gestapoului care întocmiseră rapoarte despre situația de la palat. Dedeubturile tragediei aveau să rămână însă un mister pentru toți, intrucât atunci când Stăroa va primi întâi niște extrase absolut nelămuritoare a realității iar apoi, mult mai târziu, listele originale ale agenturii S.S.I.-ului, numele ei nu va figura nicidecum, așa că el a dedus că erau incomplete sau trunchiate, căci nu conțineau decât felul noul un nume din persoanele cunoscute lui, ori că acestea înlocuiseră pentru siguranță, ori că Marcelle fusese realmente o agentă directă a Gestapoului. Nici secretul valizelor lui von Ritzgen nu va fi tălmăcit, astfel încât s-a spus cu încredere că I.S. a pus mîna pe ele, deoarece acesta și Serviciul Secret al S.U.A. s-au năpustit asupra tuturor vestigiilor vii și moarte ale Gestapoului iar Borcescu va pretinde

ce nu se descoperise nimic la Marcelle când Buzăști și cu Stăroaș îl vor chestiona ulterior despre cele găsite-n bagajele lui Albrecht. Cât despre restul legăturilor sale cu Borcescu și toate armările ce le-au avut, descrise în cele mai mici amănunte în declarațiile din 1955, Stăroaș edază doar că soluția de a încredința Curții Regale spre păstrare "agentura originală" a S.S.I.-ului avea tocmai menirea de a o face inaccesibilă pentru H.K.W.D. și că nu exista nici o nevoie ca englezii să i-o ceară iar el să le-o predea în copie, cum a fost - sice el - silit să declare la sfârșitul anchetei, contrar realității, pentru motivul foarte simplu că o posedau de mult în baza vechilor convenții de colaborare între I.G. și serviciile informativ-românești, care nu încetase complet nici în timpul războiului și a fost reactivată din plin după 23 August, așa cum colonelul Ilișievici avea să-l asigure formal când l-a cunoscut în pașărie, dovădindu-i în mod lămurit că el - Stăroaș nu fusese decât victimă unei manevre de a lui Borcescu spre a putea țineți colaborarea până la 6 martie 1945 a S.S.I.-ului cu anglo-americanii. Tot în acea săptămână de duminică 10/17 septembrie și chiar într-una din primele ei zile, eloi era înainte de a treia și ultima sa plecare la Dobrița peste "week-end" revenind cu Mihai și Elena și toată suita lor de acolo luni dimineața într-un Lockheed 14 la Băneasa, a plecat în S.B.-ul său peste zi la Binaia cu Iorgu care avea treabă acolo cu șeful regiilor D.C., un maior sovietic și d-na Căpălescu. Aceasta venise în ajun să-l roage pe Stăroaș a permite unui ofițer sovietic, maior de rezervă, și profesor de istoria artei în civilitate, să viziteze colecția de tablouri, arme, etc. ale Peleşului iar, pentru facilitarea explicațiilor castelanului Soare și mai ales ale menajului Vermaeren, a poartat-o și pe ea, deoarece maiorul n-ar cunoaște decât f. aproximativ limbile străine. Stăroaș spune că a petrecut aproape toată ziua cu ei arătându-le amănunțit tot Peleşul, Peleşorul și apoi dinadins Peleşorul ca să vadă că locuința efectivă a suveranilor era una f. mică, simplă și ca orice vilă de particulari civilizați. Maiorul s-a interesat în special de cele 13 El Greco, de celelalte pinse de mari maeștrii, de "tezaurul Coroanei", conținând coroanele de fier ale lui Carol I, de sur cu neotomate ale Carmen Sylva, Mariei și Ferdinand, sceptrele lor și alte câteva obiecte de valoare istorică mai mult decât pecuniară, de colecția de arce mici dar cu câteva piese bune și de unele tablouri antice interesante mai mult decât franceze și de aceea sculptate chiar de mîna întemeietorului

dinastiei romine. Pătrășcanu revenise de la Moscova tare schimbat. "Fusese pe senne - spune Stircea - primit cu totul altfel decât se așteptase, peste picior, în loc să fie felicitat pentru tot ce era convins a fi făcut f.abil pentru victoria P.C.R. la 23 August și subsevent; I. se spălase peste nițel și capul în convorbiri particulare cu vre-un membru de al C.C. al P.C.(b) despre care ceilalți delegați romini nu știau nimic dar bănuiau așa, căci faimosele sale declarații date pe aerodrom la decolare reprezentanților agenției Ass.Press, United Press și Reuter încredințate despre atitudinea P.C.R. față de monarhie contraveneau intructiva garanției din scrisoarea de Mihail⁹ ținea sub gase chei în safeul său personal, iar lui Stircea îi revenise rolul de a-i trage lui Pătrășcanu la primul lor contact de la palat, din însărcinarea expresă a generalului Sănătescu și-n special a lui Buzeghi, o nouă săpunasă cu o tensiune în rapidă creștere la toate debaterile Consiliului de Miniștrii în care de acum încolo două treimi din discuții și pe aproape toate problemele examinate se vor petrece în dueliuri din ce în ce mai aprinse și sterile între Pătrășcanu și Buzeghi. După două săptămâni de absență, Pătrășcanu va găsi publicate o droaie de legi ce nu le pregătise și cu care nu era de acord, de către noul Ministru de Justiție care în loc să fie numit a.u. fusese bombardat titular dintr-o violeantă manevră monistă prin care se căntase a-l relega acum pe Pătrășcanu după ce-și îndeplinise scopul pretextat pentru ocuparea Justiției în 23 August, la rolul de girant - figurant: recte o debarcare deghi-zată! Reușise impetuos și prompt să pareze această lovitură josită, dar avea alte mult mai revoluționare fapte de săvârșit, desigur și din instrucțiile moscovite dar și din ordinele C.C. intern. Astfel pornise lupta mare în jurul lojii "antifasciste" a cărei analiză paragraf cu paragraf și frază după frază dăduse loc la scene violente în care Buzeghi replicase la presunția înglobării categoriei voluntarilor din războiul anti-sovietic, prin care vice-președintele Ioan Mihăilescu era direct vizat și amenințat, cu cererea arestării și condamnării lui Gheorghe Tătărescu, autorul convenției militare romino-germane încheiată și ratificată sub președinția lui "iar nu a lui Gărgău cum își închipuise Pătrășcanu. P e de altă parte "Apărarea Patriotică" refuzase de mult a restitui armatei amamentul ce-l promisese fiindcă, dacă admitea principală dezamărire a gărziilor civile, nu mai ar fi avut sens să ar avea în via-

tor cum să justifice posesia unuia din ce în ce sporit prin tot ce-și procura Botnăraș din stocurile imense de capturi germane preluate de ei apoi respective de la armata roșie, astfel încât nici "gărzile lui Iulia Maniu" și organizația paramilitară a tineretului liberal, condus de Mihail Pătrășcanu, nu fuseseră dezarmate, ci din contră sporite de efective și putere pistolară, ceea ce risca să constituie baza și premiza celei mai favorabile și sigure pentru pornirea unui război civil. Moscova ceruse și obținuse plecarea întregii armate române pe frontul nostru magiar-german comun cu al celei de a doua armate ucrainene prin încredințarea diviziilor noastre în număr de 13 de către triplu decât nu chiar cuadruplu diviziilor sovietice, așa că-n interiorul țării rămăneau poliția, jandarmeria și câteva P.S-uri slab dotate față de efective de ale armatei roșii suficiente și mai ales supra motorizate și blindate ca să reducă la rațiune în 24 de ore orice tendințe guvernamentale de a rezista vreunei cereri de a generalului Vinogradov, Șeful Comisiei Militare de Control Sovietice, fără a mai socoti că grosul armatei Mareșalului Malinovski se afla în Ardealuri, încași cartierului aflându-se pe Mureș, f. curînd în castelul contelui Zeelinski la Heudorf lângă Ipova, iar baza celei a Mareșalului Tolbuhin tot la noi în Constanța, deși forțele lui operau în Bulgaria întru tăierea retragerii celor germane spre Țesal panonic. Pătrășcanu era deci - arată Stircea - hărțuit de sovietici, nemulțumit cu rolul secundar, subaltern și mediocre ce-l acceptase P.C.R. în B.P.D. de tovarășii săi din C.C. care cereau preluarea posturilor cheie începînd cu Ministerul de Război și cel puțin Subsecretariatul lui Dămăcianu la Interne, Ministerul Comunicațiilor și al celui al Agriculturii în plin sau cel puțin ca Subsecretariate din care să ajungă la torpile politice "reacționare" recte conservatoare a titularilor burghezi - și de colegii săi din guvern fără a mai ține cont de partenerii blocului cu care ajunseseră nouă la relații abia curtenitoare. Cînd Sănătescu află de la Vișoiann cum nu reacționaseră cîtuși de puțin față de nici una din legitimele proteste și judicioasele obiecțiuni ale delegației române Harriman și Archibald Clerk - Kerr, dînd doar afirmativ din cap la toate declarațiile dictatoriale ale Comisarului Molotov, începe să reactualizeze condiția inițială cu care acceptase mandatul prezidențial, subliniind la fiecare nou obstacol întîmpinat în calea guvernării și la fiecare alt element de discordie-n simț blocului, ce adîncea criza politică internă, necesitatea reînnoirii echipei guvernamentale, dorința sa de a se retrage dintr-o

poziție ce-i depășea competența și-ntre timp dezaprobară atitudinii prea neocompromițătoare manifestată de Buzescu și a intranșiguranței excesive adoptate de tandemul conducător al giranților guvernului său. Singurul punct asupra căruia nici el nu înțelegea să cedeze comuniștilor cât ar mai sta la Pregodiniș era tocmai acela ce-l va accepta apoi fără a orîni la desnoșmintul crizei: numirea generalului Vasiliu-Măgocanu la Ministerul de Război. Față de această deosebire de concepții în nuanțarea rezistenței burgheze la atacurile externe sovietice și interne comuniste conjugate din ce în ce mai ostentativ, civilii guvernului cu excepția lui Negel și-n frunte cu părinții se rîndiră de partea lui Buzescu, pe cînd militarii se țineau mai mult de rețineră Primului Ministru, ceea ce nu le va fi valorificat la reamănieră, întrucît nici unul nu-și va păstra postul în afară de Dombrowsky, iar colegul lui de la Prefectura Poliției Capitalei va dispărea chiar definitiv de pe suprafața pămîntului în primele ore ale Putschului din 6 martie 1945, pe cînd Potopescu va trebui să se lase arestat de sovietici cu consimțămîntul Primului Ministru și al colegilor săi departamentali, dîndu-și demisia și plecînd ca să predea chiar dintr-un Consiliu de Miniștri.-

În afacerea Potopescu, Stîrcea găsi și că Sănătescu trebuia să nu cedeze dacă nu vroia să compromită prestigiul Coroanei și al guvernului care-l numiseră la Ec. Națională și să se expună personal, ca și pe Racoviță, Dragonir (care-i devenise șef de cabinet), Titeanu și mai ales pe omul Dede aceleiași soarte la proximitate prilej. Sănătescu ripostă că sovieticii fuseseră informați de el personal că Potopescu fusese trimis de I. Antonescu în Transnistria tocmai cu scopul de a-l îndepărta pe rege cu care se solidarizase prea ostentativ în timpul crizei monarhice și nu acceptase postul decît la încurajarea acestuia de a repara acolo greșelile săvîrșite de Alexianu și că primirea din partea generalului Vinogradov asigurarea formală că ancheta lui Potopescu era doar necesară pentru lămurirea problemei evacuării lor efectuate la retragerea noastră din București fără nici o intenție de a-l reține sau face răspunzător de crime și delict, deoarece R.K.W.D. știa perfect că sub administrația lui nu se comiseseră asemenea acte, fără nici o sancțiune și abuzuri ca înainte sub Alexianu. Fusese însă guvernatorul unei provincii sovietice, așa că era normal să i se poată cere elucidarea cam-

pleacă a chestiunilor de interes economic pentru aceasta, ceea ce n-avea nici o contingență cu cazul comandanților armatei române de pe fostul front sovietic și al miniștrilor din guvernele antonesciene. În toate celelalte cazuri - în afară de acel privitor la Vădila Râșcanu, în care lui Stiroca i-a revenit rolul de a-l "pistonă pe Primul Ministru", pentru a nu-l lăsa numai pe Bazești să reziste mereu aproape singur față de presiunile sovietice și cererile comuniste în continuă creștere, fie din indemnul babilicilor direct, fie prin intermediul lui Bazești fie chiar din acel al lui Mihai, montat de aceștia în audiențele lor de lucru sau speciale-n acest scop, la care Stiroca nu asistase, Sănătescu răspundea invariabil că nu dorește a fi Prim Ministru, că era săturat peste cap de situația imposibilă-n care fusese băgat "între ciocan și nicovală" - pe problemele politice interne și externe la care nu se pricepea și de încercările lor pentru care avusese oricare toată viața sa. Existaseră din capul locului numai două posibilități: continuarea rezistenței alături de Hitler sau trecerea cu armele și bagajele în tabăra lui Stalin, din moment ce a treia ipoteză, aceea de a-i aduce pe anglo-americani în țară, se dovedise de ani de zile absolut iluzorie. - Când Antonescii și-au dat seama de această realitate, au ales prima, pe când nucleul Palatului a preferat cea de a doua, drept una mai puțin distrugătoare de viați omenești și bunuri românești. Stiroca arată că România capitulase fără de condiții și cele ce i s-au impus se dovedeau a fi mult mai grele decât cele ogândite la Cairo unde nu fuseseră propriu zis prestabilite considerând că Aliații au refuzat până la sfârșit să se angajeze prin vre-un document semnat în mod anticipat, astfel încât România a fost trasă pe sfoară, deoarece delegația noastră n-a mai fost în măsură să refuze încheierea armistițiului acesta dezastruos prin care era legată de mâini și de picioare și predată sovieticilor de către anglosaxoni. Vișoiann - ceruse de repetate ori să fie enunțate clar cele ce se concepau atât de leane cum susținuse tot timpul Molotov, dar atunci când în final avea să apeleze în mod disperat la ambasadori anglo-americani ca să fie lămurite limpede toate punctele vagi și neclare interpretabile în mai multe feluri, pentru evitarea neînțelegerilor și controverșelor eventuale ulterioare, Molotov le-a interpretat verbal în mod explicit în sensul favorabil României, iar când Vișoiann a cerut ca aceste explicații să fie consemnate și precisate-n însuși textul convenției de armistițiu, Molotov a refuzat modificarea redactărilor pe motivul că nu era necesar să se specifice, îngreunând și complicând textele, ceea-

ce implicau și se pricepea de la sine și când într-o ultimă-nce-
care Vîșoianu a cerut cu cea mai mare insistență ca totuși să fie
inglobate-n convenție precizările Comisarului Externelor Sovietice,
întrucît era preferabil ca cele spuse de d-lui să fie și scrise,
spre a fi înțelese în loc să fie doar subînțelese, aceste-i tîlc
scurt intervenția încheind desbateră, iar M. și H. Clerk Kerr și
Harriman aprobă odată-n plus punctul de vedere al Președintelui
Delegației Interaliaste, în pofida protestelor prințului Stirbov, ale
lui Vîșoianu și Christu, dar nu și ale celorlalți delegați romîni,
inclusiv Ghiță Pop, pentru că aceste imprecizări erau în mod mani-
fest menite să dea Sovietelor putința de a face-n România ce vor.
Mihail și comandanții armatei - spune Stircea - erau oameni cu seamă
la cap și pricepeau situația: era prea tîrziu acum ca să se-ncearcă
a mai rezista și orice obstrucție inutilă ce se făcea cererilor so-
vietice ar fi în detrimentul țării, pe cînd Maniu și Brătianu nu
păreau să-nțeleagă că atitudinea lor de rezistență pasivă și nega-
tivă întra pînăstrarea principiilor, de felul celei ce le merse
cu nenții, mulțumită protecției de care se bucuraseră din partea
reginului antonescian, era total inutilă și contraindicată-n actua-
lele împrejurări. H. Sănătescu, se ținuse de cuvînt față de rege
făcînd chiar mai mult decît fusese vorba în 23 August, dar acum i
se cerea atitudini, gesturi, demersuri și manevre cu care nu pu-
tea fi și nu era de acord fiindcă le socotea practic de dreptul
irealizabile și chiar periculoase. Nu merita veșnice critici și re-
proșuri; dacă giranții și membrii partidelor istorice ai guvernu-
lui și mai ales din afara lui nu erau mulțumiți cu conducerea acce-
tută, să poțtească la preluarea puterii. Sănătescu cerea de mult să
fie înlocuit și ruga pe intimii lui să-l ajute pe rege și pe el
a găsi din timp formula adecvată pentru-un guvern care să aibă în-
crederea Kremlinului fără să fie din cauza aceasta desconsiderat
de partidele istorice sau în relații proaste cu Puterile Occiden-
tale. Buzeghi și cu Stircea îi răspundeau că nimeni nu-i reproș
de a fi spus C, după A și B, dar că se căuta frînarea pronunțării
celorlalte litere ale alfabetului concesiiilor, spre a nu se ajunge
prea repede la Z, și că-n materie de rezistență, nu i se cerea de-
cît ceea ce pe aceste puncte în care guvernul avea legalmente totuși
dreptatea de partea sa decorece-n politica internațională ca și-n
vista particulară cine nu știa să-și apere drepturile nu se putea
plînge ulterior că-i fuseseră-nălcate. Totuși, atunci cînd Pîtruș-
cu l-a rugat pe Stircea să-l primească pe generalul Vasiliu -

Migescu care vroia să-i expună la intenția regelui neajunsurile din conducerea armatei ce constituiau legitime motive pentru sovietici de a se plînge contra sabotajului măsurilor ce le cereau aplicate de aceasta. Sănătescu a renunțat la somnul său de după masă chemându-l pe Stroea să-i vorbească "despre o chestie f. serioasă" la Președinție și acolo, în biroul său de la etaj din colțul fațadei cu Căminul Victoriei i-a ținut o lungă disertație pentru a-i interzice formal să-și bage nasul în treburile armatei, "informați fiind că V. Migescu venea la Stroea a doua zi pentru a cere sprijinul regelui la înlocuirea lui Racoviță cu el. Stroea i-a demonstrat lui Sănătescu că nu era posibil să revină asupra audienței acordate, dar că-i putea vorbi în așa fel încît să renunțe a mai încerca de a-l vedea pe rege. Migescu avea merite necontestabile și merite o recompensă pentru sportul ce și-l aduse la reușita actului din 23 August, așa că nu exista nici un motiv ca să i se dea la cap anticipt, fără a ști dacă n-ar putea fi cîștigat pentru o atitudine mai înțeleaptă și solidară cu partenerii săi din acțiunea comună. Sănătescu l-a pus atunci pe Stroea să-i promită solemn a-l disuade pe acesta de a se preta pur și simplu la manevra urzită de Botnăraș, promițându-i sprijinul Coroanei pentru numirea lui la Uscut în noua formă guvernamentală, iar în eventualitatea cînd ar veni cu pretenții exorbitante și imperative cum se părea că va fi cazul, să-i taie pîntul de la început. Aceasta s-a petrecut mult înainte de manifestațiile de stradă comuniste cu paradele muncitorilor trecînd în fața palatului și strigînd lozinci "vrem pe Migescu la Mîrboi" cum către mijlocul lunii octombrie, iar audiența lui avea să se desfășoare exact așa cum prevăzuse Sănătescu. Regele a fost intristat de atitudinea lui Vasile Migescu, mai grav decît ceea ce generalilor Gămbrea și Iacșir, întrucît aceștia nu făcuseră decît să lucreze în prizonierat pe exact aceeași linie ca și nucleul lor în țară perfect conformă, spiritului declarațiilor regale de Anul Nou 1945, așa că reproșurile ce li se aduceau de către majoritatea colegilor lor, dintre comandanții armatei nu erau justificate în vremea aceea. Stroea arată că guvernul trebuia fie renunțat fie înlocuit și, cu discrețe consultări ale tuturor persoane'lor ce-i puteau da un sfat bun și desinteresat, ținînd seama de pulsul politic al țării și de complexitatea situației rezultînd din obligațiile armistițiului, ocuparea teritoriului național de către armata regală, cu privire la soluția ce ar avea cele mai mari șanse de a putea corespunde exigențelor momentului, a face față cît mai competent și expeditiv grelelor sarcini

382
să se-ncalere, deci de a-i scoate din arena pugilatelor care, în
lipsa tribunei parlamentare, nu era strada, ci ringul guvernamental
al Consiliului de Miniștri. - Stirea a fost singurul care a sus-
ținut ideea unui guvern fie pur militar, fie mixt, dar numai civil
calificați în mod notoriu, indiscutabil și probat ca tehnicieni -
experți de calitate și pe deasupra persoane nu numai fără de partid
ci practic apolitice, care să fie prezidat de un general energic
și totalmente necompromis cu războiul anti-sovietic și girat
de B.P.D.-sau, dacă Iacov Pătrușanu nu se resemna să renunțe de
bună voie la Justiție, cu girul șefilor tuturor partidelor demo-

crute ce ar accepta ministerialul f.p. includind eventual pe Gh. Tătărescu și dr. Petru Gross. Lista inițială stabilită de Mihai și Sănătescu și Stiroca dar, trebuia subliniat înainte de consultarea membrilor nepartinici ai guvernului în osp cu Sănătescu, Aldea, Negel ca și cu Vișoianu, Christu și chiar cu Stărbey și fără să mai fi știut nici ulterior restul propozițiilor regali să se reflectase la ei, întrucât proiectul a fost avortat înainte de a se ajunge la maturizarea lui și necesitatea de a se plăși la senisurarea lor - fusese următoarea: Președinție și Interne - Mihail, cu păstrarea lui Dămăciuan la Subsecretariatul ce-l ocupa și înlocuirea lui Iiteanu la celălalt prin Dombrovsky, urmând ca să ei să-și aleagă din cadrele armatei două elemente active și sigure pentru Primăria și Prefectura Capitalei; Război - Sănătescu, cu Răducanu la Uscut, pentru a da această satisfacție P.C.R., Paul Teodorescu la Aer unde mai fusese în regimul carlist și făcuse treabă minunată și Amiralul Coslinski la Marină (amândoi epurați și persecutați de I. Antonescu; Externe - Vișoianu tocmai fiindcă era fără de partid, titulescian și reprezentase B.P.R. la Cairo și România la Moscova; Ec. Nat. Christu pentru aceleași motive; Finanțe - Eugen Demetrescu din acel departament, fiind cel mai valoros, integru și serios dintre conducătorii acestuia; ing. Com. Anghit, drept compensație morală pentru persecuția total nedreaptă de care suferise sub Carol al II-lea și în regimul antonescian, răsplătit pentru meritele lui excepționale în folosul economiei țării și al comunității evreiești în timpul persecuției fasciste și pentru a câștiga încrederea evreimii naționale și internaționale în regimul și guvernul democratic ale României noi); pentru aceleași motive și competența lor excepțională în domeniul lor respectiv - doctorul Blatt la Sănătate și avocatul Fery Proimescu la Justiție, deci cu 3 din 14 secretari de stat, evrei; Comunicațiile - fie tot Zăvoianu, fie un general ales de Mihail; ing. Apr. Armatei Aldea; Educația Națională Alexandru Rosetti (fostul director al Fundației Carol al II-lea pentru Literatură și Artă, destituit de Conducătorul Statului și persecutat de acesta în condițiile arătate în cele ce preced, prieten cu Vișoianu, Christu și apreciat de ceilalți președini departamentali; Agricultură și Domenii fie bunul George Capri fie da numeș ungur al cărui nume nu-l reține

Stircea, inginer agronom și silvic, renumit pentru reușita experiențelor sale în domeniul zootehnic și agrotehnic, iar dacă amîn-
doi refuzau, atunci directorul Înaltei Curți de Apel sau al facul-
tății de agronomie de la București ori unul din înalții funcțio-
nari ai ministerului; pentru Ministerul Cultelor și Artelor urma
să fie consultați ceilalți candidați civili, ca și de altfel pentru
Ministerul Muncii, în cazul în care acest departament n-ar fi pre-
lucrat de Titu personal dacă Pătrășcanu ar accepta să gireze guver-
nul numai prin menținerea mandatului său la Justiție, eventuali-
tate în care s-ar fi încercat Vice-Președinția comună a lui Maniu
și Brătianu. Ori, tocmai această problemă avea să egzeze tot proiectul,
astfel încît după oțte fii amîntește Stircea nici măcar factorul
principal al acestuia și al întregii echipe, Primul Ministru și
al Internelor în special, n-avea să știe niciodată ce însemnate
onoruri planaseră asupra capului său și de oțte nenorociri viitoare
i-l feriseră tandemistii respingîndu-i ministrabilitatea și cu
atît mai mult președinția propusă lui de Șinătescu, atunci cînd
prinsesă vînt prin Barbu și Georgescu Crețianu, de complotul "car-
list" ce se urzea în dosul lor, pe motivul că Mihail fusese Minis-
tru de Război sub Tătăreanu și Vice-Președinte de Consiliu sub
cel mai germanofil dintre șefii de guvern numiți de Vodă Carol:
Găurcu. Astfel, nici ceilalți militari n-au mai avut emoția de a
cunoaște scurta grea de răspunderi ce li se rezervase, intrucît nu
era rolul lui Șinătescu, ci ar fi fost acela al lui Mihail să-l in-
vite a participa la guvernarea sa, iar Șinătescu socotise pe bună
dreptate că de acceptarea lor nu era cazul să poarte vre-o grijă,
garantînd că la primirea unui Înalt Ordin, nici unul nu va ezita
să i se conformeze pe loc.-

Mihail - spune Stircea - putea conta suth la suth pe
sprijinul lui neprecupețit dar din afara guvernului, oțci afigerea
unui mare industriaș în vedetă tocmai în fruntea departamentului
Industriei și Comerțului, al Economiei sau al Finanțelor, care-l să-
găsuiau, dirijau mai mult prin censurări și respective li țineau
afacerile și veniturile, ar prezenta o țintă prea ușor vulnerabilă
pentru presa de extremă stînga care s-ar grăbi să stîrsească avonul
suspiciunilor că gestiunea resortului economic în chestiune de că-
tre un mare capitalist s-ar efectua prin confuzia intereselor pu-
bliche cu ale lui particulare, că-și proteja industriile proprii

și-și făcea toate afacerile direct prin minister - "o mină spălând pe cealaltă" cum ziceau evreii care, după opinia unuia trecut la catolicism, de simțăminte mai românești decât străine, dar care nu-și renega obirgia și se solidariza cu cei de seminția ei, nu trebuiau nici măcar acum, după înfrângerea definitivă a nazismului, să se arunce în politică tocmai în clipa dezastrului național al românilor și care economicește îi va lovi pe evrei tot atât, ba chiar proporțional mai mult fiindcă se aflaseră într-o situație materială medie superioară celei a majorității populației și înfine că dl. Nemoianu avea toată stima și încrederea sa ca tehnician al tuturor problemelor sectorului economic, cu fără nici o culoare sau ambiție și de o probitate dar și capacitate practică. Degeaba Stărescu i-a pledat lui August teza mai marei încrederi ce o avea contribuabilul mijlociu și sărăciea, în special, în administrația publică a bogătașului bun gospodar decât sărăntocul tentat să se-nrurpe din averea publică și i-a dat exemplul doctorului Angheliescu a cărui avere era cam echivalentă cu a lui, poate chiar superioară deși mai imobilă, și care fusese ministru ani de zile fără a se fi legat nimenea de el pe acea temă și o serie de pilde din Apas ce infirmau antiteza.

...sa. Intre altele cazul Harriman care posedă una din marile societăți de Cale Ferată ale U.S.A. și accepta să servească Statul în diplomatie, la care Max a obiectat că Angheliescu nu fusese decât la Sănătate și pe alte vremuri, că acum nu mai făceau parte din sistemul capitalist apusean ca să se poată lua după el și că Harriman ceruse Ambasada de la Moscova doar pentru că spera acum când U.S.A. și URSS erau aliate să poată recupera ceva din enorme investice societatea sa în Rusia țaristă instalând acolo pe C.F. întregii ce nu i-a fost plătită de bolșevici. August nu-și făcea nici o iluzie despre viitorul României: revenise doar pentru a găsi modalitatea să mai exporte cât mai mulți bani și îl sfătuisă și pe Stărescu să-i urmeze exemplul lichidând orice și chiar 20% din valoarea reală, căci comunizarea Sud-Estului Europei va merge rapid. Anglia nu era în măsură s-o împiedice iar America avea alte griji decât a face pe jandarmul Europei răscăitate. Aceasta era părerea sa: alții nu vedea la fel: Alexandru Stefănescu (Rosinofir) era convins de contrariul, anume că, după capitularea Germaniei și a Japoniei, vor începe negocierile între anglo-

saxoni și ruși care atunci vor fi puși cu botul pe labe dacă nu vor abandona comunismul. Dealtfel înăi nici lui nu-i venea să creadă, după informațiile ce le culesese de la centrala I.S. din Istanbul. Dar îl ruga pe Stîrcea să păstreze opiniile și sfaturile sale pentru Mihai și Sima - căci nu aveau nici un interes să creadă panice. Si așa leul se va prăbuși rapid în urma aplicării stipulațiilor armistițiului, astfel că acum aveau tot interesul să acrediteze teza lui Ața. Firește că cea mai mare speculație posibilă ar fi să cumperi la 10-15% chiar și mai ieftin, industrii sănătoase și mai ales materiile prime necesare construcției, lucru înainte de toate, de care Europa va duce mare nevoie; dar nu fără să fii contrasigurat, căci riscul era mult prea mare ca să te lansezi total într-o stare speculație. Vodă nu risca înăi mare lucru, deoarece Carol dispunea de câteva sute de milioane de dolari ce-i vor reveni într-o bună zi fiului, dar totuși ar trebui să-și creeze un fond de subsistență în străinătate pentru a nu fi la cheremul tatălui său în anii de exil ce-i așteptau. Cît despre Stîrcea pentru care avea o reașă simpatie, îi stătea la dispoziție pentru orice sfaturi tehnice întru facilitarea lichidării și transferurilor, căci știa că A. Moosony și baronul Stîrcea muriseră pe pozițiile lor de "diehards" refuzînd să-nvedereze posibilitatea dezastrului.-

Aceste discuții de a le lui Stîrcea cu Vișoianu, Barbu și Max și acele ale lui Sănătescu cu Maniu și Cretzianu, relative la proiectul unui guvern neutru ajunseseră firește în curînd la urechile lui Buzescu. Buzescu era umagul lui Maniu la conducerea blocului partidelor istorice și președinția guvernelor de după încheierea păcii generale, întrucît - cum susținea Buzescu, bun sau prost, P.N.T. trebuia întărit sau sprijinit de către toți naționaliștii romîni, în epoca postbelică, din lipsa altuia de mărimea și răspîndirea lui pe tot cuprinsul țării, care să poată duce lupta împotriva comuniștilor cu mai mulți sorți de reușită. Buzescu observase din discuțiile sale cu Mihai în audiențele de lucru că acesta tindea să-și ia aburul cu scripi slabe din îndemnul mamei-si și a mătușei Elisabeta, nenai acceptînd drept bune și valabile toate opiniile și cererile sale ca și cum s-ar fi săturat și de tutela exercitată asupra sa de acesta și Stîrcea, în anii cînd n-avusese putința să consulte pe oricine.-

Carliștii erau informați și scandalizați de următoarea întâmplare mult comentată atunci în protipendada capitalei: Carol încercase recent din nou, profitând de încheierea armistițiului care deci pusese capăt stării de război între Statele Unite și România, a trece granița Mexicului, spre a căuta să-și deblocheze fondurile înghețate din SUA. Cum yankeii n-aveau încă nici un interes să le desghete până la semnarea păcii cu România, care urma să reglementeze și problema eventualelor despăgubiri de război ce ar avea să le plătească Statelor Unite și a bunurilor americanești din țara noastră, îi refuzaseră intrarea, iar apoi, f. corecți față de Mihai și guvernul său, îi întrebaseră prin Cretzianu ce atitudine avea față de fostul suveran, la care li se răspunsese de către București, din porunca lui Maniu dar și cu asentimentul lui Mihai că îi roagă să nu-i înlesnească plecarea din Mexico-City nici în Portugalia nici în Franța și spre a preîntîmpina vre-o velleitate de a lui de a se apropia de România via Canada - Anglia - Egipt sau Turcia, aceeaș rugăminte fusese adresată și britanicilor la Cairo, cu rezultatul că Aliații occidentali interveniseră pe lângă republicile grupului A.B.C., care între timp intraseră și ele în război contra Reichului, Portugalia și Spania să-i refuze de asemenea intrarea pe teritoriul lor. Carol turba de furie fiindcă nici un vas neutru nu-l lăsa să treacă pentru traversarea la Tanger. Ori, după alte informații parvenite Externelor din Apas, se părea că fostul Suveran era în termeni excelenți cu ambasadorul sovietic Usaneki și că Kremlinul ar fi văzut cu ochi buni întoarcerea aceluia în România, natura pentru a ne crea o problemă grea în plus, căci o eventuală nouă restaurare carlistă ar fi grăbit substanțial și cuasi legal, cu concursul efectiv al majorității poporului român, a treia și ultima lui abdicare ce ar coincide atunci cu siguranță cu afirmatul monarhiei. Ceea ce contribuia să crească recrudescența carlismului, dar mai mult la București decât în provincie, era și faptul că toți generali și militari care jucau și jucau un rol în noua conjunctură - Măntescu - Mihail - Aldea, Iltescu, Păcopanu, Bacoviță, Iosif Teodorescu, Dămăcianu, erau dintre cei mai de încredere ofițeri ai lui Vodă Carol, așa că chiar acesta ar fi avut motive să-și închipuie că era să aflu în conjunctură cea mai propice pentru întoarcerea sa, din moment ce R.P.D. nu făcuse decât să-și ia gura unei lovituri efectuate de comuniști sub firma și cu firmanul băiatului său și că nici unul din

acești militari nu s-ar încumeta să tragă-n dinșul decât sosa din nou cu-n avion pe la Teheran, Ankara sau eventual chiar Moscova. Un alt fapt care contribuise iamă destul de mult la recrudescența tătărăscianismului în capitală fusese promptitudinea cu care Mihai îi primise după eşirea lui din lagărul de la Tg.Jiu pe colonelul Stăvilă, îi ținuse trei ore în audiență și-l numise de această dată personal iar nu prin Stîrcea în locul linului.-

Evenul consultărilor făcute de Stîrcea privitoare la formala unui nou guvern, de tehnicieni, ajunsese încă nu numai la urechile lui Buzescu, care era hotărât contra acestei soluții, considerînd-o prea riscantă pentru Corcană și irealizabilă din cauza opoziției certe a tuturor partidelor blocului democratic de a se lăsa evinciate de la guvernare și de a gira echipa învedereată de palat într-una din manierele amitate mai sus, ci și la acele ale Comisiei Militare Aliate de Control și Incorecție Pătrîșcană. Criza era în aer încă din timpul celei de a treia săptămîni după întoarcerea delegației romine de la Moscova, intrucît Bela, pe care Stîrcea îl reînălnește pentru prima oară după ziua de miercuri 23 August la recepția dată spre sfîrșitul săptămîinii de duminică 1 pe sîmbătă 7 octombrie sau începutul celei următoare de către Marcel Olteanu la cazarma Reg.de Gardă Călare proaspăt evacuată de lagărul de detenție unde Mihai și Elena și toată Curtea Regală avuseseră astfel prilejul să-i cîntărească pe cei trei șefi ai Comisiei Militare Americane de Control pe un teren ceva mai neutru decît chiar palatul în care nu-i vor putea primi pînă către mijlocul lunii, din pricina întîrzierii generalului Vinogradov de a obține deslegarea Moscovei pentru aceasta, la o exhibiție de călare în manejul regal urmată de un bufet rece f. bogat în sala elegantă a mesei ofițerilor la care erau poștiți și veniseră guvernul întreg și toți membrii ai celor trei Misiuni Aliate, presa lor și ofițerii romini de legătură numiți pe lingă acestea, plus toate notabilitățile capitalei și o drosie de socialiști dintre rominii bucureșteni care reușiseră și ei să obțină invitații printre care se vizase la remorca lui Andrei și apoi de l-a reprezentat acum cu adevăratul lui nume de Herbert Silber, ca mult mai tîrziu Stîrcea să-l întîlnească în condițiile deosebite detaliate în decembrie sale din ancheta procesului Pătrîșcană, în vila din Parcul Filipescu rechinăționată de predecesorul generalului Schuyler invitat de acesta la un aperitiv american în locul cînei în toată criza de guvern de la sfîrșitul lunii sau începutul lui noiembrie, spre a-l chestiona împreună cu comandantul

Wisner și alți cîțiva ofițeri ai Misiunii Militare Americane asu-
pra părerilor sale despre soluția optimă-n vederea rezolvării ei.
Stian, fără să-i spună lui Stîroea cum că acesta ar fi precon-
izat soluția unui guvern de militari și tehnicieni, gîrit de
B.P.D., dar pe cît posibil fără participarea la ocuparea porto-
foliilor ministeriale a șefilor lui, vroiau să știe pentru ce
și de ce proiectul avortase, precum și punctul de vedere al
Curții Regale față de dilema Sănătescu - Rădescu - ca și cauzele
ce provocaseră candidatura celui din urmă și determinaseră pe
Vodă să-l însărcineze pe acesta cu formarea noului guvern, cît
și ceea ce cunoșteam despre antecedentele candidatului la Preșe-
dinție. Fără-nconjur i-au mărturisit lui Stîroea că duceau tipuri
de surse sigure directe și informație în cercurile politice ro-
minești atât ale B.P.D. și guvernului cît și-n special de la pa-
lat, neafiindu-se să-i de de înțeles că erau dornici să verifi-
ce datele problemelor crizei ce și le procuraseră prin canalul
Misiunii Militare Britanice. Intrucît - ca reprezentanți ofi-
ciali ai uneia din cele trei Puteri cu care România încheiase ar-
misticiul, prin însuși textul căruia ele aveau nu numai dreptul
de a-i controla aplicarea clauzelor militare și economice, dar și
acel de a supraveghea toată situația ei internă, deci și poli-
tică, Stîroea îi informează despre evoluția crizei pînă la să și
antecedentele generalului Rădescu, fără a le destăinui însă
pentru aceea chiar toate dedesubturile ce n-aveau nevoie să le
cunoască. Englezii le băgaseră-n cap că acesta era omul palatu-
lui, deoarece fusese Adjutant Regal al R.Ferdinand, apoi Șeful
Casei Militare sub Reganță și la sfîrșit acel al R.Maria, pe
cînd de fapt azi nu era deloc agreiat de Mihai și Elena, care
nu l-ar fi ales niciodată pentru Președinție dacă Maria n-ar fi
venit să-l propună regelui ca generalul în care trioul conducă-
tor al B.P.D.avea cea mai mare-ncredere tocmai fiindcă fusese
omul Reganței, devotat democrației ante-carliste laol Reginei
Maria și de aceea deblocat din armată de către Carol la moartea
maicii-si, deci în tot timpul dictaturii acestuia un anticarlist
mai înfocat decît Antonescu, fără a cădea însă ca acesta din
acei motiv în mrejele legionarilor și germanofilie, oăci dimpo-
trivi după detronarea lui Carol devenise un tot-atît de aprig
dușman al dictaturii antonesciene și mai ales al alianței cu
Reichul, fiind singurul dintre generali opoziționiști o abitu-
dine făcîndu-se-l costase internarea la Tg.Jiu în urma scrisorii

deschise ce i-o adresase într-un ziar gualiteerului von Killinger punându-l la panou pentru obrăznicile ce le debitase la adresa majorității românilor și chiar a guvernului în faimosul său discurs de la Aro. Stiroca nu le-a spus că Mania și Dinu îl bleobulaseră pe Mihail nu atât pentru că fusese Vice-Președintele guvernului germanofil carlist Gigartu, cât fiindcă-l știa mare pro-bătărăscian, aceeași cauză dar într-o măsură ceva mai moderată fiind valabilă și pentru Sănătescu căruia-i preferau prin urmare pe Rădescu, nici că Elena nutrea o reală aversiune față de acesta încă de pe vremea Regenței și-n special din răstimpul abordat de ea al insuccesului împădurii ei cu Carol, epoci în care acela o tutelase cu R.Maria și apoi luse și el poziție împotriva exilatei de la Florența, lucruri care i le putea ierta - nici că avea dreptate să-l taxeze ca prototip de moș teacă, renunțat în armată pentru înclăpăținarea și prostia lui drept care nu-i admirase deloc ca Mania gestul splendid de replică dată Freiherrului, ci-l socotise o tîmpenie din moment de nu servise decât pentru a-l neutraliza la pușcărie în loc să fi activat în mod practic pentru răsturnarea alianțelor, ceea ce fusese incapabil să facă fiind într-un alt gen de demnă pereche a lui I. Antonescu. Stiroca le spusese deci că doar Mihail îi încredințase mandatul de a forma noul guvern la cererea expresă a lui Mania, Brătianu și Tăteș Petrescu, menționându-le decât părțile pozitive ale antecedentelor presupusului la guvernare, cu atât mai mult cu cât, în cursul convorbirii, Zilber se afip-sese-n grupul palatului care discute politici și care se ferea față de el, socotindu-l un pericol comunizat înărcinat de C.G. a ține legătura P.C.R.-ului cu misiunile americane occidentale mai mult pentru a le spiona relațiile cu celelalte partide și palatul și pe care americanii îl convocaseră tot ca și-n cazul lui Stiroca spre a se informa direct prin acesta încă despre punctul de vedere comunist asupra mijloacelor de a rezolva criza de guvern - el critica anticipat pe candidatul partidelor istorice. În plus, datorită și influenței lui Banăști, Stiroca ajunsese să susțină de asemenea față de Mihail și Elena, candidatura lui Rădescu care în primele sale trei audiențe de la palat de primire a mandatului și apoi pentru raportarea rezultatului consultărilor sale la care asistase și Stiroca, se arătase mult mai energic, curajos și hotărât a nu se lăsa intimidat și călcat pe cisme de către sovietici și comuniști ca Sănătescu, care decât

minteri era atunci absolut hotărât să caute a prelungi agonia guvernării sale, nici a renunța guvernul și nici a forma unul nou ci ca extremă concesie să-l ajute pe Rădescu a găsi cât mai grabnic echipa acceptată de toate patru partidele blocului, deci ipso facto și de către tustrele Puteri Aliate care fiecare pătora pe clienții săi politici români, iar în noua formație guvernamentală să accepte eventual numai R. de R. Astfel, lui Stroea îi revenise cel nou rolul de a-l capta pe Pătrășcanu pentru președinția lui Rădescu, ceea ce se soldase cu câteva luni convorbiri cu el în biroul său de la palat. Andrei fusese literalmente scandalizat de proiectul guvernului de militari și tehnicieni, așa că toate încercările lui Stroea anterioare de a-l convinge să accepte a rămâne într-o stare echipă la justiție cu Titel la Muncă și tandemul tot numai ca Miniștrii de stat f.p., în locul Vice-Președinției pe care nici ei nu o primeau nici el nu o admitea, fuseseră rapid abandonate; dar acum făcea mai mari dificultăți chiar și alestării formației Rădescu, tot pe chestiunea imposibilității de a împlini exigențele marelui sporite ale P.C.R. cu concesii ce consimțea a i le face Rădescu, așa că și dînsul prefera soluția unui nou guvern Rădescu, deși acesta nu vroia să audă de așa ceva, intrucît îl cunoștea de suficientă vreme și destul de bine ca să-l considere mult mai ușor manevrabil și concedent decît băștosul și recalcitrantul de Rădescu care pe deasupra nu-i era cîtuși de puțin simpatic. Era însă și el de acord că criza nu trebuia prelungită, deoarece într-adevăr treburile publice băteau dintr-o singură aripă, iar în acel moment politic Sovietele nu scoteau deloc oportună adîncirea ei cu scopul de a se ajunge de pe atunci la situația din 6 martie 1945, P.C.R. nefiind încă pregătit pentru preluarea puterii fără turburări ce ar fi prejudiciat realmente cursul operațiilor pe frontul din Ungaria, astfel încît abia Lavrentiev și Vinogradov cersea cu insistență găsirea cât mai neîntîrziată a formulei care să nu-i lipsescă de cîștigul însemnat de mandate și posturi cheie ce le pretindeau comuniștii, desigur chiar la îndemnul lor, dar care să mai consimțea încă pentru cîtiva vreme stîl preponderanța partidelor burgheze în guvern, mai ales la conducerea resorturilor economice a căror bună funcționare interesa pentru moment în cel mai înalt grad I.C.R. și Președinția unui general energie care să vîngheze ca acele militare să fie comandate de ofițeri competenți în

tra satisfacerea nevoilor armatei roșii și române. Așa dar, Pătrășcanu căuta la rândul său să-l câștige pe Stiroca pentru acceptarea "cererilor minimale" comuniste și în consecință pentru un guvern sănătos redivivus, vrând chiar la sfârșitul uneia din întrevederile după care Stiroca îl condusese cu S.R.nr.9 la sediul C.C. în drum către palatul de la șosea, să intre cu el ca să-l cunoască personal și discute cu ANA PAUKER, TECHARI GEORGESCU, GHEORGHIU DEJ, MAURER, CHIWU STOICA, VASILE LUCA ș.a. direct soluția preconizată de P.C.R., din care Stiroca nu reține decât că nu o lăsa mai ieftină decât ca Subsecretariate la Interne, Agricultură, Comunicații (plus Dir. Generală a C.F.R.) și bineînțeles Războiul în afară de justiție, ca Secretariate. Stiroca arată cum, față de argumentul lui Pătrășcanu că Mareșalul Curții putea tot așa de bine să frecventeze și discute personal cu membrii C.C. și P.C.R. și ceilalți lideri comuniști problema rezolvării crizei cum o făcea cu fruntașii partidelor celorlalte ale blocului democratic, el - Stiroca i-a răspuns că avea dreptate în principiu, dar că, în fapt, era mai bine pentru reputația sa deja prea stîngistă-n sine, conducerea partidelor istorice, să nu poată fi bînuît de babele și anturajul lor a se băga în ciorba lor, și eventual influențat de exponenții extremei stînge, iar pentru a lui de a nu-și afișa față de tov.din C.C. relațiile sale amicale cu-a reacționar ultra-conservator de timpuri lui, care cu prima ocazie îl vor scuza de a se fi vîndut regalității, boierimii și capitalismului apusean, la care s-a gîndit un pic și i-a spus: "Nu mi-au trecut prin cap acestea; poate că ai dreptate!" și a coborît singur. Astfel, Mihai și Elena aveau să-i facă amarnice reproșuri de a nu fi intrat acolo cu Pătrășcanu ca să-l fi cunoscut decât pe Gheorghe Gheorghiu Dej. Cîrînd după aceea cînd Pătrășcanu l-a adus la palatul de la șosea la audiența lui de prezentare regală, a plăcut imediat lui Mihai și Stiroca pentru că era o frumusețe de flăcău, arătînd mult mai tînr decât el, Stiroca, deși trebuia să fie mai bătrîn, slab, mușchiușat, vîinos, bine legat și proporționat, cum palid, dar sănătos și de o aparență oportivă, cu părul lung, castaniu, fără un fir alb, coafat natural peste cap deasupra unei franșii înalte brîndată de trei cîte orizontale paralele abia perceptibile și unei perechi de ochi căprui mari, inteligenți, vii și exprimînd sinceritatea, voință, energie și bunăvoință. Era îmbrăcat într-un costum gri cum deschis pentru anotimp și palat, încălțat cu pantofi negri, ciorapi bleumarini

iani și purta o cămașă de poplin albă cu gulerul deschis fără cravată, sosind fără pălărie. Ultea, scandalizat doar de lipsa cravatei, s-a oferit să-i găsească una pe loc, iar Stîrcea a vrut s-o scoată pe a sa de mătase fular gri închis ce s-ar fi potrivit f. bine cu îmbrăcămintea, deoarece nu urma să asiste la audiență ca să nu dea chipurile comuniștilor impresia de a-l tutela pe tânărul monarh, dar tov. Gh. Gheorghiu Dej a spus: "Nu, Nu; așa mi-e portul, așa am venit și așa rămân!", la care Stîrcea i-a spus lui "Filip". "Dă-i pace, nu te mai agita, căci n-are nici o importanță; Vodă nu-i formalist;" și astfel l-a introdus cu Andrei în biroul de la parter al tuturor audiențelor furtunoase istorice ce aveau să urmeze această care a fost f. agreabilă și simpatică după cîte avea să le spună apoi Mihai. - Stîrcea declară că tov. Gh. Gheorghiu Dej a fost mult mai vehement, casant și intrusiv decât Pătrășcanu în a expune punctul de vedere al C.C. și a formula exigențele imperative ale P.C.R. cu privire la alcătuirea noului guvern, dar în restul conversației, pe subiectul anilor de păcărie și de activitate anterioară atât profesională cât și politică, Tov. Gh. Gheorghiu Dej a vorbit fără pătimă, ură, ingimfare, lăudăroșenie sau redomente de ditirambice, ca Pătrășcanu și alții. Dar nici atunci și nici măcar mult după sosirea la cea dintâi vizită în România a lui Vîginsky, ba chiar pînă-n ultima zi și orî nu se pusese explicit, direct și răspicat contra-candidatura lui Rădescu, astfel încît Mihai se obișnuise de-a binelea cu gîndul că Rădescu era acceptat în principiu și urma doar să se poată înțelege pînă la urmă asupra tuturor micilor divergențe ce mai rămăseseră în suspensie și pe tapetul negocierilor ajunse aproape la încheiere. În schimb Elena nu s-a putut rezuma a se lăsa păgubăci, ci a continuat tot timpul să-l sfătuiască pe fiul său în taină împotriva soluției Rădescu.

Nu este greu de înțeles - arată Stîrcea - că pe Rădescu pe care Elena îl cunoștea pe toate cămăturile ca pe un apucat realmente primejdios pentru liniștea internă a Regatului și a palatului, l-a supra și contralucrat în stil mic și mare cu toate mijloacele ce le-a avut la îndemînă. Criza politică izbucnise-n plin în acea primă săptămîină de noiembrie, cu repetate defilări organizate de P.C.R. în fața palatului, ceea ce făcea ca Stîrcea să-și intensifice activitatea în scopul accelerării soluției Rădescu. Zvonul înăbușării lui Rădescu și al consultărilor sale se răspîndise încă din prima zi a lui noiembrie, fiind anunțat și comunicat de ziare fără teneiul nici unui comunicat oficial de al C.R.

sau Președinției, tocmai ca să i se evite îngreunarea misiunii prin eventuale lupte de poziție adversă, criticii sau polemice de presă nefavorabile candidaturii sale. Ștircea nu mai reține când a sosit Vișinski, dar crede că-n prima luni sau marți a lunii (dacă nu chiar 8 noiembrie) și-n orice caz cu puțin înainte de apariția comunicatului, intrucît unul din motivele suspiciunilor sovietice față de Rădescu care-l vor determina pe acesta să ceară-n ultimă aproape exact aceeași compoziție a echipei guvernamentale, dar preiudat tot de Șănătescu, a fost, precum se va ști ulterior din neamărate curse interne și străine din ambele tabere și nici nu va constitui un secret al celei rășăritene, deoarece însăși Vișinski aluzionase la acesta față de Vișoianu și de Ghiță Pop, împrejurarea că socotea a fi fost pasul-n față unui fapt împlinit de către acea apuscană, când ar fi fost mai tacticos să se aștepte pînă ce s-ar fi orientat și pronunțat personal în favoarea candidatului partidelor istorice la Președinție înainte de a-l manda cu alestuirea noului guvern. Căci altfel sovieticii nu erau deloc preveniți de vre-o judecată preconcepută contra unui general despre care nu știau mai mult decît opinia generală română, adică părțile cunoscute, pozitive - carieră onorabilă - căsătorit și divorțat de o evreică berlineză - pentru motive personale, nu ideologice oportuniste; simpatizant al socialismului, ceea ce pentru un militar era o notă bună, oîcî înclinația către stînga chiar moderată, aborată de cea extremistă, era totuși indicial unei tendințe ce nu prejudicia asupra posibilității de a face și al doilea pas; anti-carlist și mare anti-fascist cu stitudini și caracter, meritorii; cam bătrînor și nu prea strălucit ca intelect, ceea ce iarăși convenea mai bine decît contrariul - și nici acele negative care îngrijoresc regăsitarea care-l cunoștea sub unghia criticii celor două pseudo-regine, nici mai cu seamă cele relative la bănsia-le sincere a unora că ar fi omul Londrei, ba chiar vechi agent al I.S. cum alții, interesați post festum a-l denigra, îi vor crea reputația din cauza refugierii lui ulterioare la Legația Angliei și apoi a fugi cu avionul tocmai în Cipru iar nu în Turci. Dar dacă oficial misiunile sovietice conduse ad hoc de Kremlin nu au luat pe loc poziție contra viitorului fugar, astfel înalt absolut toată tabe-ra adversă a rămas convinsă pînă la urmă că nu persoana acestuia din urmă constituia cauza prelungirii crizei ci înăd o săptămîni, datorită numai obstrucționismului comuniștilor tot doar pe chestia repe-tinței de a obține acordul mandatului asupra tuturor pretențiilor lor la resorturile visate de la începutul răfucării, ci doar înaspe-jarea ce le-o dădea Comisara! Adjunct de a mai rezista, chit a mai

prelungi nițel lupta internă, spre a ciupi cât mai multe mandate la desnoșmintul ei "en catimini". Vișoiannu a profitat de acea răgaz ca să culeagă unele informații, să adune f. atent întreaga atmosferă și să consulte și sondeze nu se putea mai conștiințele pe absolut toți factorii politici ai ecuației și mai ales toată clientela opoziționistă cu mari speranțe și pretenții, care roia în jurul său sau gravita spre P.C.R. ca să ajungă și ea a se-nfige la oșcavalul succesiunii B.P.D.-ului; și rezultatul acestor cercetări comisariale va fi, printr-o ciudată coincidență, conclusia și soluția identice la care s-a abutizat și respective a fost preconizată și chiar pregătită la șosea în cea mai desăvirgată taină față de Stiroca la palat și de membrii guvernului sortiiți eliminării în cercurile bepediste; Vișoiannu în locul lui Bazești; singurii țărâniști agreiați de Guță? fiindcă-n excelente relațiuni cu el la Interne, Agricultură și Finanțe, întrucât comunistii nu-i mai vor pe Alda nici pe vre-un alt general ca titulari ai primului, pe A.D.G., omul palatului conservator al "latifundiilor", la cel de al doilea, nici pe prea bățosul secundant al lui Bazești în toate diferendele din C.de M. la următorul departament cerind în schimb dublarea substituțiilor țărâniști mai "suplii ai foștilor titulari de către comunisti de calitate la posturi subalterne însă cheie; aceleași combinații și alegeri la liberali, etc.etc.... și-nainte de toate Sănătescu la conducere; iar acesta, fără să fi primit nici un mandat formal - căci nu se pot da două simultane - prevenit a fi pregătit pentru acest termen preferat al alternativei. Deja în 11, la primul și penultimul act de prezență al lui Stiroca la cesașul budacului. Mihai și Elena îi făcuseră acestuia vagi aluzii și "deschideri" la conveniențele preîntîmpinării unui eșec posibil al străduințelor lui Rădescu de a-și atinge țelul prin "antrenamentul rezervei echipei sale", încredințând pentru ultima oară să le captureze pentru cîștigarea esențiențului ultra-secret al generalului sovietic pe care Stiroca i-l recomandase inițial lui Mihai. Stiroca sesizînd că ideea nu provenea din eforturile circumvolutare nocturne ale perechii regale, ci că dăduse nat a oficială de cobilițar gorjean, se prefăcu a nu respinge de plano sugestia abătută de ingenioasă și pozitivă a atîpînilor săi, felicitînd-o pe Elena pentru fericitele inspirații ce i le produceau meditațiile oreilor de insomnie - ca astfel să afle că țiguisse din ereziomul fecund al f. inventivei lor gande prin-ciare despre care nepotul ei mai adăugă că, după tatăl său, ea era

indiscutabil cel mai reușit produs rasial al genialei "regine a tuturor românilor". Ioanițiu îl informă a treia zi pe Stiroca, creșind că de acum și acesta era cuasi total în combinație, că Sănătescu îl asigurase pe Vodă-n ajun, că soluția sa era gata aranjată pentru momentul când Rădescu va fi respins de P.C.R. sau direct chiar de sovietici iar astfel babalicii vor fi siliți să cedere și să recurgă prin urmare iarăși la ajutorul său, dar că el nu putea grăbi acest deznodământ, întrucât se părea că misiunile occidentale îl susțineau energic față de Vișinski pe candidatul majorității B.P.D., în timp ce conducătorii acestuia luptau acum înverșunat pe plan intern pentru soluția lor. Elena față de Stiroca nu se preta la nici un fel de joc ascuns față de Maniu, Brătianu și Petrescu, ci s-a preveni franc și leal dacă existau realmente probe certe că mergea cu Rădescu la un eșec, ca să le cîștige asentimentul pentru pregătirea unei soluții de rezervă, cea a lui Sănătescu, pe semne acceptată anticipat de ruși, odată pentru a scurta criza ce nu făcea decât să zguduie toată șandramana regimului monarhic, dar și burghez în general, iar apoi pentru a nu expune imitil virfurile rezistenței lui politice unei manifeste scăderi de prestigiu în opinia publică internă printr-o înfrângere răsunătoare ce nu merita să fie riscată pentru singura rațiune de a se alinia acțiunii apăsătorilor, probabil din indemnul lor, sau a dovedi opiniei externe a lumii libere că partidele democratice române își făceau datoria și merita să fie susținute altfel decât prin simple proteste verbale. Rezultatul fu că Mihai îl chemă pe Stiroca în chier ziua aceea de luni 15 noiembrie cu Sănătescu la dejun urmat apoi de un lung și laborios conciliabul și de convocarea lui Buzzești, adus de Ioanițiu la ultimul și cel mai de seamă din cesașurile budorului Elenei, în șase, dar terminat mult după ora 6 când Buzzești plecă înărcinat să-l lămurească pe Maniu cu privire la utilitatea "pregătirii unei soluții paralele de mai mică rezistență pentru cazul în care prima linie de apărare a frontului Rădescu s-ar prăbuși". Astfel și Stiroca și Ioanițiu își făcuseră datoria care nu fu încoronată de succes; Buzzești a fost în adevăr peste măsură de ostil proiectului, astfel încât nu i s-a putut descoperi chiar toată anvergura acțiunii preliminare a șefului lui guvernamental și mai mult putînd de a-l capta rapid cel puțin pentru un acord de principiu asupra unor consultări paralele efectuate de fapt, dar prezentate lui cu umbră abia să fie întreprinse de P.M. fără mandat nemat de Mihai ci ad referendum. A

doma dimineață Maria și Buzzești au venit în audiență colectivă între orele 10 și 12 la poses, Ghințescu, Stiroa și cu Ioan-
tin participând la debaterile dificile ce s-au soldat cu-n com-
promis în ceea ce privea departamentele civililor partinici, exact
aceeași formațiune urme să fie acceptată de Ghințescu în cazul
imposibilității de a-l impune lui Vișinski pe Rădescu, doar la
nevoie cu eventuale neînsemnate remanieri la cele secundare, isto-
ricii neavând nici o pretenție de a se amesteca în afaceres mili-
tarilor care priveau direct pe Seful Suprem al Armatei și P.M.
respectiv; până la proba contrarie, toate eforturile conjuncte
urme să fie îndreptate între susținerea generalului Rădescu, pe
care Ghințescu nu l-ar suplea decât în extremis spre a le da
Sovietelor o satisfacție par formă, din moment ce acesta ar fi
astfel încadrat de colaboratorii săi înalt nici nu s-ar pune pro-
blema ducerii unei alte politici decât cea dictată de foștii
gizanți prin intermediul reprezentanților lor în guvern. Ghințescu
nu se opase în principiu rolului de om de paie ce i se impunea
astfel, dar exprimase rezerva asupra posibilității de a se reali-
za acest plan. Spre a da rușilor și comuniștilor impresia că
existau realmente consultări paralele cu deosebire liste de gu-
vern, el care ignorau numele candidaților partidelor istorice de
pe cea a lui Rădescu, urmas să le cunoască doar în ultima clipă
în care președinția lui ar întâlni într-adevăr veto-ul lor, drept
listă Ghințescu care astfel să le pară mai acceptabilă. Nu am aflat
nici odată dacă și-a ce măsură Vișinski și P.U.R. cunoșcuseră an-
ticipat lista generală a formației înjghebate efectiv de Ghințescu
mai de mult, din cele ce ar fi știut despre aceasta fie prin
Gică fie de la Andrei sau amândoi, nici cine fusese "ab initio"
instigatorul și autorul adevărat al întregului "poriect" devia-
ționist. Un lucru pare însă sigur, anume că Mihai nu-l inițiasse
"proprio motu", nici singur și nici de capul său, iar neîndoi-
nie e pentru Stiroa de adevărat faptul că Ghințescu nu oltase
inițial să-și prelungească oplotitoarele îndatoriri președinția
le peste durata vieții guvernului din 23 August; dar că după
acea dată și mai ales de la pornirea crizei nu a mai fost decât
puțin înaintea lor - cum s-a văzut destul de edificator din
stăruința sa la prelucrarea conducerii C.R. un incontestabil admi-
nistror, simpatizant și adept al lui George Tătărescu și peste
chiar un aderent camuflat al partidului acestuia, iar politice-
te puternic influențat de cineva încă nu chiar complet la re-
mora și sub papagal lui, este de bună seamă o realitate care

nici ea nu prea poate să fie contestată. Elisabeta și tot entourage-ul său au fost și ei mai mult unelele decât motoarele politicianului cel mai de încredere al fostului monarh. Cât despre acel bărbat de stat - așirul Stîrcea - nici măcar un istoric comunist nu va încerca să susțină pentru sporirea meritelor partidului prin scăderea celor ale tovarășilor lui de drum capitaliști, vremelnici - până la trecerea punții - când se va scrie istoria anilor 1944-1948, comunistă, că Gașcă n-a contribuit chiar într-o măsură destul de apreciabilă pentru cauza "mășuritească" și tot atât de condamnabilă pentru cea "apuseană", să accelereze victoria așirului și-afringerea acesteia actuale în țara obîrșiei recente și a băștinii sale. Așa dar, se va înțelege mai lesne pentru ce în joia 16 zărnirea 17 noiembrie 1944, Stîrcea scîrbit de demisiunea sa concomitentă cu schimbarea guvernului Rîntătescu, a procedat precum descrie în următoarele ultime pagini ale prezentei declarații:

"La masa prînzului regal din - mie deci - joi 16 nov. A.D. 1944 cu R.M., Nelly, Robert, Ioani, Udrișchi, Jac și mine în sufrageriea mică de la posesă, Mike fu deranjat în toială ei de sosirea inopinantă a P.M. chemîndu-l urgent singur în birou așa că, vrînd să-l însoțesc, îmi făcu semn a nu-l urma, ceea ce nu lipsi să-mi bage "paricele la ureche", căci bănuiam despre ce era vorba: semnarea decretului nou al nămirii generalului nostru ca Pr. al Cons. de Min., după cea de aprobare a demisiei sale ca șef al guvernului precedent. Regele se-ntoarse după vre-o trei minute făcîndu-se prea ostensibil că plouă și șoptindu-i doar mai că-mă ai anxioase că nu era nimic alarmant nici nou și ne va informa pe urmă, plaurăul referîndu-se la mine căruia-mă aruncase o privire asomîtoare celei a cîinelui bine dressat ce-n mod excepțional, accidental și-nevitabil a mardărit covorul din saloanel de alături și perfect conștient de crime sa, se simte tare prost la gîndul că rahatul său scuși va fi descoperit. Nici nu trecuse un sfert de oră cînd, înă pe neterminabilă masă pe care stău Mike pară o prelungăa dinadina, fu rîndul meu să cer voină Augustei Soverane - deși protocolul C.R. nu admitea decît învoirea R. care spre a o măguli pe maică-sa introdusese înă practică procederea ei pentru acest zănnunt al etichetei - a răspunde celui de al treilea apel telefonic ultra urgent și important din dină-neșă - cea adresat mie personal de către Maria. De ar fi fost prima lui chemare pe un subiect neunoscut, Nellyn nu ar fi eni-

tot să-mi spună concomitent cu fiul său obişnuitul evident, hai fugi şi fă-l iute, atunci când în epoci de criză sau agitaţie politică goangele mari cutenesseri să transgreseze interdicţia tradiţională formală şi-ndeobşte respectată de a nu viola ceremonialul C.R. ce oprea riguros părăsirea mesei M.S. înainte de "ridicarea ei". Aşa Mike i-o luă însă pentru odată înainte măică-si poruncind uragului balerinei: "Spune-i telefonistului să-i răspundă d-lui Preşedinte Maniu că d-l. M. al C. nu poate părăsi masa regală, ci-l va chema imediat după terminarea ei, adăugând către mine: "Dar după cinci minute, speţul fu reiterat cu insistenţă, invocându-se un caz de forţă majoră. Măm plictisit, Vodă spuse: "Atunci, date şi linişteşte-l dat fiind că ştiu ce vrea" pentru că-n cursul dimineţii aceleia nu mai ştia care s-ar pinto! amănase a fi informat de surse absolut sigure că generalul Sănătescu va forma guvernul în cursul zilei, ceea ce-l determinase pe Juanito (Maniu) să-mi ceară întâi explicaţii, primind răspunsul că era evident un "balon de însercare" jurnalistic despre originea căruia nu ştiam nimic; apoi să-mi amănse că verificarea bonbei sclaristice de către d-l. Pogoneanu dovedea că totuşi exista un fond de adevăr despre care păream a nu fi informat, deoarece emana de la Cabinetul Preşedinţiei în urma unei declaraţii făcute de P.M. la căsirea sa din prima audienţă regală de ani, la care comisesem un răgaz pentru a corecta cazul în C.R., iar în urma deminţirii categorice a M.S. de a-l fi însărcinat pe Sănătescu cu formarea guvernului, răspunzând preşedintelui că la palat nu se ştia absolut nimic, aşa că n-avea decât să se adreseze direct şefului guvernului d-sale. Astfel urma să aibă loc o întrevedere Maniu, Titel, Buzel cu Sănătescu, lungă şi f.furtunoasă, către sfârşitul dimineţii în cursul căreia soluţia Rădescu întâmpinase pe de altă parte noui şi mai grele obstacole, iar P.M. îşi desvâluise înăfuriat intrucitva, dar nici acum îndesjuna, adevăratul joc; declinând orice răspundere pentru prelungirea şi adâncirea crizei, refuzând să mai patronese consultările lui Rădescu şi denunţând compromisiul de a lăta-l pe motivul de altfel valabil că tatonările sale îi dovediseră că formaţia Rădescu nu avea nici o şansă a fi acceptată de P.C.R. În ajun, Maniu, Brătianu şi Petrescu fuseseră primiţi de S. într-o audienţă colectivă dimineaţa, găsindu-se pe Sănătescu, Buzeti şi cu mine deja în discuţia preliminară a demersului pe care cei trei gărani aveau să facă pe lângă M.S. şi P.M. la ceea. În substanţă, era doar vorba de a-i cere asigurări formale R.a. nu se lăsa impresionat de presiunile conjunctive interne şi externe comuniste ce nu puteau lipsi a se produce spre punctul culminant al crizei ca să ia curva vre-o hotărâre pripită

fără asentimentul lor, iar Primului Ministru a sta neclintit pe poziția gestionarului interimar al puterii de stat pînă la rezolvarea acceptabilă a impasului politic în care țara se afla, întrucît Sovietele nu-și puteau permite actualmente luxul unei neînțelegeri grave cu Puterile Occidentale, nici mănerițe-n spatele frontului dunărean și nici ocupația României integrale, deghizată sub firma unui guvern tip "frente popular" din interesul de a nu da peste cap organizația Statului român, în actuala conjunctură a nevoilor aprovizionării armatei roșii și ale economiei interne sovietice mai ales în regiunile vecine nouă-ale Ucrainei devastate de război, astfel încît nu era deloc cazul să ne pierdem cumpăna nici cumpătul la primele greutăți întâmpinate de regimul democratic. Atît S. cît și P.M. dăduseră, mai neformal decît cei trei guranți ai conducerii bepediste, părăsirea a fi dorit, dar totuși f. categoric asigurările cerute, ridicînd însă-n schimb pretenția de a se căuta neapărat eșirea din stagnare, în care ajunseseră tractațiunile lui Mădărescu, dat fiind că însuși M. de R. "prezent" arătase M.S. adineauri că stît testele reprezentanțe diplomatice ale Puterilor ocupate, cît și Comisia Interaliată de Control îi ceruseră cu insistență rezolvarea crizei guvernamentale încă-n cursul săptămîinii curente, deoarece situația actuală aducea serioase prejudicii aplicării clauzelor armistițiului în condițiunile exigente de bunul mers al operațiunilor militare pe frontul Sae ucrainean. Aici dimineață, în preajma prînsului regal, de aceea întîrziat cu 30 de minute, numai Titel și Busei ceruseră a fi primiți urgent de R. la eșirul lor din întrevvedere cu Sănătescu menționată mai sus, în urma celui de al treilea telefon al lui Juanito, spre întărirea și completarea cererilor d-lui de a se da un comunicat al Maresalului C.R. întru desmințirea svonului stîrnit de acel articol de presă. Pe acest punct am secundat fără rezerve refuzul M.S. întemeiat pe criteriile statutare ale C.R. în acest domeniu, conform cărora palatul nu putea polemiza direct cu presa, acest rol revenind guvernului prin Dir. Presei, ci se borma a comunica acte încheiate sau fapte certe relative la viața publică a Soveranilor, iar desmințirile publicate se dădeau de guvern la cererea C.R. și verbal de către M.C. numai acelor ce-i cereau confirmarea sau infirmarea unor știri privind exclusiv problemele Casei Regale. Adevărul era că Sănătescu refuza să dea o desmințire oficială ce intra în competența Președinției și, spre a contura dificultatea, guranții căutau să obțină un comunicat de al palatului. Pe deasupra, Busei venise ca să demarșese omenește dibaine în materie de tendințe neoma-

formate față de politica partidelor democratice în atitudinea afișată dintr-o dată de P.M., vorbind în numele tandemului conducător bipedist, întărit de dl. Petrescu tot din înscăunul acestuia, spre a dovedi că și-a ajuns că nu exista nici o fisură-n frontul celor trei partide burgheze, prevenindu-l deci din nou dar și mai categoric pe S. a nu-l încuraja pe Sănătescu în aceste tendințe și a nu-i reînoi în nici un caz mandatul, - fiindcă părea să fi căzut în mrejele taberei adverse din lipsa de experiență și discernământ în domeniul manevrelor politice; încă o zi sau două de rezistență și vine să dea cu siguranță lui Rădescu putința de a-și impune soluția crizei. Nu asistasem la audiența lui Sănătescu de la ora 9, deoarece nu mi-o anunțase iar Mike nu mă chemase să particip la ea, din răgămintea P.M. - cum aveam să află ulterior de la Ioani - care de altminteri cu acest prilej pasase, tot fără știrea mea atunci complet, la punct, tactica de a realiza vechiul său plan descris în cele ce preced. Acum, ridicându-mă de la masă, am cerut M.S. șoptindu-i la ureche să-mi spună ce fusese cauza colocvului urgent și secret cu P.M. ca nu cumva să ajung a-l dezinforma pe Juan în neîncredință de cauză, la care Mike mi-a șoptit: "I-am semnat doar un mandat în alb ca să se poată la nevoie prevala de el pentru a izbuti să se-nțeleagă cu comuniștii pentru formarea guvernului în eventualitatea că Rădescu ar fi respins cum se pare că va fi cazul, așa că Juan n-are de ce să se alarmeze pentru că această presunție nu-i face aceluia nici un tort. La telefon, Maniu mi-a anunțat apariția unui "comunicat al Președinției", dat sub o formă deghisată a confirmării verbale de către P.M. a întrebării unui siarist, al cărui nume-mi scăpă, dacă a fost într-adevăr înăscroșit de B. astăzi a forma noul guvern. În comentariile anexe, siarul de amieză dădea drept sigură vestea aflată tot de la Președinție, înscroșindu-se că ar fi un adăug de caracter oficial din aceeași surșă, că guvernul Sănătescu va fi numit încă în cursul după amiezii. I-am răspuns că nu-l puteam vorbi la telefon despre amănuntele problemei, dar că-l asiguram că lucrurile nu stăteau așa cum seria siarul care desigur era plătit a lansa aceeași veste a celui-lalt de dimineață, ci că acordul de alătmieri răminea în vigoare. Maniu mi-a replicat atunci pe un ton tăios că ori nu eram în curent cu realitatea, ori îi ascundeam ceva, întrucât totuși nu era posibil ca să nu fi primit cel puțin un mandat în alb pentru ca un siarist curios să publice un interviu sub semnătura sa în care să mintă pur și simplu, iar spre a-mi dovedi că avea dreptate, îmi adăugă că dl. Bazești se informase deja la cabinetul Președinției unde i se

răspunsese afirmativ la cererea confirmării declarației P.M. Dar fiind că interlocutorul meu pomenise detaliul ce nu vroiam să-l menționez pe fir, i-am confirmat și eu situația reală, cu mențiunea că Săntescu n-avusese însă autorizația să divulge pentru motive cunoscute d-lui president în virtutea înțelegerii din marti 14.I. art. Dealțulel, de aceea M.C.R. era organul competent pentru a publica un atare comunicat ceea ce văzuse că nu făcuseră. Atunci Maria mi-a spus că palatul nu se conformase înțelegerii din 14, nici nu-și ținuse angajamentul lăsat a doua zi, ieri, ce i-a fost reamintit dinadins explicit și cu invocarea unor noi argumente încă mai verabile în sprijinul lui de către d-asa și dl. Băstiana prin intermediul d-lui Busești, iar de către dl. Constantin Titel Petrescu, personal, trimiși amândoi special la palat ani în preajma primului în acelaș scop. Prin urmare, d-asa mă ruga "să se ia la cunoștință" că-n aceste împrejurări și condiții șocante de înțelegerea din 14 era în adevăr violată și caducă, dar cu rezultatul că grupul celor trei partide majoritare ale R. P.D. va refuza categoric să mai susțină președinția candidatului celei de a doua soluții, întrucât nu mai putea avea încredere în el. Am încercat de cîteva ori să-l întrerup sau să-nchid telefonul prevenindu-l și sugerindu-i a mă lăsa să vin la d-lui decît să discutăm asemenea chestiuni confidentiale pe fir, dar ani cu niciodată Juanito era pornit nevoie mare și explicația avea să fie, nu că ar fi căsut subit în remolism, cum mă temusem, ci că Busești stătea lîngă el și-l ațîța, rolurile lor devenind dealțulel de un timp încoace inverse celor de înainte de 23 August, chiar și privitor la pozițiile lor față de Mihai, Coroană și problema monarhiei, Busești afluncind din ce în ce spre republicanism, deși față de mine va încerca pe cît posibil să pretindă că nu urmărea decît îngrădirea posibilităților viitoare de reiterare al experiențelor noastre decurajante de după 23 August. Sfîrșitul convorbirii aceste, dintre cele mai lungi avute vreodată la telefon pe subiecte politice abt de importante și secrete, se soldase cu cererea lui Busești cașantă și imperioasă ca "individul" să fie pe loc chemat la ordine, spălîndu-i capul mult mai energic decît în mai, să i se retragă imediat "birtoaga", să-i fie interzis a da o demințire, iar dacă refuza, s-o dan ea, întrucît acum nu mai erau valabile criteriile pomenite dinmoment din moment ce vina era "a noastră", iar cașel una! excepțional de grav. Marea de terminase de mult, dar Mike veni abia acum în birou ca să acșmă plouat și nervos se discutau. Profitai de prilej ca să-i propun

convocarea lui Buzel deoarece nu puteam să lămurim chestiunile și
dieste la telefon, deși vorbeam pe firul direct, spunând M.S.:
"e-1stă rău", ca să-l sperii nițel fiindcă nu părea să dorască
a-l primi acum pe Buzeti. Cum de altfel și eu olocoteam de furie
contra stăpînului, "generalul nostru" și mai ales împotriva ce-
lui ce trăgea sforile în spatele lor, nici n-am stat să aștept
înalta aprobare ci i-am spus lui Buzel: "Vino pe loc aci, să vi-
dăm toată dădănaua" altfel nu fac nimic" și închisei telefonul.
Apoi mă răstii la Mike cum nu-i vorbisem niciodată, în prezența
lui Ioanițiu sosit imediat după el: "Cum ați putut să faceți una
ca asta, călcîndu-vă cuvîntul dat solemn altăieri, ieri și azi
fără să consultați pe absolut nimeni?", la care mi-a răspuns im-
bucnat: "Eu am dat nici un cuvînt", iar eu "Nu-i vorba acum de
interpretări formaliste, ci de pararea consecințelor grave vii-
toare, ba poate chiar f. actuale pentru Corcană; Măia vă anunță
prin telefon, adică public, că v-ați călcat cuvîntul și violat
acordul din 14, reiterat ieri și azi, așa că cele trei partide
istorice merg cu orice risc la adîncirea crizei, refuzînd a-l mai
accepta pe Sănătescu ca P.M., independent de reușita sau eșecul
lui Rădescu de a rezolva problema formării guvernului; nemi avînd
nici o încredere în acest tătărăscian prost camăflat și vîndut
rușilor cum se vede. - Dobîtocul a făcut una boscăvăducîndu-se
direct de aici să dea un comunicat de presă că el formează guver-
nul chiar azi după masă și va refuza probabil să-l mai desmință,
asa că eu trebuie să dau o desmințire promptă iar M.V. să-i re-
trageți imediat hîrtoaga. E o chestie extrem de gravă care a
creiat un scandal monstruos; o să vedeți cu ce senzații va
sosi Buzeti! După nici trei luni de Constituție democratică, ați
dat în carliisme și în împrejurările actuale asta vă poate costa
tronul iar pe noi monarhia. Trebuie acționat rapid spre a le da
democrațiilor satisfacția și să-necotați orice noui comploturi cu
guștiții, altfel e rău, căci dacă s-ar alia partidele istorice
cu comuniștii au festelit-o definitiv!" Am mai spus eu multe ce
nici nu mai țin minte, exagerînd teribil toată afacerea, pînă la
sosirea lui Buzel, care, auzind utimele mele cuvinte, înțelesese
pe loc că-i pregătisem terenul și la rîndul său dădu drum unei
perorații care-l morcovi totuși pe bietul Mike. Bossa își băgase
de două ori nasul pe apă, dar auzind tonul discuției se retrase
imediat, ca apoi R.M. să vină în ajutorul fiului, dar de această
dată fără nici un succes. Ioani tînușe la început, dar după ce
afilase curuse Juarez, Dina, Titoi și mai punea de la el Buzel, afil-

și dinșul prin a-l sfătui sfios și potolit pe Mike să-l cheme imediat pe Sănătescu pentru a-l anula mandatul și obliga a desminți acel articol. De vre-o cinci ori sunase telefonul chemându-l un ziarist, parecă Rătrășcu, dar nu garantat, Ioani răspunzând că nu era la palat pentru că vroiam întâi să hotărâm măsurile de lăsat înainte de a porni la luarea vre-unei atitudinii gregite. Mike era catastrofat și întors total pe dos, astfel că se lăsa convins să-l convoace pe Sănătescu chemându-l personal la Președinție, dar gheru! oltăan știa ce va urma, făcând pe mortul. Atunci fui delegat să-l caut și în numele M.S. să-l somez a desminți pe loc știrea și a se prezenta la palat cu mandatul de care abuzase contra înțelegării formale dintre Corcoran și partidele istorice. Dar înainte de a pleca, Bunești mi întinse să-i răspund acelui ziarist care nu-l călăsea pe telefonistul palatului căutându-mă pe mine ca și altor doi care telefonaseră și ei între timp. Ne puserăm de acord asupra libretului și apoi le răspunsei f. calm și protocolar, desmințind categoric că P.M. fusese însărcinat cu formarea noului guvern și afirmând că M.S. însărcinase pe generalul Rădescu care se afla pe punctul de a rezolva criza formând guvernul f. curând. Dar acel ziarist care mă călăsea stătea de frenetic, era tocmă autorul articolului și încasase între timp desmințiri din partea partidelor istorice, nămei știind ce să creadă. Când îi scoasei formula menționată, îmi răspunse că P.M. își menținea afirmația contrară, așa că dinșul înclina să-l creadă mai degrabă pe acesta, întrucât avea informații și din cercuri străine aliaste care confirmau versiunea publicată de el. L-am răspuns: "Atunci nu înțeleg de ce m-ați mai deranjat: dvs. puteți crede, sori și prezice ce doriți în regiunea noastră democratică; eu v-am răspuns la întrebare, atâtea tot; nu polemizez cu presa, nefiind ziarist. Bună ziua!" și am închis telefonul. Acum începuse să plouă alte spețuri telefonice retransmise de Mareșalul ale jurnaliștilor străini și altor gazetari români, dar eu îi mergeai pe Bazei și pe Ioani să le răspundă ei, plecând la Președinție în căutarea lui Sănătescu. Acesta își organizase de mult un dormitor improvizat în încăperea adiacentă biroului său din colț, acasă spre Căminul Victoriei și-l găseam pe întinutul său, Șeful de Cabinet colonelul Dragomir, la curent probabil cu toată afacerea, dar după cum văzui în orice caz s-a pînă seneză cu consensul de a nu-i divulga prezența nimănui și sub nici un pretext, dîndu-i pe seama a înțelegi că era înțeles chiar cu Voică a nu-i răspunde la chemări pînă la ora 6, întrucât cerberul biroului meu de P.M. nr. 24³ începuse din răpădărie a mă opri să intru acolo unde eram f. sigur că-l vede și-

si pe flegmaticul lui stupin care comisese mai de mult impruden a
sa mi initieze in secretul acestui sau decor de alcov astfel incat,
mai incalzindu-l decat fidelul pennic al visurilor preşedinţiale
diurne, ii dădăi spărrarea peste cap brusându-l cu puternice vio-
lenţe verbale şi ajungând astfel pînă la urmă să pătrundă în ascun-
sătura P.M. unde am dat peste el culcat pe o canapă făcută pat
şi l-am scos de sub velinţă-n oănaşă de noapte brodată după moda
gorjeană de pe la Poiana. P. calm dar rece şi grav, i-am anunţat
că tot planul lui era descoperit, dat în vileag de Mihăiţă - şi-a
sură de a fi dejacat de către babalici porci de această dată la
colmatarea breşei în dispozitivul taberei rezistenţei naţionale,
descriindu-i telegrafic, în termeni mult mai impresionanţi decât
acele ce ar fi corespunsă înfăţişării realiste a întâmplărilor, toa-
te demersurile efectuate de la plecarea lui de la poses, comin-
dă-l în numele M.S. a-mi restitui pe loc mandatul sau a-l aduce im-
ediat la palat unde era de altfel convocat de urgenţă, dar nu învin-
te de a fi dat publicităţii un comunicat oficial de al Preşedinţiei
desemnînd formal anunţul oficial cu pricină şi lăcîndu-l să creadă
că-n cas contrar va trebui dat de mine direct Agenţiei Rador, ce-
lor străine, întregii prese româneşti şi-internaţionale plus Radio-
comisiunii, din I.O., ceea ce ar fi mult mai inoportun interesului
general şi penibil atît pentru Corosani cît şi pentru d-lui. Genera-
lul s-a apucat să sembrace încet în faţa mea, şi, f. placid, nepăsă-
tor şi sigur de sine, să mi pună-năfîrît oarecum prieteneşte "în
tună"; îl deranjase degeaba, aşă că regrete un singur lucru, anume
"de a nu fi băgat din capul locului, cum vruise dar fusese-impiedicat
de alţi, în tot secretul combinaţiei" ca să-i fi scutit pe Vodă şi
pe d-nea de toată agitaţia cu totă inabilită a după anxietă în curs;
voia vedea că-ntr-un caz sau două, cel tîrziu pînă la sfîrşitul
ei, Rădescu va veni să-şi depună mandatul iar şefii partidelor isto-
rice, "avizaţi şi ei de către Pătrîşcanu că acela era "persona
non grata" la I.S. ci Co mi Cozo care dorea ca P.M. să "reformeze"
imediat guvernul, vor sosi ei să-l roage să-l salve din impas; avea
guvernul gata pregătit şi acceptat de Văgînski, aşă că-n cursul
serii fostii gîraşi vor trebui să i-l accepte, cu atît mai mult cu
cît n-avea nici un interes să nu participe la guvernare prin numi-
rul opletitor al reprezentanţilor partidelor lor. Am fost revoltat
de ceea ce auzisem, dar cunoscîndu-i timbul de bine "tactica
Hindenburg de la Iannenberg", nici eu n-am vrut să mi las impresi-
onab, ci tot atît de calm i-am replicat că se-ncela în apăsă-
rea situaţiei, "gîraşii" n-ar fi plecat la luptă fără garanţii

din partea misiunilor anglo-americane care pesemne se temeau mai mult de licheliismul aceluia care se dovedea acum a fi tras prea vizibil sforile "marionetei" balcublate de către aceştia, în "consiliul lor" de astăzi după masă, decât de riscul prelungeirii crizei; mai mult nu erau "autorizat" să-i spun, dar va afla denigurat tot în cursul zilei! Nici aceste ameninţări voalate nu-l impresionaseră pe tic care părea să aibă-n jocul său atale despre care nici el nu-mi mai vorbea, dar aveam din contră noi să aflăm cu toţi f. curînd. - I-a spus doar că se-ndea ca englezii să susţină punctul de vedere absolut ce-l atribuiau istoricilor şi că Vicoianu obţinuse acordul americanilor pentru soluţia cea de a doua de guvern, a înţelegerii de alaltăieri, de sub preşedinţia "marionetei". În orice caz, refuza categoric să dea comunicatul desminţirii înainte de a fi vorbit cu babalicii şi să sfătuisă să nu comit imprudenţa de a-l da de la palat înainte de sfîrşitul zilei, regretînd că desminţisem verbal un adevăr; faptul că primise azi înămînarea de a forma noul guvern, drept care înţelegea să păstreze mandatul pînă la rezolvarea crizei, spre a putea dovedi prin acest act că nu indusese-n eroare opinia publică. Nu are rost să-ncearcă a restabili amănuntele agitaţiei formidabile de la palat, în sinul guvernului şi al celor patru partide componente ale blocului democrat, a cercurilor tătarăsciane, la cele trei legatii şi misiuni militare aliate, în lumea reporterilor şi gazetărilor romîni şi străini şi-n inima multă a morcovitului Ridescu şi a coechipierilor lui, ce a domnit în tot timpul zilei, fiindcă fond ea poate fi caracterizată, cum a şi fost de către genialul Mr. Cholerton, cel mai corect sub lapidarul titlu Shakespearian "Multă sarvă pe nimic" iar faptele esenţiale, bine cunoscute în curînd şi de opinia publică, precum şi înămînarea lor asupra personagiilor principale ale piesei interesînd declaraţia de faptă au fost următoarele: În toată luptei cele mai aprige, violente şi-averşanate din cîte avuseseră loc pînă atunci între cele două tabere interne şi externe conjugate, au fost jucate rînd pe rînd toate cărţile anunţate de Ridescu de către partenerii săi, plus atalele ţinute în rezervă pentru cîştigarea partidului şi anume: cererea inopinantă şi cuasi ultimativă a tustreilor reprezentanţi aliate, adresată către sfîrşitul după amiezii concomitent Primului Ministru şi celor patru forumi conducătoare a'le partidelor blocului democrat de a rezolva criza prin conformarea guvernului pînă la sfîrşitul zilei, învorbă- pare-se sub presiunea ameninţării E.S. Vîginski de a găsi altminteri mijloacele adecvate pentru

a pune capăt luptelor politice interne românești pe alte căi, aceea amenințare fiind orchestrată de toate autoritățile locale ocupante și dublată de una pe aceeași linie a P.C.R. în materie de demonstrații, greve și rămerițe, pe când jocul anunțat de babalici și acoliți plus candidatul lor a rămas nejușcat prin acea supralicităție, a revenit curând după plecare cu Pătrășoanu, primii săi anunți M.S., și miniștrilor prezenți Buzel, Titel, Negel, Aldea și Iancușia în acel moment căderea "bombelor grele" în mod menit a crea psihosă panice în tabera rădăscenilor, iar către ora 8 Rădescu în persoană, părînd mai lănt ca înainte fiindcă slăbise și se uscase mult la trup și creier după atîtea pertractări infructuoase încoronate azi de falimentul său personal și morcovit la culme, sosi ca să-și depună mandatul și să confirme cu motivarea gestului spusele contracandidatului, urmat de f.scurt timp după plecarea sa rapidă de către trionful foștilor guranți veniți acum să raporteze lui Mihai turnura subită a evenimentelor ce-i obliga să-și ceară decedat exact contrariul celor ce-i ceruseră cu atîta vehemență și supărare cu nici o jumătate de duzină de ceasuri în urmă, sau cum le spuse Mihai triumfător: "Va să zică, tot dvs. îmi cereți acum ceea ce după masă mi-ați reproșat, acuzîndu-mă de tot felul de fapte grave și potrivnice interesului național? Dacă nu s-ar fi ivit această primă inmixtiune regretabilă străină-n politica internă a țării, tot numai datorită lipsei dvs. de previziune și suplete în interminabilele pertractări, pentru care s-ar părea că aveți mai multă pasiune decît pentru a guverna și apoi probabil o proporție crescută de comuniști în guvernul nou, ați fi ris cu poftă de experiența interesantă nouă ce mi-ați dat prilejul s-o dobîndesc în zina de ani!" Briticism n-a scos aproape nici un cuvînt fiindcă-n fundul inimii sale știa de mult că marele său aliat și șef, de care era legat printr-un contract matrimonial, încheiat de părinți interesați a se căsări pentru rotunjirea averilor respective mai mult decît din dragostea reciprocă a căsătoritilor, era mai prost gospodar al averii comune decît speraseră și căsătorii și mireasa, ce semăna azi mai mult decît ori cînd cu-a cîine bernardin bătrîn, știrb și cu ochii curgîreți, gîndindu-se că Gușă-n casă cum ar fi mult dorit în mai să-și aibă dar nu a fost lăsat de soțul său gelos, ar fi știut să se totosească mai abil în tîrgul moscovit recent deschis între aprovizionarea manajului decît rîndagul Ghiță Pop și ocîlniții slujitorii cum rîu alegea și prost stîlăia ai stăpînului casei. Titel și el f. plouat de a dona lecție ce-o primise după cea de la 23

August, totuși nu-și pierduse verva pitigăiată menținându-și punctul de vedere că nu trebuia cedat nici acum unui simplu blef rusesc care i-a bîgat în sperietți doar pe reprezentanții f. slabi ai occidentalilor, dar încă nu și pe cancelariile Londrei și Washingtonului, așa că făcea intracitivă opinie separată mai rezistentă decât cuasi rezistenții săi patroni tandemști, în sensul de a-l pune pe Sănătescu a se ține morțiș de angajamentul său din 14, anume de a prezida lista Rădescu, prin care partida rămânea neofitigată de comuniști. Ce puteau într-adevăr să facă sovieticii și comuniștii noștri dacă P.M. nu reușea, cu toată buna sa voință, a forma un guvern: să ocupe ministerele, ca să facă ce? Un guvern Ana Pankov - Botnarenko cu ungura Vasile Luca și alte lifte străine sau o guvernare tip Kiselef cu Vinogradov în locul lui von Gerstenberg și Lavrentiev în locul a gasciterului decedat von Killinger? Nu le-ar da gîna să-ncearcă nici una din aceste prea mari greșeli politice! Acestea fără și opiniile lui Bazal, Aldea și subsemnatul. Aici s-ar vedea, am adăugat eu, dacă Sănătescu mai merită încrederea M.S. și atunci ipso facto ceea a tuturor adevăraților patrioți români sau dacă totuși dl. Maniu avusese acum cinci ore dar nu mai avea în prezent dreptate să-l considere o primejdioasă marionetă acționată din umbră de către dl. Tătăreanu prin sfori trecute după perdelele acestui palat princiar. De ce-l vroiau rușii pe Sănătescu și nu pe Rădescu din cauza persoanei sau a listei lui ce ar fi cunoscut-o Rădescu din cauza persoanei sau a listei lui ce ar fi cunoscut-o anticipat? În primul caz, înseamnă că aveau încredere în Vodă, ceea ce ar explica și gestul extraordinar de amical al lui Stalin de ziua nașterii M.S., iar dacă Sănătescu se dovedea sub așteptările Șefului Suprem al Armatei, acesta-i revenea rolul de a apăra în locul partidelor democratice interesul superior al națiunii prin verice altă formulă de guvern la care d-nii șefi ai acestora vor face de acum încolo bine să nu-l mai obrusteze negativ, ci să-l gireze automat cu ochii-nchiși, indiferent dacă s-ar întâmpla să fie prezidat de Aldea, Mihail sau dracu! țin care alt general și mai carlist - "ba chiar de Gașă dacă se va face ce i se va cere" - și alături de militari, tehnicieni sau profesori universitari. În cel de al doilea caz, tot nu trebuia renunțat la ameliorarea listei, făcîndu-se presiuni conjuncte ale M.S. și d-ilor Maniu, Brătianu și Petrescu, asupra P.M. directe și prin intermediul reprezentanților lor din noua echipă guvernamentală, intimîndu-li-se acestora a nu-i acorda colaborarea lor decât în condițiile exigente, deschîndu-i-se ochii asupra rolului de

psiață ce altfel l-ar juca în detrimentul rezistenței naționale și prelungind astfel cu încă două-trei zile criza care dacă s-ar putea să dureze o lună încheiată și cu guvernul demisionar de două săptămâni, apoi putea să mai țină în cele trei zile până luni, cu atât mai mult că Alianții ne ceruseră-afii s-o încheiem în cursul săptămânii adică până la sfârșitul ei. La aceste cuvinte, Aldea se umflă-n penne făcând din nou pe curajosul cu toate că se dovedise a fi extrem de slab și timorat în tot decursul tustrelor sale luni de ministeriat al treburilor interne, pe cînd conul Dede din contră intrase iarăși într-o fază diaretică, dezaprobind însă mai mult prin mimică decît cu vorbe pe acele de încurajare la rezistență "a clicii ațîțătorilor", alb, descompus și transpirat cum stătea, rezemat de masa mare de nuc masiv Renaissance de proastă copie modernă a florentinei prea înflorite din vremelnicul birou regal, de cînd cu veștile-ngrijorătoare lătrate de Andrei și confirmate prin adausuri și comentarii cu tîlc amenințătoare de șeful său tătărascian. Dar cine ne surprinse "forte" și-l făcu de baftă pe Buzel fu dl. president care, uitînd total splendidele sale argumente de alaltăieri, pe care însă avui grija să i le amintesc pe loc, recomandă deodată a nu i se creia generalului Sănătescu pe data zilei curente greutăți împiedicătoare conformării noastre exigenței Puterilor Aliate din moment ce și cele occidentale se raliaseră punctului de vedere sovietic recomandîndu-ne cu insistență s-l accepta și materializa neîntîrziat. Astfel se-nțelege cum de am ajuns să-i spun pînă la urmă lui Juarez "Pe mine, d-le președinte, vă rog însă frumos să mă scutiți de acum înainte de convorbiri telefonice ca cea de azi. N.K.W.D-ul are sigur acum după trei luni de ocupație a României oamnei băgați sau cumpărați la telefoane, așa că nu m-ar mira cîtăși de puțin să aflăm într-o bună zi că acest prim ultimatum sovietic s-a datorat imprudenței dvs. Cît despre fondul comunicației dvs. telefonice, țin să vă spun ce n-am vrut să vă răspund pe fir că n-ați avut deloc dreptate să-l acuzați mai ales de așa manieră cuasî publică pe S. de a nu se fi ținut de un angajament ce nu-l luse niciodată-n mod formal fiindcă ar fi fost absurd și nici nu aveți dreptul să-l pretindeți s-l lipși dintr-odată fără nici un motiv valabil de încrederea sa pe P.M. pe care dvs. l-ați impus Corocanei în 25 August și-l girați pînă-n clipa de față, cum ați avut și mai puțină dreptate a-mi cere demințirea unui adevăr. Eu am comis marele greșelă să vă ascult, punînd astfel acum pe R. și G.R. într-o situație complet ridicolă. -Eu țin să-mi recunosc greșelile dar și să

trag toate consecințele decurgând din ele, din care una va fi că nu vom mai asculta în viitor. Acum comiteți o greșală și mai mare de a capitula la prima dificultate din îndemnul spasenilor, luând deci față de ei exact atitudinea ce i-ați tot reproșat lui Antonescu a fi avut-o față de nașii cărora totuși el le-a rezistat mai mult decât dvs. altor străini abuzivi de care nu ne mai lăsați nici o obligație morală după felul cum s-au purtat cu noi la Moscova! R. a fost încântat de vorbele mele surzindu-mi prieteneste pentru faptul că-i dădeam lui dreptate luând vina buclacului cu domnițirea și jicnirea lui Sănătescu asupra mea deși eram mult mai puțin vinovat decât tustrei babalici și mai ales Busei care-i aștase cel mai mult cum aveam să aflăm după aceea. Mania mi-a răspuns: "Dragule, Vijinski nu ar fi putut face ce ne-a făcut ani fără complicitatea criminală a unei părți din burghenia română: ea poartă toate vina, nici noi nici dvs.!" Busești și Aldea au pus capăt discuției propunând ca Negel să plece după Sănătescu, ceea ce intruni asentimentul general. Trebuia invitat să vină chemat de S. la cererea girenților de către un colaborator care nu-i cauzase nici odată vre-un neajuns și reușise atât la palat cât și-n guvern să se apropie cel mai mult de el și care fu desaltfel fericit să-l putea pregăti în drum pentru discuția problemelor ridicate în legătură cu numirea lui. Sosiri după un efort de oas, generalul tot atât de drăguț ca înainte vreme cu toți acei ce-l acuzaseră-n cursul dezbaterilor anterioare ale acelei zile furtunoase mai violent și-n parte pe nedrept decât ar fi dorit acum. Conul Dede (Negel), care în drum aflase lista reală a formației guvernului - soluției sale de a doua, de mult fixată și aprobată de tustrei Aliți mulțumită parlamentărilor f.abile ale mult mai mândiosului-nou M. de R., ceea ce avea să ne explice ulterior acordul lor din 16 noiembrie 1944, de a mai forța nițel mîna prea iminenților doi babalici tandemști și a codicilor socialiste, iar, nici tiria cu o pereche de anșori dezastruoși pentru d-lor, de ce Busești și nu Vigoiann, nici Crețianu și încă mai puțin Gafencu, va primi un mandat în alb semnat de tustrei șefi democrați spre a le reprezenta în Occident partidele și a juca în consecință un rol conducător în comitetul național român reprezentînd față de Puterile democratice capitaliste Regatul României ilegal dezlîntat, listă a unei formațiuni guvernamentale ce-i plăcea mult mai mult decât ceea ce primul guvern fiindcă-i se părea susceptibilă de a putea menține

liniştea în țări mai lemne și pe o durată mai lungă, în ceea ce avea să se-ngele grosolănește, abanda fără-noctare în sensul tuturor opiniilor P.M. reînviat, cu atât mai gratuit cu cât ea deosebi se păta de apăsătoare răspundere a unui departament particularmente ingrat de condus în preajma revoluției unei țări atunci încă "eminamente agrare". Nici Aldea nu mai îndrăzni acum să se arate prea curajos când se văzu total eliminat de la putere deși sperase mult că va fi păstrat la acele ministere economic militar unde ar fi putut să facă față cerințelor sovietice ale însestrării și aprovizionării frontului mult mai ușor și fără riscuri decât era posibil să conducă menținerea ordinii și paze publice-n stat. Tragică fu însă decepția lui Buzzești de a se afla înlocuit cu Vișoianu cel care dusesse mai tot greul pregătirilor răsturnării iar România democratică, instaurată - precum - socotea - în majoră parte datorită rivnei sale, fusese apărută-n sânul guvernului și față de dușmanii ei externi de el mai mult ca de oricine printr-un efort ce-i costase multe globule roșii distruse de leucociti, ca acum să ajungă ce? Nici încă ginerele lui Barbu, nici goang mare în partid, nici agreist de anglo-saxoni, ca să poată fi ministrabil la Washington sau Londra printr-o derogare la decizia Aliatilor de a nu primi reprezentanți diplomatici ai țărilor învinse până la încheierea păcii cu ele, fiindcă nu-i cruțase pe Messieurs Sumner Wells și Eden cu neîncrederea sa prea violente proteste, note ominatoresc și declarații nesocotabile din partea unui statuleț învin care le ținea limba lui unei foste conducătoare politice a două blocuri regionale din care Nicolae Titulescu reușise a face o putere de 70 de milioane de locuitori cu-n sediu permanent în Consiliul S.N. Rădescu îi garantase permanența conducerii politice externe iar dl. prezident îi asigurase că-l va impune lui Rădescu și în ediția a doua a guvernării lui. Dar cum putea să fie păstrat de acei pe care mai dimineață-l făcuse de doi bani la convorbirea de la Președinția provocată de babafici la indemnul său? Si îi datora extrem de mult dacă se judeca la rece atitudinea ministrului care luptase cel mai constant, hotărât, energic și neînfricat contra comunistilor interni și externi întru epărarea cui în primul rând, nu omnia a Capului ereditar al statului monarhist capitalist în care se-ntimpla a fi și cel mai mare proprietar latifundiar feudal? Dar Buzzești era luptător și nu din tip care se predă în primele "dovăduri", așa că-l amenința cum făcuse pe Juan amintindu-i promisiunea, ca să primească răspunsul

că nu mai era vorba de lista Rădescu, de patronat și de către dublura lui; doar Maria Sa ar putea să-i ceară aceasta cu succes! Fui prin umare asaltat la rîndul meu, dar îi răspunsei: "Eu unul sînt contra combinației noi, cu mult mai slabe decît cea din urmă și prezidată de acest banos slăbănog care tocmai acum falimentă cu o echipă bună, numai din cauza propriei sale nepăsări!" Dar Buzel mă încercă să-l pună pe Ioani, să-i vorbească S. și cînd vîzu cu ochii din expresia M.S. că nu era de acord, s-a dus direct să-i spună lui Sănătescu cum cea ce vorbiserăm anterior privitor la ameliorarea formației în sensul celor obiectate și propuse de Titel, începîndu-se astfel o dezbateră pe care, cu talentul său incomparabil superior celui al P.M., de a susține cauza sa altfel decît prin exact același argument ca acel invocat, de Juarez, în curînd eu și cu Ioani, laolaltă de noi, avem să-o transformăm într-o veritabilă bătălie. Ioani fu în curînd chemat la ordine de prietenul său regal și astfel abandonă sectorul nostru al frontului pentru să-l atace pe Mike împreună cu Aldea, care acum nu mai avea de pierde făcînd pe viteazul trădat de înșeși comandantul său. Nici eu neînțenționînd să stau un ceas mai mult la C.R. dacă Mike accepta fără a mișca un deget pe Hudiță la Agr., pe Teohari Georgescu la Subsecretariatul cheie al Interneleor, pe Ghilezan la Finanțe, pe Vasiliu - Răscanu la Război, iar numai pe Andrei păstrat inamovibil etc.... am pornit să-l ațîț înții pe Titel luîndu-l cu onoare socialismului de tip occidental care era în joc dacă se lăsa evinciat din posturile ce-i reveneau de drept de către dictatura "Iusproletariatului" și invitîndu-l să-i provoace pe colegii săi din bloc a nu accepta chiar fără a cîștiga și a obține nici o satisfacție, guvernul alcătuit de dl. Tătărescu și Pătrășcanu și opus M.S. de către Vîșinski prin intermediul "președintelui" al lui Guță. Cînd pînă și papnicul Dinu ni se alătură doar pe chestiunea rezistenței de opus trecoerii Interneleor în alte mîini decît ale unor oameni de absolută încredere a M.S. dintre militari, ca să nu mai existe pretenția nici unuia din partide asupra acestui departament, Maria se hotărî înfin să iasă din poziția sa de nulă rezistență intervenind în favoarea lui Buzeti la Externe în locul lui Pencu la Interne. Astfel încep războiul generală la care chiar și Mike a participat cînd a văzut că s-ar putea totuși ca Sănătescu să se lase convins a neutraliza Internele ca singură condiție regală, cu rezultatul că, pînă la urmă, Sănătescu plecă ca să discute cu comuniștii. R. îi propuse să mă duc și eu cu el, avînd în vedere că isbatise totdeauna să mă așeze cu Pătrășcanu mai ieșine decît oricare dintre noi, dar P.M.

refuzase net pe motivul că nu cu acesta, care ar fi putut veni la palat, vroia să treacă afacerea aceasta delicată, ci cu ceilalți comuniști de pe listă, direct interesați. Dar cauza reală a dorinței lui de a nu fi însoțit de mine n-a fost aceea ci una nițel diferită, ce nu-i convenea deloc s-o știu, ca pînă la sfîrșit totuși s-o află în adevăr întîmplător dintr-o discuție balcană cu ani de zile mai tîrziu de la Metz care prin codoși romîni de ai I.B.-ului filă contactele noastre cu comuniștii și sovieticii, făcînd clearingul informațiilor cu C.I.C. care lucra la fel ca noua sa rețea de foști gestapoști - cristegii, lucru de care aveam să mă pot convinge cînd prin august - septembrie 1946, voi fi întrebă de Hall-Hamilton ce căutasem la Botnăraș pe care-l vizitasem pe ușa și-n ziua mare pentru a-i cere viza de plecarea lui Buzoști. Ori, Sîntăscu nu se dusese-n seara istorică de joi 16 noiembrie 44 ca să vorbească nici cu Teohari nici cu vre-un alt membru comunist al guvernului său nr.2, ci cu Lavrentiev sau chiar Vișinski pe care nu-i contesta prin Vișoiannu, cum îmi spusese după masă, nici prin Botnăraș via Dîmăciannu, cum Buzel, Pichi, Ioani și eu mine ne vom închipui aflînd a doua zi că Vivi fusese-n vizită la Max atunci unde se-ntîlnise cu americanul însărcinat cu Afacerile U.S., ci prin bunele oficii ale amicului Gață, ajuns recent cu ocazia primei șederi în România a Comisarului Adjunct, cu care s-a inaugurat noua epocă a imixtiunilor străine în politica noastră internă și-n facerea și mai ales desfăcerea succesivă a guvernelor regale, expertul consilier tehnic al Mîrodnicului Minister pentru latura burgheză-neoșierescă ale tuturor acestora. Si, negăsindu-l pe amic acasă, ci tocmai la Legația Sovietică, a fost pofțit acolo unde, cu ospitalitatea tradițională caracteristică rîmăriteană a Marelui Vecin, s-a fost lăsat să plece grabnic și neospîtat, deși nu așteptase mult ca Vodă și cu noi minus tandemul bepediștilor chemați la datorie partinice de neîmbdătorii lor viitori reprezentanți în guvern și lăsîndu-l deci pe fașul lor cedaș s-aștepte un răspuns ce-l știau deocum a nu putea fi pozitiv, ca să primească o asiatică de mînos politicoasă fine de neprimire mai puțin savuroasă decît sacuștile care o însoțeau. Apoi, atunci cînd înafîrșit sosi la șosea cu fidelul său Dragonir triumfător în nașină trîmie-n tre timp să-l caute cu toate decretele minirilor de seacă dată întocmite dinainte la Președinție și pe care le va supune M.S. spre aprobare imediată fiindcă cum va grăbit să plece ca să-l găsească pe Vivi pentru a da drum comuni-

statului și a-și rosti pe placul adresa către țară ce i le dăduse-
să le glăsuiescă-n unison cu declarațiile sale pentru exteriorul
țării, dar înocă nu i le trimisese din cunoșcuta-i lenevie, nu-i
de mirare dacă a întâmpinat o atmosferă mai rebelă decât aceea
ce o părăsise cu aproape un ceas în urmă care fusese supra sufi-
cient ca tot enturajul regal cu excepția lui Negel să se mînteze
și să-l aștîpe pe Vodă de așa manieră-nocit acesta ezită să semneze
uitîndu-se întrebător la noi. Cu bonomia sa nepăsătoare, P.M. nici
nu găsește necesar să-și piardă vremea ca să raporteze-n prezența
incomodă a unor factori politici pe care-i socotea de acum cu to-
tul depășiți, neînsemnați și neglijabili - lîtel neputînd singur
nici să-mpiedice instaurarea guvernului nici noile tendințe mai
rusefile ale acestuia ca șef al unui mic partid sortit să joace
în viitor practic mai mult rolul unuiis din opoziție cu toată par-
ticiparea sa formală-n guvernare; Bazeghi fiind virtualmente deocă-
zut la ora aceea la situația unei figuri de rang minor în ierarhia
cadrelor conducătoare ale partidului majoritar în blocul democrat
și componenta guvernamentală, dar efectiv cel mai amenințat de
acele tendințe; M.C. și S.P. fiind doar intermediari politici între
Cortană și guvern, fără dreptul de vot "la capitol" și nici compe-
tința oficială a unor organe consultative ale aceluia; A.D.C., sin-
gurul aliat prezent al fostului său șef guvernamental, ramai avînd
nici o calitate politică, iar Aldea nici măcar una oficială - n
stat, deblocat cum rămăsese din cadrele active ale armatei - cum
s-ar fi căzut să-l informeze pe capul statului cît de cît expli-
cit și ar fi fost corect s-o facă și față de noi, asupra trata-
tivelor cu care fusese înădricinat de acesta și pe care le ratase
fără să menționeze cu cine și ce vorbise ci doar atît "că-nceasase
un refuz și-n consecință nu-i mai rămînea M.S. altă ieșire decît
aceea de a se supune inevitabilului, imperativului alicui, accep-
tînd cererea ultimativă a celor trei mari puteri aliate victorioa-
se, dacă nu vroia să expună țara și tronul unor evenimente incalco-
labile cu consecințe dezastruoase nereparabile!" Spunînd acestea
cu aere degajate pe un ton nonșalant, dar ca și cum acest verdict
se-nțelegea de la sine și încheia procesul fără patință de apel,
depușe decretul pe masa mare, invitîndu-l pe guvernatorul tînăr mo-
narh mai pe șoptite și cu o mimică lămuritoare pentru orice obser-
vator atent că se mira de această exiție neconformă programului
cavenit, a le semna și aprînsîndu-și cum nervos o țigară ca
să-și ascundă emoția de a-l vedea pe stăpîn făcîndu-mi semnal în-
trebării obișnuit ce-l cunoștea din multe cazuri precedente cum

analiza aruncă și el către conu Dede un S.C.S., aperceptibil, iar când acesta se apropie de Mike cu mîna sa de "mater dolorosa" borțosă spre a-l implora să nu mai stea pe gînduri ci să salveze iarăși nația de un mai mare prăpăd, veni către Titel ca să-l oprească vre-un nou etan obstructionist în fața vorbindu-i ca de un fapt divers despre "refuzul categoric al lui Vișinski de a ceda o iotă". Asta îl făcu pe Buzel să-l întrebe cu vocea dominînd pe cea a lui Negel: "De unde știe Vișinski despre distribuția mandavelor?" la care generalul avu avantajul unei replici ușoare: "O fi aflat și el pînă acum că P.C.R. cere de o lună Subsecretariatul Politicii, dacă nu cumva sugestia strălucită a izvorît chiar din capul lui genial!" Dar la întrebarea mea "Cine vă garantează că Vișinski a refuzat cererea M.S. căci spera că nu vă luați după asigurările comuniștilor cu care ați vorbit?" titul meu s-a făcut a nu fi auzit-o, iar când Buzel i-a repetat-o tare, răspunsul fu: "Te rog să crezi că n-am putut convinge personal". De aci porni o ploaie de întrebări indiscrete, dar f. legitime, cum îi și spusese Titel la un moment dat, deși el personal nu-i pusese nici una - Buzel și cu mine urmîrind a cunoaște ce discutase Vivi cu Vișinski, crezînd că el îl văzuse! Aldea vrînd să știe dacă Dîmăciuanu nu fusese cumva cu Botnăraș la I.S. sau dacă totuși P.M. lua drept bun doar garanția primului a spuselor celui din urmă, ceea ce ar fi fost firește o mare naivitate; iar Ioani cercetînd sectorul filierii Gață pentru că știa ceva ce se angajase probabil față de Mike a nu repeta și căuta deci prin întrebări f. istețe și abile să-l provoace pe prea sibilinul general ca să nu ni se pară tocmai de aceea mai suspect a "scuipa" singur dintr-o imprudență ceea ce el n-avea voie să divulge personal. Destul de edificatoare pentru "gîlește ați țâțorilor - inchiștări" provocatori pîrea de asemenea grija M.S. de a nu participa la acest "cross - examination" (anchetă cu chestionare cruciș) nici la încolțirea P.M. peste limite răbdării lui, ca și asistența substanțială ce i-a fost dată prompt de Conu Dede în urma apelului la ajutor ce-i fusese adresat, dovedindu-ne odată-n plus că poltronii și lichelele erau un excelent barometru politic, avînd în vedere că nici noi nu ne îndoisem o clipă că, pentru securitatea picilor de cîlești respective, jîvinele de teapa lui Negel și altele cu inimă de iepuri și mîri de copci nu se înșelau adîncînd de multă vreme cum bătea vîntul, de unde le aducea isul de stîrv și, mîrînd bine că steana lui Iulia spunea pe cînd cea a lui Gață rădărea, putem să aibăm dreptate, pentru conservarea speciei naționale, să adopte

politica șacalului, decât urma urmelor "care alege" decât lupului
stopei existente dominația asupra leului insular și vulturului hoi-
nar al munților stincoși în lumea întreagă, ceea ce anchetatorii
lui Săndulescu nu credeau, cum nu-l scooteam pe anchetat a fi prin
etimologia numelui său înrudit cu hienele, ci doar o pradă mai
ușoară pentru lap din cauza simțurilor sale mai scăzute. Potrivit
tacticii cavaleriei, succesorul tatei al lui Ionel I. și la comanda
ei nu a putut decât să o splice, pentru a scăpa de asaltul nostru
concentric asupra lui, contrastându-l în loc să se apere prin expli-
cații, cu șantajul cam facil de a-l lăsa baltă pe șeful ei suprem
"dacă nu se avea încredere în comandant". Atunci Titel plasă ceea
ce frământa avocația ticluită cu legitimitatea perfectă comandantilor
de a cunoaște înainte de a porni la luptă planurile comandantului
care avea decât nu chiar obligația în orice caz tot interesul a le
spulbera nedumeririle lămurindu-le ceva mai clar enigmele lor. Dar
militarul nu s-a lăsat abătut din calea contraofensivei replicând
"Da am nimic de lămurit; ce vreți mai clar decât refuzul rușilor
de a lăsa interesele neutralizate, adică-n mâinile palatului". Bu-
nești și Aldes îi replicară nu mai rețin exact nici cum nici ce,
dar cum în sensul că depășea subiectul, că ocolea premisele pro-
blemei, că se-adoiea că se făcuse tot ce s-ar fi putut și se mai
putea pentru a-l determina pe Vișinski să adopte o atitudine mai
rațională iar pe occidentali să sprijine contra propunerilor Coroa-
nei și partidelor majoritare ale blocului democratic intru găsierea
unei formule care să fie acceptabilă pentru toți factorii politici
ei compoziției guvernamentale și astfel să prezinte o garanție de
stabilitate a putinței de a satisface în optime condiții obliga-
țiile contractate prin convenția amistișului, etc...etc...așa că
se porni la altercație destul de vehementă asupra dilemei princi-
pale de a se conforma pe loc și-ntocumi cererii Aliașilor sau a
căuta prin prelungirea tractațiilor cu ei ameliorarea pozițiilor
defensive ale regimului constituțional pe baza căreia era agitată
structura Statului și orinduirea socială și pe care se-atenția plăt-
forma-program a B.P.D. din care P.C.R. făcea parte deci răzina și-
runt a-l respecta. Pentru a eși din impas și a pune capăt unei de-
bateri ce-l oprea pe monarh să semneze numirea guvernului iar pe
șeful acestuia să pășească la treburile urgente ce-l așteptau,
Săndulescu se adresă M.R. cu cuvintele: "Sire, dacă fie dl. Petrescu,
fie dl. Bunești fie generalul Aldes sau poate baronul Stirescu are
cuvântul să prelungească criza în pofida cererii ultimative a Pate-

rilor Aliate simțindu-se în stare să negocieze cu ele ca să reușească
a le obține o soluție mai favorabilă țării decât a mea, iar M.V.
vreți să-noredințați umia dintre acești domni formarea guvernului,
vă rog să mă delegați de misiunea cu care m-ați înmărcinat la cererea
șefilor B.P.D. Regale s-a făcut alb și i-a răspuns blâmbit: "Te rog
să niai nu te gîndești a mă abandona în momentul acesta; dacă ești
absolut convins că n-are rost să mai încerci a discuta cu Aliții în
sensul celor sugerate de d-nii Titel Petrescu și Buzeghi nu-mi mai
rîsine, cum ai spus, altă ecire decât semnarea decretelor". Atunci
cu m-am răstît la Șinătescu spunîndu-i: "D-le general, atunci cînd eu
v-am recomandat M.B. ca S.C.M. apoi M.C. și-năfirgit la 23 August
drept P.M., nu mă așteptam la atitudinea d-va. de după 23 August, în
urina aceasta și-n special din zina de azi! Nu vreți să-nțelegeți
punctul nostru de vedere, pentru că l-ați ascultat mai mult decât pe
noi, care v-am ajutat să reușiți lovitura din 23 August, pe dl. Tătă-
răscu cu care v-ați înămitat, cu rezultatul că via-ți ales acum
noi colaboratori mai slabi decât acei ai primului guvern, înlocuin-
du-l de pildă pe Buzeghi cu Vicoianu care e un excelent diplomat
pentru vremuri bune, dar un om moale și nu un luptător. V-ați îndep-
ărtat treptat de acei care au contribuit mai mult decât d-va. la ră-
turnarea regimului antonescian și a alianțelor externe și ați urmă-
rit pas cu pas izolarea Coroanei de elementele rezistente eliminîdu-
le acum din posturile cheie. Me-ați tot pretins că nu vreți să păs-
trați Președinția nesimțindu-vă în măsură a face față copleșitoare-
lor sarcini ce le comportă guvernarea în actualele împrejurări, ca
pînă la urmă să vă lăsați manevrat de Gață în gașca căruiă vă strî-
duiți să-l înconjură pe S. și l-ați sabotat astăzi în fața unui f.
trist fapt împlinit. Tătărăscu a fost, este și va fi întotdeauna o
lichia sinistru și un trădător de neam care acum face firește jocul
Sovietelor, iar d-va. ați ajuns marioneta lui. Așa că am curajul să
sinceritatea să vă spun deschis că nu mai am încredere în d-va. conș-
derîndu-vă fie trădător fie timpit și-ă ambele cazuri înescapabil să
salvați nava țării de naufragiu cu nouă ci echipaj!". Spunînd ace-
sta în mod violent și cu vocea ridicată, mă uitasem la Șinătescu
la Mihai, ținînd să demaschez toată acțiunea clandestină a oficii
gușiste în mrejele căruiă căsuseră M.M.I.L. și să creieze premisele
unui reviriment, fie prin retragerea lui Șinătescu, cu tot riscul
prelungirii crizei de care nu mă temeam, fie prin stăvilirea proce-
sului desagregării rezistenței regale și guvernamentale, în cursul
noii lui guvernări, hotărît a demisiona pe loc în cazul din urmă pe

această problemă politică mai importantă decât afacerea spălătoarelor și intrigile lui Vergotti, nelăsându-mă întrerupt de Hegel și Aldea și profitând tocmai de prezența lui Titel și Bazel ca martori ai atitudinii mele de M. al C. de formatul bătrânului Văcărescu și nu de tipul sorocului de Urdăreanu cum mă taxase dl. președinte Maniu, care avea să aștepte astfel ca și Dina Brătianu să le reprezentasem în seara aceea mai bine interesele partidelor istorice decât eu înșuși după masa cu capitularea lor prețioasă. Mike se făcuse și mai alb, dar apoi roșu la față, căci nu-i scăpaseră privirile mele neprobatoare iar din vorbele mele dedusese că și el era vișt. Si Sănătescu avu câteva aflururi de sânge în obraji, dar îmi întoarse spatele la mijlocul ultimei fraze surzind M. S. în chip de a spune: nu mă pun cu nebunii. Hegel se-nroșise de la primele cuvinte ca reacție, căci se simțea și el cu musca pe ochiul și se temea să nu-i spun pînă la urmă și lui ceva penibil, cum i se întimplase odată la Buloi cînd se țipă la el ca la un ciine fiindcă-și vîrșise nasul în chestiunile politice susținîndu-l pe Bij cu continuarea rezistenței de frica armelor secrete văzute-n filme. Aldea, fiind un carlist anti-tătărăscian care gravita de la 23 August din ce în ce spre țărăniști, a încercat cu Hegel să mă potolească numai de teama consecințelor epurării mele dacă Sănătescu - s-ar lăsa de noua guvernare și n-ar găsi cu cine să-l înlocuiască, dar altfel nu era nemulțumit de substratul ditirambic al mele de cînd olocotea de furie de a fi fost desmințit de acel pe care el m încercase să-l înlocuiască în oclpa aceea din biroul C. N. de după arestarea Antoneștilor. Titel, care pînă atunci mă cunoșcuse drept agitator, dar blind și mă credea și el un bine camuflat carlist pro-tătărăscian, a rămas f. mirat de o epurare pentru el cu atât mai neașteptată cu cît în chiar după masa zilei mă dădusem la Maniu pe chestia telefonului, apărînd atunci emiterea mandatului în alb dat lui Sănătescu, așa că nu mai pricepea nimic pînă cînd Bazel îl lămuri, astfel încît după câteva zile, întîlnindu-se la o masă, avea să-mi spună că porțile partidului său îmi erau larg deschise dacă-mi simțeam afinități cu ideologia lui, deoarece-i plănușe un mare gestul meu de a renunța la onoruri pe o chestiune de principiu. Dar cei care "bănuiește" - cum zice francezii - de bunăvoință de a mă auzi spunînd ceea ce gîndisem și gîndeam dar se afliaseră tot timpul să exprime, au fost Bazel și Iosif. Sănătescu s-a apropiat de Mike și i-a spus: "Majestate, vă rog să hotărîți: să-mi semnati decretul, ori îmi depun mandatul și mă duc să amănț celor în drept să n-am rășchit să formez guvernul". Atunci S., care de fapt

aștepta de săptămîni de zile nerăbdătoare momentul cînd, înafîrîșit
va putea pune capăt crizei, l-a întrebat pe Titel, mai mult de
formă, ca să nu i se poată reproșa vre-odată a fi nesocotit părerea
unui șef de partid, dacă se ralia punctului său de vedere inițial
conform celui al d-lor Maniu și Brătianu, exprimat de tustrei la
sesiunea d-lor la palat sau se opunea numirii guvernului generalu-
lui Sănătescu, la care avocatul s-a grăbit să spună că nu se
opunese numirii ci făcuse doar sugestia ce să părea acum irealiza-
bilă, așa că Mike se grăbi și mai rapid să se scese, mai puțin geo-
laristic decît și înălțea mai des prenumele umut de l roman și
un ș majuscul dedesubt, toate decretate pe care P.M. le-a făcut
sui și înclinîndu-se doar către Vodă a părăsit grăbit biroul fără
să ne mai salute nici să fie văzut de cineva. Titel, Buzel și Aldea
s-au inclinat la rîndul lor, Mike strîngîndu-le mina fără a mai
scote nici un cuvînt și venind spre mine mi-a spus: "Cred că ai
fost prea dur cu bietul general care în fond a făcut și face tot
ce poate ca să servească Coroanei și țării în vremuri f. furtunoa-
se și-n condiții grele, așa că vei trebui să-ncerai să te-nțaci
cu el cît mai curînd posibil. Regret că n-am putut să te opresc
s-l insulta la ură în acest fel. Ai devenit de curînd stîit de ner-
vos și violent încît nu-ți mai dai seama ce spui. De fapt, cred că
ceea ce le-ai spus lui și lui Jurez e adevărat, dar precum știi,
dar pari să fi uitat, unui diplomat nu-i este dat să spună adevă-
rul și în poziția d-tale mai puțin decît oriunde, astfel încît în
viitor te rog să-ți controlezi limbajul. Altminteri, ai să-mi cau-
zezi mie și ai să-ți creiezi însuși neapăsuri serioase și să ne
ponesești pe amîndoi absolut fără rest!" Regele și Ioani fiind de
față, au răspuns M.S. pe romînește: "Sire, avînd în vedere că-mi
mențin întocmai părerile exprimate adîncări generalului Sănătescu
pe care l-ați numit contrar afaturilor mele pentru a dona carii,
P.M., deși s-a dovedit a fi cu totul nepotrivit pentru a conduce
țara în vremurile grele prin care trece, eu nu mai am ce căuta la
M.V. și vă rog deci să-mi primiți demisia din ambele înalte demni-
tăți ce le ocup!" Regele s-a îmbujorat și mi-a răspuns: "Nu pot
lua act de această hotărîre pripită fiindcă-n urma zilei furtunoa-
se de azi ești sub impulsul supărării și ai s-o regreti pînă mîine
cînd te vei fi calmat". Am replicat f. liniștit: "Agitația zilei
nu m-a enervat nici supărat deloc. Toate cele ce am spus d-lor
Maniu și Sănătescu fuseseră bine chibzuite și au fost exprimate
dinadins, iar hotărîrea mea de a pleca de la C.R. nu datează de
azi, ci din clipe-a care am constatat că M.V. nu mai aveți încrede-

rea de cdincoar-n judecata mea și a lui Busești, ci ascultati și urmați sfaturile directe sau indirecte ale d-lui Tătărăscu. Acest politician are o reputație bine stabilită și meritată atât în țară cât și peste hotare. A contribuit din răspuneri la felicitățile domniei fostului suveran. În 6 sept. 40, monarhia a fost salvată de Dina Brătianu și Iulia Maniu, iar în 23 august tot de aceștia cu ajutorul lui Busești și al meu. Guțu a lichidat o domnie și-n loc să-și bage mințile în cap, se apucă acum de lichidarea celei din urmă. Totuși, M.V. pe baza ultimelor recomandări părintești, pătrăți lui Tătărăscu mai mare încredere decât oricui. Eu nu vreau să ajung în situația tatălui meu la Curtea R. Carol și să pot fi acuzat de adevărații monarhiști români și spărtori ai intereselor Coroanei de a fi contribuit la lichidarea monarhiei și dezastrului regimului social burghez prin lipsa mea de vigilență și caracter în postul de răspundere al conducerii C.R. și nici să asist în acel de M.V. și M.S. cu minile legate la subminarea prestigiului Coroanei ce va urma politiciii noui născute azi aici. Nu sînt orb, nici surd și nici tîmpit ca să nu fi priceput f. clar cum s-a ajuns la situația zilei: totul a pornit din lucrători tătărăscieni și s-a petrecut după un plan dinainte stabilit în dosul meu și-n pofida tuturor avertismentelor mele. Eu n-am fost și nu voi fi niciodată un om de paie și nu înțeleg să scopăr cu numele meu mîndăriile altora. Pe de altă parte, țărniștii mă consideră un viitor Urdăreanu, iar comunistii mă țin reacționar, astfel încît prezența mea aici nu-și mai are rostul fiindcă nu poate să ducă M.C. decât necazuri și pomease. Poate că demisia mea va avea cel puțin folosul să deschidă ochii M.M.V.V. și ai oamenilor politici care urmăresc în adevăr apărarea intereselor țării și menținerea monarhiei. Nu plec de la palat cu nici un resentiment și voi continua să servesc Coroanei din afară poate cu mai mult folos decât am reușit să-i asigur dinăuntru în ultimele șase săptămîni. Mihai, de acum emoționat, mi-a spus mîhnit: "Nu este adevărat că mi-am pierdut încrederea în d-ta, Ionel, nici în Basel și încă mai neadevărat că ai avea cea mai mare încredere în Tătărăscu. Știu f. bine că disocem între valoarea voastră care serviți țării și mie în mod desinteresat și a lui care este un om interesat în propria sa carieră, fără principii morale și fără scrupule. Dar nici el nu este chiar un trădător cum îl acuză. Adversarii ei un șmecher care urmărește cu toate lichelișmele sale avantajul țării

parelel cu al lui. Nu există nici un motiv valabil ca să plec
de la palat, fiindcă eu te-am susținut întotdeauna și te voi
susține și acum. Dar n-ai avut dreptate cu Sănătescu care nu este
nici trădător, nici timpit, ci convins că d-ta și Bazei precon-
nați o rezistență mai primejdiosă decât o politică de suplețe
de felul celui a lui Vișoianu cu care dealtfel până acum ai
fost bun prieten și totdeauna de acord. Sănătescu nu este nici
marioneta lui Găță ci se servește de el în măsura nevoilor noas-
tre actuale. Eu poți să mă părăsești în momentul de față când
n-am cu cine să te înlocuiesc. Grigoreea, Bonny și toți ceilalți
la care reflectaserăm pentru postul M.C. nu pot reveni și poate
nici n-ar vrea să revină când vor putea în țară, fiind mai utili
în străinătate iar Ionick Rosetti nu e omul potrivit pentru ac-
tuală conjunctură gras politică, neavând nici o experiență-n
acest domeniu, așa că te rog să te răgândești". Atunci am spus:
"Înlocuirea mea nu-i o problemă atât de complicată: Vișoianu,
Buzăști și Pichi vor putea găsi rapid pe o persoană potrivită
din cadrele Externelor fie din cercul f. vast al cunoștințelor
lor afiliate în țară. Iar dacă nu s-ar găsi printre civili unul
care să corespundă-ntrucoisi dorințelor M.V., un general dintre
cei buni și devotați Coroanei ar putea deține, ca înainte Sănă-
tescu, concomitent Maresalatul și Sefia C.M. Până la alegerea per-
soanei potrivite, Negel poate fi bine să preia interimatul Mareș-
alului rămânând și A.D.C. la fi volu sta la dispoziție pentru
a-l introduce în micile obișnuințe ale Cancelariei, iar cu spri-
jina lui Ullea și Bălașoiu, nu există nici un pericol ca să nu
se poată descurca perfect timp de câteva săptămâni, maximum o
lună - două până când veți fi găsit personajul adecuat: "Am mai
adăugat apoi rapid: "Ca să nu camufleze două lefuri care sînt ce-
le mai mari și de care nici nu poate avea nevoie, ar rămînea cu
cea de la D.C. plus spezele de reprezentare de care ar putea să
aibă nevoie pentru primiri etc. în casa ei" Conu? Dede s-a înba-
jorat din nou dar acum de o bucurie ce n-o putea ascunde. S-a aș-
tat la mine cu eminență-admirație de tîndră ei mire, iar apoi
la Mike, modest, fericit, cupus, devotat, credincios pînă la
moarte altora și-ntrebător. Acesta s-a gândit ni el și apoi l-a
întrebat pe Ioani între dinți: "Ce gîndești despre aceasta?" Ioani
tare mormovit de a mă pierde, fiindcă prezintă că era primul
scoț al Vichidării și credea atunci că plecam și din grija de a
nu ajunge M.C. la detronării, a răspuns: "Nu sînt de acord; trebuie

să ongetăm asupra chestiunii; nu-i nici o grabă" - Dar eu am declarat atunci pe un ton f. calduros: "Sire, eu sint grăbit, fiindcă demisia mea e una de caracter politic și aș vrea ca să poarte data de azi, întrucît refuz categoric să-mi permit scuzele Primului M. care nu va ține pînă la Crăciun, cum veți vedea și trebuia înlocuit de către celălalt general sau chiar cu o mîină mai forte, dacă nu vreți să terminați anul cu o echipă de bolșevici la putere". Regel, care nu știa o boabă de englezescă, credea că vorbeam despre el și era tare jenat și neliniștit cîl ar putea fi refuzat de S., care continuă: "Nu văd ce urărești". Răspunsei: "O demonstrație că sint un om de atitudine, cu principii, cît și pentru a fi liber să activez conform acestora și să lupt pentru independența noastră din afara C.R., pe un alt tărîm". - Mike spuse atunci cam gînditor și cu regret: "Văd, mai stai nițel; vrem s-o consultăm pe mămico". Intre timp, îl întrebai pe Dede dacă se simțea în stare să-mi preia totul imediat, adică dimineața primind răspunsul încîntat că de la orice oră-mi stătea la dispoziție, fiind obișnuit a se scula devreme. Ioani îmi spuse cu reproș: "Nu trîdeni - nu-i drept față de Mike". I-am demonstrat că se-nșela; eu nu mă schimbasesc, eram același I.M.S. (inițialele cu care semnam hîrțurile interne) la fel de credincios și nu-l voi trăda niciodată; nu fugeam de pe corabie ca să nu mă scufund eu ca, nici fiindcă mă temeam să stau la cîrma ei în noua furtună, ci pentru că nu se cuvenea să mai rămîn la bord după insultele adresate căpităniei portului și desmințirea eronată dată docherilor C.R. era firma S. de cînd el și-a putut-o alege după placul său, iar Coromă nu putea fi expusă îndosării unor desmințiri infirmate-n aceeași zi de evenimente, fără să i se cîntine prestigiul, așa că cineva dintre servitorii ei răspunzători trebuia să fie vinovat sau cel puțin declarat ca atare și țapul ispășitor era M.C. pentru M. de E. și giranți. Ioani-mi răspunse că atunci și el ar trebui să demisionase fiindcă îndosase-n eroare pe vre-o zece reporteri, la care-i răspunsei că Secretarul M.S. era tocmai particular, fără răspundere oficială politică și fusese indus în eroare de responsabilul poliției și al Externei, amîndoi demisionați, astfel încît opinia publică și primea satisfacția; așa se proceda în orice stat civilizat; instituția nu putea să fie de vină, ci numai titularul ei, temporar. Dede abunda de această dată intergalactic în sensul părerilor mele și mă felicită pentru curajul răspunderii și singul eroare de care dădeam dovadă. Cu-a suris sur-

castic îi replică: "Nu mă-ndoiesc că-mi vei imita exemplul la prima ocazie!" deși eram convins că n-ar fi procedat la fel pentru nimic în lume și se va agăța de post cu dinții până la moartea unuia a lui sau a postului. Regele deveni înșeninat. Mă așteptam ca Rădă să-mi fi dovedit că aveam un noroc nebun să scape de mine din voința mea de a plena nespărat scutind-o astfel de nevoia de a-mi găsi și alte noduri în papură ca să mă scotă nu numai din poziția ce-mi dădea dreptul statutar, ba chiar obligația de a veghea asupra bunei reputații a membrilor Casei Domnitoare cenzurându-le la nevoie moravurile; dar fui rășinat de nedreptatea judecării mele parțiale a caracterului mult mai nobil al înaltei Doamne. "Mămică propune ca să păstrezi înalta demnitate onorifică nepolitică de Mare Vinător ce nu te obligă să stai tot timpul la Curte și totuși ne dă posibilitatea să-ți cerem sfatul pe chest exact ca înainte de 23 August iar eu te rog să nu refuzi această cerere fiindcă-mi mai sigur pentru d-ta în cazul în care trebuie s-o tuim și mai conștient pentru noi de a păstra această legătură între noi nestinsă". Mamei părinții, bunica, Biele și câțiva prieteni intimi din străinătate ar fi putut pricepe partura mea din ziua aceea: un dezechilibru psihic congenital, probabil glandular, dar și ereditar, oici s-a întâmplat să moștenesc, mai mult decât fratele meu, apucăturile bunicii Styroea și mamei de Vismes, cam asemănătoare, care din fragede-mi copilărie și până azi mi-a jucat nemăsurate feste și constă într-o reacție monstruos de bestială contra unei hipersensibilități sentimentale pe de o parte, iar pe de altă parte amorul propriu sau "ambitiia" cum se zice greșit la noi în țară, excesive, plus surmenajul, dorința de libertate, desgustul profund de a fi descoperit odată-n plus că oamenii sînt oameni interesați egoiști, îngreși, nedrești, etc....etc.... și multe alte complexe în fond, de inferioritate, oici fugeam de viață ca să mă izoles într-un turn de fildeș spre a nega realitatea odioasă pentru-un medieval - ce este era noastră atomică și comunistă - la Balci, în ostrovul ruinelor mănăstirii Benedictinilor din 1912 - toate acestea m-au făcut să răspund ofertei stîl de drăguțe M.M.I.L.: "Sire, asta - m-nici pește nici carne: prezența mea la Curte e necesită pentru toți și-a special M.V. nu sînt potrivit pentru această poziție și sincer sfatul de ea, în actualele împrejurări. Nu voin pînă la țara și vecinii M.V. la Sîvîrșin: ori de cîte ori vreți să mă vedeți pentru verice fel de sfat, ajutor sau misiune utilă, voin fi la dispoziția M.V. într-o doamnă. Dar pentru moment, să punem capăt legăturilor

noastre oficiale: cred că-i mai sănătos pentru amândoi să vă veți da seama în curând că am avut dreptate judecând astfel: "Atunci abia Mike se-abufnă nițel căci regalitățile nu prea înghit refuzuri: "Ei bine, să sperăm că dacă scoțese să putea face față ambelor grele sarcini ca prăvizorist la Mareașat în condițiile pomenite de mine, până la numirea unui M. al C. titular, primind natural o acceptare entuziastă. Regele mă rugă apoi a mai rămâne o săptămână la palat ca să-l pot introduce pe Regele tencinic în noile lui funcțiuni, la care observai că-l putem iniția într-ai, dar că-n orice caz nu voiu pleca din capitală înainte de o săptămână ca să pot fi chemat la nevoie pentru verice lămuriri suplimentare. La plecare, Mike ne însoți până la mașini și-mi spuse: "Dacă ții neapărat ca demisia să fie dată din ziua de azi, se poate antedata mine, ca să nu o prezinți chiar în seara aceasta fiind așa târziu", dar eu îl rugai frumos să mă primească într-o jumătate de oră numai pentru apostila, fiindcă țineam să sperăm-n M.O. de mine, la care-mi fusesse ora 11 fără un sfert când ar fi terminat cina, în scopuri conspirative. Dar marea dezolare avea să fie aceea a lui Bivolac, pe care Regele îl va concedia după o lună, persecutând sistematic pe toți oamenii care ținuseră la mine! Il rugai să-mi facă un ultim mare serviciu, toate bagajele într-un timp record și să mi le ducă la Athene Pallace alegându-mi o cameră bună și cât mai sus, în timp ce obțineam înscălitura M.S. pe scrisoarea de demisie. Așa ceva nu se mai văzuse de când cu monarhia, nici un stare text de demisie, absolut inedit; Data subliniată, cu tifo, urmată de o singură frază fără nici o motivare: "Sire, Rog pe M.V. să binevoiați a primi demisiunea mea din Înălțetele Demnității de M. al C. și M.V. al M.V." plus formula stereotipă "Rămân (în loc de sunt) al M.V. nu prea supus și pleacă alujitor - Ioan de Moesony tyrocea". Suveranii mai erau la număr absolut singuri în mica sufragerie și mă priviră acolo în modul cel mai sfabil și intim ca să nu aștept, oferindu-mi neformal a lua cina cu ei din moment ce știau că eram nemincat, în care răstimp am mai putea discuta unele lucruri. Dar eu eram pornit pe frondă și obstrucție pe toată linia, mulțumindu-le deci f. grățios cu explicația că mă așteptam la un supă la Athene Pallace gazetarilor străini - o minciună care avea să se transforme însă grabnic într-un adevăr - ceea ce contravenea în mod flagrant tradiției primoteștii invitațiilor regale asupra oricăror altora, constituind un afront demonstrativ. Hellen se așă lung la fisați apoi la mine ca să-mi spună, ca vo-

cea mutată pe cheia bine cunoscută mie a vibrațiilor crescute de enervare sau neliniște, că-mi părea f.x.m. să constate că totuși plecarea cu supărare de la C.R. deși sperasem amândoi să mă convingă a reveni asupra deciziei pripite de a demisiona din ambele funcțiuni și era dezolată că tocmai eu, care prin tradiția familiei mele fusese sortit în mintea lor de a rămânea ca Tonci până la sfârșitul vieții, stilul cel mai sigur al Casei Domnitoare și prietenul la bune și la rele al lui Mike, îl puteam părăsi în felul acesta și în vremurile cele mai întunecoase pentru monarhie, nepuținându-și închipui că aș fi în stare să-mi devin dușman. Firește că am asigurată-o pe Augusta Sverană că nici nu putea fi vorba de dușmănie față de acel pe care-l servisem cu atita devotament și căruia-i păstrez o puternică și sinceră afecțiune, dar că trebuia să recunosc că-mi închipuisem astfel dezvoltarea relațiilor noastre decât evoluția lor de după 23 august. Dar când Mihai văzu scrisoarea, se făcu roșu de minie spunând: "Asta nu merge - e realmente prea lată - nu o pot primi", la care-i explicai că avea tot interesul să se acrediteze zvonul că plecasem cu scandal trântind ușile și ca dușman, pentru că astfel voiu dobândi încrederea dușmanilor săi veritabili spre a le putea cunoaște toate mișcările cu scopul de a le dejuca la momentul potrivit. Iupta nu se mai putea duce la palat ci numai în spatele liniilor inamice. Dacă avea într-adevăr încredere în mine, trebuia să mă asculte și acum. Astfel obținui semnătura promptă sub cuvintele "primesc demisia" Elena, înțelegând că totuși doreau să mă mai vadă înainte de plecarea mea la Balai, drept care mă vor invita la un prânz intim când voi fi terminat predarea, ceea ce nu putea strica efectul stratogemei mele, întrucât era un obicei prea înrădăcinat de a se acorda audiența de plecare ca să se poată deduce de aici că n-ași fi realmente în disgrație. Acum, dat fiind că eram nervos, obosit și grăbit să plec, renunțau să-mi mai vorbească despre câteva chestiuni pentru care-mi cereau sfatul și ridicându-se de la masa ce o terminasem, egiră în holul soarelui către apartamentul R.M. unde, înainte de a se urca, Helenă îmi întinse mână spunându-mi cu vocea tremurândă: "Îmi vine să plâng când apucă să mă gândesc la tot ce proiectăm cu sora mea Bielle în zilele mai ferice de la Balai". Am înghițit și eu nouă ce-l simțeam urcându-se-n gît la aceste cuvinte, dar hotărâsem să-i pedepsesc pentru că mă trădase în nelegat după tot ce făcusem pentru ei și se purtasem și mai prost cu "băieții" ce nu-și cruțaseră sănătatea servindu-i, deși erau omni-

doi atît de grav bolnavi, vrînd sî-i rîzbun necruşător, aşa cît tr-
buia sî fiu tare şi dur chiar şi cu mine însumi, cîci mî costa
enorm sî renanţ la moştenirea postului pe care bietul Fonci ţinu-
se atît de mult sî-l onorez cu aceeaşi tragere de inimă. Nici nu
m-am mai întors la psalt, ci i-am strîns mina tov. rătărilor tu-
ristice conspirative cu-n teanc de noui bilete pentru casa lui
grea, în faţa uşii turnante a noului meu hotel de pe aceeaşi pia-
ţă iar, după vizitarea cu fidelul meu Bălăciţă - pe care Bazil
mi-l va prelua în curînd la Externe cu gradul de Vice-Consul
bine meritat iar eu îl voi folosi paralel pentru afacerile bu-
cureştene şi mai tîrziu moldoveneşti ale averilor unite Mocion-
Stîrcuşti - a sediului viitoarelor mele rătării ale acelui an is-
toric şi un duş rapid venit sî-primenescă pînă şi urmele trupeş-
ti ale unei specii cu care înţelegeam sî tai toate punţile, mî-n-
fipsei la barul lui Aurică unde dădai, precum mî aşteptasem de
toată safia virfului antenelor informative externe care se aruncă
de bună seamă la apariţia mea şi amănţul cî intrasem azi în
"rîndul maritorilor de rînd" asupra-mi ca haita lupilor infometat;
pe mînsul troieci rătăcite-n vaietul furtunii stepei întroieni-
te, deschizîndu-se astfel atunci pentru mine cea de a treia şi
ultima crî a vieţii mele libere, particulare şi publice, oficia-
le, oficinase şi mai ales conspirative, îndeobşte către sfîrşitul
ei, amoroase, economice şi politice; f. sportive şi-n special aven-
turoase, eminemente pasionate şi pasionante fiindcă avea sî fie
din ce în ce mai riscantă, păguboasă şi-nsfîrşit tragic de catas-
trofală, abutîrînd la moartea vie din toate punctele de vedere,
naţional, familial şi personal, "dar aceasta este o altă poveste"
cum sîce Rudyard Kipling şi despre care am umplut un chiar aproa-
pe două mii de pagini b tute la maşină, dar două sute mai ca si-
gure, în toate declaraţiile mele date diverselor organe executive
şi legislative ale noilor dregători ai ţării mele şi pămînte în
cele ce preced. Tîn sî specific deci în încheiere a declaraţiei
de faţă, în mod explicit şi cu aceeaşi sinceritate cu care am în-
trecut-o şi pe aceasta, ca şi mai toate celelalte anterioare, cî
acestora nu le lipseşte, pentrucă sînt cu 90% mai sintetice,
absolut nici un secret, tăinuit sau omis "din greşeală sau lipsă
de memorie", nici un fapt important, major sau deosebit de carac-
ter politic şi nici un element de apreciere a ceea ce ancheta mi-
cerat sî relevez şi relievez în mod special cu precădere în pre-
senta-mi declaraţie şi anume: însuşirile fizice şi psihice ale
M.S. Regelui Mihai I de România, ale Reginei Marie Elena şi ale ce

celorlalți membri ai Casei Domnitoare Române", moravurile, obiceiurile și gusturile M.M.L., ideologia și mentalitatea lor și mai cu seamă atitudinea lor politică mie cunoscută față de toate problemele interne și externe ce li s-au pus pînă la arestarea mea. Repet de aceea că-ntr-adevăr Mike și deci Hellen cu atît mai puțin trebuiau să mă cunoască și nici nu au știut nimic despre povestea mea din urmă, tocmai din hotărîrea aceluiași vechi "nucleu" de a-i feri cu orice preț de verice rău pentru securitatea vieții lor ce le-ar fi putut comporta amestecul și compromiterea lor într-un complot cu mult mai primejdios ca primul, menit a elibera țara, națiunea și dinastia ei de noua și ultima lor cutropire imperialistă, totalitară, comunistă, sovietică. Natural că și ei și vechiul lor entourage întins în cap cu Ioani, Jac, Emilian, Nelly, Despina, Udrișchi, Anton, ba acum și cei nou în frunte cu Dede și Costică și cu Vania, Gherghelăș, Bibi, Negulescu și alți la cîrmă au bănuț că Buzel, Pichi și cu mine, plus ceilalți băieți de încrederea noastră nu ne scîldasem în ape limpede ci probabil mai tulburate ca oricînd, dar dintr-un mutual tacit consens n-am încercat să le măsoare adîncimea nici să le pescuim; subiectul rățării noastre fiindu-le "tabu". Firește că i-am întîlnit mai des și am discutat cu ei mai mult decît reiese-n cele "două sute de pagini" tot felul de probleme, subiecte și chestiuni mîrunte ce nu apar acolo dar care nu contribuie cu nimic la elucidarea obiectivelor sau mențiunilor ale forurilor anchetatoare. Tîin însă a mai sublinia o altă realitate pe care acestea o ignoră; contactele mele cu M.M.L. de după demisia mea au fost pe de altă parte mult mai rare iar caracterul lor și mai puțin cordial decît credeai opinia publică, deoarece iată și noștrii romîni au scotit drept blaf și adevărata chintă regală a diagrației nucleului, nu chiar totală, dar suficient de pronunțată atunci cînd, din repetate îndemne ale președintelui patron al acestuia, aveau în singura audiență ce mi-a binevoit s-o acorde succesorul meu să-l insult grav și aproape să-l lovească în propriul lui fost meu birou într-o scenă infinit mai tîmătoasă și sîmțoasă decît celebra cu Codreanu, pe chestia compromiterii Coroanei prin conduirea României și noștilor regale de expropriere, iar Buzel avea să cam sară peste harapul regal, în repetate audiențe furtive cu acuzații excesive și-ntr-una chiar prea jignitoare ca Mike să-l fi putut ierta ușor și totuși nici după cele șase luni de refuz de a-l mai primi, apa că jandarmul lui Gîță la palat, ce se va demasca a fi cămărușă Dede, a putut profita de aceste binevenite mo-

tive pentru a ne ține la distanță. Deși voiam fi numit mult mai tir-
min de S. în efortul "Universității de Vest" a Timișoarei, nu am mai
fost poftit la nici o vinătoare regală din alea oficiale mari la
doi pași de Domeniile Moșonyi, după cea din ianuarie 46 la Rușța
cu Vicoiana, pomenită în declarațiile anterioare păturașnești, iar
am odată M.M.I. L. vor sta cu săptămânile la Găvârșin fără să-mi dea
dea vre-un semn de viață, cîm lucrăturile oficiale Dede-Jac și temer
lor de rechemarea mea la M.C. cerută imperios orbește de Maniu și
anglo-americiani înfricoșăți de concesii regale prea lesne acordate
comuniștilor. Apoi, cînd voiam pune mîna pe tot ce să-mi scriu M.S. o
scriitoare oficială pentru a interveni și eu odată, acum cînd ca per-
ticular nu mi s-ar fi putut reproșa un procedeu de care nu mă folo-
sesc din posturile mele oficiale, pentru numirea lui Bivolșag în
strîmătate drept recompensă pentru tot ce făcuse pentru Coroană
cu răsplata unui picior în fund, ca să-l scutesc de soarta lui ac-
tuală ce prevedea că-o va avea în mod total nedrept și gratuit, în-
trucît n-a mai activat în cel de al doilea complet în nici un fel
și a refuzat oferta lui Hamilton de a deveni agent american, nu mi
se va răspunde, iar Mike nu va mișca un deget pentru anul dintre
cel mai "supuși și plecați slujitori" de ai săi. În fine-a locu! gra-
dului cel mai înalt al "Ordinului 23 August" promis solemn numai
nucleului restrîns spre ai recunoaște oficial meritul primordial
al reșpitei Actului Salvator din acea zi istorică cu înființarea
cărui se aștepta reînvierea noastră simultană cu cel din urmă act
eliberator, mă voiam alege cu o condamnare conștientă cu zborul
suveranilor spre nunta celei de a II-a a Elisabetei a Angliei
și care va abutina la semnătura de pe verso de sub prezenta declara-
ție întocmită la Malmesbury în "Casa Nouă" a creșterii securității
între zilele de vineri 24 noiembrie 1961 și-ntîmpîntor tot vineri
23 noiembrie 1962 în preajma eliberării mele, condiționată de acce-
ptare operă de interes istoric național, pe care în consecință am fost
tot timpul îngrijorat a o desăvîrși cu cea mai riguroasă conștiin-
cioxitate întru redarea strictă a celor tăiate de mine în limitele,
acum evident mult mai restrînse decît atunci cînd am intrat în
pupărie, a memoriei mele, neajutată de nici un fel de documente,
niere, note, date scrise sau verbale cecace a constituit natural
cea mai mare greutate pentru reculegerea reminiscentelor și înălțai
foarte firește așa cum le-am văzut prin prisma ochelarelor mei,
mîlindu-mă a fi cît mai obiectiv cu putință, dar mai ales a nu mă
lăsa influențat de evoluția respectivă revoluția ulterioară a tubu-
rer coordonatelor vieții poporului român, spre a nu denatura sau-

talitățile, mobilele, aspirațiile, judecățile, aprecierile și simțirile tuturor persoanelor pomenite, inclusiv ale autorului descrierii vieții lor, în olanda respectivă a manifestării ei, ocoli de apă fi încercat să cînt nițel în struna conducătorilor actuali ai țării românești spre a căuta să-mi creies așa zise "părți pozitive" în aprecierea lor din interese personale oportuniste, să fi falsificat istoria și comis orima mult mai mare decît pretinsa înalță trădare etc...etc.... pentru care am fost condamnat și am suferit atîta ani de temniță grea și chiar masacru colectiv al unor oameni nevinovați ce o constituie inducerea în eroare a urașilor țării care, pe lângă toate celelalte ferdici ce așteaptă omul războiului în război de pe acest pămînt ce va aduce pacea veșnică și bogăția formidabilă generală individuală, familială și comunală, va mă pretinde și avea bunul cel mai de preț dintre toate: adevărul: adevărul Drept care, declar, susțin și scenez aci ca valabile toate cele trei sute cincizeci și opt de pagini cu singurul corectiv de care mi-am adus aminte între timp anume că doctorul care dădea socot spital militar ce a fost evacuat în 1944 la Poligrafia nă muncă Ala Bossy, "măscuță Ghica, cu care s-a părca cum am unit în parolărie că s-a căsătorit, nu se chiamă Fărcășanu, ci Gărcășanu, urînd a se aduce corectarea în text".-

u 29 f. l. e

FILĂ DE CERTIFICARE

Prezentul dosar conține un
număr de 429 file.
plus 1 - VII = 437 file opis
și a fost verificat de FISAT EUNA
DATA 7.06.2010 W